בנק ירושלים

בנקאות משלימה

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2022

דוחות כספיים נגישים נמצאים באתר הבנק בכתובת: https://www.bankjerusalem.co.il/others/financial-statements

תוכן העניינים

א.	דבר יו"ר הדירקטוריון	3
ב.	דוח הדירקטוריון וההנהלה	13
ג.	הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי	113
ד.	חוות דעת רואה חשבון מבקר	117
ה.	דוח כספי שנתי מבוקר	120
ו.	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם ונספחים לדוח השנתי	268
ז.	דוח תקופתי	306
ח.	מילון מונחים	326
ט.	אינדקס	328
י.	רשימת סניפי הבנק	329

דבר יושב ראש הדירקטוריון

בעלי מניות נכבדים,

בשמי ובשם דירקטוריון הבנק הנני מתכבד להגיש לכם את דוח הדירקטוריון ואת הדוחות הכספיים של בנק ירושלים לשנת 2022.

במהלך שנת 2022 חוותה הכלכלה העולמית זעזוע רב והשלכות שליליות וכן עלייה מהותית באינפלציה, בריביות ובמחירי האנרגיה והמזון, גם על רקע המלחמה המתנהלת בין המדינות רוסיה ואוקראינה. הבנקים המרכזיים הגיבו בחריפות על ידי העלאת הריבית וכתוצאה מכך חלה ירידה במדדים המובילים בשוקי ההון.

ביחס ליתר מדינות העולם מדינת ישראל נראית יחסית כאי של יציבות. האינפלציה נמוכה יחסית, הצמיחה חיובית ושיעור האבטלה נמוך.

במהלך שנת 2023 המשק הישראלי יושפע מההתפתחות בעולם ומצעדי הממשלה החדשה לרבות הרפורמה המשפטית והתקציב שיאושר.

על רקע השינויים המהותיים במערכת המשפט- דבר שעורר דיון בישראל ובעולם ונשמעו קולות של גורמים מקומיים וגופים בינלאומיים שהדבר יכול לפגוע בדירוג האשראי של ישראל בעתיד, בתאבון של משקיעים להשקיע בחברות ישראליות וזה יכול להשפיע לרעה על העסקים בארץ.

בשלב זה אין לכך השפעה על הבנק ולא ניתן להעריך, כעת, את ההשפעה אם בכלל על הבנק והמערכת בעתיד.

תחזיות בנק ישראל לשנת 2023 מצביעות על מדדים חיוביים בצמיחה ובצריכה, אם כי בשיעורים נמוכים יותר לעומת אשתקד. חזרה ליעד האינפלציה ויציבות חוב תוצר יתרמו אף הם ליציבות מול דירוג האשראי של המדינה.

המערכת הבנקאית בישראל

המערכת הבנקאית התאפיינה בשנת 2022 בהמשך קיומן של מגמות פתיחת השוק לתחרות, פריקות של מוצרים ושירותים, מונטיזציה של מידע ופעילות וכניסתם של שחקנים וחברות טכנולוגיות לעולם הפיננסי.

בשנה האחרונה הודגשה חשיבותו של מתן שירות בנקאי נאות ללקוחות וכן חשיבותם של תהליכי המשכיות עסקית ורציפות תפקודית גם בעתות משבר.

המפקח על הבנקים מדגיש מספר שינויים ואתגרים כגון סיכון המודל העסקי, סביבת התחרות המשתנה וכן טכנולוגיה ודיגיטציה, אשר ביכולתם להסיר חסמים ולקדם את ההוגנות ואמון ציבור הלקוחות.

יש לציין את הדגש המיוחד שניתן לתפקודה של המערכת הבנקאית בנושאי סיכוני סביבה ואקלים בעולם ה-ESG.

גם שנה זו בדומה לקודמתה התאפיינה ביוזמות רגולטוריות וחקיקה להגברת התחרות, שקיפות המידע ללקוחות ושיפור סביבת התחרות.

ניכר כי המהפכה הדיגיטלית בעולם הפיננסיים תוסיף לתרום יותר בעתיד להגברת התחרות במערכת ולהתייעלותה לטובת הלקוחות. גם בשנת 2022 הוסיפו הבנקים לפתח ולהטמיע טכנולוגיות חדשניות לשיפור היעילות והשירות והגברת התחרות.

כמו כן גם ב- 2022 הוכיחה המערכת את חוסנה ויציבותה והשיגה רמת רווחיות גבוהה בעיקר על רקע העלאת הריבית ומצב המשק.

בנק ירושלים - תוצאות והתפתחויות בשנת 2022

בשנת 2022 ניכר שיפור מרשים של רווחיות הבנק, כאשר הרווח הנקי של הבנק המיוחס לבעלי המניות בשנה זו, הסתכם בסך של 163.4 מיליון ש"ח לעומת 143.9 מיליון ש"ח בשנת 2021, גידול של כ-14% והתשואה להון הגיעה לשיעור של- 13.8%.

גם בשנת 2022 המשיך הבנק בתהליך התאמה לשיפור המודל העסקי בהתאמה לסביבה העסקית המתפתחת והמשתנה והרחיב את היקפי הפעילות.

תיק האשראי של הבנק איכותי ומאופיין בפיזור גדול ומאובטח בנכסי נדל"ן בעיקר דירות למגורים. השנה צמח התיק ב-17%. חלקו של האשראי הקמעונאי מסך כל תיק האשראי עומד על כ-79% מתיק האשראי ברובו אשראי לדיור המובטח במשכנתאות על דירות.

גם בשנת 2022 הוסיף הבנק לחזק את בסיס ההון שלו ובסוף השנה עמד יחס ההון רובד 1 לרכיבי סיכון על כ- 10.5% ויחס המינוף עמד על 6.3%.

בנק ירושלים התפתחויות ומגמות לאורך זמן

להלן עיקרי הנתונים:

	2022	2018	שינוי
		במיליוני ש"ח	ב-%
סך הכל מאזן	18,907.2	13,292.5	42%
אשראי לציבור, נטו (*)	14,057.5	9,908.0	42%
פיקדונות הציבור	14,266.8	10,513.3	36%
הון עצמי (**)	1,256.0	895.2	40%
הכנסות	819.9	557.5	47%
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	78.8	34.7	127%
הוצאות תפעוליות	490.0	403.6	21%
רווח נקי	163.9	87.2	88%
תשואה להון	13.8%	10.0%	3.8 נקודות האחוז
יחס יעילות (הוצ' תפעולית ואחרות מסך כל ההכנסות)	59.8%	72.4%	(12.6) נקודות האחוז
יחס הלימות- הון עצמי רובד 1	10.5%	10.5%	-
מספר משרות ממוצע	630	572	10.1%

* לא כולל תיקי הלוואות שנמכרו לגופים מוסדיים, אשר הבנק מנהל ומתפעל עבור הרוכשים, יתרתו ליום 31 בדצמבר, 2022 עומדת על סך של כ-2,187.2 מיליוני ש"ח (בעיקר בהלוואות לדיור).

**לאחר ששולמו/הוכרזו דיבידנדים בסך כולל של כ- 155 מיליוני ש"ח בחמש השנים האחרונות.

הנתונים על התפתחות הבנק לאורך זמן (4 שנים) מצביעים על גידול בתיק האשראי בסך של כ- 42% גידול מרשים בהכנסות בשיעור של 47%, לעומת גידול של 21% בהוצאות התפעוליות. ברווח הנקי גידול מ- 87.2 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2018 ל-163.9 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2022, המשקף גידול בשיעור של כ-88%. רווחי 2022 מתבטאים בתשואה להון בשיעור של 13.8% גידול של 3.8 נקודות האחוז.

התפתחות זו משקפת את ההצלחה ביישום האסטרטגיה הרב שנתית של הבנק, ובכלל זה מיקוד בפעילות הקמעונאית ובנקאות משלימה. במקביל לצמיחה, המשיך הבנק גם בשנת 2022 ביישום תהליכי התייעלות.

האסטרטגיה העסקית

בשנת 2022 המשיך הבנק ליישם בהצלחה את התכנית האסטרטגית הרב שנתית, אשר עודכנה בשנה זו. הדירקטוריון אישר תוכנית חומש לשנים 2023-2026, אשר שמה לה למטרה לשפר את רווחיות הבנק ולייצר ערך לבעלי המניות ע"י הרחבת המודל העסקי ושיפור המודל העסקי שלו גם ע"י התאמות מבניות לשיתופי פעולה עסקיים ואסטרטגיים עם גופים עסקיים ומוסדיים שפעילותם משלימה את זו של הבנק, בכפוף לרגולציה הקיימת והמתפתחת.

התכנית האסטרטגית ממקדת את פעילות הבנק בשלושה נתיבים מרכזיים: המשך פיתוח פעילויות הליבה בשלושת קווי העסקים הלוואות לדיור, אשראי צרכני ונדל"ן; התאמת תשתיות המחשוב ליעדים העסקיים של הבנק ובכלל זה יישום אסטרטגיית דיגיטל ודאטה תוך שיפור תהליכים והתייעלות; הרחבת המודל העסקי באמצעות שיתופי פעולה עסקיים ואסטרטגיות עם גופים חוץ בנקאיים.

במרכז האסטרטגיה פיתוח וחיזוק ערוצי ההפצה, צמיחה קמעונאית מבוקרת במיקוד על פעילות מתמחה בהלוואות לדיור, והמשך פיתוח פעילות האשראי הצרכני בשיתוף גוף חוץ בנקאי.

כל אלה, תוך שיפור רמת הרווחיות בהתאמה לאופי הפעילות ופרופיל סיכון נמוך המתבטא בתמהיל הפעילות, ביחסי הלימות הון, בנזילות ומינוף ויציבות גבוהים מהיחס הרגולטורי המינימלי הנדרש.

התכנית האסטרטגית של הבנק, נשענת על שלושה נדבכים:

(א) בעלי המניות - השאת ערך לבעלי המניות, מדיניות חלוקת דיבידנדים בשיעור של 30% מהרווח בכפוף לעמידה במבחני החלוקה וביתר התנאים הקבועים בהוראות הדין, תוך שימור רווחיות נאותה ויציבה, ופרופיל סיכון נמוך.

(ב) לקוחות - מיקוד בפעילות קמעונאית מתמחה במשכנתאות והמשך פיתוח האשראי הצרכני תוך השאת ערך ללקוחות, בין היתר באמצעות הצעת פתרונות משלימים ללקוחות כל הבנקים.

(ג) עובדים - טיפוח וקידום ההון האנושי, מנהלים ועובדים, כמשאב חשוב ומהותי להצלחת הבנק.

אופי ותמהיל פעילויות הבנק, משקפים מיקוד בביסוס יכולת תחרותית יציבה וארוכת טווח באמצעות התרחבות דיגיטלית ומוקדית מבוססת מוצרים וחדשנות בערוצי הפצה. כל אלה, לצד מתן שירות אישי ומקצועי, יעיל ומהיר במגוון מוצרים בנקאיים מתקדמים ואיכותיים, מובילים למצוינות בשירות ולהשאת ערך ללקוחות הבנק, ערכים שבנק ירושלים חרט על דגלו.

יעדים ומגמות לשנה הקרובה

בשנת 2023 מתעתד הבנק להמשיך ביישום האסטרטגיה המעודכנת, בהתחשב להתפתחויות הכלכליות המתפתחות ועיקרה העמדת הלוואות לדיור ואשראי צרכני, תוך המשך טיפוח מחויבות עמוקה למגזר משקי הבית גם בתקופה מאתגרת זו, בד בבד עם חדשנות מוצרית - שרותית ויצירת שיתופי פעולה לבניית הצעות ערך ללקוחות. בנוסף, מתכוון הבנק להרחיב את בסיס לקוחותיו ולהעמיד לרשותם שירותים בנקאיים נוספים. גם השנה ימשיך הבנק להשקיע בחדשנות ובטרנספורמציה דיגיטלית לרבות במערכות הליבה, לשיפור וייעול השירות ללקוחות. כל אלה יתרמו להשאת ערך ללקוחות.

יעדי הצמיחה בתיק האשראי לשנת 2023, נקבעו בהלימה להתפתחויות במשק ולמדיניות תיאבון הסיכון של הבנק. בין היעדים המרכזיים שהגדיר הבנק לשנת 2023 נמנים שימור יחסי הלימות הון נאותים, תוך עמידה ביחס הלימות הון רובד 1 כולל שלא יפחת מ- 10% כפי שקבע הדירקטוריון, ובתוספת מקדמי סיכון וכן שימור יחס מינוף נאות של 6.1%, יחס מימון יציב 115% ויחסי נזילות איתנים. גם יעדים אלה יותאמו ויעודכנו בהתאם לשינויים.

בשנת 2023 מתעתד הבנק לקדם שינויים מבניים במודל העסקי ושיתופי פעולה עסקיים ואסטרטגיים עם גופים חוץ בנקאיים ולבחון פעילויות תומכות הצפת ערך. להמשיך בצעדי התייעלות והרחבת השירותים הדיגיטליים ובכלל זה, עידוד הלקוחות לשימוש באמצעים טכנולוגיים לתקשורת עם הבנק באמצעות ערוצי האינטרנט והדיגיטל, במטרה לצמצם את תלות הלקוחות בסניפים, לייעל את הפעילות ולשפר את השירות.

לאחר תום הסדרי הדחייה ופריסת התשלומים, הבנק פנה ללקוחותיו שהסתייעו בהסדרים אלו כדי לבחון האם נדרש להמשיך ולסייע להם.

בעקבות גל ההתייקרות במשק ועליית הריבית, שחלה לאחרונה, נקט הבנק במספר צעדים במטרה לסייע ללקוחותיו ובמסגרתם פרסם הודעה לציבור בו הזמין את נוטלי המשכנתאות במסלולי הריבית השקלית המשתנה לפנות אל מומחי המשכנתאות של הבנק לתכנון מחדש של תזרים המשכנתא ופריסת התשלומים במסלולי ריבית שקלית משתנה (פריים ועוגן מק"מ), ללא שינוי בגובה הריבית, כך שההחזר החודשי יפחת ויקל תזרימית על הלקוחות.

ממשל תאגידי

הבנק מייחס חשיבות עליונה להתנהלות על פי כללי ממשל תאגידי, ובכלל זה התנהלות תקינה של הדירקטוריון תוך הקפדה על עמידה בכל הוראות הדין. בהתאם למדיניות זו, מקפיד הבנק על יישום הכללים וההוראות החלים עליו על פי סטנדרטים גבוהים, אשר בין היתר מגדירים את מכלול היחסים בין הדירקטוריון, ההנהלה, גופי הביקורת והבקרה, ובאים לידי ביטוי באמצעות מבנה ארגוני, הגדרת תחומי אחריות וסמכויות, נהלי עבודה וכללי דיווח ופיקוח, בקרה וביקורת.

כמו כן פועל הבנק בהתמדה ליישום והטמעת תרבות ארגונית אתית ונאותה על פי סטנדרטים בנקאיים גבוהים ללא פשרות.

טיפוח המשאב האנושי ומערכת יחסי העבודה

הבנק מתייחס אל המשאב האנושי כאל נכסו החשוב ביותר, וגם בשנת 2022 המשיך בקידום ופיתוח איכות המשאב האנושי ובטיפוח מערכת יחסי העבודה, המהווה לאורך השנים נכס אסטרטגי לבנק. בשנת 2022 המשיך הבנק ביישום של הדרכה והכשרת מנהלים ועובדים. לארגון העובדים חלק חשוב בהובלת הבנק להשגת היעדים בפעילותו העסקית. יחסי העבודה הטובים השוררים בבנק לאורך שנים, משקפים את האמון ההדדי ואת שיתוף הפעולה בין ההנהלה לבין ארגון העובדים, ואת ההדדיות - העובדים זוכים לתנאי עבודה הוגנים וראויים, והם מצדם, תורמים להצלחת הבנק ולקידומו, מה שתרם לגמישות בניהול הבנק.

במהלך שנת 2020-2021, הופעלה בבנק בשיתוף העובדים תכנית התייעלות שבמסגרתה קוצצו הוצאות תפעוליות, צומצמו מספר תקנים של עובדים ובוצעו רוטציות בתפקידים.

אחריות תאגידית

בנק ירושלים מחויב ליישום עקרונות אחריות תאגידית, ומזה שנים רבות משלבם בפעילותו העסקית. בשנה הקרובה תינתן גם תשומת לב מיוחדת לקיימות סביבתית, אחריות חברתית וממשל תאגידי (ESG). מחויבות זו משקפת תפיסה לפיה הצלחה עסקית הולכת יד ביד עם שיקולים חברתיים-סביבתיים, שהתחדדה בשנים האחרונות ואף שולבה באסטרטגיה הכוללת של הבנק, אשר חרט על דגלו את ערכי השקיפות וההוגנות במתן שירותים בנקאיים, ובכלל. בתוך כך, מציע הבנק ללקוחותיו אשראי מותאם לצרכים של קבוצות אוכלוסייה שונות ומימון פרוייקטי נדל"ן עם ערך חברתי וסביבתי.

במסגרת האחריות התאגידית שלו, פועל הבנק גם למען קידום רווחת עובדיו והתפתחותם המקצועית והאישית, ליצירת ערך לקהילה (בין היתר באמצעות תרומות לעמותות וארגונים אשר חרטו על דגלם קידום מטרות חברתיות), הבנק פועל לפיתוח מודעות חברתית בקרב עובדיו, ועידודם למעורבות חברתית.

דירקטוריון הבנק הגדיל את תקציב התרומות לשנת 2022 ב-50% לעומת שנת 2021 ולשנת 2023 ב-20% נוספים ל-900 אש"ח.

הבנק מיישם עקרונות ממשל תאגידי תקין מתקדמים בהתנהלותו, וכן עקרונות לתרבות אתית וערכית של עובדיו, מנהליו וחברי הדירקטוריון. אנו מחויבים לכלל מחזיקי העניין של הבנק- בעלי המניות שלנו, ללקוחותינו, לעובדי הבנק, לספקים עימם אנו עובדים, לארגונים החברתיים ולחברה הישראלית במסגרתה אנו פועלים וממנה שואבים את עוצמתנו. ניתן לקרוא בהרחבה על פעילות הבנק בדוח ESG באתר האינטרנט של הבנק.

במבט לעתיד

בשלב זה לא ניתן להעריך את תוצאות ההתפתחות הגלובלית על הפעילות הכלכלית ומכאן על הבנק. נמשיך כולנו, עובדי הבנק, ההנהלה והדירקטוריון לפעול למען פיתוח הבנק וקידומו, ולהשאת ערך לבעלי מניותיו; נמשיך לשמר ולהטמיע בתרבות הארגונית את ערכי המצוינות בשירות, ההוגנות והשקיפות, נמשיך לשאת את דגל החדשנות וליזום פתרונות ההולמים את פרופיל הסיכון של הבנק, לשיפור השירות ולהתמודדות עם התמורות והאתגרים שיזמנו לנו השנים הבאות. אנו תקווה שכל אלה ישמרו ויחזקו את נאמנות לקוחותינו.

אני מבקש להודות בשמי ובשם כל חברי הדירקטוריון, ללקוחות הבנק הממשיכים להביע בנו אמון לכל אורך הדרך, למנכ"ל ולחברי הנהלת הבנק, וכמובן תודה גדולה לכל עובדי הבנק על עבודתם המקצועית, הנאמנה והמסורה, ועל תרומתם להצלחת הבנק.

במהלך השנה, דירקטוריון הבנק אישר את מינויו של מר יאיר קפלן כמנכ"ל הבא של הבנק ומאחלים לו הצלחה.

כמו כן, אני מבקש להודות לחברי הדירקטוריון על העזרה ושיתוף הפעולה בקידום עסקי הבנק.

בכבוד רב,

זאב נהרי

יו"ר הדירקטוריון

20 במרץ, 2023

חברי דירקטוריון הבנק

שמות חברי הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר, 2022 [1]

זאב נהרי, רו"ח [6] יושב ראש הדירקטוריון
זלמן שובל [6]
יהודה אורבך, רו"ח [4]
ד"ר רות ארד [4] [5]
ליאור בן עמי [6]
שמואל אשל[2] [4]
יואב נרדי [6]
גדעון שובל [6]
אביב שנצר [6]

(1) פרטים נוספים על חברי הדירקטוריון של הבנק, מוצגים בהמשך בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2022. ובאתר המגנא של רשות ניירות-ערך: http://www.magna.isa.gov.il.

(2) ביום 13 בינואר, 2022 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את מינויו של מר שמואל אשל כדירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות ועל פי הוראה 301. מר אשל החל את כהונתו כדירקטור חיצוני בבנק ביום 19 בפברואר, 2022.

(3) מר יעקב טננבאום חדל לכהן כדירקטור חיצוני בבנק כהגדרתו בחוק החברות ועל פי הוראה 301 ביום 19 בפברואר, 2022.

(4) דירקטור חיצוני לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") ודירקטור חיצוני לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין (להלן: "הוראה 301").

(5) ביום 3 באפריל, 2022 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את מינויה של ד"ר רות ארד כדירקטורית חיצונית כהגדרתה בחוק החברות ועל פי הוראה 301. ד"ר ארד החלה את תקופת כהונתה השלישית כדירקטורית חיצונית בבנק ביום 10 באפריל, 2022.

(6) ביום 10 באוגוסט, 2022 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את הארכת המינויים של ה"ה כדלקמן כדירקטורים בבנק: זאב נהרי (יו"ר הדירקטוריון), זלמן שובל, גדעון שובל, ליאור בן עמי, אביב שנצר ויואב נרדי.

חברי הנהלת הבנק, נושאי משרה ותפקידיהם[1]

ליום 31 בדצמבר 2022

חברי הנהלת הבנק[2] [5] [6]

יאיר קפלן [4]

מנכ"ל

משה עומר[3]

משנה בכיר למנכ"ל, מנהל חטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי

יעקב פלד [2]

משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית

אירנה פורטניק [7]

משנה למנכ"ל, מנהלת חטיבת משאבים וחדשנות טכנולוגית.

שרית וייסטוך, עו"ד

סמנכ"ל, היועצת המשפטית, מנהלת אגף הייעוץ המשפטי

אלכס זלצמן, רו"ח

סמנכ"ל, מנהל אגף כספים וחשבונאי ראשי

בעז ליבוביץ

סמנכ"ל, מנהל הסיכונים הראשי ומנהל חטיבת הסיכונים

לירן עובדיה

סמנכ"ל, מנהל חטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים

נושאי משרה שאינם חברי הנהלה

רון שגיא [8]

סמנכ"ל, מבקר פנימי ראשי, במעמד חבר הנהלה

אודי גלעדי

מנהלת משאבי אנוש

מיכל קופרשטיין, עו"ד

מזכירת הבנק והחברות הבנות

(1) פרטים נוספים אודות נושאי המשרה בבנק (שאינם דירקטורים), מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2022 ובאתר המגנא של רשות ניירות ערך: http://www.magna.isa.gov.il.

(2) ביום 26 באוקטובר, 2021 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר יעקב פלד כמשנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית חלף מר דודי לוי שסיים כהונתו. מר פלד החל לכהן כנושא משרה בבנק בתפקידו הנ"ל מיום 20 בינואר, 2022.

(3) ביום 24 בפברואר, 2022 אישר דירקטוריון הבנק את קידומו של מר משה עומר לדרג משנה בכיר למנכ"ל.

(4) ביום 1 באפריל, 2022 החל מנכ"ל הבנק, מר יאיר קפלן, את עבודתו בבנק לתקופת חפיפה עם המנכ"ל היוצא, מר גיל טופז והחל מיום 14 באפריל, 2022 החל לכהן כמנכ"ל הבנק.

(5) ביום 14 באפריל, 2022 חדל מנכ"ל הבנק היוצא, מר גיל טופז, לכהן בתפקידו כמנכ"ל הבנק.

(6) ביום 1 באוקטובר, 2022 חדלה גב' כרמלה אבנר לכהן כמשנה למנכ"ל וכמנהלת חטיבת משאבים וחדשנות.

(7) ביום 30 ביוני 2022, אישר דירקטוריון הבנק את מינויה של גב' אירנה פורטניק כמשנה למנכ"ל, מנהלת חטיבת משאבים וחדשנות חלף גב' כרמלה אבנר שסיימה כהונתה. גב' פורטניק החלה לכהן כנושאת משרה בבנק בתפקידה הנ"ל ביום 18 באוקטובר, 2022.

(8) ביום 6 בפברואר, 2023 אישר הפיקוח על הבנקים את מינויה של הגב' מירית תשובה, כסמנכ"ל, מבקרת פנימית ראשית, במעמד חברת הנהלה. ביום 12 במרץ, 2023 החלה גב' תשובה את עבודתה בבנק לתקופת חפיפה עם המבקר הפנימי היוצא, מר רון שגיא והחל מיום 1 באפריל, 2023 תחל לכהן כמבקרת הפנים של הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה - תוכן עניינים

1	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה	13
1.1	מידע צופה פני עתיד	13
1.2	תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו	14
1.3	תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית וצפי להתפתחות בשנה הקרובה, העוקבת לשנת הדוח	15
1.4	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן	22
1.5	תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם	24
1.6	נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן	27
2	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי	32
2.1	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים	32
2.2	התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר	35
2.3	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף	47
2.4	תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	54
2.5	חברות מוחזקות עיקריות	58
3	סקירת הסיכונים	59
3.1	סיכון האשראי	61
	נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:	
	ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים (טבלה 25)	68
	פרטים בנוגע לתנועה בחובות לא צוברים (טבלה 26)	69
	הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (טבלה 27)	70
	תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי ECLC (טבלה 28)	71
	שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור (טבלה 29)	72
	הערכת השפעת היישום לראשונה של הוראות ה-CECL על ההפרשה להפסדי אשראי (טבלה 30)	73
	סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (טבלה 31)	74
	התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 32)	78
	מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור (טבלה 33)	79
	מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור שנמכר (טבלה 34)	82
	יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (טבלה 35)	83
	התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (טבלה 36)	84
	מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (טבלה 37)	85
	התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 38)	85
	אשראי צרכני ללקוחות קיימים (טבלה 39)	88
	התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן – בינוי (טבלה 40)	90
	חשיפות עיקריות למדינות זרות (טבלה 41)	91
	חשיפות אשראי למוסדות פיננסים זרים (טבלה 42)	91

דוח הדירקטוריון וההנהלה - תוכן עניינים (המשך)

3.2	סיכון שוק	93
	נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:	
	אומדן ה-VAR (טבלה 43)	94
	מידע כמותי על סיכון ריבית- ניתוח רגישות (טבלה 44-45)	95
	השפעת תרחישים על חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (טבלה 46-47)	96
	ריכוז בסיסי הצמדה של הבנק (טבלה 48)	97
	ההשפעה של הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תיאורטיים במדד המחירים לצרכן (טבלה 49)	97
	רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע (טבלה 50)	98
3.3	סיכון נזילות ומימון	99
3.4	סיכונים אחרים	101
3.5	השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי (טבלה 52)	105
4	**מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים**	109
4.1	מדיניות ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים	109
4.2	אומדנים חשבונאיים קריטיים	111
4.3	בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי	111
5	מידע נוסף	112
5.1	תרומות ופעילות קהילתית	112
5.2	נושאים נוספים	112
6	הצהרות	113
7	נספחים לדוחות השנתיים 2022	
7.1	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	298
7.2	נספח 2 - דוח רווח והפסד לרבעון - מידע רב רבעוני ומאזן לסוף רבעון - מידע רב רבעוני	302
7.3	נספח 3 – דוחות רווח והפסד - מידע רב שנתי	304
7.4	נספח 4 – מאזן לחמש השנים האחרונות	305

רשימת הטבלאות בדוח הדירקטוריון והנהלה

טבלה 1 - מדדי ESG	21
טבלה 2 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן	22
טבלה 3 - ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק (כולל סיכוני משבר התפשטות נגיף הקורונה)	26
טבלה 4 - תחזית מאקרו של בנק ישראל (נתונים נבחרים)	34
טבלה 5 - תמצית דוח רווח והפסד	35
טבלה 6 - הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן	38
טבלה 7 - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית	39
טבלה 8 - פערי הריבית בין נכסים כספיים והתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים	39
טבלה 9 - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל	40
טבלה 10 - היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי ההצמדה השונים	41
טבלה 11- התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות	41
טבלה 12 - הוצאות בגין הפסדי אשראי	42
טבלה 13 - הוצאות אחרות	44
טבלה 14 - הוצאות והשקעות במערך טכנולוגיות מידע	45
טבלה 15 - התפתחות תיק ניירות ערך	47
טבלה 16 - התפתחות תיק האשראי	47
טבלה 17 - הרכב פיקדונות הציבור	48
טבלה 18 - התפתחות באגרות החוב ובכתבי ההתחייבויות הנדחים	48
טבלה 19 - יחס הלימות הון	49
טבלה 20 - ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ויחס ההון הכולל בעקבות שינויים בהון הבנק ובנכסי הסיכון	50
טבלה 21 - התפתחות ההון	51
טבלה 22 - הון רובד 2	52
טבלה 23 - יחס מינוף	52
טבלה 24 - מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים	55
טבלה 25 - סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים	68
טבלה 26 - פרטים בנוגע לתנועה בחובות פגומים	69
טבלה 27 - פרטים על הלוואות לדיור בפיגור	70
טבלה 28 – תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי CECL	71
טבלה 29 - שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור	82
טבלה 30 – הערכת השפעת היישום לראשונה של הוראות ה-CECL על ההפרשה להפסדי אשראי	73
טבלה 31 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	74

רשימת הטבלאות בדוח הדירקטוריון והנהלה (המשך)

טבלה 32 - התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים	78
טבלה 33 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור (ללא קבוצות רכישה)	79
טבלה 34 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור שנמכר	82
טבלה 35 - יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	83
טבלה 36 – התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	84
טבלה 37 - פרטי מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	85
טבלה 38 - התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים	85
טבלה 39 – אשראי צרכני ללקוחות קיימים	88
טבלה 40– התפלגות סיכון האשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן - בינוי	90
טבלה 41 - חשיפות עיקריות למדינות זרות	91
טבלה 42 - חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים	91
טבלה 43 - אומדן ה-VaR	94
טבלה 44 - שווי הוגן מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו	95
טבלה 45 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מתואם של הבנק וחברות מאוחדות שלו	96
טבלה 46 - השפעת תרחישים של שינויים בלתי צפויים בריבית	96
טבלה 47 - מגבלות שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה	97
טבלה 48 - ריכוז בסיסי הצמדה	97
טבלה 49 - נתונים אודות ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן	97
טבלה 50 - נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע	98
טבלה 51 - יחס כיסוי נזילות	99
טבלה 52 - ריכוז השפעת גורמי הסיכון	106

דוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2022

להלן הדין וחשבון השנתי של בנק ירושלים בע"מ. דין וחשבון זה יובא לדיון לפני האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות של הבנק.

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 20 במרץ, 2023 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו לשנת 2022 (להלן: "שנת הדוח"). הדוחות ערוכים על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים.

פרק 1 – סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח- 1968.

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: אופי התפתחות מגפת הקורונה והאופן בו תחלטנה, ממשלת ישראל ויתר מדינות העולם, להתמודד מולה, שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק," "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם. המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא עובדות עבר.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

1. מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
2. השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
3. יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
4. תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
5. התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק, לרבות בשל התפרצות והתפשטות מגפת הקורונה.
6. תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
7. שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה. הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה.

1.2 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג–1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הציע הבנק את מניותיו לציבור, ובהתאמה הפך לחברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק ראה במסגרת דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים.

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רישיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א–1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים ופעילות בשוק ההון.

הנהלת הבנק שוכנת בקרית שדה התעופה (איירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדוח הבנק פועל באמצעות 19 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ.

הבנק מתמחה במתן פתרון בנקאי משלים ללקוחות כל הבנקים וללא קשר למיקום בו מנוהל חשבון העו"ש העיקרי של הלקוח.

פעילותו העסקית של הבנק מתבצעת בעיקר בחטיבה הקמעונאית, בחטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים ובחטיבת האסטרטגיה והניהול הפיננסי, כמפורט להלן:

- **החטיבה הקמעונאית** מנהלת את כלל ערוצי ההפצה בתחום הקמעונאי אל מול הלקוחות ומשרתת באמצעות מערך הסינוף, שיתופי פעולה בנקודות מכירה, מוקדי המומחים והדיגיטל את לקוחות משקי הבית והבנקאות הפרטית בתחומי הלוואות לדיור, האשראי הצרכני וכסי לקוחות.
- **חטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים** מנהלת את מוצרי הבנק תוך דגש על ניהול הרווחיות ופיתוח עסקי מובנה של המוצרים ומרכזת מימון פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת ליווי בניה, מימון פרויקטים של התחדשות עירונית (לרבות תמ"א 38 לסוגיה), מימון קבוצות רכישה ואשראי לעסקים קטנים במסגרת קרן בערבות המדינה.
- **חטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי** אחראית על גיבוש התוכנית האסטרטגית של הבנק ועל ניהול מקורות המימון לפעילותו של הבנק, ניהול החשיפות הפיננסיות והנזילות של הבנק הנובעות מפעילויות עסקיות, ובכלל זה ניהול חדרי עסקאות, ניהול נוסטרו וניהול הקשר עם מוסדות פיננסיים ישראלים וזרים.

כמו כן הבנק מנפיק, תחת רישיון מאסטר כארד, מגוון כרטיסי חיוב לצרכים עסקיים שונים במודל Business2Business2Customer.

לפרטים נוספים אודות חטיבות ואגפי התמך ושינויים במבנה הבנק ובאופן ניהולו ראה בדוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים.

לתיאור מגזרי הפעילות בהם פועל הבנק ראה להלן בפרק תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים ובביאור 28 לדוחות הכספיים.

1.3 תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית, וצפי להתפתחות בשנה הקרובה, העוקבת לשנת הדוח

התוכנית האסטרטגית

התכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק, (להלן בדוח זה: "התכנית" או "התכנית האסטרטגית"), ממקדת את פעילות הבנק בשלושה נתיבים מרכזיים:

- המשך פיתוח פעילויות הליבה בכל אחד מקווי העסקים, ובכלל זה הרחבה של פעילות המשכנתאות והנדל"ן, פיתוח האשראי הצרכני, בין היתר על ידי רכישת לקוחות אשראי לרכב, ופיתוח קו של אשראי עסקי במיקוד של אשראי לנותני אשראי ואשראי לעסקים קטנים.
- התאמת תשתיות המחשב ליעדים העסקיים של הבנק, ובכלל זה חיזוק התשתיות ומערכות הליבה ויישום אסטרטגיית דיגיטל ודאטה בדגש על שיפור חוויות לקוח, שיפור תהליכים והתייעלות.
- הרחבת המודל העסקי של הבנק באמצעות שיתופי פעולה עסקיים ואסטרטגיים עם גופים עסקיים ומוסדיים שפעילותם משלימה את זו של הבנק, ובאמצעות שיפור היכולות הפיננסיות והיעילות ההונית.

הבנק בוחן את התכנית ומעדכן אותה בהתאם לצורך מדי שנה. ביום 27 באוקטובר 2022, אישר דירקטוריון הבנק את התכנית האסטרטגית העדכנית.

יעדי האסטרטגיה ארוכי הטווח

- בניית מתווה רב שנתי שבמרכזו שמירה על יציבותו וחסנו של הבנק והשאת ערך לבעלי המניות.
- שמירה על פרופיל סיכון נמוך – הלימות הון, נזילות ויחס מינוף מעל לרף הרגולטורי הנדרש ובהתאם לשולי הביטחון שקבע הדירקטוריון, ורמה גבוהה של אבטחת מידע וסייבר.
- השגת רווחיות נאותה – שמירה על תשואה דו-ספרתית.
- מדיניות חלוקת דיווידנד של 30% לפחות.
- טיפוח ההון האנושי, מנהלים ועובדים.
- שיפור תהליכים והתייעלות באמצעות חתירה לדיגיטציה של תהליכים, חדשנות בערוצי ההפצה וחיזוק בקרות ממוכנות, והורדת יחס יעילות (C/I) יציב ל-62%.
- שיפור והתאמת הנכסים הטכנולוגיים, בדגש על חיזוק התשתיות ומערכות הליבה ופיתוח תשתית דיגיטל ודאטה, בהתאם לאסטרטגיית הדיגיטל והדאטה של הבנק.
- מיקוד בפעילות קמעונאית מתמחה במשכנתאות, ובמתן פתרונות פיננסיים משלימים ללקוחות כל הבנקים:
  - הרחבת בסיס הלקוחות של הבנק במשכנתאות, תוך חיזוק מעמדו של הבנק במשכנתאות לכל מטרה ובמגזרי האוכלוסייה החרדית והערבית.
  - פיתוח פעילות האשראי הצרכני על ידי דיגיטציה של המוצר ושימוש במודלים מתקדמים, המשך שדרוג תהליכי מתן האשראי כולל לידים וגבייה, לצד רכש ומכר אשראי באופן שוטף.
  - הרחבת פעילות ליווי הפרויקטים במיקוד התחדשות עירונית, השלמת הון ואישור צברי פרויקטים.
  - גיוון תיק האשראי דרך פיתוח פעילות אשראי לעסקים במיקוד נותני אשראי ומתן אשראי לעסקים קטנים ובינוניים באמצעות הקרן בערבות המדינה, ובהתאם לצורך רכישת תיקי אשראי קמעונאי.
- הרחבת המודל העסקי של הבנק ובסיס לקוחותיו באמצעות שיתופי פעולה עסקיים ואסטרטגיים עם גופים עסקיים ומוסדיים שפעילותם משלימה את זו של הבנק. שיתופי פעולה אלה יהיו ממוקדים ב:
  - הנגשת שירותים בנקאיים לגופים השונים המעוניינים לספק שירותים פיננסיים ללקוחותיהם (BaaS).
  - הרחבת קהל לקוחות הבנק או ערוצי ההפצה שלו דרך שיתופי פעולה בתחומי פעילות הליבה של הבנק.
- שיפור התשתית הפיננסית ושיפור היעילות ההונית ככלים להרחבת פעילותו של הבנק, הן דרך מהלכים למיטוב הקצאת ההון בבנק והן בדרך של פיתוח ערוצים למכר אשראי והעברת סיכון לשותפים עסקיים.

אסטרטגיה עסקית

בנק ירושלים מציע פתרונות פיננסיים ללקוחות כל הבנקים, והוא מתמחה במתן משכנתאות, באשראי צרכני בניהול נכסי לקוחות ובליווי בניה למגורים. הבנק שם לו למטרה:

א. להמשיך לצמוח בכל פעילויות הליבה שלו על ידי הרחבת ערוצי ההפצה שלו והגדלת היקף לקוחותיו, תוך שיפור הרווחיות במוצרים השונים על ידי הנחת תשתיות למכר צולב ודיגיטציה של תהליכים. בנוסף, הבנק יעשה שימוש במומחיות שלו בתחומים ובמוצרים השונים על מנת להרחיב את פעילותו מעבר לתחומים בהן הוא פועל כיום.

- **שוק המשכנתאות**
  - הבנק פועל להרחבת בסיס לקוחותיו על ידי גיוון המענים והשירותים שהוא מציע ליועצי המשכנתאות ומינוף המיצוב העסקי הקיים של הבנק מול לקוחות פרטיים, תוך חיזוק מעמדו של הבנק במשכנתאות לכל מטרה ובמגזרי האוכלוסייה החרדית והערבית. הבנק יפעל לספק שירותים בתחום המשכנתאות וליצור שיתופי פעולה עם גופים מוסדיים וחברות הפועלות בתחום המשכנתאות, במטרה להרחיב את ערוצי ההפצה שלו וכדי לגוון את בסיס הכנסותיו.
  - הבנק יגביר את פעילות מכר תיקי משכנתאות למוסדיים ואחרים, במטרה לאפשר את צמיחת הפעילות, להגדיל את הרווח ולשפר את ניצול ההון.
- **ליווי בניה למגורים**
  - הבנק ימשיך לבסס את מעמדו כשחקן משמעותי בתחום ליווי הבניה וההתחדשות העירונית.
  - הבנק יפעל להרחבה של הפעילות, דרך העמקת הפעילות מול קבוצות רכישה והצעת השלמת הון עצמי ללקוחותיו.
- **אשראי צרכני**
  - הבנק יתמקד בפיתוח פעילות האשראי הצרכני על ידי דיגיטציה של המוצר ושימוש במודלים מתקדמים, לצד רכש ומכר אשראי באופן שוטף.
- **ניהול נכסי לקוחות**
  - הבנק יציע שירותי ניהול נכסי לקוחות, בדגש על הצעת הערך הטובה במערכת הבנקאית עבור פיקדונות למשקי בית, תוך הרחבת קהל היעד וערוצי ההפצה.
  - הבנק יפעל לשיפור חוויית השירות והיצע המוצרים שלו על ידי המשך פיתוח המערכת הסגורה הפקדת פיקדונות באמצעים דיגיטליים עבור לקוחות כל הבנקים, ואוטומציה של תהליכים גם בייעוץ נ"ע.
- **אשראי לעסקים קטנים ובינוניים**
  - הבנק יפעל לגוון את תיק האשראי שלו ואת פעילותו גם באשראי לעסקים קטנים ובינוניים, בין היתר דרך שיתופי פעולה עם נותני אשראי חוץ בנקאיים וחברות עסקיות בתחום זה, ובאמצעות השתתפות בקרן למתן אשראי לעסקים קטנים בערבות המדינה.

ב. כחלק מהמהלך להגדלת מספר הלקוחות והרחבת הפעילות הקמעונאית, פועל הבנק לפיתוח גישה רב ערוצית, שבבסיסה התאמת הפרישה הסניפית כדי לתמוך בצמיחת פעילות מתן המשכנתאות, והסטת פעילויות אחרות מסניפי הבנק לערוצים מקוונים ובהם אפליקציה, אתר הבנק ומוקד טלפוני לשירות ומכירה.

ג. כדי לאפשר את יישום האסטרטגיה שלו יפעל הבנק להתאמה ושיפור נכסיו הטכנולוגיים, וליישום אסטרטגיית דיגיטל ודאטה. הבנק יגדיל את השקעותיו ביכולות המחשוב שלו לטובת הגברת הגמישות ומתן מענה מהיר ואיכותי לשינויים בטעמי הלקוחות ולשינויים בסביבה התחרותית, חתירה לדיגיטציה של תהליכים מול הלקוח ומול הבנקאים ומערכי התפעול, שדרוג השימוש בדאטה פנימי וחיצוני ושדרוג משמעותי בשימוש במודלים אנליטיים.

ד. הגדלת המקורות ההוניים – מימוש תכנית הצמיחה כרוך בהרחבת בסיס ההון של הבנק, ובמיטוב השימוש בהון. הבנק יפעל באופן מתמיד לשיפור יעילותו ההונית על ידי שורה של מהלכים כדלקמן:

- **פיצול פעילויות וגיוס הון**

במטרה להציף ערך בפעילויותיו השונות, להקטין את סיכוני הצמיחה ולגייס הון שיאפשר את המשך הצמיחה, הבנק פועל לפצל חלק מהקווים העסקיים שלו לחברות בנות, ולגייס אליהן הון משותפים אסטרטגיים, מהלך זה כפוף לאישור בנק ישראל.

המהלך הראשון שהושלם ממוקד בהרחבת פעילות האשראי הצרכני. הבנק הקים חברה בת, תמר אריאל קפיטל בע"מ, שבה מרוכזת פעילות האשראי הצרכני הקיימת והעתידית של הבנק (להלן: "החברה הבת"). במסגרת מהלך זה חתם הבנק על הסכם השקעה עם חברות מקבוצת הפניקס חברה לביטוח בע"מ, לפיו רכשו החברות כ-19.99% מהון המניות של החברה הבת.

כחלק מתנאי העסקה הבנק העביר לחברת הבת תיק אשראי צרכני בהיקף של כ-1.4 מיליארד ש"ח. במועד העסקה, רשם הבנק תוספת להון בסך של כ- 59.5 מיליוני ש"ח, ברבעון השלישי רשם תוספת של כ-4.5 מיליוני ש"ח וברבעון הרביעי רשם תוספת של כ-4.8 מיליוני ש"ח, כך שליום הדוח סך תוספת ההון שרשם הבנק עומד על כ-68.8 מיליוני ש"ח. בנוסף, מעביר הבנק לחברה הבת אשראי צרכני המבוצע באופן שוטף, ובהתאם צפוי הבנק להגדיל את הונו בגין עסקה זו בסכומים נוספים עד לסך כולל של כ-76.0 מיליוני

ש"ח, מזה פרמיה בהיקף של 34.5 מיליוני ש"ח (סכום התוספת להון עצמי מצטברת בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר צפוי להיות מועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שנקבע בהסכם), כאמור, מטרת המהלך להגדיל את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי צרכני לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הצרכני הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות.

כאמור לעיל, הבנק פועל לבצע מהלכים דומים בפעילויות אחרות שלו. לצד מהלכים אלו הבנק בוחן סגירה או מכירה של פעילויות אחרות, במטרה למקד את משאביו בפעילויות הליבה.

- **מכר תיקי אשראי**

כחלק מאסטרטגיית ניהול ותכנון ההון שלו, מוכר הבנק תיקי משכנתאות, במטרה לאפשר את המשך הצמיחה בפעילותו בתחום זה ואת הגדלת הרווחיות בקווי הפעילות השונים. הבנק פועל להגדיל את שיעור המשכנתאות שהוא מוכר מסך הביצוע בכפוף למגבלות בנק ישראל, ובכוונתו לבצע מספר עסקאות מכירה גם בשנה קלנדרית. בשנת הדוח ביצע הבנק מספר עסקאות מכר אשראי בתחומי פעילות אחרים יפעל הבנק למכר תיקי אשראי באופן הזדמנותי. לפרטים נוספים ראה גם בפרק 3.

- **איגוחים, ביטוחי אשראי ועסקאות לפינוי וגיוס הון**

לצד מכר האשראי לגופים מוסדיים, פועל הבנק להניח תשתיות לאיגוח תיקי אשראי, תחילה בתחום המשכנתאות. בנוסף, הבנק ביצע בעבר עסקאות שונות להעברת סיכון אשראי ולמכירת תזרימי עמלות במטרה להגדיל את זמינות ההון למהלכי הצמיחה, והוא ממשיך לפתח יכולות כאלו.

התכנית האסטרטגית גובשה תוך התייחסות למכלול השינויים בסביבה העסקית והתחרותית בה פועל הבנק, אשר מושפעת משינויים בהרגלי הצרכן, שינוים טכנולוגים מואצים, שינויים רגולטוריים (כגון חוק נתוני אשראי) ורפורמות מבניות מתוכננות שהעיקרית שבהן היא רפורמת הבנקאות הפתוחה. הבנק מתאים את התכנית האסטרטגית לשינויים אלה ורואה בהם אתגר לצד הזדמנות לפיתוח אפשרויות עסקיות חדשות על ידי מינוף המידע הפיננסי של הלקוחות ושיתופי פעולה עם שחקנים אחרים ופועל לפיתוח וגיבוש אסטרטגית דיגיטל ודאטה, בדגש על שיפור חווית הלקוח בצריכת המוצרים והשירותים השונים על ידי שימוש במידע מתאים.

בבסיס התכנית, שמירה על פרופיל סיכון התואם את תאבון הסיכון של הבנק המתבטא בתמהיל הפעילות, ביחס הלימות ההון, ביחסי נזילות ויחס מינוף גבוהים מהיחס המינימלי הנדרש לפי הוראות הרגולציה בהתאם לשולי הביטחון שנקבעו על ידי הדירקטוריון, וכן, ניהול אפקטיבי של הסיכון התפעולי וסיכוני בקרה פנימית נוספים, כגון, אבטחת מידע וסייבר, הגנת הפרטיות, מיקור חוץ, המשכיות עסקית וכדומה. התכנית האסטרטגית מאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון ונועדה להביא לשמירה על יציבותו וחוסנו של הבנק, השגת רווחיות נאותה ועקבית וצמיחה מדודה, וכל זאת תוך השאת ערך ללקוחות ולמחזיקי העניין. הבנק רואה בעובדיו שותפים לדרך וימשיך לחתור להשגת יעדיו באמצעות פתיחות ושיתוף פעולה עם עובדי ומנהלי הבנק וטיפוח ההון האנושי.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

סביבה, חברה וממשל -ESG

עקרונות הקיימות והאחריות התאגידית מהווים חלק בלתי נפרד מפעילותו העסקית של הבנק, מתוך הכרה שלא ניתן להפריד בין הצלחה עסקית לבין שיקולי חברה, סביבה וממשל תאגידי. תפיסה זו התחדדה בשנים האחרונות בישראל ובעולם ואף שולבה באסטרטגיה הכוללת של הבנק, אשר חרת על דגלו את ערכי השקיפות וההוגנות.

האסטרטגיה העסקית של הבנק משלבת בתוכה היבטי ESG הכוללים התייחסות לגיוון תיק האשראי, מתן דגש על דיגיטציה וחדשנות, אבטחת מידע וסייבר ופיתוח ההון האנושי בבנק.

להלן היבטי סביבה, חברה וממשל המשתלבים ביעדים העסקיים של הבנק:

קהילת הלקוחות של הבנק (הכללה פיננסית – הנגשת שירותים למגוון לקוחות ונגישות)

בנק ירושלים משקיע משאבים רבים על מנת לספק לכלל לקוחותיו שירות שוויוני, מכבד, נגיש ומקצועי. הבנק מייחס חשיבות רבה להנגשת השירותים הבנקאיים לקהל לקוחות מגוון ככל האפשר, ומשכך, פועל להתאמת שירותיו ומוצריו לכל לקוח לפי צרכיו ולהנגשתם לציבור הרחב. בנק ירושלים מציע מגוון ייחודי של שירותים ומוצרים בנקאיים ללקוחות כל הבנקים, תוך שמירה על הערכים המאפיינים אותו: ביטחון, נגישות, פשטות, יושר והוגנות.

הכללה פיננסית בקרב אוכלוסיות מגוונות

א. בנק ירושלים מציע לציבור בישראל מוצרים פיננסיים ושירותים בנקאיים משלימים בצורה הוגנת ובאופן המותאם לצורכיהם. גודלו של הבנק ומחויבותו למתן פתרונות משלימים הם המאפשרים לו לייצר התאמה של שירותיו לתנאי השוק ולהציעם לקהל הלקוחות במגזרים השונים. במסגרת פעילות זו, הבנק גיבש הצעות ערך המיועדות לחברה החרדית ולחברה הערבית. בנוסף, נותן שירותים בנקאיים מותאמים ללקוחותיו תושבי החוץ, תושבים ארעיים ועובדים זרים. קשרים אלו עם הלקוחות השונים מאפשרים לבנק לזהות ולהכיר טוב את צורכיהן של כל אחת מקבוצות אוכלוסייה אלו ולפתח עבורן מוצרים ייחודיים.

ב. הבנק פועל לשם קידום האינטרסים של לקוחותיו והגברת השקיפות, ההגינות וההוגנות אל מול לקוחותיו במספר אמצעים תוך מתן תשומת לב להתאמת מוצרי ושירותי הבנק לצורכי לקוחותיו ולמאפיינים הייחודיים של קבוצות אוכלוסייה שונות הנמנות על לקוחות הבנק וכן ערוצי התקשורת השונים. בין היתר, ניתן למנות פעולות שמבצע הבנק, כגון:

- הבנק מציע פיקדונות בריביות גבוהות מזה שנים בהשוואה למערכת הבנקאית;
- לבנק מודל חיתום מבוסס דאטה בהעמדת אשראי צרכני המאפשר לו לקבוע ריבית דיפרנציאלית ובסכום מותאם ונכון לכל לקוח ולקוח;
- הבנק מציע ללקוחותיו מוצרי השקעה בנקאיים מותאמי צורכי לקוח, בתוך כך מציע הבנק שירותי ייעוץ מותאמים אישית לכלל לקוחותיו ללא הגבלת סכום;
- הבנק פועל לגילוי ההשפעה הפוטנציאלית של תנודתיות הריבית על לקוחותיו הן בערוצים הישירים והן בערוצים הדיגיטליים;
- מניעת אפליה - לבנק מודל דירוג שאינו כולל משתנים היכולים להוביל לאפליה. הבנק בודק תקופתית שאוכלוסיות מוחלשות לא קופחו בעת מתן אשראי.

כמו כן, בעקבות גל ההתייקרות במשק ועליית הריבית שחלה לאחרונה, נקט הבנק במספר צעדים במטרה לסייע ללקוחותיו ובמסגרתם פרסם הודעה לציבור בדבר יכולת לקוחות המשכנתא של הבנק להאריך את תקופת פירעון מסלולי המשכנתא השקליים, בריבית משתנה, לתקופה של עד 30 שנה, ללא שינוי בגובה הריבית וללא עמלות או עלויות נלוות.

ג. הנגשה עבור אנשים עם מוגבלויות - כחלק מתפיסת השירות, שואף בנק ירושלים להעמיד שירות הולם ושוויוני לכלל הלקוחות, וביניהם, גם אנשים עם מוגבלויות, על מנת שיתאפשר להם לקבל שירותים פיננסיים בנוחות ובחוויית לקוח מיטבית. בהתאם לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות תשנ"ח-1998 ולתקנות שהותקנו מכוחו, מושקעים מאמצים ומשאבים רבים בביצוע התאמות הנגישות הנדרשות שיביאו לכך שאדם עם מוגבלות יוכל לקבל את השירותים הניתנים לכלל הלקוחות, באופן עצמאי ושוויוני. נכון למועד דוח זה, כלל נקודות הממשק של הבנק עם לקוחותיו מונגשות באופן מלא, ובכלל זה הסניפים, הכספומטים, עמדות לשירות עצמי והשירותים המקוונים של הבנק. בשנת 2022 לא התקבלו תלונות מלקוחות בנושאי נגישות.

ד. חינוך פיננסי - הבנק מאמין ששיפור הידע וההבנה של הלקוחות בתחום הפיננסי מאפשר להם לבצע בחירות מושכלות יותר של השירותים שנכונים ומתאימים להם. לשם כך, מקיים הבנק דיאלוג מתמיד עם לקוחותיו בשאיפה להקנות ידע פיננסי והתנהלות כלכלית נכונה.

- הבנק מקיים כנסים לקהל העסקי, ביניהם יועצי משכנתאות ולקוחות בסקטור הנדל"ן על מנת להעניק להם מידע וכלים נוספים בהתאם לחידושי השוק;
- הבנק נותן חסויות לרבות ל-"התאחדות הקבלנים בוני הארץ" כחלק מפעילות ההסברה של הבנק.

מעורבות חברתית ותרומה לקהילה

התנדבות לקהילה - הבנק שם דגש על חיזוק חשיבות הנתינה לקהילה.

הבנק יוזם פעילויות קהילתיות בשיתוף עובדי הבנק, מעודד את עובדיו לתרום לקהילה ולקחת חלק בפעילויות.

הבנק מקיים עם גופים חברתיים ועמותות שונות שיח שוטף, במטרה להבין את הצרכים שלהם ולהעניק להם את המענה והסיוע הטוב ביותר בהתאם ליכולות ולמשאבים העומדים לרשותו וכן, מלווה אותן במגוון פעילויות לאורך השנה. פעילות הבנק התחלקה לתחומים רבים בהם אריזה וחלוקת ארגזי מזון בחג הפסח ובראש השנה, פעילויות העשרה לנוער במוגבלות, ימי כיף מאורגנים לילדי עמותות, מקלט נשים ועוד. גם השנה, עובדי הבנק השתתפות בפעילויות במסגרת "יום המעשים הטובים" פעילויות התנדבות אשר נפרסו על פני מספר שבועות.

במהלך שנת 2022, החל הבנק להשתתף בתוכנית "גדולים במדים" של עמותת "יד לילד המיוחד" במסגרתו מאמץ הבנק יחידה בבסיס חיל האוויר, תל נוף של צעירים וצעירות עם מוגבלות אשר משולבים בצה"ל. מעבר לתרומה הכספית, הבנק בשיתוף עם עובדיו מקיים פעילויות נוספות עם היחידה על מנת לאפשר לצעירים וצעירות אלו לממש את הפוטנציאל שלהם.

תרומות הבנק הכספיות מתמקדות בעיקר בעמותות הפועלות לסיוע, תמיכה וקידום אוכלוסיות מוחלשות ונזקקות, כלכלית ופיזית, תוך דגש על סיוע לילדים ונוער בסיכון ואנשים עם מוגבלויות. היקף התרומות הכספיות של הבנק לעמותות וארגונים עמד בשנת 2022 על כ- 750 אלפי ש"ח ובשנת 2023, גדל תקציב התרומות ב-20% ועומד כיום על 900 אלפי ש"ח. רכש חברתי – הבנק נוהג לרכוש מוצרים מארגונים המעסיקים עובדים עם מוגבלויות ומאוכלוסיות מוחלשות ומעניק אותם כמתנות חג, בכך מעלה הבנק את המודעות בקרב עובדיו ולקוחותיו, ומעודד ומעצים העסקת עובדים מאוכלוסיות מיוחדות גם בקרב ארגונים אחרים. בנוסף, עובדי הבנק מתגייסים לרכישת מוצרים מעמותות שהבנק תורם להן.

דיגיטציה וחדשנות

הבנק פועל לקידום החדשנות בבנק ויצירת ערך מוסף ללקוחות בשלושה אופנים – הטמעת טכנולוגיות חדשות; יצירת שירותים ומוצרים חדשניים; שיפור וייעול התהליכים הקיימים. חדשנות זאת מנסה לתת מענה לצרכי הלקוחות המשתנים ולהעניק להם את השירות הנוח ביותר ובאה לידי ביטוי במגוון דרכים כגון:

- מתן הלוואה באמצעות האינטרנט ובמוקד הבנק ללקוחות כל הבנקים ללא הגעה לסניף, בשלוש שפות - עברית, ערבית ואנגלית, בשילוב תמיכה ממוקדי שירות הלקוחות הייעודים.
- העמדת אשראי צרכני במאות נקודות מכירה קמעונאיות ברחבי הארץ, אשר בעזרתו הלקוחות יכולים לרכוש מוצרים מבתי עסק במימון בנקאי באמצעים דיגיטליים בעת ביצוע הרכישה.
- הבנק מאפשר הפקדת פיקדונות לכלל הציבור בתהליך אינטרנטי קצר ופשוט באמצעות "מערכת סגורה" או באמצעות פתיחת חשבון דיגיטלי, וללא צורך להגעה של הלקוח לסניף.
- "משכנתא GO" – הבנק הקים מנגנון המאפשר קבלת אישור עקרוני למשכנתא ללקוחות משקי הבית בפלטפורמה דיגיטלית מתקדמת. בכלל זה, במהלך השנה האחרונה פיתח הבנק יכולת חיתום דיגיטלית לאישור ומתן אישור עקרוני ממוכן ללקוחות המגישים בקשת משכנתא בערוץ זה.
- לבנק אפליקציה ללקוחות בה ניתן לקבל מידע ולבצע פעולות בחשבונותיהם. וכן אפליקציית מסחר, "ירושלים טרייד", המאפשרת ללקוחות כל הבנקים לנהל מסחר עצמאי מכל מקום.
- הבנק, באמצעות שיתוף פעולה עם חברת SNPV, מאפשר ליועצי משכנתאות אשר עובדים עימו להגיש בקשות למשכנתא ללקוחותיהם באמצעות ממשק ממוחשב (API) וקבלת אישור אוטומטי ומהיר על ידי המערכת.

אחריות וקיימות סביבתית

פעילות הבנק מאופיינת ברובה בעבודה משרדית. ככזאת, מרבית ההשפעות הסביבתיות שלו נובעות ממתן אשראי והלוואות ומימון פרויקטים, מצריכת חשמל למטרת תפעול נכסים, מצריכת נייר עבור פעילות משרדית, מצריכת דלקים לתחבורה ומפסולת הנוצרת כתוצאה מפעילות הבנק. בהתאם להתנהלותו העסקית של הבנק, המושתתת בין היתר על עקרונות של חיסכון בהוצאות והתייעלות תפעולית, פועל הבנק לשיפור התנהלותו הסביבתית וצמצום השפעות שליליות הנגרמות מפעילותו זו בשני מישורים עיקריים:

ניהול צריכת משאבים אחראית והתייעלות אנרגטית:

- חסכון בחשמל – בכל הסניפים החדשים, וגם במסגרת שיפוץ סניפים קיימים, מותקן מפסק אוטומטי לכיבוי מערכת החשמל בסוף כל יום. כמו כן, מותקנים גופי תאורה חסכוניים וחיישני תנועה במשרדי מטה הבנק, לכיבוי החשמל בחדרים בהיעדר תנועה בהם; תאורת LED – החלפת גופי התאורה בבנק, בסניפים ובמטה, לתאורה מסוג LED החסכונית בחשמל; הבנק מקיים בקרה שוטפת על לוחות החשמל והגנרטורים שלו על מנת למנוע בלאי עתידי ולאפשר צריכת חשמל יעילה; סניפי הבנק עברו למערכות מיזוג VRF, החסכוניות יותר בחשמל.
- צמצום פסולת נייר – מעבר לתהליכים דיגיטליים בעבודת המטה והסניפים מאפשרים לבנק לצמצם את השימוש היומיומי שלו בנייר דבר אשר הוביל בשנת 2022 לצמצום בפוסלת הנייר בשיעור של מעל ל-50%.
- צמצום זיהום אוויר ושימוש באנרגיה חלופית – הבנק ביצע מעבר לרכבים ירוקים וידידותיים לסביבה וכיום, למעלה מ-50% מהרכבים בצי הרכבים של הבנק הם רכבים היברידיים.
- חלופות אנרגיה – הנהלת הבנק, משתמשת ברשת החשמל של רשות שדות התעופה (הספק הוא חברת החשמל). על אף שבוצעה בחינה של מקורות צריכה חלופיים, באותה העת לא נמצאו מקורות זמינים פחות מזהמים.
- טביעת רגל פחמנית - מאמציו של הבנק לפעול לצמצום וחיסכון הצריכה בכל אחד ממכלולי 1 ו-2 (ראה הגדרות בטבלה 1 להלן), אפשרו לו לצמצם את טביעת הרגל הפחמנית ואת השפעתו הסביבתית הכוללת, כך שבשנת 2022 סך טביעת הרגל של הבנק ממכלולים 1 ו-2 הייתה 1,572 טון שווה ערך פד"ח. הנתון משקף ירידה של 46.66% בטביעת הרגל הפחמנית של הבנק ביחס לשנת 2015[1] בה החל הבנק במדידת מכלולים אלו.
- מימון והשקעות אחראיות – נושא זה נמצא בסקירת שוק בבנק לצורך הטמעת שיקולי ESG בעתיד כחלק מהשיקולים העסקיים במתן מימון ובהשקעות.

[1] טביעת הרגל הפחמנית של מכלולים 1 ו-2 בשנת 2015 הייתה 2,947 טון שווה ערך פד"ח.

טבלה 1 - מדדי ESG

	2022	2021	2020
חברתי SOCIAL			
מספר סניפי הבנק	19	18	19
שיעור סניפי הבנק הנמצאים באזורי מגזר ערבי ובערים מעורבות	31.5%	33.3%	31.5%
מספר המכשירים בשירות עצמי ברחבי הארץ	157	155	150
מספר המכשירים בשירות עצמי באזורי פריפריה	42	30	24
תרומה לקהילה (אלפי ש"ח)[1]	750	485	500
שיעור סניפי ומבני הבנק המונגשים	100%	100%	100%
סביבה ENVIROMENTAL			
מכלול 1 (טון שווה ערך פד"ח)[2]	566	428	435
מכלול 2 (טון שווה ערך פד"ח)[3]	1,006	1,133	1,079
שיעור הצמצום (גידול) בצריכת דלקים (בנזין וסולר)[4]	(32%)	11%	27%
צריכת מים (קוב)	3,850	4,610	5,718
פסולת נייר (טון)	11.15	23.4	31.7
פסולת אלקטרונית (טון)	2.61	1.75	1.3
ממשל תאגידי GOVERNANCE			
שיעור הנשים בדירקטוריון	11%	11%	11%
שיעור הנשים - נושא משרה בכירים בבנק	22%	16%	12.5%

[1] בשנת 2022, גדל תקציב התרומות של הבנק ב-50% ולשנת 2023 ב-20% נוספים.

[2] פליטות ישירות (מכלול 1) – צריכת הדלק של הבנק (בנזין וסולר) בטון שווה ערך פד"ח (פחמן דו חמצני), הגידול נובע מחזרה של העובדים למשרדים ולסניפים וחזרה לשגרה טרום הקורונה.

[3] פליטות עקיפות (מכלול 2) – צריכת האנרגיה של הבנק בטון שווה ערך פד"ח.

[4] שיעורי הצמצום נמדדו ביחס לשנה הקודמת לשנת הדיווח.

1.4 מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

טבלה 2 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
	2022	2021	2020	2019	2018
מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים):					
תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון [1] [2]	13.8%	13.4%	5.1%	9.7%	10.0%
תשואת הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק להון [1] [2]	11.4%	13.2%	5.1%	9.4%	10.0%
תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק לנכסים ממוצעים	0.91%	0.91%	0.34%	0.65%	0.65%
יחס הון עצמי רובד 1	10.5%	10.7%	10.5%	10.4%	10.5%
יחס המינוף	6.3%	6.3%	6.3%	6.2%	6.2%
יחס כיסוי הנזילות	202%	237%	279%	241%	325%
יחס מימון יציב נטו [6]	130%	133%	-	-	-
יחס הכנסות לנכסים ממוצעים [3]	4.60%	3.90%	4.00%	4.20%	4.15%
יחס יעילות (הוצאות תפעוליות ואחרות מסך כל ההכנסות)	59.8%	73.5%	69.1%	70.0%	72.4%
מדדי איכות אשראי עיקריים (באחוזים):					
שיעור הוצאה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור [1] [7]	0.55%	(0.48%)	0.94%	0.35%	0.35%
שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור [1] [7]	1.13%	0.93%	1.76%	1.05%	1.01%
שיעור אשראי לא צובר או בפיגור של-90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור [7]	1.06%	1.15%	1.35%	1.48%	1.71%
שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור	0.17%	0.16%	0.21%	0.25%	0.36%
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לשנת הדיווח:					
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק [1] [2]	163.4	143.9	50.2	89.4	87.2
סך הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק [1] [2]	134.6	141.8	50.3	86.4	87.8
הכנסות ריבית, נטו	595.2	454.2	420.7	419.8	383.7
הוצאות בגין הפסדי אשראי [1] [7]	78.8	(58.9)	102.4	36.9	34.7
הכנסות שאינן מריבית [2] [5]	224.7	160.5	169.2	165.1	173.8
מזה: עמלות	116.9	102.6	95.3	106.3	98.3
הוצאות תפעוליות ואחרות	490.0	451.6	407.6	409.6	403.6
מזה: משכורות והוצאות נלוות	221.9	207.3	184.5	179.3	182.2
רווח נקי למניה רגילה לשנת הדיווח:					
רווח בסיסי ומדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק	2.32	2.04	0.71	1.27	1.24
נתונים עיקריים מהמאזן, לסוף שנת הדיווח:					
סך כל הנכסים	18,907.2	16,837.0	14,900.2	14,298.1	13,292.5
מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים	3,360.1	3,546.0	3,137.9	3,054.8	2,116.8
ניירות ערך	1,043.1	772.7	462.4	345.9	956.2
אשראי לציבור, נטו	14,057.5	12,084.1	10,881.3	10,619.8	9,908.0
סך כל ההתחייבויות	17,651.2	15,710.3	13,900.2	13,336.6	12,397.3
מזה: פיקדונות מבנקים [4]	342.9	306.6	162.2	112.0	30.9
פיקדונות מהציבור	14,266.8	12,454.3	11,705.2	10,887.6	10,513.3
פיקדונות הממשלה [4]	-	-	-	0.4	50.0
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	2,677.6	2,609.7	1,720.5	2,133.1	1,618.7

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
	2022	2021	2020	2019	2018
הון עצמי	1,256.0	1,126.7	1,000.0	961.5	895.2
נתונים נוספים:					
מחיר מניה (באגורות)	1,144.0	1,326.0	776.9	859.1	623.9
דיבידנד למניה (באגורות)	61.1	21.4	16.7	28.5	42.4
מספר משרות ממוצע	630	581	579	588	572
יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים	3.33%	2.86%	2.88%	3.04%	2.86%
פער הריבית [9]	2.98%	2.74%	2.84%	3.08%	2.93%
יחס עמלות לנכסים ממוצעים	0.65%	0.65%	0.65%	0.77%	0.73%
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בנטרול רכיבים מסוימים למעט מכירת תיקים [5]	147.3	133.2	50.2	89.4	53.3
תשואה להון בנטרול רכיבים מסוימים למעט מכירת תיקים [5]	12.4%	12.4%	5.1%	9.7%	6.2%

(1) לפרטים אודות השפעת הגידול בהפרשה הקבוצתית ראה להלן בפרק 1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.

(2) לפרטים אודות הכנסות ממכירת תיק אשראי ראה להלן בפרק 1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.

(3) הסכום של הכנסות הריבית נטו ושל ההכנסות שאינן מריבית ביחס לסך הנכסים המאזניים המניבים הממוצעים.

(4) במהלך שנת 2019 עבר הבנק מפעילות השאלת ניירות ערך אגרות חוב באמצעות הממשלה להשאלה באמצעות בנקים בישראל.

(5) בשנת 2021 הרווח הנקי הושפע מהכנסה ממכירת נכס מקרקעין בסך 13.3 מיליוני ש"ח. בשנת 2018 הרווח הנקי הושפע ממכירת מניות הבורסה לניירות ערך בסך 27.0 מיליוני וממכירת תיקי לקוחות העצמאיים והמוסדיים של הבנק בתחום פעילות הברוקרז' בסך 21.0 מיליוני ש"ח.

בשנת 2022 הרווח הנקי הושפע מהכנסה בסך 24.5 מיליוני ש"ח (כ-16.1 מיליוני ש"ח לאחר השפעת המס) הנובעים ממכירת זכויות בפוליסות בתיק הביטוחים (לרבות הזכות לתשלומים ומתן שירות ללקוחות) של חברה בת בשליטה של הבנק, בו שימשה החברה הבת כסוכן עבור לקוחות הבנק. פרטים נוספים אודות ההכנסות אלו מפורטים להלן בפרק 1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.

(6) החל מיום 31 בדצמבר, 2021 נכנסה לתוקפה הדרישה לחישוב ושמירה על יחס מימון יציב נטו מינימלי, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 (יחס המימון היציב), וכן הדרישה לדיווח לציבור, לא נדרש להציג גילוי על מספרי השוואה.

(7) החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה, נתוני התקופות הקודמות מוצגים בהתאם לכללי המדידה טרם היישום לראשונה. לפרטים נוספים אודות השינויים מוצגים בביאור 1 לדוחות הכספיים.

1.5 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

זיהוי גורמי סיכון מובילים ומתפתחים

בהתאם למסמכי מדיניות ניהול הסיכונים השונים של הבנק ולהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, מבוצע ניטור שוטף אחר פרופיל הסיכונים המהותיים אליהם חשוף הבנק ואחר אופן התפתחותו של פרופיל הסיכונים. ניטור זה מבוצע על ידי הבנק בשגרה ובוודאי בעת התפתחות תנאי קיצון או פוטנציאל להתפתחות תנאים שכאלה. הבנק פעל ברבעון האחרון בניטור מוגבר בגין מספר אירועים ושינויים בכלכלה העולמית ובישראל שיש להם פוטנציאל השפעה על פעילות הבנק ועמידתו ביעדיו העסקיים, וביניהם: העימות המתמשך בין רוסיה ואוקראינה, עליית הריבית במשק, עלייה ברמת האינפלציה, החשש להתפתחות מיתון במשק, האירועים הפוליטיים האחרונים (שיש להם פוטנציאל השפעה על חקיקה בתחומי הפעילות של הבנק), המדיניות הכלכלית של הממשלה החדשה והתקציב שיאושר, המתיחות הביטחונית באזורנו ועוד. לרפורמה המשפטית פוטנציאל להשפיע על פרופיל פעילות המשק, וזאת, על סמך קולות של גורמים מקומיים וגופים בינלאומיים (לפיהם היא יכולה לפגוע בדירוג האשראי של המדינה בעתיד ובהשקעות בחברות ישראליות). בשלב זה אין לכך השפעה על הבנק ולא ניתן להעריך את ההשפעה אם בכלל על המערכת בעתיד.

הניטור המוגבר נועד להבטיח עמידת הבנק ביעדיו העסקיים, יעדי ההון, המינוף והנזילות ובמכלול מגבלות תאבון הסיכון שנקבעו על ידי הדירקטוריון תוך שמירה על מוניטין הבנק. הבנק מבצע מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים והנתונים המאקרו כלכליים על מנת להעריך את השפעת התפתחויות הללו על פעילותו ועל יעדיו העסקיים כשהוא משתמש בתוצאות מבחני הקיצון וניתוחי הרגישות שביצע, על מנת לאמוד השפעות אלה.

בטיפול בסיכונים המהותיים שזוהו, הבנק מבחין, בין היתר, בין הסיכונים המובילים לבין הסיכונים המתפתחים אשר מזוהים באופן הבא:

- **סיכון מוביל** - מייצג גורם סיכון מהותי אליו חשוף הבנק בעקבות הפעילות הנוכחית שלו ואשר מידת החשיפה של הבנק אליו מדורגת, בהתאם למדיניות הבנק, כחשיפה ברמה "בינונית" או גבוהה יותר. לפירוט בדבר גורמי הסיכון ודירוג מידת החשיפה/השפעה על הבנק ראה להלן בפרק 3 סקירת הסיכונים ודרכי ניהולם.
- **סיכון מתפתח** - הינו סיכון אשר קיימת אי ודאות בקשר להתממשותו, אם בכלל, ולא ניתן להצביע על מידת ההשפעה האפשרית שלו. עם זאת, סיכון זה יקבל תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק בהתוויית האסטרטגיה העסקית ומסגרת ניהול ובקרת הסיכון המתאימה, המבטיחה כי יש לבנק את היכולות להתמודד עם סיכון זה והשפעותיו על פעילות הבנק ויעדיו העסקיים, ככל שיתממש.

הבנק פעל בשנת 2022 בפרופיל סיכון התואם את תאבון הסיכון שלו ואת האסטרטגיה והתוכנית העסקית שלו, עם ההתאמות שביצע הבנק בעקבות השינוי במגמת הריבית במשק. לשינוי בשיעור הריבית השפעה גבוהה על יחס ההחזר של לקוחות המשכנתא של הבנק, המהווה גורם מרכזי לכשלי אשראי בתיק המשכנתאות. פרופיל סיכון האשראי במשכנתאות ובנדל"ן המשיך לשמור על רמה נמוכה במדדי הסיכון השונים בשנת 2022, כאשר במהלכה נשמרה רמת הסיכון הנמוכה של תיק המשכנתאות, ששיעורי הכשל שלו הגיעו לרמה מזערית, וכן, נשמרה רמת הסיכון הנמוכה של תיק הנדל"ן. החל מהרבעון השלישי חלה עלייה בכשל הנובע מתיק האשראי הצרכני, תוצאה של עלייה במספר חדלי הפירעון בתיק האשראי הצרכני, ועלייה בשיעור הכשל של הלקוחות המדורגים נמוך על פי דיווח לשכת האשראי עימה עובד הבנק. למרות עלייה זו, שיעור המחיקות בסוף שנת 2022 נמוך מהסף שנקבע בתכנית העבודה לשנת 2022. הבנק עדכן את סף המחיקות בתכנית העבודה לשנת 2023, עקב הפוטנציאל להמשך עלייה במגמה זו. האסטרטגיה והתכנית העסקית אותגרו על ידי הבנק ברבעון השלישי בשורה של תרחישים ומבחני קיצון (כולל התרחיש האחיד של בנק ישראל), שלימדו כי התכנית העסקית והאסטרטגיה אכן תואמות את תאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון. ברבעון הרביעי, כחלק מדיוני תכנית העבודה לקראת שנת 2023, בוצע אתגור לתכנית העבודה לשנה זו, שכלל אף הוא ביצוע של תרחישי קיצון וניתוחי רגישות למגוון פרמטרים וגורמי סיכון (מרווחי אשראי, ההפרשות וכדומה) שזוהו על ידי הבנק כגורמים היכולים להשפיע על עמידת הבנק ביעדי התכנית השנתית. הבנק ממשיך לשמור על רמת נזילות גבוהה, שהיא לאורך זמן הגבוהה במערכת, והגדיל את הפיקדונות שגיים, תוצאת עליית הריבית במשק והריבית אותה משלם הבנק ללקוחותיו שהיא מהגבוהות בשוק, וממשיך לנטר את השפעת ההתפתחות ברמת האינפלציה ובגורמי המאקרו הנוספים על סיכון האשראי וסיכון השוק והריבית שלו, שבגין מבנה התיק, נמצא ברמה נמוכה.

בתחילת 2023 החלו שוקי ההון להגיב באופן שלילי ליוזמות חקיקה שמקדמת הממשלה. השקל נחלש בכ-6% מול הדולר, והתשואות על אג"ח ממשלה עלו בחדות במהלך חודש פברואר. גופים שונים בישראל ובעולם הזהירו מפני השלכות שליליות של יוזמות החקיקה על הכלכלה הישראלית, ובהם הורדת דירוג אג"ח מדינת ישראל. להערכת הבנק, לשינויים במחירי הנכסים הפיננסיים עד כה תהיה השפעה מתונה על עסקיו. ואולם, להתמשכות האי-ודאות סביב יוזמות החקיקה ותוצאותיה, ובמיוחד להמשך עליית תשואות על אג"ח ממשלת ישראל, עלולות להיות השפעות שליליות על הפעילות בשוק הנדל"ן בישראל אליו חשוף הבנק. בנוסף, המשך הירידה במחירי איגרות החוב הממשלתיות עלול לפגוע ברווחי הבנק. בימים האחרונים הודיעו בנק SVB ובנק Signature האמריקנים כי הרגולטור שלהם החליט לסגור את פעילותם. לבנק ירושלים אין חשיפות לבנקים אלו. בנוסף, לאחר שמניית הבנק קרדיט סוויס נפלה בשיעור ניכר בחודשים האחרונים, הודיע הבנק כי הוא הוכר כבנק בעל חשיבות מערכתית, וכן כי נטל הלוואות בהיקף של 54 מיליארד דולר מהבנק המרכזי של שווייץ כדי לשפר את מצב הנזילות שלו. קרדיט סוויס הינו אחד הבנקים הקורספונדנטים של הבנק. החשיפה של הבנק אליו נכון להיום אינה מהותית. הבנק המשיך לפעול ברבעון הנוכחי לחיזוק הטיפול שלו בסיכון התפעולי, איסור הלבנת הון ומימון טרור, ציות והוגנות, מניעת אפליה, מניעת מעילות והונאות, סיכון אבטחת מידע וסייבר, סיכון מיקור חוץ, המשכיות עסקית וסיכוני בקרה פנימית נוספים, בהתאם לעקרונות מסמכי המדיניות שנקבעו לסיכונים אלה ההולמים את דרישות בנק ישראל, ובפרט, בהתאם לתאבון הסיכון שנקבע בהם, ולפי תכניות עבודה סדורות שאושרו על ידי ההנהלה והדירקטוריון. הבנק נותן דגש לחיזוק יכולת הטיפול שלו בסיכון ההוגנות, באופן ההולם את דרישות בנק ישראל בנושא. בנוסף, פועל הבנק באופן מלא לטיפול בהנחיות בקשר עם הסנקציות הנובעות מהעימות בין רוסיה ואוקראינה. טבלה מספר 3 להלן מציגה את הסיכונים המתפתחים של הבנק, שפרופיל הסיכונים של מרביתם, יכולים להשתנות עקב האירועים הכלכליים, הפוליטיים והביטחוניים האחרונים, ולפיכך, על אף פרופיל הסיכון הנמוך יחסית של הבנק, הזהירות והמשך הניטור מחויבים עקב האירועים הכלכליים והגאופוליטיים שהוזכרו לעיל, ובגין, האירועים הפוליטיים שיש להם פוטנציאל השפעה על פרופיל הסיכון והיעדים העסקיים של הבנק (בהיבטי חקיקה וכן, בהיבטים הכלכליים), הבנק נוקט צעדים לניטור והיערכות כדי למזער את השפעתם, לו יתרחשו, באמצעות דוחות בקרה ייעודים שנועדו לאתר התפתחויות בתיקי האשראי של הבנק ובמצב הנזילות וההון שלו, וממשיך להקפיד על שדרוג תכניות החירום/מילוט שלו ותרגולם, ועל שיפור מתמשך ביכולות הערכת פרופיל הסיכונים וההון שלו.

טבלה 3 - ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק:

הסיכון	תיאור הסיכון
סיכון מאקרו-כלכלי וסיכון גיאופוליטי	הבנק ממשיך לעקוב אחר השינויים בתנאי המאקרו שהחלו בתחילת שנת 2022, רמת האינפלציה ושיעור הריבית, שיש להם פוטנציאל השפעה על פרופיל סיכון הנזילות, ההון, האשראי, שוק וריבית של הבנק. נדגיש כי בשלב זה, הבנק איננו מזהה שינוי מהותי בפרופיל הסיכון שלו להוציא עלייה בשיעור הכשל באשראי הצרכני, אך מקפיד על המשך הניטור של התפתחות הכלכלה העולמית וכלכלת ישראל, ועוקב אחר התפתחות גורמי המאקרו השונים, כמו גם אחר המצב הפוליטי והביטחוני באזורנו, שיכולים בתרחישים מסוימים להביא את המשק למיתון, ולהשפיע על פרופיל הסיכונים שצוינו לעיל ועל עמידת הבנק ביעדיו העסקיים. למצב הפוליטי הנוכחי יש פוטנציאל השפעה על מצב הכלכלה, המערכת הבנקאית ומכאן, גם על פרופיל הסיכון של הבנק ויעדי התכנית העסקית שלו, והוא כרוך באי וודאות בנוגע לסיכון הרגולטורי (האפשרות לחקיקה היכולה להשפיע על תיק המשכנתאות של הבנק, הפיקדונות ופעילויות נוספות), ועל מצב המשק והכלכלה (השפעה על גורמי המאקרו, וכן, קולות של גורמים מקומיים וגופים בינלאומיים, לפיהם היא יכולה לפגוע בדירוג האשראי של המדינה ובהשקעות בחברות ישראליות). בשלב זה אין לאירוע זה השפעה על הבנק ולא ניתן להעריך את השפעתו, אם בכלל, על המשק ועל פרופיל הסיכונים של הבנק.
סיכון אשראי	רמת הכשל במשכנתאות ממשיכה להיות ברמה נמוכה, במהלך כל שנת 2022, מדדי תיק המשכנתאות, יחס ההחזר ושיעור ה – LTV הממוצע כולל מחזורים שומרים על יציבות במהלך כל השנה. הבנק ממשיך לעקוב אחר העלייה ביחס ההחזר של הלקוחות שלו ובהחזר החודשי עקב העלייה בשיעור הריבית, ואחר העלייה בתקופות לפירעון של ביצועי משכנתאות. הבנק ממשיך לעקוב אחר הלוואות הניתנות ביחס ההחזר שבין 35% ל –40% (שבהן החיתום מתבצע על ידי מטה הבנק). ברמת הכשל וההפרשה הצפויה באשראי הצרכני חלה עלייה, ורמת המחיקות עומדת ביעד שנקבע בתוכנית העבודה של הבנק. תיק הנדל"ן של הבנק ממשיך לשמור על רמת סיכון נמוכה, בהתאם למדדים השונים.
סיכונים תפעוליים (כולל סיכון מודל וסיכון מעילות והונאות) וסיכון המשאב האנושי בפעילות הטכנולוגיה	סיכון תפעולי – הבנק פועל לפי תכנית עבודה סדורה התואמת את הנחיות באזל משנת 2021, כשהוא נותן דגש לתהליכי הערכה עצמית לזיהוי ליקויים גבוהים, ככל שימצאו, כולל התנעת תהליך ארגוני להפקת לקחים ולמידה מאירועים ביחידות הבנק השונות. באופן דומה, פועל הבנק לפי תכנית העבודה שנקבעה לטיפול בסיכון מעילות, כשהוא מחזק את יכולות ניטור האנומליות, מבצע סקרים למיפוי מוקדי סיכון מעילות, ופועל לחיזוק התהליכים והכלים שקבע למניעת מעילות. המשכיות עסקית – הבנק השלים את ניתוח התרחיש הביטחוני (המעודכן של בנק ישראל) ותרחיש רעידת האדמה על פי תרחישי הייחוס של בנק ישראל, ופועל לפי תכנית התרגילים שקבע. הבנק ממשיך לשדרג את יכולת הבקרה שלו על הפעילות הטכנולוגית, והקים פונקציית בקרה בקו הראשון, בנוסף, השלים הבנק עיצוב מתודולוגיה לניהול ובקרת פרויקטים, וכן השלים את אסטרטגיית המחשוב, נתונים ודיגיטל, שיאפשרו תמיכה באסטרטגיה העסקית של הבנק. הבנק נמצא במהלך שוטף לתיקוף המודלים המשמשים אותו לצורך ניהול הסיכונים והניהול העסקי, על פי מדיניות הבנק לתיקוף מודלים.
סיכון סייבר	תקיפת סייבר עלולה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות או לגרום עיכוב במתן שירות, גניבת נתוני הלקוחות ופגיעה במוניטין הבנק. הבנק המשיך בשנה האחרונה, כחלק מהאסטרטגיה שלו, לשדרג את יכולות הגנת ובקרת הסייבר שלו ולהתאימם לעלייה המתמשכת באיומי הסייבר בשנים האחרונות. שהיא עלייה מובנה, בין היתר, עקב השימוש הנרחב יותר בערוצים הדיגיטליים. בנוסף, האירועים הביטחוניים באזורנו ומעורבות מדינות עוינות בתקיפות הסייבר על מוסדות ישראליים, מחייבים תשומת לב תמידית לסיכון מתעורר זה. במהלך השנה המשיך הבנק להתקדם במהלך לטיפול באנומליות, בשיתוף פעולה בין יחידות הבנק הרלבנטיות, ובתחילת שנת 2023 השלים גיבוש מתודולוגיה נרחבת לניהול פרופיל ותאבון הסיכון של הסייבר המתבססת על מספר גורמי סיכון ופרמטרים שיש להם השפעה על פרופיל סיכון הסייבר ואפקטיביות הבקרות לטיפול בסיכון.
סיכון עסקי ואסטרטגי	ביום 27 באוקטובר, 2022 דן דירקטוריון הבנק בריענון התכנית האסטרטגית שאושרה בשנת 2021. הריענון בחן את מתווה התכנית בהתאם להתפתחויות בשווקים כולל ברמת המאקרו תוך תשומת לב לתחרות, ההזדמנויות והאיומים. הבחינה העלתה כי אסטרטגיית הבנק ממוקדת, הולמת את תאבון הסיכון של הבנק ויציבה, גם לנוכח האיומים הנוכחיים, כגון, מצב המאקרו. המהלך הושלם עם אישורה של אסטרטגיית המחשוב, הנתונים והדיגיטל, המציגה תכנית מודרניזציה בהתבסס על מערכות הליבה של הבנק. ריענון התכנית לווה באיתגורה, בין היתר, באמצעות תרחישי קיצון, וכמו כן, בוצע איתגור לאסטרטגיית המחשוב, הנתונים והדיגיטל. האיתגור העלה כי התכנית העסקית של הבנק הולמת את תאבון הסיכון ואת תכנון ההון של הבנק (לאופק תכנון של 3 שנים) וכי פוטנציאל ההפסד בקיצון הוא נמוך יחסית, ואיננו מהווה איום לחוסנו של הבנק.
סיכון רגולטורי, סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור, אכיפה פנימית, הוגנות וציות	הבנק פועל לפי תכנית העבודה להסדרת הטיפול ברגולציה, בהתאם להוראה 308. כולל הערכת הסיכון ומיפוי מוקדי רגולציה, שדרוג יכולות הערכת הסיכון, ויצירת מסגרת בקרה וניטור הכוללת, בקרות מפתח ומיכון בקרות קיימות ככל הניתן, תוך הפרדה בין בקרות קו ראשון ובקרות קו שני. סיכון זה התעורר מאז תחילת 2022, עקב הטלת הסנקציות על פעילות הבנקים ברוסיה, תוצאת העימות באוקראינה. הבנק נוקט משנה זהירות בפעילותו בקשר עם הסנקציות, ובפועל בקפדנות בהתאם למכתב של המפקח על הבנקים והנחיות נוספות המגיעות מבנק ישראל מעת לעת, מידת השפעתן על פעילות הבנק, נמוכה יחסית. הבנק פועל, בהתאם לציפיות המפקח על הבנק, לשדרוג מתמשך של הטיפול בסיכון ההוגנות. למצב הפוליטי יש פוטנציאל להתפתחות סיכון רגולטורי בגין חקיקה היכולה לפגוע בעמידת הבנק ביעדיו העסקיים. בשלב זה, לא ניתן להעריך את השפעת האירוע.
ESG וסיכון אקלים	תשומת הלב של המדינות והרגולטורים ברחבי העולם, כולל בנק ישראל לסוגיית השפעת סיכוני האקלים והסיכון הסביבתי, על הכלכלה, התעשיות השונות ועל פרופיל הסיכונים של הבנקים, גברה באופן משמעותי בשנים האחרונות וזאת מתוך הבנה כי התממשות של סיכונים אלו יכולים להשפיע על המערכת הבנקאית ובמקרים קיצוניים אף להשפעות גלובליות ומערכתיות. לבנק מדיניות לניהול הסיכון הסביבתי מזה שנים והוא נמצא בשלבי למידה של הנושא, תוך שהוא פועל לפי הנחיות בנק ישראל. הבנק פועל באופן שוטף להסדרת המסגרת לטיפול בסביבה, חברה וממשל בהיבטי הנגשת שירות למגוון לקוחות ונגישות, הכללה פיננסית בקרב אוכלוסיות מגוונות, מעורבות חברתית ותרומה לקהילה ומגוון נושאים אחרים, ומגבש, באמצעות פורום ייעודי, תכנית עבודה לטיפול בנושא. לפרטים נוספים ראה דוח סביבה, חברה וממשל תאגידי של הבנק באתר הבנק, וכן, סעיף 1.3 לעיל.

1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן

1. על רקע אי הוודאות בשל משבר נגיף הקורונה Covid-19, נרשמו בשנת 2020 הפרשות להפסדי האשראי החזויים. במהלך שנת 2021 בהמשך להתאוששות המשק, הקטין הבנק, באופן הדרגתי, את ההפרשות בסך כולל של כ-67 מיליוני ש"ח , אשר מהוות מלוא ההפרשות שהופרשו בגין משבר הקורונה.

2. ביום 25 במאי, 2022, הושלמה עסקה במסגרתה הבנק הקים תאגיד עזר בנקאי, תמר אריאל קפיטל בע"מ ("החברה הבת"), אשר אליו הועברה פעילות האשראי הצרכני של הבנק לרבות תיק קיים בהיקף של 1.4 מיליארד ש"ח, ובמקביל, רכשו חברות מקבוצת הפניקס כ-19.99% ממניות החברה הבת. ממועד זה, מועבר לחברה הבת כל האשראי הצרכני המבוצע בבנק. כתוצאה מהעסקה, הבנק רשם תוספת להון בסך של כ- 59.5 מיליוני ש"ח , ברבעון השלישי תוספת של כ-4.5 מיליוני ש"ח וברבעון הרביעי רשם תוספת של כ-4.8 מיליוני ש"ח , כך שליום הדוח סך תוספת ההון שרשם הבנק עומד על כ-68.8 מיליוני ש"ח. בנוסף, מעביר הבנק לחברה אשראי צרכני המבוצע באופן שוטף. כתוצאה מכך, צפוי הבנק להגדיל את הונו בגין עסקה זו בסכומים נוספים עד לסך כולל של כ-76.0 מיליוני ש"ח. (סכום התוספת להון המצטברת בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר צפוי להיות מועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שנקבע בהסכם והפרמיה המשולמת בגינו), להערכת הבנק, צפויה עסקה זו להגדיל את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

החברה הבת הוקמה לאחר שהתקבל אישור בנק ישראל להקמה ושליטה בחברה הבת, התקבלה החלטת מיסוי מוסכמת מרשות המסים אשר הסדירה את נושא המס בקשר להעברת פעילות האשראי הקמעונאי של הבנק לחברת בת והתקבל אישור רשות התחרות לפטור מאישור להסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכללית, התשמ"ח-1988 (הפטור ניתן לתקופה קצובה בת 3 שנים ומותנה בהקצאת אמצעי שליטה לפניקס בשיעור של עד 19.99%).

כאמור לעיל, ביום 10 למאי 2022 רשות המיסים העבירה לבנק החלטת מיסוי מוסכמת להסדרת נושא המס בקשר להעברת פעילות האשראי הקמעונאי של הבנק לחברת בת. ההחלטה קובעת פטור ממס על ההעברה מכח סעיף 104א לפקודת מס הכנסה. במסגרת ההחלטה נקבעו מספר תנאים, מגבלות והוראות ביניהן:

א. מגבלות על אי דילול הבנק לפחות מ- 25% בהחזקה בחברה הבת ואי מכירת הנכס למשך שנתיים ממועד שינוי המבנה והכל בהתאם להוראות פקודת מס הכנסה.

ב. לעניין מכירת תיק האשראי הצרכני הקיים לחברת הבת, מובהר ומוסכם כי מדובר במכירה חייבת והיא אינה מהווה הפרה של שינוי המבנה הפטור.

ג. לא יותר הפסד כלשהו לצורכי מס בידי הבנק ו/או חברת הבת ו/או צד כלשהו (במועד המכירה) בגין מכירת תיק האשראי הקיים.

ד. החברה הבת תכנס לנעלי הבנק לעניין ההלוואות הנמכרות כך שעלות ההלוואות הנמכרות לצרכי מס בידי החברה הבת תהיה עלות ההלוואות בספרי הבנק לצרכי מס ערב ההעברה של הלוואות לחברה הבת (קרי, העלות לצרכי מס ללא ההפרשה לחובות מסופקים).

ה. על החברה הבת ימשיכו לחול אותם הכללים לעניין הפרשות בגין ההלוואות המועברות והלוואות חדשות שיינתנו החלים על הבנק, למען הסר ספק, לפקיד השומה הסמכות לבחון את התרת הפרשות אלו בהתאם לפקודה ולדין.

ו. התחייבות אשר תיווצר בחברת הבת לצורך רכישת תיק האשראי הצרכני הקיים מחברת האם, תסווג כהון לצורכי מס. לא יותרו הוצאות מימון בידי חברת הבת בגין ההתחייבות האמורה ולא ירשמו לצרכי מס הכנסות מימון בחברה האם.

ז. על אף האמור בסעיף ה' לעיל פירעון ההתחייבות שתיווצר לצורך רכישת תיק האשראי הצרכני הקיים, על ידי חברת הבת (פירעון הקרן בלבד) יהיה מכספים שיתקבלו מלקוחות תיק האשראי הצרכני הקיים בלבד שהועבר לחברת הבת במסגרת מכירת תיק האשראי הצרכני הקיים. פירעון ההתחייבות כאמור לא יהווה הכנסה חייבת בידי חברת האם. תשלומים נוספים שיועברו מחברת הבת לחברת האם שמקורם לא בתשלומי הלקוחות כאמור יהוו הכנסה חייבת בידי חברת האם ולא תותר כהוצאה ו/או כניכוי כלשהו בחברת הבת.

ח. הזרמת כספים מהמשקיע הנוסף לחברת הבת בהווה ו/או בעתיד יהיו לצורך הפעילות בחברת הבת ולא יועברו בשום דרך לבנק לרבות אך לא רק בדרך של החזר השקעה ו/או סגירת חשבון חו"ז בחברת האם.

ט. מובהר ומוסכם, כי החלטת המיסוי אינה עוסקת כלל במכירת תיק האשראי הקיים לחברת הבת ואין בהחלטת המיסוי מלגרוע מסמכויות פקיד השומה ו/או רשות המסים בנושא זה, לרבות אך לא רק לעניין סיווג העסקה ו/או שוויה וכן כל היבט מס אחר העולה ממנה .

י. מוסכם בזאת, כי במכירת הזכויות המוקצות בשינוי המבנה יחולו הוראות סעיף 104 ו לפקודה, לעניין המחיר המקורי ויום הרכישה, כמו כן, לעניין החלטת מיסוי, יחשבו "כמניות המוקצות".

יא. מובהר ומוסכם, כי על המניות המוקצות תחולנה הוראות סעיף 104 א(א)3 לפקודה .

יב. מוסכם ומובהר, כי החלטת מיסוי זו אינה משליכה בדרך כלשהי על סוגיות הקשורות לחוק מע"מ לרבות אך לא רק לעניין סיווג החברות המשתתפות בשינוי המבנה כמוסד כספי ו/או חבות במס שכר ומס רווח (כהגדרת מונחים אלו בחוק מע"מ) וכן כל היבט מס אחר אשר יכול ויבחן על ידי מע"מ.

3. ביום 6 בינואר, 2022 פרסם הבנק כי רשות ניירות ערך אישרה בקשתו להאריך את תוקפו של תשקיף המדף של הבנק בשנה, עד ליום 15 בדצמבר, 2022.לאור פקיעת תוקפו של תשקיף המדף האמור, פנה הבנק לרשות ניירות ערך לאישור תשקיף מדף, וביום 24 בנובמבר 2022, פרסם הבנק תשקיף מדף על פיו הוא רשאי להנפיק ניירות ערך שונים בהיקפים ובתנאים אשר יקבעו על-פי דוחות הצעת מדף (מס' אסמכתא: 2022-01-141610). התשקיף בתוקפו עד ליום 24 בנובמבר, 2024.

4. ביום 13 בינואר, 2022 אישרה האסיפה הכללית של הבנק את עדכון תנאי העסקתה של קרובה של בעלת השליטה בבנק. כמו-כן, אישרה האסיפה הכללית את מינויו של מר שמואל אשל כדח"צ כהגדרתו בחוק החברות ועל פי הוראה 301, לתקופת כהונה של 3 שנים. כהונתו החלה ביום 19 בפברואר, 2022.

5. ביום 16 בינואר 2022 פרסם הבנק דיווח מידי לפיו הודיע מנכ"ל הבנק היוצא ליו"ר הדירקטוריון על כוונתו לסיים כהונתו כמנכ"ל הבנק, נכון למועד פרסום דיווח זה מועד סיום כהונתו טרם נודע. (מס' אסמכתא: 2022-01-007378).

6. ביום 23 בינואר, 2022 אשררה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של 'ilAA-' ו-'ilA-1+' וציינה כי תחזית הדירוג יציבה. אשרור הדירוג נעשה בעקבות שינוי מתודולוגיה של חברת הדירוג.

7. ביום 20 בפברואר, 2022 פרסם הבנק דיווח אודות סיום כהונתו של מר יעקב טננבאום כדח"צ כהגדרתו בחוק החברות ועל פי הוראה 301, החל מיום 19 בפברואר, 2022.

8. ביום 24 בפברואר 2022 אישר דירקטוריון הבנק לאחר אישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) מיום 17 בפברואר 2022 חלוקת מענק משתנה שנתי לעובדי הבנק ולנושאי המשרה בהתאם למדיניות תגמול עובדים ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה וכן בהתאם למדיניות תגמול נושאי משרה, בהתאמה.

ביום 28 באפריל 2022 אישרה האסיפה הכללית את חלוקת המענק המשתנה לנושאי המשרה. ראו גם דוחות מיידיים שפרסם הבנק מיום 23 במרץ 2022 (מס' אסמכתא: 2021-01-033391) ומיום 28 באפריל 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-052348).

9. ביום 15 במרץ, 2022 הודיעה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ על כוונה לפרסם דוח הצעת מדף להנפקת ניירות ערך מסחריים סדרה 2 מכוח תשקיף מדף של החברה 27 בנובמבר, 2019.

לצורך ההנפקה, ביום 14 במרץ 2022, קבעה חברת הדירוג מידרוג מתן דירוג 'P-1.il' למסגרת גיוס ניירות ערך מסחריים (באמצעות סדרה 2) בהיקף של עד 350 מיליון ש"ח ע.נ., שיונפקו על ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ וחברת הדירוג Standard&Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'ilA-1+' להנפקה כאמור (מספרי אסמכתא: 2022-01-030136 ו-2022-01-030127).

10. ביום 3 באפריל, 2022 הנפיקה חברת הבת כ-326.8 מיליוני ש"ח ערך נקוב ניירות ערך מסחריים (סדרה 2) תמורת 326.8 מיליוני ש"ח.

לפי תנאי האג"ח על החברה לשלם ריבית שנתית בסך 0.42% משתנה לפי ריבית בנק ישראל, ניירות הערך המסחריים עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 3 באפריל, 2023. (מספר אסמכתא: 2022-01-023215).

11. ביום 3 באפריל, 2022 החליטה אסיפת בעלי המניות של הבנק למנות את ד"ר רות ארד כדירקטורית חיצונית לפי חוק החברות ולפי הוראה 301 לתקופת כהונה נוספת (שלישית) של שלוש שנים, החל מיום 10 באפריל 2022. ראו דוח זימון האסיפה מיום 27 בפברואר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-023215) וכן דוח תוצאות האסיפה מיום 3 באפריל, 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-041950).

12. ביום 28 באפריל, 2022 החליטה אסיפת בעלי המניות של הבנק כדלקמן: (א) לאשר מענק שנתי משתנה למנכ"ל, מר גיל טופז ולנושאי המשרה, בגין שנת 2021; (ב) לאשר את עדכון מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לפי סעיף 267א ו- 267 ב לחוק החברות ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין, נב"ת A301 בהתאם לנוסח המתוקן והמסומן והמצורף לדוח זימון האסיפה כנספח א';(יא) לאשר את עדכון תנאי הכהונה והעסקה של יו"ר הדירקטוריון, מר זאב נהרי, כך שמשכורתו החודשית (ברוטו) של יו"ר הדירקטוריון תעמוד על סך של 146,800 ש"ח (כשהיא צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן הידוע ביום 1 באפריל 2022), החל מיום 1 באפריל 2022. ביתר תנאי כהונתו והעסקתו של יו"ר הדירקטוריון, מר נהרי, לא יחול כל שינוי; (ג) לאשר את תנאי הכהונה והעסקה של מנכ"ל הבנק הנכנס, מר יאיר קפלן, המפורטים בנספח ב' המצ"ב לדוח זימון האסיפה, לתקופה של ארבע שנים החל מיום 1 באפריל, 2022 או המועד בו יתקבל אישור בנק ישראל למינויו של מר קפלן כמנכ"ל הבנק, לפי המאוחר מביניהם. ראה גם דוח זימון האסיפה מיום 23 במרץ, 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-023215) וכן דוח תוצאות האסיפה מיום 28 באפריל, 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-052348).

13. ביום 30 באפריל, 2022 הסתיימה העסקתו של מנכ"ל הבנק היוצא, מר גיל טופז. מר יאיר קפלן החל את תפקידו כמנכ"ל הבנק ביום 14 באפריל 2022 (מס' אסמכתא -2022 01-048433, 2022-01-048430, 2022-01-042139, 2022-01-022831, 2022-01-007378).

14. ביום 17 במאי, 2022 במאי נחתם הסכם בין הבנק ובין גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 90% מזכויותיו והתחייבויותיו

בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ- 478 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק ההלוואות"). יתרת תיק ההלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק ההלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). הבנק הכיר ברווח של כ- 23.9 מיליוני ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2022, בגין עסקה זו. (מס' אסמכתא: 2022-01-060463).

15. ביום 26 במאי 2022 פרסם הבנק דו"ח מיידי לפיו אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בסך 43.17 מיליוני ש"ח בגין רווחי שנת 2021. הדיבידנד בסך של כ-0.61 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ שולם ביום 14 ביוני 2022, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 2 ביוני, 2022 (המועד הקובע) (מס' אסמכתא: 2022-01-065383).

16. ביום 26 במאי, 2022 אימץ דירקטוריון הבנק תוכנית רכישה לפיה רשאי הבנק לרכוש אגרות חוב שהנפיקה חברת הבת של הבנק, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (להלן בסעיף זה: "חברת הבת"), בהתאם להוראות התכנית שפורסמה (אסמכתא מס' 2022-01-065389) וזאת עד להיקף שלא יעלה על 75 מיליון ש"ח ע.נ. בהמשך לאימוץ התכנית על-ידי הדירקטוריון, רכש הבנק ביום 30 במאי, 2022 50 מיליון ש"ח ע.נ. של אגרות חוב מסדרה י"ח במחיר ממוצע של 99.98 אג'. בגין רכישה זו הכיר הבנק ברווח של כ-4.4 מיליוני ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2022. ביום 31 במאי 2022 דיווחה חברת הבת על רכישה של 50,000 ש"ח ע.נ. של אגרות חוב (סדרה יח') במחיר ממוצע של 99.98 אג' בעסקה מחוץ לבורסה. כמו כן, ביום 20 באוקטובר 2022, דיווחה חברת הבת על רכישה נוספת של 13 מיליון ש"ח ע.נ אגרות חוב (סדרה יח') במחיר של 97.03 אג' על ידי הבנק ברכישה שנעשתה מחוץ לבורסה. בגין רכישה זו יכיר הבנק ברווח של כ-1.7 מיליוני ש"ח (לפני מס) במהלך הרבעון הרביעי לשנת 2022. יובהר כי בהתאם לתנאי שטרי הנאמנות של אגרות החוב, אגרות החוב הנרכשות על ידי הבנק לא יקנו לו כל זכויות שהן, לרבות כל זכות בהצבעה או בקבלת ריבית.

17. ביום 29 במאי, 2022, אשררה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של 'ilAA-' ו-'il.A-1+' Stable וציינה כי תחזית הדירוג יציבה (אסמכתא מס' 2022-01-066379).

18. ביום 14 ביוני 2022 פרסם הבנק דו"ח מיידי בדבר הודעה מקדימה על כוונה לזמן אסיפת בעלי מניות כללית ושנתית שעל סדר יומה, בין היתר, מינוי ה"ה זאב נהרי (יו"ר הדירקטוריון), זלמן שובל, גדעון שובל, ליאור בן עמי, אביב שנצר ויואב נרדי כדירקטורים בדירקטוריון הבנק (מס' אסמכתא: 2022-01-073633).

19. ביום 19 ביוני, 2022, אשררה חברת הדירוג מידרוג את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של a1.il ביחס לאיתנות הפיננסית, 'Aa2' ביחס לפיקדונות לזמן ארוך ולחוב הבכיר, ודירוג hyb(il.A2) לכתבי ההתחייבות הנדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים. מידרוג ציינה כי תחזית הדירוג יציבה (אסמכתא מס' 2022-01-075742).

20. ביום 30 ביוני, 2022 נחתם הסכם בין הבנק ובין גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ- 320 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק ההלוואות"). יתרת תיק ההלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק ההלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). הבנק הכיר ברווח של כ- 13.4 מיליוני ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2022, בגין עסקה זו. (מס' אסמכתא: 2022-01-082447).

21. ביום 30 ביוני, 2022 אישר דירקטוריון הבנק, את מינויה של אירנה פורטניק למשנה למנכ"ל וראש חטיבת משאבים וחדשנות טכנולוגית אשר החלה את כהונתה ביום 18 באוקטובר 2022 במקום הגברת כרמלה אבנר אשר סיימה את תפקידה ביום 2 באוקטובר, 2022.

22. ביום 18 ביולי, 2022 הודיעה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ על כוונה לפרסם דוח הצעת מדף להרחבת סדרה ט"ז מכוח תשקיף מדף של החברה מיום 27 בנובמבר, 2019. לצורך ההנפקה, ביום 18 ביולי 2022, קבעה חברת הדירוג מידרוג מתן דירוג 'Aa2.il' להרחבת הסדרה עד לסך של 150 ש"ח ע.נ., וחברת הדירוג Standard & Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'ilAA-' להרחבת הסדרה כאמור (מספרי אסמכתא: 2022-01-091522 ו-2022-01-091573).

23. ביום 19 ביולי, 2022, דיווח הבנק, בקשר עם כוונת חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, לבחון הנפקת אגרות חוב בדרך של הרחבת סדרה, כי עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, חברה בת בשליטה של הבנק, מנהלת משא ומתן עם צד ג' למכירת זכויות בקשר עם כל או חלק הפוליסות בתיק הביטוחים, בו עיר שלם שימשה כסוכן עבור לקוחות הבנק. לפי מתווה העסקה המתגבש, עיר שלם תמכור זכויותיה האמורות, לרבות הזכות לתשלומים ומתן שירות ללקוחות ("העסקה"), כאשר יתר פרטי העסקה טרם הוסכמו. השלמת העסקה, ככל שתהיה, תהא כפופה בין היתר לקבלת כל האישורים הנדרשים, לרבות אישור האורגנים המוסמכים של הצדדים (אסמכתא מס' 2022-01-091738).

בהמשך לדיווח המיידי של הבנק מיום 19 ביולי, 2022 , ביום 28 באוגוסט, 2022 דיווח הבנק כי החברה חתמה על ההסכם לעיל בתמורה לכ-28.7 מיליוני ש"ח (כולל מע"מ). כתוצאה, הבנק הכיר בהכנסה בסך של כ- 24.5 מיליוני ש"ח במסגרת דוחותיו הכספיים המאוחדים לרבעון השלישי לשנת 2022. (מס' אסמכתא: 2022-01-108772).

24. ביום 21 ביולי, 2022 הרחיבה החברה הבת את סדרה ט"ז ב- 150 מיליוני ש"ח ע.נ. תמורת 155.1 מיליוני ש"ח (אסמכתא מס' 2022-01-077331).

25. ביום 28 ביולי 2022, אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם להמלצת ועדת הביקורת, את הארכת כהונתו של המבקר הפנימי הראשי, מר רון שגיא, לתקופת כהונה נוספת אשר צפויה להסתיים ביום 31 במרץ 2023.

26. ביום 10 באוגוסט 2022, אישרה האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות כדלקמן: (1) הארכת כהונתם של הדירקטורים ה"ה: זאב נהרי (יו"ר הדירקטוריון), זלמן שובל, גדעון שובל, יואב נרדי, ליאור בן עמי, אביב שנצר, לתקופת כהונה נוספת של כ-3 שנים שתחל במועד מינוי באסיפה הכללית השנתית ותסתיים במועד קיום האסיפה השנתית שתזומן בשנת 2025; (2)למנות מחדש את משרד רו"ח קוסט פורר גבאי את קסירר (EY), כרואי החשבון המבקרים של הבנק לתקופה שתחל ממועד אישור האסיפה השנתית הנוכחית ועד למועד קיום האסיפה השנתית הבאה של הבנק, ולהסמיך את הדירקטוריון לקבוע את שכרם; (3)לאשר כדיבידנד סופי לשנים 2020 ו-2021 שחולק בסכומים ובמועדים, כדלקמן: (א) סך של 15.1 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2020. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 16 בנובמבר 2021, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 3 בנובמבר 2021. (ב) סך של 43.17 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 14 ביוני 2022, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 2 ביוני 2022. ראה גם דוח זימון האסיפה שפרסם הבנק ביום 5 ביולי 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-084175) וכן דיווח תוצאות האסיפה שפרסם הבנק ביום 8 באוגוסט 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-101365).

27. במהלך שנת 2022 ועד לחודש פברואר 2023 עדכן בנק ישראל את הריבית מספר פעמים בשיעור מצטבר של 4.25%. לפרטים נוספים ראה פרק 2- הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי.

28. ביום 19 בספטמבר, 2022 פתחו דירקטוריון והנהלת הבנק את המסחר בבורסה, לציון 50 שנה להצטרפותו של הבנק כחבר בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

29. ביום 6 באוקטובר 2022 אישרה מחדש אסיפת בעלי המניות של הבנק הענקת כתבי התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם, לתקופה של שלוש שנים נוספות, שתחילתה ביום 9 באוקטובר 2022 (המועד בו יחלפו 3 שנים מהמועד בו אושרו כתבי השיפוי למר זלמן שובל ומר גדעון שובל), באותם תנאים של כתבי התחייבות לשיפוי שאושרו לכל יתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האחרים ולדירקטורים האמורים. ראה גם דוח זימון אסיפה מיום 29 באוגוסט 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-109954) וכן דוח מיידי בדבר תוצאות האסיפה מיום 6 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-124801).

30. ביום 26 באוקטובר, 2022 פרסמה החברה הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ תשקיף מדף על פיו היא רשאית להנפיק ניירות ערך שונים בהיקפים ובתנאים אשר יקבעו על-פי דוחות הצעת מדף.

31. ביום 27 באוקטובר 2022, לאחר המלצת ואישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול), אישר דירקטוריון הבנק, בכפוף לאישור אסיפת בעלי המניות של הבנק, מדיניות תגמול נושאי משרה של הבנק לשנים 2023-2025 (להלן: "**מדיניות התגמול החדשה**"), לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1 בינואר 2023. במסגרת המדיניות התגמול החדשה: עודכנו תקרות משכורות חודשיות לנושאי המשרה; עודכנו תנאי סף לתשלום מענק משתנה; עודכנה תקרת המענק השנתי המקסימלי שהמנכ"ל יהיה זכאי לקבל עד ל-8 משכורות חודשיות בכפוף לכך ששכר התגמול הכולל למנכ"ל לא יעלה על התקרה הגבוה ביותר שתותר על פי חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 (להלן: "**חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים**"); עודכנו תקרות מענק שנתי משתנה חדשות וכן שיעורי התשואה; עודכן שיעור התשואה להענקת מענק בנסיבות מיוחדות, בשנה שבה התשואה נמוכה משיעור התשואה המינימאלי, לשיעור תשואה של 6.5% (חלף 6% במדיניות התגמול הנוכחית); התווספה אפשרות להענקת מענק הוקרה, בשיקול ועדת התגמול והדירקטוריון, בגובה 50% מהמשכורת החודשית לאחר השלמת 10 שנות עבודה מלאות ורצופות ולאחר השלמת 10 שנות עבודה מלאות ורצופות נוספות בבנק (20 שנה במצטבר).

כמו כן, בהתאם לשינויים במדיניות התגמול ובכפוף לאישור אסיפת בעלי המניות של הבנק, אישרו הדירקטוריון וועדת הביקורת (כיושבה כוועדת תגמול) את תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל. עיקרי התיקונים הינם בהתאמה למדיניות התגמול החדשה הכפופה לאישור אסיפת בעלי המניות של הבנק.

אודות מדיניות התגמול לשנים 2023-2025 וכן תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל, ראה גם דוח זימון אסיפת בעלי מניות של הבנק שפרסם הבנק ביום 30 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-131215).

32. ביום 30 באוקטובר, 2022 פרסם הבנק דיווח מיידי, אודות זימון אסיפת בעלי מניות מיוחדת של הבנק, אשר התכנסה ביום 4 בדצמבר 2022, שעל סדר יומה אישור מדיניות תגמול נושאי משרה של הבנק לשנים 2023-2025, לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1 בינואר 2023, וכן אישור תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק, מר יאיר קפלן, החל מיום 1 בינואר 2023, ובכפוף לאישור מדיניות התגמול. ראה גם דוח זימון אסיפה שפרסם הבנק ביום 30 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-131215).

ביום 4 בדצמבר, 2022 אישרה האסיפה את מדיניות התגמול האמורה (מס' אסמכתא 2022-01-146740).

33. ביום 15 בנובמבר, 2022 דיווחה חברת הבת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (להלן בסעיף זה: "החברה"), כי היא בוחנת אפשרות לפדיון מוקדם מלא של כתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה 12) של החברה, וזאת לאחר קבלת אישור המפקח על הבנקים לבצע את הפדיון המוקדם, בהתבסס על תכנון ההון של הבנק ובכפוף לעמידה בדרישות המצוינות במכתבו בנוגע להון רובד 2 בהתאם להוראת ניהול בנקאי 202. הפדיון המוקדם יבוצע לאחר התמלאות הדרישות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים, ככל שיתמלאו, ובהתאם לתנאי דוח הצעת המדף של החברה וללוחות הזמנים שנקבעו בדוח הצעת המדף של החברה ובכפוף לאישור דירקטוריון החברה. ביום 6 בדצמבר 2022

שבה ודיווחה החברה כי היא תפדה את כתבי ההתחייבות הנדחים בפדיון מוקדם מלא ביוזמת החברה ביום 22 בדצמבר 2022 למחזיקים בכתבי ההתחייבות הנדחים במועד זה.

34. ביום 27 בנובמבר 2022, פרסם הבנק דיווח מיידי, אודות התקשרות הבנק בהסכם עם גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת, 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל של התיק הוא כ- 554 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק. הבנק הכיר ברווח, לפני מס, של כ- 28.5 מיליוני ש"ח בדוחות הכספיים לשנת 2022, בגין עסקה זו (מס' אסמכתא: 2022-01-142015).

35. ביום 5 בדצמבר, 2022 קבעה חברת הדירוג S&P מעלות מתן דירוג iIA-'' להנפקת סדרה בלתי סחירה של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (COCO) של החברה הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, בסך 50 מיליון ש"ח ע.נ. (מס' אסמכתא: 2022-01-147226).

36. ביום 11 בדצמבר, 2022 פרסם הבנק דו"ח מיידי לפיו אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בסך 35.1 מיליוני ש"ח בגין יתרת עודפי הבנק ליום 30 בספטמבר 2022. הדיבידנד בסך של כ-0.49 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ שולם ביום 1 בינואר 2023, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 18 בדצמבר, 2022 (המועד הקובע) (מס' אסמכתא: 2022-01-149398).

37. ביום 29 בדצמבר, 2022 הודיע הבנק על סיום תכנית רכישה של אגרות חוב של החברה הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. במסגרת התכנית רכש הבנק סך של כ-63 מיליון ש"ח ע.נ. מאגרות החוב של החברה הבת, בתמורה ל-62.6 מיליוני ש"ח (מס' אסמכתא 2022-01-158395).

38. ביום 06 במרץ 2023, נחתם הסכם בין הבנק ובין גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת, 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ- 554 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק. יתרת תיק ההלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכש וזכויות הבנק בתיק ההלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו).

בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכש את חלק תיק ההלוואות שנרכש על ידו, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו, לרבות חלק תיק ההלוואות שנותר בבעלותו. על בסיס הערכות המצויות בידי הבנק, הבנק צפוי להכיר ברווח (לפני מס) של כ-14 מיליוני ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2023, בגין עסקה זו. (מס' אסמכתא 2023-01-024504).

39. ביום 6 בפברואר, 2023 אישר הפיקוח על הבנקים את מינויה של הגב' מירית תשובה, כסמנכ"ל, מבקרת פנימית ראשית, במעמד חברת הנהלה. ביום 12 במרץ, 2023 החלה גב' תשובה את עבודתה בבנק לתקופת חפיפה עם המבקר הפנימי היוצא, מר רון שגיא והחל מיום 1 באפריל, 2023 תחל לכהן כמבקרת הפנים של הבנק.

40. לפרטים נוספים אודות שינויים והקלות רגולטוריות ראה להלן בדוחות הכספיים– ביאור 37 הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה.

פרק 2 - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות בכלכלה העולמית והישראלית

שנת 2022 הושפעה מאוד מהיציאה ממגפת הקורונה במרבית המדינות המפותחות, ומהפלישה הרוסית לאוקראינה, שהביאו לשיבושים והשלכות משמעותיות על הפעילות הריאלית והפיננסית בעולם. בתחום הריאלי, חלה במחצית הראשונה של השנה האצה של ממש בביקוש לצריכת שירותים רבים (מסעדות, תיירות וכו') לאחר הסרת המגבלות בתקופת הקורונה. מגמה זאת הביאה לעלייה חדה בביקוש לעובדים, אשר לצד עלייה חדה בצריכה הפרטית שנתמכה על ידי עודפי חיסכון מתקופת הקורונה, עוררו לחצי אינפלציה מכיוון הביקושים. העלייה בצריכת מוצרים והבעיות שהתעוררו בשרשראות האספקה במהלך מגפת הקורונה, לצד שיבושים בהספקת סחורות עקב התפרצות המלחמה באוקראינה הוסיפו שמן למדורת האינפלציה מצד ההיצע, בפרט בתחילת המלחמה, כאשר אירופה התנתקה מהספקת הגז מרוסיה וייצוא החיטה (וסחורות אחרות) מאוקראינה נפגע. בתחילת השנה סברו הבנקים המרכזיים כי העלייה בקצב אינפלציה הינה בת-חלוף (טרנזיטורית) ומונעת מעלייה חדה במחירי הסחורות וההובלה בעולם. ואולם, כעבור זמן קצר (כבר ברבעון השני) הפד ובנקים אחרים הצהירו כי מדובר במגמה רחבה יותר, הכוללת גם עלייה במחירי השירותים (כולל מחירי השכירות), ומלווה בעלייה יחסית חדה בשכר העבודה. כך, במהלך השנה החליטו הבנקים המרכזיים לנקוט במדיניות מאד מרסנת במטרה למגר את האינפלציה. הפד העלה את הריבית ל- 4.75% וה- ECB ל- 3.0%. בנק ישראל העלה את הריבית מ- 0.1% ל-4.25% בתחילת שנת 2023. בנוסף, מרבית המדינות החלו בתהליך צמצום המאזן (quantitative tightening) בעיקר על ידי אי מחזור פדיונות של אג"ח הממשלתי במאזני הבנקים המרכזיים.

לקראת סוף השנה חלה התמתנות במחירי הסחורות והאנרגיה מה שתרם להתמתנות השורה העליונה של האינפלציה, למרות שברוב המדינות ההתמתנות באינפלציית הליבה הייתה מתונה ובאירופה היא אף האיצה. במקביל, בשליש האחרון של השנה התרבו הסימנים להתמתנות מהותית בפעילות הגלובלית, בפרט בסקטור התעשייתי ובהשקעות בבנייה למגורים הרגיש מאוד לזמינות אשראי ולמחירו. תהליך הריסון המוניטארי החריף פגע גם בשערוכים בשוקי המניות והאג"ח גם יחד, ובמחצית השנייה של השנה גברו הציפיות לכניסה למיתון בשנת 2023. הנתונים הכלכליים בתחילת 2023 מלמדים כי התקוות להתמתנות מהירה ומהותית בקצב האינפלציה היו מוקדמות, והבנקים המרכזיים ממשיכים בתוואי העלאות הריבית.

עיקר הכלכלנים סבורים כי ההאטה הכלכלית תהיה מתונה באופן יחסי, אך יש הסבורים כי ההתפרצות האינפלציונית לא נבעה ממהלכים פרמננטיים בכלכלה אלא הייתה תוצאה של הזרמת כספים לא מבוקרת לצד בעיות בשרשראות ההספקה בתקופת הקורונה, ומעלים חשש כי ההידוק המוניטארי החריף יביא לפגיעה כלכלית חריפה.

בסיכום שנתי, בשנת 2022 צמחה כלכלת ארה"ב ב-2.1% (והצריכה הפרטית ב-2.8%), כלכלת גוש היורו צמחה ב- 3.5% (גרמניה ב- 1.9%), יפן ב- 1.4% וסין ב-3%. הכלכלה הישראלית צמחה ב-6.5% (לאחר צמיחה של 8.6% בשנת 2021), עם גידול של 7% בצריכה הפרטית, גידול של 9% בהשקעות בנכסים קבועים וגידול של 10.5% בייצוא. הצמיחה המהירה בישראל נבעה בעיקר מגידול מהיר ביצוא, גם בייצוא התעשייתי וגם יצוא שירותי ההיי- טק (מידע ותקשורת).

בתחילת 2023 החלו שוקי ההון להגיב באופן שלילי ליוזמות חקיקה שמקדמת הממשלה. מתחילת חודש פברואר השקל נחלש בכ-4% מול הדולר, והתשואות על אג"ח ממשלה עלו בחדות. גופים שונים בישראל ובעולם הזהירו מפני השלכות שליליות של יוזמות החקיקה על הכלכלה הישראלית, ובהם הורדת דירוג אג"ח מדינת ישראל. להערכת הבנק, לשינויים במחירי הנכסים הפיננסיים עד כה תהיה השפעה מתונה על עסקיו. ואולם, להתמשכות האי-ודאות סביב יוזמות החקיקה ותוצאותיה, ובמיוחד להמשך עליית תשואות על אג"ח ממשלת ישראל, עלולות להיות השפעות שליליות על הפעילות בשוק הנדל"ן בישראל אליו חשוף הבנק. בנוסף, המשך הירידה במחירי איגרות החוב הממשלתיות עלול לפגוע ברווחי הבנק.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

ברבעון הרביעי המשיכו הנתונים הכלכליים בישראל להיות חיוביים, אך עם סימני התמתנות מסוימת. שיעור האבטלה עלה ל- 4.2% בדצמבר מ- 3.8% בספטמבר ו- 3.4% ביוני. חלה ירידה בשיעור המשרות הפנויות, בפרט בסקטור ההיי-טק. באופן כללי, הסקטור העסקי דיווח על המשך התרחבות בפעילות (לפי סקר מגמות), אך גם על חולשה מסוימת לגבי הציפיות קדימה. הייצוא התעשייתי עלה ב- 20% בשנת 2022 אך לקראת סוף השנה חלה ירידה מסוימת על רקע חולשה בהזמנות לייצוא. ברבעון הרביעי הצריכה הפרטית מעט התמתנה כאשר הרכישות בכרטיסי אשראי עלו בקצב שנתי של 4% (במונחים ריאליים). התפתחות משמעותית ב- 2022 הייתה הגעתם של כ- 70 אלף עולים חדשים (בעיקר מרוסיה ואוקראינה), יותר מכפול יחסית לשנת 2021.

העלאות הריבית המתמשכות הביאו לעלייה בהחזרי סכום המשכנתא של הלווים הקיימים, וייקרו מאוד את ההלוואות עבור לווים חדשים. בנוסף, עלויות המימון של יזמים הפעילים בתחום הנדל"ן עלו מאוד. בחודשים האחרונים נראית ירידה מהותית בהיקפי מכירות הבתים ומתן המשכנתאות, בשיעור של עשרות אחוזים לעומת תחילת 2022. חלק מהותי מפעילותו של הבנק קשור לשוק המשכנתאות ולמגזר ליווי הבנייה למגורים. בנוסף, הבנק מוכר באופן שוטף תיקי משכנתאות, ועליית הריבית מקטינה את הרווח שנרשם בגין עסקאות אלו. הבנק בוחן את ההתפתחויות ובשלב זה מעריך שההשפעה על פעילותו העסקית תהיה מתונה.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית בישראל

בשנת 2022 הסתכמה הפעילות של הממשלה בעודף תקציבי של 0.6% תוצר (9.8 מיליארד ש"ח). ההכנסות ממסים עלו בכמעט 14% על רקע עלייה חדה בהכנסות מסקטור הנדל"ן, רווחי הון מסקטור ההיי-טק והתרחבות מהירה בצריכה הפרטית. יחד עם זאת, הגידול החד בהכנסות ממסים נבע בעיקר מהפעילות במחצית הראשונה של השנה, כאשר במחצית השנייה חלה התמתנות בהכנסות. סך ההוצאות של הממשלה בשנת 2022 עלו ב-5.6%, מעט נמוך יחסית לשיעור הגידול המתוקצב של 6.0%.

מדיניות מוניטארית

בנק ישראל המשיך במדיניות מוניטארית מרסנת והעלה את הריבית ל-3.75% בסוף 2022 ול-4.25% בפברואר 2023 לעומת 2.0% בסוף הרבעון השלישי. החלטת הריבית האחרונה נומקה בכך שהאינפלציה שנה אחורה ממשיכה להיות מעל יעד בנק ישראל, והיא מקיפה מנעד רחב של סעיפים. בנק ישראל ציין עוד בהחלטתו כי הפעילות במשק איתנה, והמשק נמצא בסביבת תעסוקה מלאה, ושציפיות האינפלציה לכל התקופות קדימה נמצאות בתוך תחום יעדי הבנק המרכזי.

העלאות הריבית המתמשכות פגעו בשווי תיק הנוסטרו בבנק, שרובו מורכב מהשקעה באג"ח ממשלתיות, וקרן ההון ירדה ב-56.5 מיליון ש"ח. במהלך 2022 החליט הבנק לגדר באופן חלקי את סיכון הריבית בתיק. רווחי הגידור קיזזו באופן חלקי את הירידה בשווי האג"ח בתיק הזמין למכירה, ומסבירים חלק מהפער בין תשואת הרווח הכולל לתשואה על ההון.

טבלה 4 - תחזית מאקרו של בנק ישראל (נתונים נבחרים) על פי פרסום בתחילת ינואר 2023 (שיעורי השינוי באחוזים)

	2022	2023	2024
תמ"ג	6.3	2.8	3.5
צריכה פרטית	7.0	4.0	4.5
השקעה בנכסים קבועים	9.0	3.0	4.0
אבטלה (ממוצע גילאים 25-64)	3.2	4.0	4.0
אינפלציה	5.3 (בפועל)	3.0	2.0
גירעון תקציבי	-0.6 (בפועל)	1.8	2.1

שוקי ההון והמערכת הפיננסית

התנודתיות בשווקים נמשכה לאורך כל השנה, ולקראת סופה, עם העלאות הריבית המתמשכות וסימנים ראשונים להאטה כלכלית, החלו המשקיעים לחשוש מ"ריסון יתר" על ידי הפד וכניסה למיתון. חשש זה ניזון מאמירות נציות של הפד ובנקים מרכזיים אחרים אל מול האטה מהותית בפעילות הכלכלית בסקטורים הרגישים לגובה הריבית וזמינות האשראי. יחד עם זאת, סימני התמתנות באינפלציה בארה"ב (מעבר לציפיות) תמכו בעליות בשוקי המניות לקראת סוף השנה. יש לציין עוד כי שוק האג"ח מאופיין על ידי עקום הפוך, אשר בעבר היווה אינדיקטור למיתון מתקרב. התשואות על אג"ח ממשלת ארה"ב ל- 10 שנים עמדו על 3.87% בסוף השנה ו- 3.57% בישראל. מדובר בעלייה חדה מאוד לעומת התשואות בסוף שנת 2021. בשנת 2022 ירד מדד המניות S&P בכ- 19.4%, EUROSTOXX ירד ב-11.7% ו- MSCI של המשקים המתעוררים ירד ב-22.4%. לעומת זאת, מדד תל אביב 35 ירד ב- 11.74%.

אינפלציה ושע"ח

מגמת האצת האינפלציה שנראתה מתחילת השנה המשיכה גם אל סופה, כאשר ברבעון הרביעי היה קצב האינפלציה 5.3% שנה אחורה (בחודש דצמבר). אינפלציית הליבה עלתה ב- 5.0% שנה אחורה, הרבה מעבר ליעד של בנק ישראל. מחירי השכירות במדד המשיכו לעלות בקצב מהיר ועלו ב- 6.3% בשנת 2022. מחירי השירותים למעט מחירי הדיור עלו ב- 5.8% ב- 2022. מחירי המוצרים התעשייתיים במדד עלו ב-3.3%. האינפלציה הגבוהה הייתה מאד "רוחבית" כאשר בדצמבר קרוב ל 73% מכלל סעיפי המדד עלו ביותר מ- 3% (הגבול העליון של היעד). ואולם, גם בישראל ההערכות הן כי קצב האינפלציה ירד לשיעור של עד 3% בשנת 2023 עקב השפעת הריסון המוניטארי.

במהלך הרבעון הרביעי נראתה התאוששות במרבית שוקי ההון בעולם, והדולר נחלש, אך בישראל ירד מדד תל אבבי 35 ב-2.2% והשקל הפגין חולשה מול מרבית המטבעות בעולם.

שוק הדיור והמשכנתאות

שנת 2022 אופיינה על ידי ירידה בביקוש לרכישת דיור על רקע העלייה החדה במחירי המשכנתאות. מספר הרכישות של דירות חדשות ירד ב-32% והיקף הרכישות בחודש נובמבר היה נמוך יחסית לנובמבר 2021 ב- 58%. במקביל, חלה עלייה של כ- 9% במלאי הדירות החדשות הלא מכורות. מחירי הדירות עלו ב- 18.8% לעומת עלייה של 10.6% בשנת 2021. בשנים האחרונות מספר התחלות הבנייה פיגר אחרי הגידול במספר משקי הבית. יחד עם זאת, בחודשים האחרונים של השנה מסתמנת ירידה במחירי הדירות החדשות. היקף המשכנתאות ברבעון הרביעי ירד ב- 11% לעומת הרבעון השלישי (מנוכה עונתיות), אך ב- 2022 כולה היקף המשכנתאות עלה ב- 1.4% לעומת 2021.

בשנת 2022 ביצועי אשראי לדיור במערכת הבנקאית עמד על סך כ-122.4 מיליארדי ש"ח (בבנק 2.8 מיליארד ש"ח) שיעור המשכנתאות שניתנו ביחס LTV מעל 60% עמד על כ- 44% (בבנק כ-30%), ושיעור החזר ממוצע על המשכנתאות היה כ- 28% (בבנק כ-29%), סכום המשכנתא הממוצעת היה כ-987 אלפי ש"ח (בבנק 774 אלפי ש"ח).

לפרטים נוספים ראה בפרק 3.1 סיכוני אשראי בטבלה 32–התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים.

2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בשנת 2022 הסתכם ב- 163.4 מיליוני ש"ח, לעומת 143.9 מיליוני ש"ח אשתקד גידול של 14%. **תשואת הרווח הנקי** על ההון העצמי הממוצע הייתה 13.8%, לעומת 13.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון הרביעי של שנת 2022 הסתכם ב- 46.4 מיליוני ש"ח, לעומת 40.7 מיליוני ש"ח אשתקד גידול של 14%. **תשואת הרווח הנקי** על ההון העצמי הממוצע הייתה 15.1%, לעומת 14.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 5 – תמצית דוח רווח והפסד (במיליוני שקלים):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר			
	2022	2021	שינוי כמותי	שינוי באחוזים	2022	2021	שינוי כמותי	שינוי באחוזים
הכנסות ריבית, נטו	**595.2**	**454.2**	**141.0**	**31%**	**169.8**	**119.4**	**50.4**	**42%**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	78.8	(58.9)	137.7	(234%)	24.8	(9.4)	34.2	(363%)
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	**516.4**	**513.1**	**3.3**	**1%**	**145.0**	**128.8**	**16.2**	**13%**
הכנסות שאינן מריבית								
הכנסות מימון שאינן מריבית	77.2	44.6	32.6	73%	32.7	44.4	(11.7)	(26%)
עמלות	116.9	102.6	14.3	14%	28.7	27.9	0.8	3%
הכנסות אחרות	30.6	13.3	17.3	130%	1.7	-	1.7	-
סך כל ההכנסות שאינן מריבית	**224.7**	**160.5**	**64.2**	**40%**	**63.1**	**72.3**	**(9.2)**	**(13%)**
הוצאות תפעוליות ואחרות								
משכורות והוצאות נלוות	221.9	207.3	14.6	7%	63.3	62.6	0.7	1%
אחזקה ופחת בניינים וציוד	112.6	105.5	7.1	7%	29.1	27.3	1.8	7%
הוצאות אחרות	155.5	138.8	16.7	12%	44.1	48.2	(4.1)	(9%)
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	**490.0**	**451.6**	**38.4**	**9%**	**136.5**	**138.1**	**(1.6)**	**(1%)**
רווח לפני מיסים	**251.1**	**222.0**	**29.1**	**13%**	**71.6**	**63.0**	**8.6**	**13%**
הפרשה למיסים על הרווח	87.2	78.1	9.1	12%	25.2	22.3	2.9	13%
רווח נקי								
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	163.9	143.9	20.0	14%	46.4	40.7	5.7	14%
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	0.5	-	0.5	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	163.4	143.9	19.5	14%	46.4	40.7	5.7	14%

<u>להלן הגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק בשנת 2022 לעומת שנת 2021:</u>

1. **הכנסות ריבית נטו** – בשנת 2022 הסתכמו ב- 595.2 מיליוני ש"ח, לעומת 454.2 מיליוני ש"ח בשנת 2021, גידול של 141.0 מיליוני ש"ח (31%). עיקר הגידול נובע מגידול ביתרה הממוצעת של האשראי לציבור (13%) וגידול בפער הריבית בכ-0.2 נקודות האחוז ביחס לתקופה מקבילה אשתקד.
2. **הוצאות להפסדי אשראי** – בשנת 2022 הסתכמו בהוצאות בסך 78.8 מיליוני ש"ח לעומת הכנסות בסך 58.9 מיליוני ש"ח בשנת 2021 גידול של 137.7 מיליוני ש"ח.

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי CECL תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

עיקר הגידול נובע מהפרשה להפסדי אשראי CECL בסך 54.0 מיליוני ש"ח הנובע ברובו מגידול ביתרת האשראי לציבור, עדכוני מח"מ ומקדמי התאמות איכותיות ומאקרו, כתוצאה מהשינויים בסביבה הכלכלית ומשחרור הפרשות בשנת 2021, שנרשמו על רקע משבר הקורונה, בסך 67.3 מיליוני ש"ח.

שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מיתרת חוב רשומה לשנת 2022 עמד על 0.55%. פרטים נוספים אודות היישום לראשונה של ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי מופיעים בביאור 1 לדוחות הכספיים, פרטים נוספים אודות ניתוח ההוצאות להפסדי אשראי מופיעים בהמשך פרק זה בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.

3. **סך הכנסות שאינן מריבית –** בשנת 2022 הסתכמו ב- 224.7 מיליוני ש"ח, לעומת 160.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-64.2 מיליוני ש"ח (40%):

הכנסות מימון שאינן מריבית – בשנת 2022 הסתכמו ב-77.2 מיליוני ש"ח, לעומת 44.6 מיליוני ש"ח בשנת 2021. בשנת 2022 נרשמו הכנסות ממכירת תיק אשראי בסך 65.9 מיליוני ש"ח לעומת 44.1 מיליוני ש"ח בשנת 2021. בנטרול הכנסות מכירת תיקי אשראי, נרשמו בשנת 2022 הכנסות בסך 12.7 מיליוני ש"ח לעומת 0.5 מיליוני ש"ח בשנת 2021. עיקר הגידול נובע מעלייה בהכנסות מהשקעה במניות אשר הסתכמו בשנת 2022 בהכנסה בסך 6.1 מיליוני ש"ח לעומת הפסד בסך 0.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד וגידול בהכנסות מפעילות מסחר אשר הסתכמו ב- 5.6 מיליוני ש"ח לעומת הפסד בסך של 0.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים אודות מכירות תיקי אשראי ראה להלן בפרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

הכנסות מעמלות – בשנת 2022 הסתכמו ב-116.9 מיליוני ש"ח, לעומת 102.6 מיליוני ש"ח בשנת 2021 גידול של כ-14.3 מיליוני ש"ח (14%), עיקר הגידול נובע מעליה של 4.8 מיליוני ש"ח בהכנסות מפעילות בתחום כרטיסים נטענים ועליה בסך 2.6 מיליוני ש"ח בהכנסות מפעילות ניירות ערך- בשל עליות בהיקף הפעילות.

הכנסות אחרות – בשנת 2022 הסתכמו בהכנסות בסך 30.6 מיליוני ש"ח לעומת 13.3 מיליוני ש"ח בשנת 2021 גידול של כ-17.3 מיליוני ש"ח בשנת 2022, הגידול נובע מהכנסות בסך 24.5 מיליוני ש"ח הנובעות ממכירת זכויות בפוליסות בתיק הביטוחים (לרבות הזכות לתשלומים ומתן שירות ללקוחות) של חברה בת בשליטה של הבנק, בו שימשה החברה הבת כסוכן עבור לקוחות הבנק וכן נרשמו הכנסות בסך 6.1 מיליוני ש"ח הנובעים מרכישה על ידי הבנק של אגרות חוב שהנפיקה חברת הבת של הבנק. בשנת 2021 נרשמו הכנסות בסך 13.3 מיליוני ש"ח ממכירת נכס מקרקעין.

פרטים נוספים אודות ההכנסות אלו מפורטים לעיל בפרק 1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.

4. **הוצאות תפעוליות ואחרות**– בשנת 2022 הסתכמו ב-490.0 מיליוני ש"ח, לעומת 451.6 מיליוני ש"ח בשנת 2021 גידול של כ-38.4 מיליוני ש"ח (8%): משכורות והוצאות נלוות גידול בסך 14.6 מיליוני ש"ח (7%), אחזקה ופחת בניינים וציוד גידול בסך 7.1 מיליוני ש"ח (כ-7%), הוצאות אחרות גידול בסך 16.7 מיליוני ש"ח (12%). פרטים נוספים אודות השינויים מוצגים להלן בסעיף הוצאות תפעוליות ואחרות.

5. **הפרשה למיסים** - שעור המס האפקטיבי בשנת 2022 הינו 34.7% לעומת 35.2% בשנת 2021 ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.2%. הקיטון ביחס לשנה קודמת מקורו בשיעור מס מופחת בגין הכנסות ממכירת נכס מקרקעין מנגד חל גידול בגין חבות מס משנים קודמות.

בנטרול הרווח ממכירת זכויות בפוליסות בתיק הביטוחים בתקופת הדוח ובנטרול הרווח ממכירת נכס מקרקעין בתקופה המקבילה אשתקד, כמוזכר בסעיף 4 לעיל, **הרווח הנקי לשנת 2022** הסתכם לסך של 147.3 מיליוני ש"ח, לעומת 133.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד גידול של כ-14.2 מיליוני ש"ח (11%). **ותשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע** הייתה 12.4% לעומת תשואה של 12.2% אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק ברבעון הרביעי לשנת 2022 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון הרביעי של שנת 2022 הסתכם ב- 46.4 מיליוני ש"ח, לעומת 40.7 מיליוני ש"ח אשתקד גידול של 14%. **תשואת הרווח הנקי** על ההון העצמי הממוצע הייתה 15.1%, לעומת 14.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

1. **הכנסות ריבית נטו** – ברבעון הרביעי לשנת 2022 הסתכמו ב-169.8 מיליוני ש"ח, לעומת 119.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 50.4 מיליוני ש"ח (42%). עיקר הגידול נובע מעלייה בהיקף האשראי הממוצע של כ-14%. וגידול בפער הריבית בכ-0.5 נקודות האחוז ביחס לרבעון המקביל אשתקד.

2. **הוצאות להפסדי אשראי** – ברבעון הרביעי לשנת 2022 הסתכמו בהוצאות בסך 24.8 מיליוני ש"ח לעומת הכנסות בסך 9.4 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי CECL תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה. בתקופת הדוח נרשמה הוצאה כתוצאה מגידול בהפרשה החזויה בסך 13.5 מיליוני ש"ח הנובע ברובו מגידול ביתרת האשראי לציבור, עדכוני מח"מ ומקדמי התאמות איכותיות ומאקרו כתוצאה מהשינויים בסביבה הכלכלית. ברבעון המקביל אשתקד נרשמה הכנסה כתוצאה מקיטון בהפרשה הקבוצתית בסך 15.7 מיליוני ש"ח הנובע בעיקר משחרור הפרשות שנרשמו על רקע משבר הקורונה, בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך 13.4 מיליוני ש"ח. (במהלך שנת 2021 הקטין הבנק, באופן הדרגתי, את ההפרשות להפסדי האשראי החזויים כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה אשר נרשמו, על רקע אי הוודאות, בשנת 2020). שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מיתרת חוב רשומה לרבעון הרביעי לשנת 2022 עומד על 0.70%. לפרטים נוספים ראה טבלה 12- הוצאות בגין הפסדי אשראי. פרטים נוספים אודות היישום לראשונה של ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי מופיעים בביאור 1 לדוחות הכספיים, פרטים נוספים אודות ניתוח ההוצאות להפסדי אשראי מופיעים בהמשך פרק זה בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.

3. **סך הכנסות מימון שאינן מריבית -** ברבעון הרביעי של שנת 2022 הסתכמו ב-62.9 מיליוני ש"ח, לעומת 72.3 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. קיטון של כ- 9.4 מיליוני ש"ח (13%):

הכנסות מימון שאינן מריבית- ברבעון הרביעי של שנת 2022 הסתכמו ב-32.7 מיליוני ש"ח לעומת 44.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון הרביעי לשנת 2022

נרשמו הכנסות ממכירת תיק אשראי בסך 28.5 מיליוני ש"ח לעומת 44.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בנטרול הכנסות מכירת תיקי אשראי, נרשם ברבעון הרביעי בשנת 2022 הכנסות בסך 12.7 מיליוני ש"ח לעומת 0.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מעלייה בהכנסות מהשקעה במניות אשר הסתכמו ברבעון בהכנסה בסך 3.4 מיליוני ש"ח לעומת הכנסה בסך 2.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד וגידול בהכנסות מפעילות מסחר אשר הסתכמו ב-2.4 מיליוני ש"ח לעומת הפסד בסך של 1.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים אודות מכירות תיקי אשראי ראה להלן בפרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

הכנסות מעמלות- ברבעון הרביעי לשנת 2022 הסתכמו ב-28.7 מיליוני ש"ח, לעומת 27.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול של 0.8 מיליוני ש"ח.

הכנסות אחרות- ברבעון הרביעי לשנת 2022 הסתכמו ב- 1.7 מיליוני ש"ח הנובעים מרכישה על ידי הבנק של אגרות חוב שהנפיקה חברת הבת של הבנק.

לפרטים נוספים אודות רכישות על ידי הבנק של אגרות חוב שהנפיקה חברת הבת של הבנק ראה להלן בפרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

4. **הוצאות תפעוליות ואחרות**– ברבעון הרביעי של שנת 2022 הסתכמו ב- 136.5 מיליוני ש"ח, לעומת 138.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד קיטון של כ-2.8 מיליוני ש"ח (1%):

משכורות והוצאות נלוות גידול בסך 0.7 מיליוני ש"ח (כ-1%), אחזקה ופחת בניינים וציוד גידול בסך 1.8 מיליוני ש"ח (כ-7%), הוצאות אחרות קיטון בסך 4.1 מיליוני ש"ח (כ-9%). פרטים נוספים אודות השינויים מוצגים להלן בסעיף הוצאות תפעוליות ואחרות.

הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן

טבלה 6 – הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן (במיליוני שקלים):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		
	יתרה ממוצעת	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה אחוז	יתרה ממוצעת	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה אחוז
נכסים נושאי ריבית						
אשראי לציבור	13,464.0	863.7	6.4	11,946.3	622.5	5.2
פיקדונות בבנקים ובנקים מרכזיים	2,889.7	30.3	1.1	2,560.9	2.1	0.1
אגרות חוב	988.7	12.7	1.3	653.8	4.1	0.6
סה"כ נכסים נושאי ריבית	**17,342.4**	**906.7**	**5.23**	**15,161.0**	**628.7**	**4.15**
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור	11,145.1	160.4	1.4	10,187.3	112.5	1.1
פיקדונות לבנקים וממשלה	317.2	2.9	0.9	198.2	2.0	1.0
אגרות חוב	2,409.9	148.2	6.2	1,976.8	60.0	3.0
סך הכל התחייבויות נושאי ריבית	**13,872.2**	**311.5**	**2.25**	**12,362.3**	**174.5**	**1.41**
פער הריבית			**2.98**			**2.74**

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2022			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2021		
נכסים נושאי ריבית						
אשראי לציבור	14,001.3	236.7	6.9	12,295.2	147.9	4.9
פיקדונות בבנקים ובנקים מרכזיים	2,875.6	17.7	2.7	2,608.0	0.5	0.1
אגרות חוב	1,205.0	3.9	3.6	878.5	1.1	0.5
סה"כ נכסים נושאי ריבית	**18,081.9**	**258.3**	**5.84**	**15,781.7**	**149.5**	**3.84**
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור	11,895.4	43.2	1.5	10,604.0	23.2	0.9
פיקדונות לבנקים וממשלה	322.6	0.7	0.9	464.9	0.4	0.4
אגרות חוב	2,537.1	44.6	7.2	2,357.8	6.5	1.1
סך הכל התחייבויות נושאי ריבית	**14,755.1**	**88.5**	**2.42**	**13,426.7**	**30.1**	**0.9**
פער הריבית			**3.42**			**2.94**

ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

טבלה 7 – ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (במיליוני שקלים):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 לעומת השנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2022 לעומת השלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2021		
	גידול (קיטון) בגלל שינוי		שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי		שינוי נטו
	כמות	מחיר		כמות	מחיר	
נכסים נושאי ריבית						
אשראי לציבור בישראל	97.4	143.8	241.2	28.8	60.0	88.8
נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל	8.1	28.7	36.8	1.9	18.1	20.0
סך כל הכנסות הריבית	**105.5**	**172.5**	**278.0**	**30.7**	**78.1**	**108.8**
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור בישראל	13.8	34.1	47.9	4.7	15.3	20.0
התחייבויות נושאות ריבית אחרות	27.7	61.4	89.1	2.8	35.6	38.4
סך כל הוצאות הריבית	**41.5**	**95.5**	**137.0**	**7.5**	**50.9**	**58.4**
סך הכל	**64.0**	**77.0**	**141.0**	**23.2**	**27.2**	**50.4**

פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות במגזרי הצמדה השונים

טבלה 8 - פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות נושאות הריבית במגזרי הצמדה השונים (במיליוני שקלים):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר	
	2022	2021	2022	2021
לא צמוד	2.98%	2.72%	3.45%	2.72%
צמוד למדד [1]	3.43%	3.07%	3.85%	3.23%
מט"ח וצמוד מט"ח [2]	1.28%	2.00%	1.08%	3.87%
סך הכול פער הריבית	**2.98%**	**2.74%**	**3.42%**	**2.94%**
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית	**3.43%**	**3.00%**	**3.81%**	**3.06%**

טבלה 9 – יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל (במליוני ש"ח):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		אחוז השינוי	
	יתרה ממוצעת	שיעורי הכנסה/הוצאה	יתרה ממוצעת	שיעורי הכנסה/הוצאה	יתרה ממוצעת	שיעורי הכנסה/הוצאה
מטבע ישראלי לא צמוד						
סך נכסים נושאי ריבית	12,867	4.25	11,324	3.67	13.6%	15.8%
סך התחייבויות נושאות ריבית	10,441	(1.27)	8,846	(0.95)	18.0%	33.7%
פער הריבית		**2.98**		**2.72**		**9.6%**
מטבע ישראלי צמוד למדד						
סך נכסים נושאי ריבית	3,558	9.56	3,116	6.34	14.2%	50.6%
סך התחייבויות נושאות ריבית	2,832	(6.13)	2,738	(3.27)	3.4%	87.8%
פער הריבית		**3.43**		**3.07**		**11.1%**
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
סך נכסים נושאי ריבית	917	2.20	721	2.14	27.2%	2.8%
סך התחייבויות נושאות ריבית	600	(0.92)	778	(0.14)	(23.0%)	557.1%
פער הריבית		**1.28**		**2.00**		**(36.0%)**
סך פעילות						
סך נכסים נושאי ריבית	17,343	5.23	15,161	4.15	14.4%	26.0%
סך התחייבויות נושאות ריבית	13,872	(2.25)	12,362	(1.41)	12.2%	59.6%
פער הריבית		**2.98**		**2.74**		**8.8%**

השפעת פערי הריביות לפי בסיסי הצמדה

מטבע ישראלי לא צמוד – בשנת 2022 חלה עלייה בריבית בנק ישראל מרמה של 0.1% בתחילת השנה לרמה של 3.25% בסופה (במהלך הרבעון הראשון לשנת 2023 חלו עליות נוספות). פער הריבית במגזר הלא צמוד עמד בשנת 2022 על כ-2.98 לעומת 2.74 בתקופה המקבילה.

יתרת האשראי לציבור בריבית משתנה לא צמודה עמד בסוף שנת 2022 על כ-8,274 מיליוני ש"ח מזה הלוואות לדיור בסך כ- 4,404 מיליוני ש"ח והלוואות לאנשים פרטיים בסך 1,508 מיליוני ש"ח.

מטבע ישראלי צמוד מדד- בשנת 2022 עלה המדד הידוע ב-5.2% לעומת עלייה של 2.4% בשנת 2021. פער הכנסות הריבית בשנת 2022 עמד על כ-3.41% לעומת 3.07% בתקופה המקבילה. השפעת המדד על הכנסות ריבית, נטו בשנת 2022 הייתה גידול של כ-23.5 מיליוני ש"ח לעומת גידול של כ-5.0 מיליוני ש"ח בשנת 2021.

מרווח שיעורי הכנסות הריבית בין האשראי לציבור לבין מקורות הגיוס (פיקדונות הציבור ואג"ח) עמד בשנת 2022 על 3.48% לעומת 3.21% בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת האשראי לציבור בריבית צמודה עמד בסוף שנת 2022 על כ-8,274 מיליוני ש"ח מזה הלוואות לדיור בסך כ- 3,524 מיליוני ש"ח.

מט"ח וצמוד מט"ח –פער שיעור הכנסות הריבית במגזר מט"ח וצמוד מט"ח עמד בשנת 2022 על כ-1.28% לעומת 2.00% בתקופה המקבילה אשתקד. מרווח שיעורי הכנסות הריבית בין האשראי לציבור לפיקדונות הציבור עמד בשנת 2022 בכ-2.75% לעומת 3.11% בתקופה המקבילה אשתקד.

היקף הפעילות[3] והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים

טבלה 10 - היקף הפעילות[3] והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		
	היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו		היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו	
	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח
לא צמוד	75	70	414.0	74	73	331.9
צמוד [1]	20	28	166.5	21	24	108.0
מט"ח [2]	5	2	14.7	5	3	14.3
סה"כ	**100**	**100**	**595.2**	**100**	**100**	**454.2**

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2022			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2021		
	היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו		היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו	
	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח
לא צמוד	73	73	123.3	69	71	84.2
צמוד [1]	22	25	43.3	24	25	30.4
מט"ח [2]	5	2	3.2	7	3	4.8
סה"כ	**100**	**100**	**169.8**	**100**	**100**	**119.4**

1 הכנסות המגזר הצמוד כוללות גם הפרשי הצמדה.

2 הכנסות מגזר המט"ח אינן כוללות הפרשי שער על הקרן והשפעת מכשירים נגזרים המוצגים בהכנסות שאינן מריבית.

3 היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית לפי מגזר הצמדה, מתוך סך היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית.

לפירוט נוסף ראה נספח 1 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לדוח ממשל תאגידי.

התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות

טבלה 11 - התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות (במיליוני שקלים):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר	
	2022	2021	2022	2021
משקי בית [*]	366.8	308.4	137.7	79.3
בנקאות פרטית	7.0	5.2	3.1	1.3
עסקים	77.9	52.3	38.9	13.3
גופים מוסדיים	2.1	2.0	0.5	0.4
מגזר ניהול פיננסי	141.4	86.3	80.2	25.1
סך הכל הכנסות ריבית נטו	**595.2**	**454.2**	**260.4**	**119.4**

[*] כ-62% מהכנסות הריבית נטו מקורם ממשקי בית.

מרווח אשראי ופיקדונות

מרווח מפעילות מתן האשראי – עמד בשנת 2022 על כ-2.9% לעומת 2.8% בשנת 2021.

מרווח הפעילות מתן פיקדונות – עמד בשנת 2022 על כ-0.4% לעומת 0.2% בשנת 2021.

לפרטים נוספים אודות מרווחי אשראי ופיקדונות ראה להלן בפרק 2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הוצאות בגין הפסדי אשראי

טבלה 12 – הוצאות בגין הפסדי אשראי (במיליוני שקלים):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
	סוג האשראי				סוג האשראי			
	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול
מחיקות חשבונאיות	1.4	-	40.3	41.7	3.1	0.6	29.2	32.9
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	(1.5)	-	(15.4)	(16.9)	(0.1)	-	(14.3)	(14.4)
הפרשה קבוצתית [3]	12.9	9.2	31.9	54.0	(2.3)	(1.3)	(73.8)	(77.4)
סך ההוצאות בגין הפסדי אשראי	**12.8**	**9.2**	**56.8**	**78.8**	**0.7**	**(0.7)**	**(58.9)**	**(58.9)**
יתרת חוב רשומה לסוף שנה	**2,957.3**	**9,718.6**	**1,542.2**	**14,218.1**	**1,895.8**	**9,108.6**	**1,192.9**	**12,197.3**
שיעור מיתרת חוב רשומה לסוף שנה:								
מחיקות נטו	-	-	1.61%	0.17%	0.16%	0.01%	1.25%	0.15%
הפרשה קבוצתית [1]	0.44%	0.09%	2.07%	0.38%	(0.12%)	(0.01%)	(6.19%)	(0.63%)
ההוצאה בגין הפסדי אשראי	0.43%	0.09%	3.68%	0.55%	0.04%	(0.01%)	(4.94%)	(0.48%)

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2022				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2021			
	סוג האשראי				סוג האשראי			
	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול
מחיקות חשבונאיות	0.3	-	14.3	14.6	1.7	0.6	8.2	10.5
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	-	-	(3.3)	(3.3)	-	-	(4.1)	(4.1)
הפרשה קבוצתית	1.2	3.5	8.8	13.5	(1.4)	1.3	(15.7)	(15.8)
סך ההוצאות בגין הפסדי אשראי	**1.5**	**3.5**	**19.8**	**24.8**	**0.3**	**1.9**	**(11.6)**	**(9.4)**
יתרת חוב רשומה לסוף שנה	**2,957.3**	**9,718.6**	**1,542.2**	**14,218.1**	**1,895.8**	**9,108.6**	**1,192.9**	**12,197.3**
שיעור מיתרת חוב רשומה לסוף שנה:								
מחיקות נטו	0.04%	-	2.85%	0.32%	0.36%	0.03%	1.37%	0.21%
הפרשה קבוצתית [1]	0.16%	0.14%	2.28%	0.38%	(0.30%)	0.06%	(5.26%)	(0.52%)
ההוצאה בגין הפסדי אשראי	0.20%	0.14%	5.14%	0.70%	0.06%	0.08%	(3.89%)	(0.31%)

[1] בתקופה המקבילה כולל הפרשה לפי עומק הפיגור של אשראי לדיור.

[2] לפרטים נוספים אודות יתרת ההפרשה ראה ביאור 7 וביאור 29 לדוחות הכספיים.

[3] לשנה שהסתיימה ביום 31.12.22 ההפרשה הקבוצתית כוללת הפרשה פרטנית בסך של כ- 1.9 מיליוני ש"ח.

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה, נתוני התקופות המקבילות מוצגים בהתאם להגדרות וכללי המדידה טרם היישום לראשונה. פרטים נוספים אודות השינויים והיישום לראשונה מוצגים בביאור 1 לדוחות הכספיים.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בשנת 2022 הסתכמו בהוצאות בסך 78.8 מיליוני ש"ח לעומת הכנסות בסך 58.9 מיליוני ש"ח בשנת 2021, גידול של 137.7 מיליוני ש"ח מזה כ-67.3 הנובע מביטול הפרשות שנרשמו על רקע משבר הקורונה.

בתקופת הדוח נרשמה עלייה בהפרשה הקבוצתית בסך של 54.0 מיליוני ש"ח המורכבת מהפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר בסך של כ-31.9 מיליוני ש"ח, אשראי מסחרי כ-12.9 מיליוני ש"ח ובגין הלוואות לדיור בסך של כ-9.2 מיליוני ש"ח. העלייה בתקופת הדוח נובעת בעיקרה מגידול ביתרות האשראי לציבור, עדכוני מח"מ ומקדמי התאמות איכותיות ומאקרו כתוצאה מהשינויים בסביבה הכלכלית.

בתקופה המקבילה נרשם קיטון בהפרשה הקבוצתית בסך של 77.4 מיליוני ש"ח המורכבת מהפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר בסך של כ-73.8 מיליוני ש"ח, אשראי מסחרי כ-2.3 מיליוני ש"ח ובגין הלוואות לדיור בסך של כ-1.3 מיליוני ש"ח.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הרביעי לשנת 2022 הסתכמו בהוצאות בסך 24.8 מיליוני ש"ח לעומת הכנסות בסך 9.4 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הגידול בהוצאות להפסדי אשראי נבע משחרור הפרשות שנרשמו על רקע משבר הקורונה בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך של כ-13.4 מיליוני ש"ח.

על רקע אי הוודאות בשל משבר נגיף הקורונה Covid-19, נרשמו בשנת 2020 הפרשות להפסדי האשראי החזויים. במהלך שנת 2021 בהמשך להתאוששות המשק, הקטין הבנק, באופן הדרגתי, את ההפרשות בסך כולל של כ-67.3 מיליוני ש"ח, אשר מהוות מלוא ההפרשות שהופרשו בגין משבר הקורונה.

הוצאות

הוצאות תפעוליות ואחרות בשנת 2022 הסתכמו ב-490.0 מיליוני ש"ח, לעומת 451.6 מיליוני ש"ח בשנת 2021 גידול של כ-38.4 מיליוני ש"ח (גידול של כ-9%):

משכורות והוצאות נלוות גידול בסך 14.6 מיליוני ש"ח (7%) הנובע בעיקרו מגידול במחויבויות לזכויות עובדים ואקטואריה בסך 5.5 מיליוני ש"ח, מגידול במצבת כוח האדם ועדכוני שכר תקופתיים.

אחזקה ופחת בניינים וציוד גידול בסך 7.1 מיליוני ש"ח (7%) עיקר הגידול נובע מפתח בגין עלויות תוכנה.

הוצאות אחרות גידול בסך 16.7 מיליוני ש"ח (12%). עיקר הגידול נרשם בסעיפי הוצאות בגין מחשוב, שיווק ופרסום והוצאות הנפקת כרטיסים אוטומטיים כנגזרת מגידול לפעילות הבנק.

התפתחות רבעונית:

הוצאות תפעוליות ואחרות ברבעון הרביעי של שנת 2022 הסתכמו ב- 136.5 מיליוני ש"ח, לעומת 138.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד קיטון של כ-1.6 מיליוני ש"ח:

משכורות והוצאות נלוות גידול בסך 0.7 מיליוני ש"ח הנובע בעיקר מעדכון הפרשה לתגמול משתנה ברבעון מקביל שקוזז על ידי גידול במצבת כל האדם ומעדכוני שכר.

אחזקה ופחת בניינים וציוד גידול בסך 1.8 מיליוני ש"ח (כ-7.0%)

הוצאות אחרות קיטון בסך 4.1 מיליוני ש"ח (כ-9%), עיקר הקיטון נרשם בסעיפי שירותים מקצועיים והוצאות בגין מחשוב.

טבלה 13 – פרטים אודות הוצאות אחרות (במיליוני שקלים):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר			
	2022	2021	שינוי כמותי	שינוי באחוזים	2022	2021	שינוי כמותי	שינוי באחוזים
מחשב	53.8	50.2	3.6	7%	15.1	17.1	(2.0)	(12%)
שיווק ופרסום	25.0	22.0	3.0	14%	6.9	6.4	0.5	8%
הוצאות הנפקת כרטיסים נטענים	12.2	9.2	3.0	33%	4.3	3.2	1.1	34%
שירותים מקצועיים	21.8	23.6	(1.8)	(8%)	6.8	11.2	(4.4)	(39%)
הדרכה והשתלמויות	5.2	4.0	1.2	30%	1.4	2.4	(1.0)	(42%)
אחזקת רכב	4.9	4.3	0.6	14%	1.4	1.2	0.2	17%
מוקד טלפוני	5.5	4.5	1.0	22%	1.0	1.0	-	-
עמלות	7.6	4.7	2.9	62%	1.5	1.7	(0.2)	(12%)
הוצאות שונות *	19.5	16.3	3.5	21%	6.0	4.0	2.0	50%
סך כל ההוצאות האחרות	**155.5**	**138.8**	**17.0**	**12%**	**44.4**	**48.2**	**(3.8)**	**(8%)**

*כולל הוצאות שהיקף השינוי הכספי בהן בשנת 2022 אינו מהותי ביחס לשנת 2021.

פירוט ההוצאות מופיע בביאור 7 לדוחות הכספיים.

הוצאות והשקעות בגין מערך טכנולוגיות מידע[1][2]

טבלה 14 - פרטים אודות ההוצאות וההשקעות במערך טכנולוגיות מידע (במיליוני שקלים):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2022	2021
הוצאות שנרשמו בדוח רו"ח והפסד		
הוצאות בגין שכ"ע ונלוות	24.6	21.0
הוצאות בגין פחת (עלויות תוכנה ומחשוב)	63.0	56.2
מחשוב (הוצאות אחרות) [3]	53.8	50.2
סה"כ	**141.4**	**127.4**
עלויות שנרשמו כנכסים		
היוון בגין שכ"ע ונלוות	14.6	15.3
עלויות תוכנה נוספות וציוד מחשוב [2] [4]	53.8	63.5
סה"כ	**68.4**	**78.8**
יתרת נכסים בגין מערך טכנולוגיית מידע		
עלות מופחתת (עלויות תוכנה)	163.3	157.9
עלות מופחתת (ציוד מחשוב)	-	0.2
סה"כ	**163.3**	**158.1**

[1] מערך טכנולוגיית המידע כמשמעותו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 357 "ניהול טכנולוגיית המידע".

[2] לפרטים נוספים אודות מערך טכנולוגיות המידע בבנק, ראה להלן דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים.

[3] העלייה בהוצאות מחשוב נובעת מעלייה בדמי תחזוקה, במקביל לעלייה בהיקף ההשקעות.

[4] העלייה בעלויות תוכנה נובעת מרכישות תוכנה וציוד במסגרת קידום פרויקטים בתחום האסטרטגיה ורגולציה בנקאית.

סך כל ההוצאות בגין מערך טכנולוגי כ-210 מיליוני ש"ח מתוכם הוונו כ-68 מיליוני ש"ח.

ההפרשה למיסים על הרווח

הסתכמה בשנת 2022 בסך של 87.1 מיליוני ש"ח לעומת 78.1 מיליוני ש"ח בשנת 2021, שעור המס האפקטיבי הינו 34.7% לעומת 35.2% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.2%. הקיטון ביחס לשנה קודמת מקורו בשיעור מס מופחת בגין הכנסות ממכירת נכס מקרקעין מנגד חל גידול בגין חבות מס משנים קודמות.

לבנק הוצאו שומות מס חברה עד וכולל שנת המס 2018.

הסתכמה ברבעון הרביעי של שנת 2022 בסך של 25.1 מיליוני ש"ח לעומת 22.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, שעור המס האפקטיבי הינו 35.1% לעומת 35.4% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.2%.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק (לאחר השפעת המס) בשנת 2022 הסתכם בהפסד בסך 28.8 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל אחר בסך של כ-2.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. על רקע תנודתיות הרבה בשווקים, עליות הריבית וגידול בצפיות לאינפלציה נרשמו הפסדים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בסך 37.2 מיליוני ש"ח (כ-56.5 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס). מנגד נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 8.4 מיליוני ש"ח (כ-12.8 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס).

בשנת 2021 נרשמו הוצאות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 3.2 מיליוני ש"ח (כ-4.9 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס). בנוסף נרשמו רווחים מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בסך 1.1 מיליוני ש"ח (כ-1.7 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס).

הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק (לאחר השפעת המס) ברבעון הרביעי של 2022 הסתכם בהפסד בסך 13.3 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל אחר בסך של כ-0.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. על רקע תנודתיות הרבה בשווקים, עליות הריבית וגידול בצפיות לאינפלציה נרשמו הפסדים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 14.3 מיליוני ש"ח (כ-21.8 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס). מנגד נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 1.1 מיליוני ש"ח (כ-1.7 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס).

ברבעון הרביעי של 2021 נרשמו הוצאות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 1.6 מיליוני ש"ח (כ-2.4 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס) ורווחים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 1.1 מיליוני ש"ח (כ-1.7 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס).

רווח כולל

סך הכל הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק בשנת 2022 הסתכם בסך של 134.6 מיליוני ש"ח, לעומת 141.8 מיליוני ש"ח בשנת 2021.

תשואת הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק על ההון העצמי הממוצע בשנת 2022 הייתה 11.4%, לעומת 13.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון הרביעי של 2022 הסתכם בסך של 33.1 מיליוני ש"ח, לעומת 40.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק על ההון העצמי הממוצע ברבעון הרביעי של 2022 הייתה 14.7%, לעומת 14.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

כל השינויים מקורם ברווח הנקי וברווח הכולל האחר כמוסבר לעיל.

לפירוט אודות נתוני רווח והפסד רב שנתיים, ראה נספח 3 לדוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים. וכן בפרק 1.4 מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן לעיל.

2.3 המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף

ההתפתחויות בסעיפי הנכסים וההתחייבויות

סך כל המאזן ליום 31 בדצמבר 2022, הסתכם ב- 18,907.2 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 16,837.0 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021 גידול של כ-12.3%.

מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך

יתרת הנכסים הנזילים (מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 31 בדצמבר 2022, הסתכמה ב- 4,403.2 מיליוני ש"ח, לעומת כ-4,318.7 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021, גידול של כ-2%.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 31 בדצמבר 2022, הסתכמה בכ- 3,360.1 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 3,546.0 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021.

יתרת ניירות הערך הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2022 ב- 1,043.1 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 772.7 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021.

טבלה 15 - התפתחות תיק ניירות הערך (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 31 בדצמבר			יתרה ליום 31 בדצמבר	
	2021	תנועות שוטפות [1]	שערוך [2]	2022	שינוי יתרות - %
ניירות ערך זמינים למכירה	728.7	201.0	41.2	970.9	0.3
ניירות ערך למסחר	44.0	30.9	(2.7)	72.2	0.6
	772.7	**231.9**	**38.5**	**1,043.1**	**0.4**

[1] כולל קניות, מכירות, פדיונות ותקבולי ריבית.

[2] כולל רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בניירות ערך זמינים למכירה ובניירות ערך למסחר והפרשי שער.

עיקר הגידול במהלך התקופה נובע מהגדלת ההשקעה באג"ח של ממשלת ישראל בסך 140 מיליוני ש"ח, אג"ח קונצרני בסך 34 מיליוני ש"ח ואג"ח לממשלות זרות בסך 35 מיליוני ש"ח.

אשראי לציבור

טבלה 16 - התפתחות תיק האשראי (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	ביצועים	פירעונות ומכירות תיקים [3] [7]	יתרה 31 בדצמבר 2022	שינוי יתרות-%
אשראי לדיור [1]	9,108.6	2,836.5	(2,226.5)	9,718.6	7%
אשראי צרכני סולו	1,154.2	1,039.8	(686.0)	1,508.0	31%
סך הכל אשראי לדיור וצרכני	**10,262.8**	**3,876.3**	**(2,912.5)**	**11,226.6**	**9%**
בינוי ונדל"ן - בינוי [5]	878.9	915.8	(686.4)	1,108.3	26%
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן [4]	826.5	606.9	(194.1)	1,239.3	50%
אשראי עסקי אחר [2]	229.1	504.9	(90.1)	643.9	181%
סך הכל אשראי לציבור ברוטו	**12,197.3**	**5,903.9**	**(3,883.1)**	**14,218.1**	**17%**
הפרשה להפסדי אשראי [6]	113.2	-	-	160.6	-
סך הכל אשראי לציבור נטו	**12,084.1**	**-**	**-**	**14,057.5**	**16%**

[1] לא כולל מיחזורים בביצועים ופירעונות.

[2] ליום 31 בדצמבר 2022 כולל אשראי מגובה הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 266 מיליוני ש"ח. (ליום 31 בדצמבר 2021 – 102 מיליוני ש"ח).

[3] כולל צבירת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער ומחיקות חשבונאיות.

[4] סעיף בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן מתייחס למשכנתאות למטרות עסקיות ושיעבוד דירות ונכסים מסחריים.

[5] סעיף בינוי ונדל"ן – בינוי מתייחס לאשראי לרכישת קרקעות לבנייה וליווי פרויקטים למגורים.

[6] החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

[7] כולל מכירת תיקי משכנתאות בהיקף של כ-1,216.0 מיליוני ש"ח. ללא מכירת תיק האשראי לדיור הגידול ביתרת האשראי לדיור היה עומד על כ-20%, והגידול ביתרת סך כל האשראי לציבור ברוטו בכ-27%. התיק שנמכר ומנוהל הסתכם לסך של כ- 2,187.2 מיליוני ש"ח. למידע נוסף על מכירת תיקי אשראי לדיור ראה בהמשך פרק 3 סקירת הסיכונים.

בניינים וציוד

יתרת בניינים וציוד הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2022 ב-189.6 מיליוני ש"ח לעומת כ-181.7 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021. עיקר הגידול נובע מעלויות תוכנה לפרטים נוספים ראה ביאור 15 בניינים וציוד.

נכסים אחרים

יתרת נכסים אחרים הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2022 ב-250.8 מיליוני ש"ח, לעומת כ-248.0 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021.

פיקדונות הציבור

טבלה 17 – פיקדונות הציבור

	ליום 31 בדצמבר			שיעור מסך היתרה ליום 31 בדצמבר	
	2021	2022			
	במיליוני ש"ח		שינוי יתרות-%	2021	2022
פיקדונות של אנשים פרטיים [1]	9,903	11,469	16%	80%	80%
פיקדונות של גופים מוסדיים	593	877	48%	5%	6%
פיקדונות של תאגידים ואחרים	1,958	1,921	(2%)	15%	14%
סה"כ פיקדונות הציבור	**12,454**	**14,267**	**15%**	**100%**	**100%**

(1) מזה סך של 2.4 מיליארד ש"ח לאנשים פרטיים אשר יש להם חשבון עו"ש פעיל בבנק לעומת 2.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

הגידול ביתרת הפיקדונות (בשיעור של כ-15%) נובע בעיקרו מגידול ביתרת פיקדונות של אנשים פרטיים כתוצאה משינוי תנאי השוק ועליית הריבית במשק.

ליום 31 בדצמבר 2022 כ-80% מסך פיקדונות הציבור הינם של משקי בית. כ-47% מסך פיקדונות הציבור הינם עד לגובה של 1 מיליוני ש"ח.

לפרטים נוספים אודות סוגי פיקדונות ופיקדונות לפי סדר גודל ראה ביאור 18 פיקדונות הציבור.

לפרטים נוספים אודות ניתוח איכותי וקבוצות המפקידים הגדולים ראה להלן בפרק 3.3 סיכון נזילות ומימון.

פיקדונות הבנקים

יתרת פיקדונות מבנקים הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2022 בכ-342.9 מיליוני ש"ח לעומת כ-306.6 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021. גידול של כ-36.6 מיליוני ש"ח נובע בעיקרו מגידול בבהיקף פעילות השאלות ני"ע מבנקים בסך כ-38.9 מיליוני ש"ח.

אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

טבלה 18 – אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	הנפקות	פירעונות [1] [2]	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	שינוי יתרות
			במיליוני ש"ח		באחוזים
אגרות חוב	2,356	481	(361)	2,476	5%
כתבי התחייבות נדחים מותנים (coco)	254	50	(102)	202	(20%)
סך הכל כתבי התחייבות	**2,610**	**531**	**(460)**	**2,678**	**3%**

(1) כולל גם צבירת ריבית והפרשי הצמדה.

(2) כולל פדיון בגין רכישות של הבנק מחברת הבת ירושלים מימון והנפקות בעסקה מחוץ לבורסה, לפרטים נוספים ראה פרק 1.6- נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.

הגידול ביתרת אגרות החוב (בשיעור של כ-3%) נובע בעיקרו מהנפקות במהלך התקופה. לפרטים אודות הנפקות ראה להלן פרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן וביאור 37 לדוחות הכספיים.

נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

יתרת נכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2022 ב-6.1 מיליוני ש"ח (מזה כ-0.5 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות), לעומת 4.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021. (מזה כ-3.2 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

יתרת התחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2022 ב- 9.5 מיליוני ש"ח (מזה כ-0.5 מיליוני ש"ח הינם עבור לקוחות), לעומת 3.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021 (מזה כ-3.3 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

התחייבויות אחרות

יתרת התחייבויות אחרות הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2022 ב-354.4 מיליוני ש"ח, לעומת כ-336.2 מיליוני ש"ח בתום שנת 2021.

פעילות חוץ מאזנית בניירות ערך המוחזקים בידי הציבור

נכון ליום 31 בדצמבר 2022, מספר הלקוחות המחזיקים תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק עומד על 4.7 אלפי לקוחות, לעומת 5.1 אלפי לקוחות בסוף שנת 2021. שווי תיקי ניירות ערך של לקוחות אלה ליום 31 בדצמבר 2022 עומד על כ-3.1 מיליארדי ש"ח, לעומת כ-3.5 בסוף שנת 2021.

הון והלימות הון

טבלה 19 - יחס הלימות הון:

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
	במיליוני ש"ח	
א - הון עצמי לצורך חישוב יחס ההון		
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים [1] [3]	1,255.7	1,121.2
הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים	-	-
הון רובד 2, לאחר ניכויים	347.1	363.2
סך הכל הון כולל	**1,602.8**	**1,484.4**
ב- יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
סיכון אשראי	10,833.2	9,393.4
סיכון שוק	31.9	85.1
סיכון תפעולי	1,128.4	987.3
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	**11,993.5**	**10,465.8**
[1] הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	**1,221.2**	**1,126.7**
זכויות שאינן מקנות שליטה	**34.8**	**-**
סך הכל הון	1,256.0	1,126.7
[1] הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	1,255.7	1,121.2
	באחוזים	
ג - יחס ההון לרכיבי סיכון		
יחס הון עצמי לרובד 1 לרכיבי סיכון [4]	10.5	10.7
יחס הון הכולל לרכיבי סיכון [4]	13.4	14.2
יחס הן עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים [3]	9.5	8.6
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים [3]	12.5	11.5

[3] ביום 27 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה. במסגרת החוזר הובהר כי לאור הניסיון שנצבר והלקחים שהופקו מהתמודדות המערכת הבנקאית עם השפעות משבר הקורונה, עלה הצורך לעדכן את הוראת השעה. החל מיום 1 בינואר 2022 יפוג תוקף הוראת השעה למעט הוראות ספציפיות להן נקבע בהוראת השעה תוקף מאוחר יותר.

[4] נתונים ליום 31 בדצמבר 2022 כוללים התאמות בגין השפעת יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים.

(5) יעד יחס הלימות ההון, החל מיום 31 בדצמבר 2022, ליחס הון עצמי רובד 1 שקבע הדירקטוריון 10.0% מעל יחס זה קבע הדירקטוריון שולי ביטחון בשיעור של 0.1% ושולי הביטחון של ההנהלה 0.15% יעד ההון הכולל נקבע על 12.5% ושולי הביטחון ליעד זה 0.25%.

לאור האמור לעיל, דרישות ההון החלות על הבנק החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2020 הינם:

יחסי הון מזעריים	היחס המזערי הנדרש ביום 31.12.2019	היחס המזערי הנדרש בין 31.03.20 עד 31.12.21	היחס המזערי הנדרש מיום 1.1.2022 עד 31.12.2023:
יחס הון עצמי רובד 1	9%	8%	הנמוך מבין: • יחס ההון של הבנק ביום 31.12.21. • יחס ההון המזערי של הבנק טרם תקופת הוראת השעה.
יחס הון כולל (*)	12.5%	11.5%	
תוספת בגין הלוואות לדיור לחישוב יחס הון עצמי רובד 1 בלבד (*)	1% מיתרת ההלוואות לדיור במועד הדיווח	1% מיתרת ההלוואות לדיור וזאת למעט(**) : • הלוואות לרכישות דירת מגורים שהועמדו בתקופה שבין 19.03.20 ועד ליום 30.09.21. • הלוואות לדיור לכל מטרה שניתנו החל מיום 19.03.2020.	

(*) ביום 6 באוקטובר, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לקובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 – מגבלות למתן הלוואות לדיור ובו בוצעה הבהרה לפיה דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור מתייחסת ליעד הון עצמי רובד 1 בלבד ואין חובה ליישמה גם ביחס ליעד ההון הכולל.

(**) יתרת ההלוואות שניתנו במהלך התקופה כ- 3.4 מיליארדי ש"ח.

ביום 22 במאי, 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "עדכון הוראה 203 – מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית והלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי כמפורט בחוזר, החל מהדוחות הכספיים מיום 30 ביוני 2022 ואילך. הבנק רשאי לפרוס את השפעת השינוי במשקל הסיכון על יחס הלימות ההון בגין מלאי ההלוואות הקיים אצלו ביום התחילה, בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023.

להערכת הבנק יישום העדכון צפוי להביא לירידה ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל בשיעור של כ-0.03% וכ- 0.04% בהתאמה וזאת כתוצאה מעליה בסך נכסי הסיכון בגין חשיפה לענף בינוי ונדל"ן בסך של כ-66.2 מיליוני ש"ח, אשר יפרסו בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023.

נכון ליום 31 בדצמבר 2022 העלייה בנכסי הסיכון עומדת על כ-33.1 מיליוני ש"ח, ההשפעה על יחס הון רובד 1 היא ירידה של כ-0.03% וההשפעה על יחס ההון הכולל היא ירידה של כ-0.03%.

ביום 7 באפריל 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים , חוזר לעדכון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 218 ו-313 וזאת בעקבות הכניסה לתוקף של הוראה 203A המעדכנת את אופן חישוב דרישות ההון בגין מכשירים נגזרים. הוראה 203 בדבר "סיכון אשראי – גישה סטנדרטית" עודכנה כך שהושמטו סעיפים שנכללו במסגרת נספח ג' להוראה אשר הסדירו את הגישות הישנות לחישוב החשיפה הנובעת מעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ומעסקאות מול צדדים נגדיים מרכזיים.

הוראה 218 בדבר "יחס המינוף" עודכנה כך ששיטת SA-CCR תיושם במלואה למטרות יחס המינוף. בחוזר הובהר כי בכוונת הפיקוח על הבנקים לאמץ בעתיד את הנחיות באזל 3 ליחס המינוף, ובמועד זה יושלמו ההתאמות לחישוב סכום החשיפה בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

לעדכון ההוראות כאמור לעיל לא הייתה השפעה מהותית על יחסי ההון ויחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2022.

טבלה 20 - ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ויחס ההון הכולל בעקבות שינויים היפותטיים בהון הבנק ובנכסי הסיכון (בנקודות האחוז):

	השפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ליום		השפעה על יחס ההון הכולל ליום	
תרחיש (1)	31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2021
עלייה של 10% בהון העצמי	1.0	1.1	1.0	1.1
עלייה של 10% במכשירי הון רובד 2	-	-	0.2	0.2
עלייה של 10% בנכסי הסיכון	(1.0)	(1.0)	(1.2)	(1.3)

(1) השפעה מקבילה בתרחיש של ירידה היפותטית.

השפעה של עלייה בריבית – להערכת הבנק, עלייה בשיעור של 1%, לא תגרום לשינוי מהותי ביחסי ההון של הבנק.

טבלה 21 - התפתחות ההון בשנת 2022 (במיליוני שקלים):

	הון עצמי	הון עצמי רובד 1	הון רובד 2	הון כולל
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	1,126.7	1,121.2	363.2	1,484.4
התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה	3.6	3.6	-	3.6
רווח נקי לתקופה (*)	163.9	163.9	-	163.9
דיבידנד ששולם	(43.1)	(43.1)	-	(43.1)
דיבידנד שהוכרז	(35.1)	(35.1)	-	(35.1)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס*	(28.8)	(28.8)	-	(28.8)
מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	68.8	68.8	-	68.8
שינוי ביתרת כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון רובד 2	-	-	(51.0)	(51.0)
שינוי בהפרשה קבוצתית המוכרת כהון רובד 2	-	-	34.9	34.9
אחר	-	5.2	-	5.2
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	**1,256.0**	**1,255.7**	**347.1**	**1,602.8**

* ראה לעיל פירוט רווח ורווחיות בפרק 2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

לפרטים נוספים בדבר שינויים בהון העצמי, ראה בדוחות הכספיים, דוח על השינויים בהון ובביאור 24ב – הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים.

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי שעודכנו על מנת להתאימן להוראות באזל.

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון רובד 1 מזערי של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי של 12.5%. ליחס הון רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינו 9.5% ו-12.5%, בהתאמה.

קביעת יעדי ההון מהווה שלב התחלתי ומהותי בתהליך תכנון ההון כאשר יתר השלבים נגזרים ממנו שכן יעד ההון המזערי שקבע בנק ישראל מהווה, למעשה, מגבלת תכנון. יעד ההון נקבע תוך התחשבות בסביבה הרגולטורית, העסקית והארגונית של הבנק. לאור אי הוודאות הכלכלית הגבוהה והסיכונים הנלווים המחייבים תכנון הון זהיר ושמרני, אישר הדירקטוריון בישיבתו מיום 26 באוקטובר 2021, מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת וקבע שיעד הון רובד 1 החל מיום 31 בדצמבר 2021 יהיה 10.25% ובישיבתו מיום 16 בנובמבר 2021 קבע שיעד ההון הכולל החל מיום 31 בדצמבר 2021 יהיה 12.5%. בחודש אפריל 2022 אישר דירקטוריון הבנק את תוספת שולי הביטחון ליעדים אלה.

בהמשך לתהליך הבחינה שמבצע בנק ישראל ליחסי ההון של הבנק והחלטתו, במהלך חודש דצמבר 2022, להפחית מדרישות יחס ההון של הבנק, קבע הדירקטוריון בישיבתו מיום 24 בינואר, 2023 על הורדת יחס ההון הנדרש החל מיום 31 בדצמבר, 2022 ל-10.0% מעל יחס זה קבע הדירקטוריון שולי ביטחון בשיעור של 0.1% ושולי הביטחון של ההנהלה עודכנו ל- 0.15%. יעד ההון הכולל נקבע על 12.5%. שולי הביטחון עודכנו גם לגבי יעד זה ל-0.25%.

תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP) ותכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית האסטרטגית וניהול הסיכונים של הבנק בראייה צופת פני עתיד. במסגרת תהליך תכנון ההון נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש על ידי הבנק. יעדי ההון השמרנים שנקבעו מסכמים את הערכת הדירקטוריון על נאותות ההון של הבנק בהתייחס לתכנית העסקית צופה פני עתיד, הסיכון שהוגדר, פרופיל הסיכונים, הממשל התאגידי, והמצב הכספי של הבנק. בין השיקולים שהובילו את הדירקטוריון להחלטה על יעדי ההון הנ"ל נכללה התכנית האסטרטגית להמשיך ולהתמקד בפעילות העסקית במגזר משקי הבית המהווה כ-90% מהפעילות והינו בעל פרופיל סיכון נמוך יחסית, בעיקר בשל גובה האשראי הממוצע ללווה והפיזור הרב בתיק האשראי. בנוסף, כ-90% מתיק האשראי של הבנק מובטח בביטחון ממשי, בעיקר דירות מגורים, ביחסי LTV נמוכים יחסית, וכן, חלה בשנת 2021 התמתנות בפרופיל הסיכון של האשראי הצרכני המתבטא, בין היתר, בירידה בשיעורי הכשלים. כמו כן, בשל גודלו הבנק אינו מהווה סיכון מערכתי. יעדי ההון נקבעו בהתחשב בתאבון הסיכון שאותגר ע"י מגוון תרחישי קיצון בדרגות חומרה שונות, בהתאם להנחיות בנק ישראל. כאמור לעיל בגין התפשטות הקורונה, הבנק ביצע שורה של מבחני קיצון בהם מבחני קיצון המבוססים על התרחיש האחיד שקבע בנק ישראל ובו תנאי מאקרו קיצוניים, בפרט לשיעור האבטלה. לשיעור האבטלה השפעה על פוטנציאל ההפסד של הבנק. שעיקרו, באירועי הקורונה, נובע מהשפעת האבטלה על סיכון האשראי של הבנק. הבנק נקט גם תרחישים קיצוניים על מנת לקבוע את תוספת ההפרשה שלו בגין הקורונה. שמרנות זו נועדה להבטיח עמידתו בכל היעדים. גם תחת תרחישים אלה נמצא כי פוטנציאל הפגיעה ביעדי ההון של הבנק היא מזערית. בהתאם לכך, נשמרו יעדי הון של הבנק והבנק גם לא הפעיל את ההקלות שניתנו ע"י בנק ישראל. תכנון ההון של ה- ICAAP לימד כי לבנק יש הון מספק על פי התכנית העסקית שלו, כדי לעמוד בהון הנדרש

ממנו וביעדי ההון שקבע, גם לאחר שאלה אותגרו ע"י שורה של מבחני קיצון שעודכנו עקב משבר נגיף הקורונה. הבנק זיהה מספר סיכונים אשר עשויים להתפתח בתקופת המשבר והיציאה ממנו ובהתאם לכך עדכן את הערכת חלק מגורמי הסיכון ראה להלן בפרק 3.5 – סיכונים אחרים. למטרת קביעת משקלי הסיכון, משתמש הבנק בדירוגי חברת הדירוג – Standard and Poor's Rating Group.

הון רובד 2

טבלה 22 – הון רובד 2

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
	במיליוני ש"ח	
כתבי התחייבות נדחים מסוג COCO*	202.1	253.1
מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים אחרים	-	-
הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי	145.0	110.1
סך-הכל הון רובד 2	**347.1**	**363.2**

* כתבי התחייבות נדחים הכוללים גם מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן.

לפרטים נוספים ראה פרק 1.6-נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.

יחס מינוף

טבלה 23 – יחס מינוף

	יתרה ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
	במיליוני ש"ח	
הון עצמי רובד 1	**1,255.7**	**1,121.2**
סך חשיפות מאזניות	19,051.7	16,954.0
חשיפות חוץ מאזניות אחרות (לאחר מקדמי המרה לחשיפות מאזניות)	715.9	887.1
סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים	13.6	-
סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון עצמי רובד 1	(0.3)	(5.5)
סך החשיפות	**19,780.9**	**17,835.6**
יחס מינוף	**6.3%**	**6.3%**
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	**4.5%**	**4.5%**

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף", (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 5%.

ביום 1 בנובמבר 2020 לנוכח התמשכות משבר הקורונה, והמשך ההתמודדות של משקי הבית והעסקים עם הקשיים התזרימיים בעקבות השלכות המשבר, עלה הצורך להבטיח כי הדרישה מהמערכת הבנקאית לעמוד ביחס מינוף מזערי, המותאמת לימי שגרה, לא תהווה חסם להעמדת אשראי בתקופת המשבר. בשל כך, הוחלט כהוראת שעה להפחית את הדרישה לשיעור מזערי של 5.5% בבנקים הגדולים (לעומת 6% טרם הוראת השעה) ול-4.5% בבנקים הבינוניים והקטנים (לעומת 5% טרם הוראת השעה).

עם תום תוקף הוראת השעה, ביום 31 בדצמבר 2021, תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה או יחס המינוף המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. הבנק לא ניצל הקלה זו.

דרישת יחס המינוף החלות על הבנק:

תאגיד בנקאי	היחס המזערי הנדרש ביום 30.09.2020	היחס המזערי הנדרש בין 31.12.2021 עד 31.12.2023	היחס המזערי הנדרש מיום 01.01.2024 עד 30.06.2024:
בינוני וקטן	5%	4.5%	הנמוך מבין: • יחס המינוף של התאגיד ביום 31.12.23. • יחס המינוף המזערי של התאגיד טרם תקופת הוראת השעה.

מדיניות חלוקת דיבידנדים

ביום 26 באוקטובר, 2021 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"), כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 26 באוקטובר, 2021 (ראה אסמכתא מס' 2021-01-160020), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה. בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד.

חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.

מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.

מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון.

ביום 15 ביולי, 2021, וביום 30 בספטמבר, 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הקורא לתאגידים הבנקאיים לנקוט גישה זהירה ושמרנית בחלוקת דיבידנד. בקריאה זו, שינה הפיקוח מהציפייה הפיקוחית שלא לחלק דיבידנדים וחלף זאת להגדיל את בסיס ההון ולעשות שימוש בעודפי ההון לצורך הגדלת האשראי לציבור. בהתאם, ציין המפקח על הבנקים, כי על דירקטוריון התאגיד הבנקאי, ששוקל חלוקת דיבידנד, לנקוט גישה שמרנית וכי עליו לבסס את ההחלטה כאמור על תחזית שמתייחסת להשפעות העתידיות של משבר הקורונה על חשיפות של הבנק ועל הונו. עוד הוצגה עמדת הפיקוח על הבנקים, כי חלוקת דיבידנד בסכום הגבוה מ-30% מרווחי שנת 2020 אינה נחשבת כתכנון הון זהיר ושמרני.

המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

ביום 26 במאי 2022 פרסם הבנק דו"ח מידי לפיו אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בסך 43.17 מיליוני ש"ח בגין רווחי שנת 2021. הדיבידנד בסך של כ-0.61 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ שולם ביום 14 ביוני 2022, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 2 ביוני, 2022.

ביום 10 באוגוסט 2022 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק דיבידנד סופי לשנים 2020 ו-2021 שחולק בסכומים ובמועדים, כדלקמן: (א) סך של 15.1 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2020. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 16 בנובמבר 2021, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 3 בנובמבר 2021. (ב) סך של 43.17 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 14 ביוני 2022, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 2 ביוני 2022.

ביום 11 בדצמבר 2022 פרסם הבנק דו"ח מיידי לפיו אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בסך של 35.07 מיליוני ש"ח בגין רווחים לתשעת החודשים הראשונים לשנת 2022. הדיבידנד בסך של כ-0.50 לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ. שולם ביום 1 בינואר 2023, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 11 בדצמבר 2022.

2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות ומספק מגוון שירותים בנקאיים בחמישה מגזרי פעילות עיקריים.

גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחית כמתואר להלן:

(1) **מגזר משקי הבית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים (למעט אלה הנכללים במגזר בנקאות פרטית).

במסגרת פעילות מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים עבור אנשים פרטיים (למעט אלו המיוחסים למגזר "בנקאות פרטית"). המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: הלוואות לרכישת דירת מגורים ונכסים מסחריים, הלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים, הלוואות צרכניות, כרטיסי אשראי וכרטיסים נטענים ללקוחות הבנק [1], חשבונות עו"ש, פיקדונות וחסכונות ופעילות בשוק ההון בניירות ערך.

מרבית לקוחות הבנק המשתייכים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק, באמצעים דיגיטליים ועל ידי מוקד הלקוחות של הבנק, לרבות שירותי ה-IVR.

(2) **מגזר בנקאות פרטית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים להם יתרת תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.

(3) **מגזר עסקי** – לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, תאגידים ועמותות.

במסגרת פעילות המגזר העסקי מספק הבנק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים. שירותים אלה ניתנים ללקוחות הבנק, בעיקר באמצעות סקטור הנדל"ן וכן באמצעות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרויקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה.

<u>המגזר העסקי מחולק לתתי מגזרים להלן:</u>

- מגזר עסקים קטנים וזעירים – עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-50 מיליוני ש"ח.
- מגזר עסקים בינוניים וגדולים[2] – עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח.

(4) **מגזר מוסדיים** – לקוחות המגזר כוללים חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.

(5) **מגזר ניהול פיננסי** – המגזר כולל את פעילות הנוסטרו ופעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. הפעילויות במגזר זה כוללות את הניהול הכספי של הבנק, ואינן כוללות פעילות מול לקוחות הבנק. תחומי הפעילות העיקריים במגזר זה הם:

ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק, ניהול נכסים והתחייבויות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, ניהול החשיפות לסיכוני שוק לרבות חשיפות בסים, ריבית ונזילות, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל, פעילות רכישה, מכירה ושירות תיקי אשראי.

[1] במסגרת פעילות מוצר easyway, הבנק מנפיק, תחת רישיון מאסטר כארד, מגוון כרטיסי חיוב לצרכים עסקיים שונים במודל Business2Business2Customer.

הפעילות הנוכחית ממוקדת בהנפקת כרטיסים נטענים לאוכלוסיית Unbanked של תושבים ישראלים ותושבים זרים המהווה חלופה פשוטה ואיכותית לחשבון בנק.

שיווק הכרטיסים מבוצע באמצעות מספר מפיצים אשר התקשרו עם הבנק בהסכמי הפצה ומהווים גם את הקו הראשון ללקוח בהיבטים השירותים. לבנק עשרות אלפי לקוחות פעילים אשר העבירו ברבעון הרביעי של שנת 2022 מחזור עסקאות של כ-554 מיליוני ש"ח (כ-1,847 מיליוני ש"ח מתחילת שנה) והניבו לבנק הכנסות של 5.6 מיליוני ש"ח ברבעון הרביעי (18.1 מיליוני ש"ח מתחילת שנה).

[2] מגזר זה כולל את הפעילות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

לפרטים אודות הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים ולפרטים נוספים אודות תוצאות הפעילות ראה ביאור 28 לדוחות הכספיים.

טבלה 24 – מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022									
	משקי בית									
	סה"כ משקי בית	מזה: הלוואות לדיור	מזה: אחר	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים וגדולים[2]	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סכומים שלא הוקצו	סך הכל
מרווח מפעילות מתן אשראי	314.5	185.0	129.5	-	52.0	8.5	-	9.7	-	384.7
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	31.8	-	31.8	7.0	9.1	5.4	2.1	-	-	55.4
אחר	20.5	14.9	5.6	-	2.3	0.6	-	131.7	-	155.1
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**366.8**	**199.9**	**166.9**	**7.0**	**63.4**	**14.5**	**2.1**	**141.4**	**-**	**595.2**
סך הכנסות שאינן מריבית	**63.1**	**18.4**	**44.7**	**4.1**	**33.1**	**10.0**	**-**	**114.4**	**-**	**224.7**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	66.0	9.1	56.9	-	3.2	0.6	-	9.0	-	78.8
הוצאות תפעוליות ואחרות	424.3	154.1	270.2	8.3	30.1	9.4	2.2	15.7	-	490.0
הפרשה למיסים על הרווח	(21.0)	19.3	(40.3)	1.2	22.1	5.0	-	79.9	-	87.2
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	**(39.4)**	**35.8**	**(75.7)**	**1.6**	**41.1**	**9.5**	**(0.1)**	**151.2**	**-**	**163.4**
הוצאות ישירות	230.3	69.7	160.6	4.9	15.5	4.6	1.1	9.9	-	266.3
הוצאות עקיפות	194.0	84.4	109.6	3.4	14.6	4.9	1.1	5.8	-	223.8
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**86.7**	**90.6**	**(3.9)**	**3.6**	**50.6**	**12.6**	**1.0**	**154.9**	**-**	**309.4**
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	11,247.2	9,718.6	1,528.6	13.7	2,253.6	434.7	-	268.9	-	14,218.1
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	8,944.3	-	8,944.3	2,524.3	881.2	1,039.8	877.2	-	-	14,266.8
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021									
מרווח מפעילות מתן אשראי	280.1	167.0	113.1	-	36.6	11.3	-	5.9	-	333.9
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	19.3	-	19.3	5.2	1.4	1.5	2.0	-	-	29.4
אחר	9.0	8.1	0.9	-	1.3	0.2	-	80.4	-	90.9
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**308.4**	**175.1**	**133.3**	**5.2**	**39.3**	**13.0**	**2.0**	**86.3**	**-**	**454.2**
סך הכנסות שאינן מריבית	**55.0**	**18.6**	**36.4**	**4.3**	**27.6**	**11.4**	**-**	**48.9**	**13.3**	**160.5**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(59.6)	(0.7)	(58.9)	0.1	0.8	(0.4)	-	0.2	-	(58.9)
הוצאות תפעוליות ואחרות	385.4	119.7	265.7	9.7	33.4	9.3	2.3	11.5	-	451.6
הפרשה למיסים על הרווח	13.8	27.1	(13.3)	-	11.7	5.7	(0.1)	44.4	2.6	78.1
רווח נקי (הפסד)	**23.8**	**47.6**	**(23.8)**	**(0.3)**	**21.0**	**9.8**	**(0.2)**	**79.1**	**10.7**	**143.9**
הוצאות ישירות	205.8	59.5	146.3	4.5	17.1	4.3	0.8	8.0	-	240.5
הוצאות עקיפות	179.6	60.2	119.4	5.2	16.3	5.0	1.5	3.5	-	211.1
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**138.7**	**85.9**	**52.8**	**4.4**	**31.3**	**13.0**	**0.8**	**81.6**	**10.7**	**280.5**
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	10,483.7	9,108.6	1,375.1	0.2	1,275.1	336.0	-	102.3	-	12,197.3
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	7,675.9	-	7,675.9	2,227.5	1,075.7	881.8	593.4	-	-	12,454.3

	משקי בית								
	סה"כ משקי בית	מזה: הלוואות לדיור	מזה: אחר	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים וגדולים	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך הכל
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2022									
מרווח מפעילות מתן אשראי	82.4	47.2	35.2	-	14.2	2.5	-	3.0	102.1
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	9.7	-	9.7	1.3	5.1	1.7	(0.5)	-	17.3
אחר	7.1	4.5	2.6	(0.1)	1.1	0.4	-	41.9	50.4
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**99.2**	**51.7**	**47.5**	**1.2**	**20.4**	**4.6**	**(0.5)**	**44.9**	**169.8**
סך הכנסות שאינן מריבית	**16.0**	**2.4**	**13.6**	**3.2**	**3.7**	**3.4**	**-**	**36.8**	**63.1**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	23.4	3.4	20.0	0.1	0.1	(0.1)	-	1.3	24.8
הוצאות תפעוליות ואחרות	114.7	52.7	62.0	2.0	9.0	3.6	0.6	6.6	136.5
הפרשה למיסים על הרווח	(8.2)	(0.3)	(7.9)	1.0	5.5	1.5	(0.3)	25.7	25.2
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	**(14.6)**	**(2.2)**	**(12.4)**	**1.3**	**9.5**	**3.0**	**(0.8)**	**48.1**	**46.5**
הוצאות ישירות	54.8	20.7	34.1	1.2	4.7	1.9	0.2	3.6	66.4
הוצאות עקיפות	59.9	32.0	27.9	0.8	4.3	1.8	0.4	3.0	70.2
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**23.1**	**18.7**	**4.4**	**1.7**	**12.2**	**4.1**	**(0.2)**	**49.9**	**90.9**
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2021									
מרווח מפעילות מתן אשראי	72.5	44.2	28.3	-	9.3	2.6	-	1.1	85.5
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	4.9	-	4.9	1.3	0.3	0.6	0.4	-	7.5
אחר	1.9	2.3	(0.4)	-	0.5	-	-	24.0	26.4
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**79.3**	**46.5**	**32.8**	**1.3**	**10.1**	**3.2**	**0.4**	**25.1**	**119.4**
סך הכנסות שאינן מריבית	**8.3**	**(1.7)**	**10.0**	**1.3**	**14.1**	**2.9**	**-**	**45.7**	**72.3**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(9.7)	1.9	(11.6)	0.1	0.6	(0.3)	-	(0.1)	(9.4)
הוצאות תפעוליות ואחרות	117.8	35.5	82.3	2.6	11.1	2.1	1.3	3.2	138.1
הפרשה למיסים על הרווח	(7.6)	2.5	(10.1)	0.1	4.4	1.6	(0.3)	24.3	22.4
רווח נקי (הפסד)	**(12.9)**	**4.9**	**(17.8)**	**(0.2)**	**8.1**	**2.7**	**(0.6)**	**43.4**	**40.6**
הוצאות ישירות	59.1	16.1	43.0	1.1	6.8	1.4	0.5	1.7	70.6
הוצאות עקיפות	58.7	19.4	39.3	1.5	4.3	0.7	0.8	1.5	67.5
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**25.6**	**17.3**	**8.3**	**2.6**	**10.7**	**3.2**	**(0.1)**	**44.7**	**86.9**

שינויים עיקריים ברווח הנקי:

מגזר משקי בית

במגזר משקי בית הסתכם בהפסד בסך 39.9 מיליוני ש"ח בשנת 2022 בהשוואה לרווח של 23.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

בתת מגזר הלוואות לדיור – הסתכם הרווח הנקי בסך של 35.8 מיליוני ש"ח בשנת 2022 בהשוואה לרווח של 47.6 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הקיטון ברווח נובע מחד, בגין גידול הכנוסת הריבית נטו בסך של כ-25.0 מיליוני ש"ח בשל עלייה ביתרת תיק האשראי, ומאידך ישנה עלייה בהוצאות התפעוליות בעקבות העלייה בהיקף הפעילות.

בנוסף, בסעיף הוצאות הפסדי אשראי נרשמו בתקופה מקבילה אשתקד הכנסות בגין ביטול הפרשה להפסדי אשראי בקשר עם נגיף הקורונה בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח.

בתת מגזר אחר - נרשם הפסד של 75.7 מיליוני ש"ח בשנת 2022 בהשוואה להפסד בסך 23.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

עיקר הגידול בהפסד נובע מסעיף הוצאה להפסדי אשראי כאשר נרשמו הכנסות בגין ביטול הפרשה להפסדי אשראי בקשר עם נגיף הקורונה בסך כ-61.0 מיליוני ש"ח שתרמו לריווחיות בתקופה המקבילה אשתקד. במגזר זה נרשם גידול בסך ההכנסות בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד בסך של כ- 40.0 מיליוני ש"ח בעיקר בגין גידול ביתרות האשראי ,מרווחי הפאסיבה ועמלות הכספומטים והכרטיסים הנטענים.

בנוסף נרשם גידול בהוצאות התפעוליות בתת מגזר זה בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד כתוצאה מגידול בהיקף הפעילות. יצויין, כי עיקר הגידול בהוצאות במגזר זה נובע מגידול בביצועים כאמור, ואילו ההכנסה ממכירת תיקים נרשמת במגזר ניהול פיננסי.

לפרטים אודות פיצול פעילות האשראי הצרכני והנפקת מניות – ראה בפרק 1.6 נושאים שונים ואירועים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.

התוצאות הכספיות של המגזרים מושפעות גם מייחוס ההוצאות העקיפות. לפרטים נוספים אודות היקף ההוצאות העקיפות בכל מגזר ומפתחות ההקצאה ראה בביאור 28 מגזרי פעילות בדוחות הכספיים.

מגזר בנקאות פרטית

בשנת 2022 נרשם במגזר זה רווח בסך של 1.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה להפסד בסך 0.3 מיליוני ש"ח בשנת 2021. עיקר הגידול נובע מגידול בהכנסות ריבית, נטו.

מגזר עסקי (עסקים קטנים וזעירים, עסקים בינוניים וגדולים)

בשנת 2022 נרשם רווח נקי במגזר זה בכללותו בסך של 50.6 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 30.8 מיליוני ש"ח בשנת 2021.

הגידול ברווח נובע בעיקרו מגידול בהכנסות ריבית בעקבות עלייה ביתרות האשראי וכן גידול בהכנסות שאינן מריבית, בעיקר בגין גידול בתחום לווי הפרוייקטים ופעילות ניירות ערך.

מגזר גופים מוסדיים

בשנת 2022 נרשם במגזר זה הפסד בסך 0.1 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד בסך 0.2 מיליוני ש"ח בשנת 2021.

מגזר ניהול פיננסי

בשנת 2022 נרשם במגזר זה רווח נקי בסך 151.2 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 79.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד- עיקר הגידול נובע מעלייה בהכנסות מניהול נכסים והתחייבויות של הבנק על רקע הגידול במאזן הבנק, עלייה בשיעור הריבית בשוק, עלייה בשיעור האינפלציה. כמו כן, בשנת 2022 נרשמה במגזר זה הכנסה בגין מכירת תיק אשראי בסך של כ-65.9 מיליוני ש"ח, לעומת סך של 44.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בנוסף נרשמה השנה במגזר זה הכנסה בגין מכירת זכויות בפוליסות תיק הביטוחים בחברת הבת עיר שלם סוכנות לביטוח בסך 24.5 מיליוני ש"ח.

ההוצאות להפסדי אשראי בשנת 2022 הסתכמו בסך של 9.0 מיליוני ש"ח בהשוואה להוצאות בתקופה המקבילה אשתקד בסך 0.2 מיליוני ש"ח. מגזר זה כולל תיק אשראי שנרכש המגובה בביטחונות תזרים הלוואות רכב שיתרתן ליום 31 בדצמבר, 2022 עומדת על סך של כ-270 מיליוני ש"ח. עיקר הגידול בהוצאות הפסדי אשראי נובע מהפרשה חזוייה בגין הגידול ביתרה.

לפרטים נוספים ראה לעיל בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

2.5 חברות מוחזקות עיקריות

ביום 25 במאי, 2022, הושלמה עסקה במסגרתה הבנק הקים תאגיד עזר בנקאי, תמר אריאל קפיטל בע"מ ("החברה הבת"), אשר אליו הועברה פעילות האשראי הצרכני של הבנק לרבות תיק קיים בהיקף של 1.4 מיליארד ש"ח, ובמקביל, רכשו חברות מקבוצת הפניקס כ-19.99% ממניות החברה הבת. ממועד זה, מועבר לחברה הבת כל האשראי הצרכני המבוצע בבנק. כתוצאה מהעסקה, הבנק רשם תוספת להון בסך של כ- 59.5 מיליוני ש"ח , ברבעון השלישי תוספת של כ-4.5 מיליוני ש"ח וברבעון הרביעי רשם תוספת של כ-4.8 מיליוני ש"ח , כך שליום הדוח סך תוספת ההון שרשם הבנק עומד על כ-68.8 מיליוני ש"ח. בנוסף, מעביר הבנק לחברה אשראי צרכני המבוצע באופן שוטף. כתוצאה מכך, צפוי הבנק להגדיל את הונו בגין עסקה זו בסכומים נוספים עד לסך כולל של כ-76.0 מיליוני ש"ח. (סכום התוספת להון המצטברת בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר צפוי להיות מועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שנקבע בהסכם והפרמיה המשולמת בגינו), וצפויה, להערכת הבנק, להגדיל גם את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות.

הערכת הבנק בדבר הזרמת ההון הצפויה ובדבר יכולתו של הבנק להציע אשראי לציבור הינה מידע צופה פני עתיד, מידע זה יכול שלא להתממש בשל שינויים עשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

החברה הבת הוקמה לאחר שהתקבל אישור בנק ישראל להקמה ושליטה בחברה הבת, התקבלה החלטת מיסוי מוסכמת מרשות המסים אשר הסדירה את נושא המס בקשר להעברת פעילות האשראי הקמעונאי של הבנק לחברת בת והתקבל אישור רשות התחרות לפטור מאישור להסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכללית, התשמ"ח-1988 (הפטור ניתן לתקופה קצובה בת 3 שנים ומותנה בהקצאת אמצעי שליטה לפניקס בשיעור של עד 19.99%).

במסגרת העסקה התקשר הבנק עם החברה הבת בהסכם למתן שירותי ניהול ותפעול, לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי הניהול והתפעול ויעמיד לה מקורות המימון הנדרשים לפעילותה.

להלן נתונים עיקריים מהדוחות של חברת תמר אריאל קפיטל ליום 31 בדצמבר 2022:

	ליום ההקמה	ליום 31 בדצמבר 2022
	במיליוני ש"ח	
אשראי, נטו	1,359.5	1,661.7
הלוואות מחברת האם	1,221.2	1,485.7
הון עצמי	154.8	173.8
רווח נקי של החברה	-	2.7

במהלך התקופה המדווחת לא חלו התפתחויות מהותיות בפעילות של החברות המוחזקות למעט האמור לעיל. לפרטים על חברות מוחזקות עיקריות נוספות ראה ביאור 14 לדוחות הכספיים.

פרק 3 - סקירת הסיכונים

התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם

הבנק מנהל את עסקיו ואת סיכוניו בהתאם לעקרונות וסטנדרטים בינלאומיים מקובלים המותווים ע"י בנק ישראל ובהתאם למסגרת ניהול ובקרת הסיכונים שנקבעה ע"י הדירקטוריון, המעוגנת במסמכי המדיניות לניהול ובקרת הסיכונים המהותיים להם חשוף הבנק. מסמכים אלה מגדירים את העקרונות לניהול הסיכונים, בקרתם ואופן מזעורם ואת תיאבון הסיכון (תקרות החשיפה המותרות) על פי קביעת הדירקטוריון, באופן התואם את דרישות בנק ישראל. הבנק פועל כך שתהליכי ניהול ובקרת הסיכונים יהלמו את פרופיל הסיכונים המהותיים לפעילות הבנק. מסמכי המדיניות לניהול הסיכונים השונים כוללים כלים, תהליכים, מערכות וממשל תאגידי, וקביעת קווי ההגנה המאפשרים ניטור של פרופיל הסיכון ואופן התפתחותו לנוכח תאבון הסיכון, בקרה ודיווח, בכל מצב טבע: שגרה, התרעה (התקרבות לתאבון הסיכון או פוטנציאל לשינוי בפרופיל הסיכון של הבנק) ומצב קיצון. היבט זה קיבל משנה חשיבות בשנת 2022 ובהיערכות הבנק בתכנית העבודה שלו לשנת 2023, עקב השינויים ברמת המאקרו, והתגברות הפוטנציאל להתממשות איומים שאינם בשגרה היכולים לשנות את פרופיל הסיכונים של הבנק ולהשפיע על יכולת עמידתו ביעדיו העסקיים, כגון האירועים הבטחוניים והאירועים הפוליטיים. בסוף שנת 2022, בהמשך לתהליך שביצע בנק ישראל במהלך השנה האחרונה, הודיע בנק ישראל על החלטתו להקטין את יחס הון רובד 1 הנדרש מהבנק, תוך קביעה של שולי ביטחון גבוהים יותר יחסית למצב טרום החלטה זו. דירקטוריון הבנק קבע את יחס ההון ואת שולי הביטחון המעודכנים של הבנק.

תהליכי ניהול הסיכונים מתייחסים למכלול הסיכונים המהותיים לבנק בשגרה ובקיצון כך שלצד הסיכונים הפיננסים המצויים בפעילויות העסקיות: אשראי, שוק, ריבית ונזילות, קבע הבנק מסגרת לטיפול בסיכוני הבקרה הפנימית, ובכללם: סיכונים תפעוליים, סיכונים טכנולוגיים, סיכוני סייבר, סיכוני מעילות והונאות, סיכונים משפטיים, סיכון מיקור חוץ, סיכוני רגולציה, סיכוני ציות, אכיפה והוגנות, איסור הלבנת הון, איסור מימון טרור, סיכוני מוניטין, המשכיות עסקית וסיכון אסטרטגי- עסקי. עם פרוץ המגפה בשנת 2020, ועקב השפעתה המהותית על הפעילות העסקית והתפעולית של הבנק, חל שינוי בפרופיל הסיכונים של הבנק, בעיקר, בגין אי הוודאות ששררה לגבי רמת האבטלה שהבנק רואה בה כגורם סיכון מרכזי לפעילות האשראי הקמעונאי שלו. המגיפה השפיעה על פרופיל הסיכונים הפיננסיים של הבנק, וכן, יצרה צורך לעבור לעבודה מהבית, בהתאם להתפתחות המגיפה והוראות משרד הבריאות ובנק ישראל. שנת 2021 התאפיינה בהתאוששות של המשק וחזרה למצב עסקים שבשגרה, והבנק השכיל לעמוד בכל יעדיו העסקיים ואף מעבר לזה. אחת הסיבות המרכזיות להתאוששות זו היא העובדה שמרבית הלקוחות יצאו מהמתווים שנקבעו בעת הקורונה שאיפשרו הקפאות או פריסת הלוואות, ברמת כשל נמוכה יחסית ובוודאי נמוכה יחסית לרמת ההפרשות שהוגדלו בעת המגיפה, כנגד פוטנציאל פגיעת האירוע. במהלך שנת 2022, נמשך השיפור בפעילותו העסקית של הבנק, אך אי הוודאות גברה עקב מספר אירועים מחייבים המשך הניטור ונקיטת משנה זהירות בכל הקשור לפרופיל הסיכון של הבנק: העימות בין רוסיה ואוקראינה שעודנו נמשך וההסלמה במצב הביטחוני באיזורנו גרמו לתנודתיות בשווקים, בכלכלה העולמית ובכלכלה המקומית, וגברו החששות למיתון בחלק מכלכלות העולם. רמת האינפלציה נמצאת בשיעורים שלא ידענו בעבר, ובנוסף, לשינוי במגמת הריבית יש פוטנציאל השפעה על פרופיל הסיכון של הבנק, בעיקר בכל הקשור לסיכונים הפיננסיים – סיכון אשראי, שוק וריבית וסיכון הנזילות. לעליית הריבית במשק השפעה על תחום פעילותו העיקרי של הבנק, האשראי הניתן למשכנתאות, בעיקר, בגין העלייה בהחזר החודשי וביחס ההחזר של הלקוחות, שעלה מחודש אפריל 2022 בכ- 10 נקודות האחוז. במהלך השנה הגביר הבנק את השימוש במבחני קיצון ובניתוחי רגישות, על מנת להעריך את פוטנציאל הפגיעה של עליית הריבית על הכשלים והמחיקות במלאי תיק המשכנתאות. במקביל, איפשר הבנק ללקוחותיו להאריך את תקופת ההלוואה, כדי להקטין את יחס ההחזר, וקבע חיתום באמצעות יחידות המטה ללקוחות בעלי יחס החזר הגבוה מ- 35%. בחודש פברואר 2023, אפשר הבנק ללקוחותיו להאריך את ההלוואות בריבית משתנה על מנת להקל על לקוחותיו שההחזר החודשי שלהם עלה עקב שורת העלאות הריבית האחרונות. נדגיש כי תוצאות מבחני הקיצון לימדו כי גם בהנחות מחמירות, לא נשקפים הפסדים גבוהים לבנק מתיק המשכנתאות, וגם המצב בפועל, כפי שמתבטא ברמת המחיקות בתיק אינו מצביע בשלב זה על התממשות פוטנציאל הסיכון. נכון לרבעון הראשון של שנת 2023 ממשיך הבנק בפעולות הניטור, כדי לעקוב באופן רציף אחר פרופיל הסיכון וכיוון התפתחותו, לאור המשך השינויים ברמת המאקרו, ובפרט, המשך מגמת העלאת הריבית (שעלתה ביום 20.2.2023 ב – 0.5% נוספים) וההבנה כי האירוע טרם הסתיים, וכן, בשל העלייה בפוטניצאל לשינוי בפרופיל הסיכון של הבנק עקב המציאות הפוליטית והבטחונית. תכנית העבודה של הבנק לשנה הנוכחית מביאה בחשבון אפשרות להתפתחות כשלים ומחיקות בתיק המשכנתאות, גם אם לא נחזו בפועל, כתוצאה מההשפעה המצטברת של עליות הריבית הרצופות. כחלק מכך, הגדיל הבנק את ההפרשות בשיטת ה – CECL בתיק המשכנתאות, בהתבסס על תוצאות מבחני הקיצון שערך בתנאים מחמירים, גם אם לא התממשו כאמור לעיל, בפועל.

הבנק ממשיך לעקוב אחר התפתחויות פרופיל הסיכון שלו, כשדירקטוריון והנהלת הבנק מקבלים סקירות מאקרו שוטפות ומבצעים הערכות סיכון שוטפות. הבנק משתמש בניתוחי רגישות ובמבחני קיצון על מנת לאמוד את פוטנציאל השפעת השינוי בגורמי המאקרו על פעילותו העסקית, המתבטאת בתקופה האחרונה, בין היתר, בירידה בביקושים למשכנתאות. כאמור לעיל, כחלק מטיפול זה עדכן הבנק את מדיניות האשראי שלו ואת תאבון הסיכון שלו, ואיפשר ללקוחות לקבל הלוואות משכנתא ארוכות יותר, מה שמקטין את ההחזר החודשי של הלקוחות ואת השפעת עליית הריבית על השינוי ביחס ההחזר במיוחד בשנים הראשונות ללקיחת ההלוואה, שבהן, אמפירית, הסיכוי של הלקוחות להיכנס לכשל הוא גבוה יותר יחסית לשנים המאוחרות יותר של לקיחת ההלוואה. יודגש עם זאת כי האשראי למשכנתאות מגובה בביטחונות, הוא אשראי בטוח יותר יחסית לפעילויות אשראי אחרות

מה שמתבטא גם בשיעור כשל ומחיקות נמוך בתיק הבנק, וכי ערך הבטוחות המשיך לעלות בשנה האחרונה ואף באופן משמעותי.

לעליית הריבית עד עתה השפעה מועטה יחסית על פעילות הבנק במתן אשראי לנדל"ן, אך השפעתה ניכרת על פעילות האשראי הצרכני של הבנק שאיננו מגובה בבטחונות. במהלך המחצית השנייה של שנת 2022 גדל שיעור המחיקות מאשראי זה, בעיקר, עקב הרעה במצב הלקוחות המדורגים נמוך, בהתאם לדירוגי לשכת האשראי עימה פועל הבנק והגידול בשיעור חדלי הפירעון בבנק באופן דומה לדיווחים על עלייה במספר התיקים של חדלי הפירעון הנפתחים בכלל המערכת. הבנק נוקט צעדים על מנת להגביל את חשיפתו ללקוחות אלה באמצעות מערך החיתום שלו.

שיעור הריבית במשק הפך במהלך השנה האחרונה לגורם סיכון גבוה לפעילות הבנק, וטמון בו פוטנציאל סיכון כשל אשראי, וכן, סיכון ריכוזיות אשראי (בדומה לשיעור האבטלה) בגין פוטנציאל השפעתו על מספר רב יחסית של לקוחות. עם זאת, לעליית הריבית הייתה השפעה חיובית ביותר על יכולת גיוס הפקדונות של הבנק, שהגיעה במהלך השנה האחרונה לשיא, בעיקר, עקב יכולת הבנק להציע ללקוחותיו ריבית גבוהה על הפקדונות, לעיתים, הגבוהה במערכת. יכולת זו גם הגדילה את מוניטין הבנק בציבור. בנוסף, הבנק ער לפוטנציאל השפעת מדיניות הממשלה החדשה על פעילות המשק ובפרט, על חקיקה אפשרית בתחום המשכנתאות, הפקדונות וכדומה. פוטנציאל השפעה זו ואיומים שעדיין קיימים, כמו המצב הגיאופוליטי וכן, החמרה אפשרית בעימות בין רוסיה ואוקראינה, מהווים חלק מרכזי בהיערכות הבנק לשנת העבודה 2023, בניתוח מבחני הקיצון ובניטור השוטף.

דירקטוריון הבנק קובע את העקרונות לניהול הסיכונים המהותיים לפעילותו במסמך מדיניות ובפרט, הוא קובע את תיאבון הסיכון שמגדיר את רמת הסיכון אליה הבנק מוכן להיות חשוף במהלך עסקים רגיל ובעת מצב קיצון. הגדרת תיאבון הסיכון כוללת מערכת של מגבלות כמותיות ואיכותיות ברמת הנהלת ודירקטוריון הבנק. קביעת תאבון הסיכון הינו אחד מההיבטים המרכזיים במסגרת ניהול בקרת הסיכונים, שכן הוא נועד לתמוך באסטרטגיית הבנק ובתכנית העסקית שלו והוא משמש כבסיס להקצאת המשאבים וההון וכן, לתוכנית התגמול של הבנק. הבנק מקפיד לנטר את התפתחות פרופיל הסיכון וההון שלו לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע, התפתחויות ברמת המאקרו, הרגולציה, היעדים העסקיים, וזאת, בכל מצב טבע, כולל התממשות או פוטנציאל התממשות אירוע קיצון כדוגמת אירוע הקורונה או תרחישי ייחוס אחרים (רעידת אדמה, אירוע בטחוני ואירועי מאקרו). במהלך השנה האחרונה בחן הבנק את השפעת תרחישי ייחוס אלה, ובפרט, תרחיש רעידת אדמה (שהמודעות לפוטניצאל התממשותו עלתה מתחילת השנה עקב רעידות האדמה בטורקיה שחלקן הורגשו בישראל בתדירות גבוהה יחסית לעבר), קבע ביצוע מספר תרגילי המשכיות עסקית במהלך שנת 2023, בתוכם, גם תרגיל רעידת אדמה, על מנת להגביר את איתנות הבנק, גם באירועי איום כאלה. בהמשך לאירוע הקורונה, ובהתאם להנחיות בנק ישראל, אישר דירקטוריון הבנק ברבעון האחרון את עקרונות מדיניות העבודה ההיברדית המשלבת בין עבודה מהבית לעבודה בין כתלי הבנק, וקובעת את העקרונות הנדרשים לפעילות זו מהיבטי ניהול המשאב האנושי וניהול הסיכונים. יכולת העבודה מהבית, שהתפתחה באופן משמעותי בעת ולאחר מגיפת הקורונה, יש השפעה משמעותית על חיזוק יכולות ההמשכיות העסקית של הבנק לו יתרחשו תרחישי הייחוס שצויינו לעיל.

מסגרת ניהול ובקרת הסיכונים של הבנק קובעת את הדרכים לניטור זה, לדיווחים הנדרשים, להערכות מצב שוטפות המאפשרות המשך פעילות עסקית ותפעולית, וקבלת החלטות לאופן שבו יש למזער את פוטנציאל הסיכון בעת קיצון או במצב חירום כדוגמת תרחישי הייחוס. העקרונות לטיפול בתאבון ופרופיל הסיכון עוגנו במסמך מדיניות תאבון הסיכון המאושר על ידי הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק. מסמך זה מבוסס על העקרונות לטיפול בתאבון הסיכון שקבע בנק ישראל בנוהל בנקאי תקין 310 (ניהול סיכונים) והוראות וועדת באזל.

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על יעדיו העסקיים שנקבעו בתוכנית האסטרטגית ותוכנית העבודה, נכסיו של הבנק והמוניטין שלו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשות של אירוע מסוים והן את ההסתברות שאותו אירוע אכן יקרה. כמו כן, לאפקטיביות הבקרות המתבצעות כחלק מטיפול בסיכונים השונים, כמו גם להתפתחות המאקרו ולאירועי טבע, יש השפעה על פרופיל הסיכון ואופן התפתחותו, רמתו, והפוטנציאל להתממשותו. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת בטבלת גורמי הסיכון בהמשך פרק זה הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את השפעת הסיכון השיורי על עסקיו. ברבעון הנוכחי, ועל אף השינוי בתנאי המאקרו, לא חל שינוי בטבלת גורמי הסיכון של הסיכונים הפיננסים. כאמור לעיל, הבנק ממשיך לנטר את פעילותו העסקית באופן שוטף ולנקוט משנה זהירות, על מנת לזהות באופן מהיר שינוי בפרופיל הסיכון שלו, ובפרט, בפרופיל סיכון האשראי, השוק והנזילות. הבנק ביצע שינוי חיובי אחד בטבלת גורמי הסיכון, בכל הקשור לסיכון האסטרטגי, עם אישורה של אסטרטגיית המחשוב, הדיגיטל והדאטה, וקביעת תכנית מודרניזציה למערכות הליבה של הבנק שתאפשר לבנק ליישם את תכנית הדיגיטל שלו, באופן ההולם את צרכי הבנק בתכנית האסטרטגית העסקית שלו.

הבנק מבצע הערכת סיכון איכותית וכמותית במסגרת תהליך ה- ICAAP. במסגרת זו הסיכונים מכומתים ונקבעות הקצאות ההון הנדרשות לסיכונים השונים. הקצאות ההון מבטאות הפסד פוטנציאלי בהתממשות תרחיש קיצון מגוונים, חלקם ברמת חומרה גבוהה מאוד. תכנון ההון ב- ICAAP מלמד כי גם תחת תרחישי קיצון מגוונים ברמות חומרה גבוהות, שיש להם פוטנציאל השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של הבנק, עומד הבנק ביעדי ההון שנקבעו ע"י הדירקטוריון. במהלך שנת 2021 אישר הבנק תכנית אסטרטגית חדשה, וזאת, לאחר שדירקטוריון והנהלת הבנק ווידאו כי היעדים העסקיים שהיא קובעת, הולמים את תאבון הסיכון של הבנק. ריענון התכנית האסטרטגית שבוצע באוקטובר 2022 והאיתגור שליווה אותה, לימדו כי אסטרטגיית הבנק ממוקדת, תואמת את חוזקות הבנק וכי בידי הבנק כלים להתמודד עם האיומים היכולים להשפיע על מימושה. באופן דומה, תכנית העבודה

של הבנק המאותגרת על ידי חטיבת הסיכונים נבחנה תחת שורה של ניתוחי רגישויות להנחות התכנית שתוצאותיהן העידו כי תכנית העבודה והיעדים העסקיים שלה ניתנים לביצוע תחת עמידה ביחסי ההון ובתאבון הסיכון שנקבע. ברבעון הראשון של שנת 2022, השלים הבנק את ביצועו של התרחיש האחיד של בנק ישראל, הקובע תנאי מאקרו בקיצון, ולאחר בחינת התוצאות, עולה כי גם בתרחיש זה, הבנק ימשיך לשמור על איתנות, ומידת פגיעת התרחיש לא תהווה איום על חוסנו. תרחישי הקיצון שביצע הבנק בתרחישי האחיד בקשר עם תיק האשראי שלו הגדילו את הפרשות הבנק באופן משמעותי במהלך התרחיש יחסית למצב בפועל, בפרט, בכל הקשור לתיק האשראי למשכנתאות המהווה את חלקו הארי של התיק. שמרנות זו נדרשת להערכת הבנק, בוודאי לאחר התפתחות תנאי אי הוודאות במדינה ובמשק בשנה האחרונה.

במהלך שנת 2022 ובאופן דומה למגמת ההתאוששות בשנת 2021, נמשכה מגמת הירידה בשיעור הכשלים בתיק המשכנתאות לרמה נמוכה מאוד. הירידה ברמת הכשל ושיעור ההפסד הצפויים בתיק האשראי הצרכני ברבעונים שקדמו לרבעון השלישי של שנת 2022 נבלמה כאמור לעיל, אך למרות העלייה בשיעור הכשלים בתיק הצרכני, רמת המחיקות בסוף השנה עדיין נמצאת מתחת לסף שנקבע בתכנית העבודה לשנת 2022. רמת הסיכון בתיק הנדל"ן של הבנק המשיכה להיות נמוכה לפי מדדי הסיכון של התיק. ברבעון הרביעי של השנה נמשכה היציבות בשיעור הכשל בתיק המשכנתאות והכשלים בו הם אפסיים, כאשר מדדי הסיכון כמו **PTI** (יחס ההחזר) ו- **LTV** (שיעור המימון) שומרים על יציבות ברמת התיק הכולל וכן, ברמת תתי התיקים השונים הנבחנים על ידי הבנק: החברה הערבית, החברה החרדית והמגזר הכללי. פרופיל סיכון תיק הנדל"ן המשיך להיות נמוך בהתאם לתאבון הסיכון השמרני שקבע הדירקטוריון.

בתחילת הרבעון השלישי של השנה הטמיע הבנק בהצלחה מערך חיתום צרכני מעודכן, הכולל מודל דירוג המשתמש בשיטות סטטיסטיות מתקדמות על מנת לשדרג את מתן הצעות הערך ללקוחותיו. הבנק משתמש במערך החיתום כדי לקבוע את מדיניות החיתום שלו בעת הזו, לנוכח העלייה בכשלים של הלקוחות המדורגים נמוך בסולם דירוג הבנק והעלייה במספר חדלי הפירעון.

הבנק שומר כל העת על עמידה ביחס ההון שקבע הדירקטוריון, וממשיך לנהל ולתכנן את ההון לאופק תכנון ארוך טווח בתהליכים מוסדרים ובהתאם ליעדי ההון ושולי הביטחון המעודכנים שנקבעו, תוך תשומת לב ונקיטת משנה זהירות לאירועים שצויינו לעיל, שמרביתם, הם אירועים חיצוניים שאינם בשליטת הבנק, אולם יש להם פוטנציאל השפעה על פרופיל הסיכון שלו ועל תכנון ההון.

במהלך שנת 2022 המשיך הבנק במהלך השוטף לקידום תכניות העבודה שלו לטיפול בסיכון תפעולי, סיכון מעילות והונאות, טיפול בסיכון מיקור חוץ וסיכוני בקרה פנימית נוספים תוך מתן דגש להמשך טיפוחה של תרבות לניהול סיכונים, חיזוק תהליכי ההערכה העצמית ותהליכי הפקת לקחים ולמידה מאירועים. הבנק פועל בתכנית עבודה סדורה לשמירה על רמה גבוהה של ניהול סיכון אבטחת מידע וסייבר, וזאת, לנוכח התגברות האיומים בעולם ובמדינה, בין היתר, עקב המצב הגאופוליטי, וממשיך במהלך לחיזוק תרבות הציות ואיסור הלבנת הון ומימון טרור, תוך הקצאת המשאבים הנדרשת, קביעת תאבון סיכון נמוך מאוד, חיזוק מהלכי הבקרה בקו הראשון והשני ושורה של תהליכים נוספים בהתאם לתכנית עבודה סדורה. הבנק פועל באופן מלא בהתאם להנחיות בנק ישראל בקשר עם הסנקציות המוטלות על בנקים רוסיים וכן, פועל בהתאם לציפיותיו בקשר עם ניהול סיכון ההוגנות. לבנק פעילות זניחה במטבעות דיגיטליים, המתבצעת תוך שמירה על תאבון סיכון נמוך מאוד.

למידע נוסף אודות הסיכונים ואופן ניהולם ראה גם את הדוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

3.1 סיכון אשראי

סיכון האשראי הוא הסיכון לפגיעה בשווי הבנק הנובע מהפוטנציאל שלווה או צד נגדי של הבנק ייכשל בעמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו או עקב הרעה באיכות הלווים ושווי הביטחונות שהועמדו על ידם.

פעילות האשראי לציבור מנוהלת במספר מגזרים עיקריים הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות והשירותים הבנקאיים הנדרשים להם וכן, ביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מסוגי הלקוחות:

מגזר משקי הבית, לקוחות בפעילות בינלאומית ולקוחות מסחריים נמצאים באחריות החטיבה הקמעונאית.

מגזר עסקי וליווי פרויקטים בנדל"ן (הנמצאת באחריות מחלקת סקטור הנדל"ן) כפופים לחטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים.

מגזר מוסדיים וניהול פיננסי- כפופים לחטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי.

סיכון האשראי הוא הסיכון העיקרי של הבנק. הסיכון בא לידי ביטוי בפעילות בעיקר מול לקוחות קמעונאיים, כ-90% מהפעילות, אך גם מול לקוחות עסקיים ובפעילות הנוסטרו. על מנת לנהל את סיכון האשראי מוגדרות בבנק מדיניות ניהול סיכוני אשראי ומדיניות אשראי המאושרות בתדירות שאינה פוחתת מתדירות שנתית על-ידי הדירקטוריון. מדיניות האשראי ותאבון הסיכון הותאמו בשנה האחרונה להתפתחויות בסביבה העסקית של הבנק, כולל מצב המאקרו, ובפרט, בגין השפעת עליית הריבית על סיכון תיקי האשראי. כחלק ממהלך זה עודכנו בתחילת הרבעון השני וכן, לקראת שנת 2023, מגבלות תיק המשכנתאות של הבנק, במטרה להקל על לקוחות הבנק בכל הקשור ליחס ההחזר, שהוא גורם דומיננטי ביכולת הלקוח לעמוד בהחזר ההלוואה, ולהקטין את הסיכוי לכשל של הלווה. בנוסף, קבע הבנק תהליך חיתום ידני המתבצע במטה הבנק ללקוחות שיחס ההחזר החודשי שלהם גבוה מסף שנקבע על ידי ההנהלה, על סמך תרחישים שבחנו את השפעת עליית הריבית על יחס ההחזר העתידי של הלקוח.

בחודש פברואר 2023 פנה הבנק ללקוחותיו המתקשים בהחזר המשכנתא, עקב עליית הריבית, במטרה לאפשר להם לפרוס את הלוואתם ולהקל על יחס ההחזר שלהם.

במהלך הרבעון הרביעי אושרה מדיניות האשראי של הבנק ל-2023, שלקחה בחשבון את השפעת המאקרו על פרופיל סיכון האשראי של הבנק, כולל תיק הנדל"ן והתיק העסקי של הבנק ואת כניסת מערך החיתום הצרכני החדש לייצור, כל זאת במטרה להבטיח עמידת פרופיל הסיכון של הבנק בתאבון הסיכון שנקבע במדיניות. במהלך שנת 2022 שמר תיק המשכנתאות של הבנק על רמה דומה של גורמי ומדדי הסיכון בתיק (כולל מחזורים, קבוצות רכישה והלוואות לכל מטרה), יחסית לתחילת השנה: יחס ה – **PTI** הממוצע נע סביב ערך של – 29%, שיעור ה – **LTV** הממוצע בתיק עומד על כ–53% ושיעור הכשלים והמחיקות נמוך מאוד.

ערך ה-**LTV** מעל 60% עולה בביצועים ובמלאי, עקב העלייה במחירי הדיור (שנכון לאוקטובר, זינקו במהלך השנה החולפת ב-19.8%) ובגודלה של ההלוואה הממוצעת ועקב מכירת תיקי משכנתאות למוסדיים המתבצעת בשיעור **LTV** הנמוך מ-60% בהתאם להוראות הרגולטור של הצד הרוכש. הבנק מוכר תיקי אשראי בהתאם לאסטרטגיה שלו ולפי הוראות בנק ישראל, כשהוא מקפיד לבחון את השפעת המכירות על פרופיל סיכון תיק האשראי (השוואה בין גורמי הסיכון לפני ולאחר המכירה) על מנת להבטיח כי אכן נשמרה רמת הסיכון הנמוכה בתיק.

הבנק עוקב אחר התפתחות מדדי הסיכון גם בהיבט התפלגותם. בפרט, חלה עלייה בשיעור ה – **PTI** בין 35% ל – 40% עקב עליית הריבית (כאמור, ביצועים אלה נתונים לחיתום המבוצע על ידי יחידת המטה), וכן, חלה עלייה בשיעור הביצועים להלוואות מעל 25 שנה (ועד 30 שנה, לפי הוראות בנק ישראל), וזאת, בשל החלטת הבנק להקל על ההחזר החודשי של הלקוחות, הרגיש פחות לעליית הריבית ככל שההלוואה ארוכה יותר, ובשל העובדה כי הבנק רואה את יחס ההחזר כגורם העיקרי לפוטנציאל כשל של לקוחות משכנתא. הבנק מבצע מבחני קיצון ברמת הלוואה על מנת להעריך את סיכון הלקוחות ברמה פרטנית. מבחני הקיצון מלמדים כי גם אם שיעורי הכשל בתיק המשכנתאות יגדלו באופן משמעותי יחסית לערכם בסוף השנה (פי 5 – 7) וגם אם תחול ירידה משמעותית במחירי הדיור (בקצב של כ – 10% במהלך כל אחת משלוש השנים הבאות), פוטנציאל ההפסד איננו גבוה והוא מכוסה היטב על ידי ההפרשה שמבצע הבנק. הערכת הבנק היא כי רמת הסיכון של התיק לא השתנתה ברבעון הרביעי של השנה כתוצאה מהשפעת עליית הריבית והאינפלציה, אך כאמור לעיל, המשך המגמה של עליית הריבית, כפי שבאה לידי ביטוי בפברואר 2023, והסיכוי להרעה במצב הלקוחות עקב כך, מחייב המשך נקיטת משנה זהירות.

מדיניות ניהול סיכוני אשראי קובעת את קווי ההגנה האחראים לניהול, בקרה וביקורת על סיכון זה, את עקרונות ומגבלות ניהול הסיכון, הכלים להפחתת הסיכון וכלי בקרה לניהול הסיכון. כמו כן, מתואר בה תהליך קביעת הסמכויות, תהליך הדיווח הסדור, דרכי הניטור של פרופיל הסיכון לנוכח תאבון הסיכון שנקבע, המודלים והמערכות המשמשות לניהול ובקרת הסיכונים והעקרונות לניהול הסיכון בעת קיצון.

מסמך מדיניות האשראי המאושר על-ידי דירקטוריון הבנק, מתווה את מדיניות מתן האשראי של הבנק ומפרט את העקרונות למתן אשראי, כולל המגבלות והביטחונות. במסגרת המדיניות נקבעים גם עקרונות וכללים לניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו ולמזער את הסיכון הגלום בו. עקרונות אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הלווים והן ברמת ענפי המשק וקווי העסקים, כאשר תיק האשראי למשכנתאות מפולח לפי המגזרים העיקריים הפועלים בו שיש להם השפעה על פרופיל סיכון התיק הכולל (החברה הערבית, החרדית והמגזר הכללי) ומתייחסת לפיכך, להיבטי ריכוזיות האשראי. השפעת היבטים אלה על הפעילות הקמעונאית של הבנק נבחנים גם לאור שינויים ברמת המאקרו כמו שיעור הריבית והאינפלציה. כאמור לעיל, מדיניות האשראי נבחנת במהלך השנה לאור שינויים מאקרו כלכליים והתפתחויות בסביבה העסקית בה פועל הבנק או אירוע קיצון, ובהתאמה נערכים בה עדכונים במקרה הצורך, כפי שקרה במהלך הרבעון השני של שנת 2022.

בתהליך מתן האשראי נבחנים נתוני העסקה בהתאם לקריטריונים שנקבעו בנהלי הבנק. מנגנון חיתום ואישור האשראי הינו היררכי, מרמת הסניף ועד לרמת ההנהלה הבכירה, על פי מדרג סמכויות שאושר על-ידי הדירקטוריון.

הבנק פועל במספר מישורים כדי לעקוב ולמזער את סיכון האשראי ככל שניתן, החל בשלב חיתום האשראי, אישורו, הביטחונות הנדרשים בהתאם למדיניות האשראי ותהליך הגבייה והנהלים הרלוונטיים למעקב ולבקרות השוטפות המבוצעות ביחידות העסקיות המהוות את קו ההגנה הראשון וביחידות הבקרה הייעודיות, כולל פעילות הבקרה המתבצעת על ידי הקו השני לפעילות הבנק, פונקציית ניהול הסיכונים. הבנק משקיע מאמצים רבים לשיפור המקצועיות והמומחיות של העוסקים במתן אשראי וניהולו וכן לפיתוח כלים ממוחשבים, מודלים לדירוג וחיתום אשראי ודוחות בקרה שיסייעו בניהולו היעיל של התיק וסגמנטים שלו. כמו כן, הוכנסו שיפורים בתהליכי הגבייה והוטמע מנגנון לגבייה דיגיטלית. ברבעון השני של שנת 2022, עם הטמעת מערך חיתום צרכני חדש, המבוסס על טכנולוגיה מתקדמת ומודלים לחיתום מבוססי שיטות סטטיסטיות מתקדמות, עדכן הבנק את תהליך החיתום, קבע ריבית דיפרנציאלית לפי דירוג הלקוח, ובכך, הוא מאפשר מתן הצעות ערך טובות יותר ללקוחות בתהליך מהיר יותר וניתוח רחב יותר של רמת הסיכון בתיק הצרכני ובתתי התיקים שלו. במערך החיתום החדש עודכנו הבקרות על מנת לעקוב באופן שוטף אחר התפתחות פרופיל הסיכון של הביצועים החדשים וביצועי מודל החיתום (תהליך בדיקה בדיעבד, **BACKTESTING**). לכניסת מודל החיתום החדש יש משמעות גם מהיבטי הוגנות ואיסור אפליה שכן הדירוג מתבצע ברוב המקרים על ידי "מכונה" כאשר סכום ההלוואה וכן הריבית, נקבעים על ידי טבלת החלטה המאושרת בהנהלת הבנק (בהתאם לתאבון הסיכון שקובע הדירקטוריון), ובכך, פוטנציאל האפליה קטן באופן משמעותי.

לצורך ניהול ובקרה של סיכון האשראי, הבנק עושה שימוש במספר מערכות ממוחשבות. מערכות המחשב מספקות כלי בקרה לקו ההגנה הראשון וכן לקו השני והשלישי, לאיתור ובקרת סיכוני אשראי. בנוסף, הגביר הבנק את יכולות הבקרה וניהול תיקי האשראי שלו, באמצעות פיתוח מגוון דוחות המנטרים את פרופיל הסיכון של התיק, לנוכח היעדים העסקיים ותאבון הסיכון. חלק לא מבוטל מדוחות אלה מופק בתדירות יומית, ומאפשר, ניהול דינאמי של התיק, ובנוסף, מאפשר ניטור זה זיהוי מהיר של שינויים ברמת הסיכון של תיקי האשראי, לו יתרחשו בסביבת אי הוודאות הנוכחית והמתמשכת. עמדת הבנק היא כי הגברת תדירות הבקרה על פרופיל הסיכון, והעשרת דוחות הבקרה לגורמי ומדדי סיכון נוספים, מהווה נושא מהותי ביותר בעידן הנוכחי. רכישת תיקי אשראי צרכני אותם מבצע הבנק לפי האסטרטגיה שלו, מתבצעת בתהליך מוסדר, הבוחן את כל היבטי ההלוואות בצ'ק ליסט בהתאם לטיפול הבנק במוצר חדש, כולל בחינה קפדנית של איכות התיק והסיכונים הכרוכים בפעילות. הצ'ק ליסט המלווה אותה, נתון לאישור הנהלת ודירקטוריון הבנק. הבנק השלים הסדרה בנהלים ובמדיניות ייעודית את כל היבטי הטיפול במכירות תיקי משכנתאות, המתבצעים בהתאם להנחיות בנק ישראל.

בין המערכות העיקריות המשמשות את תהליכי ניהול ובקרת סיכוני האשראי ניתן למנות את מערכת האשראי הקמעונאי והמסחרי, מערכת ניהול המשכנתאות, מערכות תומכות לקבלת החלטות אשראי קמעונאי ומערכות לדירוג פנימי של תיק האשראי.

לבנק מספר מערכות פנימיות לדירוג לווים התומכות בקבלת החלטות אשראי: בתחום ליווי הפרויקטים משלבת המערכת פרמטרים מדוחות החשיפה של הפרויקטים, כגון בחינת קצב ההתקדמות, מצב הנזילות, שחיקת הרווחיות, שווי המלאי ועוד. באשראי קמעונאי מדורג הלקוח בהתאם למודלי דרוג המתבססים על מאפייני הלקוח בעת בקשת האשראי, בשילוב עם מידע המגיע מלשכת האשראי עמה עובד הבנק במסגרת חוק נתוני האשראי. המודלים מתוקפים ומנוטרים בהתאם למדיניות הבנק לתיקוף מודלים (סיכון מודל). כאמור לעיל, המהלך לעדכון המודלים באשראי הצרכני המתבסס על שיטות סטטיסטיות מתקדמות, מהווה חלק מראיית דירקטוריון והנהלת הבנק לשכלל את כלי המדידה, הדיווח והבקרה לשם קבלת מידע מקיף יותר המסייע בניהול סיכון האשראי והתאמת ריבית העסקה לסיכון הלקוח, ובכך, לתת ערך עסקי גבוה ככל שניתן והצעות ערך טובות יותר ללקוחות הבנק. תהליך עדכון המודלים הפך להיות דינאמי, ולבנק היכולת לפתח מודלים בזמן קצר יחסית, ובהתאם לצרכים העסקיים, התפתחות פרופיל הסיכון בתיק או השינויים בסביבה העסקית שלו. תכנית העבודה של הבנק כוללת מספר משימות בתחום זה באשראי הצרכני ובאשראי למשכנתאות שנבחרו בקפידה על מנת לאפשר מתן ערך עסקי ולשדרג עוד יותר את יכולת ניהול הסיכונים של הבנק ואת יכולת החיזוי, בפרט, כאשר נתוני המאקרו כמו שיעור הריבית, האינפלציה משתנים באופן מהיר, יחסית למה שחווינו בשנים האחרונות והקשרים בין גורמי הסיכון אינם בהכרח מונוטוניים. כחלק מזה, השלים הבנק בתחילת שנת 2023 פיתוח מודל לחיזוי פירעונות מוקדמים באשראי הצרכני והחל לבדוק את דרכי הטמעתו לשימושים שונים של הבנק.

לשם מזעור סיכון האשראי, ההנהלה שמה דגש על תהליכים שוטפים לניתוח הנתונים ולשיפור המדידה והבנק המשיך במהלך השנה לפתח דוחות ייעודים המאפשרים ניתוח פרופיל הסיכון של תיק האשראי וסגמנטים שלו בהתאם לגורמי הסיכון המשפיעים על פרופיל הסיכון. הבנק דורש שיעבוד בטחונות עבור סוגי אשראי מסוימים בהתאם למדיניות האשראי שאושרה. הבטוחה המרכזית הניתנת לבנק היא שיעבוד נדל"ן, כאשר מקדמי הביטחון שנקבעו לערכו של השעבוד יחסית להלוואה נקבעו בשמרנות בהתאם להנחיות בנק ישראל ומידת השמרנות של הנהלת ודירקטוריון הבנק, מה שממזער באופן משמעותי את פוטנציאל הסיכון ככל שמחירי הדיור ירדו. כמו כן, מתקבלים בבנק בטחונות נוספים: שעבוד רכב, פיקדונות וני"ע, ערבויות בנקאיות מצדדים שלישיים, ערבויות אישיות של ערבים לחוב ועוד. במדיניות הבנק נקבעו כללי הישענות על כל אחד מסוגי הבטוחות, בהתאם לאופי הבטוחה, סחירותה, מהירות המימוש והמעמד המשפטי של הבטוחה. הביטחונות מותאמים לנסיבות ההלוואה ולאיתנותו הפיננסית של הלווה. בנהלי הבנק נקבעו כללים לניהול הביטחונות ולעדכון ערכם.

תיאור הגורמים הפעילים היוצרים, מנהלים ומבקרים את סיכון האשראי- קווי ההגנה

הבנק אימץ במסמך המדיניות עקרונות לניהול ובקרת סיכונים המבוססים על מעגל פיקוח ושלושה "קווי הגנה". מעגל הפיקוח כולל את הדירקטוריון ואת ועדותיו הרלוונטיות (ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים וועדת ביקורת), וכן את ההנהלה. קו ההגנה הראשון כולל את נוטלי ומנהלי הסיכון, כגון ועדת האשראי הפנימית, מנהל החטיבה הקמעונאית, סקטור הנדל"ן, מוסמכי האשראי ויחידת הגבייה. קו ההגנה השני כולל את פונקציות ניהול הסיכונים בחטיבת הסיכונים בראשות מנהל חטיבת הסיכונים שמשמש כמנהל הסיכונים הראשי של הבנק והיא אחראית למתן חוות דעת בלתי תלויה על עסקאות אשראי העולות לאישור ועדת האשראי הפנימית, לטיפול במסמך מדיניות האשראי, למעקב אחר חובות מהותיים בהתאם להוראה 314A של בנק ישראל, ולתהליכי הערכת סיכוני בקרה פנימית בפעילות האשראי כולל מתן האשראי והגבייה, וזאת, באמצעות מחלקת סיכונים תפעוליים. בתחילת שנת 2022 ביצע הבנק שינוי ארגוני, כאשר מחלקת ציות ואיסור הלבנת הון הועברה לאחריות חטיבת הסיכונים. המחלקה אחראית לבקרת טיפול הבנק בסיכוני ציות, איסור הלבנת הון, הוגנות ומניעת אפליה בעת הטיפול באשראי והיא אחראית בין היתר, להשלמת ביצוע בקרות ותהליכי הערכה לעמידת הבנק בהוראות הרגולטוריות ובפרט, בסיכון ההוגנות ומניעת אפליה שהבנק מייחס להם חשיבות מרובה. בנוסף, כולל הקו השני גם את אגף הכספים של הבנק ואת החטיבה המשפטית האחראית למתן חוות דעת במהלך חיי עסקת האשראי, מעת חיתומה. קו ההגנה השני אחראי לפיכך, לבקרת מכלול הסיכונים הכרוכים בפעילות האשראי של הבנק, כולל סיכון תפעולי, סיכון ציות, איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, הוגנות וסיכונים נוספים, באופן התואם את הוראות בנק ישראל. הקו השלישי כולל את הביקורת הפנימית. ראה גם את הדוח על הסיכונים- גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה

כחלק מהתמודדות עם משבר הקורונה, קבע בנק ישראל מספר מתווים שנועדו להקל על לקוחות הבנק. החל מיום 1 בינואר 2021 נכנס לתוקפו המתווה הנוסף והאחרון ובו ניתן דגש על המשך מתן הקלה ללקוחות לצד הסדרת לוח תשלומים מקל לפירעון החוב, זאת בשונה מהקפאה או דחיית החוב בהתאם למתווה הקודם.

הבנק ממשיך לבצע מעקב אחר פרופיל סיכוני האשראי של לקוחותיו במתווים השונים, ולעובדה, שהם יצאו ממשבר הקורונה ברמת כשל נמוכה יחסית לצפוי מאירוע שכזה, יש השפעה מהותית על הירידה בשיעורי ההפסד באשראי הצרכני החל משנת 2021 ועד למחצית שנת 2022 ועל הרמה הנמוכה והפרמננטית של הכשלים והמחיקות במשכנתאות. לרמה נמוכה זו השפעה חיובית בעת הנוכחית, לנוכח הפוטנציאל לעלייה בשיעורים אלה, עקב השינוי בתנאי המאקרו.

לפרטים נוספים בדבר הנחיות הפיקוח על הבנקים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ראה ביאור 1ג בדוחות הכספיים.

ריכוזיות אשראי

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי.

לסיכון ריכוזיות האשראי בבנק מספר היבטים עיקריים:

- סיכון ריכוזיות לווים – סיכון הנובע מאשראי הניתן ללווה או מספר לווים המשתייכים לאותה קבוצת לווים. ככל שהפיזור של תיק האשראי בין הלווים השונים רחב יותר, סיכון ריכוזיות הלווים קטן יותר.

במסגרת היערכות הבנק לשינויים בסביבה העסקית ומתוך רצון להקטין את חשיפת הבנק ללווים גדולים, צמצם דירקטוריון הבנק, מעבר למגבלה שנקבעה על-ידי המפקח על הבנקים, את מגבלות לווה בודד ומסגרת לקבוצת לווים.

הבנק מנהל מעקב שוטף אחרי הלווים הגדולים והעמידה במגבלות שקבע הדירקטוריון.

- סיכון ריכוזיות ענפי משק – סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשתייכים לסקטור כלכלי (ענף משק) מסוים.

לצורך הפחתת סיכון האשראי הנובע מריכוזיות ענף הבניה בתחום ליווי הפרויקטים, הבנק משתף פעולה עם חברות ביטוח המנפיקות פוליסות מכר לרוכשי הדירות בפרויקטים ו/או בטוחות לבעלי קרקע בעסקאות קומבינציה וחולקות עם הבנק בטחונות משותפים – "פארי פסו".

כמו כן, הבנק משתף פעולה עם גופים פיננסיים, בתחום ליווי פרויקטים, גופים אלה מעמידים אשראי יחד עם הבנק ביחס שנקבע מראש.

הבנק עומד ומנהל מעקב שוטף אחר עמידה במגבלות בנק ישראל לגבי החשיפה לענפי משק.

החשיפה העיקרית של הבנק הינה לענף משקי אנשים פרטיים כאשר כ- 79% מסיכון האשראי ליום 31 בדצמבר 2022 הינו לענף זה ורובו מגובה בביטחונות, בעיקר משכנתאות על דירות מגורים.

לפרטים נוספים על סיכוני האשראי לפי ענפי משק ראה טבלה 31 להלן.

- סיכון ריכוזיות גיאוגרפית – סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים או בטחונות המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים.

במדיניות האשראי של הבנק נקבעו מגבלות בנוגע לפיזור גיאוגרפי אשר מטרתן להפחית סיכון זה. עיקר הריכוזיות בבנק הינו במרכז הארץ ובירושלים רבתי.

- סיכון ריכוזיות מגזרי - סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים השייכים לאותו מגזר אוכלוסייה. לבנק פעילות רחבה יחסית עם לקוחות החברה החרדית והערבית. נדגיש כי דוחות הניטור של הבנק בוחנים את גורמי הסיכון בתיק המשכנתאות גם לפי חברות אלה.

הערכת סיכון הריכוזיות של הבנק בנוגע לאשראי הקמעונאי היא כי רמת הסיכון היא נמוכה יחסית, ואין חשיפה גבוהה לסגמנטים מסוימים הנמצאים בתיק האשראי הקמעונאי, גורמים המשפיעים על סיכון התיק או אוכלוסיות שונות ברמת התיק. הבנק מנטר באופן שוטף את הגורמים היכולים להשפיע על סיכון הריכוזיות של הסגמנטים בתיק האשראי. כפי שציינו לעיל, הבנק בוחן את השפעת גורמי המאקרו, בעיקר, שיעור הריבית והאבטלה, שלעלייה בהם יש פוטנציאל השפעה על אוכלוסייה גדולה של תיקי האשראי הקמעונאי, גם אם הם מפוזרים היטב בין מגזרים, גאוגרפית ולפי פרמטרים נוספים, ראה להלן. גם רמת הסיכון בנדל"ן ופרופיל החשיפה ללווים גדולים הוא נמוך, כאשר פרופיל הסיכון הפרטני שלהם הוא יציב וטוב.

הבנק מקצה הון נוסף כנגד סיכון הריכוזיות במסגרת הנדבך השני של הוראת באזל 2.

במטרה לצמצם את סיכון הריכוזיות פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים מענפי משק שונים. מרבית תיק האשראי הינו הלוואות לדיור ואנשים פרטיים - לא לדיור, יחד עם זאת, אשראי זה מפוזר בין סגמנטים שונים, מגזרים שונים ואזורי מגורים שונים. לאירוע הקורונה, כמו גם לאירועים שהתרחשו במהלך שנת 2022 (העימות בין רוסיה לאוקראינה, ההרעה במצב הביטחוני, עליה בריבית וברמת האינפלציה והחשש ממיתון), פוטנציאל השפעה על התפתחות סיכון זה, בעיקר, עקב השפעת רמת האבטלה ככל שתגדל והעלייה בשיעור הריבית על רמת הסיכון של האשראי הקמעונאי והבנת הבנק כי ריכוזיות נמוכה בעת שגרה, יכולה להתפתח לרמת ריכוזיות גבוהה יותר בעת קיצון, עקב פוטנציאל השפעת חלק מגורמי המאקרו הללו על חלקים גדולים מהאוכלוסייה הקמעונאית. לפיכך, הבנק בוחן באופן שוטף את חשיפתו למגזרי האוכלוסייה השונים ברמה של תתי תיקים (שכן, יתכן והשפעת גורמי המאקרו תהיה שונה בין המגזרים השונים), ומבצע ניתוחי תרחישים וניתוחי רגישות כולל תרחישים לחישוב ההפרשה בגינם. בנוסף, מבצע הבנק שורה של תרחישי קיצון הבוחנים את השפעת גורמי הסיכון, כמו האבטלה ושיעור הריבית, על פרופיל הסיכון של התיק, בעיקר, בכל הקשור להפרשה הצפויה (הכלכלית) מהתיק במונחי PD (שיעור הכשל) ו– LGD (שיעור ההפסד בהינתן כשל). תוצאות הבחינה מוגשות לדירקטוריון הבנק, בין היתר, במסמך הסיכונים הרבעוני באמצעות ניתוחי קיצון המתבססים על הערכות מומחה של הבנק, וכן, לפי התרחיש האחיד של בנק ישראל (הכולל תנאי מאקרו בתנאי קיצון, שהשפעתם נבחנת על ידי הבנק לפי מתודולוגיה סדורה) הפועלים, בין היתר, על תיק המשכנתאות של הבנק (הכולל גם ענף משקי אנשים פרטיים - הלוואות לדיור), על תיק האשראי הצרכני, ועל תיק הנדל"ן בו נבחן גם היקף האשראי הניתן ללווים או קבוצת לווים. הניתוח כולל בחינה של מדדי הסיכון השונים ברמה של סגמנטים ומגזרים. תוצאת תרחישי הקיצון שהופעלו על תיק האשראי של הבנק מלמדים כי בשלב זה רמת סיכון הריכוזיות

הינה נמוכה יחסית ופוטנציאל השפעת גורמי הסיכון על סיכון הריכוזיות בתיקי האשראי הינה נמוכה. עם זאת, העובדה כי ההשפעה נמוכה איננה מבטיחה כי כך זה יימשך ולפיכך, קבעו דירקטוריון הבנק וההנהלה כי יש להגביר השימוש בניתוחי הרגישות והקיצון, לשדרג את יכולות הניתוח באמצעות שימוש במודלים סטטיסטיים מתקדמים יותר ובחינה פרטנית של הלקוחות, ולאתגר את תכנית העבודה או ריענון מתווה התכנית האסטרטגית באמצעות כלים אלה, כפי שבוצע בתחילת הרבעון הרביעי של שנת 2022.

לפרטים נוספים ראה טבלה 31 להלן- סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק.

תהליך ביצוע האשראי בבנק

רוב תיק האשראי בבנק מנוהל בחטיבה הקמעונאית, האשראי בתחום ליווי פרויקטים ומימון בניה, מנוהל במחלקת סקטור הנדל"ן הכפופה לחטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים, האשראי העסקי מנוהל אף הוא בחטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים. בשתי היחידות קיימת חלוקה ברורה לסמכויות אשראי, סוגי אשראי, סוגי לקוחות וסכומי אשראי. תהליך חיתום האשראי אף הוא מוגדר וכל בקשת אשראי נבחנת ומאושרת על פי מדרג סמכויות ובהתאם למדיניות שאושרה על-ידי דירקטוריון הבנק.

בחטיבה הקמעונאית פועל מרכז חיתום, המאשר או מביא לאישור בפני מדרג הסמכויות לאישור האשראי, כל בקשת משכנתא או אשראי צרכני, החורגת מסמכות אישור מנהל סניף. בנוסף, בבנק קיים מערך בחינה מרכזי הבוחן תיק משכנתא טרם ביצועו בפועל. תהליך הבחינה מתמקד בסקירת מסמכי מתן האשראי והביטחונות, עמידה בהתניות שנקבעו בעת אישור האשראי וכל זאת מתוך מטרה לנטר את תהליך הייצור של ההלוואה, להפחית את החשיפה לסיכון התפעולי בפעילות המשכנתאות, ולהביא את הבנק כולו לעבודה על פי סטנדרטים אחידים ומבוקרים. מערך הבחינה כפוף לחטיבת המשאבים ובכך קיימת הפרדה ניהולית בין תהליך אישור האשראי והעברת המסמכים לבין בחינתם.

לפרטים נוספים על תהליך מתן האשראי לדיור, ראה להלן בפרק סיכונים בתיק ההלוואות לדיור.

הלוואות לפרטיים במסגרת פעילות האשראי הצרכני, לרבות מסגרות בעו"ש ובכרטיסי אשראי ניתנות באמצעות מספר ערוצים, ביניהם, נקודות מכירה. ההלוואות מאושרות ומבוצעות בהתאם למודל דירוג והמלצה לחשיפה הניתנת על ידי מערכת חיתום האשראי. בקשות שאינן בסמכות הגורם המבצע מועברות לדיון ואישור מרכז חיתום במטה החטיבה הקמעונאית. החל משנת 2019, עם החלת חוק נתוני האשראי, החל הבנק להשתמש בדירוגי לשכת האשראי עימה הוא עובד, כשהוא משלב את דירוגי הלשכה עם מודל החיתום שלו. במהלך שנת 2022 הבנק השלים מהלך של עדכון מערך החיתום שלו, הכולל מודל חיתום חדש, שפותח בשיטות סטטיסטיות מתקדמות.

לפרטים נוספים על תהליך מתן האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור), ראה להלן בפרק סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים (שאינו לדיור).

במחלקת סקטור הנדל"ן נערכות בקשות האשראי על-ידי צוות הסקטור והן עוברות בחינה של יחידת נס"א (ניהול סיכון אשראי) הכפופה למנהל חטיבת הסיכונים, בטרם הן מוגשות לאישור בוועדות האשראי הרלוונטיות על פי מדרג הסמכויות שנקבע.

במסגרת בחינת תיקי האשראי והביטחונות, יחידת הבחינה בסקטור בודקת את הימצאות כל המסמכים והביטחונות הנדרשים, טרם מתן האשראי ומאשרת לצוותי האשראי להעמיד אשראי ללקוח. במסגרת ניתוח סיכוני אשראי, יחידת נס"א בחטיבת הסיכונים נותנת חוות דעת נוספת ובלתי תלויה על בקשת האשראי המוגשת לאישור במוסדות הבנק במסמך נפרד ועצמאי (להלן – "מסמך נס"א"). יודגש כי בקשות אשראי אינן מובאות לדיון במוסדות הבנק ללא מסמך נס"א שהוגש במקביל לבקשה. בנוסף, מנטר הקו הראשון, וכן, יחידת בקרת האשראי בחטיבת הסיכונים (הקו השני) את הלווים הגדולים של הבנק באמצעות דו"ח ייעודי העולה לדיון בהנהלת ודירקטוריון הבנק.

במחלקת ליווי הפרויקטים ומימון בניה, מתנהל כל פרויקט בליווי צמוד של מפקח בניה, המדווח דיווחים תקופתיים על מצב התקדמות הפרויקט. אשראי נוסף הנדרש לצורך השלמת הבניה מאושר רק לאחר בחינת דוח החשיפה המעודכן של הפרויקט, בהתחשב בקצב ההתקדמות שלו ובתנאי שהלווה עומד בפרמטרים ובאבני הדרך שנקבעו. בנוסף, במהלך חיי הפרויקט, בדרך כלל אחת לחודש (עם קבלת דוח הביצוע של המפקח), נבדקת איתנותו הפיננסית של הפרויקט על-ידי הרפרנטים באגף.

זיהוי וטיפול באשראי בעייתי

כחלק מהאמצעים שמפעיל הבנק לניהול סיכוני האשראי, נקבעה מתודולוגיה לאיתור וזיהוי חובות בעייתיים המיושמת בכל קווי העסקים. המתודולוגיה כוללת תהליך שוטף מסודר ומובנה, שבמסגרתו נערכת סריקה יסודית של תיק האשראי, תוך שימוש בקריטריונים המהווים התראה מוקדמת להפיכתו של חוב לבעייתי.

במסגרת הסקירה מאותרים לקוחות בעלי תסמינים שליליים כגון חוב בפיגור, קשיים תזרימיים המתבטאים בקושי בתשלומי הקרן ו/או הריבית בהלוואות, הרעה בפעילות העסקית וכד' ונבחן הצורך במתן המלצת סיווג חדש ללקוח או שינוי סיווג ללקוח בעל סיווג קיים או הכללתו ברשימת מעקב (לקוחות בעלי תסמינים שליליים, על פי קריטריונים שהוגדרו בנהלי הבנק, ואשר הוחלט כי אין צורך בסיווגם). ההמלצות מוגשות לוועדות לחובות בעייתיים על פי מדרג הסמכויות שנקבע, אשר דנות בהן ומקבלות לגביהן החלטות על סיווג או ביצוע הפרשה.

בקרות אירועים מהותיים העלולים להשפיע על קבוצת לקוחות או על תיק האשראי, הבנק בוחן את השפעת האירוע על תיק האשראי ומגיב בהתאם. התגובה יכולה להיות בדרך של שינוי המדיניות או בדרך של פעולה מול הלווים הקיימים.

כאשר הלוואה לאנשים פרטיים נכנסת לפיגור – הסניף מטפל בגביית פיגורים בשלבים הראשונים של הפיגור, עם העמקת הפיגור, הטיפול בהלוואה מועבר לטיפול מחלקת הגביה. במידה והחוב מובטח באמצעות שיעבוד דירת מגורים ולאחר מיצוי תהליכי הגבייה מול הלווה, יפעל הבנק למימוש הביטחון. תהליך המימוש הינו מורכב ועלול להמשך תקופה ארוכה. עם זאת, ברוב המקרים הלווים פועלים למימוש עצמי של הנכס וסילוק החוב. במקרים חריגים בהם יש חשש לזיוף או מרמה, העברת התיק על-ידי הסניף למחלקת הגביה מתבצעת מידית.

כאשר מזהה מחלקת סקטור הנדל"ן כי לווה נקלע לקשיים או עולה חשש כי הוא עלול להיקלע לקשיים מתקיים דיון מידי בהשתתפות הגורמים העיקריים המטפלים בלקוח ומתקבלות החלטות מידיות אם להעבירו לטיפול מחלקת הגביה בבנק, טיפול משפטי מחוץ לבנק, הטלת כינוס, פירוק או עריכת הסדר על החוב.

מחלקת הגביה מרכזת את כל ההליכים, שאינם בסניף, במסגרת פעולת הגביה בבנק ומפקחת על עבודת עורכי הדין ונותני שירותים נוספים המעורבים בהליכי הגביה.

הבנק פועל בהתאם למערך נהלים מסודר הדן באיתור, סיווג וטיפול בחובות בעייתיים וקיימת מערכת קשרי עבודה משותפים בין מנהלי האשראי למחלקת הגביה.

הבנק פועל להסדיר עם לווים שבפיגור את חובם לבנק ואת ההמשך השוטף של התשלומים החודשיים, ובלבד שבתיק ההלוואה קיימים בטחונות מספיקים.

במקרים בהם הלווים אינם משתפים פעולה ו/או נמנעים מתשלום החוב, יינקטו הליכי כינוס שהם בבחינת מוצא אחרון לסילוק החוב.

הדירקטוריון וועדותיו מקבלים דיווחים תקופתיים בדבר התפלגות האשראי, פילוחו למגזרים, לווים גדולים ופרמטרים נוספים המודדים את החשיפה לסיכון האשראי ובהם דיווחי יחידת בקרת האשראי בחטיבה לניהול סיכונים, הפועלת לפי תוכנית עבודה תלת שנתית סדורה.

הבנק פעל במהלך שנת 2022 ליישום הוראה 314A של בנק ישראל הנוגעת לטיפול באשראי מהותי, ובפרט, בטיפול הנדרש עם הפיכתו לחוב בעייתי.

במדיניות האשראי נקבעו העקרונות לניהול חובות מהותיים, וטיפול בחובות מהותיים בקשיים. בנוסף, הוגדר חוב מהותי והממשל התאגידי לניהול חוב מהותי, כולל הגדרת תחומי האחריות של הדירקטוריון וההנהלה בכל הקשור לניהול הסדרי חוב ותהליכי גביית חובות מהותיים בקשיים והוגדרו הדיווחים הנדרשים.

ניהול החוב המהותי מתבצע באמצעות שני פורומים עיקריים – ישיבות סקירה רבעוניות על כלל החובות העונים להגדרת חוב מהותי, ופורום חוב מהותי המשמש כפונקציה מרכזית בבנק לטיפול בחובות מהותיים בקשיים.

לפרטים נוספים וגילוי איכותי נוסף אודות זיהוי וטיפול באשראי בעייתי והפרשה להפסדי אשראי, ראה טבלאות 25 ו-26 וביאורים 1, 13 ו- 29 בדוחות הכספיים

טבלה 25 - ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור (במיליוני שקלים):

	יתרת סיכון אשראי ליום							
	31 בדצמבר 2022				31 בדצמבר 2021			
	מסחרי	דיור	פרטי	סה"כ	מסחרי	דיור	פרטי	סה"כ
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי [1]								
סיכון אשראי מאזני	3,019.8	9,487.5	1,437.7	13,945.1	1,965.2	8,891.0	1,124.2	11,980.4
סיכון אשראי חוץ מאזני [3]	853.1	1,344.5	83.9	2,281.5	1,079.4	1,950.5	109.8	3,139.7
סך סיכון אשראי בדירוג ביצועי אשראי	**3,872.9**	**10,832.0**	**1,521.6**	**16,226.6**	**3,044.6**	**10,841.5**	**1,234.0**	**15,120.1**
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:								
א. לא בעייתי	5.3	115.1	85.0	205.4	5.5	94.5	53.4	153.4
ב. בעייתי צובר [4]	7.9	-	18.0	25.9	2.0	-	13.6	15.6
ג. בעייתי לא צובר [4] [5]	16.6	116.0	1.5	134.1	5.7	123.1	1.7	130.5
סך הכל סיכון אשראי מאזני שאינו בדירוג ביצוע	29.8	231.1	104.5	365.4	13.2	217.6	68.7	299.5
סיכון אשראי חוץ מאזני [3]	4.1	-	0.1	4.2	1.4	-	0.1	1.5
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצועי אשראי	**33.9**	**231.1**	**104.6**	**369.6**	**14.6**	**217.6**	**68.8**	**301.0**
מזה: חובות צוברים, בפיגור של 90 ימים או יותר [4]	2.8	-	8.6	11.4	1.8	-	3.9	5.7
סך סיכון אשראי כולל של הציבור [2]	**3,906.8**	**11,063.1**	**1,626.2**	**16,596.2**	**3,059.2**	**11,059.1**	**1,302.8**	**15,421.1**
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:								
א. חובות לא צוברים [4]	16.6	116.0	1.5	134.1	5.7	123.1	1.7	130.5
ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור	**16.6**	**116.0**	**1.5**	**134.1**	**5.7**	**123.1**	**1.7**	**130.5**

1. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
2. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מוגבלות חבות של לווה.
4. מספרי השוואה ליום 31 בדצמבר 2021 סווגו מחדש בהתאם להוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי אשר הבנק מיישם החל מיום 1 בינואר 2022. שינוי הסיווג כאמור לא השפיע על יתרת החובות הבעייתיים ליום 31 בדצמבר 2021. פרטים נוספים אודות היישום לראשונה מוצגים בביאור 1 לדוחות הכספיים.
5. כולל יתרות בפיגור מעל 90 יום בסך 90.6 מיליוני ש"ח אשר צברו ריבית טרם שינוי ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי.

טבלה 26 - פרטים בנוגע לתנועה בחובות לא צוברים (במיליוני שקלים):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
	מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל	מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל
יתרת אשראי לציבור לא צובר לתחילת שנה	**5.7**	**123.1**	**1.7**	**130.5**	**5.2**	**130.2**	**2.8**	**138.2**
אשראי שסווג כלא צובר במהלך השנה	17.8	47.7	-	65.5	1.1	28.2	0.6	29.9
אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית	(5.3)	(38.0)	-	(43.3)	-	(26.0)	-	(26.0)
אשראי שנמחק חשבונאית	-	-	-	-	(2.2)	-	(0.5)	(2.7)
אשראי שנפרע	(1.6)	(16.8)	(0.2)	(18.6)	(0.8)	(9.3)	(0.6)	(10.7)
אחר	-	-	-	-	2.4	-	(0.6)	1.8
יתרת אשראי לציבור לא צובר ליום 31 בדצמבר	**16.6**	**116.0**	**1.5**	**134.1**	**5.7**	**123.1**	**1.7**	**130.5**
*מזה: תנועה באשראי לא צובר בארגון מחדש								
יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש לתחילת שנה	**-**	**8.5**	**1.7**	**10.2**	**-**	**12.0**	**2.8**	**14.8**
תוספות במהלך השנה	-	1.1	-	1.1	-	0.7	0.6	1.3
אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית	-	(1.7)	-	(1.7)	-	(3.3)	-	(3.3)
אשראי שנמחק חשבונאית	-	-	-	-	-	-	(0.5)	(0.5)
אשראי שנפרע	-	(1.0)	(0.2)	(1.2)	-	(1.0)	(0.6)	(1.6)
אחר	-	-	-	-	-	-	(0.6)	(0.6)
יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש לסוף שנה	**-**	**6.9**	**1.5**	**8.4**	**-**	**8.5**	**1.7**	**10.2**

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2022				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2021			
	מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל	מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל
יתרת אשראי לציבור לא צובר ליום 30 בספטמבר	**21.8**	**109.9**	**1.6**	**133.3**	**8.2**	**112.8**	**2.8**	**123.8**
אשראי שסווג כלא צובר במהלך הרבעון	-	35.2	-	35.2	1.1	33.7	0.6	35.4
אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית	(4.0)	(20.0)	-	(24.0)	-	(17.8)	-	(17.8)
אשראי שנמחק חשבונאית	-	-	-	-	(2.2)	-	(0.5)	(2.7)
אשראי שנפרע	(1.2)	(9.1)	(0.1)	(10.4)	(0.8)	(5.6)	(0.6)	(7.0)
אחר	-	-	-	-	(0.6)	-	(0.6)	(1.2)
יתרת אשראי לציבור לא צובר ליום 31 בדצמבר	**16.6**	**116.0**	**1.5**	**134.1**	**5.7**	**123.1**	**1.7**	**130.5**
*מזה: תנועה באשראי לא צובר בארגון מחדש								
יתרת אשראי לציבור לא צובר ליום 30 בספטמבר	**-**	**7.2**	**1.6**	**8.8**	**-**	**9.7**	**2.8**	**12.5**
תוספות במהלך הרבעון	-	0.6	-	0.6	-	1.0	0.6	1.6
אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית	-	(0.7)	-	(0.7)	-	(1.6)	-	(1.6)
אשראי שנמחק חשבונאית	-	-	-	-	-	-	(0.5)	(0.5)
אשראי שנפרע	-	(0.2)	(0.1)	(0.3)	-	(0.6)	(0.6)	(1.2)
אחר	-	-	-	-	-	-	(0.6)	(0.6)
יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש לסוף שנה	**-**	**6.9**	**1.5**	**8.4**	**-**	**8.5**	**1.7**	**10.2**

טבלה 27 - הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022							
	עומק הפיגור (מיליוני ש"ח)							
		בפיגור של 90 ימים או יותר						
	בפיגור של 30 ועד 89 ימים	90 ימים ועד 6 חודשים	מעל 6 חודשים ועד 15 חודשים	מעל 15 חודשים ועד 33 חודשים	מעל 33 חודשים	סך הכל מעל 90 ימים	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו [1]	סך הכל
סכום הפיגור	0.4	1.2	1.6	1.1	8.5	12.4	-	12.8
יתרת חוב רשומה	19.3	36.8	24.1	12.2	11.9	85.0	3.5	107.8
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	0.1	0.6	0.4	0.2	0.2	1.4	0.1	1.6
יתרת חוב נטו ליום 31 בדצמבר 2022 [2]	**19.2**	**36.2**	**23.7**	**12.0**	**11.7**	**83.6**	**3.4**	**106.2**
יתרת חוב נטו ליום 1 בינואר 2022 [3]	**13.0**	**34.6**	**26.6**	**15.5**	**9.2**	**85.8**	**6.1**	**104.9**

(1) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פירעונן, ללא ויתור על ההכנסה.

(2) הלוואות לדיור בפיגור מהוות כ-1.0% מתוך האשראי לדיור.

(3) מוצג בהתאם להוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי אשר הבנק מיישם החל מיום 1 בינואר 2022.

ניתוח הוצאות להפסדי אשראי והתפתחויות עיקריות בסיכוני האשראי

בנושא הוצאות בגין הפסדי אשראי וסיווג חובות בעייתיים הבנק פועל בתקופת הדוח בהתאם להוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי שנכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2022 והעדכונים של הוראות אלו מאז מועד זה. פרטים נוספים אודות השינויים ביישום לראשונה מוצגים בביאור 1 לדוחות הכספיים.

בתקופת הדוח נרשמה עלייה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים בסך של כ-38.9 מיליוני ש"ח המורכבת מעלייה בהפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר בסך של כ-31.9 מיליוני ש"ח ומהפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של כ-8.0 מיליוני ש"ח. בנוסף נרשמה עלייה בהפרשה בגין אשראי מסחרי ורכישת תיקים בסך כ-12.2 מיליוני ש"ח.

הגידול בהפרשה הקבוצתית בתקופת הדוח נובע בעיקרו מעלייה ביתרות האשראי ביחס לתחילת השנה, עדכוני מח"מ ומקדמי התאמות איכותיות ומאקרו כתוצאה מהשינויים בסביבה הכלכלית.

טבלה 28 - תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי CECL

	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סה"כ
יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021	**11.7**	**52.7**	**49.1**	**113.5**
התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה (*)	**(5.0)**	**(16.0)**	**12.7**	**(8.3)**
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לאחר יישום לראשונה	**6.7**	**36.7**	**61.8**	**105.2**
השפעת שינוי ביתרת החוב	3.6	2.6	4.8	11.1
השפעות אחרות (1)	0.3	(1.4)	1.0	(0.1)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2022	**10.6**	**37.9**	**67.6**	**116.1**
השפעת שינוי ביתרת החוב	0.7	(0.8)	3.0	2.9
השפעות אחרות (1)	0.1	4.7	2.8	7.6
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2022	**11.4**	**41.8**	**73.4**	**126.6**
השפעת שינוי ביתרת החוב	5.5	1.5	8.3	15.3
השפעות אחרות (1)	0.8	(2.2)	3.2	1.8
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2022	**17.7**	**41.1**	**84.9**	**143.7**
השפעת שינוי ביתרת החוב	(0.7)	(0.9)	2.5	0.9
השפעות אחרות (1)	1.9	4.5	6.3	12.7
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2022 (2)	**18.9**	**44.7**	**93.7**	**157.3**

(*) בנוסף, על פי ההוראה החדשה, בוטלו הכנסות ריבית בהלוואת לדיור בפיגור מעל 90 יום בסך של כ-2.5 מיליוני ש"ח.

לפרטים אודות הרכב והתפתחות ההוצאות להפסדי אשראי ראה לעיל בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

(1) עדכוני מח"מ ומקדמי התאמות איכותיות.

(2) מזה: יתרה של 0.4 מיליוני ש"ח בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני.

טבלה 29 - שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

	31 בדצמבר 2022				31 בדצמבר 2021 [1][2]			
	מסחרי	דיור	אחר	סה"כ	מסחרי	דיור	אחר	סה"כ
ניתוח איכות האשראי לציבור								
שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור	0.56%	1.19%	0.10%	0.94%	0.30%	1.35%	0.23%	1.08%
שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור	0.66%	1.19%	0.65%	1.02%	0.41%	1.35%	0.55%	1.13%
שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור	0.97%	1.19%	1.27%	1.16%	0.41%	1.30%	1.28%	1.16%
שיעור האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור	1.15%	2.38%	6.78%	2.60%	0.29%	1.04%	4.48%	1.26%
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח [1]								
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור	0.43%	0.09%	3.68%	0.55%	0.04%	(0.01%)	(5.03%)	(0.51%)
שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור	-	-	1.61%	0.17%	0.15%	0.01%	1.27%	0.16%
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור								
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור	0.66%	0.50%	6.08%	1.14%	0.53%	0.60%	4.08%	0.93%
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר	118%	42%	6,247%	121%	175%	44%	1,804%	86%
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי, מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר	101%	42%	928%	112%	130%	44%	738%	82%
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מהמחיקות החשבונאיות נטו	(19,600%)	-	376%	654%	333%	9,083%	327%	612%

(1) השיעורים בשנת 2021 הושפעו מהותית מעדכון הפרשות להפסדי האשראי החזויים כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה אשר נרשמו, על רקע אי הוודאות בשל משבר נגיף הקורונה Covid-19, בשנת 2020. במהלך שנת 2021 בהמשך להתאוששות המשק, הקטין הבנק, באופן הדרגתי, את ההפרשות בסך כולל של כ-67 מיליוני ש"ח , אשר מהוות מלוא ההפרשות שהופרשו בגין משבר הקורונה.

(2) מספרי השוואה חושבו בהתאם להוראות שחלו עד ליום 31 בדצמבר 2021, אך הצגתם הותאמה ככל הניתן למתכונת הגילוי החדשה.

פרטים נוספים אודות היישום לראשונה מוצגים בביאור 1 לדוחות הכספיים.

הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL)

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

ביום 28 במרס 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב במסגרתו נדרש, בין היתר, ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי (ASU 2016-13). ביום 29 בנובמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים", אשר כולל שילוב של הכללים החדשים בהוראות הדיווח לציבור. ההוראה קבועת כי על התאגידים הבנקאיים ליישם את התקן החדש החל מיום 1 בינואר 2022. המודל החשבונאי שיושם עד מועד תחולת ההוראה היה מבוסס על התהוות הפסד ראשוני בפועל – תוך הבאה בחשבון של הפסדים שהתהוו אך טרם נתגלו כבעיתים במסגרת ההפרשה הקבוצתית. המודל החשבונאי החדש הוא צופה פני עתיד. בהתאם למודל החדש יש להכיר בהפסד הצפוי לאורך כל חיי ההלוואה כבר במועד מתן ההלוואה, משמע יש לתת ביטוי לאפשרות שהלווה יגיע למצב של חוסר יכולת לפרוע את חובו לאורך כל מח"מ ההלוואה. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של הבנק, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות להפסדי אשראי, מבטיח כי לבנק יש הפרשות מספקות כנגד אירועים בעתיד, תומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ובחיזוק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים. לפרטים נוספים ראה באור 1 לדוחות הכספיים. הבנק מפעיל את מודל ה – **CECL** על פי ההנחיות של בנק ישראל. כחלק מחישוב ההפרשה, נדרש הבנק לחשב את המקדם ההיסטורי של ההפרשות, לפני שיעודכן לעתיד על פי מח"מ ההלוואה, שינויים איכותיים במדיניות האשראי ובאופן ניהול סיכון האשראי, שינויים כמותיים בפרופיל הסיכון של התיק והשפעות אפשריות של תנאי המאקרו על ההפרשות בעתיד. לחישוב המקדם ההיסטורי בחר הבנק בשיטה שמרנית, **REMAINING LIFE**, כאשר שיטה זו איננה מביאה בחשבון את מלוא השיפור המשמעותי שחלו בהפרשות התיק הצרכני והרמה הנמוכה של ההפרשות בתיק המשכנתאות במהלך השנים האחרונות. כחלק מבדיקות מודל ה – **CECL** מאתגר הבנק את החישוב בשיטה זו באמצעות שיטה אלטרנטיבית, המתבססת על הנחות פחות שמרניות. נקודה זאת, והעובדה כי חישובי המודל מלווים בבקרות מקיפות ופעולות תיקוף, מבטיחים כי הבנק ביצע הפרשה שמרנית יחסית לפרופיל הסיכון שלו. על התהליך לחישוב ה – **CECL** הוטלו בקרות רבות, הכוללות תיקוף המודלים בהם משתמש הבנק לצורך החישובים ובקרות **SOX**. הבנק בוחן באמצעות בקרות אלה את שמרנות התוצאה לנוכח התוצאות בפועל, השינוי בתנאי המאקרו, בפרופיל הסיכון הנוכחי של התיק ופרמטרים נוספים.

טבלה 30 - להלן השפעת היישום לראשונה של הוראות ה-CECL על ההפרשה להפסדי אשראי:

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	השפעת של הוראות CECL	יתרה ליום 1 בינואר 2022
		במיליוני ש"ח	
	(מבוקר)		(בלתי מבוקר)
1. מאזן			
אשראי לציבור	**12,197.3**	**(2.8)**	**12,194.5**
סך הכל ההפרשה להפסדי אשראי:	**(113.2)**	**7.1**	**(106.1)**
מזה: הפרשה להפסדי אשראי- תיק מסחרי	(10.0)	3.6	(6.4)
מזה: הפרשה להפסדי אשראי- הלוואות לדיור	(54.5)	16.0	(38.5)
מזה: הפרשה להפסדי אשראי- אנשים פרטיים אחר	(48.7)	(12.5)	(61.2)
אשראי לציבור נטו	**12,084.1**	**4.3**	**12,088.4**
התחייבויות אחרות - הפרשה להפסדי אשראי חוץ מאזני	**(3.4)**	**1.2**	**(2.2)**
2. הון עצמי			
יתרת עודפים לפני השפעת המס	906.0	5.5	911.5
השפעת המס	-	(1.9)	(1.9)
יתרת עודפים, לאחר השפעת מס	906.0	3.6	909.6
3. הלימות הון ומינוף			
יחס הון עצמי רובד 1	10.7%	-	10.7%
יחס הון כולל	14.2%	-	14.2%
יחס המינוף	6.3%	-	6.3%

לפרטים נוספים ראה ביאור 1 לדוחות הכספיים.

טבלה 31 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (במיליוני שקלים):

	31 בדצמבר 2022						
					הפסדי אשראי [3]		
	סיכון אשראי כולל [1] [2] [8]	מזה: דירוג ביצוע אשראי [4]	מזה: סיכון אשראי בעייתי [8]	מזה: סיכון אשראי לא צובר [8]	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי [8]
ציבור - מסחרי							
בינוי ונדל"ן - בינוי [6]	1,798.2	1,783.4	9.5	5.3	0.6	-	1.2
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1,262.9	1,250.3	12.6	9.9	0.6	-	2.5
שירותים פיננסיים	758.7	752.2	6.5	1.4	11.6	(0.1)	15.9
אחרים	87.0	87.0	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי [7]	**3,906.8**	**3,872.9**	**28.6**	**16.6**	**12.8**	**(0.1)**	**19.6**
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	11,063.1	10,832.0	116.0	116.0	9.2	-	49.0
אנשים פרטיים - אחר	1,626.2	1,521.6	19.6	1.5	56.8	24.9	93.7
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	**16,596.2**	**16,226.6**	**164.2**	**134.1**	**78.8**	**24.8**	**162.3**
בנקים בישראל וממשלת ישראל	810.6	810.6	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	**17,406.8**	**17,037.2**	**164.2**	**134.1**	**78.8**	**24.8**	**162.3**
בנקים וממשלות בחו"ל	39.7	39.7	-	-	-	-	-
אחרים בחו"ל	24.0	24.0	-	-	-	-	-
סך הכל	**17,470.5**	**17,100.9**	**164.2**	**134.1**	**78.8**	**24.8**	**162.3**

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות[2] – 14,498.8 מיליוני ש"ח, אג"ח – 679.8 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים – 6.1 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה – 2,285.8 מיליוני ש"ח.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 180.5 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 103.4 מיליוני ש"ח.

(7) כולל הלוואות המגובות בתזרים הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 266 מיליוני ש"ח בגינם בוצעה הפרשה קבוצתית בסך של 13.2 מיליוני ש"ח.

(8) החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

	ליום 31 בדצמבר 2021						
					הפסדי אשראי [3]		
	סיכון אשראי כולל [1][2][8]	מזה: דירוג ביצוע אשראי [4]	מזה: סיכון אשראי בעייתי [5]	מזה: סיכון אשראי פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
ציבור - מסחרי							
בינוי ונדל"ן - בינוי [6]	1,681.6	1,672.7	3.4	1.9	(0.8)	0.3	3.4
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	994.1	990.9	3.2	1.3	1.1	-	3.6
שירותים פיננסיים	330.0	327.5	2.5	2.5	0.3	2.7	3.0
אחרים	53.5	53.5	-	-	0.1	-	1.7
סך הכל מסחרי [7]	**3,059.2**	**3,044.6**	**9.1**	**5.7**	**0.7**	**3.0**	**11.7**
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור [9]	11,059.1	10,841.5	123.1	26.3	(0.7)	0.6	55.8
אנשים פרטיים - אחר	1,302.8	1,234.0	15.4	6.0	(58.9)	14.9	49.1
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	**15,421.1**	**15,120.1**	**147.6**	**38.0**	**(58.9)**	**18.5**	**116.6**
בנקים בישראל וממשלת ישראל	872.0	872.0	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	**16,293.1**	**15,992.1**	**147.6**	**38.0**	**(58.9)**	**18.5**	**116.6**
בנקים וממשלות בחו"ל	0.1	0.1	-	-	-	-	-
אחרים בחו"ל	34.6	34.6	-	-	-	-	-
סך הכל	**16,327.8**	**16,026.8**	**147.6**	**38.0**	**(58.9)**	**18.5**	**116.6**

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות[2] – 12,539.9 מיליוני ש"ח, אג"ח – 642.9 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים – 4.5 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה – 3,141.2 מיליוני ש"ח.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 182.4 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 122.7 מיליוני ש"ח.

(7) כולל הלוואה בסך 102.0 מיליוני ש"ח המגובה בתזרים הלוואות רכב, בגינה בוצעה הפרשה קבוצתית בהתאם לסיכון הלוואות אלו, בסך של 3.3 מיליוני ש"ח.

(8) מזה 3.4 מיליוני ש"ח חוץ מאזני.

(9) היתרה ליום 31 בדצמבר, 2021 כולל יתרות בפיגור מעל 90 יום בסך 96.8 מיליוני ש"ח אשר צברו ריבית טרם שינוי ההוראות בנק ישראל.

מאפייני וסיכוני תיק הלוואות לדיור

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדיור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו). הבנק מבצע אשראי לחברה החרדית ולחברה הערבית, כמו גם למגזר הכללי, בהתאם למדיניות חיתום סדורה, ותחת תהליך בקרה וניתוח של יחידות שונות בבנק בקו הראשון ובקו השני.

ככלל, עדיפות הבנק ללקוחות בעלי הכנסה משפחתית ברוטו שאינה פוחתת מההכנסה הממוצעת במשק.

מתחילת שנת 2022 הבנק הגדיל את הביצועים שלו תוך שמירה על פרופיל סיכון מתון המתבטא ברמת כשל והפרשות נמוכים וההולם כמובן את תיאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון. החל מהרבעון השני של השנה, עם התחלת העלייה בשיעור הריבית במשק, זיהה הבנק פוטנציאל לשינוי בפרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות שלו. שינוי זה נובע מהעלייה בהחזר החודשי של הלקוח וביחס ההחזר החודשי שלו (יחסית למועד החיתום, קרי, יחסית ליחס ההחזר במקור). עמדת הבנק היא כי שינוי ביחס ההחזר הוא הגורם העיקרי ליכולתו של הלווה לעמוד בהחזרי ההלוואה. לפיכך, נקט הבנק מספר פעולות על מנת להקל על הלקוחות ולהקטין את הסיכון הנובע מעליית הריבית, זאת, בהסתמך בין היתר, על שורה של ניתוחי רגישות ומבחני קיצון להשפעת עליית הריבית על יחס ההחזר ברמת הלקוח. הבנק ממשיך לנקוט משנה זהירות ומפעיל בקרות נרחבות על מנת לאתר שינוי בפרופיל הסיכון של התיק, על אף העובדה שבמהלך השנה רמת הסיכון של התיק לא עלתה, ועל אף העובדה שרמת הכשלים והמחיקות הנוכחית של הבנק היא מזערית וכי תרחישי הקיצון שמבצע הבנק (שחלקם, כפי שצוין לעיל, אף מאתגרים את שיעור ה – LTV של ההלוואה, ומניחים ירידה משמעותית גם במחירי הדיור) אינם מלמדים על פגיעה בחוסן התיק גם אם יתממשו תרחישי הקיצון החמורים. למידע נוסף, ראה גם בהמשך פרק זה וכן, הדוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

בביצועי הלוואות לדיור ללא מחזורים (כולל הלוואה לכל מטרה) בשנת 2022 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ-29% לעומת 28% בביצועי שנת 2021 (ערך דומה גם בביצועי שנת 2020), כאשר קרוב ל-100% מההלוואות שבוצעו בשנת 2022 ניתנו בשיעור החזר במקור של עד 40% מההכנסה וכ-70% מההלוואות שבוצעו בשנת 2022 ניתנו בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס, ראה טבלה 32. כמו כן, במלאי תיק ההלוואות לדיור ולכל מטרה של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2022 כ- 77% מיתרת ההלוואות הן בשיעור החזר של עד 40% מההכנסה וכ-67% מיתרת ההלוואות במלאי ההלוואות הן בשיעור מימון של עד 60% משווי הנכס. הביצועים ברבעון האחרון אופיינו בהמשך המגמה להארכת תקופת ההלוואה, באופן דומה למערכת הבנקאית. ניתוח הבנק מעלה כי מגמת ההארכה של תקופת ההלוואה יש בה כדי להטיב עם לקוחות הבנק, לנוכח העלייה במחירי דיור והרצון לשמור על יחס החזר נמוך יחסית לאור עליית הריבית, בהתאם למדיניות הבנק, הבנק ממשיך לבצע ניתוחי רגישות ומבחני קיצון לניטור השפעת הריבית כמו גם הארכת תקופת ההלוואה על רמת הסיכון בתיק המשכנתאות. הבנק בוחן את מדדי וגורמי הסיכון של התיק גם בתיקי החברה הערבית והחרדית, כשגם הם ממשיכים ללמד על ערכי סיכון דומים לערכי הסיכון במלאי התיק. יתרת חוב נטו (בניכוי הפרשה להפסדי אשראי) של ההלוואות לדיור בפיגור מעל ל-90 ימים ליום 31 בדצמבר 2022 עומדת על 83.6 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה של 85.8 מיליוני ש"ח ליום 1 בינואר 2022. ראה לעיל טבלה 27 בדבר הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314. החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא לפרטים נוספים ראה ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית. במהלך שנת 2020 לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלווים גיבש הפיקוח על הבנקים מתווה, שאומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות לדחות תשלומי הלוואות בנקאיות בשלושה מגזרי פעילות: משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי לעסקים. ליום 31 בדצמבר 2022 יתרת האשראי לדיור שבגינו נדחו תשלומים בבנק ממשיך במגמת הירידה ועמד על סך של כ-593.1 מיליוני ש"ח והיקף התשלומים שנדחו בגין אשראי לדיור עמד על סך של כ-76.2 מיליוני ש"ח. למידע נוסף על סיכונים בתיק ההלוואות לדיור, ראה בדוח נדבך 3 על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2022, הנמצא באתר האינטרנט של הבנק וכן בביאור 13 ובביאור 29 לדוחות הכספיים.

הבנק נוקט אמצעים שונים להפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדיור. הבנק קבע במסגרת מדיניות האשראי תאבון סיכון על פעילות האשראי לדיור בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. הפרמטרים העיקריים להגדרת תיאבון הסיכון בתחום הלוואות לדיור הינם: שיעור המימון (LTV), מיקום הנכס, יחס ההחזר מההכנסה (PTI) שהוא להערכת הבנק הגורם עיקרי המשפיע על הכשל, הכנסת משק הבית, מטרת ההלוואה ותקופת ההלוואה, וכן, יכולת המימוש של הנכס במקרה של כשל. הבנק מנטר באופן שוטף וברמה של תתי תיקים את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות לנוכח תיאבון הסיכון שקבע, כשהוא עוקב אחר את התפתחות מדדי וגורמי סיכון אלו והשפעתם על רמת הסיכון של תיק המשכנתאות או של סגמנטים שונים שלו באמצעות דוחות בקרה שחלקם מופקים ברמה יומית. בנוסף, מקפיד הבנק לנטר שינוי בהתפלגות חלק מגורמי סיכון אלה (הערכים בקצוות ההתפלגות, שיש להם פוטנציאל סיכון גבוה יחסית לערך הממוצע), והוא איננו מסתפק בבחינה של ממוצע גורם הסיכון בלבד. ראיית הבנק היא כי הרעה בפרופיל סיכון האשראי של תיק המשכנתאות אינו נובע מגורם אחד בהכרח, וכי הקשר בין הגורמים איננו בהכרח מונוטוני, ולפיכך, הוא מבצע ניטור אחר השפעתם של כלל גורמי הסיכון השונים על התיק. כחלק מההיערכות למגמת השינוי בריבית, בחן הבנק את השפעת שינוי של אחוז בריבית הפריים על יחס ההחזר של תיק המשכנתאות. בחינה זו העלתה כי שינוי של 1% בריבית תעלה את יחס ההחזר הממוצע בתיק בשיעור של כ-2 נקודות האחוז, כך שברמת יחס ההחזר (בעת החיתום, על פי מדיניות הבנק) הממוצע של התיק, השינוי בשיעור הריבית והמשך עלייתה (כולל בשיעור של 0.5% ביום 20 בפברואר, 2023), ויצור חשיפות נמוכות יחסית בשיעורים גבוהים של יחס ההחזר המותאם לעליית הריבית במשק. לפיכך, עדכן הבנק בחודש אפריל 2022 את תאבון הסיכון שלו, על מנת להקל על יחס ההחזר של הלקוחות הצפוי לעלות, עם עליית הריבית, ולמזער את הסיכוי לכשל שלהם. עדכון זה הביא, בדומה

למה שקורה במערכת הבנקאית, להארכת התקופה הממוצעת לפירעון בתיק המשכנתאות של הבנק, ונכון לסוף שנת 2022 היא עומדת על 19 שנים לעומת 17 שנים בסוף שנת 2021. בנוסף, במהלך הרבעון השלישי לשנת 2022 הבנק החמיר את מדיניות החיתום בכדי להתמודד עם עליה צפויה נוספת בריבית, וקבע כאמור לעיל כי חיתום יתבצע על ידי מטה הבנק, ככל שיחס ההחזר נמצא מעל סף שקבעה הנהלת הבנק. ניתוחי הבנק העלו כי גם תחת הנחות קיצון לגבי שיעור הכשלים בתיק, לאחר התאמת יחס ההחזר לשיעור עליית הריבית ולהארכת תקופת הפירעון, השפעת האירוע על שיעור הכשלים והמחיקות של הבנק היא נמוכה יחסית, בוודאי לאור שיעור המחיקות הנוכחי הנמוך של התיק. כפי שנאמר לעיל, הגדיל הבנק את ההפרשות שלו בשיטת ה – CECL בהתאם לתוצאת מבחני קיצון שהניחו בנוסף, גם תרחיש של ירידה משמעותית במחירי הדיור. הבנק ממשיך לנטר את פעילות האשראי, ובפרט, את הביצועים באשראי לדיור לנוכח רמת הביקושים בסגמנטים השונים בפעילותו, ההתפתחויות בשווקים והאירועים הגאופוליטיים, וערוך לבצע שינוי מהיר בתאבון הסיכון שלו ובמדיניות החיתום, לו ייווצרו תנאים המחייבים זאת. במהלך הרבעון הנוכחי של השנה כמו בכל שנת 2022, שמר שיעור הכשל בתיק המשכנתאות של הבנק על רמה נמוכה מאוד, כאשר מדדי הסיכון העיקריים של התיק שומרים על יציבות, כפי שצויין לעיל. שיעור ההפרשה הצפויה (הכפלת שיעור הכשל, PD, בשיעור ההפסד בהינתן כשל, LGD) מרוחק בסדרי גודל של פי 3 – 4 משיעור ההפרשה החשבונאית של הבנק במונחי CECL, מה שמבטא היטב את חוזקו הנוכחי של התיק מחד ואת שמרנות הבנק מאידך. רמת ההון שהבנק שומר בהתאם להוראות בנק ישראל, כמו גם רמת ההפרשות השמרנית שקבע בשיטת ה – CECL מבטיחים להערכת הבנק, את איתנות התיק, גם לו יתפתחו תנאים שאינם בשגרה. הניטור מתבסס על ניתוח הביצועים לנוכח המערך הרחב של המגבלות (תאבון הסיכון) שקבע הדירקטוריון, בהתבסס על גורמי הסיכון המשפיעים על איכות התיק. מהלך זה של ניטור פרופיל הסיכון לנוכח תאבון הסיכון מתבצע בתדירות גבוהה והוא נשען על יכולת הבנק לנהל את הסיכון בתיק המשכנתאות, לנטר סגמנטים שונים שעלו על מנת לעקוב אחר התפתחות הסיכון, כולל השפעת האינפלציה והריבית. בחודש דצמבר 2020 בנק ישראל עדכן את מגבלת תמהיל רכיב הפריים במשכנתאות (שהיה מוגבל לעד 33% מתמהיל האשראי). בפועל, המשמעות היא שניתן לקחת משכנתא, או למחזר קיימת, בתמהיל של עד 66% במסלול הפריים. שינוי זה הביא לעליה בשיעור הפירעונות המוקדמים (שיש לו השפעה על משך החיים הממוצע של הלוואות בתיק המשכנתאות) ומחזורים לממוצע שנתי של כ-12.5% (עלייה יחסית לממוצע 10 השנים שקדמו לשינוי, 9%) בשיעור גבוה יחסית שהתמתן לאחרונה. שיעור הפירעונות חזר ברבעון האחרון לממוצע 10 השנים טרום השינוי והוא עומד על ערך של כ-9%. הבנק מנטר באופן שוטף את הפירעונות המוקדמים והמחזורים שבתיק המשכנתאות שלו, שגם הם מושפעים משיעור עליית הריבית, ונמצא במהלך לשדרוג מודל הפירעונות הקיים באמצעות כלים סטטיסטיים מתקדמים. חלקו הראשון של מהלך זה הסתיים במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 בהצלחה.

לפרטים נוספים ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים.

תהליך מתן אשראי לדיור

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדיור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו).

תהליך הערכת ואישור האשראי בשעבוד דירת מגורים הינו תהליך מובנה וסטנדרטי. האישור להלוואה מבוצע בסניף ו/או מועבר לדרג מאשר בכיר יותר, על-פי מדרג הסמכויות שקבע דירקטוריון הבנק. על מנת להפחית את ההישענות על יכולת מימוש הנכסים שעלול להיות מורכב, תהליך חיתום האשראי מתייחס הן לאיכות הלווה והן לאיכות הבטוחה.

במסגרת תהליך החיתום הבנק עושה שימוש במודל פנימי להערכת סיכון הלקוח בנוסף לניתוח מדדי הסיכון כגון יחס מימון, יחס החזר להכנסה והכנסה פנויה לנפש.

התהליך מחייב הפרדת תפקידים (קצין האשראי אינו רשאי לאשר את הבקשות אותן הוא מעריך – מערכת המחשב חוסמת אפשרות זו) כך שגם בקשות בסמכות הסניף אינן יכולות להתבצע על-ידי בעל תפקיד אחד.

בקשות החורגות מסמכות מנהל סניף מועברות לאישור מרכז חיתום. תפקיד מרכז החיתום הוא לבחון את הבקשה מחדש, לאשרה או לדחותה. במידה ובקשת האשראי בסמכות גבוהה מסמכות מרכז החיתום, מרכז חיתום מגבש המלצה ומעבירה לאישור גורם בכיר (מנהל אגף, מנכ"ל או ועדות האשראי) לפי הסמכות הרלוונטית.

כחלק מתהליך ייצור ההלוואה, תיקי האשראי במסגרת פעילות המשכנתאות נבדקים על-ידי יחידת בחינה מרכזית הבודקת את שלמות התיק לאחר שאושר וקבלת כל המסמכים והביטחונות הנדרשים. יחידה זו כפופה למערך התפעול האחורי בחטיבת המשאבים ובכך קיימת הפרדה ניהולית בין תהליך אישור האשראי והעברת המסמכים ובין בחינתו בטרם ביצוע. חלק מבקשות המשכנתא המגיעות לבנק, מגיעות בתיווך של יועצי משכנתאות חיצוניים והטיפול בהן בבנק מתבצע בכפוף לקבלת כתב הסמכה/ייפוי כוח של הלקוח. היועצים רשומים במערכות הבנק, ומתבצעת בקרה ותיעוד של כל בקשה המגיעה על ידי יועץ.

טבלה 32 - התפתחות ביצועי האשראי לדיור[1] ומדדי ביצוע עיקריים:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
	2022	2021	2020	2019	2018
ביצועים במטבע ישראלי (במיליוני ש"ח)	2,791	2,426	1,681	1,775	1,485
ביצועים במט"ח (במיליוני ש"ח)	47	81	69	31	69
סה"כ ביצוע (במיליוני ש"ח)	**2,836**	**2,507**	**1,750**	**1,806**	**1,554**
אחוז השינוי ביחס לשנה קודמת	13%	43%	(3%)	16%	16%
ביצועים בריבית משתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים	58%	53%	32%	33%	31%
תקופת ההלוואה ממוצעת (בחודשים)	294	274	263	261	262
הכנסה לנפש בממוצע (בש"ח)	6,391	5,949	5,725	6,003	5,638
התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס[2] (LTV)					
60%-0%	70%	67%	75%	82%	83%
75%-61%	30%	33%	25%	18%	17%
מעל 75%[3]	-	-	-	-	-
התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור החזר מהכנסה (PTI) בהלוואות למטרת מגורים[2]					
שיעור החזר מהכנסה (PTI) ממוצע	29%	28%	28%	28%	28%
40%-0%	100%	100%	100%	100%	100%
מעל 40%	-	-	-	-	-
מזה: אחוז הביצועים בעלי שיעור מימון מעל 60%	-	-	-	-	-
התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח)					
0-500	47%	48%	50%	51%	50%
500-1,000	34%	35%	35%	34%	34%
מעל 1,000	19%	17%	15%	15%	16%
סכום הסכם ממוצע	771	715	669	681	676
הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה:					
מספר הלוואות	92	74	76	71	40
סכום כולל (במיליוני ש"ח)	270	209	237	216	112

(1) הלוואות חדשות בלבד (לא כולל מיחזורים).

(2) הנתונים לפי דיווח 876 לפיקוח על הבנקים.

(3) נמוך מ-1%.

טבלה 33 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור (במיליוני שקלים):

שיעור מימון	שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022						
		גיל ההלוואה (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)						
		עד 3 חודשים	3 חודשים עד שנה	1-2 שנים	2-5 שנים	5-10 שנים	10 שנים ומעלה	סך הכל
עד 45%	עד 40%	174.6	693.0	566.0	615.0	382.3	172.1	2,603.0
	40%-50%	50.0	203.5	142.4	21.4	24.0	31.7	473.0
	50%-80%	18.0	98.3	74.5	9.6	17.1	38.9	256.4
	מעל 80%	-	0.1	-	0.8	2.4	15.1	18.4
	סך הכל	**242.6**	**994.9**	**782.9**	**646.8**	**425.8**	**257.8**	**3,350.8**
45%-60%	עד 40%	101.4	549.4	649.3	529.7	326.3	285.3	2,441.4
	40%-50%	29.7	151.1	173.1	33.3	35.1	55.0	477.3
	50%-80%	18.7	61.8	70.0	13.4	27.1	67.3	258.3
	מעל 80%	-	-	0.2	-	4.6	15.5	20.3
	סך הכל	**149.8**	**762.3**	**892.6**	**576.4**	**393.1**	**423.1**	**3,197.3**
60%-75%	עד 40%	72.2	543.1	576.1	676.6	198.5	120.6	2,187.1
	40%-50%	33.8	170.8	179.5	37.7	18.6	20.9	461.3
	50%-80%	7.7	53.4	63.1	18.3	10.0	26.9	179.4
	מעל 80%	0.6	2.4	2.9	-	0.7	9.6	16.2
	סך הכל	**114.3**	**769.7**	**821.6**	**732.6**	**227.8**	**178.0**	**2,844.0**
מעל 75%	עד 40%	8.1	67.9	69.1	41.8	11.2	19.4	217.5
	40%-50%	1.9	25.3	30.1	1.4	2.3	3.9	64.9
	50%-80%	3.1	7.0	25.6	-	2.2	4.4	42.3
	מעל 80%	-	-	-	-	1.3	0.5	1.8
	סך הכל	**13.1**	**100.2**	**124.8**	**43.2**	**17.0**	**28.2**	**326.5**
סך הכל		**519.8**	**2,627.1**	**2,621.9**	**1,999.0**	**1,063.7**	**887.1**	**9,718.6**

(1) כאשר מדובר במיחזור הגיל הינו מיום ביצוע המיחזור.

(2) שיעור המימון ושיעור ההחזר מההכנסה הקבועה מוצגים למועד מתן האשראי המקורי ואינם משקפים שינויים בשווי הנכס, בשווי האשראי ובהכנסה הקבועה.

מכירת תיקי אשראי לדיור

הבנק מספק שרותי ניהול ותפעול בגין שני סוגי הלוואות:

א. תיקי הלוואות שנמכרו לגופים מוסדיים, אשר הבנק מנהל ומתפעל עבור הרוכשות את חלק תיק ההלוואות שנרכש על ידן, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות עבור עצמו, לרבות חלק תיקי ההלוואות שנותרו בבעלותו.

היתרה המצטברת של תיקי אשראי שנמכרו ליום 31 בדצמבר 2022 כ-2,187.2 מיליוני ש"ח (מזה כ- 2,151.9 מיליוני ש"ח בהלוואות לדיור).

לבנק אין סיכון אשראי על חלק ההלוואות שנמכרו.

ב. הלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הבינוי והשיכון (להלן: "הלוואות תקציב") אשר יתרתן ליום 31 בדצמבר 2022 עומדת על סך של כ-316.1 מיליוני ש"ח. לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.

ביחס להלוואות לדיור, אשר נמכרו לגופים מוסדיים בהתאם לאסטרטגיה העסקית של הבנק, נציין, כי בתאריך 6 באוקטובר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329B בנושא מכירת הלוואות לדיור ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיור. עיקרי ההוראה קובעים עקרונות לביצוע עסקת מכירה; סעיף 12 קובע כי התאגיד הבנקאי אינו רשאי לבצע בחירה סלקטיבית של ההלוואות ה"טובות" (Cherry picking) או של הלוואות "גרועות" (Lemon picking), סעיף 16 להוראה קובע כי תאגיד בנקאי ישמר לפחות 10% מכל הלוואה בעסקת המכירה, תיק ההלוואות יכלול הלוואות הנמצאות בתיק התאגיד הבנקאי 12 חודשים לפחות, טרם המכירה, סעיף 17 קובע כי סכום ההלוואות לדיור שימכור התאגיד הבנקאי, בתוספת הלוואות לדיור באחריות הגוף המוסדי בעסקת הסינדיקציה, לא יעלה על 10% מיתרת תיק ההלוואות לדיור (להלן "שיעור המגבלה"); עם זאת, קיימת אפשרות לחרוג מהאמור בכפוף לאישור המפקח על הבנקים. בנק ישראל אישר, ביחס לבנק, שיעור מגבלה של 25%. הבנק מוכר תיקים אלה בהתאם להנחיות בנק ישראל.

נכון ליום 31 בדצמבר, 2022 היקף מכירת תיקי הלוואות לדיור כשיעור מיתרת תיק ההלוואות לדיור (כולל התיק המנוהל) עומד על כ- 18.1%.

ביום 18 במאי 2022 מכר הבנק 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל, לאחר התאמות, כ- 478 מיליון ש"ח, הבנק הכיר ברווח של כ- 24.0 מיליוני ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2022.

ביום 30 ביוני 2022 מכר הבנק 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ- 320 מיליון ש"ח, הבנק הכיר ברווח של כ- 13.4 מיליוני ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2022.

ביום 27 בנובמבר 2022, מכר הבנק 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל הוא כ- 554 מיליון ש"ח, הבנק הכיר ברווח של כ- 28.5 מיליוני ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון הרביעי לשנת 2022, בגין עסקה זו.

בסך הכל מכר הבנק בשנת 2022 תיקים בהיקף של 1,216.9 מיליוני ש"ח.

ביום 06 במרץ 2023, מכר הבנק 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ- 554 מיליון ש"ח, על בסיס הערכות המצויות בידי הבנק, הבנק צפוי להכיר ברווח (לפני מס) של כ- 14 מיליוני ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2023, בגין עסקה זו.

הבנק רואה במכירת תיקי אשראי חלק ממימוש האסטרטגיה העסקית לטווח הארוך שמטרתה ניהול מיטבי של ההון ומימוש פוטנציאל הצמיחה של הבנק ובכוונתו לפעול למימוש עסקאות אלו בעתיד תוך עמידה במגבלות הרגולטוריות, ככל שתהיינה.

יש לציין כי במקביל למכירת תיקי האשראי המשיך הבנק להציג צמיחה בתיק האשראי לדיור (תוך עמידה במגבלות ההון), כך שלמכירות הנ"ל הייתה השפעה חיובית על רווחיות הבנק בשעה שלא הייתה להן השפעה שלילית מהותית על הכנסות הריבית העודפת. כמו כן הבנק הכיר ברווח ברוטו ממכירת תיקי האשראי לדיור בסך כ- 233 מיליוני ש"ח בשנים 2019-2022. בנוסף, בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכשים את חלק תיק ההלוואות שנרכש על ידה, בתמורה לדמי ניהול.

כמו כן, בשל העובדה שכ- 98% מתיק הלוואות לדיור של הבנק בוצע בשיעור מימון שאינו עולה על 75% משווי הנכס להערכת הבנק למכירת תיקי האשראי אין השפעה מהותית על סיכון האשראי של הבנק, וזאת, על אף שמכירת התיק איננה מאפשרת על פי ההוראות (שקבע הרגולטור של הצד הקונה) למכור הלוואות בשיעור מימון (במקור, בעת מתן ההלוואה) הגבוה מ – 60%. כתוצאה, מכירת תיקים מגדילה את חלקו היחסי של האשראי בשיעור מימון הגבוה מ – 60% בתיק. היות שלפי הוראות בנק ישראל, שיעור המימון לא יכול לעלות על 75% אזי להבנת הבנק, שיעור המימון, בוודאי לאור המגמה של עליית מחירי הדיור בשנים האחרונות (שהקטינה בפועל את שיעור המימון), איננו בהכרח מסביר באופן מובהק כשל בתיק האשראי למשכנתאות ואלה גם התוצאות האמפיריות העולות מתוך ניתוח הכשלים שהבנק מבצע בשוטף. בנוסף, הביצועים השוטפים של הבנק (בין מכירות התיקים) ב – LTV הגבוה מ – 60% הם באחוזים נמוכים, בהתאם למדיניות הבנק, ביחס להלוואות המתבצעות מתחת ל – 60%, עובדה הגורמת ל – LTV מעל 60% לרדת בערכו זמן קצר יחסית לאחר השלמת המכירה. על פי מדיניות הבנק, ובהתאם לפעולות הניטור והבקרה שמבצע הבנק כפי שנכתב לעיל, בוחן הבנק באופן שוטף את התנהגות ה – LTV בתיק המשכנתאות שלו, גם לאחר ביצוע של מכירות תיקים, על מנת להבטיח כי רמת הסיכון של תיק זה לא עלתה עקב המכירה.

ביום 31 באוגוסט, 2022 נכנס לתוקף תיקון להוראת ניהול בנקאי מס' 451 בנושא "נהלים למתן הלוואות לדיור". התיקון השפיע על תהליך מתן האשראי לדיור, וקבע כי על תאגיד

בנקאי לפרסם באופן מקוון מידע אודות תנאים לקבלת הלוואה אשר יכלול, בין השאר, תיאור כללי של כל סוגי ההלוואות, אופן התשלום מנגנוני ריבית, סדרי קבלת הלוואה, חיובים ועמלות, סדרי פירעון, ביטוחים נדרשים והפנייה למחשבון מקוון שיפרסם. במחשבון יתאפשר ללקוח ביצוע סימולציות של תמהילי הלוואה שונים. עוד נקבע כי האישור העקרוני שיינתן ללקוח יהיה בנוסח אחיד ויכלול מידע רב, ובין השאר, תמהיל מסלולים המותאם לצרכי ומאפייני מבקש ההלוואה וכן תמהילי מסלולים אחידים בנוסח שנקבע בהוראה, ונקבעו מועדים למתן האישור העקרוני.

התיקון נכנס לתוקף ביום 31 באוגוסט, 2022. הבנק מיישם את ההוראה, ולא צופה כי ליישומה תהיה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

טבלה 34 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור שנמכר (במיליוני שקלים):

שיעור מימון	שיעור החזר מהכנסה קבועה	התפלגות הלוואות לדיור ליום 31 בדצמבר 2022	
		הלוואות לדיור במאזן הבנק	הלוואות לדיור שנמכרו על יד הבנק
עד 45%	עד 40%	26.8%	57.5%
	50%-40%	4.9%	0.8%
	80%-50%	2.6%	0.3%
	מעל 80%	0.2%	0.2%
	סך הכל	**34.5%**	**58.7%**
60%-45%	עד 40%	25.1%	40.0%
	50%-40%	4.9%	0.7%
	80%-50%	2.7%	0.3%
	מעל 80%	0.2%	0.3%
	סך הכל	**32.9%**	**41.3%**
75%-60%	עד 40%	22.5%	-
	50%-40%	4.7%	-
	80%-50%	1.8%	-
	מעל 80%	0.2%	-
	סך הכל	**29.3%**	**-**
מעל 75%	עד 40%	2.2%	-
	50%-40%	0.7%	-
	80%-50%	0.4%	-
	מעל 80%		-
	סך הכל	**3.4%**	
סך הכל		**9,718.6**	**2,151.9**

ליום 31 בדצמבר, 2022 שיעור הלוואות בפיגור בתיק ההלוואות לדיור שנמכר עומד על 0.8% בהשוואה לשיעור של 1.1% מההלוואות לדיור במאזן הבנק.

סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים ללא הלוואות לדיור

טבלה 35 - יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
הלוואות צרכניות סולו	1,508.0	1,154.2
אשראי קמעונאי אחר [1]	34.2	38.7
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	**1,542.2**	**1,192.9**
מזה: לא בעייתיים	1,522.7	1,177.6
בעייתי לא צובר	1.5	1.7
בעייתי צובר	18.0	13.6
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	**1,542.2**	**1,192.9**
שיעור האשראי שמסווג כבעייתי מסך האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	1.3%	1.3%
[1] הרכב		
יתרות עו"ש בחובה	6.0	6.3
אחר (רכב וכרטיסי אשראי)	28.2	32.4
סה"כ אשראי קמעונאי אחר	**34.2**	**38.7**

טבלה 36 - התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	**1,542.2**	**1,192.9**
לפי תקופה ממוצעת שנותרה לסיום ההלוואה		
עד שנה	4%	5%
משנה עד 3 שנים	19%	19%
מ- 3 שנים עד 5 שנים	30%	37%
מ- 5 שנים עד 7 שנים	32%	32%
מעל 7 שנים	16%	6%
אחר [1]	-	1%
לפי גודל חבות לווה (באלפי ש"ח)		
עד 10	3%	6%
מ 10 עד 20	8%	9%
מ 20 עד 40	18%	24%
מ 40 עד 80	37%	38%
מ 80 עד 120	19%	18%
מ 120 עד 150	10%	4%
מ 150 עד 300	5%	1%
מעל 300	-	-
לפי סוג האשראי		
לוח שפיצר חודשי בריבית משתנה	99%	98%
לוח שפיצר חודשי בריבית קבועה	1%	1%
הלוואות שתנאיהן מאפשרים ללווה לדחות או להקטין את תשלומי הקרן	-	-
אחר	-	1%
ביטחונות		
נכסים פיננסיים בבנק	1%	1%
ביטחונות אחרים	1%	2%
ללא בטחונות	98%	97%
הכנסה קבועה לחשבון		
לקוחות אשראי שאינם מנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון [2]	90%	90%
לקוחות אשראי שמנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון	10%	10%

[1] כולל יתרת חובה עו"ש וכרטיסי אשראי לפירעון מיידי.

[2] כניסתו לתוקף של חוק נתוני אשראי יאפשר לבנק ניטור שוטף של מאפייני סיכון הלקוח.

טבלה 37 - מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2022	2021
מחיקות חשבונאיות	40.3	29.2
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות	(15.4)	(14.3)
מחיקות חשבונאיות נטו	**24.9**	**14.9**
שיעור המחיקות נטו מיתרת האשראי לסוף תקופה*	1.6%	1.2%

* במונחים שנתיים אפקטיביים

טבלה 38 - התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
ביצועים במהלך התקופה (במיליוני ש"ח)	1,040	562	385
שיעור ביצוע לפי תקופה מקורית של ההלוואה			
עד 6 שנים	57%	91%	96%
מעל 6 שנים	43%	9%	4%
תקופת הלוואה ממוצעת (בשנים)	6.5	5.0	4.3
שיעור ביצוע לפי סכומי הלוואות			
עד 50	39%	42%	65%
בין 50 ל 60	8%	6%	5%
בין 60 ל 70	7%	10%	5%
בין 70 ל 80	7%	8%	4%
מעל 80	40%	34%	21%
סכום הלוואה ממוצע (באלפי ש"ח)	63	44	26

* להסבר אודות השינויים בתקופת הדוח ראה להלן בפרק מאפייני תיק האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו של הבנק.

מאפייני תיק האשראי וחיתום האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו

הלוואות צרכניות סולו ניתנות ללקוחות פרטיים, תושבי ישראל המבקשים לקבל אשראי לכל מטרה, לתקופה קצובה. עיקר האשראי ניתן, ללקוחות שמנהלים את חשבון העו"ש שלהם בבנק אחר, באמצעות ערוצים דיגיטליים ומוקדים או באמצעות סניפי הבנק. לקוחות אלו מדורגים על פי מודל החיתום ביום מתן ההלוואה בבנק.

מערכת חיתום האשראי כוללת את כללי מדיניות האשראי ואת מודל הדירוג ועל בסיסם מתקבלת המלצה לאישור האשראי. החל מעליית מאגר נתוני האשראי לאוויר, הבנק מסתמך בנוסף לאמור לעיל, גם על המידע המתקבל מהמאגר ודירוג האשראי המתקבל מהשלכה עמה פועל הבנק. בתחילת הרבעון השלישי לשנת 2022 השיק הבנק מודל חיתום חדש (כחלק ממערך החיתום שלו) מבוסס לימוד מכונה (MACHINE LEARNING) המסתמך על שורה של פרמטרים, ביניהם דירוג לשכת האשראי, יחס ההחזר, ההכנסה ועוד. בהסתמך על דירוג הלקוח, קובעת טבלת ההחלטה שערכיה נקבעו על פי מדיניות הבנק ותאבון הסיכון שאושר על ידי הדירקטוריון, את שיעור הריבית של הלקוח ואת תקופת הפירעון של ההלוואה. מודל החיתום מאפשר לבנק לשפר את הצעת הערך ללקוחות, ולעקוב אחר דירוג הלקוח גם לאחר מתן ההלוואה. הפעילות מאופיינת בפיזור רב של לקוחות אשר לכל אחד מהם ניתן אשראי בסכום נמוך יחסית ולכן אין לבנק תלות מהותית בלקוח בודד. מערך החיתום החדש של הבנק כמו גם מודל הדירוג נתונים למהלכי בקרה שוטפים ומקיפים. כחלק מתהליכים אלה מחשב הבנק את שיעור הכשל הכלכלי, PD, ואת שיעור ההפסד בהינתן כשל, LGD (שיעור אי הגבייה) ומשתמש בהם כדי לחשב את ההפרשה הצפויה (ההפרשה הכלכלית) בביצועים החדשים, בהסתמך על סולם הדירוג של המודל החדש, הבנוי מכ- 75 דירוגים שונים בסולם הדירוג.

נכון ליום 31 בדצמבר 2022 יתרת החובות בגין אשראי שאינו לדיור לגביהן בוצעו שינויים בתנאים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, עמד על סך של כ-38.1 מיליוני ש"ח והיקף התשלומים שנדחו עמד על סך של כ-21.5 מיליוני ש"ח, מספר הלווים אשר עבורם בוצעו השינויים להלן עומד על כ-843.

שיעור המחיקות הגיע במחצית הראשונה של שנת 2022 לכ- 1.1%, המרוחק באופן ניכר משיעור המחיקות בשנים טרום הקורונה, וכן, מרוחק מהסף שהוערך לשיעור המחיקות בתכנית העבודה לשנת 2022. ברבעון השלישי והרביעי של השנה חלה עלייה בשיעור המחיקות ובשיעור ההפרשה הצפויה, כתוצאה מעלייה בשיעור חדלי הפירעון בתיק והרעה בשיעורי הכשל של הלקוחות המדורגים נמוך (בכלל המערכת). חלקם של אלה בתיק הבנק הוגבל במדיניות הבנק, ובנוסף, עדכן הבנק את החשיפה המותרת לדירוג הלקוחות. למרות עלייה זו, שיעור המחיקות של תיק האשראי הצרכני בתום השנה, עדיין נמוך יחסית לסף שנקבע בתכנית העבודה לשנת 2022. הבנק פועל באמצעות מערך החיתום החדש לצמצם את פוטנציאל הנזק על ידי מתן אשראי נמוך יותר ללקוחות המדורגים נמוך (הקטנת יחס ההחזר שלהם) וחסימת מתן האשראי ללקוחות המדורגים נמוך מאוד. בנוסף, הגדיל הבנק את ההפרשות לאשראי הצרכני המתבצעות בשיטת ה – CECL, והתאים את הסף שקבע לשנת 2023 למצב הנוכחי.

כחלק מהשקת המודל החדש כאמור לעיל, הותאמו ברבעון השלישי לשנת 2022 הצעות הערך ללקוחות על פי מדיניות הבנק כך שלקוחות איכותיים קיבלו הצעות אטרקטיביות בהיבטי שיעור ריבית ומח"מ, וההפך. לאור האמור גדל שיעור הביצוע להלוואות מעל 80 אלפי ש"ח לכ- 40% לעומת 34% בסוף השנה הקודמת וחלה עלייה בתקופת ההלוואה הממוצעת כאשר אחוז ההלוואות שניתנו לתקופה מעל 6 שנים עומד על 43% לעומת 9% בסוף השנה הקודמת. בדומה למה שתואר לעיל בנוגע לתיק המשכנתאות, הארכת תקופת ההלוואה בתיק הצרכני יש בה כדי להקטין את יחס ההחזר של הלקוח, ולהקטין את הסיכוי שיכנס לכשל. עלייה זו גורמת גם לעלייה בהפרשות שמבצע הבנק בשיטת ה CECL, כפי שציינו לעיל.

הבנק מנהל מיזם למתן אשראי צרכני בנקודות מכירה קמעונאיות ובכך נותן מענה ללקוחות המבקשים לרכוש מוצרים במימון בנקאי באמצעים דיגיטליים. מהלך זה מאפשר לבנק להרחיב את בסיס הלקוחות שלו. בנוסף, הבנק ביצע מספר רכישות תיקים מגורמים חוץ בנקאיים (שכולם, להוציא אחד, הם תיקי רכב). רכישות התיקים מתבצעות על פי מדיניות ייעודית של הבנק, תוך בחינה מקיפה של התיק הנרכש. הבנק מבצע בקרה שוטפת לאיכות התיקים (כשלים ומחיקות) ונכון לסוף שנת 2022, כל התיקים שנרכשו, נמצאים בשיעור מחיקה שאיננו גבוה משיעור המחיקה שנאמד במועד הרכישה.

פיקוח ומעקב אחר מאפייני הסיכון

בבנק מבוצעים תהליכי בקרה וניטור הסיכון המדווחים להנהלה ולדירקטוריון באופן שוטף וביניהם:

(1) דיווח ממצאי בקרות חיתום וניהול האשראי. דיווח זה מתבצע על ידי יחידת בקרת אשראי בחטיבת הסיכונים (קו ההגנה השני). ממצאי הבקרות עולות לדיון וועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק. חיתום וניהול האשראי. בקרות והערכות סיכון בקשר עם תהליכי מתן האשראי מדווחות באמצעות מחלקת סיכונים תפעוליים בחטיבת הסיכונים וכן, על ידי יחידת הפיקוח בחטיבה הקמעונאית. בקרות בקשר עם ציות, איסור הלבנת הון וכן, הוגנות ואשראי יזום מדווחות באמצעות קצינת הציות של הבנק, וכן, על ידי יחידת הפיקוח בחטיבה הקמעונאית. לבנק מודל הפעלה לביצוע בקרות קו ראשון וקו שני, כאשר בחלק מסניפי הבנק, הוצבו קציני פיקוח במשרה מלאה.

(2) מעקב ודיווח על שיעורי הפיגור וההפרשה מהפעילות, מעקב זה מתבצע בתנאי שגרה ובקיצון, באמצעות דוחות בקרה שוטפים וכן, על ידי מבחני קיצון המתבצעים ע"י הבנק.

(3) דיווח על מאפיינים ומגמות בתיק האשראי ועמידה בכל המגבלות שנקבעו במדיניות האשראי. דיווח זה המתבצע בחלקו ברמה היומית, עוקב אחר הביצועים בחיתום, ואחר דירוג החיתום של הלקוחות ברמת ערוץ ביצוע. תוצאות העמידה בתאבון הסיכון (פרופיל הסיכון לנוכח תאבון הסיכון) וכן, תוצאות מבחני הקיצון, מוצגות במסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק העולה לאישור ההנהלה, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.

כאמור לעיל, מערך החיתום הצרכני המעודכן של הבנק מלווה בדוחות בקרה נוספים על מנת להבטיח כי הביצועים השוטפים מתבצעים לפי מדיניות הבנק ובהתאם לשיעורי הכשל ותמהיל התיק שנקבעו ע"י מודל הדירוג החדש. תיק המשכנתאות של הבנק נמצא בבקרה בתדירות שאיננה נמוכה מאחת לחודש. הבקרה כוללת דוחות לגבי הביצועים ומלאי התיק, מעקב אחר גורמי הסיכון כולל לפני ואחרי מכירות תיקים, ניתוח החברות בתתי התיקים, שיעורי הכשל, ההפרשה הצפויה והמחיקות החשבונאיות.

אשראי צרכני ללקוחות קיימים

טבלה 39 – אשראי צרכני ללקוחות קיימים (במיליוני שקלים):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2022	2021
1. סכום האשראי שניתן ללקוחות קיימים [1][3]	**250.0**	**151.3**
2. פירוט נוסף לגבי אשראי שמוחזר במהלך השנתיים האחרונות ולא סווג בארגון מחדש של חוב בעייתי:		
א. לפי דירוג האשראי [2] של הלווה בעת מיחזור האשראי:		
דירוג גבוה	170.5	88.0
דירוג בינוני	54.0	46.1
דירוג נמוך	18.9	12.8
דירוג נמוך מאוד	6.6	3.3
סך הכל	**250.0**	**150.2**
ב. לפי מצב הפיגור של הלווה במועד מיחזור האשראי:		
הלווה היה בפיגור של 30 ימים או יותר	-	-
הלווה לא היה בפיגור של 30 ימים או יותר	250.0	150.2
סך הכל אשראי שמוחזר במהלך השנתיים האחרונות ולא סווג כארגון מחדש	**250.0**	**150.2**
ג. לפי מספר מיחזורי אשראי שבוצעו ללווה בשנתיים האחרונות		
1	171.9	137.2
2	69.2	11.9
3 או יותר	8.9	1.0
סך הכל אשראי שמוחזר במהלך השנתיים האחרונות ולא סווג כארגון מחדש	**250.0**	**150.2**
ד. לפי מידת העמידה במדיניות הבנק למיחזור אשראי		
עמד במדיניות הבנק למחזור אשראי	247.7	148.8
אשראי שאושר בגמישות מהמדיניות על ידי מרכז חיתום	2.3	1.4
סך הכל אשראי שמוחזר במהלך השנתיים האחרונות ולא סווג כארגון מחדש	**250.0**	**150.2**
3. יתרת חוב רשומה של סך האשראי ללווים שהאשראי שלהם מוחזר	**221.6**	**134.9**

(1) אשראי צרכני שבמהלך השנתיים האחרונות חודש, הוארכה תקופת הפירעון שלו, או שניתן ללווה קיים לפני שפרע את האשראי הקודם שלו, למעט אשראי אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה, ואשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי.

(2) בהתאם למודל הדירוג של הבנק.

(3) אינו כולל אשראי שסווג בארגון מחדש של חוב בעייתי בשנת 2022 בסכום הנמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח (בשנת 2021 -1.1 מיליוני ש"ח).

(4) לא כולל חובות אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי.

מאפייני אשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן

הפעילות בתחום בינוי ונדל"ן מיועדת לליווי פרויקטי בניה למגורים בישראל ומעניקה מעטפת מימון מלאה ללקוח הכוללת בעיקר מימון רכישת קרקעות והקמת פרויקטים למגורים, פרויקטים בתחום ההתחדשות העירונית, ההלוואות מזנין להשלמת חלק מההון העצמי לפרויקט וכן העמדת ערבויות לסוגיהן על פי צרכי העסקה. המימון להקמת פרויקטים למגורים, ניתן על פי רוב בשיטת הליווי בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואליו מופקדים כספי התקבולים מרכשיי יחידות הדיור, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משמשים לביצוע הפרויקט ומשוחררים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. לבנק הסכמי שיתוף פעולה עם מספר חברות ביטוח למימון משותף של פרויקטים. במסגרת מימון פרויקט לבנייה מעמיד הבנק מסגרת אשראי כספי למימון הבניה, ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות ובטוחות חוק מכר לרוכשים יחידות בפרויקט אשר על פי רוב, מונפקות על ידי חברת הביטוח השותפה במימון הפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק.

שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח כאמור (להלן: "מודל האופרטור"), מייצר לבנק ניצול מיטבי של ההון והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכוני האשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות.

שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח, כולל מספר סוגי אשראי או בטוחות המועמדים על ידן: העמדת בטוחות על פי חוק המכר; העמדת בטוחות לבעלי קרקע בעסקת קומבינציה ופינוי בינוי; ומתן אשראי כספי על פי מודל האופרטור.

מודל האופרטור בתחום הבניה והנדל"ן, מתבצע על פי העקרונות שלהלן:

הפרויקט נבחן ומאושר גם על-ידי מוסדות השותף הפיננסי; הביטחונות בפרויקט הינם פרי-פסו, כאשר יחס החלוקה במקרה של מימוש הבטוחות נקבע מראש בין הבנק והשותף הפיננסי; יחס היקפי העמדת האשראי נשמר לאורך חיי הפרוייקט. שחרור העודפים המתקבלים בגין הפרויקט ליזם, מבוצע על פי שיקול דעת הבנק על פי נוסחת שחרור עודפים המאושרת על-ידי הבנק והנכללת בהסכם שיתוף הפעולה.

ניהול הפרויקט על פי מודל זה, מבוצע על-ידי הבנק לפי שיקול דעתו ועל פי סטנדרטים בנקאיים מקובלים; דוחות המעקב בפרויקט מועברים על-ידי המפקח לבנק ולגוף הנוסף, כאשר הבנק מדווח לגוף הנוסף על אירועים חריגים בפרויקט.

תיק האשראי של הבנק מפוזר ולבנק אין תלות בלקוח בודד או בקבוצת לקוחות מצומצמת. יתרת האשראי של לקוחות הבנק אינה משיקה למגבלת לווה בודד הרגולטורית. פיזור התיק מתאפשר גם באמצעות שיתוף פעולה אסטרטגי של הבנק עם חברות ביטוח במתן אשראי כספי (מודל האופרטור) ובהנפקת פוליסות על פי חוק המכר (דירות) כאמור לעיל.

הבנק מפעיל מנגנון לקביעת היקף ההון העצמי הנדרש בפרויקטים, הנגזר מקצב הביצוע והמכירות בפרויקט. המנגנון האמור מתמרץ הקדמת מכירות בפרויקטים ולפיכך מפחית את רמת הסיכון בפרויקטים.

הבנק מממן את הפרויקטים החל משלב רכישת הקרקע, דרך שלבי הבנייה השונים. ככלל, האשראי למימון קרקעות ניתן עבור קרקעות הזמינות לבנייה עד 24 חודש מיום מימון הקרקע. נכון ליום 31 בדצמבר, 2022 האשראי שניתן לפרויקטים שנמצאים בשלב קרקע מהווה 34% במונחי חבות מתיק הנדל"ן של הבנק.

הבנק מנהל נכון ליום 31 בדצמבר, 2022 סך של 246 פרויקטים בהיקף כולל של כ-11 אלפי יחידות דיור, מהם בכ-125 פרויקטים הפעילות, לרבות היקפי המימון, בשיתוף פעולה עם גופים מוסדיים. כמו כן, היקף התיק המנוהל הינו כ-10.9 מיליארדי ש"ח, מזה כ-1.8 מיליארדי ש"ח באחריות הבנק והיתרה באחריות הגופים המוסדיים.

נכון ליום 31 בדצמבר, 2022 האשראי שניתן לפרויקטים בבניה פעילה באזור מרכז הארץ מהווה 47% במונחי היקפי אשראי מתיק הנדל"ן של הבנק, 13% בירושלים רבתי ו-40% בשאר הארץ. במהלך תקופת הדוח חל שינוי בהיקף ובתמהיל החשיפות בעיקר כתוצאה מגידול בביצועי אשראי למטרת רכישת קרקעות המיועדות לפרויקטי נדל"ן למגורים, כמפורט בנתוני טבלה 40 להלן. הבנק ערך ניתוח מעמיק של האשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן לפי שלבי הביצוע והסגמנטים השונים ברמה פרטנית ובתרחיש של הרעה בשוק הנדל"ן. לפרטים נוספים ראה טבלה 16 בפרק 2.3.

התפלגות סיכון אשראי וחובות בעיתיים בענף בינוי ונדל"ן - בינוי:

טבלה 40 – התפלגות סיכון אשראי וחובות בעיתיים בענף בינוי ונדל"ן - בינוי (במיליוני שקלים):

	ליום 31 בדצמבר 2022					ליום 31 בדצמבר 2021					שיעור
	אשראי לציבור	ערבויות	מסגרות לא מנוצלות	סך הכל סיכון אשראי	מזה: אשראי בעייתי	אשראי לציבור	ערבויות	מסגרות לא מנוצלות	סך הכל סיכון אשראי	מזה: אשראי בעייתי	שינוי בסיכון האשראי
	במיליוני ש"ח										%
אשראי לרכישת קרקעות לבנייה	452.2	28.9	49.8	530.9	-	192.4	50.9	45.9	289.2	-	84%
ליווי פרויקטים למגורים	426.5	225.9	270.7	923.1	9.3	457.1	255.4	308.9	1,021.4	3.4	(10%)
קבוצות רכישה	180.5	0.5	103.4	284.4	-	182.4	1.0	122.7	306.1	-	(7%)
אחר	49.1	-	10.7	59.8	0.2	47.0	0.6	17.3	64.9	0.1	(8%)
סך הכל	**1,108.3**	**255.3**	**434.6**	**1,798.2**	**9.5**	**878.9**	**307.9**	**494.8**	**1,681.6**	**3.5**	**7%**

נכון ליום 31 בדצמבר 2022, סך סיכון האשראי לתחום הבינוי גדל בשיעור של כ-7% ביחס ליום 31 בדצמבר, 2021. הגידול נובע מאשראי הניתן לרכישת קרקעות לבנייה. יתרת האשראי לציבור בתחום פעילות בנדל"ן, הניתן למטרות עסקיות בשעבוד דירות ונכסים מסחריים, גדלה בשיעור של כ-50% ביחס ליום 31 בדצמבר 2021. עיקר הגידול נובע מהצמיחה של שוק הנדל"ן והמשכנתאות. לעניין השפעת ההוראה של הפיקוח על הבנקים בנושא "עדכון הוראה 203 – מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV).

השפעת ההוראה על הבנק אינה מהותית, לפרטים נוספים ראה בביאור 24 לדוחות הכספיים.

מאפייני אשראי עסקי אחר

בתחילת שנת 2022 החל הבנק להעניק אשראי עסקי למימון פעילות חברות מימון העוסקות במתן אשראי. הפעילות מתמקדת בחברות בצמיחה המציעות אשראי בתחומים בהם לבנק יש מומחיות, בעדיפות לחברות בהן קיימת פעילות סינרגטית לפעילות הבנק עם פוטנציאל לשיתופי פעולה. בנוסף, בשלהי שנת 2022 החל הבנק להעניק אשראי לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה. פיתוח פעילות האשראי לעסקים קטנים ובינוניים בא כמענה לתחרות בקווי העסקים הקיימים, בשל הרצון של הבנק להרחיב את פעילות האשראי העסקי בצורה זהירה ומדורגת, תוך הגדלת הפיזור בפעילות הבנק וקבלת ביטחונות הולמים לסיכון. בשלב ראשון הוחלט להתחיל את פעילות האשראי העסקי לתאגידים ועוסקים מורשים במסגרת הקרן להלוואות לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה. האשראי יתפרס בין עסקים בשלבי חיים שונים בינהם עסקים בצמיחה במגוון ענפים, בעדיפות לעסקים פעילים אך גם לעסקים בהקמה.

במדיניות האשראי לחברות מימון ולעסקים קטניים ובינוניים בערבות מדינה נקבעו העקרונות למתן האשראי וגידור הסיכונים, הבטוחות הנדרשות, מסגרת הפעילות ותאבון הסיכון. פעילות האשראי העסקי להלן, הינה בסכומים נמוכים ואינה מהותית לפעילות הבנק.

לפרטים נוספים ראה טבלה 16-התפתחות תיק האשראי.

להערכת הבנק, יתרת ההפרשה הקבוצתית הקיימת נכון ליום 31 בדצמבר, 2022 תוך שימוש בהתאמות האיכותיות, מכסה את ההפסד הצפוי.

חשיפות עיקריות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)[1]

חלק א – מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך מבניהם:

טבלה 41 – חשיפות עיקריות למדינות זרות (במיליוני שקלים)[1]:

המדינה	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022			יתרה ליום 31 בדצמבר 2021		
	חשיפה מאזנית [2]	חשיפה חוץ מאזנית [2][3][6]	סך הכל	חשיפה מאזנית [2]	חשיפה חוץ מאזנית [2][3][6]	סך הכל
ארצות הברית	325.1	-	325.1	199.9	11.3	211.2
אחרות	82.7	-	82.7	149.3	-	149.3
סך כל החשיפות למדינות זרות	**407.8**	**-**	**407.8**	**349.2**	**11.3**	**360.5**
מזה: סך החשיפות למדינות [4] ה-PIGS	0.5	-	0.5	0.5	-	0.5
מזה: סך החשיפות למדינות [5] LDC	0.1	-	0.1	0.5	-	0.5
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	3.4	-	3.4	3.3	-	3.3

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) החשיפה למדינות ה-PIGS כוללת את המדינות: פורטוגל, איטליה, יוון וספרד.

(5) החשיפה למדינות ה- LDC (מדינות פחות מפותחות) כוללת את ליבריה בלבד.

(6) לא קיים סיכון אשראי מאזני או חוץ מאזני בעייתי וכן לא קיימים חובות פגומים בחשיפות למדינות זרות.

חלק ב – המידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים המאוחד או בין 15% לבין 20% מההון אינו מהותי

חלק ג – החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות לתקופת הדיווח אינה מהותית

חשיפות[1][2] אשראי למוסדות פיננסיים[3] זרים

טבלה 42 – חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים (במיליוני שקלים):

דרוג אשראי חיצוני [4]	סך חשיפת אשראי ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
AAA עד -AA	32	60
A+ עד -A	141	73
BBB+ עד -BBB	-	63
ללא דרוג	-	4
סך הכל חשיפה	**173**	**200**

1. פיקדונות ויתרות עו"ש במוסדות פיננסיים זרים, לבנק אין חשיפה לסיכוני אשראי חוץ מאזני, במוסדות פיננסיים זרים.
2. לא קיימת חשיפה למוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי, בגין מוסדות אלה.
3. מוסדות פיננסיים זרים הינם בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.
4. על פי חברת הדרוג S&P.

היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים בארה"ב, בלגיה ושוויץ.

הבנק קבע מגבלות על החשיפה המרבית המותרת למוסדות פיננסיים בחו"ל ומנהל מעקב שוטף על חוסנם של גופים אלה בהסתמך על דירוג החברות ונתוני שוק אחרים המעידים על מצבן הכלכלי.

הבנק מקיים ניטור שוטף של המוסדות הפיננסיים מולם הוא עובד ובמידת הצורך פועל לצמצום החשיפה מולם ככל שניתן. ככלל, רמת החשיפה של הבנק למוסדות פיננסיים זרים הינה מצומצמת למדי.

חשיפה לסיכונים סביבתיים, סיכוני אקלים וסיכוני מעבר ואופן ניהולם

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בעיקר בלווים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבניה, הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי, בין היתר, לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה וקבלת אישורים מתאימים לפני מתן אשראי, פעילות זו מעוגנת במדיניות ייעודית, מנוטרת ע"י הבנק ומדווחת באופן שוטף. בנוסף, ההשקעות שהבנק מבצע בתיק האג"ח הקונצרני בנוסטרו הינן בחברות אשר חשיפתן לסיכון סביבתי זניחה. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 השיב הבנק למכתבי בנק ישראל בנוגע לאופן הטיפול במערכת בסיכונים סביבתיים וסיכוני אקלים, והוא נערך לעמוד בהנחיות בנק ישראל, ככל שיתקבלו בהמשך השנה. דיווח על השפעת הסיכון הסביבתי על פעילות הבנק מוגש במסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק.

בהתאם להנחיות בנושא גילוי לציבור הנובעים משינויי אקלים שפורסמו לאחרונה על ידי מספר גופים בעולם, נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון את הצורך להרחיב הגילוי בנושא זה בדוח הדירקטוריון וההנהלה ובדוח האחריות התאגידית כדי לשקף שינויים מהותיים בסיכונים הסביבתיים אליהם הבנק חשוף. הוראות החוזר ייושמו החל מהדוח הכספי לשנת 2021. בנוסף, במהלך חודש דצמבר 2022 הורחבו דרישות הגילוי שנקבעו כאמור על ידי הכללת דוגמאות לגילוי כמותי ואיכותי בנוגע לניהול סיכוני אקלים.

ביום 22 בנובמבר, 2020, אומצה על-ידי דירקטוריון הבנק מדיניות ניהול סיכונים סביבתיים.

כחלק מהמדיניות, נקבעו שלושה עקרונות בבחינת הסיכון הסביבתי הפוטנציאלי במתן אשראי:

- סיווג ענפי – שקלול החשיפה לסיכון סביבתי פוטנציאלי, בהתאם לענף הרלוונטי;
- סיווג קבוצות הלווים - הבנק שואף להימנע ממתן אשראי ללקוחות אשר בפעילותם יכולים לחשוף את הבנק לסיכון סביבתי;
- סוג הבטוחה – הבנק שואף להימנע מהישענות על בטוחות המגלמות חשיפה לסיכון סביבתי.

כמו כן, כחלק מהמדיניות, הבנק סיגל לעצמו מדיניות הימנעות מחשיפה לסיכונים סביבתיים הבנויה משני שלבים:

- זיהוי הסיכון טרם ביצוע העסקה – הכולל וידוא המידע הנאסף;
- זיהוי הסיכון במהלך ניהול האשראי – במידה ונקבעו התניות לאשראי, על מנהלי האשראי לוודא עמידה בהתניות אלו לפני פתיחת שלב קרקע/בנייה לליווי הפרויקט/מתן אשראי.

דוגמא לעבודה לפי המדיניות במתן אשראי לסקטור הנדל"ן, כאשר רכיב הסיכון הפוטנציאלי העיקרי הוא זיהום הקרקע עליה מוקמים פרויקטים לבניה למגורים שהבנק מספק ליזמים שלהם, כלקוחות הבנק, שירותים בנקאיים. הבנק מנטר את הנושא בשני שלבים:

- שלב אישור העסקאות ביחידה לניתוח סיכוני אשראי – שלב הדורש בדיקת נאותות סביבתית, תסקיר סביבתי במידת הצורך, קביעת תנאים מתלים ועוד;
- שלב מתן השירותים הבנקאיים ביחידת הבחינה – בחינה האם עמדו בתנאים המתלים והכנסתם לחוזה ההתקשרות.

במקרים בהם קיים חשש לחשיפה לסיכון סביבתי, הבנק בוחן את העסקה ושוקל את צעדיו לאור החשיפה, והוא איננו מבצע עסקאות ליווי או מיזמים עד אשר הנושא נבדק.

בתקופת הדיווח, הבנק או כל נושא משרה בו לא היו צד להליך משפטי או מנהלי מהותי בקשר עם איכות הסביבה.

יוזמות בהיבטי איכות סביבה, אקלים ומעבר לכלכלה דלת פחמן מוצגות לעיל בפרק פעילויות מהותיות נוספות בהיבטי ESG שנעשו בשנת 2021.

לפרטים אודות השפעת התפשטות נגיף הקורונה ראה לעיל בפרק 1.6 אירועים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

סיכוני סליקה וסיכון צד נגדי

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעת סליקת עסקה. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית. המקור העיקרי לחשיפת הבנק לסיכוני סליקה הינו סליקת עסקאות בנגזרים (OTC). הבנק אינו פועל מול לקוחותיו בנגזרות OTC, אלא במכשירים נגזרים הנסחרים בבורסות שונות בהם סיכון הסליקה מזערי. הבנק חשוף לסיכוני סליקה בפעילותו עבור עצמו ואולם היקפי הפעילות הללו אינם מהותיים. בנוסף, לבנק חשיפה לסיכוני סליקה הנובעים ממסחר בניירות ערך זרים המתבצע מול ברוקרים באמצעות תהליכי סליקה שאינם במקביל לתשלום (Non-DVP - Non Delivery Versus Payment). היקף עסקאות אלו מזערי.

עיקר חשיפות הבנק לסיכון צד נגדי מתהווה מול בנקים בארץ ובחו"ל ומוסדות פיננסיים מוכרים בחו"ל בגין סליקת עסקאות בנגזרים (OTC) ומול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן בניירות ערך בגין סליקת עסקאות בניירות ערך זרים. מסגרות הפעילות עם מוסדות אלו מאושרות לפחות אחת לשנה בדירקטוריון הבנק כחלק ממסגרות האשראי של אותם מוסדות, לאחר בחינה של איכותם הפיננסית של המוסדות במהלך השנה לא התממשו סיכוני סליקה או סיכון צד נגדי בבנק.

הפחתת סיכון – הבנק חתם על הסכמי ISDA ועל נספחי CSA מול רוב הבנקים מולם מתבצעת הפעילות בנגזרים. הדבר מאפשר קיזוזים של העסקאות כך שהסכום שיעבור בין הצדדים לעסקה הוא סכום החשיפה נטו ועל-ידי כך להקטין את החשיפה של כל אחד מהצדדים. נספחי CSA מסדירים העברות של כספים בין הצדדים לעסקה כל אימת שהחשיפה מגיעה להיקף מסוים שנקבע מראש ועל-ידי כך קטנה החשיפה לצד הנגדי.

לתיאור נוסף של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכוני אשראי, ראה את דוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים.

3.2 סיכון שוק

סיכון השוק הוא הסיכון להפסד או ירידת-ערך הנובע משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת שינוי בשווי הכלכלי של הבנק, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

התוצאות העסקיות, השווי ההוגן של הנכסים, התחייבויות, ההון העצמי ותזרימי המזומנים חשופים לסיכוני שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשער החליפין, במדד המחירים, במחירי ניירות ערך בארץ ובחו"ל ובמדדים כלכליים נוספים. בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המפורטים בהמשך והמנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה, מדיניות ומגבלות שקבע הדירקטוריון. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Forward). העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, לבנק חוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכוני שוק, ראה את דוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים.

שנת 2022 התאפיינה בשינוי בפרופיל סיכון השוק והריבית של הבנק, זאת, עקב העלייה בשיעור הריבית והאינפלצייה, לאחר תקופה ארוכה שבה שיעוריהם היו נמוכים ויציבים. העלייה בשיעור הריבית הביאה לעלייה בגיוס הפיקדונות של הבנק ולעלייה בהכנסות מהריבית. עם זאת, במהלך השנה, עקב התנודתיות הגבוהה בתשואות האג"חים שהיוו למעשה אירוע קיצון, ספג הבנק בדומה לשאר הבנקים במערכת, הפסדים מתיק זה, אם כי רמת ההפסדים הייתה נמוכה יחסית לעצמת האירוע, בגין מדיניות ההשקעות השמרנית של הבנק ותאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון. הבנק פעל לגידור הפסדים אלה בתיק למסחר, והצליח לצמצם את רמת ההפסדים מהאירוע. בפברואר 2023, עם עליית הדולר כתוצאה מאירוע שיש לו קשר לאי הוודאות הפוליטית, התרחש אירוע נוסף שבו עלו תשואות האג"חים והביאו לירידת שווי תיק ההשקעות. הבנק מנטר את הפעילות ואת מצב המאקרו בקפידה, שכן חוסר הוודאות מתבטא בשווקים וככל שתימשך, קיים סיכוי כי פוטנציאל לאירועים נוספים מסוג זה, יתממש בפועל.

VaR

הבנק מכמת את סיכוני השוק גם על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR.

ה-VaR אומד את ההפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע אחת לחודש על כלל התיק, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99 ולתקופות זמן היסטוריות שונות. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות VaR לתיק הכולל (בנקאי ונוסטרו) ולתיק למסחר בנפרד. ערך ה – VAR של הבנק שומר על רמה נמוכה יחסית למגבלה שנקבעה, כאשר גם המגבלה שקבע הדירקטוריון היא נמוכה ועומדת על 4% מהון רובד 1. בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה-VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים, עם דגש על מודלים המתבססים על תרחישים לאמידת הסיכון בעת קיצון. במדיניות הבנק לשנת 2022 בוצע שינוי בתאבון הסיכון והוא נקבע בהסתמך בין היתר, על תרחישים שונים לתזוזות בגורמי הסיכון של הבנק בתיקים השונים. לתרחישים אלה שנקבעו למצב שגרה ולמצב קיצון, יכולת להתמודד עם המגבלות של מודל ה – VAR, הנובעות מההסתמכות שלו על הקשרים בין גורמי הסיכון בתיק הבנק (הקורלציות) והיכולת המוגבלת של המודל להתמודד עם אירועי קיצון. הסיכון הנמדד על-ידי VaR מתייחס לנזק הפוטנציאלי מהחזקת הפוזיציות המאזנית והחוץ מאזנית ובכלל זה הפוזיציות של התיק למסחר החשופות לסיכוני שוק. הבנק מבצע תהליך Back-Testing לתוצאות ה-VaR. תוצאות ה- Back-Testing במהלך התקופה הנסקרת נמצאו תקינות.

תוצאות ה – VAR לשנת 2022 המוצגות בטבלה 43 להלן מלמדות על עלייה בערכו במהלך שנת 2022. עלייה זו נובעת בחלקה הארי מתנודתיות השווקים בשנה האחרונה, אך למרות עלייה זו, נמצא הבנק במרחק סביר ממגבלת הדירקטוריון כפי שנקבעה.

טבלה 43 - אומדן ה-VaR (במיליוני שקלים):

	אומדן ה-VAR לשנה שהסתיימה ביום			
	31 בדצמבר 2022		31 בדצמבר 2021	
	סוף תקופת הדיווח	ערך מקסימלי במהלך השנה	סוף תקופת הדיווח	ערך מקסימלי במהלך השנה
	במיליוני ש"ח			
חשיפה בפועל	26.8	34.1	16.3	20.7
מגבלת הבנק	45.0	45.0	25.0	25.0

(1) מגבלת ה-VAR של הבנק עודכנה בשנת 2022 לערך המהווה כ-4% מהון רובד 1 של הבנק, בהתאם להון רובד 1 של הבנק בתחילת שנת הדיווח.

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של הבנק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכוני שוק ונזילות על-ידי קביעת מגבלות כמותיות התואמות את תאבון הסיכון של הבנק. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות כוללים בין השאר: קנייה ומכירה של ניירות ערך סחירים (בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל), גיוס של פיקדונות לא סחירים (מלקוחות פרטיים ומוסדיים), גיוס פיקדונות סחירים ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות הנובע מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי שינוי הריבית המשתנה של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד מהמגזרים. שינויים אלה עלולים לפגוע ברווחיות ו/או להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר השקלי הלא צמוד בשל הגידול בהיקף הפעילות בתחום האשראי עקב הוראות בנק ישראל שמגבילות את היקף ההלוואות לדיור בריבית משתנה ובתיק הנוסטרו. חשיפה קיימת גם במגזר הצמוד למדד, שכן במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך.

הבנק מנהל מעקב אחר מדדים מקובלים לאמידת סיכון הריבית של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה להתאים את ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו לתיאבון הסיכון של הבנק. בין כלים אלו נמדדים פערי מח"מ, מבוצע כימות באמצעות VaR ונאמדת החשיפה במגוון של תרחישים המבטאים תזוזות שונות בעקום הריבית. כמו כן, עוקב הבנק אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות (בעיקר, הלוואות המשכנתא להן תקופת פירעון ארוכה יותר מאשר לתיקי האשראי האחרים של הבנק), להם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי. ערכי מדדי סיכון הריבית נמוכים יחסית להון רובד 1 של הבנק, עומדים בתאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון, ומעידים על רמה נמוכה של סיכון ריבית, כפי שעולה מנתוני טבלה 45 המציגה את תוצאות השפעת תרחישים שונים הפועלים על עקום הריבית (תזוזות מקבילות שלו וגם תזוזות שאינן מקבילות, המבטאות תזוזה של העקום או לאורך העקום) על השווי הכלכלי (השווי ההוגן של הבנק). במהלך שנת 2022, עם עליית הריבית במשק, חלה עלייה מהותית בשיעור הפיקדונות בריבית משתנה ובמקביל ירידה מתונה בשיעור הפיקדונות צמודי מדד כאשר בסה"כ התרחשה עליה משמעותית בהיקף פיקדונות ממשקי הבית. בעקבות ההסטה בתיק הבנקאי בתיק הפאסיבה לפיקדונות בריבית משתנה הצטמצם העודף של הנכסים על התחייבויות בריבית משתנה וכתוצאה החשיפה (החשבונאית, במונחי רווח והפסד) בטווח הקצר קטנה, וכן ההכנסות מריבית כתוצאה מעליית ריבית של 1% כפי שמוצג בנתוני טבלה מספר 46. יחד עם זאת, חלק לא מבוטל מהשינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית במהלך שנת 2022 בהשוואה לשנת 2021, נובע משינוי שביצע הבנק בהנחות המודל המשמש לחישוב הכנסות הריבית. עדיין, לעליית הריבית והמשך המגמה של עליית הריבית ישנה השפעה חיובית על הכנסות הריבית נטו של הבנק.

מדיניות הבנק, בניהול החשיפה לסיכון ריבית, נקבעת בהתחשב בציפיות להתפתחות בשיעורי הריבית השונים, תוך בחינת העלויות לצמצום החשיפה לסיכון זה ובהתחשב באומדן שיעור הפירעון המוקדם בהלוואות ובגורמים המשפיעים עליו. האירועים בשווקים בשנת 2022 ובתחילת שנת 2023 הביאו לניהול פוזיציה דינאמי, תוך הערכות מצב והערכות מאקרו, והקפדה על עמידה במגבלות שנקבעו לסיכון הריבית.

לשיעור הפירעון המוקדם בתיקי האשראי של הבנק השפעה על תזרימי הנכסים וההתחייבויות של הבנק, ומכאן, על מח"מ התיק הבנקאי של הבנק. ההערכה של שיעור הפירעון המוקדם מתבצעת על סמך נתוני העבר ועל בסיס הנחות הבנק על מספר גורמים המשפיעים על שיעור זה ובהם בעיקר שיעור הריבית. הנחת הפירעון המוקדם של ההלוואות משמשת במגזר הצמוד למדד לצורך חישוב פערי המח"מ והחשיפה לסיכון ריבית. הנחות הבנק לגבי שיעור הפרעון המוקדם מתבססות על הערכות מומחה, שהן בוודאי חיוניות בעת שהשווקים תנודתיים, העולות לאישור וועדת נכסים והתחייבויות הפועלת בראשות מנכ"ל הבנק. במקביל, נמצא הבנק בתהליך לפיתוח מודל לחיזוי פרעונות מוקדמים במשכנתאות שיהיה כלי מסייע בידי הוועדה. מודל לחיזוי פרעונות מוקדמים באשראי הצרכני פותח ברבעון האחרון.

להערכת הבנק, בהתחשב בהיקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות ובחשיפות בכל מגזרי ההצמדה, החשיפה לסיכון כתוצאה משינוי לא צפוי של 1 נקודת האחוז בשיעור הריביות נמוכה וזאת יחסית לשווי התזרים הנקי המהוון של הבנק. הערכה זו של הבנק הינה "מידע צופה פני עתיד" העשויה להתממש באופן שונה מכפי שנצפה לאור העובדה כי היא מבוססת על היקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות והחשיפות בכל מגזרי ההצמדה וייתכן כי היקף הפירעונות בפועל בעתיד, יהיה שונה. בנוסף, יש להביא בחשבון את מגמת עליית הריבית שלא חווינו בשנים האחרונות, שיש לה השפעה על שיעור הפירעונות והמחזורים בתיק המשכנתאות, כפי שמתרחש בפועל במהלך הרבעון הראשון של שנת 2023 עת קצב הפרעונות המתקדמים מתמתן יחסית לערכות ההיסטורי.

מידע כמותי על סיכון ריבית – ניתוח רגישות

טבלה 44 - שווי הוגן מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים):

	ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2021		
	שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול
שווי הוגן מתואם [1]	**1,000.3**	**36.5**	**1,036.8**	**737.1**	**(2.2)**	**734.9**
מזה: תיק בנקאי	990.4	33.5	1,023.9	726.4	(11.6)	714.8

[1] שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

לפרטים נוספים ראה ביאור 32א' לדוחות הכספיים.

טבלה 45 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על שווי הוגן נטו מתואם[1] על הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים):

	31 בדצמבר 2022			31 בדצמבר 2021		
	שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
שינויים מקבילים						
גידול מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד	(33.8)	(3.7)	(37.5)	7.5	(1.2)	6.4
גידול מיידי מקביל של 0.1 נקודת אחוז	(3.7)	(0.4)	(4.1)	0.4	(0.1)	0.3
קיטון מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד	42.0	4.2	46.2	(0.2)	1.2	1.0
שינויים לא מקבילים						
התללה[2]	(44.8)	(3.6)	(48.4)	(57.8)	(0.5)	(58.2)
השטחה[3]	38.1	2.8	40.9	60.0	0.2	60.2
עליית ריבית בטווח הקצר	21.0	0.7	21.7	52.3	(0.2)	52.0
ירידת ריבית בטווח הקצר	(17.5)	(0.6)	(18.0)	(43.3)	0.2	(43.1)

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

(2) התללה – ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.

(3) השטחה – עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

טבלה 46 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית (במיליוני שקלים):

	31 בדצמבר 2022			31 בדצמבר 2021		
	הכנסות ריבית, נטו	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכול	הכנסות ריבית, נטו	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכול
שינויים מקבילים						
עלייה במקביל של 1%	20.0	2.7	22.8	65.1	(2.3)	62.8
מזה: תיק בנקאי	20.0	(1.2)	18.8	65.1	(1.3)	63.8

לפירוט נוסף אודות ההנחות שישמשו לחישוב השווי ההוגן של ראה ביאור 32א לדוחות הכספיים.

סיכון שער חליפין וסיכון אינפלציה

החשיפה לסיכון הבסיס, המתבטאת בהפסד שעלול להתרחש, משינויים במדד המחירים ובשער החליפין. המדיניות של הבנק לנהל את הסיכונים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר ובהתאם להתפתחויות בשווקים הפיננסיים. במסגרת ניהול סיכוני השוק, הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה הצמוד והמט"ח באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו.

כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים של החשיפה. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. חישוב העודף (גרעון) כולל השפעה של נגזרים.

לאור מגמת העלייה בשיעור האינפלציה שומר הבנק על חשיפה במגזר צמוד המדד, שהיא גבוהה יחסית לעבר. עם זאת, החשיפה רחוקה ממגבלת הדירקטוריון, בין היתר, בגין אי הוודאות שעדיין קיימת בנוגע להתפתחות האינפלציה. ראה טבלה מספר 47.

כפי שצוין לעיל, עקב התנודתיות בשווקים ואי הוודאות לגבי התפתחות האינפלציה, פועל הבנק באופן דינאמי לעדכן את חשיפותיו, בהתאם למצב בפועל. השפעת תרחישים שונים בעקבות שינויים בשיעור מדד המחירים לצרכן היא נמוכה מאוד. ראה טבלה מספר 50.

טבלה 47 - מגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה המשפיעה על חשבון רווח והפסד). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר (במיליוני שקלים):

	מגבלה 2022	חשיפה בפועל ליום 31 בדצמבר 2022
צמוד (אחוז מהון רובד 1)	55%	32.5%
במט"ח ובהצמדה למט"ח	10 -/ + מיליוני דולר	1.6 מיליוני דולר

(1) ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד (ליום 31 בדצמבר, 2022 – 935.6 מיליוני ש"ח).

(2) במדיניות ניהול סיכונים פיננסים לשנת 2022 עודכנו המגבלות כדלקמן:

- חישוב המגבלה שונה לאחוזים מהון רובד 1 במקום אחוזים מההון הפיננסי.
- המגבלה המעודכנת לפי מגזרי הצמדה: הצמדה למדד – עודף מקסימלי 55%, גירעון מקסימלי 55%, מט"ח והצמדה למט"ח – ללא שינוי והמגזר הלא צמוד – ללא מגבלה.

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול רווח הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח רווח באופן שוטף בישיבות של הועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים.

טבלה 48 - ריכוז בסיסי ההצמדה של הבנק ליום 31 בדצמבר 2022 (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022					
	מטבע ישראלי		מטבע חוץ			
	צמוד למדד				פריטים שאינם	
	לא צמוד	המחירים	דולר של ארה"ב	אחר	כספיים	סך הכל
נכסים	13,560.0	3,911.8	710.0	354.1	371.3	18,907.2
התחייבויות	13,152.6	3,299.0	681.1	467.6	50.9	17,651.2
מכשירים נגזרים	114.5	(204.7)	(23.0)	113.2	-	-
סך הכל כללי	521.9	408.1	5.9	(0.3)	320.4	1,256.0

טבלה 49 - ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן[1][2][3] (במיליוני שקלים):

	השפעת התרחיש ליום 31 בדצמבר	השפעה חיובית מקסימלית של התרחיש בשנת	השפעה שלילית מקסימלית של התרחיש בשנת
תרחיש	2022	2022	2022
עלייה של 3% במדד	12.0	27.8	-
ירידה של 3% במדד	(12.0)	-	(27.8)

(1) נמדד לפי יום פרסום המדד בחודשים ינואר עד דצמבר 2021.

(2) ליום 31 בדצמבר 2022 אין בשפעת תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר גבוהה מהמדד בפועל.

(3) כולל השפעת תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר ליום 31 בדצמבר 2022 נמוכה מהמדד בפועל בסכום של כ-122.7 מיליוני ש"ח.

הבנק פועל רק במטבעות מרכזיים ובהיקפים מידתיים ביחס להון הפיננסי.

מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכוני שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על-ידי דירקטוריון הבנק. השפעת יחסי גידור ועסקאות במכשירים נגזרים על החשיפה לשינויים בשער מט"ח ומטבע אינה מהותית.

טבלה 50 - רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע במיליוני ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

	ליום 31 בדצמבר 2022		מקסימום שנת 2022		מינימום שנת 2022	
תרחיש	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר
התחזקות של 10%	2.5	0.6	7.3	1.3	0.4	0.6
החלשות של 10%	(2.5)	(0.6)	(0.4)	(0.6)	(7.3)	(1.3)

במהלך התקופה המדווחת ההשפעה של שינוי בשער החליפין על השווי ההוגן אינה מהותית מאחר והבנק אינו מנהל חשיפות משמעותיות במגזר המט"ח (הפעילות בכל אחד ממטבעות חוץ, בנפרד, אינו עולה על 5% מסך המאזן). יחד עם זאת, מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בשערי חליפין, בטבלה לעיל, המבוסס על שערוך במערכת לניהול סיכונים, תוך שימוש במודלים מקובלים לשערוך כל מכשיר, ובשערים היציגים כשער הבסיס. לצורך החישוב משוערך מחדש התיק המנוהל במטבע חוץ, הכולל פעילות בנקאית כמו: משכנתאות, הלוואות, פיקדונות ופעילות בניירות ערך זרים (רכיב האופציות בתיק אינו מהותי ומכאן שגם שינוי בשער החליפין אינו משפיע באופן מהותי על השווי הכלכלי של הבנק), בשער חליפין המשקף עליה/ירידה בשיעור המוצג, ללא הנחות נוספות. לפרטים נוספים אודות בסיסי ההצמדה השונים, ראה ביאור 30 לדוחות הכספיים.

סיכון מחיר מניות וקרנות חוב

במסגרת מדיניות הסיכונים הפיננסיים (סיכוני שוק), הבנק קבע מסגרת מצומצמת של 50 מיליוני ש"ח להשקעה בקרנות סל על מדדי מניות ומניות בחו"ל. יתרת ההשקעה ליום 30 בדצמבר 2022 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב-38.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-13.9 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

כמו כן, הבנק קבע מסגרת לקרנות חוב של 150 מיליוני ש"ח, ויתרת ההשקעה בקרנות חוב המתמחות בעיקר בהלוואות בכירות בתחום הנדל"ן בחו"ל ליום 31בדצמבר 2022 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב-91.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-81.8 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכוני שוק, ראה את דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוח הכספי השנתי לשנת 2021.

3.3 סיכון נזילות ומימון

סיכון הנזילות

"נזילות" מוגדרת כיכולתו של התאגיד לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיו. סיכון הנזילות הינו הסיכון לפגיעה בהון וביציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו בשל אי-וודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם, באופן בלתי צפוי בתוך פרק זמן קצר מבלי שיגרם הפסד מהותי והיכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. החשיפה נובעת ממתן הלוואות לזמן ארוך (אף אם ניתנו בריבית משתנה) הממומנות על-ידי מקורות לטווח קצר.

הבנק חשוף לסיכוני נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים, ובפרט התמקדות בגיוס פיקדונות ממשקי בית. בנוסף לכך מושם דגש על שמירה של רמת נזילות גבוהה, כפי שהיא באה לידי ביטוי בהיקף נכסים נזילים זמינים, ובפערי תזרים קטנים בין פירעון הנכסים להתחייבויות. לאופי האשראי והמפקידים, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה.

לפרטים אודות פיקדונות הציבור ראה ביאור 18 לדוחות הכספיים.

יחס נזילות מזערי

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו מידי יום באמצעות מודל יחס נזילות המזערי שהינו היחס בין כרית הנזילות לבין התזרים הפוטנציאלי היוצא נטו בתרחיש קיצון. לצורך המודל אסף הבנק נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. יחס הנזילות המזערי נבחן בארבעה תרחישים: תרחיש עסקים רגיל, תרחיש "לחץ" ספציפי לבנק, תרחיש "לחץ" מערכתי ותרחיש משולב ספציפי לבנק ולחץ מערכתי. התרחישים השונים נבדלים זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים. תוצאות יחס הנזילות המזערי נבדלים מתוצאות יחס כיסוי הנזילות בעיקר כתוצאה מהנחות מחזור פיקדונות מלקוחות פרטיים שמרניות באופן מהותי מההנחות שיש לקחת על פי נוהל בנקאי תקין 221 ביחס כיסוי הנזילות. יחס נזילות המזערי על פי התרחיש המחמיר הנ"ל עמד ביום 31 בדצמבר 2022 על 154%.

יחס כיסוי נזילות (LCR)

הבנק מודד את יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio - LCR) בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221. יחס כיסוי הנזילות מכיל שני מרכיבים:

- שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets – HQLA) בתנאי קיצון (מונה).
- סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדרים הבאים (מכנה).

על פי ההוראה, למעט מצב של לחץ פיננסי (financial stress), ערכו של היחס לא יפחת מ-100%. דהיינו, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ישתווה לכל הפחות לסך תזרים המזומנים היוצא נטו על בסיס שוטף. הבנק עומד ביחס הנזילות הקבוע בהוראה.

טבלה 51 - יחס כיסוי נזילות המוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח:

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר	
	2022	2021
יחס כיסוי נזילות	202%	237%
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	100%	100%

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים. כמו כן הבנק מקפיד לשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחסי הנזילות גבוהים מהיחסים הנדרשים. ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכמה יתרת שלושת קבוצות המפקידים הגדולות בבנק ב-635 מיליוני ש"ח כ-4.5% מפיקדונות הציבור בהשוואה ל-800 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

יחס מימון יציב (NFSR)

הבנק עוקב אחר נזילות ארוכת הטווח באמצעות מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה-NSFR)Net Stable Funding Ratio) בהוראות באזל III.

החל מיום 31 בדצמבר, 2021 נכנסה לתוקפה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 (יחס המימון היציב נטו), בהתאם להוראה חישוב יחס מימון יציב המוגדר כסכום המימון היציב הזמין חלקי סכום המימון היציב הנדרש, שיחושב על פני סך המטבעות ושלא יפחת מ-100%.

יחס מימון יציב נטו בהתאם, להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222, עמד ליום 31 בדצמבר 2022 על 130%.

לפרטים נוספים אודות יחס מימון יציב ראה ביאור 37 בדוחות הכספיים.

יחס קצר ארוך

מבנה המאזן של הבנק כולל שימושים ארוכים. כ-75% מתיק האשראי הינו אשראי לדיור ולכל מטרה המאופיין בתקופות לפדיון ארוכות. מנגד, התקופה לפירעון של המקורות קצרה יותר. ליום הדוח פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות הכספיות על פי לוחות הסילוקין הינו כ-3 שנים. אולם, פער זה אינו לוקח בחשבון מרכיבים התנהגותיים כגון פירעונות מוקדמים ומח"מ אפקטיבי של המקורות, אשר מקטינים באופן מהותי את הסיכון.

כחלק מניהול הסיכון, מדיניות הבנק שמה דגש על גיוס מקורות ממשקי בית. כ-80% מפיקדונות הציבור של הבנק הינם של אנשים פרטיים. וכ-47% מפיקדונות הציבור הינם בסכום של עד 1 מיליוני ש"ח.

הבנק מנהל את פער המח"מ בין הנכסים והתחייבויות שלו באופן שוטף, על-ידי מודלים ייעודיים לכימות היקף החשיפה. לצורך ניהול סיכון קצר ארוך קבע דירקטוריון הבנק מספר מגבלות, ביניהן:

תקרה להיקפי גיוס נדרשים בשלוש השנים הקרובות, מגבלה על ההפסד המרבי בתרחיש של עליית מחיר הפיקדונות, רצפה ליחס פיקדונות ממשקי בית מסך הפיקדונות וכדומה.

סיכון המימון

הבנק מעריך באופן שוטף את יכולת ההישענות שלו על כל מקור מימון ופועל בהתאם להערכות אלו. בחינה מעמיקה של זמינות מקורות המימון תיערך אחת לשנה במסגרת ההכנה לדיון במדיניות ניהול הסיכונים.

הבנק קבע לעצמו מדיניות ארוכת טווח של הרחבת גיוס המקורות, תוך שמירת משקל המקורות ממשקי בית מסה"כ פיקדונות הציבור, ושמירה על יכולת גיוס המקורות מלקוחות מוסדיים. גיוס פיקדונות לזמן ארוך נעשה בהתייחס להיקף ביצועי אשראי חדש לזמן ארוך. בנוסף, הבנק, באמצעות החברה הבת ירושלים מימון והנפקות, מגייס פיקדונות על פי צרכי הגיוס של הבנק וכתבי התחייבות נדחים על פי צרכי ההון שלו.

הבנק פועל להשגת היעדים באמצעות גיוון סל המוצרים והתאמתו לצרכי הלקוחות והתנאים המשתנים בשוק. בנוסף, עורך הבנק מבצעים לציבור המפקידים באמצעות פרסום באמצעי התקשורת השונים ודיוור ישיר ללקוחות קיימים ופוטנציאליים. הבנק גם מציע שירות בנקאות במערכת סגורה המאפשר גיוס כספים מלקוחות כל הבנקים.

לבנק יכולת לקבל הלוואה Overnight מבנק ישראל במקרי חירום. כמו כן הבנק יכול דרך עסקאות SWAP להעביר נזילות ממט"ח לשקלים ולהיפך.

הבנק מעריך באופן שוטף את יכולת ההישענות שלו על כל מקור מימון ופועל בהתאם להערכות אלו. בחינה מעמיקה של זמינות מקורות המימון תיערך אחת לשנה במסגרת ההכנה לדיון במדיניות ניהול הסיכונים, אך נמצאת במעקב שוטף.

לפרטים נוספים אודות סיכון המימון ראה בדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2022, המופיע באתר האינטרנט של הבנק.

פרטים נוספים אודות שיעבוד מזומנים וניירות ערך מופיעים בביאור 26 לדוחות הכספיים.

3.4 סיכונים אחרים

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים. הגדרת הסיכון כוללת סיכונים משפטיים אך היא איננה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכוני מוניטין. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות הבנקאיות השונות ומובנים בכל תהליכי העבודה בבנק. הבנק פועל במגוון פעילויות פיננסיות וחשוף לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכוני מעילות והונאות, סיכוני טכנולוגיית המידע, המשכיות עסקית, מיקור חוץ, הגנת הפרטיות ואבטחת מידע וסייבר.

פוטנציאל החשיפה לסיכונים תפעוליים גדל בעת אירוע הקורונה, עקב השינוי באופן הפעילות ובפרט, עקב אי הוודאות המעבר לעבודה מהבית. בהתאם לכך גדלה החשיפה למספר סיכונים כגון: המשכיות עסקית, סיכוני טכנולוגיית המידע מידע וסייבר, הגנת הפרטיות וסיכוני מעילות והונאות. הבנק מקיים מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים, ומבצע סקרי ותהליכי הערכה באופן שוטף המשולבים לתוך מפת סיכונים כוללת של הפעילויות העיקריות בבנק, ובנוסף, מבצע תהליך ארגוני להפקת לקחים מאירועי כשל או אירועים של כמעט כשל. מסגרת הטיפול של הבנק בסיכון תפעולי עודכנה במהלך השנה הנוכחית כדי שתתאים להנחיות באזל משנת 2021, והבנק פועל לפי תכנית עבודה סדורה לטפל בכל היבטי הסיכון התפעולי מתוך תפיסה של ראיה רחבה, הכוללת את מכלול סיכוני הבקרה הפנימית, כפי שהוזכרו לעיל.

מוקדי הסיכון התפעולי

הסיכונים התפעוליים המהותיים עימם מתמודד הבנק הם סיכונים המצויים בכל גוף פיננסי. בשנים האחרונות התרבו הסיכונים מבחוץ, בעיקר בהיבט סיכוני סייבר והבנק משקיע משאבים רבים להגנת משאבי הבנק מפני גורמים עוינים ופועל עפ"י הנחיות בנק ישראל תוך סיוע של יועצים חיצוניים.

מוקדי הסיכון העיקריים כאמור לעיל, הינם סיכוני סייבר ואבטחת מידע, המשכיות עסקית והתאוששות מאסון, סיכוני מערכות מידע לרבות כשל מערכות, מעילות והונאות ומיקור חוץ.

הפחתת הסיכון התפעולי

הבנק מקיים מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים. מסגרת זו כוללת, בין היתר, את האמצעים הבאים:

הפעילויות המבוצעות בבנק מעוגנות בנהלים המבוססים על הוראות בנק ישראל, הניסיון המצטבר בבנק ובסיוע יועצים/מומחים חיצוניים. זאת על מנת לשפר ולייעל את שיטות העבודה, תהליכי הבקרה הפנימיים ולמנוע טעויות אנוש.

הקטנת החשיפה התפעולית באמצעות נקיטת אמצעי בקרה מתמשכים ודרישה לביצוע בקרה כפולה בכל תהליך בו קיים סיכון תפעולי מהותי.

ביצוע בקרות רוחביות על תחומי פעילות שונים בהתאם לסיכון הטמון בתהליך, תוך דגש על תהליכים בהם לא מתקיימת בקרה כפולה בתהליך.

ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים מקיפים ואינטגרטיביים ככל הניתן וגיבוש תכניות להפחתת הסיכונים שזוהו בסקר בכמה של פעילויות וקווי עסקים.

יצירת מפת סיכונים כוללת של הבנק, המבטא את סיכוני הבקרה הפנימית השונים להם חשוף הבנק, כולל סיכון תפעולי, סיכון טכנולוגי, רגולציה, איסור הלבנת הון ומימון טרור, מעילות והונאות, סייבר, הגנת הפרטיות ועוד, בכל אחד מהתהליכים העסקיים המהותיים לפעולת הבנק.

הטמעת תרבות ארגונית לניהול הסיכון התפעולי והגברת המודעות אליו בקרב העובדים, כולל תהליכי הפקת לקחים ולמידה מאירועים והקמת פורומים לזיהוי ומיפוי סיכונים תפעוליים וסיכוני בקרה פנימית וטיפול בהם.

הטמעת יכולות לניתוח מתמשך של תרחישי קיצון עבור הסיכון התפעולי וסיכוני הבקרה הפנימית הנוספים.

יישום תהליך אישור טרם הפעלת כל מוצר/פעילות/תהליך חדש – המחייב ביצוע סקר סיכונים מקיף, בניית תוכנית הפחתה מותאמת לרמת הסיכון, ואישור כל מוצר חדש מהותי בפורומים הנדרשים ברמת ההנהלה או דירקטוריון הבנק, וזאת, בהתאם למדיניות ייעודית של הבנק לטיפול במוצר חדש/פעילות חדשה או שעודכנה באופן מהותי.

איסוף מידע על אירועי הפסד או כמעט הפסד וביצוע הפקות לקחים – הבנק אוסף נתונים על אירועי כשל תפעולי שאירעו וגרמו לנזק תפעולי בפועל או שהיה בהם פוטנציאל להפסד תפעולי. באירועים מהותיים או רוחביים מבוצע תחקיר והפקת לקחים של כל הגורמים המעורבים. הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים דיווח על אירועים תפעוליים בהם נגרם הפסד מהותי ואירועים בהם היה פוטנציאל להפסד.

מפת הסיכונים התפעוליים, תכניות ההפחתה של הסיכונים ודיווח אירועי הפסד וכמעט הפסד – מנוהלים במערכת ייעודית לניהול הסיכונים התפעוליים.

מינוי רפרנטים חטיבתיים לניהול סיכונים תפעוליים – לשם שיפור והטמעה של ניהול הסיכון התפעולי בכל יחידות הבנק.

פרק ייעודי במסמך הסיכונים הרבעוני במסגרתו דיווח על אירועי הכשל שאירעו בתקופת הדוח, מוקדי הסיכון הקיימים, כולל סיכוני טכנולוגיה, סייבר ואבטחת מידע, המשכיות עסקית וסיכוני בקרה פנימית נוספים ומצב ההתקדמות בישום תכנית ההפחתה.

הבנק רוכש מידי שנה ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח נכסים וביטוח סייבר אשר מקנה כיסוי ביטוחי מורחב לנזקים בגין פשעי מחשב ולכשלים בתחום הטכנולוגי.

הבנק קבע מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת לנהל ולמזער את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים והוא פועל לפי מסגרת ברורה לטיפול בסיכון זה,

המתבססת על קביעת קווי ההגנה השותפים למהלך, פורומים יעודיים, תאבון סיכון ומגבלות שנקבעו ועל תהליכי הערכה שהבנק ממשיך להרחיב, כולל תהליכי הפקת לקחים. תהליכי ההערכה של הבנק כוללים כיסוי של סיכון תפעולי וסיכוני בקרה פנימית נוספים, כגון: המשכיות עסקית, סיכון מודל, מוניטין, סיכוני מערכות מידע ומעילות והונאות. הבנק ממשיך במהלכים ובתהליכים לשדרוג יכולות הבקרה שלו בשגרה ובחרום, תוך המשך הניטור ושדרוג הטיפול בסיכוני בקרה פנימית. כחלק מראיה זו, נמצא הבנק במהלך שוטף לבחינה ותרגול של תכניות החירום שלו.

להלן סיכונים אלה:

סיכון המשכיות עסקית - הבנק נדרש לשמור על רציפות מתן שירות ותפקוד, גם בעת צמצום הגעת עובדים למתקני הבנק, והגנה על עובדי הבנק ומניעת הדבקה. נדרשת תשומת לב גבוהה לניהול סיכון המשכיות עסקית מול ספקים אשר עובדים עם הבנק. לאחר מגפת הקורונה (בה פעל הבנק במתכונת המשכיות עסקית, בהתאם למתווה תרחיש ייחוס מגיפה) הבנק ממשיך לשדרג את יכולות ההמשכיות העסקית שלו לנוכח תרחישי ייחוס נוספים, בהם תרחיש מלחמה ותרחיש רעידת אדמה, ובהתאם לדרישות בנק ישראל. תכנית ההמשכיות העסקית של הבנק קבעה מבנה ארגוני בחרום ואת הפעולות שיש לבצע בהתאם להתפתחות האירועים בפועל, בעיקר בכל הקשור להערכת הסיכון. הבנק מקפיד לתרגל את התכנית שלו, לפי תכנית תרגיל סדורה.

רעידות האדמה שהתרחשו לאחרונה בטורקיה, ושחלקן הורגשו גם בישראל (בתדירות גבוהה יחסית לעבר), הגבירו את תשומת הלב לסיכון זה. הבנק נערך לביצוע תרגיל במהלך הרבעון הקרוב, וחידד את ההנחיות לעובדי הבנק בנוגע להתנהגות הנדרשת בעת רעידת אדמה. ברבעון האחרון, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות העבודה ההיברידית המשלבת עבודה בבית ובאתרי הבנק וגובשה באופן ההולם את הנחיות וציפיות בנק ישראל. לעקרונות מדיניות זו חשיבות בכל הקשור ליכולת ההמשכיות העסקית של הבנק, בעיקר, בגין המשאבים שהושקעו והעקרונות שנקבעו בעת הקורונה, המאפשרים לעובדי הבנק וליחידות הנדרשות לגיבוי (לו נמנעה פעילותן באתר הראשי) לעבוד מהבית.

סיכון סייבר ואבטחת מידע – הבנק, כמו יתר התאגידים במערכת הבנקאית בישראל חשוף לאיומי סייבר הולכים ומתפתחים. התממשותו עשויה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות או לגרום עיכוב במתן שירות, לגניבת נתוני הלקוחות ופגיעה במוניטין הבנק. במהלך שנת 2022, כתוצאה מהתגברות האיומים ועל אף הרמה הגבוהה והשקעת המשאבים הנרחבת שמבצע הבנק לטיפול בסיכון זה, העלה הבנק את דירוג הסיכון בטבלת גורמי הסיכון לבינוני גבוה.

בשל התרחבות הסיכונים, בנק ירושלים פעל להתאים את מבנה אגף הגנת הסייבר ואבטחת המידע, תוך הקצאת המשאבים הנדרשים לטיפול בסיכון. ראיית הבנק היא כי סיכון זה הוא אחד מהסיכונים המהותיים לפעילות הבנק שפוטנציאל הנזק ממנו יכול להיות גבוה ולפיכך, הוא פועל בהתמדה להפחתת סיכוני סייבר ומשקיע משאבים רבים בתחום, של הגנת הסייבר ואבטחת המידע.

כל מוצר חדש, מערכת חדשה או שינוי בתהליך ובפעילות עובר בדיקות מקיפות של יחידת הגנת הסייבר ואבטחת מידע. מתקיימות בקרות, ביצוע סקרי סיכונים, סקרי אבטחה וחדירות, הטמעה של מוצרי אבטחת מידע מתקדמים, ניטור שוטף 24/7 ועוד, כל זאת למול הצורך לתת מענה למטרות וליעדי הבנק העסקיים.

הבנק פועל לעמידה בתקנות חוק הגנת הפרטיות כך שכל מאגרי המידע בבנק מופו והוגדרו מחדש ועבור כל מאגר נבחנה עמידה בהוראות החוק. בשנים האחרונות הוטמעו בבנק כלים חדשים להתגוננות בפני התקפות קיברנטיות וננקטים אמצעי ההגנה בפני דלף מידע ושמירת נתוני הלקוחות. בנוסף, לבנק קיימים שני עותקי שמירה של נתונים ואתר מחשב חלופי, אשר נועדו לאפשר לבנק את ההמשכיות העסקית וחזרה לפעילות תקינה תוך זמן קצר. כמו כן, הבנק נוקט הסדרי ביטוח בפני נזקים אפשריים בגין אירועי סייבר.

לאור האיומים הגיאופוליטיים המתמשכים, מלחמת רוסיה אוקראינה, וכן, העלייה בשימוש באמצעים הדיגיטליים, בשימוש בענן ושימוש במיקור חוץ, קיימת להערכת הבנק עלייה בסיכון המובנה להתקפות סייבר מצד גורמים עוינים. אגף הגנת הסייבר ואבטחת המידע פועלת באופן שוטף ורציף. מתקיימת עמידה מלאה בביצוע סקרי סייבר למערכות בסיכון גבוה כנדרש במדיניות הבנק וברגולציה.. מתבצעת פעילות ענפה של הדרכה והסברה לעובדים, בין היתר באמצעות תרגול דיוג (פישינג) ואירועי כופרה וכן, אירועים נוספים, בהתאם לתרחישי הייחוס של הבנק, והבנק מקפיד לבצע תרגולי סייבר (שחלקם משולבים עם אירועים וסיכונים אחרים, כגון, סיכון הנזילות), וכן, היה שותף לתרגיל שביצע בנק ישראל למערכת הבנקאית. מתקיים קשר שוטף למול יחידת הסייבר הפיקוחית וגורמים לאומיים לגבי אירועים מיוחדים. ניתן דגש מיוחד לשירותי מודיעין נוספים עליהם הבנק מנוי. פעילות הבנק בתחום אבטחת מידע וסייבר, וכן, בענן, מעוגנת במסמכי מדיניות מפורטים, הקובעים את העקרונות לניהול ובקרת סיכונים אלה, את קווי ההגנה השותפים לטיפול בסיכון, ואת הדיווחים הנדרשים, כולל לחברי ההנהלה, מנכ"ל הבנק ודירקטוריון הבנק. הבנק בוחן סיכון זה גם באמצעות פורומים המשמשים אותו לניתוח תרחישי קיצון.

הפעילות מתבצעת בהתאם לתאבון סיכון שעוגן במסמך המדיניות. במהלך הרבעון האחרון נמצא הבנק בתהליך להגדרה של תאבון סיכון רחב לסיכון הסייבר הכולל גורמי סיכון רבים יותר מעבר המשפיעים על פרופיל הסיכון, כולל התחשבות באפקטיביות הבקרות בהתאם לפעילות השוטפת של הבנק ותרחישי הייחוס. אגף הסייבר, בשיתוף פעולה עם היחידות העסקיות ומחלקת סיכונים תפעוליים נמצאים בשלבים מתקדמים להסדרת מערך לטיפול באנומליות, באמצעות חוקים ושיטות סטטיסטיות מתקדמות היכולות להתריע על פוטנציאל לאירוע שאיננו בשגרה.

סיכוני טכנולוגיית המידע – טכנולוגיית המידע הינה מרכיב מרכזי בתפעול ובניהול תקין של הבנק. סיכוני טכנולוגיית המידע נובעים מפעילותן השוטפת של מערכות המידע של הבנק, תהליכי טכנולוגיית המידע רוחביים ופיתוח פעילויות חדשות (פרויקטים ומערכות). סיכוני טכנולוגיית המידע כוללים גם סיכוני סייבר ואבטחת מידע וסיכוני בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק. מנהל חטיבת המשאבים וחדשנות טכנולוגית אחראי על ניהול סיכוני טכנולוגיית המידע בבנק.

הבנק נערך ועמד באתגר הטכנולוגי בימי הקורונה להבטיח פעילות טכנולוגית רציפה של עובדים מהבית. הסיכון מנוהל על ידי חטיבת המשאבים והטכנולוגיה כאשר בקרת הסיכון מתבצעת בחטיבת הסיכונים המשמשת כקו שני לפעילות. במהלך שנת 2022 הציב הבנק בקר סיכונים בקו הראשון בהתאם למכתב המפקח על הבנקים בנושא זה.

במהלך הרבעון הנוכחי אישר הבנק את אסטרטגיית המחשוב, הנתונים והדיגיטל שלו, הקובעת את העקרונות ליצירת תשתית טכנולוגית מתאימה לעמידה בצרכיו העסקיים של הבנק כפי שעולה מהאסטרטגיה העסקית שלו. עיקר התכנית קובע תהליכי מודרניזציה המאפשרים לבנק ליצור תשתית טכנולוגית ודיגיטלית הפועלת בשכבה "מעל" למערכות הליבה של הבנק.

מעילות והונאות – לבנק מדיניות ייעודית לטיפול בסיכון זה, המתבססת על ציפיות והנחיות בנק ישראל. המדיניות קובעת את העקרונות לטיפול בסיכון, הטיפול באירוע או פוטנציאל לאירוע, דרכי הדיווח, ניטור אנומליות באמצעות חוקים עסקיים ושיטות סטטיסטיות מתקדמות. בפרט, קובעת המדיניות את כל אמצעי המזעור הקיימים בבנק למניעת מעילות והונאות. במהלך השנה הנוכחית סיים הבנק ביצוע סקר למיפוי מוקדי הסיכון הפוטנציאלים העיקריים בפעילותו והוא ממשיך במהלך השנה הנוכחית ולפי התכנון, גם במהלך שנת 2023 בביצוע סקרי עומק במקומות הנדרשים, על מנת לוודא כי אמצעי הבקרה והמזעור הקיימים בבנק מספקים, לנוכח תוצאות הסקרים. תוצאות הסקרים ישולבו במפת הסיכונים הכוללת של הבנק.

ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור – הבנק פועל בהתאם להנחיות בנק ישראל לטיפול בסיכונים אלה, בהתאם לתאבון הסיכון שקבע הבנק במסמך המדיניות לטיפול בסיכונים אלה. הפעילות מתבצעת לפי תכנית עבודה סדורה במטרה להמשיך ולשדרג את אופן הטיפול בסיכונים אלה, את תהליכי הערכת הסיכון, והטיפול של קווי ההגנה בליקויים ככל שהתגלו. תכנית העבודה של הבנק לשנת 2023 נותנת דגש להמשך המהלכים להטמעת סיכון ההוגנות ביחידות הבנק, לשדרוג הבקרות של הקו הראשון (הקווים העסקיים) והקו השני (יחידת הציות ואיסור הלבנת הון בחטיבת ניהול הסיכונים), בין היתר, באמצעים טכנולוגיים, ולמהלכי הדרכה הנדרשים כדי להגביר באופן שוטף את המודעות לטיפול בסיכונים אלה.

במהלך הרבעון המשיכה יחידת הציות לבצע בקרה לעמידת הבנק בהנחיות בנק ישראל בקשר עם הסנקציות שהוטלו על בנקים ברוסיה ואוקראינה, הבנק מקפיד לעמוד במלוא ההנחיות והציפיות של בנק ישראל בנושא זה.

מדדי חשיפה לסיכון תפעולי:

הבנק הגדיר את תאבון הסיכון עבור סיכונים תפעוליים. ההגדרה כוללת מגבלה על שיעור סיכון גבוה מתוך כלל הסיכונים (כלומר כמה סיכונים גבוהים הבנק מוכן להכיל), מגבלה על מספר הסיכונים התפעוליים שהוערכו ברמה גבוהה, מגבלה על הפסד כספי שנתי בגין סיכונים תפעוליים, מגבלה על הנזק בגין תרחיש קיצון תפעולי. ברמה פרטנית הוגדרה מגבלה על תלונות ציבור במדיניות, ומגבלה על זמינות המערכות המשפיעות על השירות ללקוח.

לפרטים נוספים אודות הסיכון התפעולי ראה דוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים לשנת 2022 באתר האינטרנט של הבנק.

מעילות והונאות

הורחבו פעולות הבקרה למניעת מעילות והונאות, ויושמו פעולות הסברה להגברת מודעות עובדים לאירועים מסוג זה. הבנק קבע מדיניות ייעודית לטיפול בנושא זה הקובעת את עקרונות הטיפול כולל הקמת פורום ייעודי לטיפול בחוקי הניטור ודרכי הטיפול במעילות והונאות.

כאמור לעיל, הבנק נמצא במהלך מתקדם להסדרת מערכת ייעודית לניטור אנומליות והקמת מוקד לטיפול בהתרעות.

לפרטים נוספים אודות הסיכון התפעולי וסיכונים אחרים ראה דוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים לשנת 2022.

סיכונים משפטיים

הגדרת הסיכון המשפטי הינה - סיכון הנובע מהפוטנציאל להפסד כתוצאה מהפרה של חוקים, תקנות, או הוראות רגולציה, או כתוצאה מזכויות או חובות של הבנק שאינן מבוססות כנדרש; הסיכון חל גם כאשר ישנם חוזים ללא יכולת אכיפה, תביעות משפטיות, או שיקול דעת מוטעה, אשר עלולים להקשות על מימוש או לפגוע בזכויות הבנק.

הסיכון המשפטי עלול לנבוע מתשתית משפטית לקויה או שגויה אשר בהסתמך עליה נתן הבנק שירות ללקוח, קיבל שירות מספק ו/או קיבל בטוחה מלקוח או מצד שלישי כגון: התקשרות שאינה מגובה בהסכם נאות, בטוחה שאינה ניתנת למימוש כתוצאה מפגם ביצירתה או ברישומה, או מכיוון שהבטוחה נגנבה או איבדה את ערכה וכד'.

נכון ליום 31 בדצמבר 2022, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשותן הינה אפשרית (Reasonably Possible) או אינה קלושה למעט האמור בסעיפים 2 ו-3 בביאור 25ג לדוחות הכספיים.

סיכוני הציות

סיכון הציות הינו הסיכון שתוטל על התאגיד סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית למכלול הוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק, או על נהלים הפנימיים.

כחלק מניהול סיכון הציות מגובשת המדיניות לניהול הסיכון האמור, מבוצע מיפוי של סיכוני הציות, מטופלים מקרים של הפרות ציות, וכן מתנהל פיקוח שוטף על יישום מכלול הוראות החוק הנהלים והרגולציה החלים על הבנק.

ניהול סיכון הציות מיושם בהתאם להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין החלים על הבנק בהקשר זה, ובכלל זה בהתאם להוראה 308.

למידע נוסף על ניהול סיכון הציות ראה דו"ח מפורט על הסיכונים, באתר האינטרנט של הבנק במסגרת האכיפה הפנימית, מנוהל סיכון ה-FATCA וסיכון ה-CRS.

על פי הוראות תקנות ה-FATCA, הבנק מינה (Responsible Officer(RO אשר אחראי על הטמעת התקנות בבנק, להוות איש הקשר מול רשויות המס ולתת הצהרות שונות בשם הבנק. קצין הציות של הבנק משמש גם כ-RO לעניין ה-FATCA.

בעקבות פרסום חוק ייעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, אומץ בבנק ירושלים מנגנון אכיפה מנהלית, אשר חוסה תחת דיני ניירות ערך.

בהתאם לעקרונות שהותוו על-ידי רשות ניירות ערך, גיבש הבנק תוכנית אכיפה פנימית מקיפה אשר נועדה למזער את חשיפת הבנק לסיכון כי יוטלו על הבנק סנקציות כספיות או אחרות בגין אי ציות של הבנק ו/או עובדיו להוראות הדינים החלים עליו.

ניהול סיכוני הציות בבנק מתבצע ע"י קצינת הציות, הכפופה ישירות למנהל חטיבת הסיכונים, מנהל הסיכונים הראשי.

כאמור לעיל, הבנק קבע את המהלכים והתהליכים הנדרשים כדי להטמיע תרבות תומכת בסיכון התנהלות (Conduct Risk) המבטא את הסיכון של הבנק בקיום התנהלות שאינה הוגנת, ראויה ושקופה מול מחזיקי העניין השונים בבנק (ספקים, בעלי מניות, לקוחותיו וכו'). הסיכון ההתנהגותי הינו סיכון מתפתח והבנק פועל בהתאם לציפיות והוראות בנק ישראל בנושא.

סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור

סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרור התממשות של סיכון מוניטין. במסגרת פעילותו חשוף הבנק לסיכוני הלבנת הון ומימון טרור. חשיפתו זו מתמקדת הן בשלב פתיחת החשבון והן במהלך ניהול החשבון. הבנק עשוי להיחשף לגורמים המעוניינים "לנצלו" לצורך הלבנת כספים שמקורם בעבירות שהוגדרו "כעבירות מקור" בחוק איסור הלבנת הון והן לצורך מימון טרור באמצעותו.

על הבנק חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, חוזרים שונים ועוד.

ניהול הסיכון בבנק מתבצע ע"י קצינת הציות. הדירקטוריון והנהלת הבנק קבעו נהלים ומדיניות בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור. הנחיות קצין הציות הינן בהתאמה ובכפוף להוראות החוק. תפקידיו כוללים, בין היתר, ביצוע בקרות אחר דיווחים על פי סוג וגודל הפעולה ודיווחם לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון, ביצוע בקרות שונות על פעילות בחשבונות שונים על פי הפרופיל שלהם, מתן ייעוץ שוטף לסניפים בתחום זה ובביצוע הדרכות המותאמות לעובדים השונים בבנק, על פי תפקידיהם.

לשם יישום החוק והטמעה של הוראותיו, מינה הבנק נאמני ציות במטה וקציני פיקוח בסניפים (להלן: "הנאמן"), אשר מהווים כתובת מקצועית ראשונה לעובדי הסניף או היחידה בהם הם עובדים בנושא מניעת הלבנת הון ומימון טרור, ומשמשים כגורם מבקר מטעם קצין הציות.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת סיכונים אלו ונוספים, ראה דוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים לשנת 2022.

3.5 השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון בכל אחת מהקטגוריות המפורטות להלן, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על עסקיו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשות של אירוע מסוים ואת השפעתו על פרופיל הסיכון של הבנק. כמו כן, להלימות הבקרה לסביבת הסיכון, כמו ליתר הפעולות שעושה הבנק לצורך ניהול הסיכון, יש השפעה על רמת החשיפה לסיכון. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת בטבלה להלן הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את פרופיל הסיכון של הבנק (היכול להיות מושפע בגין התפתחויות חיצוניות, כגון, שינויי מאקרו, וכן, מהפעילות העסקית של הבנק, חדשה או קיימת), לנוכח אפקטיביות הבקרות, קרי, את השפעת הסיכון השיורי על עסקיו. כאמור בפרק זה לעיל, מבצע הבנק מגוון תרחישי קיצון, כולל בשיטת התרחיש האחיד, וכן, ניתוחי רגישות, שנועדו לאתגר את פרופיל הסיכונים של הבנק ואת גורמי הסיכון.

הערכת הסיכון של הבנק מתבצעת ברמה רבעונית, ונתונה לאישור הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון. במהלך השנה הנוכחית, עקב העלייה באי הוודאות כפי שצויין בפרק זה, בין היתר, בגין השינוי בשיעור הריבית, הגבירו ההנהלה והדירקטוריון את תדירות הערכת הסיכונים שהם מבצעים, תוך בחינה של השינוי בפרופיל הסיכון של הבנק לנוכח המגבלות (תאבון הסיכון) שקבעו במדיניות הבנק.

כאמור לעיל, טבלת גורמי הסיכון עודכנה במהלך שנת 2022 בכל הקשור לסיכון הסייבר ורמתו עלתה לבינונית גבוהה, וזאת, בשל העלייה ברמת הסיכון ובאיומי הסייבר, ועל אף ההשקעה המרובה של הבנק בבקרות ובניטור הסיכון והרמה הטובה של איכות הניהול שלו, וכן, עודכנה הטבלה ברבעון הרביעי של השנה את הטבלה בכל הקשור לסיכון האסטרטגי, עם אישורה של תכנית המחשוב, הנתונים והדיגיטל, התומכת בתכנית האסטרטגית העסקית של הבנק, שרוענה בחודש אוקטובר 2022 ושאתגורה, באמצעות ניתוחי רגישות ומבחני קיצון לנוכח האיומים הנוכחיים העלתה כי אסטרטגיה זו ממוקדת ויציבה.

הבנק ממשיך לנטר באמצעות הערכות מצב שוטפות של ההנהלה והדירקטוריון ובאמצעות קווי ההגנה שלו את התפתחות הסיכונים הללו ואת פוטנציאל השפעתם, לנוכח, העלייה באי הוודאות בין היתר, בגין מצב המאקרו (עליית הריבית ורמת האינפלציה, העימות בין אוקראינה לרוסיה, ההרעה במצב הבטחוני באיזורנו), וכן, בגין המצב הפוליטי. כאמור בפרק זה, הבנק איננו מזהה בשלב זה שינוי בגורמי הסיכון ופרופיל הסיכון שלו, אך בשל כמות האיומים, המורכבות של חלק מהם, ואי הוודאות שעדיין שורה לגבי כיוון התפתחותם והשפעתם על המשק, המערכת הבנקאית והבנק עצמו, ממשיך הבנק לנקוט כל האמצעים הנדרשים כדי לנטר באופן מהיר כל שינוי בגורמי הסיכון שלו. טבלה מספר 52 מציגה את גורמי הסיכון של הבנק, נכון למועד פרסום דוח זה.

טבלה 52 - ריכוז השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי:

	גורם הסיכון	השפעת הסיכון
1	**השפעה כוללת של סיכוני אשראי** סיכון הנובע מכך שהלווה לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על פי הסכם. הרעה ביציבותם של הלווים השונים ו/או ביכולתם לפרוע את האשראי עלולה להשפיע לרעה על שווי נכסי הבנק ועל רווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות מדיניות האשראי בבנק ומגבלות חשיפה לגבי סוגי לווים שונים במגזרי הפעילות השונים.	בינונית
1.1	**סיכון בגין איכות לווים וביטחונות** סיכון הנובע מהרעה באיכות הלווים ו/או בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי לבנק, העלולים להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי, ולפיכך על שווי נכסי הבנק ורווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות הגדרה ברורה של מדיניות האשראי, הקפדה על תהליך חיתום, והגבלת פעילות לסוגי לווים ספציפיים במגזרי הפעילות והמוצרים השונים.	בינונית
1.2	**סיכון בגין ריכוזיות ענפית** סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשתייכים לענף משק מסוים ביחס לתיק האשראי. הרעה בתוצאות הפעילות העסקית של אותו ענף משק, יכולה להביא לפגיעה ביכולת ההחזר ו/או בשווי הביטחונות שניתנו על-ידי חלק מהלווים המשתייכים לענף זה וכתוצאה מכך להשפיע לרעה על שווי נכסי הבנק ורווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות המגבלות של בנק ישראל לעניין זה ואלו של הדירקטוריון באשר להיקף חשיפה מקסימאלי לענפי המשק השונים. הבנק עומד במגבלות האמורות.	בינונית
1.3	**סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים** סיכון הנובע מהרעה במצבו של לווה גדול או של קבוצת לווים גדולה (יחסית לתיק האשראי) שכתוצאה מכך עלולה להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי, ועל שווי נכסי הבנק ורווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות המגבלות של בנק ישראל ושל הדירקטוריון על היקף חשיפה מקסימאלי ללווה ולקבוצת לווים. כן מתקיימת בקרה שוטפת על עמידה במגבלות אלו. הבנק עומד בכל המגבלות.	נמוכה
2	**השפעה כוללת של סיכוני שוק** סיכון הנובע משינויים של מחירים או שערים בשווקים הפיננסיים או של פרמטרים כלכליים אחרים, המשפיעים על שווי הנכסים או ההתחייבויות של הבנק, ועלולים להביא לשחיקת ההון שלו או לפגוע ברווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע לגבי כל סיכון בנפרד כמפורט לעיל, וכן במרוכז באמצעות מודל ה- VaR ותרחישי קיצון.	נמוכה
2.1	**סיכון ריבית** סיכון הנובע מההבדל שבין רגישות שווי הנכסים לשינויים לא צפויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות ומרמת הריבית - שינויים העלולים להביא לשחיקת ההון של הבנק. כתוצאה מהחשיפה לריבית בבסיסי ההצמדה השונים עלולה להיגרם ירידה עתידית (לאורך חיי הנכסים או ההתחייבויות) בהכנסות המימון. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, בהתאם להערכות לגבי משתני השוק ובכפוף למגבלות על רגישות מהתזרים הפיננסי הנקי המהוון של הבנק לתרחיש של שינוי בעקומי הריבית השקלית והריבית הצמודה למדד. מגבלות החשיפה מבוקרות באופן שוטף.	נמוכה
2.2	**סיכון אינפלציה** סיכון הנובע משינויים בקצב האינפלציה העלולים לגרום להפסד בשווי של ההפרש הכלכלי בין הנכסים לבין ההתחייבויות (ההון הפיננסי הפעיל) במגזר הצמוד למדד. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, בכפוף למגבלות על גובה ההון הפיננסי הפעיל, תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים בהתאם לתנאי השוק. מגבלות החשיפה מבוקרות באופן שוטף.	נמוכה

	גורם הסיכון	השפעת הסיכון
2.3	**סיכון שערי חליפין** סיכון הנובע משינויים בקצב האינפלציה העלולים לגרום להפסד בשווי של ההפרש הכלכלי בין הנכסים לבין ההתחייבויות (ההון הפיננסי הפעיל) במגזרי המט"ח והצמוד למט"ח. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, בכפוף למגבלות על גובה ההון הפיננסי הפעיל, תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים בהתאם לתנאי השוק. מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכוני שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. מגבלות החשיפה מבוקרות באופן שוטף.	נמוכה
2.4	**סיכון מחירי מניות ואג"ח** סיכון הנובע מירידת ערך של המניות והאג"ח שהבנק מחזיק. לבנק תיק ניירות ערך שמרביתו אג"ח ממשלתי ומיעוטו אג"ח קונצרני. מדיניות הבנק אינה מאפשרת פעילות משמעותית במניות (בין לצרכי מסחר לבין צרכי השקעה). שיעור ההחזקה (לרבות החזקה עקיפה) של הבנק במניות ובמדדי מניות הינו זנית. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע באמצעות מגבלות על סכום ההשקעות, אופיין, סחירותן, מח"מ התיק וגובה ההפסד הצפוי מהשקעות אלו. המגבלות מתנהלות הן באמצעות מודל ה-VaR והן באמצעות תרחישי קיצון.	נמוכה
3	**סיכון נזילות** סיכון הנובע מאי-הוודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם (בלי להשפיע השפעה חריגה על המחירים) ולגבי היכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים עלולה להיווצר עלות בלתי מתוכננת של גיוס המקורות העלולה להשפיע על הכנסות המימון. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים, הארכת מח"מ המקורות ושמירה על רמת נזילות גבוהה. לבנק מערכת בקרה המבוססת על מודל פנימי הבוחן מספר תרחישים. כמו כן בוחן הבנק, לאורך זמן, את התנהגות לקוחותיו אשר עשוי להיות לה השפעה על החשיפה לסיכון זה.	נמוכה
4	**סיכון תפעולי** סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים. הגדרת הבנק כוללת גם את סיכון מודל (תיקוף מודלים) הנובעים משימוש לקוי במודלים המשמשים את הבנק, את סיכון המשאב האנושי שהתבטא במהלך התקופה האחרונה בקושי בגיוס עובדים, בעיקר, בפעילות הטכנולוגיה וסיכוני בקרה פנימית נוספים, כפי שצוינו לעיל, ובהם: המשכיות עסקית, מעילות והונאות ומיקור חוץ. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות סקר סיכונים תפעוליים, הערכת חומרת הסיכונים, כתיבת נהלים, יישום בקרות והטמעת מערכות בנושאים להם השפעה על החשיפה לסיכון כגון משאבי אנוש, אבטחת מידע, תהליכים וכדומה. בבנק קיים תהליך סדור לאישור טרם הפעלת כל מוצר/פעילות/תהליך חדשים, הכולל בחינת הסיכונים ויישום בקרות הולמות. הבנק מקיים מעקב אחר אירועי הפסד וכמעט הפסד תפעוליים לצורך הפקת לקחים ושיפור הבקרה. דירוג הסיכון כולל התייחסות גם להיבטים שעלו מתוך משבר הקורונה כמתואר בפרק זה ובתוכם עשייה בפוטנציאל סיכון מעילות והונאות, השפעת האירוע על סיכון המודלים שבשימוש הבנק, הפעלת תכנית ההמשכיות העסקית וכן היבטים נרחבים יותר של ניהול המשאב האנושי, עקב התפשטות המגיפה, הסגרים ומדיניות העבודה מהבית.	בינונית-גבוהה
5	**סיכוני טכנולוגית המידע** סיכון הנובע מכשל בפעילותם השוטפת של מערכות המידע של הבנק המורכבות מתהליכי העבודה המתבצעים ביחידות המחשוב השונות או מפעילות שוטפת של מערכת ו/ או רכיב תשתית של חומרה או תוכנה. לרבות, סיכוני אבטחת מידע וסיכוני בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק.	בינונית
6	**סיכוני אבטחת מידע וסייבר והגנת הפרטיות** סיכון לפגיעה בנכס מהותי של הבנק באמצעות התקפה דרך מרחב הסייבר, כולל חשיפת מידע (זליגה), זמינות המידע (השבתה), מהימנות ושלימות המידע (שיבוש). ניהול סיכוני אבטחת מידע בבנק תומך במענה לאיומים ולסיכונים ובשמירה על נכסי המידע ומערכות טכנולוגיית המידע של הבנק.	בינונית-גבוהה

	גורם הסיכון	השפעת הסיכון
7	**סיכון משפטי** סיכון הנובע מאירועים בלתי צפויים כגון תביעות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות, חוסר יכולת לאכוף חוזים, או פסיקות של ערכאות משפטיות לרעת הבנק העלולים לגרום לפגיעה ברווחיות הבנק. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות בקרות משפטיות ומערך ייעוץ משפטי פנימי וחיצוני. ניסיון העבר מלמד שאירועים כאמור לא חשפו את הבנק להפסדים משמעותיים.	נמוכה
8	**סיכון רגולטורי** סיכון רגולטורי הינו סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר משינויים ברגולציה או בחקיקה שיש בהם להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק והחובות המוטלות עליו. הבנק, כתאגיד בנקאי וכחברה ציבורית כפוף להוראות רגולטוריות רבות הבאות לידי ביטוי בחקיקה, חקיקת משנה, ומדיניות והוראות ביצוע של רשויות וגופי פיקוח שונים. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות קיום מעקב שוטף אחר הצעות ותזכירי חוק, הוראות חוק, וטיוטות והוראות של הרגולטורים השונים (הפיקוח על הבנקים, רשות ני"ע, הרשות לאיסור הלבנת הון, רשם החברות, וכד'). כמו כן, מתבצע מעקב אחר פסיקה חדשה של ערכאות המשפט השונות בישראל. בכדי לוודא שלמות ההוראות לגביהן מבוצע המעקב, מנויה המחלקה המשפטית על פרסומים מקצועיים שוטפים של מספר משרדי עו"ד מובילים בישראל בתחומי הבנקאות, שוק ההון, מקרקעין, דיני עבודה, וכד'.	בינונית
9	**סיכון מוניטין** סיכון הנובע מפגיעה בדימוי הבנק כמוסד פיננסי יציב ואמין בעקבות פרסומים, נכונים או שגויים, בעיני לקוחותיו, משקיעים, וגופי רגולציה שונים. הפגיעה במוניטין עלולה להביא להסטה של פעילות הלקוחות לספקי שירותים פיננסיים אחרים, תוך הרעה בפעילות וברווחיות הבנק (בעיקר מחשיפה לסיכון מרווח). ניהול החשיפה מתחלק לשניים: מניעת הסיכון, וניהול הסיכון לאחר התממשות אירוע או אינדיקציות להתממשות אירוע.	בינונית
10	**סיכון אסטרטגיה** סיכון האסטרטגיה נובע מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים ומהחלטות שגויות בשל הערכות מאקרו שלא מתגשמות. הסיכון נובע גם בין היתר, מכניסה לתחומים חדשים, הרחבת שירותים קיימים והגדלת השקעות בתשתיות לשם מימוש האסטרטגיה העסקית. סיכון זה הינו פונקציה של התאמה בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, התכניות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות בניית תהליך אסטרטגי סדור, קבלת ייעוץ חיצוני ממומחים בתחום ופעולות נוספות להפחתת הסיכון.	בינונית
11	**סיכון ציות** סיכון הציות נובע מכישלון הבנק לציית להוראות צרכניות, הוראות חוק, הוראות המפקח על הבנקים והוראות רגולציה רלוונטיות אחרות. החובות החלות על הבנק הינן חוצות ארגון הנוגעות למגוון רחב של פעילויות, תהליכים ומוצרים.	בינונית
12	**סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור** סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור הינו סיכון להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרור התממשות של סיכון המוניטין.	בינונית
13	**סיכון אכיפה פנימית** סיכון אכיפה פנימית הינו סיכון להטלת עיצומים כספיים משמעותיים ו/או עיצומים על הגבלת עיסוק על מי מבין עובדי הבנק , בגין חוסר ציות לדיני ניירות ערך. הבנק נערך להקטנת הסיכון דרך גיבוש תכנית אכיפה פנימית על פי העקרונות שנקבעו על ידי רשות ניירות ערך, עריכת סקר למיפוי פערים בתחום וטיפול בהשלמת הפערים, ביצוע פעילות הדרכה והטמעה, וטיפול שוטף באירועים העלולים להיחשב כהפרות לרבות הפקת לקחים מתאימה.	נמוכה

לפרטים נוספים ראה דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

פרק 4 – מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1 מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של בנק. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 לדוחות הכספיים.

הפרשה להפסדי אשראי

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses – CECL), כפי שפורסמו בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) בדבר "מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי". הכללים חדשים מציגים מתודולוגיה חדשה לרישום הפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי, תוך מתן שקיפות רבה יותר בהתייחס לסיכון האשראי. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 לדוחות הכספיים. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, וחיזוק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים. זאת, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים. הבנק קבע נהלים לקיום הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני. ככלל, אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון של אומדני פירעון מוקדם בהתאם לשיטות כמותיות שגיבש הבנק, ותוך התחשבות בצפי לביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי עם הלווה, ככל שרלוונטי. הפרשה שחושבה על בסיס קבוצתי בגין הלוואות מבוססת ככלל על יתרת החוב הרשומה.

על מנת להעריך את האומדן להפסדי אשראי צפויים לאורך התקופה החוזית של הנכסים, הבנק מתבסס על מידע היסטורי תוך בחינת הצורך להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניתנות לביסוס יהיו שונים מן התנאים בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. לצורך קביעה זו, הבנק מביא בחשבון את מאפייני הנכסים הפיננסיים לרבות גורמים רלוונטיים לקביעת יכולת הגבייה הצפויה.

מדידת ההפרשה להפסדי אשראי מבוססת על חלוקת תיק האשראי של הבנק לקבוצות החולקות מאפייני סיכון דומים (תהליך המכונה "סגמנטציה"). תמצית גישת הבנק לסגמנטציה הינה כדלקמן: הבנק מפלח את האשראי לציבור לאנשים פרטיים – הלוואות לדיור, אנשים פרטיים – צרכני, נכס מסחרי, ליווי פרוייקטים, קבוצות רכישה, רכישת תיקים, שירותים פיננסים ועסקי אחר.

ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי, כדלקמן:

אמידת ההפרשה נעשית ככלל בשיטת שיעוור ההפסד (Loss-rate). תהליך זה מבוסס בראשיתו על ממוצע הפסדי העבר בתיק, המיוצג על ידי מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs), ככלל, בכל ענף משקי ב-10 שנים האחרונות. הפסדי העבר מותאמים בהמשך התהליך בגין שורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון שינויים במדיניות האשראי, ריכוזיות תיק האשראי, מדדי LTV, שינויים בהיקף האשראי ובסיווג ותנאים נוספים. תהליך זה נועד להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניתנות לביסוס עשויים להיות שונים מהתנאים ששררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. בשלב הבא משלב הבנק תחזיות סבירות וניתנות לביסוס לשנה אחת, ולאחריה שב על פני שנה אחת למידע ההיסטורי המותאם בגין תנאים נוכחיים על בסיס ליניארי.

ההפרשה בגין אשראי חוץ מאזני מוכרת בגין מחויבויות אשר אינן ניתנות לביטול ללא תנאי על ידי הבנק, ומבוססת על אותה הסגמנטציה שתוארה לעיל, תוך התחשבות במקדמי ניצול של הפריטים החוץ מאזניים השונים (היינו, מקדמי המרה לאשראי). הפרשה זו מוצגת במאזן במסגרת התחייבויות אחרות.

תהליך זה מלווה בשיקול דעת משמעותי ובהנחות מומחה, על מנת לשקף את מיטב ציפיות ההנהלה והערכותיה באשר להפסדי האשראי הצפויים.

היערכות הבנק כללה, בין היתר, גיבוש מתודולוגיות לחישוב אומדן ההפרשה להפסדי אשראי, ביצוע שינויים והתאמות במערכות המידע, עדכון בקרות ויישום דרישות הגילוי בהתאם לכללים החדשים. מטבע הדברים, גם לאחר תחילת היישום לראשונה של ההוראות החדשות יימשך טיוב ופיתוח הליך אמידת ההפרשות להפסדי אשראי ובהתאמה, יכול ופעולות אלה יחייבו שינויים מסוימים בהליך המדידה. כמו-כן, אומדני הבנק כוללים הערכות המשקפות, בין היתר, תנאי אי וודאות ומטבעם יכולים להשתנות מעת לעת. יובהר כי הכללים החדשים אינם משנים את סיכון האשראי הגלום בתיק האשראי של הבנק.

למידע בדבר המדיניות החשבונאית בנושא הפסדי אשראי לתקופות שקדמו ל-1 בינואר 2022, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת 2021

.

לפירוט ההשפעה הכמותית ראה ביאורים 13 ו-29 בדוחות הכספיים.

מיסים נדחים

המיסים הנדחים מחושבים עבור הפרשים זמניים בין ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים לבין הסכומים שיובאו בחשבון לצרכי מס. חישוב המיסים הנדחים נעשה על פי שיעורי המס הצפויים לחול כאשר מיסים אלה ייזקפו לרווח והפסד כפי שהם ידועים סמוך לתאריך אישור הדוחות הכספיים. המיסים הנדחים מחושבים לפי שיעורי המס הצפויים לחול בעת ניצול העתודה או מימוש הטבת המס, בהתבסס על חוקי המס אשר היו בתוקף בתאריך המאזן.

בעת רישום מיסים נדחים לקבל הבנק מבצע הערכות ואומדנים לגבי אפשרות מימושם בעתיד.

לפרטים אודות המדיניות החשבונאית ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

לפירוט ההשפעה הכמותית ראה ביאור 8 בדוחות הכספיים.

מכשירים נגזרים

המכשירים הנגזרים בבנק מוצגים במאזן על פי שווים ההוגן. אשר מחולקים ל-3 רמות:

נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.

נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים או התחייבויות זהים בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על-ידי נתוני שוק נצפים.

נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם לא נצפים.

השווי ההוגן של הנגזרים נקבע על פי מחירי שוק מצוטטים בשווקים פעילים או על אומדן השווי ההוגן שנקבע על פי מחירים של נכסים דומים, או התחייבויות דומות (Mark to model). שיטות ההערכה כוללות שימוש בפרמטרים שונים כגון: עקומי ריבית, שיעורי מטבעות וסטיות תקן. ההערכה כוללת התחשבות בהנחות אודות גורמים שונים כגון סיכוני אשראי של הצד הנגדי לעסקה ונזילותו. מדידת שווי הוגן של נגזר אשר לא קיימים לגביו מחירים מצוטטים בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים או לא קיימים מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים או התחייבויות זהים בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על-ידי נתוני שוק נצפים, תחשב למדידת שווי הון ברמה 3.

לפרטים נוספים אודות המדיניות החשבונאית ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

לפירוט ההשפעה הכמותית ראה ביאורים 27 ו-32ד בדוחות הכספיים.

מדידות שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

ביום 28 באפריל 2011, פרסם המפקח על הבנקים חוזר המכיל על המערכת הבנקאית את תקן (FAS 157 - ASC 820-10) בנושא מדידת שווי הוגן. במסגרת יישום התקן, הבנק עושה שימוש בטכניקות הערכת שווי המביאות למקסימום את השימוש בנתונים נצפים רלוונטיים ולמינימום את השימוש בנתונים לא נצפים. מדידת שווי הוגן מתבססת על ההנחה שהעסקה מתבצעת בשוק העיקרי (principal market) של הנכס או ההתחייבות, או בהיעדר שוק עיקרי, בשוק המועיל ביותר.

הבנק מסווג מדידות שווי הוגן תוך שימוש במדרג שווי הוגן שמשקף את המשמעותיות של הנתונים ששימשו בביצוע המדידות.

לפרטים נוספים אודות המדיניות החשבונאית ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

לפירוט נוסף אודות ההשפעה הכמותית ליישום מדידה לפי שווי הוגן – ראה ביאור 32 בדוחות הכספיים.

הפסדי אשראי בגין ניירות ערך

הבנק אומד את הפסדי האשראי הצפויים בגין איגרות חוב זמינות למכירה בכל מועד דיווח כאשר השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת. בכל מועד בו השווי הוגן נמוך מהעלות המופחתת, הבנק בוחן האם הירידה בשווי הוגן נובעת מהפסדי אשראי או גורמים אחרים. ירידת ערך שנובעת בקשר להפסד אשראי, נרשמת באמצעות הפרשה להפסדי אשראי ואילו ירידת ערך שלא נרשמה באמצעות הפרשה להפסדי אשראי, נרשמת דרך רווח כולל אחר, נטו ממס.

הבנק מחשב את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים עבור ניירות ערך זמינים למכירה באופן פרטני, באמצעות השוואה בין הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים להיגבות מנייר הערך לבין בסיס העלות המפוחתת. ההפרשה כאמור נקבעת כנגד רישום של הוצאות בגין הפסד אשראי, כדי לשקף את רכיב הפסד האשראי של הירידה בשווי הוגן אל מתחת לעלות המופחתת. ההפרשה להפסדי אשראי בגין איגרת חוב זמינה למכירה מוגבלת כך שסכומה לא יעלה על סכום ההפרש שבין העלות המופחתת לבין השווי ההוגן הנמוך ממנה. אם השווי ההוגן של נייר הערך עולה עם הזמן, כל הפרשה להפסדי אשראי שלא נמחקה חשבונאית מתבטלת באמצעות הקטנת הוצאה בגין הפסדי אשראי.

לפרטים נוספים אודות המדיניות החשבונאית ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

התחייבויות תלויות

הבנק הינו צד בהליכים משפטיים אשר ננקטו כלפיו על-ידי לקוחות הבנק, לקוחות לשעבר וצדדים שלישיים שונים שראו עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק. לצורך הערכת הסיכונים בהליכים המשפטיים מתבססת הנהלת הבנק על חוות דעתם של עורכי הדין הפנימיים של הבנק, או על חוות דעתם של יועצים משפטיים חיצוניים, הנבדקות על-ידי עורכי הדין הפנימיים של הבנק. הערכות אלו מתבססות על מיטב שיפוטם של היועצים המשפטיים, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים וכן על ניסיון משפטי שנצבר בנושאים השונים בארץ.

יש להביא בחשבון כי תוצאות ההליך עלולות להיות שונות מההערכה שנקבעה לגבי תביעה בשל העובדה שבתחום המשפטי אין אפשרות לתת הערכה ודאית.

לפרטים נוספים אודות המדיניות החשבונאית ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

לפירוט נוסף אודות ההתחייבויות התלויות ראה ביאור 25 בדוחות הכספיים.

עתודות לכיסוי זכויות עובדים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים, יתבסס על תשואות שוק של אגרות חוב ממשלתיות בישראל, כמו כן ובהתאם להוראות, קבע הבנק מדיניות ונהלים המפרטים כיצד יש לבחור את אגרות החוב הממשלתיות שעל בסיסן יחושב שיעור ההיוון.

לפרטים נוספים אודות המדיניות החשבונאית ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

לפירוט ההשפעה הכמותית – ראה ביאור 22 בדוחות הכספיים.

4.2 אומדנים חשבונאיים קריטיים

הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים דורשת מההנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות. התוצאות בפועל של אומדנים אלו עלולות להיות שונות מהאומדנים ו/או ההערכות. האומדנים וההערכות מתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים השונים וניסיון העבר תוך הפעלת שיקול דעת ואשר ההנהלה מאמינה כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים.

4.3 בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הוראות הפיקוח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה- Sox Act. בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על-ידי ה-SEC וה- PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הוראות המפקח קובעות:

(1) תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה-SEC שפורסמו מכוחם.

(2) בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה- COSO 2013 (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 בדצמבר 2022 לא אירע כל שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

פרק 5 - מידע נוסף

5.1 תרומות ופעילות קהילתית

הבנק מחויב, מזה שנים רבות, לפעול ולתרום למען הקהילה, פועל לעידוד התנדבות ומודעות חברתית בקרב עובדיו, המעצימות אותם ומחזקות את תחושת הגאווה והשייכות לבנק. הבנק שם דגש על תחומים שההשקעה בהם תשפיע על העתיד באופן משמעותי לטובת החברה בישראל, בדגש על אוכלוסיות מוחלשות כגון אנשים עם מוגבלות, נוער בסיכון, ומקלטי נשים. בשנים האחרונות העמיק הבנק באופן משמעותי את היקף התנדבות העובדים בפעילויות משותפות עם העמותות להן הוא תורם ומקיים עמן מגוון פעילויות על פני השנה. בין העמותות הללו ניתן למנות עמותות הפועלות לסיוע לילדים ונוער במצוקה, אוכלוסיות מוחלשות, בעלי מוגבלויות ועוד.

במהלך שנת 2022 הבנק החליט להשתתף, בפרויקט "גדולים במדים" של עמותת יד לילד המיוחד ואימץ יחידה בבסיס חיל האוויר, תל נוף זהו שיתוף פעולה מיוחד המשלב תרומה כספית לצד קשר שוטף עם היחידה וקיום פעילויות משותפות יחד והכל במטרה לתת הזדמנות לצעירים אלו לממש את הפוטנציאל שלהם דרך תרומה משמעותית לחברה, ושרות בצה"ל.

במהלך השנים האחרונות תקציב תרומות הבנק גדל:

נכון לסוף שנת 2021 ,תמיכתו הכוללת של הבנק עמדה על כ-500 אלף ש"ח בשנה. בשנת 2022 , גדל תקציב התרומות של הבנק בשיעור של כ-50% ועמד על סך 750 אלפי ש"ח. תקציב התרומות לשנת 2023 גדל ועומד על סך 900 אלף ש"ח.

לפרטים נוספים ראה בפרק 1.3 - סביבה, חברה וממשל.

5.2 נושאים נוספים

דירקטוריון הבנק מביע את הערכתו ותודתו לעובדים ולמנהלים של הבנק, על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקיו.

זאב נהרי
יושב ראש הדירקטוריון

יאיר קפלן
מנהל כללי

20 במרץ, 2023

הצהרה (certification)

אני, יאיר קפלן, מצהיר כי:

א. סקרתי את הדוח השנתי של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - "הבנק") לשנת 2022 (להלן: - "הדוח").

ב. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

ג. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.

ד. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). וכן:

1. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;

2. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;

3. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן

4. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן

ה. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

1. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן

2. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יאיר קפלן

מנהל כללי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

20 במרץ, 2023

הצהרה (certification)

אני, אלכסנדר זלצמן, מצהיר כי:

א. סקרתי את הדוח השנתי של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - "הבנק") לשנת 2022 (להלן:-"הדוח").

ב. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

ג. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.

ד. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). וכן:

1. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
2. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
3. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
4. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן

ה. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

1. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
2. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

20 במרץ, 2023

אלכסנדר זלצמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים

וחשבונאי ראשי

דוחות כספיים - תוכן עניינים

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

דוח רואה החשבון המבקר - בקרה פנימית על דיווח כספי

דוח רואה החשבון המבקר

דוח רווח והפסד מאוחד

דוח מאוחד על הרווח הכולל

מאזן מאוחד

דוח על השינויים בהון העצמי

דוח על תזרימי מזומנים מאוחד

ביאורים לדוחות הכספיים

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק ירושלים בע"מ (להלן - הבנק) אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (Monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2022, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission - COSO. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (Believes) כי ליום 31 בדצמבר 2022, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2022 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק קוסט פורר גבאי את קסירר, כפי שצוין בדוח שלהם בעמוד 117 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2022.

זאב נהרי	**יאיר קפלן**	**אלכס זלצמן**
יושב ראש הדירקטוריון	מנהל כללי	סגן מנהל כללי, מנהל אגף הכספים, חשבונאי ראשי

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' דרך מנחם בגין 144 א',
תל-אביב 6492102

טל. +972-3-6232525
פקס +972-3-5622555
ey.com

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ - בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק ירושלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו (להלן ביחד- "הבנק") ליום 31 בדצמבר, 2022, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2022, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את המאזנים המאוחדים של הבנק לימים 31 בדצמבר, 2022 ו-2021 ואת דוחות רווח והפסד המאוחדים, הדוחות המאוחדים על הרווח הכולל, הדוחות המאוחדים על השינויים בהון העצמי והדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022 והדוח שלנו מיום 20 במרס, 2023 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

תל-אביב,
20 במרס, 2023

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' דרך מנחם בגין 144 א',
תל-אביב 6492102

טל. +972-3-6232525
פקס +972-3-5622555
ey.com

Building a better working world

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ- דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המאוחדים המצורפים של בנק ירושלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו (להלן – "הבנק") לימים 31 בדצמבר, 2022 ו-2021 ואת דוחות רווח והפסד המאוחדים, הדוחות המאוחדים על הרווח הכולל, הדוחות המאוחדים על השינויים בהון העצמי והדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הבנק לימים 31 בדצמבר, 2022 ו-2021 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2022, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), והדוח שלנו מיום 20 במרס, 2023 כלל חוות דעת בלתי מסוייגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

<u>ענייני מפתח בביקורת</u>

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון הבנק ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים המאוחדים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגביו היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד וזאת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעותו חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

<u>הפרשה להפסדי אשראי צפויים</u>

<u>תיאור הנושא</u>
כמפורט בביאור 1 לדוחות הכספיים המאוחדים, החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק לראשונה את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses – CECL), כפי שפורסמו בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) בדבר "מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי".
כפי שמתואר בבאורים 13 ו-29 לדוחות הכספיים המאוחדים, ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר, 2022 הסתכמה לסך של 162.3 מיליון ש"ח וכוללת הפרשה המוערכת על בסיס פרטני והפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי.

תהליך הערכת ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מתבסס על אומדנים משמעותיים הכרוכים באי ודאות, על תחזיות צופות פני עתיד ועל הערכות סובייקטיביות הן בשלב הזיהוי והסיווג של החובות והן בשלב מדידת ההפרשה להפסדי אשראי צפויים. לשינוי באומדנים או בהערכות אלו עשויה להיות השפעה מהותית על ההפרשה להפסדי אשראי המוצגת בדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק.

כמתואר בביאור 1, המדיניות החשבונאית המיושמת בתהליך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי צפויים ושיקול הדעת והאומדנים העיקריים המשמשים בסיס לחישובה הינם:

- הנהלת הבנק נדרשת להפעיל שיקול דעת רב בעת זיהוי, איתור וסיווג חובות בעייתיים, וזאת על פי קריטריונים מוגדרים אשר עשויים להעיד על הפיכתו של חוב לבעייתי, אומדן הפגיעה האפשרית או הקיימת במקור ההחזר הראשוני של הלווה, אומדן תזרים המזומנים הצפוי של הלווה לפירעון החוב במלואו ובמועדו, וכן הערכת נתונים פיננסיים אחרים של הלווה אשר יכולים להצביע על סממנים לקיומן של חולשות או חולשות פוטנציאליות של הלווה.
- בחישוב ההפרשה הפרטנית מפעילה ההנהלה שיקול דעת לגבי תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לשירות החוב מפעילות הלווה וממימוש בטחונות וערבויות.
- בחישוב ההפרשה להפסדי אשראי צפויים המוערכת באופן קבוצתי, מפעילה ההנהלה שיקול דעת בגיבוש אומדן ההפרשה באשר להפסדי האשראי הצפויים לאורך חיי האשראי הנותרים של תיק האשראי, תוך שימוש במידע צופה פני עתיד המשקף תחזיות כלכליות. תהליך אמידת ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס קבוצתי, מבוסס על פילוח של האשראי לקבוצות של נכסים פיננסיים בעלי מאפייני סיכון דומים, בחלוקה בין אשראי בעייתי לבין אשראי לא בעייתי. לכל קבוצה כאמור מעריך הבנק את ההפרשה להפסדי האשראי הצפויים לאורך חיי האשראי בהתבסס על מידע היסטורי, תנאים נוכחיים וגורמים סביבתיים שונים וכן תחזיות עתידיות. תהליך זה כולל תחזיות בדבר פירעונות מוקדמים, אירועים כלכליים עתידיים והערכות בדבר יכולת הגבייה.

הואיל וביקורת ההפרשה להפסדי אשראי צפויים דורשת שיקול דעת משמעותי של רואה החשבון המבקר וכן ידע וניסיון על מנת לבחון את סבירות ההנחות, הנתונים והשיטות ששימשו את ההנהלה בקביעת אומדן ההפרשה לאורך חיי האשראי הנותרים, זיהינו את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים כעניין מפתח בביקורת.

<u>כיצד ניתן מענה לנושא בביקורתנו</u>

נוהלי הביקורת העיקריים שביצענו, בין היתר, בהתייחס לעניין מפתח זה נועדו לבחון את נאותות המתודולוגיה שיושמה, סבירות האומדנים ואפקטיביות הבקרות הרלוונטיות לתהליך. נהלים אלה כללו, בין היתר, (1) השגת הבנה של תהליך ההפרשה להפסדי אשראי צפויים; (2) הערכת התכנון, היישום והאפקטיביות של הבקרות הפנימיות של הבנק ליצירת ההפרשה להפסדי אשראי צפויים הכוללות, בין היתר, בקרות על נאותות מתודולוגיית ההפרשה וניטור סיכון האשראי; (3) סקירת תהליך זרימת המידע כך שלהנהלה תהיה יכולת לתת גילוי נאות לסיכונים הגלומים בתיק ההלוואות של הבנק; (4) הערכת נאותות השיטות הכמותיות להערכת הפסדי האשראי הצפויים, לרבות ההנחות שעליהן הן מבוססות, המתודולוגיה השזורה בהן ומידת התאמתן לגודלו למורכבותו של הבנק, כנדרש בהוראות הדיווח לציבור; (5) בחינת תהליכי הסקירה והאישור שמיישמת ההנהלה לצורך בדיקת נאותות ההפרשה להפסדי אשראי; (6) בחינת סבירות ההפרשה להפסדי אשראי צפויים בכללותה.

ביצענו נהלים מבססים לבדיקת ההפרשה על בסיס מצגים פנימיים וחיצוניים אשר כללו, בין השאר, את הנהלים המתוארים להלן: בחנו כי מתודולוגית ההפרשה להפסדי אשראי נעשית בהתאם לכללי החשבונאות והדיווח החלים על הבנק תוך התחשבות בהשפעות הסביבה הכלכלית והרגולטורית של הבנק; ביקרנו את שלמות ודיוק המידע המשמש את הבנק לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי צפויים וביקרנו את נאותות הסיווג וההפרשה עבור מדגם חובות. סקרנו אירועים ועסקאות לאחר תאריך המאזן ובחנו אם הם מאששים או סותרים את מדידת ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על ידי הבנק לתאריך המאזן המאוחד.

תל-אביב,
20 במרס, 2023

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

מכהנים כרואי חשבון המבקרים
של הבנק משנת 2003

דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	ביאור	2022	2021	2020
הכנסות ריבית	2	906.7	628.7	521.5
הוצאות ריבית	2	311.5	174.5	100.8
הכנסות ריבית, נטו	2	**595.2**	**454.2**	**420.7**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	13,29	78.8	(58.9)	102.4
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי		**516.4**	**513.1**	**318.3**
הכנסות שאינן מריבית				
הכנסות מימון שאינן מריבית	3	77.2	44.6	73.9
עמלות	4	116.9	102.6	95.3
הכנסות אחרות	5	30.6	13.3	-
סך כל ההכנסות שאינן מריבית		**224.7**	**160.5**	**169.2**
הוצאות תפעוליות ואחרות				
משכורות והוצאות נילוות	6	221.9	207.3	184.5
אחזקה ופחת בניינים וציוד	15	112.6	105.5	104.2
הוצאות אחרות	7	155.5	138.8	118.9
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות		**490.0**	**451.6**	**407.6**
רווח לפני מיסים		**251.1**	**222.0**	**79.9**
הפרשה למיסים על הרווח	8	87.2	78.1	29.7
רווח נקי				
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		163.9	143.9	50.2
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		0.5	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק		163.4	143.9	50.2
רווח בסיסי ומדולל למניה (בש"ח)				
רווח נקי בסיסי ומדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק	9	2.32	2.04	0.71

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

זאב נהרי	**יאיר קפלן**	**אלכסנדר זלצמן**
יושב ראש הדירקטוריון	מנהל כללי	סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

20 במרץ, 2023

דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	ביאור	2022	2021	2020
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		163.9	143.9	50.2
בניכוי רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		0.5	-	-
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		163.4	143.9	50.2
רווח (הפסד) כולל אחר:				
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	10	(56.5)	1.7	1.6
התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים	10	12.8	(4.9)	(1.4)
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים		**(43.7)**	**(3.2)**	**0.2**
השפעת המס המתייחס	10	14.9	1.1	(0.1)
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים	**10**	**(28.8)**	**(2.1)**	**0.1**
הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		135.1	141.8	50.3
הרווח הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		0.5	-	-
הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק		**134.6**	**141.8**	**50.3**

ראה גם ביאור 10- רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מאזן מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	ביאור	ליום 31 בדצמבר 2022	2021
נכסים			
מזומנים ופיקדונות בבנקים	11	3,360.1	3,546.0
ניירות ערך [1]	12	1,043.1	772.7
אשראי לציבור	13,29	14,218.1	12,197.3
הפרשה להפסדי אשראי		(160.6)	(113.2)
אשראי לציבור, נטו		14,057.5	12,084.1
בניינים וציוד	15	189.6	181.7
נכסים בגין מכשירים נגזרים	27	6.1	4.5
נכסים אחרים	17	250.8	248.0
סך כל הנכסים		**18,907.2**	**16,837.0**
התחייבויות והון			
פיקדונות הציבור	18	14,266.8	12,454.3
פיקדונות מבנקים	19	342.9	306.6
אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים	20	2,677.6	2,609.7
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	27	9.5	3.5
התחייבויות אחרות [2]	21	354.4	336.2
סך כל ההתחייבויות		**17,651.2**	**15,710.3**
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	24א	1,221.2	1,126.7
זכויות שאינן מקנות שליטה		34.8	-
סך כל ההון		**1,256.0**	**1,126.7**
סך כל ההתחייבויות וההון		**18,907.2**	**16,837.0**

(1) לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן, ובדבר ניירות ערך ששועבדו ראה ביאור 12 – השקעות בניירות ערך.

(2) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בבנק ובמאוחד לימים 31 בדצמבר 2022 ו-31 בדצמבר 2021 בסך 1.7 מיליוני ש"ח ו-3.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	הון המניות הנפרע	פרמיה וקרנות הון	סך הכל הון המניות וקרנות הון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים (גירעונות) שנצברו	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך כל ההון
יתרה ליום 1 בינואר 2020	127.3	99.5	226.8	(4.1)	738.8	961.5	-	961.5
רווח נקי בתקופה	-	-	-	-	50.2	50.2	-	50.2
דיבידנד	-	-	-	-	(11.8)	(11.8)	-	(11.8)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	-	-	-	0.1	-	0.1	-	0.1
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	**127.3**	**99.5**	**226.8**	**(4.0)**	**777.2**	**1,000.0**	**-**	**1,000.0**
רווח נקי בתקופה	-	-	-	-	143.9	143.9	-	143.9
דיבידנד	-	-	-	-	(15.1)	(15.1)	-	(15.1)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	-	-	-	(2.1)	-	(2.1)	-	(2.1)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	**127.3**	**99.5**	**226.8**	**(6.1)**	**906.0**	**1,126.7**	**-**	**1,126.7**
התאמה ליתרת פתיחה, בשל השפעת היישום לראשונה	-	-	-	-	3.6	3.6	-	3.6
יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2022 לאחר יישום לראשונה	**127.3**	**99.5**	**226.8**	**(6.1)**	**909.6**	**1,130.3**	**-**	**1,130.3**
מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	34.5	34.5	-	-	34.5	34.3	68.8
רווח נקי בתקופה	-	-	-	-	163.4	163.4	0.5	163.9
דיבידנד	-	-	-	-	(43.1)	(43.1)	-	(43.1)
דיבידנד שהוכרז וטרם שולם	-	-	-	-	(35.1)	(35.1)	-	(35.1)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	-	-	-	(28.8)	-	(28.8)	-	(28.8)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	**127.3**	**134.0**	**261.3**	**(34.9)**	**994.8**	**1,221.2**	**34.8**	**1,256.0**

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי מזומנים מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
רווח נקי לשנה	163.9	143.9	50.2
התאמות:			
פחת על בניינים וציוד	68.3	61.3	58.4
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	78.8	(58.9)	102.4
רווח ממכירת תיקי אשראי	(65.9)	(44.1)	(65.9)
הפסד (רווח) ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	1.6	0.3	(4.6)
ירידת ערך של נכסים המוחזקים למכירה	-	3.5	-
רווח ממכירת בניינים וציוד	-	(13.3)	-
הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר	2.7	(6.1)	0.9
רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר	-	(0.3)	(1.9)
מיסים נדחים, נטו	13.7	34.7	(19.4)
פיצויי פרישה - גידול בעודף עתודה על יעודה (גידול בעודף היעודה על העתודה)	0.7	(1.2)	4.3
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון	(42.8)	27.3	0.6
שינוי נטו בנכסים שוטפים:			
נכסים בגין מכשירים נגזרים	(1.6)	(3.1)	1.8
ניירות ערך למסחר	(31.0)	(28.0)	(4.5)
נכסים אחרים	(3.5)	(27.7)	(119.8)
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	6.0	2.0	(0.5)
התחייבויות אחרות	57.2	79.6	152.0
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים	(19.5)	11.0	(0.3)
מזומנים נטו, שנבעו מפעילות שוטפת	**228.6**	**180.9**	**153.7**

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
שינוי נטו באשראי לציבור (*)	(3,264.8)	(1,485.0)	(892.7)
רכישת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	(956.2)	(883.3)	(1,176.2)
תמורה ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	469.7	489.7	826.0
תמורה מפדיון איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	229.1	88.3	244.8
תמורה ממכירת תיקי אשראי (*)	1,282.8	385.2	594.7
רכישת בניינים וציוד	(75.7)	(78.5)	(69.2)
תמורה ממימוש בניינים וציוד	-	20.1	-
מזומנים נטו, ששימשו לפעילות השקעה	**(2,315.1)**	**(1,463.5)**	**(472.6)**
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
שינוי נטו בפיקדונות הציבור	1,812.5	749.1	817.6
שינוי נטו בפיקדונות מבנקים	36.3	144.4	50.2
שינוי נטו בפיקדונות הממשלה	-	-	(0.4)
הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	530.5	1,175.2	149.8
פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	(526.9)	(351.9)	(603.7)
הנפקת הון בחברות מאוחדות לבעלי מניות חיצוניים	71.8	-	-
דיבידנד ששולם לבעלי מניות	(43.1)	(15.1)	(11.8)
מזומנים נטו, שנבעו מפעילות מימון	**1,881.1**	**1,701.7**	**401.7**
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים	19.5	(11.0)	0.3
גידול (קיטון) במזומנים ופיקדונות בבנקים	(205.4)	419.1	82.8
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת התקופה	3,546.0	3,137.9	3,054.8
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף התקופה	**3,360.1**	**3,546.0**	**3,137.9**
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:			
ריבית שהתקבלה	729.3	679.6	580.4
ריבית ששולמה	192.7	138.0	132.6
מיסים על הכנסה ששולמו	68.6	99.6	69.7
מיסים על ההכנסה שהתקבלו	4.9	0.8	0.3
נספח ג' - פעילות השקעה ומימון שלא במזומן בתקופת הדוח			
נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות	30.8	13.5	135.4
רכישת רכוש קבוע באשראי	0.5	16.5	8.5
דיבידנד שהוכרז וטרם שולם	35.1	-	-

(*) סווג מחדש

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לדוחות הכספיים - תוכן עניינים

1.	עיקרי המדיניות החשבונאית	128
	א. כללי	128
	ב. הגדרות	128
	ג. בסיס עריכת הדוחות הכספיים	128
	ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני חקיקה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים	129
	ה. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים	132
	ו. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם	148
2.	הכנסות והוצאות ריבית	149
3.	הכנסות מימון שאינן מריבית	150
4.	עמלות	151
4א.	הכנסות מחוזים עם לקוחות	152
5.	הכנסות אחרות	153
6.	משכורות והוצאות נלוות	154
7.	הוצאות אחרות	155
8.	הפרשה למיסים על הרווח	156
9.	רווח למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק	159
10.	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	160
11.	מזומנים ופיקדונות בבנקים	160
12.	השקעות בניירות ערך	161
13.	סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	164
14.	השקעה בחברות מוחזקות	167
15.	בניינים וציוד	168
16.	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	170
17.	נכסים אחרים	170
18.	פיקדונות הציבור	171
19.	פיקדונות מבנקים	171
20.	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	172
21.	התחייבויות אחרות	175
22.	זכויות עובדים	176
23.	עסקאות תשלום מבוסס מניות	188
24א.	הון עצמי	189
24ב.	הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים	190

ביאורים לדוחות הכספיים - תוכן עניינים (המשך)

25.	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות	194
25א.	ערבויות	197
26.	שעבודים, תנאים מגבילים ובטחונות	198
27.	פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון	199
28.	מגזרי פעילות פיקוחיים	203
29.	מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	216
29.א	חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים – תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי	216
29.ב	חובות : 1. איכות אשראי ופיגורים	218
29.ב	חובות : 2. מידע נוסף על חובות לא צוברים	220
29.ב	חובות : 3. מידע נוסף על הלוואות לדיור	226
29.ג	מכירה רכישה וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך השנה	227
29.ד	אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל	229
29.ה	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	230
30.	דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	231
31.	נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון	233
32א.	יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	235
32ב.	פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	238
32ג.	שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3	240
32ד.	מידע כמותי על פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3	240
33.	בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק וחברות המאוחדות שלו	241
34.	נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן	250
35.	מידע על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים לצורכי מס	255
36.	תמצית נתוני הבנק	257
37.	הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה	263

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

בנק ירושלים בע"מ (להלן – הבנק) הינו בנק מסחרי העוסק בעיקר במתן אשראי לדיור ואשראי קמעונאי אחר, במימון בנייה לדיור וכן בגיוס פיקדונות לזמן קצוב, פעילות בשוק ההון, ניהול חשבונות עו"ש ומתן שירותי בנקאות פרטית לתושבי חוץ.

הבנק הינו חברה בת של "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן – "יצוא") ומניותיו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הבנק קיבל את אישור הפיקוח על הבנקים לפרסם את הדוחות הכספיים השנתיים על בסיס מאוחד בלבד. בביאור 36 מוצגת תמצית הדוחות של הבנק סולו, הכוללת מאזן, דוח רווח והפסד ודוח על תזרימי מזומנים.

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 20 במרץ, 2023.

ב. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנסחרים בארה"ב נדרשים ליישם בהתאם להיררכיה שנקבעה ב-ASC 105 FAS 168 (הקודיפיקציה).

תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן: "IFRS") - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי ה-IASB, והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS), לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.

IASB - הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים.

FASB - הוועדה לתקני חשבונאות בארה"ב.

חברות בנות - חברות שהבנק מחזיק בזכויות פיננסיות שמקנות שליטה בהן.

מדד - מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בישראל.

צד קשור/בעל עניין - כמשמעותו בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

ג. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1. עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

2. שימוש באומדנים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת מההנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי בעייתי ולמדידת הפרשה להפסדי אשראי, הבנק נדרש להחזיק הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני. לפירוט על אופן חישוב ההפרשה ראה סעיף 7 להלן.

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2022 מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

1. **אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL) והוראות נוספות.**

<u>עיקרי הכללים החדשים</u>

הוראות המפקח על הבנקים מאמצות את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses – CECL), כפי שפורסמו בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) בדבר "מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי". הכללים החדשים שפורסמו במסגרת עדכון תקינה ASU2016-13 מציגים מתודולוגיה חדשה לרישום הפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי, תוך מתן שקיפות רבה יותר בהתייחס לסיכון האשראי.

למידע בדבר המדיניות החשבונאית בנושא הפסדי אשראי לתקופות שקדמו ל-1 בינואר 2022, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת 2021.

מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, וחיזוק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים. זאת, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

השינויים העיקריים הנובעים מיישום הכללים החדשים הינם כדלקמן:

- ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה.
- מדידת ההפרשה להפסדי אשראי מתבססת על חלוקת תיק האשראי של הבנק לקבוצות החולקות מאפייני סיכון דומים.
- באומדן ההפרשה להפסדי אשראי נעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד אשר משקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים, לצד התחשבות בניסיון היסטורי מותאם לתנאים נוכחיים.
- הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי חלים על אשראי, לרבות הלוואות לדיור, אגרות חוב המוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.
- הורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי.
- באגרות חוב בתיק הזמין למכירה, ירידת ערך הקשורה להפסד אשראי, מוכרת באמצעות הפרשה להפסדי אשראי ומתואמת בכל תקופה לשינויים בסיכון האשראי ובכך מאפשרת השבת ירידת ערך באשראי בתקופות עתידיות בהתבסס על שיפורים באשראי.
- עדכון כללי הסיווג והמחיקה החלים על אשראי לדיור: סיווג הלוואות לדיור שנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר כהלוואות שאינן צוברות ריבית, בחינת הצורך לסווג הלוואות לדיור כחובות בארגון מחדש של חוב בעייתי ודרישה לביצוע מחיקה חשבונאית לאחר פרק זמן שנקבע.
- תיק האשראי מוצג תוך הבחנה בין אשראי צובר ושאינו צובר, באופן שההגדרות הקיימות לגבי חובות פגומים וסיכון אשראי פגום יוחלפו בהגדרות של חובות לא צוברים וסיכון אשראי לא צובר, בהתאמה.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הוראות נוספות בנושא סיווג חובות

בינואר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים קובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר כלל הבהרות לגבי סיווג של חובות בארגון מחדש וכללי החזרתם למסלול צובר. בפרט, הובהר שסיווג של חוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אינו גורם אוטומטית לכך שיהיה צורך לסווג את החוב בסיווג בעייתי, ושחוב כאמור יכול להיות מסווג כחוב שצובר או שאינו צובר הכנסות ריבית במועד השינוי.

הוראות ספציפיות נוספות בנושא הלוואות לדיור

בפברואר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים", במסגרתו בוטלה בין היתר הדרישה לחישוב הפרשה קבוצתית בשיעור מזערי של 0.35% בגין הלוואות לדיור, בוטלה הדרישה לחישוב הפרשה מזערית לפי שיטת עומק הפיגור ונוספה דרישה לנכות מהון עצמי רובד 1 סכומים בגין הלוואות לדיור שמסווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות. כמתאפשר בהתאם להוראות בנק ישראל, הבנק ממשיך לקבוע את מצב הפיגור של הלוואות לדיור בהתאם לשיטת עומק הפיגור.

השפעת הכללים החדשים על הלימות הון

בדצמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים". במסגרת החוזר נקבעו הוראות מעבר שיחולו על השפעת האימוץ לראשונה של הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים וזאת על מנת להפחית השפעות בלתי צפויות של יישום הכללים על ההון הפיקוחי.

תיאור השפעת היישום לראשונה

השפעת יישומם של הכללים החדשים משקפת, בין היתר, את הרכב תיק האשראי של הבנק וכן את הערכות הבנק ביחס למצב הנוכחי של הכלכלה ולתנאים כלכליים חזויים. הבנק יישם את ההוראות החדשות החל מיום 1 בינואר 2022 תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה. (התאמה ליתרת הפתיחה של העודפים ליום 31 בדצמבר, 2021).

להלן השפעת השינוי בסעיפים השונים:

	31 בדצמבר 2021	השפעת יישום CECL	1 בינואר 2022
	במיליוני ש"ח		
	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
א. מאזן			
אשראי לציבור	12,197.3	(2.8)	12,194.5
סך הכל ההפרשה להפסדי אשראי:	(113.2)	7.1	(106.1)
מזה: הפרשה להפסדי אשראי- תיק מסחרי	(10.0)	3.6	(6.4)
מזה: הפרשה להפסדי אשראי- הלוואות לדיור	(54.5)	16.0	(38.5)
מזה: הפרשה להפסדי אשראי- אנשים פרטיים אחר	(48.7)	(12.5)	(61.2)
אשראי לציבור נטו	12,084.1	4.3	12,088.4
התחייבויות אחרות - הפרשה להפסדי אשראי חוץ מאזני	(3.4)	1.2	(2.2)
ב. הון עצמי			
יתרת עודפים לפני השפעת המס	906.0	5.5	911.5
השפעת המס	-	(1.9)	(1.9)
יתרת עודפים, לאחר השפעת מס	906.0	3.6	909.6
ג. הלימות הון ומינוף			
יחס הון עצמי רובד 1	10.7%		10.7%
יחס הון כולל	14.2%		14.2%
יחס המינוף	6.3%		6.3%

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בהתאם למתודולוגיה המעודכנת, ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי. הרכיבים הכמותיים מבוססים בעיקר על היסטוריית מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs), ככלל, בכל ענף משקי ב-10 שנים האחרונות. אומדנים אלה מתחשבים בשורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון היקף הפסדי העבר, פרופיל הסיכון של קבוצות הסיכון, סיווג החוב, הרכב תיק האשראי, תנאי הכלכלה הקיימים והחזויים וכיו"ב.

כמו כן, בהוראות המעבר, במועד היישום לראשונה ניתנו הקלות מסוימות, לרבות פריסת השפעת היישום לראשונה בכל הקשור להשפעתה על יחס הון עצמי רובד 1 על פני 3 שנים בהתאם להוראות המעבר שנקבעו. הבנק בחר שלא לאמץ הקלות אלו.

בנוסף, יישום הכללים החדשים הביא לניכוי בסכום שאינו מהותי מהון עצמי רובד 1 במועד היישום לראשונה, וזאת לאור הדרישה לנכות מהון עצמי רובד 1 סכומים בגין הלוואות לדיור שמסווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות, סכום זה אינו כפוף להקלות שניתנו במסגרת הוראות המעבר.

היערכות הבנק כוללת, בין היתר, גיבוש מתודולוגיות לחישוב אומדן ההפרשה להפסדי אשראי, ביצוע שינויים והתאמות במערכות המידע, עדכון בקרות ויישום דרישות הגילוי בהתאם לכללים החדשים. מטבע הדברים, גם לאחר תחילת היישום לראשונה של ההוראות החדשות יימשך טיוב ופיתוח הליך אמידת ההפרשות להפסדי אשראי ובהתאמה, יכול ופעולות אלה יחייבו שינויים מסוימים בהליך המדידה. כמו-כן, אומדני הבנק כוללים הערכות המשקפות, בין היתר, תנאי אי וודאות ומטבעם יכולים להשתנות מעת לעת. יובהר כי הכללים החדשים אינם משנים את סיכון האשראי הגלום בתיק האשראי של הבנק.

2. **עדכון מדיניות חשבונאית שיושמה בעקבות היישום לראשונה של הכללים החדשים בנושא חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפסדי אשראי צפויים**

הבנק מיישם את הנחיות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, וכן עמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו על ידי המפקח בהוראות הדיווח לציבור. הנחיות אלה קובעות, בין היתר, כי תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הפסדי אשראי הנובעים ממכשירים פיננסיים כמפורט בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) – מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי. הנחיות אלה מיושמות לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור ואשראי לממשלה.

לפירוט אודות יישום ההנחיות ראה להלן סעיף ה.7 אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי.

3. **עדכון הוראות הדיווח לציבור לאופן חישוב והצגת התשואה להון**

החל מיום 1 בינואר, 2022 שונתה שיטת חישוב שיעור התשואה להון ושל שיעורי הכנסה והוצאה הרבעוני במונחים שנתיים, בהתאם למקובל בבנקים בארה"ב. מספרי ההשוואה הוצגו מחדש כדי להתאים לאופן החישוב בשנת 2022.

ה. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

1. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בש"ח שהינו מטבע הפעילות וההצגה של הבנק ושל החברות הבנות. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק.

2. מטבע חוץ והצמדה

נכסים והתחייבויות במטבע חוץ או הצמודים אליו ואלה הצמודים למדד המחירים לצרכן כלולים בדוחות הכספיים כדלהלן:

א. אלה הצמודים למדד המחירים לצרכן מוצגים לפי המדד הידוע בתאריך המאזן ולפי תנאי ההצמדה שנקבעו.

ב. אלה שבמטבע חוץ או הצמודים אליו מוצגים לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על-ידי בנק ישראל לתאריך המאזן, למעט במקרים בהם תנאי ההסכם קובעים אחרת.

להלן פרטים על מדד המחירים לצרכן ושער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב ושיעורי עלייתם (ירידתם):

	ליום 31 בדצמבר			שיעור עליה (ירידה) בשנת		
	2022	2021	2020	2022	2021	2020
	בש"ח			באחוזים		
שער דולר	3.53	3.11	3.22	13.5	(3.3)	(7.0)
מדד המחירים לצרכן-בסיס 1993 (נקודות):						
חודש נובמבר ("מדד ידוע")	240.8	228.7	223.3	5.3	2.4	(0.6)
חודש דצמבר ("מדד בגין")	241.4	229.4	223.1	5.3	2.8	(0.7)

עסקאות שאינן במטבע הפעילות טופלו כלהלן:

א. עסקה הנקובה במטבע חוץ נרשמה, בעת ההכרה לראשונה, במטבע הפעילות, תוך שימוש בשער החליפין המידי בין מטבע הפעילות לבין מטבע החוץ במועד העסקה בכל תאריך מאזן, פריטים כספיים במטבע חוץ מתורגמים תוך שימוש בשער החליפין המידי בתאריך המאזן.

ב. בכל תאריך מאזן, פריטים לא כספיים במטבע חוץ הנמדדים בעלות היסטורית, מתורגמים תוך שימוש בשער החליפין במועד העסקה.

ג. בכל תאריך מאזן, פריטים לא כספיים במטבע חוץ הנמדדים בשווי הוגן מתורגמים תוך שימוש בשער החליפין במועד קביעת השווי ההוגן.

ד. הפרשי שער הנובעים מסילוק של פריטים כספיים, או הנובעים מתרגום של פריטים כספיים לפי שערי חליפין שונים מאלה ששימשו לתרגום בעת ההכרה לראשונה במהלך התקופה, או מאלה ששימשו לתרגום בדוחות כספיים קודמים, מוכרים בדוח רווח והפסד בתקופה בה נבעו.

3. איחוד דוחות כספיים

חברות בנות חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הבנק. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום אובדן השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הקבוצה.

זכויות שאינן מקנות שליטה זכויות שאינן מקנות שליטה הן ההון העצמי בחברה בת שאינו ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לבנק וכוללות בתוכן מרכיבים נוספים כגון: אופציות למניות של חברות בנות.

מדידת זכויות שאינן מקנות שליטה במועד צירוף העסקים זכויות שאינן מקנות שליטה נמדדות במועד צירוף העסקים בשווי הוגן.

הקצאת הרווח הכולל בין בעלי המניות רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך הרווח, ההפסד ורווח כולל אחר מיוחס לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית.

עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה, תוך שימור שליטה עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה תוך שימור שליטה, מטופלות כעסקאות הוניות. כל הפרש בין התמורה ששולמה או התקבלה לבין השינוי בזכויות שאינן מקנות שליטה נזקף לחלק הבעלים של הבנק ישירות להון. כמו כן, בעת שינויים בשיעור ההחזקה בחברה בת, תוך שימור שליטה, הבנק מייחס מחדש את הסכומים המצטברים שהוכרו ברווח כולל אחר בין הבעלים של הבנק לבין הזכויות שאינן מקנות שליטה.

עסקאות שבוטלו באיחוד יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

פרטים על חברה בת שהוקמה ואוחדה לראשונה

ביום 25 במאי, 2022, הושלמה עסקה במסגרתה הבנק הקים תאגיד עזר בנקאי, תמר אריאל קפיטל בע"מ ("החברה הבת"), אשר אליו הועברה פעילות האשראי הצרכני של הבנק לרבות תיק קיים בהיקף של 1.4 מיליארד ש"ח, ובמקביל, רכשו חברות מקבוצת הפניקס כ-19.99% ממניות החברה הבת. ממועד זה, מועבר לחברה הבת כל האשראי הצרכני המבוצע בבנק. כתוצאה מהעסקה, הבנק רשם תוספת להון בסך של כ- 59.5 מיליוני ש"ח, ברבעון השלישי תוספת של כ-4.5 מיליוני ש"ח וברבעון הרביעי 4.8 מיליוני ש"ח, כך שליום הדוח סך תוספת ההון שרשם הבנק עומד על כ-68.8 מיליוני ש"ח. בנוסף, מעביר הבנק לחברה אשראי צרכני המבוצע באופן שוטף. כתוצאה מכך צפוי הבנק להגדיל את הונו בגין עסקה זו בסכומים נוספים עד לסך כולל של כ-76.0 מיליוני ש"ח. (סכום התוספת להון המצטברת בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר צפוי להיות מועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שנקבע בהסכם והפרמיה המשולמת בגינו), וצפויה, להערכת הבנק, להגדיל גם את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות. הערכת הבנק בדבר יכולתו של הבנק להציע אשראי לציבור הינה מידע צופה פני עתיד, מידע זה יכול שלא להתממש בשל שינויים עשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. החברה הבת הוקמה לאחר שהתקבל אישור בנק ישראל להקמה ושליטה בתאגיד הבנקאי, התקבלה החלטת מיסוי מוסכמת מרשות המסים אשר הסדירה את נושא המס בקשר להעברת פעילות האשראי הקמעונאי של הבנק לחברת בת והתקבל אישור רשות התחרות לפטור מאישור להסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכללית, התשמ"ח-1988 (הפטור ניתן לתקופה קצובה בת 3 שנים ומותנה בהקצאת אמצעי שליטה לפניקס בשיעור של עד 19.99%).

במסגרת העסקה התקשר הבנק עם החברה הבת בהסכם למתן שירותי ניהול ותפעול, לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי הניהול והתפעול ויעמיד לה מקורות המימון הנדרשים לפעילותה. לפרטים נוספים ראה ביאור 34 לדוחות הכספיים.

להלן נתונים עיקריים מהדוחות של חברת תמר אריאל קפיטל ליום 31 בדצמבר, 2022:

	ליום ההקמה	ליום 31 בדצמבר 2022
	במיליוני ש"ח	
אשראי, נטו	1,359.5	1,661.7
הלוואות מחברת האם	1,221.2	1,485.7
הון עצמי	154.8	173.8
רווח נקי של החברה	-	2.7

4. קיזוז נכסים והתחייבויות פיננסיים

נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי מוצגים במאזן בסכום נטו, בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

1) קיימת לבנק זכות חוקית ניתנת לאכיפה לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים, וכן

2) בכוונתו של הבנק לפרוע את ההתחייבויות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית. בנוסף נדרש כי

3) גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה. התאגיד הבנקאי בוחן כי זכות הקיזוז תהיה תקפה גם במקרה של פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר. וכן שוקל קיומן של מגבלות משפטיות בכדי לקבוע כי זכות הקיזוז היא זכות בת אכיפה. לגבי מכשירים נגזרים לא נדרש שיתקיים התנאי השני כדי להשתמש בזכות הקיזוז, אלא שהסכומים שקוזזו יהיו כפופים להסדר התחשבנות נטו (ראה בהמשך).

כאשר נכסים והתחייבויות נובעים משני צדדים נגדיים שונים, הם מוצגים במאזן בסכום נטו בהתקיים כל התנאים שפורטו לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכותו של הבנק, בגין אותן התחייבויות, לקיזוז.

פיקדונות לפי מידת הגביה - פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי מוצגים במאזן בקיזוז האשראי שניתן מהם רק כאשר אין לתאגיד הבנקאי סיכון להפסד מהאשראי. המרווח בפעילות הנ"ל נכלל בסעיף "עמלות".

מכשירים נגזרים - הבנק מקזז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה ביטחון במזומן (חייבים) או המחויבות להשיב ביטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר להתחשבנות נטו (master netting arrangement). הסדר התחשבנות נטו הינו מסגרת שלפיה מספר חוזים, בין אם מאותו סוג של חוזי החלפה או התניות ובין אם מסוגים שונים, עם צד נגדי יחיד, כפופים להסדר חוזי המאפשר סילוק נטו של כל החוזים באמצעות תשלום יחיד במטבע יחיד במקרה של כשל אשראי או ביטול של אחד מהחוזים.

5. דוח על תזרימי המזומנים

הבנק מיישם את נושא 230-10 בקודיפיקציה ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.

סעיף המזומנים כולל מזומנים, פיקדונות בבנקים, תעודות פיקדון סחירות ופיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים. ההשפעה על שינויים בשער חליפין על מזומנים ושווי מזומנים המוחזקים במטבע חוץ או העומדים לפירעון במטבע חוץ מוצגות בנפרד מיתר השינויים במזומנים ושווי מזומנים.

הדוח מוצג תוך חלוקה לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, מפעילות השקעה ומפעילות מימון.

6. ניירות ערך

א. כללי:

בסעיף זה נכללות השקעות באיגרות חוב, השקעות במניות ובקרנות, המטופלות בהתאם לכללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 320 בקודיפיקציה בדבר "השקעות - אגרות חוב" ונושא 321 בקודיפיקציה בדבר "השקעות- מניות".

בעת הרכישה, השקעות באיגרות חוב ממוינות לאחד משלושת התיקים הבאים, אשר מנוהלים בנפרד: תיק אגרות חוב מוחזקות לפדיון, תיק אגרות חוב זמינות למכירה ותיק ניירות ערך למסחר. בנוסף, בעת הרכישה השקעות במניות ממוינות לשני התיקים הבאים אשר מנוהלים בנפרד: תיק ניירות ערך למסחר ותיק מניות שאינן למסחר, בכל מועד דיווח בוחן הבנק מחדש את נאותות המיון בין התיקים.

1. איגרות חוב המוחזקות לפדיון - איגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון, למעט איגרות חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל (Substantially All) השקעתו הרשומה. אגרות חוב המוחזקות לפדיון מוצגות לפי עלותן המופחתת ליום הדיווח.

לימים 31 בדצמבר 2022, 2021 ו-2020 הבנק אינו מחזיק איגרות חוב אשר בעת רכישתן סווגו כמוחזקות לפדיון.

2. ניירות ערך למסחר - ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בתקופה הקרובה. ניירות ערך למסחר מוצגים לפי שווים ההוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד, בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

3. מניות וקרנות שאינן למסחר - מניות וקרנות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח, רווחים או הפסדים שטרם מומשו להתאמות לשווי הוגן ייזקפו לדוח רווח והפסד.

השקעות במניות וקרנות שאין להן שווי הוגן זמין, אשר מוצגות לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), בתוספת או בניכוי שינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות, בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק, במידה ומתרחשות עסקאות כאלה כאשר השינויים ייזקפו לרווח והפסד.

4. איגרות חוב זמינות למכירה – איגרות חוב אשר לא סווגו כאיגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר איגרות חוב זמינות למכירה מוצגות במאזן לפי שווין ההוגן ביום הדיווח. השווי ההוגן מתבסס על מחיר ציטוט לגבי אגרות חוב שיש להן מחיר ציטוט או על נתוני שיערוך המתקבלים ממקורות חיצוניים לגבי אגרות חוב שאין להם שער. הרווח או ההפסד בגינן בניכוי העתודה המתאימה למס מוצג בסעיף נפרד במסגרת ההון העצמי הנקרא: "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

ב. **סיווג הכנסות (הוצאות) בדוח רווח והפסד:**

הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב לרבות הפרשי הצמדה, הפרשי שער, בצירוף החלק היחסי של הניכיון, או בניכוי החלק היחסי של הפרמיה, מוכרות בסעיף "הכנסות ריבית". רווחים והפסדים ממכירה ומהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר נטו ודיבידנדים שהתקבלו ממניות למסחר, מוצגים בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר".

רווחים (הפסדים) ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה, לרבות הפרשות לירידת ערך, מוצגים בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר".

עלויות עסקה שנוצרו בעת הרכישה של איגרות חוב מוחזקות לפדיון או איגרות חוב זמינות למכירה נדחות ומוכרות כהתאמת תשואה. עלויות עסקה שנוצרו בגין איגרות חוב למסחר מוכרות מידית.

רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות וקרנות שאינן למסחר כוללים: רווחים והפסדים מהתאמות בגין מדידה לפי שווי הוגן, מהתאמות בגין מניות וקרנות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, ממכירת השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר, הפרשה לירידת ערך והכנסות מדיבידנדים.

ג. **ירידת ערך** - ראה להלן הפרשה להפסדי אשראי מניירות ערך זמינים.

7. **אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי**

א. כללי

הבנק מיישם את הנחיות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, וכן עמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו על ידי המפקח בהוראות הדיווח לציבור. הנחיות אלה קובעות, בין היתר, כי תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הפסדי אשראי הנובעים ממכשירים פיננסיים כמפורט בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) – מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי. הנחיות אלה מיושמות לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור ואשראי לממשלה.

ב. הפרשה להפסדי אשראי - מדידה

הבנק קבע נהלים לקיום הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני. ככלל, אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון של אומדני פירעון מוקדם בהתאם לשיטות כמותיות שגיבש הבנק, ותוך התחשבות בצפי לביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי עם הלווה, ככל שרלוונטי. הפרשה שחושבה על בסיס קבוצתי בגין הלוואות מבוססת ככלל על יתרת החוב הרשומה. על מנת להעריך את האומדן להפסדי אשראי צפויים לאורך התקופה החוזית של הנכסים, הבנק מתבסס על מידע היסטורי תוך בחינת הצורך להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניתנות לביסוס יהיו שונים מן התנאים בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. לצורך קביעה זו, הבנק מביא בחשבון את מאפייני הנכסים הפיננסיים לרבות גורמים רלוונטיים לקביעת יכולת הגבייה הצפויה.

מדידת ההפרשה להפסדי אשראי מבוססת על חלוקת תיק האשראי של הבנק לקבוצות החולקות מאפייני סיכון דומים (תהליך המכונה "סגמנטציה"). תמצית גישת הבנק לסגמנטציה הינה הבנק מפלח את האשראי לציבור כדלקמן: אשראי לאנשים פרטיים - הלוואות לדיור, אשראי לאנשים פרטיים – אחר (הכולל ברובו אשראי צרכני סולו), אשראי לפעילות בנדל"ן הכולל משכנתאות למטרות עסקיות ושיעבוד דירות ונכסים מסחריים, אשראי לפעילות בינוי ונדל"ן הכולל אשראי לרכישת קרקעות לבנייה וליווי פרויקטים למגורים, אשראי לקבוצות רכישה , אשראי מגובה הלוואות רכב, אשראי לשירותים פיננסים ואשראי עסקי אחר.

ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי, כדלקמן: הפסדי עבר, מסגרת מקיפה להתאמות איכותיות (Q Factor) ותחזיות מאקרו כלכליות לשנה אחת קדימה. ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בתיק האשראי מוערכת באחד משני המסלולים הבאים:

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

1. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי

חובות לא צוברים הינם חובות אשר הבנק סבור כי אינם חולקים מאפייני סיכון משותפים עם חובות צוברים, ולפיכך מעריך את ההפרשה בגינם על בסיס פרטני.

חובות שההפרשה להפסדי אשראי בגינם נבחנת על בסיס פרטני כוללים בעיקר חבויות בגין אשראי מסחרי שיתרתן החוזית עולה על 1 מיליון ש"ח (ללא ניכוי: מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בוויתור משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי וביטחונות). הבנק מודד את ירידת הערך בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב. כאשר החוב מותנה בביטחון, או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ירידת הערך נמדדת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי (בניכוי עלויות מכירה).

2. הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

אמידת ההפרשה נעשית ככלל בשיטת שיעוור ההפסד (Loss-rate). תהליך זה מבוסס בראשיתו על ממוצע הפסדי העבר בתיק, המיוצג על ידי מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs), ככלל, בכל ענף משקי ב-10 שנים האחרונות. הפסדי העבר מותאמים בהמשך התהליך בגין שורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון שינויים במדיניות האשראי, ריכוזיות תיק האשראי, מדדי LTV, שינויים בהיקף האשראי ובסיווג ותנאים נוספים. תהליך זה נועד להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניתנות לביסוס עשויים להיות שונים מהתנאים ששררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. בשלב הבא משלב הבנק תחזיות סבירות וניתנות לביסוס לשנה אחת, ולאחריה שב על פני שנה אחת למידע ההיסטורי המותאם בגין תנאים נוכחיים על בסיס ליניארי.

ההפרשה בגין אשראי חוץ מאזני מוכרת בגין מחויבויות אשר אינן ניתנות לביטול ללא תנאי על ידי הבנק, ומבוססת על אותה הסגמנטציה שתוארה לעיל, תוך התחשבות במקדמי המרה לאשראי.

הפרשה זו מוצגת במאזן במסגרת התחייבויות אחרות. תהליך זה מלווה בשיקול דעת משמעותי ובהנחות מומחה, על מנת לשקף את מיטב ציפיות ההנהלה והערכותיה באשר להפסדי האשראי הצפויים.

בחינת נאותות ההפרשה בכללותה

תהליך בחינת נאותות ההפרשה משולב במלאכת גיבוש רכיבים שונים באומדן ההפרשה להפסדי אשראי כגון: התאמות מידע היסטורי מתקופות עבר בגין תנאים נוכחיים, הערכת הסיכון של ענפי המשק השונים, תחזיות כלכליות לתקופות סבירות וניתנות לביסוס, הערכת סכומי הגבייה הצפויים בגין חובות המצויים בקשיים פיננסיים וכיוצא באלה.

הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי בהתבסס על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי, חולשות ומגבלות בשיטות הערכה שמיושמות וזאת על מנת להבטיח שאומדני ההפרשה בכל תקופת דיווח מייצגות נאמנה את מיטב ציפיות והערכות ההנהלה.

ניירות ערך זמינים למכירה

הבנק אומד את הפסדי האשראי הצפויים בגין ניירות ערך זמינים למכירה בכל מועד דיווח כאשר השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת. בכל מועד בו השווי הוגן נמוך מהעלות המופחתת, הבנק בוחן האם הירידה בשווי הוגן נובעת מהפסדי אשראי או גורמים אחרים.

ירידת ערך שנובעת בקשר להפסד אשראי, נרשמת באמצעות הפרשה להפסדי אשראי ואילו ירידת ערך שלא נרשמה באמצעות הפרשה להפסדי אשראי, נרשמת דרך רווח כולל אחר, נטו ממס.

הבנק מחשב את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים עבור ניירות ערך זמינים למכירה באופן פרטני, באמצעות השוואה בין הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים להיגבות מנייר הערך לבין בסיס העלות המפוחתת. ההפרשה כאמור נקבעת כנגד רישום של הוצאות בגין הפסד אשראי, כדי לשקף את רכיב הפסד האשראי של הירידה בשווי הוגן אל מתחת לעלות המופחתת. ההפרשה להפסדי אשראי בגין איגרת חוב זמינה למכירה מוגבלת כך שסכומה לא יעלה על סכום ההפרש שבין העלות המופחתת לבין השווי ההוגן הנמוך ממנה. אם השווי ההוגן של נייר הערך עולה עם הזמן, כל הפרשה להפסדי אשראי שלא נמחקה חשבונאית מתבטלת באמצעות הקטנת הוצאה בגין הפסדי אשראי.

הקריטריונים המרכזיים לקביעה אם ירידת הערך נובעת מקיומו של הפסד אשראי, מתייחסים הן לגורמים ספציפיים למנפיק והן לגורמים אחרים כדלקמן:

- המידה שבה השווי ההוגן נמוך מבסיס העלות המופחתת;
- ירידה משמעותית בדירוג אשראי ממועד הרכישה ועד מועד פרסום הדוח על ידי סוכנות דירוג;
- כוונה למכירת הנייר;
- עלייה במרווחי האשראי ברמת קבוצת דירוג;
- אירוע כשל של מנפיק נייר הערך לבצע תשלומי ריבית או קרן במועד שנקבע;
- אירוע של חדלות פירעון;
- מבנה התשלומים של איגרת החוב והסבירות שהמנפיק יוכל לבצע תשלומים שיגדלו בעתיד;
- אירועים משפטיים או רגולטוריים שליליים החלים על המנפיק;
- שינויים חוקיים או רגולטורים לרעה המשפיעים על ענף המנפיק;
- תנאים שליליים הקשורים ספציפית לנייר הערך, לענף או לאזור הגאוגרפי (כגון שינויים בטכנולוגיה, הפסקת פעילות של מגזר עסקי, שינויים באיכות חיזוק האשראי (credit enhancement)).
- הרעה משמעותית בתנאים הכלכליים;
- אירוע מאקרו המשפיע על פעילות המנפיק;
- שיבוש במודל העסקי כתוצאה משינויי טכנולוגי או כניסת מתחרים חדשים בתעשייה.

בהתאם לכללים החדשים, הבנק אינו מתחשב לעניין זה במשך הזמן שבמהלכו השווי ההוגן של הנייר היה נמוך מעלותו. במקרה בו הבנק צופה כי האיגרת בלתי ניתנת לגבייה יוכר סכום ההפרשה להפסדי אשראי כמחיקה חשבונאית.

ניירות ערך מוחזקים לפדיון וחשיפות נוספות

הבנק אינו מכיר בהפרשה להפסדי אשראי בגין אגרות חוב ממשלתיות מסוימות אשר לגביהן סבור הבנק כי הסיכוי לאי תשלום הינו אפס. נכון למועד הדוח הבנק לא מחזיק באגרות חוב המוחזקות לפדיון.

זיהוי וסיווג חובות בעיתיים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כלא צוברים הכנסות ריבית. בהתאם לנהלים אלה הבנק מסווג את יתרת החובות הבעייתיים המאזניים ואת הפריטים החוץ מאזניים לסיווגים הבאים: השגחה מיוחדת, נחות או לא צובר. אשראי כאמור מסווג בעיקר על בסיס יכולת התשלום של החייב, כלומר החוזק הצפוי של מקור ההחזר הראשוני, תוך הבחנה בין חולשות פוטנציאליות לבין חולשות קיימות או מוגדרות היטב. חובות לא צוברים סווגו והוצגו בתקופות שקדמו ל-1 בינואר 2022 כחובות פגומים.

- **אשראי בהשגחה מיוחדת-** אשראי בהשגחה מיוחדת מאזני הוא אשראי אשר מתקיימות לגביו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק. אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי בהשגחה מיוחדת אם מימוש ההתחייבויות התלויות בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.
- **אשראי נחות-** מוגדר כאשראי מוגן באופן לא מספק על-ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור, קיימת חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. אשראי אשר מוכרת בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר. לגבי חובות שנבחנים ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק ממשיך לצבור הכנסות ריבית (למעט אשראי לדיור). סיכון אשראי חוץ מאזני יסווג בסיווג נחות אם מתקיימים שני התנאים: (1) קיימת הסתברות, שהינה לפחות אפשרית, לכך שההתחייבות התלויה בגין הסעיף החוץ מאזני תתממש, וכן (2) החובות שיתכן שיתהוו כתוצאה מהתממשות ההתחייבות התלויה ראויים לסיווג שאינו טוב יותר מסיווג כחובות נחותים.
- **אשראי לא צובר-** חוב יסווג כחוב לא צובר, כאשר, בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים, צפוי (expected) שתאגיד בנקאי לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. לעניין סעיף זה, המשמעות של גביית כל הסכומים לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב היא שגם תשלומי הריבית וגם תשלומי

הקרן על פי החוזה יגבו במועד שנקבע בהסכם החוב. חוב לא יסווג כחוב לא צובר במהלך תקופה שבה חל עיכוב בתשלום, אם התאגיד הבנקאי צופה לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לרבות ריבית שנצברה על פי שיעור הריבית החוזי בתקופה שבה חל עיכוב ובכל מקרה, חוב שנבחן פרטנית יסווג כחוב לא צובר כאשר קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם הוא גם "מובטח היטב" (Well secured) וגם "נמצא בהליכי גביה" (In the process of collection).

חוב "מובטח היטב" כאשר הוא מובטח על ידי ביטחון באמצעות שעבוד של רכוש מוחשי או אישי, לרבות ניירות ערך, שערך המימוש שלו מספיק לפירעון החוב (לרבות ריבית שנצברה) או ערבות של צד בעל אחריות פיננסית מוכחת. חוב "נמצא בתהליכי גביה" אם גבייתו מתנהלת באופן תקין באמצעות הליך משפטי או, בנסיבות המתאימות, מאמצי גביה שאינם משפטיים אך צפוי שיביאו בעתיד הקרוב לפירעון החוב או להחזרתו למצב צובר. אשראי לדיור מסווג כחוב לא צובר כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר.

חוב בעייתי בארגון מחדש

חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי הינו חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, במסגרתו - מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב - הבנק העניק ויתור ללווה. לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר.

בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- למועד הסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל;
- לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
- החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי; וכן
- ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.

חוב בארגון מחדש עוקב

ככלל, חוב בעייתי שאורגן מחדש ממשיך להימדד ולהיות מסווג כחוב כאמור עד שהוא משולם במלואו. עם זאת, בנסיבות מסוימות, כאשר נערך ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסים להסכם נוסף של ארגון מחדש (להלן: "ארגון מחדש עוקב"), התאגיד הבנקאי אינו מתייחס יותר לחוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

א) החייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב; וכן

ב) בהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב, התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב.

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 22 במאי 2016 בדבר "ארגון מחדש של חוב בעייתי", תאגידים בנקאיים רשאים להפסיק לסווג חוב בעייתי בארגון מחדש, כאשר בוצע לחוב זה ארגון מחדש נוסף, ומתקיימים תנאים מסוימים. ההוראות חלות על ארגונים מחדש שבוצעו או חודשו החל מיום 31 בדצמבר 2016.

סיווג של חוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אינו גורם אוטומטית לכך שיהיה צורך לסווג את החוב בסיווג בעייתי. עם זאת, במועד שינוי התנאים, יש לבצע הערכה מעודכנת של הסיווג הנדרש. כל הגורמים הרלוונטיים, כולל היקף הקשיים הפיננסיים של החייב, צריכים להילקח בחשבון כאשר מבצעים את הערכת הסיכון. סיווג החוב כתקין או כבעייתי מבוצע בהתאם למדיניות ולנוהלי הבנק.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

חוב ששונו תנאיו בארגון מחדש של חוב בעייתי יכול להיות מסווג כחוב צובר או שאינו צובר במועד השינוי. ככלל, חוב אשר עבר פורמלית ארגון מחדש של חוב בעייתי באופן שגורם לכך שקיים ביטחון סביר שהחוב יפרע (קרן וריבית) ויבצע בהתאם לתנאים החדשים, אינו נדרש להיות מסווג כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית, בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים על ידי הערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב ושל יכולת ההחזר לפי התנאים החדשים. ההערכה כוללת בחינה של ביצועי פירעון נמשכים היסטוריים של החייב למשך תקופה של 6 חודשים לפחות. בהתאם, חוב אשר תנאיו שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, ואשר סווג באופן נאות כחוב צובר לפני הארגון מחדש, יכול להמשיך לצבור ריבית בתנאי שלאחר הארגון מחדש: (1) הגביה של הקרן ושל הריבית בהתאם לכללים החדשים מובטחת באופן סביר, בהתבסס על ניתוח אשראי עדכני ומבוסס היטב; (2) יש לחייב היסטוריית ביצועי פירעון נמשכים לתקופה סבירה לפני שינוי התנאים, שלא מסתמכת באופן בלעדי על תשלומי ריבית בלבד; ו-(3) הארגון מחדש משפר את סיכויי הגבייה של ההלוואה בהתאם ללוח פירעון סביר.

החל מיום 1 בינואר 2022, הכללים שמתוארים לעיל חלים גם על אשראי לדיור, בהתאמות הנדרשות.

בנוסף, במהלך הרבעון הראשון עדכן הבנק את הסיווג של יתרת הפתיחה לתקופת הדיווח של החובות בסיווג ארגון מחדש של חוב בעייתי והתאימו לכללים החדשים, באופן שבו חובות שסווגו כארגון מחדש צובר סווגו מחדש בהתאם לכללים החדשים כחובות תקינים או בעייתיים, ובהתאם חושבה בגינם הפרשה להפסדי אשראי צפויים בהתאם לכללים שתוארו לעיל. השפעת הסיווג אינה מהותית.

<u>החזרה של חוב לא צובר למצב של חוב צובר</u>

חוב לא צובר חוזר להיות מסווג כחוב צובר בהתקיים אחד מהמצבים הבאים:

- אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
- כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בתהליכי גביה.

בנוסף, כדי להחזיר למצב צובר הלוואה לא צוברת שעברה באופן פורמלי ארגון מחדש של חוב בעייתי, יש לבצע ניתוח אשראי עדכני ומתועד היטב, התומך בחזרה למצב צובר בהתבסס על המצב הכספי של החייב וסיכויי ההחזר בהתאם לתנאים המעודכנים. הניתוח מביא בחשבון את ביצועי הפירעון ההיסטוריים הנמשכים של החייב למשך תקופה סבירה לפני שהחוב יחזור לצבור הכנסות ריבית, אך יכול להביא בחשבון תשלומים שבוצעו במשך תקופה סבירה לפני הארגון מחדש אם התשלומים עקביים לתנאים המעודכנים. תקופה של ביצועי פירעון נמשכים בדרך כלל תימשך לכל הפחות 6 חודשים ליום ביצוע הבדיקה. יציאה מסיווג לא צובר תלווה בסיווג החוב כתקין או כבעייתי בהתאם לנוהלי הבנק.

<u>צבירת ריבית והכרה בהכנסות ריבית</u>

חוב לא צובר - במועד סיווגו של חוב לא צובר מבטל התאגיד הבנקאי כל ריבית שנצברה והוכרה בדוח רווח והפסד אך טרם נגבתה. כמו כן, ממועד הסיווג ואילך, התאגיד הבנקאי אינו צובר הכנסות ריבית בגין חוב המסווג כחוב לא צובר.

במידה וקיים ספק לגביית יתרת החוב הלא צובר, תשלומי ריבית שהתקבלו יירשמו כהקטנת הקרן.

במידה ויתרת החוב נחשבת לבת גביה במלואה, תשלומי ריבית שהתקבלו במזומן יוכרו כהכנסות ריבית ברווח והפסד. הכנסות הריבית יוכרו עד לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי השיעור החוזי. יתרה מעבר לסכום זה ואשר לא נרשמה כהקטנת היתרה הרשומה הנותרת, תירשם כגביית מחיקות חשבונאיות קודמות.

חובות שמחושבת בגינם הפרשה להפסדי אשראי קבוצתית -חוב אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו מוערכת על בסיס קבוצתי (למעט אשראי לדיור), אינו מסווג כחוב לא צובר והתאגיד הבנקאי אינו מפסיק לצבור הכנסות ריבית בגינו, גם אם החוב בפיגור של 90 יום ומעלה. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה אחרות המבטיחות שהרווח הנקי של התאגיד הבנקאי אינו מוטה כלפי מעלה. עמלות בגין איחור על חובות אלה נכללות כהכנסה במועד שבו נוצרת הזכות לקבל את העמלה מהלקוח, בהנחה שהגביה מובטחת באופן סביר.

<u>מחיקה חשבונאית</u>

הבנק מבצע מחיקה חשבונאית במקרים המפורטים להלן:

- כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כבלתי ניתן לגביה ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת או חוב שבגינו ניהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים בדרך כלל כתקופה העולה על שנתיים).
- במקרה של חוב שגבייתו מותנית בביטחון, כל חלק של חוב העודף על שווי הביטחונות אשר מזוהה כחוב שאינו בר גבייה יימחק באופן מיידי כנגד ההפרשה להפסדי אשראי.

- חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס קבוצתי (ככלל, אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור, אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית נמוכה מ-1 מיליון ש"ח), התאגיד הבנקאי מבצע מחיקה חשבונאית כאשר הוא מזהה הפסדי אשראי ספציפיים, בהתאם למאפייני החובות ובהתבסס על תקופת הפיגור שלהם. ככלל, חובות שאינם מובטחים או חובות המובטחים על ידי בטחון שאינו דירת מגורים, נמחקים כאשר תקופת הפיגור היא 150 יום או יותר.
- בהתייחס לאשראי לדיור, יש לבצע הערכה עדכנית של שווי הביטחון לא יאוחר מהמועד שבו החובות הופכים לחובות בפיגור של 180 או יותר, ולמחוק חשבונאית את החלק של יתרת החוב הרשומה העודף על השווי של הביטחון (בניכוי עלויות מכירה).

יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בוויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדשה לחוב בספרי הבנק.

דרישות הגילוי הבנק מיישם את דרישות הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי שנקבעו בנושא 310 בקודיפיקציה בדבר "חובות" ובנושא 326 בקודיפיקציה בדבר "מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי", בהתאמות הנדרשות וכפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור. הבנק התאים את מתכונת הגילוי בהתאם לכללים החדשים.

8. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

ההכנסות וההוצאות מוכרות בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה, למעט המפורטים להלן:

א. לעניין הכרה בהכנסה בגין חובות שסווגו כלא צוברים, ראה סעיף 7 לעיל.

ב. עמלות מעסקי מימון שעניינן עמלות בגין קיבולים, ערבויות, לווי פרויקטים, ואשראי תעודות מוכרות באופן יחסי לתקופות העסקאות.

ג. לעניין ההכרה בהכנסות ובהוצאות בגין ניירות ערך ובגין מכשירים פיננסיים נגזרים, ראה סעיף 6.ב לעיל וראה סעיף 17 להלן, בהתאמה.

ד. עמלות ישירות ביצירת הלוואה (למעט הלוואות עם תקופה מקורית של עד 3 חודשים) נדחות ומוכרות כהתאמת תשואה על פני אורך החיים של ההלוואה. עמלות אלו כוללות בין היתר עמלות שנתקבלו מהלווה כריבית ששולמה מראש או שמטרתן הפחתת שיעור הריבית הנומינלי על ההלוואה, עמלות שמהוות החזר הוצאות לבנק בגין יצירת ההלוואה, עמלות שמהותן פיצוי לבנק בגין הסכמתו לספק הלוואה בתנאים מורכבים או תוך פרק זמן מהיר וכן עמלות שהלווה חויב בהן בקשר להליך היצירה של ההלוואה כגון דמי ניהול, עמלות השמה, עמלות ארגון, עמלות חיתום וכן עמלות אחרות הנלוות לעסקאות מתן ההלוואות.

ה. העמלות שמתקבלות כתוצאה מארגון מחדש (שאינו ארגון מחדש של חוב בעייתי) מטופלות באופן הבא:

הבנק בוחן את השינויים שבוצעו וקובע האם כתוצאה מהם תנאיה של ההלוואה החדשה עדיפים לבנק לפחות כמו התנאים של הלוואות בנות השוואה ללקוחות אחרים בעלי סיכוני גביה דומים. במידה וכן ההלוואה שמומנה מחדש תטופל חשבונאית כהלוואה חדשה וכל העמלות שטרם הופחתו ועמלות פירעון מוקדם של ההלוואה המקורית מוכרות כהכנסות ריבית במועד מתן ההלוואה החדשה. לעומת זאת, אם תנאיה של ההלוואה החדשה אינם עדיפים לתאגיד הבנקאי או אם נעשו רק שינויים מינוריים בחוזה ההלוואה המקורי, כלומר הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים בהתאם לתנאיה של ההלוואה החדשה שונה בפחות מ- 10% מהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הנותרים בהתאם לתנאים של ההלוואה המקורית, כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות בהתאמת תשואה.

ו. עמלות מפירעון מוקדם שנוצרו מעסקאות לפני 1 בינואר 2014 מוכרות כחלק מהכנסות ריבית ונפרסות בדוח רווח והפסד בשיעורים שווים לפי יתרת התקופה לפירעון של האשראי או תוך שלוש שנים ממועד הפירעון - בהתאם לתקופה הקצרה מבין השתיים. עמלות מפירעון מוקדם שנוצרו לאחר 1 בינואר 2014, מוכרות מידית או מטופלות בהתאם ליתר העמלות שטרם הופחתו.

9. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי (FAS 166 וכן FAS 140 שתוקן על ידו) ASC 860-10, העברות ושירות של נכסים פיננסיים ולסילוק של התחייבויות. בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל (או, אם המקבלת היא ישות שכל יעודה הינו לעסוק באיגוח או בפעילות מימון מגובה נכסים ואשר אותה ישות מנועה מלשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים שקיבלה, כל צד שלישי שמחזיק בזכויות מוטב) יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל (או צד שלישי אשר מחזיק בזכויות המוטב) מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתייחסים לנכסים המועברים האלה.

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונאלית ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי מזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונאלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (Subordinated) או בכירות ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על-ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות); ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. ההפרש בין השווי ההוגן של התמורה שהתקבלה לבין סכום הנכס שנגרע מוכר בדוח רווח והפסד. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים כביטחון ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

הבנק גורע התחייבות אם ורק אם ההתחייבות סולקה, כלומר התקיים אחד מהתנאים הבאים (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות, או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיות החייב העיקרי בגין ההתחייבות.

10. עסקאות השאלה או שאילה של ניירות ערך

א. שאילה לא מובטחת של ניירות ערך - כאשר הבנק שואל ניירות ערך בשאילה לא מובטחת, התאגיד הבנקאי מכיר בנייר ערך וכנגדו בפיקדון לפי השווי של אותו נייר ערך שהתקבל בעסקת ההשאלה. נייר הערך שהבנק שאל מסווג כנייר ערך בתיק למסחר.

ב. השאלה לא מובטחת של נייר ערך - כאשר הבנק משאיל נייר ערך ששאל מעסקת שאילה לא מובטחת מוכר אשראי ופיקדון כנגדו, בגובה שווי השוק של נייר הערך שהועבר. שינויים בבסיס הצבירה מטופלים כהכנסות ריבית ושינויים בשווי השוק (מעבר לשינויים בבסיס הצבירה) מסווגים בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

ג. מכירה בחסר של נייר ערך שנשאל - כאשר בנק מוכר בחסר של נייר ערך שנשאל על ידו, מוכר מזומן כנגד פיקדון. הפיקדון משוערך רק אם שווי נייר הערך עלה במהלך התקופה הזאת, ומוכר בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

הבנק עוקב אחר שווי הוגן של ניירות ערך שנשאלו והושאלו וכן של ניירות ערך שהועברו בהסכמי רכש ומכר חוזר על בסיס יומי ודרישת ביטחונות מבוצעת במקרים המתאימים. ריבית שהתקבלה או ששולמה בגין ניירות ערך כאמור מדווחת כהכנסות או הוצאות ריבית, בהתאמה.

11. רכוש קבוע (בניינים וציוד)

א. הכרה ומדידה

בניינים וציוד מוצגים לפי עלות, בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. העלות כוללת עלויות שניתן לייחס במישרין לרכוש הקבוע ולהבאתו למיקום ולמצב הדרושים לצורך הפעלתו. כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים יש אורך חיים שונה הם מטופלים כפריטים נפרדים של הרכוש הקבוע. בניינים העומדים למכירה, מוצגים לפי עלות או שווי מימוש שלהם, כנמוך שבהם.

ב. עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בחלק שהוחלף יזרמו אל הבנק ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף - נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

ג. עלויות תוכנה המיועדת לשימוש עצמי:

עלויות שהתאגיד הבנקאי מהוון כחלק מעלות הנכס כוללות עלויות חיצוניות ישירות של חומרים ושירותים שנצרכים במהלך הפיתוח או הרכישה של התוכנה, עלויות שכר בגין עובדים אשר קשורים במישרין לפרויקט ומקדישים לו מזמנם, על פי היקף הזמן שמוקדש במישרין לתכנית, וכן עלויות מימון הנוצרות במהלך פיתוח התוכנה. עלויות הנהלה וכלליות ועלויות עקיפות לא מהוונות כחלק מעלות הנכס, אלא נזקפות לדוח רווח והפסד עם היווצרותן.

עלויות שהוונו מופחתות על בסיס קו ישר על פני אורך החיים השימושיים של התוכנה, החל מהמועד שבו התוכנה מוכנה לשימוש אליו יועדה. תוכנה נחשבת כמוכנה לשימוש אליו יועדה לאחר שהושלמו כל הבדיקות העיקריות. אורך החיים השימושיים של התוכנה מוערך מחדש בכל תקופה. בקביעת אורך החיים השימושיים התאגיד הבנקאי לוקח

בחשבון גורמים רבים, כגון שינויים טכנולוגיים, התיישנות ותחרותיות.

הבנק מיישם בנוגע לעלויות תוכנה לשימוש עצמי את הכללים המפורטים בנושא 350-40 בקודיפיקציה בדבר "תוכנה לשימוש עצמי. נוכח המורכבות החשבונאית בתהליך היוון עלויות תוכנה ונוכח מהותיות סכום עלויות התוכנה שהוונו, נקבעו על ידי המפקח על הבנקים הנחיות לבנק בנושא היוון עלויות תוכנה. על פי ההנחיות, נדרש הבנק לקבוע סף מהותיות לכל פרויקט פיתוח תוכנה בגינו מהוונות עלויות תוכנה אשר לא יפחת מסף של 300 אלפי ש"ח. כל פרויקט פיתוח תוכנה אשר סך עלויותיו נמוכות מסף המהותיות שנקבע, ייזקף כהוצאה בדוח רווח והפסד. כמו כן, נקבע כי תקופת ההפחתה של עלויות פיתוח תוכנה לא תעלה על 5 שנים.

פחת

הפחת מחושב מהעלות ונזקף לדוח רווח והפסד (אלא אם נכלל בערך בספרים של נכס אחר), בהתאם לאורך החיים השימושי שלו, לפי שיטת הקו הישר החל מהמועד בו הנכס מוכן לשימוש ביחס לעלות המקורית. שיפורים במושכר מופחתים על פני משך תקופת השכירות לרבות אופציה שסביר שתמומש, או אורך החיים השימושים שלהם לפי התקופה הקצרה יותר. האומדנים בדבר אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש מעת לעת. הפחת מחושב בשיעורים שנתיים שווים כדלקמן:

	אחוז הפחת לשנה
משרדים להשכרה	4
רהוט וציוד משרדי	7-10 (בעיקר 7%)
מחשבים וציוד נלווה	20-33
עלויות תוכנה	20-33
שיפורים במושכר	10

הפחתת נכסים בלתי מוחשיים, לרבות נכסי תוכנה, נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של נכסים בלתי מוחשיים, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.

נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרים בבנק (כגון: תוכנות בתהליך פיתוח) אינם מופחתים באופן שיטתי כל עוד הם אינם זמינים לשימוש על פי החלטת ההנהלה. לפיכך, ירידת ערך בגין נכסים בלתי מוחשיים אלו נבחנת לפחות אחת לשנה, עד למועד בו הופכים להיות זמינים לשימוש על פי החלטת ההנהלה.

ד. גריעה

ערך בספרים של רכוש קבוע נגרע בעת מימושו או כאשר לא חזויות עוד הטבות כלכליות עתידיות מהשימוש בו או ממימושו. ההפרש בין התמורה נטו מהמימוש, אם קיימת, לבין הערך בספרים של הנכס שנגרע נזקף לדוח רווח והפסד לסעיף "הכנסות אחרות".

12. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

א. ירידת ערך נכסים לא שוטפים מוחזקים לשימוש

נכסים לא שוטפים המוחזקים לשימוש כפופים להערכת ירידת ערך כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהערך בספרים של הנכסים עשוי שלא להיות בר השבה.

הפסד מירידת ערך יוכר רק אם הערך בספרים של נכס (קבוצת נכסים) אינו בר השבה והוא עולה על השווי ההוגן שלו. הערך בספרים של נכס (קבוצת נכסים) אינו בר השבה אם הוא עולה על סכום תזרימי המזומנים הבלתי מהוונים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס ובסופו של דבר ממימושו.

הפסד מירידת ערך יימדד כסכום בו הערך בספרים של נכס (קבוצת נכסים) עולה על השווי ההוגן שלו. אם הוכר הפסד מירידת ערך, הערך בספרים של הנכס לאחר ירידת ערכו הוא בסיס העלות החדש שלו, והוא מופחת על פני יתרת אורך החיים השימושיים של אותו נכס. אין להשיב הפסד מירידת ערך שהוכר בעבר.

ב. קיבוץ נכסים לא שוטפים מוחזקים לשימוש

לצורך בחינת הפסד מירידת ערך, התאגיד הבנקאי מקבץ נכסים והתחייבויות על פי הרמה הנמוכה ביותר עבורה קיימים תזרימי המזומנים הניתנים לזיהוי בנפרד, אשר במידה רבה אינם תלויים בתזרימי המזומנים של קבוצות נכסים והתחייבויות אחרות. הפסד מירידת ערך, אם קיים, יפחית רק את הערך בספרים של נכס או נכסים לזמן ארוך שבקבוצה. ההפסד יוקצה לנכסים לא שוטפים של הקבוצה, באופן יחסי לערכם בספרים של אותם נכסים. ההפסד המיוחס לנכס בודד בקבוצה לא יפחית את הערך בספרים של נכס זה מתחת לשוויו ההוגן.

סמנים לירידת ערך של עלויות תוכנה לשימוש עצמי-

- התוכנה אינה צפויה לספק שירות משמעותי.
- צפוי להתבצע שינוי באופן או בהיקף בו נעשה שימוש בתוכנה כיום או בעתיד.
- צפוי להתבצע שינוי משמעותי בתוכנה
- העלויות הצפויות לפתח או לשנות את התוכנה עולות באופן משמעותי על הסכום המקורי החזוי.

כמו כן נוספו סימנים לכך שתוכנה לא צפויה לשמש את התאגיד הבנקאי-

- מחסור בתקצוב או הוצאות עבור הפרויקט
- חריגות תקציב
- קשיי תכנות שלא צפוי כי ייפתרו בזמן
- הוצגה טכנולוגיה חדשה בשוק כך שההנהלה לא צפויה להמשיך את הפיתוח הנוכחי.
- הושג מידע שהתוכנה זמינה בשוק בעלות הנמוכה באופן מהותי מהעלויות הצפויות לצרכי פיתוח.

13. חכירות

חכירה היא הסכם לפיו המחכיר מעביר לחוכר, בתמורה לתשלום או לסדרת תשלומים, את זכות השימוש בנכס לתקופת זמן מוסכמת. קיימים שני סוגים של חכירות: חכירה מימונית (חכירה המעבירה באופן מהותי את כל הסיכונים וההטבות הנלווים לבעלות בנכס, ללא קשר להעברת הזכות הקניינית בסופו של ההסדר) וחכירה תפעולית (חכירה שאינה חכירה מימונית).

תקופת החכירה היא התקופה, שאינה ניתנת לביטול, שלגביה החוכר סיכם חוזית על חכירת הנכס, ביחד עם תקופות נוספות כלשהן שלגביהן קיימת לחוכר אופציה להמשיך את חכירת הנכס, בתשלום נוסף או ללא תשלום נוסף, כאשר במועד ההתקשרות בחכירה וודאי באופן סביר שהחוכר יממש את האופציה. הבנק מכיר במועד תחילת החכירה בנכס זכות שימוש כנגד התחייבות בגין חכירה וזאת למעט עסקאות חכירה של עד 12 חודשים עבורם החברה בחרה לא להכיר בנכס והתחייבות ומטופלות כאשר דמי החכירה נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר.

14. דיווח מגזרי

א. מגזרי פעילות פיקוחיים:

התאגיד הבנקאי מדווח על מגזרי פעילות בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, הכוללת דרישת גילוי על "מגזרי פעילות פיקוחיים", בהתאם להגדרות של הפיקוח על הבנקים. החלוקה למגזרי הפעילות הפיקוחיים מבוססת בעיקרה על מאפייני הלקוחות. לקוחות פרטיים מסווגים בהתייחס לתיק הנכסים הפיננסיים שיש להם ולקוחות עסקיים מסווגים בהתייחס למחזור פעילותם.

מתכונת הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים ערוכה בהתאם לכללי החשבונאות שאומצו לצורך עריכה והצגה של הדוחות הכספיים של התאגיד הבנקאי.

ב. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה:

גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחית, ועל כן הבנק מדווח על מגזרי הפעילות בהתאם למתכונת האחידה שקבע המפקח בלבד.

הוצאות הנפקה נדחות

הוצאות הנפקה והפצה של אגרות חוב מוצגות על בסיס העלות והן מופחתות במשך תקופת הפירעון של ההתחייבויות לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

15. **מיסים על הכנסה**

שיעור המס החל על התאגיד הבנקאי הוא שיעור המס המוטל על מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף. שיעור זה כולל מס רווח ומס שכר המוטלים על הכנסה לפי חוק זה. מס השכר נכלל בסעיף "משכורת והוצאות נלוות" בדוח רווח והפסד.

הדוחות הכספיים כוללים מסים שוטפים ומסים נדחים. מסים שוטפים הנם סכום המסים על ההכנסה שיש לשלם או שניתן להשיב בתקופה השוטפת. מסים נדחים הוכרו בגין הפרשים זמניים בין הדיווח הכספי לבין בסיס המס של נכס או התחייבות ובגין העברה קדימה של הפסדים לצרכי מס.

נכסי מסים נדחים והתחייבויות מסים נדחים נמדדים לפי שיעורי המס החוקיים הצפויים לחול על הכנסה חייבת במס בתקופות שבהן צפוי כי ימומש הנכס או תסולק ההתחייבות, בהתבסס על שיעורי המס ועל חוקי המס אשר נחקקו עד לסוף תקופת הדיווח. חוק יחשב כ"חוקק" רק עם פרסומו ב"רשומות".

התאגיד הבנקאי מכיר בהתחייבות מסים נדחים בגין כל ההפרשים הזמניים החייבים במס, אלא אם התחייבות המסים הנדחים נובעת מהכרה במוניטין שאינו מופחת לצרכי מס או מהתחייבות מסים נדחים בגין חברות בנות, כמפורט להלן.

התאגיד הבנקאי לא הכיר בהתחייבות מסים נדחים בגין הפרשים זמניים שנוצרו עד ליום 31 בדצמבר 2016 בגין השקעה בחברות בנות מקומיות. הפרשים זמניים אלו עשויים להתחייב במס, במידה והתאגיד הבנקאי יממש את ההשקעה בחברות הבנות המקומיות. מכיוון שהשקעות אלה נרכשו על ידי התאגיד הבנקאי כדי להחזיק בהן ולפתחן, והואיל ואין בכוונת התאגיד הבנקאי לממשן, לא הוכרה התחייבות כאמור. החל מיום 1 בינואר 2017, התאגיד הבנקאי הכיר בהתחייבות מסים נדחים, בגין הפרשים זמניים חייבים במס בגין חברות בנות מקומיות. התאגיד הבנקאי מכיר בנכס מסים נדחים בגין כל ההפרשים הזמניים הניתנים לניכוי והפסדים מועברים. נכס מס נדחה מופחת בסכום יתרת הפרשה (valuation allowance) אם, על סמך משקל הראיות הקיימות, יותר סביר מאשר לא כי חלק או כל נכס המס הנדחה לא ימומש. לעניין נכס מס בגין הפסדים מועברים, התאגיד הבנקאי מיישם קריטריונים נוספים על מנת להעריך את ההסתברות שתהיה מספיק הכנסה חייבת שכנגדה ניתן יהיה לנהל את ההפסדים לצרכי מס.

הכנסות והוצאות ריבית בגין מסים על הכנסה וכן קנסות לרשויות המס יסווגו בסעיף "מסים על הכנסה". התאגיד הבנקאי מיישם את הטיפול החשבונאי בדבר חוסר ודאות במסים על הכנסה לעניין פוזיציות מס לא ודאיות מול רשויות המס (FIN 48). במקרים אלו, מיושמת גישה דו שלבית: בשלב הראשון, התאגיד הבנקאי מכיר בספרים רק בפוזיציות מס שצפוי (more likely than not) כי תתקבלנה על סמך העובדות הטכניות שלהן בלבד (בהתאם לחוקי המס, הנחיות הרגולציה והפרקטיקה הנהוגה, אם קיימת). תאגיד בנקאי שעומד בתנאי השלב הראשון מכיר בפוזיציית המס על בסיס הסכום הגבוה ביותר שצפוי (more likely than not) שיוכר, בהסתברות מצטברת מעל 50%.

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויציג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

א. בגין אותן ההתחייבויות קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים.

ב. קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבויות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית.

ג. גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (determinable amounts).

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציג במאזן סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגן אותן התחייבויות, לקיזוז.

הבנק מקזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

כמו כן הבנק מקזז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן (או קירוב לשווי הוגן) שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה ביטחון במזומן (חייבים) או המחויבות להשיב ביטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר התחשבנות נטו בהתקיים תנאי א ותנאי ג לעיל.

מכשירים פיננסיים נגזרים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, על תאגיד בנקאי להכיר בכל המכשירים הנגזרים, לרבות מכשירים נגזרים מסוימים המשובצים בחוזים אחרים, כנכסים או כהתחייבויות במאזן ולמדוד אותם לפי שווי הוגן. השינוי בשווי ההוגן של מכשיר נגזר ידווח בדוח רווח והפסד, בהתאם לאופן הייעוד של המכשיר הנגזר. שינויים בשווי הוגן של מכשירים נגזרים אשר אינם מגדרים מוכרים בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

הבנק מתקשר בחוזים אשר אינם עומדים בשלמותם בהגדרת מכשיר נגזר - חוזים כאלה יכולים להכיל מכשירים נגזרים משובצים. מכשיר נגזר משובץ יופרד מהחוזה המארח ויטופל כמכשיר נגזר בהתקיים שלושת התנאים הבאים, במצטבר: המאפיינים הכלכליים של הנגזר המשובץ אינם קשורים באופן ברור והדוק לאלה של החוזה המארח, המכשיר המעורב אינו נמדד מחדש על פי שוויו ההוגן בהתאם לכללים חשבונאיים מקובלים, תוך דיווח על שינויים בשווי ההוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם ומכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר המשובץ היה מקיים את ההגדרה של מכשיר נגזר. משזוהה הנגזר המשובץ הוא מופרד מהחוזה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח. הנגזרים המשובצים המופרדים בבנק נובעים ממתן אשראי צמוד מט"ח הכולל רצפה לבסיס ההצמדה וגיוס תכניות חסכון בעלות מאפיינים זהים. רווח או הפסד מנגזר שלא יועד כמכשיר מגדר מוכר בדוח רווח והפסד באופן שוטף. העסקאות במכשירים נגזרים מהוות חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. השווי ההוגן של המכשירים הנגזרים מוצג במאזן כנכסים בגין מכשירים נגזרים או כהתחייבויות אחרות בגין מכשירים נגזרים, לפי העניין,

והתוצאות מעסקאות במכשירים נגזרים הנובעות מרישומן על בסיס שווי הוגן נכללות בדוח רווח והפסד במסגרת סעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

16. מדידת שווי הוגן

ביום 28 באפריל, 2011, פורסם חוזר של המפקח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן וחלופת השווי ההוגן. החוזר מאמץ בין היתר את תקן חשבונאות אמריקאי (FAS 157 ASC 820-10) להלן "ASC 820-10".

תקן ASC 820-10 מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על-ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע- (nonperformance) ואת הסיכון לאי ביצוע (credit risk) נושא 820 בקודיפיקציה דורש לשקף את סיכון האשראי (risk Nonperformanc) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפקו על ידי הבנק ונמדדים לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד.

החוזר מבחין בין שני סוגי נתונים המשמשים בקביעת השווי ההוגן:

נתונים נצפים (observable inputs) מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים (unobservable inputs) משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.

נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים או התחייבויות זהים בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על-ידי נתוני שוק נצפים.

נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם לא נצפים.

במדידת שווי הוגן, התאגיד הבנקאי עושה שימוש בטכניקות הערכת שווי המביאות למקסימום את השימוש בנתונים נצפים רלוונטיים ולמינימום את השימוש בנתונים לא נצפים.

מדידת שווי הוגן מתבססת על ההנחה שהעסקה מתבצעת בשוק העיקרי (Principal market) של הנכס או ההתחייבות, או בהיעדר שוק עיקרי, בשוק המועיל ביותר של הנכס או ההתחייבות. השוק העיקרי הוא השוק בעל הנפח ורמת הפעילות הגבוהים ביותר עבור הנכס או ההתחייבות. השוק המועיל ביותר הוא השוק המביא למקסימום את הסכום שהיה מתקבל במכירת הנכס או מביא למינימום את הסכום שהיה משולם בהעברת ההתחייבות, לאחר שהובאו בחשבון עלויות עסקה ועלויות הובלה.

ככלל, במדידות שווי הוגן מסוימות שאינן רמה 1, התאגיד הבנקאי מבצע התאמות לנתוני השוק הרלוונטיים על מנת לשקף, בין היתר, את סיכון האשראי של הצד הנגדי, את איכות האשראי של התאגיד הבנקאי עצמו, אילוצי נזילות וכדומה. למידע נוסף, ראה ביאור 32א(ד). כמו כן, כאשר קיים סיכון אשראי מהותי בגין מכשיר נגזר, שאין לגביו מחיר מצוטט בשוק פעיל, ואין אינדיקציות משוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי שיכולות להיחשב כנתון ברמה 1 או ברמה 2, מדידת השווי ההוגן של המכשיר הנגזר נחשבת מדידת שווי הוגן ברמה 3. כאשר הנתונים המשמשים למדידת שווי הוגן מסווגים לרמות שונות במדרג השווי ההוגן, הבנק מסווג את מדידת השווי ההוגן בכללותה לרמה הנמוכה ביותר של הנתון שהוא משמעותי למדידה בכללותה.

17. זכויות עובדים

א. הטבות לאחר פרישה –פיצויים והטבות אחרות (להלן: "פיצויים") – תכניות להטבה מוגדרת

הטבת פיצויים הינה חלק מהתגמול המשולם לעובד תמורת שירותיו. ברמה הכללית, סכום ההטבה שישולם תלוי באירועים עתידיים מסוימים הכלולים בנוסחת ההטבה של התכנית, אשר לעתים קרובות כוללת את משך הזמן שחי העובד או חיים שאריו, את מספר שנות השירות שסיפק העובד ואת התגמול של העובד בשנים מיד לפני הפרישה או הסיום.

הבנק מחשב את שיעור התשואה החזוי לטווח ארוך על נכסי התכנית תוך שימוש בשיעורי התשואה ההיסטוריים לאורך תקופת זמן ארוכה בתיק עם הרכב נכסים דומה. לצורך זה, הבנק נעזר בנתונים זמינים בשוק על כל אחת מהקטגוריות המשמעותיות של הנכסים בתיק, ומשקלל אותם לפי ההרכב של נכסי התכנית.

אם המחויבות בגין הטבה חזויה עולה על השווי ההוגן של נכסי התכנית, הבנק מכיר במאזן בהתחייבות השווה להתחייבות הלא ממומנת בגין הטבה חזויה. אם השווי ההוגן של נכסי התכנית עולה על המחויבות בגין הטבה חזויה, הבנק מכיר במאזן בנכס השווה להתחייבות שממומנת ביתר בגין ההטבה החזויה. המחויבות בגין הטבה חזויה משקפת את הערך הנוכחי האקטוארי של כל ההטבות המיוחסות לשירות של העובד שסופק לפני מועד המאזן. מדידת מחויבות זו תתבסס על הנחות אקטואריות המתאימות למועד המאזן של הבנק) לדוגמה, תחלופה, תמותה, שיעורי היוון וכן הלאה) ונתוני מפקד אוכלוסין נכון למועד זה.

הבנק בוחן את הנחותיו על בסיס רבעוני ומעדכן הנחות אלה בהתאם.

רווח או הפסד אקטוארי, הינו שינוי בערך של מחויבות בגין הטבה חזויה או של נכסי תכנית, הנובע מכך שהניסיון בפועל שונה מהמשוער, או הנובע משינוי בהנחה אקטוארית. רווחים והפסדים אקטואריים שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון ליום 1 בינואר 2013, ובתקופות לאחר מכן, נכללים במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ומופחתים בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.

ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013, הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע עלפי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו עלפי האמור לעיל, נכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר. רווחים אקטואריים מיום 1 בינואר 2013 ואילך, הנובעים כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך תקופות הדיווח, נרשמים ברווח הכולל האחר המצטבר, ומקטינים את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, עד לאיפוסה.

הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך תקופות הדיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך תקופות הדיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, מופחתים בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות עלפי התכנית שיעור ההיוון להטבות לעובדים מחושב על בסיס תשואת איגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, המרווח נקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכל במועד הדיווח.

הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים ו/או פנסיה מוקדמת.

ב. תכניות להפקדה מוגדרת - הטבות לאחר פרישה

תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית המספקת הטבות לאחר פרישה בתמורה לשירותים שסופקו, מספקת חשבון אישי לכל משתתף בתכנית, ומגדירה כיצד ייקבעו ההפקדות לחשבונו של העובד במקום לקבוע את סכום ההטבות שהעובד יקבל. בתכנית להפקדה מוגדרת אחרי פרישה, ההטבות שמשתתף בתכנית יקבל תלויות אך ורק בסכום המופקד לחשבון המשתתף בתכנית, בתשואות שנצברו על ההשקעות של הפקדות אלה, ובחילוטים של הטבות של משתתפים אחרים בתכנית שעשויים להיות מוקצים לחשבונו של אותו משתתף. במידה שנדרש כי ההפקדות המוגדרות של תכנית לחשבונו של אדם יעשו לתקופות שבהן אותו אדם מספק שירותים, עלות הפנסיה נטו או עלות ההטבה האחרת לאחר פרישה נטו לתקופה תהיה ההפקדה הנדרשת לאותה תקופה. אם תכנית דורשת שייעשו הפקדות לתקופות לאחר שאדם פורש לגמלאות או מסיים את העסקתו, העלות הנאמדת תיצבר במהלך תקופת השירות של העובד. התחייבויות הבנק לתשלום פיצויים בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין מטופלות כתכנית להפקדה מוגדרת.

ד. שי לחג

הבנק מכיר בסכום הלא מהוון של ההטבה השוטפת במועד מתן השירות. בנוסף, הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים של הטבות אחרות לאחר הפרישה.

ה. היעדרויות בתשלום

חופשה - הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה. לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה נזקפים מידית לדוח רווח והפסד. לצורך קביעת ריבית ההיוון ואופן ההקצאה לתקופות של עלות השירות, הבנק מיישם את העקרונות של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת בהתאמות הנדרשות.

מחלה -הבנק לא צובר התחייבות בגין ימי מחלה.

ו. הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים – מענקי יובל

הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה המזכה בהטבה. לצורך חישוב ההתחייבות בגין הטבות אלה מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

18. **התחייבויות תלויות**

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, אומצו הוראות תקן חשבונאות אמריקאי ASC 450 וההוראות הנלוות אליו לעניין הטיפול החשבונאי בתביעות משפטיות תלויות, למעט במקרים נדירים כמו בתביעות ייצוגיות שבהן אין באפשרות הבנק ויועציו המשפטיים להעריך את תוצאותיהן.

בדוחות הכספיים של התאגיד הבנקאי נכללות הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכת היועצים המשפטיים.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, התאגיד הבנקאי יוצר הפרשה בגין תביעה, בהתקיים שני תנאים מצטברים:

1. צפוי (Probable), כלומר הסתברות מעל ל-70%, שהתהוותה מחויבות לסוף תקופת הדיווח בהתאם למידע הזמין עד למועד שבו הדוחות הכספיים פורסמו; וכן
2. ניתן לאמוד את סכום המחויבות באופן סביר.

הערכת הנהלת הבנק, הנסמכת על יועציה המשפטיים בקשר להסתברות להתממשות החשיפה לסיכון בתביעות נקבעת על בסיס שלושה תחומי הסתברות, כדלהלן:

1. סיכון צפוי - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו נכללו הפרשות מתאימות בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים אלא רק ניתן גילוי.
3. סיכון קלוש - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה קטנה או שווה ל-20%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי. בגין תביעות שהחשיפה בהן קלושה אולם ההתחייבות או ההפסד האפשרי המרבי עלולים להעמיד בספק את המשך פעולתו של הבנק, ניתן גילוי.

<u>ערבויות</u> הינן חוזים אשר דורשים באופן מותנה מהערב לבצע תשלומים לנערב בעת התרחשות התנאים המחייבים במימוש הערבות. התחייבות בגין ערבות מוכרת בספרים כסכום שוויה ההוגן גם אם לא צפוי שהתשלומים יבוצעו בעתיד. במקרים בהם במועד ההכרה לראשונה הבנק נדרש להכיר בהפרשה להפסד תלוי בגין הערבות בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה, ההתחייבות בגין הערבות נמדדת המועד ההכרה לראשונה לפי הגבוה מבין השווי ההוגן וסכום ההפרשה בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה.

ההתחייבות נגרעת מהספרים במועד בו הבנק משוחרר מהסיכון. מועד השחרור מהסיכון בגין ערבות תלוי במהות הערבות. בדרך כלל, הבנק גורע את ההתחייבות במועד סילוק ההתחייבות. כאשר הערבות נמדדת במועד ההכרה לראשונה בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה, המדידה העוקבת מתבצעת גם כן בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה.

הוראות ההכרה והמדידה במועד ההכרה לראשונה אינן חלות על ערבויות אשר ניתנו בין חברה אם לחברה בת, בין שתי חברות אחיות ובין בעל החברה לחברה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

רווח למניה

הרווח למניה מחושב על-ידי חלוקה של הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות החברה במספר המניות הרגילות המשוקלל שקיים במהלך התקופה. ברווח הבסיסי למניה נכללות רק מניות אשר קיימות בפועל במהלך התקופה.

בעלי עניין וצדדים קשורים

המידע על יתרות מאזניות וחוץ מאזניות והמידע על תוצאות העסקאות (להלן: "המידע") עם בעלי עניין צדדים קשורים ניתן לגבי כל אדם המוגדר כבעל עניין או צד קשור לפי ההגדרות בסעיף 1 בהוראות הדיווח לציבור, או כאיש קשור, לפי ההגדרות בהוראת ניהול בנקאי תקין 312 בדבר "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים". בנוסף לדרישות הגילוי הנדרשות מכוח הוראות הדיווח לציבור, התאגיד הבנקאי מיישם גם את הוראות הגילוי המתחייבות מיישום נושא 850 בקודיפיקציה בדבר "גילויים בהקשר לצד קשור". המידע על בעלי עניין וצדדים קשורים מתייחס לתאגיד הבנקאי והחברות המאוחדות שלו, ואינו מוצג על בסיס התאגיד הבנקאי לבדו.

ו. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

נושא התקן / ההוראה	מועד תחילה	תמצית הדרישות בתקן/ הוראה	השפעה על הדוחות הכספיים
עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי	ההוראות של העדכון יחולו על ישויות אשר אימצו את עדכון התקינה 2016-13 החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2022. ישויות אחרות יישמו את ההוראות של העדכון במועד היישום לראשונה של עדכון התקינה 2016-13.	ביום 31 במרץ 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-FASB) את ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי . העדכון מבטל את ההוראות העוסקות בארגון מחדש של חובות בעייתיים על ידי מלווים, תוך שיפור דרישות הגילוי בנוגע ללווים הנמצאים בקשיים כלכליים. כמו כן, העדכון מוסיף דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת אשראי .	הבנק בוחן את השפעת ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.
עדכון תקינה ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך הוניים אשר חלה עליהם חסימת סחירות	הוראות העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2023 או במועד אימוץ מוקדם, ככל והישות בחרה באימוץ מוקדם של העדכון. ישויות שאינן ישויות השקעה, בעת היישום לראשונה נדרשות ליישם עדכון זה בדרך של מכאן להבא.	ביום 29 ביוני 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה"- FASB") את ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך הוניים אשר חלה עליהם חסימת סחירות (להלן "העדכון"). העדכון מבהיר כי חסימת סחירות חוזית על נייר ערך הוני מהווה חסימה ספציפית לישות ואינה חלק מיחידת מידה חשבונאית של נייר הערך כאמור ולכן לא תילקח בחשבון במדידת השווי ההוגן. כמו כן, העדכון הדגיש כי לא ניתן להכיר ולמדוד בנפרד את חסימת הסחירות החוזית. בנוסף, העדכון מכיל דרישות גילוי חדשות על ישויות המחזיקות בניירות ערך עם חסימה חוזית, בין השאר, גילוי על שווי הוגן של ניירות הערך כאמור, אופי ויתרת התקופה של ההגבלה וכן נסיבות אשר עשויות לגרום לביטול ההגבלה . התאמות אשר נובעות מהיישום כאמור יוכרו בדוח רווח והפסד ויינתן גילוי לסכומן במועד היישום.	הבנק בוחן את השפעת ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
א. הכנסות ריבית			
מאשראי לציבור	863.7	622.5	516.1
מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים	30.3	2.1	3.1
מפיקדונות בבנקים	-	-	-
מאגרות חוב	12.7	4.1	2.3
מנכסים אחרים	-	-	-
סך הכל הכנסות הריבית	**906.7**	**628.7**	**521.5**
ב. הוצאות ריבית			
על פיקדונות הציבור	160.4	112.5	89.5
על פיקדונות מבנקים	2.9	2.0	1.2
על פיקדונות הממשלה	-	-	-
על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	148.2	60.0	10.1
על התחייבויות אחרות	-	-	-
סך הכל הוצאות הריבית	**311.5**	**174.5**	**100.8**
סך הכנסות ריבית, נטו	**595.2**	**454.2**	**420.7**
ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב			
זמינות למכירה	12.2	4.1	2.3
למסחר	0.5	-	-
סך הכל כלול בהכנסות ריבית	**12.7**	**4.1**	**2.3**

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
1. מפעילות במכשירים נגזרים [1][2]			
סך הכול מפעילות במכשירים נגזרים	(5.6)	(1.1)	(3.7)
2. מהשקעה באיגרות חוב			
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה [3]	0.1	0.2	4.6
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה [3]	(1.7)	(0.5)	-
סך הכל מהשקעה באג"ח	**(1.6)**	**(0.3)**	**4.6**
3. הפרשי שער, נטו	**8.2**	**2.5**	**2.4**
4. מהשקעה במניות			
הפרשה לירידת ערך בגין מניות שאינן למסחר	-	(3.5)	-
דיבידנד ממניות שאינן למסחר	4.7	3.0	0.4
רווחים שטרם מומשו	-	0.3	1.9
סך הכל מהשקעה במניות	**4.7**	**(0.2)**	**2.3**
5. רווחים בגין הלוואות שנמכרו [6]	**65.9**	**44.1**	**65.9**
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	**71.6**	**45.0**	**71.5**
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר			
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים	9.2	(0.4)	2.8
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו [4]	(2.0)	(0.1)	(0.5)
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו [5]	(1.6)	0.1	0.1
סך הכל בגין פעילויות למטרת מסחר	**5.6**	**(0.4)**	**2.4**
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית	**77.2**	**44.6**	**73.9**
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר לפי חשיפת סיכון			
חשיפת ריבית	7.2	0.2	0.9
חשיפה למניות	(1.6)	0.1	0.1
חשיפת מטבע חוץ	-	(0.7)	1.4
סך הכל	**5.6**	**(0.4)**	**2.4**

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(2) מזה בגין נגזרי אשראי, בהם התאגיד הבנקאי מוטב ליום 31 בדצמבר 2022, ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 31 בדצמבר, 2020 בסך של (0.1) מיליוני ש"ח, (2.0) מיליוני ש"ח ו-(2.0) מיליוני ש"ח בהתאמה.

(3) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.

(4) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים לאג"ח ותעודות סל למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, ליום 31 בדצמבר 2022, ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 31 בדצמבר, 2020 בסך של 3.8 מיליוני ש"ח, (0.1) מיליוני ש"ח ו-0.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(5) מזה חלק ההפסדים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, ליום 31 בדצמבר 2022, ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 31 בדצמבר, 2020 בסך של (1.7) מיליוני ש"ח, (0.6) מיליוני ש"ח ו-(0.1)מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(6) לפרטים אודות רווח בגין הלוואות שנמכרו ראה ביאור 25 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות וביאור 29ג מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי.

ביאור 4 – עמלות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
פעילות בניירות ערך	18.1	12.0	9.4
עמלות ליווי פרויקטים	21.5	20.0	21.3
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	10.3	9.0	10.7
טיפול באשראי	8.3	7.7	7.7
הפרשי המרה	11.9	12.7	11.4
עמלות מביטוח חיים	3.9	6.8	7.4
עמלות מעסקי מימון	3.7	3.5	3.5
עמלות מביטוח נכס	0.7	0.9	1.1
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	3.1	3.2	2.9
עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים	15.0	14.3	12.6
עמלות מכרטיסים נטענים	17.0	9.2	4.4
עמלות אחרות	3.4	3.3	2.9
סך כל העמלות התפעוליות	**116.9**	**102.6**	**95.3**

ביאור 4א – הכנסות מחוזים עם לקוחות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022							
עמלות משירותים עיקריים	משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים בינוניים וגדולים	מוסדיים	ניהול פיננסי	סה"כ
פעילות בניירות ערך	5.8	2.0	10.3	-	-	-	-	18.1
עמלות ליווי פרויקטים	-	-	11.8	3.2	6.5	-	-	21.5
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	3.7	-	-	-	-	-	6.6	10.3
טיפול באשראי	6.6	0.7	0.1	-	0.9	-	-	8.3
הפרשי המרה	4.5	0.8	6.0	-	0.6	-	-	11.9
עמלות מביטוח חיים	3.9	-	-	-	-	-	-	3.9
עמלות מעסקי מימון	-	-	1.2	0.5	2.0	-	-	3.7
עמלות מביטוח נכס	0.7	-	-	-	-	-	-	0.7
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	2.4	0.6	0.1	-	-	-	-	3.1
עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים	15.0	-	-	-	-	-	-	15.0
עמלות מכרטיסים נטענים	17.0	-	-	-	-	-	-	17.0
עמלות אחרות	3.4	-	-	-	-	-	-	3.4
סך כל העמלות התפעוליות	**63.0**	**4.1**	**29.5**	**3.7**	**10.0**	**-**	**6.6**	**116.9**

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021							
עמלות משירותים עיקריים	משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים בינוניים וגדולים	מוסדיים	ניהול פיננסי	סה"כ
פעילות בניירות ערך	3.6	1.9	6.5	-	-	-	-	12.0
עמלות ליווי פרויקטים	-	-	9.1	3.3	7.6	-	-	20.0
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	4.7	-	-	-	-	-	4.3	9.0
טיפול באשראי	5.3	0.2	1.9	0.2	0.1	-	-	7.7
הפרשי המרה	5.0	1.0	5.6	0.1	1.0	-	-	12.7
עמלות מביטוח חיים	6.8	-	-	-	-	-	-	6.8
עמלות מעסקי מימון	-	-	0.7	0.5	2.3	-	-	3.5
עמלות מביטוח נכס	0.9	-	-	-	-	-	-	0.9
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	2.5	0.6	0.1	-	-	-	-	3.2
עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים	14.3	-	-	-	-	-	-	14.3
עמלות מכרטיסים נטענים	9.2	-	-	-	-	-	-	9.2
עמלות אחרות	3.3	-	-	-	-	-	-	3.3
סך כל העמלות התפעוליות	**55.6**	**3.7**	**23.9**	**4.1**	**11.0**	**-**	**4.3**	**102.6**

ביאור 4א – הכנסות מחוזים עם לקוחות (המשך)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020							
עמלות משירותים עיקריים	משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים בינוניים וגדולים	מוסדיים	ניהול פיננסי	סה"כ
פעילות בניירות ערך	7.0	1.5	0.9	-	-	-	-	9.4
עמלות ליווי פרויקטים	0.5	0.3	9.7	2.5	8.3	-	-	21.3
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	5.8	-	-	-	-	-	4.9	10.7
טיפול באשראי	4.0	0.2	3.2	0.1	0.1	0.1	-	7.7
הפרשי המרה	4.1	0.6	5.6	0.1	1.0	-	-	11.4
עמלות מביטוח חיים	7.4	-	-	-	-	-	-	7.4
עמלות מעסקי מימון	-	-	1.1	0.6	1.8	-	-	3.5
עמלות מביטוח נכס	1.1	-	-	-	-	-	-	1.1
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	2.3	0.5	0.1	-	-	-	-	2.9
עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים	12.6	-	-	-	-	-	-	12.6
עמלות מכרטיסים נטענים	4.4	-	-	-	-	-	-	4.4
עמלות אחרות	2.9	-	-	-	-	-	-	2.9
סך כל העמלות התפעוליות	**52.1**	**3.1**	**20.6**	**3.3**	**11.2**	**0.1**	**4.9**	**95.3**

ביאור 5 – הכנסות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
הכנסות ממכירת נכס מקרקעין[1]	-	13.3	-
הכנסות ממכירת זכויות [2]	24.5	-	-
הכנסות מרכישה עצמית[3]	6.1	-	-
סך כל ההכנסות האחרות	**30.6**	**13.3**	**-**

(1) בשנת 2021 הבנק מכר נכס מקרקעין. לפרטים אודות המכירה ראה ביאור 34 בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת 2021.

(2) בשנת 2022 עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, חברה בת בשליטה של הבנק, חתמה על ההסכם למכירת זכויותיה בקשר עם כל או חלק הפוליסות בתיק הביטוחים, בו עיר שלם שימשה כסוכן עבור לקוחות הבנק.

(3) בשנת 2022 רכש הבנק אגרות חוב שהנפיקה חברת הבת של הבנק, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ.

לפרטים נוספים ראה ביאור 34 – נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.

ביאור 6 – משכורות והוצאות נלוות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
משכורות	149.4	139.1	114.4
הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות חופשה ומחלה	23.1	14.2	16.2
ביטוח לאומי ומס שכר	42.6	36.1	35.2
הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים):			
הוצאות בגין הטבה מוגדרת עלות שרות [1]	3.1	12.7	3.4
הפקדה מוגדרת [2]	1.0	2.7	8.4
הטבות מיוחדות בגין פיטורין	-	-	5.1
הוצאות נלוות אחרות	2.7	2.5	1.8
סך הכל משכורות והוצאות נלוות	**221.9**	**207.3**	**184.5**

(1) בשנת 2021 כולל עלות שירותי עבר בסך 9.2 מיליוני ש"ח. ראה ביאור 22- זכויות עובדים.

(2) בשנת 2021 כולל קיזוז הפקדות בגין שירותי עבר בסך 5.3 מיליוני ש"ח.

ביאור 7 – הוצאות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
מחשב	53.8	50.2	43.6
שירותים מקצועיים	21.8	23.6	19.6
שיווק ופרסום	25.0	22.0	18.4
עמלות	7.6	4.7	3.7
אחזקת רכב	4.9	4.3	3.9
מוקד טלפוני	5.5	4.5	4.8
הדרכה והשתלמויות	5.2	4.0	2.0
תקשורת (דואר, טלפון, משלוחים וכד')	4.9	4.2	3.9
שכר חברי דירקטוריון	1.9	1.5	1.6
משרדיות	2.3	2.7	2.2
ביטוח	2.3	2.2	1.4
הוצאות בגין הטבה מוגדרת	0.3	0.5	1.1
הוצאות הנפקת כרטיסים נטענים	12.2	9.2	6.5
אחרות	7.8	5.2	6.2
סך כל ההוצאות האחרות	**155.5**	**138.8**	**118.9**

ביאור 8 – הפרשה למסים על הרווח

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הרכב ההפרשה למסים על הרווח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
מיסים שוטפים בגין שנת החשבון	92.8	40.2	49.2
מיסים שוטפים בגין שנים קודמות	-	2.7	-
סך כל המסים השוטפים	**92.8**	**42.9**	**49.2**
בתוספת (בניכוי):			
מיסים נדחים בגין שנת החשבון	(5.6)	35.2	(19.5)
מיסים נדחים בגין שנים קודמות	-	-	-
סך כל המסים הנדחים	**(5.6)**	**35.2**	**(19.5)**
הפרשה למיסים על ההכנסה	**87.2**	**78.1**	**29.7**

ב. התאמה בין סכום המס התאורטי שהיה חל אילו הרווח היה מתחייב במס לפי השיעור המס הסטטוטורי החל בישראל על הבנק לבין ההפרשה למסים על הרווח כפי שנזקפה בדוח

רווח והפסד:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
רווח לפני מס	251.1	222.0	79.9
שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל	34.19%	34.19%	34.19%
סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי	85.8	75.9	27.3
מס (חסכון במס) בגין:			
הוצאות אחרות לא מוכרות	1.5	1.0	1.0
הכנסות פטורות ובעלות שיעור מס מוגבל	-	(2.5)	(0.2)
מיסים בגין שנים קודמות	-	2.7	-
שינוי יתרת מיסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס	-	-	-
הכנסות חברות בת בישראל	-	-	-
הפרשים אחרים	(0.1)	1.0	1.6
הפרשה למיסים על ההכנסה	**87.2**	**78.1**	**29.7**

ג. שומות

לבנק הוצאו שומות מס עד וכולל שנת המס 2018, שומות מס ניכויים של הבנק עד וכולל 2017 נחשבות כסופיות.

בחברות המאוחדות של הבנק השומות נחשבות לסופיות עד וכולל שנת המס 2017, למעט חברת "ירושלים מימון והנפקות" לה הוצאו שומות מס סופיות, עד וכולל שנת המס 2018.

ביאור 8 – הפרשה למסים על הרווח (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. תנועה במסים הנדחים(1)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
	2021	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו להון	2022	2022
						שיעור מס ממוצע
נכסי מיסים נדחים לקבל						
נכס מס בגין הפסדים	5.6	(5.6)	-	-	-	23%
הפרשה לחופשה ומענק יובלות ופיצויים	11.3	(1.1)	(4.4)		5.8	34.19%
הפרשה להפסדי אשראי	45.0	20.0	-	(1.9)	63.1	34.19%
סה"כ	**61.9**	**13.3**	**(4.4)**	**(1.9)**	**68.9**	**34.19%**
יתרות הניתנות לקיזוז (1)	(3.4)	(7.7)	-	-	(11.1)	
יתרת נכסי מיסים נדחים, בניכוי יתרות ניתנות לקיזוז	**58.5**	**5.6**	**(4.4)**	**(1.9)**	**57.8**	
התחייבויות למיסים נדחים						
בגין השקעה בחברות מוחזקות	3.4	6.3	-	-	9.7	34.19%
בגין התאמת נכסים אחרים	-	1.4	-	-	1.4	34.19%
סה"כ	**3.4**	**7.7**	**-**	**-**	**11.1**	**34.19%**
יתרות הניתנות לקיזוז (1)	(3.4)	(7.7)	-	-	(11.1)	
יתרת התחייבויות מיסים נדחים, בניכוי יתרות ניתנות לקיזוז	-	-	-	-	-	
יתרת מיסים נדחים, נטו	**58.5**	**5.6**	**(4.4)**	**(1.9)**	**57.8**	

(1) יתרות מיסים נדחים מוצגות במאזן על פי סיווג היתרה בספרי הבנק ובחברות המאוחדות.

ביאור 8 – הפרשה למסים על הרווח (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. תנועה במסים הנדחים[1] (המשך)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
	2020	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	2021	2021
					שיעור מס ממוצע
נכסי מיסים נדחים לקבל					
נכס מס בגין הפסדים	11.1	(5.5)	-	5.6	23%
הפרשה לחופשה ומענק יובלות ופיצויים	9.1	0.5	1.7	11.3	34.19%
הפרשה להפסדי אשראי	74.1	(29.1)	-	45.0	34.19%
סה"כ	**94.3**	**(34.1)**	**1.7**	**61.9**	**34.19%**
יתרות הניתנות לקיזוז [1]	(2.2)	-	-	(3.4)	
יתרת נכסי מיסים נדחים, בניכוי יתרות ניתנות לקיזוז	**92.1**	**-**	**-**	**58.5**	
התחייבויות למיסים נדחים					
בגין השקעה בחברות מוחזקות	2.2	1.2	-	3.4	34.19%
בגין התאמת נכסים אחרים	0.1	(0.1)	-	-	34.19%
סה"כ	**2.3**	**1.1**	**-**	**3.4**	**34.19%**
יתרות הניתנות לקיזוז [1]	(2.2)	-	-	(3.4)	
יתרת התחייבויות מיסים נדחים, בניכוי יתרות ניתנות לקיזוז	**0.1**	**-**	**-**	**-**	
יתרת מיסים נדחים, נטו	**92.0**	**(35.2)**	**1.7**	**58.5**	

(1) יתרות מיסים נדחים מוצגות במאזן על פי סיווג היתרה בספרי הבנק ובחברות המאוחדות.

המיסים השוטפים והמיסים הנדחים חושבו בהתאם לשיעורי המס החדשים שהיו בתוקף ביום הדוח.

מימוש המסים הנדחים לקבל נטו, מבוסס על תחזית לפיה תהיינה לבנק הכנסות חייבות במס בעתיד בסכומים מתאימים. והערכת ההנהלה לגבי מימושם כי סביר יותר מאשר לא, כי ימומשו.

ביאור 8 – הפרשה למסים על הרווח (המשך)

ה. שיעורי המס החלים על הבנק ועל חברות הבנות

א. הבנק מוגדר כ"מוסד כספי" לעניין חוק מס ערך מוסף התשל"ה - 1975 וככזה מוטלים על פעילותו מס שכר ומס רווח לפי השיעור שנקבע בחוק מע"מ.

ב. ביום 29 בדצמבר 2016 פורסם חוק התייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו- 2018), אשר קבע, בין היתר הפחתה של שיעור מס חברות משיעור של 25% ל-23% בשתי פעימות.

בפעימה הראשונה שיעור המס ירד ל-24%, החל מיום 1 בינואר 2017 ובפעימה השנייה שיעור המס ירד ל- 23% החל מיום 1 בינואר 2018 ואילך.

ג. המיסים החלים על הרווח של התאגידים הבנקאיים כוללים מס חברות המוטל על פי פקודת מס הכנסה ומס רווח המוטל על פי חוק מס ערך מוסף.

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על תאגידיים בנקאיים:

ו. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה בעקבות השינויים האמורים:

שנה	שיעור חברות מס	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל
		באחוזים	
2017	24%	17%	35.04%
2018 ואילך	23%	17%	34.19%

ז. הסכם עם רשויות המס- בגין הפרשה להפסדי אשראי

בשנת 2012 נחתם הסכם עם מס הכנסה שתחולתו מדוח מס 2011 ואילך, לפיו הפרשה לחובות פגומים בבחינה פרטנית תותר בניכוי לצרכני מס בשנה בה נכללה ההוצאה בדוחות הכספיים.

בשנת המס בה הוקטנה יתרת ההפרשה לחובות פגומים (שלא כתוצאה ממחיקה חשבונאית או מחילת שוב), יתווסף לחבות המס של הבנק סכום מס נוסף, על פי נוסחה כפי שנקבעה בהסכם.

הוצאות בגין חובות פגומים שאינם בבחינה פרטנית, שנרשמו בספרים בשנת הדוח, יותרו בניכוי לצרכי מס כדלקמן: מחציתן בשנה הראשונה לאחר רישומם בספרי הבנק ומחצית השנייה בשנת המס השנייה לאחר רישומם בספרי הבנק, כאמור.

בשנת 2017 נחתם הסכם עם רשויות המס שתחולתה החל משנת 2014 ואילך ,לפי ההסכם הנ"ל 65% מהגידול בהפרשה השנתית להפסדי אשראי בגין אשראי לדיור הנמדדות לפי שיטת עומק הפיגור בגין חובות שההפרשה בגינם נכללת בספרי הבנק לראשונה החל מיום 1 בינואר 2014- אינו מותר בניכוי.

ביאור 9 - רווח למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק	163.4	143.9	50.2
מממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח הבסיסי והמדולל	70.5	70.5	70.5
רווח למניה (בש"ח)			
רווח בסיסי ומדולל	2.32	2.04	0.71

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לאחר השפעת מס

	התאמות בגין הצגת ניירות ערך		
	זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	התאמות בגין הטבות לעובדים	סה"כ
יתרה ליום 1 בינואר 2020	0.6	(4.7)	(4.1)
שינוי נטו במהלך התקופה	1.0	(0.9)	0.1
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	**1.6**	**(5.6)**	**(4.0)**
שינוי נטו במהלך התקופה	1.2	(3.3)	(2.1)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	**2.8**	**(8.9)**	**(6.1)**
שינוי נטו במהלך התקופה	(37.2)	8.4	(28.8)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	**(34.4)**	**(0.5)**	**(34.9)**

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
	2022			2021			2020		
	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן									
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	(58.2)	19.9	(38.3)	2.0	(0.6)	1.4	6.2	(2.2)	4.0
(רווחים) הפסדים בגין נ"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד[1]	1.7	(0.6)	1.1	(0.3)	0.1	(0.2)	(4.6)	1.6	(3.0)
שינוי נטו במהלך התקופה	**(56.5)**	**19.3**	**(37.2)**	**1.7**	**(0.5)**	**1.2**	**1.6**	**(0.6)**	**1.0**
הטבות לעובדים									
רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה	12.4	(4.3)	8.1	(4.9)	1.6	(3.3)	(1.4)	0.5	(0.9)
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד[2]	0.4	(0.1)	0.3	-	-	-	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה	**12.8**	**(4.4)**	**8.4**	**(4.9)**	**1.6**	**(3.3)**	**(1.4)**	**0.5**	**(0.9)**
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה	**(43.7)**	**14.9**	**(28.8)**	**(3.2)**	**1.1**	**(2.1)**	**0.2**	**(0.1)**	**0.1**

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית, לפרטים ראה ביאור 3 – הכנסות מימון שאינן מריבית.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הטבות עובדים, לפרטים ראה ביאור 22 – זכויות עובדים.

ביאור 11 – מזומנים ופיקדונות בבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	יתרה ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים	2,847.5	3,089.5
מזומנים ופיקדונות בבנקים מסחריים	512.6	456.5
סה"כ מזומנים ופיקדונות בבנקים (*)	**3,360.1**	**3,546.0**
מזה: מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות בבנק ישראל לתקופה מקורית של עד 3 חודשים	3,360.1	3,546.0

(*) בניכוי הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בסכום הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 12 – השקעות בניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	ליום 31 בדצמבר 2022					
				רווח כולל אחר מצטבר [2]		
	הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים	הפסדים	שווי הוגן [1]
א. אגרות חוב זמינות למכירה						
של ממשלת ישראל [4]	658.7	692.4	-	-	33.7	658.7
של ממשלות זרות	70.6	77.3	-	-	6.7	70.6
של מוסדות פיננסיים בישראל	38.4	40.4	-	-	2.0	38.4
של אחרים בישראל	109.6	119.3	-	-	9.7	109.6
של אחרים זרים	5.2	5.3	-	-	0.1	5.2
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה	**882.5**	**934.7**	**-**	**-**	**52.2**	**882.5**
	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)		רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן [3]	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן [3]	שווי הוגן [1]
ב. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר	**88.4**	**88.4**	**-**	**-**	**-**	**88.4**
מזה: שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	88.4	88.4	-	-	-	88.4
סך כל ניירות הערך שאינן למסחר	**970.9**	**1,023.0**	**-**	**-**	**52.1**	**970.9**
ג. ניירות ערך למסחר						
אגרות חוב						
של ממשלת ישראל	59.0	60.2	-	-	1.2	59.0
של מוסדות פיננסיים בישראל	0.7	0.8	-	-	0.1	0.7
של אחרים בישראל	9.2	10.2	-	-	1.0	9.2
סך הכל אגרות חוב	68.9	71.2	-	-	2.3	68.9
מניות ותעודות סל	3.3	4.0	-	0.1	0.8	3.3
סך הכל ניירות ערך למסחר	**72.2**	**75.2**	**-**	**0.1**	**3.1**	**72.2**
סך הכל ניירות ערך	**1,043.1**	**1,098.2**	**-**	**0.1**	**55.2**	**1,043.1**

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
(4) מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף ו-RTGS סכום של כ- 368.1 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים אודות שעבודים ראה ביאור 26 – שעבודים, תנאים מגבילים ובטחונות.

ביאור 12 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	ליום 31 בדצמבר 2021				
			רווח כולל אחר מצטבר[2]		
	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן [1]
א. אגרות חוב זמינות למכירה					
של ממשלת ישראל [4]	466.3	464.6	2.0	0.3	466.3
של ממשלות זרות	36.9	37.1	-	0.2	36.9
של מוסדות פיננסיים בישראל	41.1	40.1	1.0	-	41.1
של אחרים בישראל	98.9	97.2	1.8	0.1	98.9
של אחרים זרים	4.7	4.7	-	-	4.7
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	**647.9**	**643.7**	**4.8**	**0.6**	**647.9**
	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן [3]	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן [3]	שווי הוגן [1]
ב. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר	**80.8**	**80.8**	**-**	**-**	**80.8**
מזה מניות וקרנות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	79.0	79.0	-	-	79.0
סך הכל ניירות ערך שאינן למסחר	**728.7**	**724.5**	**4.8**	**0.6**	**728.7**
ג. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
של ממשלת ישראל	12.1	12.1	-	-	12.1
של מוסדות פיננסיים בישראל	0.8	0.7	0.1	-	0.8
של אחרים בישראל	9.9	9.7	0.3	0.1	9.9
של אחרים זרים	9.1	9.3	-	0.2	9.1
סך הכל אגרות חוב למסחר	**31.9**	**31.8**	**0.4**	**0.3**	**31.9**
מניות ותעודות סל	12.1	12.3	0.9	1.1	12.1
סך הכל ניירות ערך למסחר	**44.0**	**44.1**	**1.3**	**1.4**	**44.0**
סך הכל ניירות ערך	**772.7**	**768.6**	**6.1**	**2.0**	**772.7**

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן."
(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
(4) מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף סכום של כ-343.9 מיליוני ש"ח.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ראה ביאור 2 – הכנסות והוצאות ריבית וביאור 3 – הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 12 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציית הפסד שטרם מומש

	ליום 31 בדצמבר 2022							
	פחות מ-12 חודשים [1]				12 חודשים ומעלה [1]			
		הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו		
	שווי הוגן	0-20%	20-40%	סה"כ	שווי הוגן	0-20%	20-40%	סה"כ
אגרות חוב								
של ממשלות ומוסדות פיננסיים	664.7	31.5	-	31.5	102.9	10.9	-	10.9
של אחרים	108.8	9.7	-	9.7	5.2	0.1	-	0.1
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה	**773.5**	**41.2**	**-**	**41.2**	**108.1**	**11.0**	**-**	**11.0**

	ליום 31 בדצמבר 2021							
	פחות מ-12 חודשים [1]				12 חודשים ומעלה [1]			
		הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו		
	שווי הוגן	0-20%	20-40%	סה"כ	שווי הוגן	0-20%	20-40%	סה"כ
אגרות חוב								
של ממשלות ומוסדות פיננסים	62.5	0.4	-	0.4	-	-	-	-
של אחרים	28.0	0.1	-	0.1	-	-	-	-
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה	**90.5**	**0.5**	**-**	**0.5**	**-**	**-**	**-**	**-**

[1] הערכת הבנק שירידות הערך המוצגות בביאור זה הינן בעלות אופי זמני ועל כן אין צורך ברישום ירידת ערך.

.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא.

לפרטים נוספים ראה ביאור 1. בביאור זה מספרי השוואה לתקופות קודמות לא הוצגו מחדש.

1. **חובות[1], אגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי**

	ליום 31 בדצמבר 2022					
	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים ממשלות ואג"ח	סך הכל
יתרת חוב רשומה						
חובות שנבדקו על בסיס פרטני	2,146.5	31.3	-	2,177.8	960.5	3,138.3
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי	810.8	9,687.3	1,542.2	12,040.3	-	12,040.3
סך הכל חובות[*]	**2,957.3**	**9,718.6**	**1,542.2**	**14,218.1**	**960.5**	**15,178.6**
[*]מזה:						
חובות לא צוברים	16.6	116.0	1.5	134.1	-	134.1
חובות בפיגור של 90 ימים או יותר	2.8	-	8.6	11.4	-	11.4
חובות בעייתיים אחרים	5.1	-	9.4	14.5	-	14.5
סך הכל חובות בעייתיים	**24.5**	**116.0**	**19.5**	**160.0**	**-**	**160.0**
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני	1.0	4.4	-	5.4	-	5.4
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי	18.3	43.7	93.2	155.2	-	155.2
סך הכל[**]	**19.3**	**48.1**	**93.2**	**160.6**	**-**	**160.6**
[**]מזה: בגין חובות לא צוברים	1.6	5.9	0.5	8.0	-	8.0
[**]מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים	2.3	-	7.1	9.4	-	9.4

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חובות[1], אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2021					
	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת חוב רשומה						
חובות שנבדקו על בסיס פרטני	696.3	26.3	6.0	728.6	341.9	1,070.5
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי[*] [3]	1,199.5	9,082.3	1,186.9	11,468.7	-	11,468.7
[*]מזה: לפי עומק הפיגור	182.4	8,728.5	-	8,910.9	-	8,910.9
סך הכל חובות[**]	**1,895.8**	**9,108.6**	**1,192.9**	**12,197.3**	**341.9**	**12,539.2**
[**] מזה:						
חובות בארגון מחדש	-	-	6.0	6.0	-	6.0
חובות פגומים אחרים	5.7	26.3	-	32.0	-	32.0
סך הכל חובות פגומים	**5.7**	**26.3**	**6.0**	**38.0**	**-**	**38.0**
חובות בפיגור 90 ימים או יותר	1.8	96.8	3.9	102.5	-	102.5
חובות בעייתיים אחרים	0.2	-	5.4	5.6	-	5.6
סך הכל חובות בעייתיים	**7.7**	**123.1**	**15.3**	**146.1**	**-**	**146.1**
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני	6.2	3.3	4.5	14.0	-	14.0
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי[*][3]	3.8	51.2	44.2	99.2	-	99.2
[*]מזה: לפי עומק הפיגור [2]	0.6	50.4	-	51.0	-	51.0
סך הכל[**]	**10.0**	**54.5**	**48.7**	**113.2**	**-**	**113.2**
[**]מזה: בגין חובות פגומים	1.4	3.3	4.5	9.2	-	9.2

[1] אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

[2] כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 3.1 מיליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 30.9 מיליוני ש"ח.

[3] יתרה הנמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. **תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי**

	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2019	**10.1**	**46.5**	**58.0**	**114.6**	**-**	**114.6**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	5.7	10.5	86.2	102.4	-	102.4
מחיקות חשבונאיות	(2.4)	(1.3)	(34.0)	(37.7)	-	(37.7)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	0.6	1.4	12.7	14.7	-	14.7
מחיקות חשבונאיות נטו	(1.8)	0.1	(21.3)	(23.0)	-	(23.0)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2020 (*)	**14.0**	**57.1**	**122.9**	**194.0**	**-**	**194.0**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	0.7	(0.7)	(58.9)	(58.9)	-	(58.9)
מחיקות חשבונאיות	(3.1)	(0.6)	(29.2)	(32.9)	-	(32.9)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	0.1	-	14.3	14.4	-	14.4
מחיקות חשבונאיות נטו	(3.0)	(0.6)	(14.9)	(18.5)	-	(18.5)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2021 (*)	**11.7**	**55.8**	**49.1**	**116.6**	**-**	**116.6**
התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה (1)	(5.0)	(16.0)	12.7	(8.3)	-	(8.3)
הוצאות בגין הפסדי אשראי	12.8	9.2	56.8	78.8	-	78.8
מחיקות חשבונאיות	(1.4)	-	(40.3)	(41.7)	-	(41.7)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	1.5	-	15.4	16.9	-	16.9
מחיקות חשבונאיות נטו	0.1	-	(24.9)	(24.8)	-	(24.8)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2022 (*)	**19.6**	**49.0**	**93.7**	**162.3**	**-**	**162.3**
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
ליום 31.12.2020	1.7	0.8	0.3	2.8	-	2.8
ליום 31.12.2021	1.7	1.3	0.4	3.4	-	3.4
ליום 31.12.2022	0.3	0.9	0.5	1.7	-	1.7

(1) לפרטים נוספים אודות השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים ראה ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית.

ביאור 14 – השקעה בחברות מוחזקות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

פרטים על החברות המוחזקות

	פרטים על החברה	חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים ובזכויות הצבעה	השקעה במניות לפי שווי מאזני ליום 31 בדצמבר		תרומה לרווח הנקי ביום 31 בדצמבר	
			2022	2021	2022	2021
תומר ירושלים בע"מ	(1)	100.0	199.2	193.6	5.7	4.5
עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	(2)	100.0	216.8	193.6	23.2	4.8
ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ	(3)	100.0	35.8	35.5	0.3	0.1
ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ	(4)	100.0	1.5	1.5	-	-
ירושלים חיתום והנפקות בע"מ	(5)	100.0	6.6	6.6	-	-
החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ	(6)	100.0	0.5	0.5	-	-
ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ	(7)	100.0	27.4	21.0	6.3	2.5
תמר אריאל קפיטל בע"מ	(8)	80.01	173.8	-	2.7	-

(1) עיקר פעילותה של תומר ירושלים בע"מ (להלן: "תומר") הינה לשמש כחברת הנכסים של הבנק ולהעניק שירותי מחשב לבנק.

(2) עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ פועלת כסוכנות ביטוח הנותנת שירותים בקשר לביטוחי הנכסים ולביטוחי החיים של מקבלי ההלוואות בבנק.

בשנת 2022 עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, חברה בת בשליטה של הבנק, חתמה על ההסכם למכירת זכויותיה בקשר עם כל או חלק הפוליסות בתיק הביטוחים, בו עיר שלם שימשה כסוכן עבור לקוחות הבנק. לפרטים נוספים ראה ביאור 34- נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח.

(3) ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ עסקה במתן שירותי ייעוץ וניהול תיקי השקעות בשנת 2014 - לא פעילה.

(4) ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ עסקה בניהול קרנות נאמנות. בשנת 2006 נמכרה פעילות קרנות הנאמנות - לא פעילה.

(5) ירושלים חיתום והנפקות בע"מ עסקה בתחום חיתום להנפקות, החברה קיבלה החלטה על הפסקת פעולתה כחתם ועברה במרשם החתמים למעמד "לא פעיל".

(6) החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ עוסקת בהחזקת מניות של חברות פרטיות, המוחזקות כבטוחה לאשראי שניתן ע"י בנק ירושלים

(7) ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (חברה בת בשליטה ובבעלות מלאה של הבנק) פועלת לגיוס מקורות בדרך של הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים לציבור, עבור הבנק. בשנת 2021 חברת מימון והנפקות (2005) גייסה כ- 1,129 מיליוני ש"ח ע.נ באמצעות הנפקת תעודות התחייבות. לפרטים ראה ביאור 20 - אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים.

(8) תמר אריאל קפיטל בע"מ פועלת כתאגיד עזר של הבנק, מיום הקמת פעילות החברה הינה בתחום האשראי הצרכני והבנק העביר את מלוא הזכויות הקשורות לפעילות האשראי הצרכני. לפרטים נוספים ראה ביאור 34- נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח.

(9) סכומים הנמוכים מ- 0.1 מיליוני ש"ח אינם מוצגים בביאור זה.

ביאור 15 – בניינים וציוד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	בניינים ומקרקעין [1][5]	ציוד, ריהוט וכלי רכב	עלויות תכנה	סך הכל
עלות הנכסים [2][3]				
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	**80.8**	**64.7**	**484.1**	**629.6**
תוספות [4]	7.7	0.1	78.8	86.6
גריעות [6]	17.6	1.1	-	18.7
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	**70.9**	**63.7**	**562.9**	**697.5**
תוספות [4]	6.9	0.9	68.4	76.2
גריעות	-	0.3	-	0.3
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	**77.8**	**64.3**	**631.3**	**773.4**
פחת והפסדים מירידת ערך				
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	**57.1**	**60.5**	**348.8**	**466.4**
פחת לשנה	3.2	1.9	56.2	61.3
גריעות	10.8	1.1	-	11.9
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	**49.5**	**61.3**	**405.0**	**515.8**
פחת לשנה	3.2	2.1	63.0	68.3
גריעות	-	0.3	-	0.3
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	**52.7**	**63.1**	**468.0**	**583.8**
הערך בספרים				
ליום 31 בדצמבר 2020	23.7	4.2	135.3	163.2
ליום 31 בדצמבר 2021	21.4	2.4	157.9	181.7
ליום 31 בדצמבר 2022	25.1	1.2	163.3	189.6
שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% ליום 31 בדצמבר 2022	9.7	8.2	24.0	
שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% ליום 31 בדצמבר 2021	10.0	8.5	23.7	

(1) כולל שיפורים במושכר.

(2) בבעלות הבנק וחברות הבנות רכוש שעלותו 377.4 מיליוני ש"ח במאוחד, ו-30.8 מיליוני ש"ח בבנק (2021 – 341.4 מיליוני ש"ח, ו- 28.9 מיליוני ש"ח בהתאמה) שהופחת במלואו והוא עדיין בשימוש.

(3) כולל עלויות לצריכת חומרים ושירותים הקשורים לפיתוח התוכנה.

(4) לרבות הוצאות שהוונו בגין שכר עבודה בסך 14.6 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2021 – 15.3 מיליוני ש"ח).

(5) אין לבנק זכויות שטרם נרשמו בלשכת רישום מקרקעין.

(6) ביום 9 במרץ, 2021 הודיע הבנק על חתימת הסכם עם צד שלישי שאינו קשור לבנק או לבעל שליטה בו, למכירת מלוא זכויות הבנק בנכס מקרקעין אשר בבעלותו ברחוב קרן היסוד בירושלים, אשר שימש בעבר כמשכנו של סניף הבנק. ביום 16 ביוני, 2021 הושלמה העסקה. הבנק הכיר ברווח מהמכירה, לאחר מס, בסך כ-10.7 מיליוני ש"ח.

ביאור 15 – בניינים וציוד (המשך)

מידע בגין חכירות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
א. הוצאות בגין חכירות			
הוצאות בגין חכירות תפעוליות	18.0	19.2	19.3
הוצאות בגין חכירות לטווח קצר	-	-	0.8
הוצאות חכירה משתנות	1.0	0.4	0.6
הכנסות בגין חכירות משנה	-	0.2	0.6
סך הכל הוצאות בגין חכירות	**19.0**	**19.4**	**20.1**

ב. מידע נוסף על חכירות			
תזרים מזומנים ששולמו בגין פעילות שוטפת בגין חכירות תפעוליות	18.7	17.7	20.9
נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות	30.8	14.2	135.4
יתרת תקופה (משוקללת ממוצעת בשנים) בגין חכירות תפעוליות	11.2	10.8	11.0
ריבית היוון משוקללת ממוצעת בגין חכירות תפעוליות	1.50%	1.60%	1.67%

ג. תזרימי מזומנים לא מהוונים והתחייבויות בגין חכירות תפעוליות לפי תקופות לפירעון

	ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 בדצמבר 2021		ליום 31 בדצמבר 2020	
	תזרימי מזומנים לא מהוונים	התחייבות בגין חכירה	תזרימי מזומנים לא מהוונים	התחייבות בגין חכירה	תזרימי מזומנים לא מהוונים	התחייבות בגין חכירה
עד שנה	14.8	14.0	15.4	14.6	15.1	15.0
מעל שנה עד שנתיים	14.5	13.7	13.8	13.0	16.2	16.1
מעל שנתיים עד 3 שנים	13.0	12.3	12.1	11.4	14.2	14.0
מעל 3 שנים עד 4 שנים	11.0	10.4	10.1	9.5	10.6	10.6
מעל 4 שנים עד 5 שנים	10.3	9.6	9.5	8.8	9.4	9.4
מעל 5 שנים	77.3	69.8	63.7	57.4	58.3	51.5
סך הכל	**140.9**	**129.8**	**124.6**	**114.7**	**123.8**	**116.6**

הבנק מתקשר במהלך העסקים הרגיל בחוזי חכירה לחכירת נדל"ן (כגון שטחי משרדים וסניפים), וציוד מסוגים שונים (כגון ציוד וקווי תקשורת). חוזי החכירה העיקריים הינם הסדרים בהם התאגיד הבנקאי הינו חוכר בחכירות תפעוליות, לתקופת חכירה ממוצעת משוקללת של כ-11.2 שנים וכ-10.8 שנים, לימים 31 בדצמבר 2022 ו-2021 בהתאמה. החכירות התפעוליות פוקעות בעיקר במהלך 9 השנים הבאות, כאשר החכירה הארוכה ביותר פוקעת בשנת 2042.

לצורך חישוב ההתחייבות מעריך הבנק כי האופציות שבחוזי החכירות יתממשו. במרבית חוזי החכירה, תשלומי החכירה המשתנים צמודים למדד המחירים לצרכן (מדד בסיס 1993).

ביאור 16 – נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

לימים 31 בדצמבר 2022 ו-31 בדצמבר 2021 לא נכללו במאזן הבנק נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין.

ביאור 17 – נכסים אחרים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
מיסים נדחים לקבל, נטו [1]	57.8	58.5
עודף מקדמות ששולמו	19.8	31.0
הוצאות מראש והכנסות לקבל	7.2	9.7
הוצאות הנפקת אגרות חוב [2]	8.9	10.3
עודף היעודה לפיצויי פיטורין מעל העתודה [4]	-	-
נכסי זכות שימוש בגין חכירות תפעוליות [3]	128.1	111.6
חייבים אחרים ויתרות חובה	29.0	26.9
סך כל הנכסים האחרים	**250.8**	**248.0**

[1] למידע נוסף ראה ביאור 8 – הפרשה למיסים על הרווח

[2] הוצאות הנפקה של אגרות חוב מופחתות בשיטת הריבית האפקטיבית.

[3] למידע נוסף ראה ביאור 15 – בניינים וציוד

[4] למידע נוסף ראה ביאור 22 – זכויות עובדים

ביאור 18 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פיקדונות לפי סוג המפקיד

	ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
בישראל		
לפי דרישה		
אינם נושאים ריבית	2,070.4	2,194.0
נושאים ריבית	777.8	940.9
סה"כ לפי דרישה	2,848.2	3,134.9
לזמן קצוב	11,418.6	9,319.4
סה"כ פיקדונות הציבור(*)[1]	**14,266.8**	**12,454.3**
* מזה:		
פיקדונות של אנשים פרטיים	11,468.6	9,903.4
פיקדונות של גופים מוסדיים	877.2	593.4
פיקדונות של תאגידים ואחרים	1,921.0	1,957.5
ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד (תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח)		
עד 1	6,671.2	6,112.1
מעל 1 עד 5	4,322.3	3,643.7
מעל 5 עד 10	522.4	355.7
מעל 10 עד 50	1,149.0	1,081.6
מעל 50 עד 100	367.2	344.6
מעל 100 עד 515	1,234.7	916.6
סה"כ	**14,266.8**	**12,454.3**

[1] נכון ליום 31 בדצמבר 2022, 31.1% מסך יתרת פיקדונות הציבור הם פיקדונות עם אופציה למשיכה מוקדמת (זמינים למשיכה) בהתראה של 7/35/60 ימים.

ביאור 19 – פיקדונות מבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	ליום 31 בדצמבר	
בישראל	2022	2021
בנקים מסחריים		
פיקדונות לפי דרישה	40.3	1.4
פיקדונות לזמן קצוב	18.1	21.0
בנקים מרכזיים		
פיקדונות לזמן קצוב [1]	284.5	284.2
סך כל פיקדונות מבנקים	**342.9**	**306.6**

[1] לפרטים נוספים ראה ביאור 26- שעבודים, תנאים מגבילים ובטחונות.

ביאור 20 – אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. ההרכב

	משך חיים ממוצע בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2021
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה במניות:				
במטבע ישראלי לא צמוד	5.51	3.64	364.4	48.5
במטבע ישראלי צמוד מדד	2.66	1.22	2,313.2	2,561.2
סך הכל איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים			**2,677.6**	**2,609.7**
מזה: כתבי התחייבות נדחים (שאינם מותנים)			-	-
מזה: כתבי התחייבות נדחים מותנים			202.1	254.0

(1) משך חיים ממוצע, הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.

(2) שיעור תשואה פנימי, הינו שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

ב. פרטים נוספים

א. ביום 30 במרץ, 2020 הודיעה החברה כי דירקטוריון בנק ירושלים אישר תכנית לרכישה עצמית של אגרות חוב מסדרות ט', יג' וטו' של החברה. משך תכנית הרכישה הינו החל מיום 30 במרץ, 2020 ועד ליום 30 ביוני, 2020 ובמסגרתה עשוי לרכוש הבנק, בעסקאות בבורסה ומחוץ לבורסה, את אגרות החוב בסכום מצטבר של עד 100.0 מיליון ש"ח. לא בוצעו על ידי הבנק רכישות במסגרת התכנית.

ב. ביום 22 באפריל 2020, ביצעה חברת הבת הרחבה לאג"ח סדרה ט"ו והנפיקה 157.0 מיליוני ש"ח ערך נקוב תמורת 149.8 מיליון ש"ח. לפי תנאי האג"ח על חברת הבת לשלם ריבית בסך 0.2% כל 31 לדצמבר, הקרן נפרעת ב-4 תשלומים החל מדצמבר 2023.

ג. ביום 7 במאי 2020, אישרה חברת הדירוג מעלות את דירוג הבנק ilA-1/STABLE/-ilAA+.

ד. ביום 7 ליוני 2020 אישרה חברת הדירוג מידרוג כי היא מותירה הערכת איתנות פיננסית a2.il-, דירוג פיקדונות לזמן ארוך ואג"ח Aa3.il-, כתבי התחייבות נדחים A1.il-, כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים A3.il(HYB)- ופיקדונות לזמן קצר P-1.il.

ה. ביום 27 לינואר 2021 לצורך הנפקה של סדרה חדשה ט"ז, אישרה חברת S&P מעלות על מתן דירוג 'ilAA-' לאיגרות חוב בהיקף של עד 390.0 מיליון ש"ח ע.נ שיונפקו ע"י הבנק באמצעות הנפקת סדרה ט"ז באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ.

ו. ביום 27 לינואר 2021 לצורך הנפקה של סדרה חדשה ט"ז, אישרה חברת מידרוג על מתן דירוג 'Aa3.il' לאיגרות חוב בהיקף של עד 390.0 מיליון ש"ח ע.נ שיונפקו ע"י הבנק באמצעות הנפקת סדרה ט"ז באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ.

ז. ביום 28 בינואר, 2021 הנפיקה חברת הבת כ- 386.6 מיליוני ש"ח ערך נקוב אג"ח סדרה ט"ז ובתמורה כוללת (ברוטו) בסך של 397.4 מיליוני ש"ח. לפי תנאי האג"ח על החברה לשלם ריבית בסך 0.2% כל 30 ליוני החל משנת 2021, קרן האג"ח תיפרע ב-4 תשלומי קרן שווים החל מ-30 ביוני 2025 ועד לשנת 2028.

ח. ביום 20 במאי, 2021 דיווחה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ כי בהתאם לדוח הצעת מדף שפרסמה חברת הבת. ביום 7 ביוני, 2016 ("דוח הצעת מדף") החליט דירקטוריון חברת הבת, כי תפדה ביוזמתה בפדיון מוקדם מלא את כתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה 11) בכפוף לעמידה בתנאי אישור המפקח על הבנקים. המפקח על הבנקים אישר את ביצוע הפדיון המוקדם, בכפוף להנפקת סדרה חדשה של כתבי התחייבות נדחים טרם ייפרעו כתבי ההתחייבות הנדחים של סדרה 11. חברת הבת, אכן הנפיקה ביום 7 ביוני, 2021 סדרה של כתבי התחייבות נדחים (סדרה 17) בסך 142.5 מיליוני ש"ח ערך נקוב. ופרעה בפירעון מוקדם את סדרה 11 בסך 128.4 מיליוני ש"ח ערך נקוב ביום 24 ביוני, 2021.

ביאור 20 – אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים (המשך)

ט. ביום 20 במאי, 2021 אישרה חברת מעלות את דירוג המנפיק של הבנק ושל חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ ilAA-/STABLE/ilA-1+.

י. ביום 25 במאי, 2021 הודיעה חברת הדירוג מידרוג על העלאת דירוג המנפיק של הבנק ושל חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ ברמה אחת, כדלקמן:

הערכת איתנות פיננסית של הבנק (BCA) a1.il, פיקדונות לזמן ארוך ואגרות חוב Aa2.il, כתבי התחייבות נדחים (הון משני תחתון) Aa3.il, כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (הון רובד 2) A2.il (HYB) ופיקדונות לזמן קצר P-1.il. בנוסף, מידרוג קובעת דירוג A2.il (HYB) באופן יציב למסגרת גיוס כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים ("Coco") (סדרה 17) בסך של עד 150.0 מיליון ש"ח ע.נ שיונפקו על- ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברת בת בבעלות מלאה של בנק ירושלים בע"מ, אשר הינה זרוע ההנפקות של הבנק. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של החברה מיום 20 במאי, 2021.

יא. ביום 7 ביוני, 2021 הנפיקה חברת הבת 142.5 מיליוני ש"ח ערך נקוב סדרה 17 (COCO) ובתמורה כוללת (ברוטו) 142.5 מיליוני ש"ח. לפי תנאי האג"ח על החברה לשלם ריבית בסך 1.22% כל 30 במאי החל משנת 2022, קרן האג"ח תיפרע בתשלום אחד בשנת 2032 כאשר לחברה עומדת אפשרות לבצע פירעון מוקדם החל משנת 2026, בהודעה מוקדמת בכפוף לתנאי האג"ח כפי שפורטו בהצעת המדף. אפשרות לפירעון מיידי, לאחר המועד האמור, קיימת אחת לרבעון, לשיקול דעתה של החברה.

יב. ביום 7 ביולי, 2021 אישרה חברת דירוג S&P מעלות מתן דירוג 'ilAA-' להנפקת איגרות חוב בהיקף של עד 150.0 מיליון ש"ח ע.נ.

יג. ביום 7 ביולי, 2021 אישרה חברת מידרוג דירוג Aa2.il באופן יציב למסגרת גיוס אגרות חוב (סדרה יג') באמצעות הרחבת סדרה נסחרת בהיקף של עד 150.0 מיליון ש"ח ע.נ.

יד. ביום 7 ביולי, 2021 ביצעה חברת הבת הרחבת סדרה יג', בסך 150.0 מיליוני ש"ח ערך נקוב ובתמורה כוללת (ברוטו) כ-158.5 מיליוני ש"ח. לפי תנאי האג"ח על החברה לשלם ריבית בסך 0.68% כל 30 במאי החל משנת 2022, קרן האג"ח תיפרע ב-3 תשלומי קרן שווים החל משנת 2022.

אגרות החוב הוקצו לניצעים בדרך של הרחבת סדרה סחירה , שנרשמה לראשונה למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ ("הבורסה") על פי דוח הצעת מדף מיום 10 בדצמבר, 2017 ("דוח הצעת המדף") וזאת מכוח שטר נאמנות אשר נחתם ביום 7 בדצמבר, 2017 בין החברה לבין מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ.

טו. ביום 7 בנובמבר, 2021 הודיעה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ על כוונה לפרסם דוח הצעת מדף להנפקת אגרות חוב סדרה י"ח מכח תשקיף מדף של החברה הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ מיום 28 בנובמבר, 2019.

לצורך ההנפקה קבעה חברת הדירוג מידרוג ביום 7 בנובמבר 2021 מתן דירוג 'Aa2.il' באופק יציב למסגרת גיוס אגרות חוב (באמצעות סדרה י"ח) בהיקף של עד 450.0 מיליון ש"ח ע.נ., שיונפקו על ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. ביום 8 בנובמבר, 2021 חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'ilAA-' לאיגרות חוב בהיקף של עד 450.0 מיליוני ש"ח ע.נ. שיונפקו על ידי הבנק באמצעות סדרה י"ח באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ.

טז. ביום 28 בנובמבר, 2021 הנפיקה חברת הבת 450.0 מיליוני ש"ח ערך נקוב סדרה יח' ובתמורה כוללת (ברוטו) בסך של כ-484.7 מיליוני ש"ח. לפי תנאי האג"ח על החברה לשלם ריבית בסך 0.2% כל 30 בספטמבר החל משנת 2022, קרן האג"ח תיפרע ב-5 תשלומי קרן שווים החל משנת 2025.

יז. לחברת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" הסכם עם הבנק לפיו נקבע כי תמורת ההנפקה של תעודות הפיקדון על פי התשקיף יופקדו בבנק בפיקדון נושא ריבית אשר יהיה בתנאי פירעון זהים לתנאי תעודות פיקדון ובתנאי ריבית אשר יהיו תנאים זהים או עדיפים מהם, כפי שיסוכם מעת לעת עם הבנק. הפיקדון יהיה לשימושו של הבנק, על פי שיקוליו, ובדרגת פירעון שווה ליתר הפיקדונות בבנק.

יח. ביום 24 בינואר,2022 אשררה חברה דירוג מעלות s&p מתן דירוג ilAA-/ilA-1+ בעקבות שינוי מתודולוגיה, התחזית יציבה וללא שינוי.

יט. ביום 14 במרץ, 2022 הודיעה חברת Standard & Poor's Maalot (לעיל ולהלן: "מעלות S&P") על מתן דירוג ilA-1 לניירות ערך חדשים (סדרה 2) בהיקף של עד 350.0 מיליון ש"ח ע.נ שיונפקו על ידי בנק ירושלים בע"מ (ilAA-/Stable/ilA-1) באמצעות החברה. לפרטים נוספים ראה דיווח מידי של החברה מיום 15 במרץ, 2022, אשר המידע המפורט בו מובא כאן בדרך של הפניה.

כ. ביום 14 במרץ, 2022 הודיעה חברת מדרוג בע"מ (להלן: "מדרוג") על דירוג עדכני של P-1.il לגיוס ניירות ערך מסחריים (סדרה 2) בסך של עד 350.0 מיליון ש"ח ע.נ שיונפקו על ידי בנק ירושלים בע"מ באמצעות החברה. לפרטים נוספים ראה דיווח מידי של החברה מיום 15 במרץ, 2022 , אשר המידע המפורט בו מובא כאן בדרך של הפניה.

לפי תנאי האג"ח על החברה לשלם ריבית שנתית בסך 0.42% משתנה לפי ריבית בנק ישראל, ניירות הערך המסחריים עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 3 באפריל, 2023.

כא. ביום 3 באפריל, 2022 הנפיקה חברת הבת כ- 326.8 מיליוני ש"ח ערך נקוב ניירות ערך מסחריים (סדרה 2) תמורת 326.8 מיליוני ש"ח.

כב. ביום 29 במאי,2022 אשררה חברה דירוג מעלות s&p דירוג ilAA-/ilA-1+, התחזית יציבה וללא שינוי.

ביאור 20 – אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים (המשך)

כג. ביום 26 במאי, 2022 הודיעה החברה כי דירקטוריון בנק ירושלים אימץ תוכנית רכישה לפיה רשאי הבנק לרכוש אגרות חוב שהנפיקה חברת הבת של הבנק, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (להלן בסעיף זה: "חברת הבת"), בהתאם להוראות התכנית שפורסמה (אסמכתא מס' 2022-01-065389) וזאת עד להיקף שלא יעלה על 75.0 מיליון ש"ח ע.נ.

כד. ביום 31 במאי, 2022 רכש הבנק מחברת הבת ירושלים מימון והנפקות בע"מ, 50.0 מיליוני ש"ח ערך נקוב של אגרת חוב סדרה יח' בסכום של 49.9 מיליוני ש"ח בעסקה מחוץ לבורסה. בהתאם לתנאי שטרי הנאמנות של אגרות החוב, אגרות החוב הנרכשות על ידי הבנק לא יקנו לבנק כל זכויות שהן, לרבות כל זכות בהצבעה או בקבלת ריבית.

כה. ביום 19 ביוני, 2022 אשררה חברה דירוג מידרוג על כנה a1.il. דירוגי הפיקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק נותרו Aa2.il באופן יציב, דירוג כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (coco) נותרו A2.il(HYB) באופן יציב, דירוג זה מגלם את תנאי המכשיר ובהם הנחיתות החוזית ומנגנוני ספיגת הפסדים של מכשיר זה וללא הנחת תמיכה חיצונית, כמו כן, מידרוג מותירה דירוג P-1.il לפיקדונות לזמן קצר.

כו. ביום 19 ביולי, 2022 חברת מידרוג קובעת דירוג Aa2.il באופק יציב למסגרת גיוס אגרות חוב (סדרה טז') באמצעות הרחבת סדרה בהיקף של עד 150.0 מיליוני ש"ח ע.נ שיונפקו על ידי החברה.

כז. ביום 19 ביולי,2022 הודיעה חברת S&P מעלות על מתן דירוג ilAA- לאיגרות חוב בהיקף של עד 150.0 מיליוני ש"ח ע.נ שיונפקו על ידי החברה באמצעות הרחבת סדרה ט"ז.

כח. ביום 22 ביולי, 2022 ביצעה החברה הרחבה לסדרה טז' בסך של 150.0 מיליוני ש"ח ע.נ ובתמורה כוללת (ברוטו) כ-155.1 מיליוני ש"ח.

לפי תנאי האג"ח על החברה לשלם ריבית בסך של 0.2% כל 30 ביוני החל משנת 2023, קרן האג"ח תיפרע ב-4 תשלומי קרן שווים החל משנת 2025.

כט. ביום 20 באוקטובר, 2022 רכש הבנק מחברת הבת ירושלים מימון והנפקות בע"מ, 13.0 מיליוני ש"ח ערך נקוב של אגרת חוב סדרה יח' בסכום של 12.6 מיליוני ש"ח בעסקה מחוץ לבורסה. בהתאם לתנאי שטרי הנאמנות של אגרות החוב, אגרות החוב הנרכשות על ידי הבנק לא יקנו לבנק כל זכויות שהן, לרבות כל זכות בהצבעה או בקבלת ריבית.

ל. ביום 5 בדצמבר, 2022 הודיעה חברת Standard & Poor's Maalot (לעיל ולהלן: "מעלות S&P") על מתן דירוג 'ilA-' לכתבי התחייבות נדחים עם מנגנון ספיגת הפסדים בהיקף של עד 50,000,000 ש"ח ע.נ שיונפקו בהנפקה פרטית על ידי בנק ירושלים בע"מ (ilAA-/Stable/ilA-1+) באמצעות החברה.

לא. ביום 5 בדצמבר, 2022 ביצעה חברת הבת הנפקה פרטית מול משקיע מוסדי בסך של 50.0 מיליוני ש"ח ע.נ ובתמורה כוללת (ברוטו) של 50.0 מיליוני ש"ח. לפי תנאי האג"ח על החברה לשלם ריבית צמודה למדד בסך של 5.13% כל 31 במאי החל משנת 2023, קרן האג"ח תיפרע בתשלום אחד בשנת 2032 כאשר לחברה עומדת אפשרות לבצע פירעון מוקדם החל משנת 2027, בהודעה מוקדמת בכפוף לתנאי האג"ח כפי שפורטו בהצעת המדף. אפשרות לפירעון מיידי, לאחר המועד האמור, קיימת אחת לרבעון, לשיקול דעתה של החברה.

לב. ביום 22 בדצמבר, 2022 דיווחה חברת הבת פדתה את כתב ההתחייבות הנדחה (סדרה 12) בפירעון מוקדם מלא בהמשך לדיווח המידי של החברה מיום 6 בדצמבר, 2022 בדבר התמלאות התנאים לביצוע הפדיון המוקדם.

לג. במסגרת הנפקות לציבור של תעודות התחייבות על ידי "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ", התחייב הבנק כלפי "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" והנאמן לאותן הנפקות, לקיים את כל תנאיהן של תעודות ההתחייבות אשר הונפקו על ידה ושיוחזקו על ידי הציבור.

ביאור 21 – התחייבויות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	יתרה ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
התחייבויות בגין חכירות תפעוליות [1]	129.8	114.7
עודף עתודות למס הכנסה על מקדמות ששולמו	18.5	12.6
עודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי התוכנית [2]	7.6	19.8
הכנסות מראש	30.4	27.0
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	17.7	21.2
זכאים בגין רכוש קבוע	0.4	16.4
משכורות ונלוות לשלם	35.5	37.4
הפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים	1.7	3.4
דיבידנד שהוכרז וטרם שולם	35.1	-
זכאים אחרים ויתרות זכות	77.7	83.7
סך הכל התחייבויות אחרות	**354.4**	**336.2**

[1] למידע נוסף ראה ביאור 15 – בניינים וציוד.

[2] ראה גם ביאור 22 – זכויות עובדים.

ביאור 22 – זכויות עובדים

להלן פירוט עיקרי הזכויות וההטבות המגיעות לעובדים:

א. פיצויי פרישה

העתודה לפיצויי פרישה הכלולה במאזן, ביחד עם תשלומים בגין פוליסות ביטוח, מכסים את ההתחייבות לתשלום פיצויי פרישה לעובדים. הסכומים שהופקדו על ידי הבנק והחברות הבנות שלו בחברות ביטוח במסגרת תוכנית אישית לביטוח מנהלים אינם כלולים במאזן, מאחר ואינם נמצאים בשליטתו של הבנק. משיכת כספי היעודה מותנית בקיום הוראות חוק פיצויי פיטורין.

לחלק מעובדיו התחייב הבנק להעביר לבעלותם עם סיום עבודתם מכל סיבה את מרכיב פיצויי הפיטורים שבקופות גמל מוכרות (לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין). לעובדים אלה לא נדרש הבנק להשלים את ההפרש שבין המשכורת האחרונה של העובדים מוכפלת במספר שנות העבודה, לבין הסכום שנצבר לזכותם בקופות האמורות ולכן בעתודה לפיצויי פרישה וכן ביעודה לפיצויים לא כלולים סכומים בגין עובדים אלה.

ליום 31 בדצמבר, 2022 יתרת עודף העתודה לפיצויי פרישה על היעודה (נכללה בסעיף התחייבויות אחרות) עמדה על 7.6 מיליון (2021 – 19.8 מיליוני ש"ח), לפרטים נוספים ראה בהמשך הביאור.

ב. עתודה למענק יובלות

עובדי הבנק וחברות הבנות זכאים, בהגיעם לוותק מסוים, למענק מיוחד ("מענק יובלות"). בדוחות הכספיים נכללו הפרשות למענקי יובלות שיתרתן: 4.0 מיליוני ש"ח (2021 – 4.1 מיליוני ש"ח), בסעיף "משכורות ונלוות לשלם" במסגרת "התחייבויות אחרות".

ג. חופשה

עובדי הבנק והחברות הבנות זכאים על פי חוק והסכמי עבודה לימי חופשה שנתיים. יתרת ההפרשה לחופשה לתאריך המאזן מסתכמת ב-6.9 מיליוני ש"ח (2021 – 8.2 מיליוני ש"ח) והיא נכללת בדוחות הכספיים בסעיף "משכורות ונלוות לשלם" במסגרת "התחייבויות אחרות".

ד. זכויות אחרות

עובדי הבנק וחברות הבנות זכאים להטבות נוספות (כגון: מענק הסתגלות ושי לחג). בדוחות הכספיים נכללו הטבות אלו שיתרתן: 1.2 מיליוני ש"ח (2021 – 2.1 מיליוני ש"ח) , בסעיף "משכורות ונלוות לשלם" במסגרת "התחייבויות אחרות". ככלל עובדי הבנק ובכללם חברי ההנהלה אינם זכאים לפיצויים מוגדלים בעת פרישה.

ה. מדיניות התגמול לשנים 2020-2022

כללי

א. ביום 11 בדצמבר 2019 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק מדיניות תגמול לנושאי המשרה בבנק לשנים 2020-2022, בהתאם לסעיף 267א ו-267ב לחוק החברות, להוראות ניהול בנקאי תקין A 301 (להלן: "הוראה A 301") ולהוראות חוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 (להלן: "חוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים"). ביום 13 במאי 2021 וביום 28 באפריל 2022, אישרה האסיפה הכללית עדכונים למדיניות התגמול הנ"ל (להלן: "מדיניות התגמול הקודמת לנושאי משרה")

מדיניות התגמול הקודמת לנושאי משרה חלה על נושאי משרה כהגדרת המונח בחוק החברות, וכללה את הדירקטורים, לרבות יו"ר הדירקטוריון, וכן את המנכ"ל, חברי הנהלה ונושאי משרה שאינם חברי הנהלה; למען הסדר הטוב יובהר כי המונח "נושא המשרה" להלן לא כלל את חברי דירקטוריון הבנק, למעט יו"ר הדירקטוריון, אשר נחשב כנושא משרה לצורך מדיניות התגמול לנושאי משרה.

מדיניות התגמול הקודמת לנושאי המשרה דנה בתנאי התגמול של נושאי משרה, הכולל תגמול קבוע (ובכלל זה רכיב השכר ותנאים נלווים), תגמול משתנה, תנאי פרישה, ביטוח, שיפוי ופטור והיא חלה מיום 1 בינואר 2020 למשך תקופה של שלוש שנים (2020-2022), מדיניות התגמול לשנים 2020-2022 תוארה בביאור 22 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021.

החל מיום 1 בינואר, 2023, חלה מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה לשנים 2023-2025, כמפורט להלן.

ב. מדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה לשנים 2020-2022

ביום 31 לאוקטובר, 2019, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת תגמול, מדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה בבנק לשנים 2020-2022 (להלן: "מדיניות התגמול הקודמת לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה"), בהתאמה להוראות A 301, ואשר עדכונה של המדיניות אושר על ידי הדירקטוריון ביום 26 במרץ 2020 וביום 23 בפברואר, 2021 (הוספת האפשרות של הענקת מענק משתנה נוסף שיקרא "מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת"). המדיניות דנה בתנאי התגמול

של עובדי הבנק ועובדים מרכזיים שאינם נושא משרה, כולל תגמול קבוע (ובכלל זה רכיב השכר ותנאים נלווים) ותגמול משתנה (תגמול שנתי משתנה, מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת ומענק מצטיינים. ביום 24 בפברואר, 2022 אישר הדירקטוריון עדכון נוסף למדיניות ביחס לסל מענק מצטיינים ומענק משתנה לעובדי חדר מסחר ומנהל פריפייד ותנאי פרישה. מדיניות התגמול הקודמת חלה מיום 1 בינואר 2020 למשך תקופה של שלוש שנים (2020-2022).

מדיניות התגמול הקודמת לנושאי משרה ומדיניות התגמול הקודמת לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה, יקראו להלן ביחד: "מסמכי מדיניות התגמול הקודמים". למען הסדר הטוב יובהר, כי על התשלומים בגין התגמול המשתנה מכוחם של מסמכי מדיניות התגמול הקודמים, אשר נפרסו מכוחם וישולמו החל מיום 1 בינואר 2022, ככל שקמה הזכאות לתשלומם, ימשיכו לחול הוראות מסמכי מדיניות התגמול הקודמים לרבות תנאי הסף הקבועים בהם לעניין.

ו. מדיניות התגמול לשנים 2023-2025

1. כללי

מדיניות תגמול לנושאי משרה לשנים 2023-2025

ביום 4 בדצמבר, 2022, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר קבלת אישורו של הדירקטוריון והמלצת ועדת התגמול מדיניות תגמול חדשה לנושאי המשרה בבנק לשנים 2023-2025 (להלן: "מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה"), בהתאם לסעיף 267א ו-267ב לחוק החברות, להוראות A 301 ולהוראות חוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים.

מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה חלה על נושאי משרה כהגדרת המונח בחוק החברות, וכוללת את הדירקטורים, לרבות יו"ר הדירקטוריון, וכן את המנכ"ל, חברי הנהלה ונושאי משרה שאינם חברי הנהלה; למען הסדר הטוב יובהר כי המונח "נושא המשרה" להלן לא יכלול את חברי דירקטוריון הבנק, למעט יו"ר הדירקטוריון, אשר ייחשב כנושא משרה לצורך מדיניות התגמול לנושאי משרה.

מדיניות התגמול הקיימת לנושאי המשרה דנה בתנאי התגמול של נושאי משרה, הכולל תגמול קבוע (ובכלל זה רכיב השכר ותנאים נלווים), תגמול משתנה, תנאי פרישה, ביטוח שיפוי ופטור. מדיניות התגמול הקיימת חלה מיום 1 בינואר 2023 למשך תקופה של שלוש שנים (2023-2025) לפרטים בדבר מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה ראה על דרך ההפניה דוח מיידי לזימון האסיפה הכללית מיום 30 באוקטובר 2022 (אסמכתא מספר: 2022-01-131215) ואישור האסיפה הכללית למדיניות התגמול החדשה לנושאי המשרה מיום 4 בדצמבר 2022 (אסמכתא מספר: 2022-01-146740).

מדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה לשנים 2023-2025

ביום 27 באוקטובר, 2022, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת תגמול, מדיניות תגמול חדשה לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה בבנק לשנים 2023-2025 (להלן: "מדיניות התגמול הקיימת לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה"), בהתאמה להוראות A 301. המדיניות דנה בתנאי התגמול של עובדי הבנק ועובדים מרכזיים שאינם נושא משרה, כולל תגמול קבוע (ובכלל זה רכיב השכר ותנאים נלווים) ותגמול משתנה והיא חלה מיום 1 בינואר 2023 למשך תקופה של שלוש שנים (2023-2025).

מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה ומדיניות התגמול הקיימת לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה, יקראו להלן ביחד: "מסמכי מדיניות התגמול הקיימים".

יצוין, כי על פי מסמכי מדיניות התגמול הקיימים דירקטוריון הבנק, יבחן מעת לעת, בין היתר, באמצעות ועדת התגמול את מסמכי מדיניות התגמול הקיימים ואת הצורך בהתאמתם לקבוע בחוק החברות, לעניין נושאי משרה, ולהוראה A 301 ויוודא שהסכמי התגמול הקיימים ומנגנון התגמול מיושמים על פי המדיניות והנהלים באופן הולם.

בכלל זה, יוודא הדירקטוריון כי תמריצי התגמול שנקבעו במסמכי מדיניות התגמול הקיימים אינם מעודדים חריגה ממגבלות הסיכון של הבנק וממדיניות ההון של הבנק. בנוסף, ועדת התגמול תוודא, אחת לשנה, ביצוע בדיקה של מנגנון התגמול ותפעולו אשר תיבחן, בין היתר, עמידת מנגנון התגמול במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון.

2. הגופים המפקחים על התגמול בבנק

למועד אישור דוח זה, ועדת הביקורת המשמשת גם כוועדת התגמול של הדירקטוריון הנה הגוף העיקרי המפקח על נושא התגמול בבנק ותפקידיה לעניין זה הן כמוגדר וכמפורט בחוק החברות, בהוראה A 301, ובמסמכי מדיניות התגמול הקיימים. הרכב ועדת הביקורת של הבנק המשמשת כאמור גם כוועדת תגמול כולל את חברי הדירקטוריון הבאים: י. אורבך (יו"ר) (דח"צ), ר. ארד (דח"צ), ש. אשל (דח"צ), א. שנצר (דירקטור), י.נרדי (דירקטור) (מטעמי נוחות, ועדת ביקורת בתפקידה כוועדת תגמול תקרא להלן: "ועדת תגמול"). ועדת התגמול והדירקטוריון הסתייעו בייעוץ משפטי חיצוני אשר סייעו בסקירת ההוראות הרלוונטיות מהוראות הפיקוח על הבנקים, וחוק החברות ובגיבוש מסמכי מדיניות התגמול הקיימים. מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה חלה גם על הדירקטורים בבנק (למועד אישור דוח זה, מכהנים בבנק תשעה דירקטורים, לרבות יו"ר הדירקטוריון) ונושאי משרה אחרים שאינם דירקטורים (למועד אישור דוח זה, מכהנים אחד עשרה נושאי משרה בבנק שאינם דירקטורים, לרבות המנכ"ל).

3. תכנון ומבנה תהליכי התגמול

מדיניות התגמול הקיימת לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה חלה, למועד אישור דוח זה, גם על שני עובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה בהתאם לחוק החברות והוגדרו כעובדים מרכזיים בהתאם להוראת נב"ת 301A.

מאפייני ויעדי מסמכי מדיניות התגמול:

א. מטרת מסמכי מדיניות התגמול הקיימים הינה, בין היתר, לקבוע כללים לאופן תגמול נושאי המשרה והעובדים המרכזיים שאינם נושאי המשרה בבנק המותאמים לתוכניות האסטרטגיות של הבנק, תכניות העבודה של הבנק, עמידה ביעדים הפיננסיים האסטרטגיים של הבנק הנקבעים מעת לעת בדיוני האסטרטגיה של הבנק, רווחיות הבנק ותנאי השוק בראייה ארוכת טווח וזאת תוך התחשבות ואיזון ראויים בין הרצון ליצור תמריצים ראויים להשגת יעדי הבנק בטווח הקצר והארוך, שיפור ביצועי הבנק ויצירת ערך לבעלי מניותיו והגברת תחושת ההזדהות עם הבנק ופעילותו.

מסמכי מדיניות התגמול הקיימים נערכו בהתחשב בשיקולים כלל ארגונים כגון, עלויות התגמול בכללותן, ובפערי התגמול הרצויים בין הדרגים השונים בבנק, שיפור יחסי היעילות בבנק תוך מתן דגש על מיתון העלויות הקבועות בבנק, גודלו של הבנק והיקף פעילותו לבין הרצון להבטיח עמידה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק.

רכיבי התגמול המפורטים במסמכי מדיניות התגמול הקיימים כוללים:

* **תגמול קבוע** - רכיב זה נועד לתגמל את נושאי המשרה, העובדים והעובדים המרכזיים עבור הזמן המושקע על ידם בביצוע תפקידם ולשמרם לאור כישוריהם, הידע והמומחיות שלהם, התואמים את צרכי הבנק וכן לאפשר גיוס כוח אדם איכותי לבנק; רמת השכר תקבע, על ידי האורגנים המוסמכים בבנק, תוך התחשבות בהשכלה, כישורים, מומחיות, ניסיון מקצועי הישגים, תפקיד, תחומי אחריות והסכמי שכר קודמים שנחתמו והיחס בין תנאי כהונה אלה לתנאי כהונה והעסקה של שאר עובדי הבנק. רכיבי התגמול הקבוע כוללים: פרמטרים לקביעת המשכורת החודשית של עובדים, עובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה ונושאי המשרה וכן קביעת תקרת המשכורת החודשית של יו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל, נושא משרה ממלא מקום מנכ"ל (ככל שימונה), נושא משרה (משנה בכיר למנכ"ל ו/או משנה למנכ"ל), נושא משרה חברה הנהלה ונושא משרה שאינו חבר הנהלה;

וכן תנאים נלווים, כמו"כ, במקרים מיוחדים המצדיקים זאת גם מענק חתימה לנושא משרה חדש בבנק המוגבל לשנת העבודה הראשונה בגובה של עד שתי משכורות חודשיות.

* **תגמול משתנה** - התגמול המשתנה נועד בין היתר לעודד ולהגביר את המוטיבציה של העובדים, עובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה ונושאי המשרה (למעט יו"ר הדירקטוריון) לפעול למען השגת מטרות הבנק ויעדיו, כולל עמידה בתוכנית האסטרטגית ובתוכנית העבודה השנתית לשנה הרלוונטית, והכל בראייה ארוכת טווח, תוך יצירת זהות אינטרסים בינם לבין הבנק ובעלי מניותיו ותוך עמידה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק. יובהר כי הענקת התגמול המשתנה אינו מהווה חלוקת רווחים לנושאי המשרה ולעובדי הבנק אלא המענק מותנה בביצועים כאמור כלי לשיפור ביצועי הבנק תוך יצירת ערך לבעלי המניות, התגמול המשתנה מורכב ממענק שנתי משתנה ומהענקת מענקים מיוחדים. ככלל, המענק השנתי המשתנה יתבסס על סל מדדים המורכב מעמידה ביעדים האישיים, ביצועי היחידה בבנק עליו נמנה נושא המשרה וביצועי הבנק בכללותו וכמפורט בסעיף 5(ג) להלן ומותנה בעמידה בשני תנאי סף: הלימות הון ותשואה מינימלית. במדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה נקבעה תקרת מענק שנתי משתנה למנכ"ל, ולכל יתר נושאי המשרה האחרים.

כמו כן, המדיניות מאפשרת להעניק מענק משתנה מיוחד נוסף בקשר להשלמת עסקה מיוחדת בשנת המענק (להלן: "**מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת**"), אשר הוגדרה מראש כעסקה אסטרטגית, מהותית וחריגה הצפויה להניב רווח כלכלי וחשבונאי בשנת המענק, וזאת במטרה לתגמל את נושאי המשרה והעובדים כביטוי להערכה ותרומתם להשלמת העסקה. המענק המיוחד אינו כפוף לעמידה בתנאי הסף של עמידה בשיעורי תשואה מינימליים אך כפוף לעמידה ביחס הלימות ההון. בנוסף, הענקת המענק המיוחד האמור, למי מנושאי המשרה או העובדים (למעט יו"ר הדירקטוריון), לרבות סכום המענק המיוחד לכלל העובדים ונושאי המשרה, מסור לשיקול דעתם הבלעדי של ועדת התגמול והדירקטוריון. בכל מקרה הסכום אשר ישולם לא יעלה על הסכום המקסימלי של תגמול משתנה בשיקול הדעת המותר לתשלום על פי כל דין [3 משכורות חודשיות]. בנוסף, מדיניות תגמול נושאי המשרה מאפשרת לוועדת התגמול והדירקטוריון, בהתאם לשיקול דעתם הבלעדי, להעניק מענק הוקרה לנושאי המשרה (למעט יו"ר הדירקטוריון) לאחר השלמת 10 שנות עבודה מלאות ורצופות בבנק ולאחר השלמת 10 שנות עבודה מלאות ורצופות נוספות בבנק (20 שנה במצטבר), בגובה

50% מהמשכורת החודשית של נושא המשרה בעת במועד תשלום המענק, כביטוי להוקרה והערכה לנאמנות נושא המשרה לבנק ורצון הבנק לתמרץ את נושא המשרה להמשיך ולפעול למען השגת יעדי הבנק, מענק זה, ככל שישולם לנושא המשרה, יהא בנוסף לתגמול השנתי המשתנה וליתר המענקים המפורטים במדיניות תגמול נושאי המשרה וזאת ללא תלות בעמידה בתנאיהם ולרבות תנאי הסף שנקבעו במדיניות למענקים אלו.

* **תשלומים בגין סיום העסקה** – במקרה של פיטורים של נושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה הם יהיו זכאים לשיעור של 100% פיצויי פיטורים, אלא אם כן, הסכם ההעסקה של נושא המשרה או העובדים המרכזיים שאינם נושאי משרה כוללים הוראה לפיה חל סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג- 1963 ובמקרה זה תחול הוראה זו. במקרה של פיטורי נושא משרה אשר לא נכללת בהסכם ההעסקה הוראה לפיה סעיף 14 חל, הדירקטוריון, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, רשאי לקבוע כי ישוחררו לזכות נושא המשרה כל הכספים שהצטברו לזכותו על חשבון פיצויי פיטורים אשר עולים על 100% פיצויי פיטורים.

תקופת הודעה מוקדמת – על פי מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה: יו"ר- עד 3 חודשים, מנכ"ל- עד 6 חודשים, נושא משרה - עד 3 חודשים. כמו כן, ניתן בהסכמת נושא המשרה ו/או לבקשתו לקצר את תקופת ההודעה המוקדמת בכפוף לאישור ועדת תגמול והדירקטוריון וזאת בהתאם לתנאים המפורטים במדיניות;

מענק הסתגלות בתנאים הקבועים במסמכי המדיניות: יו"ר- עד 3 משכורות חודשיות, מנכ"ל- עד 6 משכורות חודשיות, נושא משרה עד 3 משכורות חודשיות. הדירקטוריון, בהתאם להמלצת ועדת התגמול, תוכל לפטור, מנימוקים מיוחדים, את המנכ"ל מאי תחרות בפועל בתקופת הסתגלות של עד חודש אחד. כמו כן, ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים להאריך את תקופת אי התחרות של נושא משרה לתקופה נוספת של עד שלושה חודשים.

* בהתאם להוראה A 301 תגמולים בגין סיום העסקה מעבר לקבוע בתנאי ההעסקה של כלל עובדי הבנק, ייקחו בחשבון את הביצועים בפועל על פני זמן וסיבת סיום ההעסקה ויסווגו בהתאם כתגמול משתנה ויהיו כפופים להסדרי דחיית תשלומים מעבר למועד העזיבה על פני תקופה מינימאלית שלא תפחת מ- 3 שנים. על פי מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה נקבע כי מענק הסתגלות עד לגובה של 3 משכורות חודשיות יסווג כתגמול קבוע.
* במסמכי מדיניות התגמול הקיימים נקבעה האפשרות, מטעמים מיוחדים, להפחית את התגמול המשתנה עפ"י שיקול דעת הדירקטוריון לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול.
* במסמכי מדיניות התגמול הקיימים נקבעה התניה שלפיה עובד מרכזי שאינו נושא משרה ונושא המשרה יחזיר לבנק, בתנאים המפורטים במדיניות, סכומים ששולמו לו כחלק מתנאי הכהונה והעסקה, אם שולמו לו על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק. כמו כן, הוספה התניה כי כל תגמול משתנה יוענק וישולם בכפוף להתניה שהינו בר השבה בהתקיימותם של קריטריונים מוגדרים הקבועים במסמכי מדיניות התגמול הקיימים. בהתייחס לעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה תקופת ההשבה תהיה קצובה ל- 5 שנים ממועד הענקת התגמול המשתנה. לגבי עובדים מרכזיים שהינם נושאי משרה כהגדרתם בחוק החברות, תוארך תקופת ההשבה בשנתיים נוספות בהתקיים התנאים הקבועים בהוראה. דירקטוריון הבנק לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, יהיה רשאי להאריך את תקופת ההשבה, מעבר לשנתיים הנוספות, ככל שהחקירה הרלוונטית טרם הסתיימה וטרם התבררה מידת אחריותו של נושא המשרה.

הבנק מבטיח כי עובדים העוסקים בסיכונים ובציות מתוגמלים ללא תלות בעסקים עליהם הם מפקחים, באופן הבא: בהתייחס לנושאי משרה הנמנים על פונקציית הבקרה והדיווח, הכוללים, בין היתר, נושאי משרה העוסקים בסיכונים ובציות, נקבע כי התגמול המשתנה עבור עובדים אלו נמוך משמעותית מהתגמול הקבוע עבור עובדים אלו.

4. תיאור הדרכים בהן סיכונים קיימים ועתידיים מובאים בחשבון בתהליך התגמול:

א. הסיכונים העיקריים אותם הבנק מביא בחשבון בעת יישום מדדי תגמול (remuneration measures) הנם אלה הקבועים במסמך "התיאבון לסיכון" של הבנק הכוללים, בין השאר, סיכוני אשראי, סיכונים פיננסיים ונזילות, סיכונים תפעוליים (כולל סיכוני מערכות מידע וסייבר) וסיכוני ציות והלבנת הון.

ב. במטרה ליצור מבנה תמריצים מאוזן ולמנוע נטילת סיכונים מעבר לתאבון הסיכון נקבעו, במסמכי מדיניות התגמול הקיימים, מספר דרכים שבהן סיכונים קיימים ועתידיים מובאים בחשבון בתהליך התגמול, כמפורט להלן:

- נקבעה תקרת מענק שנתי במונחים של מספר משכורות חודשיות ממוצעות לכל אחד מנושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה באופן אישי; כמו כן, נקבעה תקרה לכלל נושאי המשרה ותקרה לכלל העובדים (שאינם עובדי נוסטרו, חדר מסחר) והעובדים המרכזיים.
- בהתאם להוראה A 301 נקבעו יחסים בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע, כך שבכל מקרה התגמול המשתנה לנושא המשרה ולעובד מרכזי שאינו נושא משרה לא יעלה על 100% מעלות השכר עבור כל נושא משרה. למרות זאת, בתנאים חריגים ובכפוף להוראות כל דין, הבנק יהיה רשאי לקבוע שהתגמול המשתנה

המרבי יגיע ל- 200% מהתגמול הקבוע וזאת בכפוף לקיום הכללים הקבועים בהוראות A 301 וקבלת החלטה מנומקת של הדירקטוריון.

- בהתאם למסמכי מדיניות התגמול הקיימים, עמידה ביעדים האישיים שיקבעו לנושאי המשרה יכללו בין היתר בחינה של עמידה בתאבון הסיכון של הבנק כפי שיקבע על ידי הדירקטוריון, עמידה במדדי סיכון של הבנק לרבות ציות לחוקים ולהוראות רגולטוריות, עמידה בתשואה להון, מדדי ציות ודוחות ביקורת, ביצועי אשראי, ביצועי פיקדונות.

כמו כן, דירקטוריון הבנק, יבחן מעת לעת, בין היתר, באמצעות ועדת התגמול, את מסמכי מדיניות התגמול הקיימים ואת הצורך בהתאמתם לקבוע בחוק החברות לעניין נושאי משרה וכן הוראה A 301 וחוק תגמול לנושא משרה בתאגידים פיננסיים ויוודא שהסכמי התגמול ומנגנון התגמול מיושמים על פי מסמכי המדיניות והנהלים באופן הולם. הדירקטוריון יוודא שהתגמולים בפועל על פי מסמכי מדיניות התגמול, מדדי הסיכון ותוצאות מדדי הסיכון עקביים עם המנגנון המתוכנן, ויבצע בהם התאמות על פי הצורך. בכלל זה, יוודא הדירקטוריון כי תמריצי התגמול שנקבעו במסמכי מדיניות התגמול הקיימים אינם מעודדים חריגה ממגבלות תיאבון הסיכון של הבנק וממדיניות ההון של הבנק.

ג. הדרכים בהן מובאים הסיכונים בחשבון בעת קביעת התגמול המשתנה הן מעצם קביעת התקרות השונות לגובה התגמול המקסימאלי; כמו כן, מובאים הסיכונים בחשבון בדרך של הפחתת התגמול במקרים של אי עמידה במדדי הסיכון.

5. הקשר בין ביצועים במהלך תקופת מדידת הביצועים לבין רמות התגמול:

א. מדדי הביצוע העיקריים עבור הבנק ומדדי הביצוע האישיים הנם, כדלקמן:

תשלום המענק השנתי המשתנה מותנה בעמידה בשני תנאי סף מצטברים:

- עמידה בשיעורי תשואה כדלקמן: שנת 2023- 8.00%; שנת 2024- 8.25%; שנת 2025- 8.5% (להלן: "שיעור תשואה מינימאלי").
- עמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בשנת המענק ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון.

למרות האמור לעיל, ככל שיחול שינוי חיצוני (אקסוגני) משמעותי המשפיע על הבנק, כגון שינוי ברגולציה או במשתני מקרו משמעותיים, ניתן יהיה לבצע התאמה לקריטריונים בכל עת, כגון, בתנאי הסף, בתקרת המענק השנתי המשתנה לכל נושאי המשרה ובתקרות המענק השנתי המשתנה למי מנושא המשרה, ככל שוועדת התגמול והדירקטוריון יאשר זאת בהחלטה מנומקת שתתקבל על ידם. "שיעור תשואה" משמעו- רווח כולל כמדווח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ביחס להון עצמי ממוצע [כהגדרתו בהוראות המפקח על הבנקים- הוראות הדיווח לציבור, הוראה מס' 620]. למרות האמור לעיל, הדירקטוריון בהתאם לשיקול דעתו הבלעדי יהיה זכאי לנטרל משיעור התשואה, לצורך חישוב המענק, בהיקף ובאופן שיחליט, רווחים/הפסדים שמקורם באירועים חד פעמיים, רווחי/הפסדי ההון ואחרים, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, במועד אישור תוכנית העבודה השנתית של הבנק ו/או בתום השנה הקלנדרית בה הוכרו בדוחות הכספיים. החלטת הדירקטוריון תהא סופית ומחייבת.

למען הסר ספק, הרווח הכולל לצורך חישוב המענק יהיה לאחר קיזוז של ההוצאות בגין תשלום מענק למנכ"ל, לנושאי המשרה ולעובדים המרכזיים שאינם נושאי משרה ולאחר לקיחה בחשבון של ההוצאות בגין אופציות לנושאי משרה (ולכל גורם אחר, אם וככל שקיימים או שיהיו), כפי שאלו רשומים או יירשמו בספרי הבנק.

ככלל, המענק השנתי המשתנה לנושאי משרה ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה יתבסס על הענקת תגמול של עד שלוש משכורות חודשיות על פי שיקול דעת אשר יהיה מבוסס, בין היתר, על שילוב של הביצועים הבאים: ביצועי נושא המשרה, ביצועי היחידה בבנק שאליו נושא המשרה משתייך וביצועי הבנק בכללותו. בנוסף, יהיו ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים להעניק לנושאי המשרה ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה מענק משתנה נוסף מעבר ל-3 המשכורות החודשיות האמורות עד לתקרת המענק השנתי שנקבע לנושא המשרה ולעובד המרכזי שאינו נושא משרה, על פי פרמטרים מדידים אשר יקבעו בסמוך לתחילת כל שנת מענק כאשר במדדים אלו יכללו יעדים שונים.

ב. הדרך בה סכומים בגין תגמול אישי קשורים לביצועים של הבנק בכללותו הנה על ידי קביעת תנאי הסף לתשלום המענק המשתנה וגובהו המקסימאלי של המענק שניתן להעניק; גובה התגמול האישי נקבע על פי עמידה ביעדים אישיים שנקבעו מראש ויעדים מדידים.

ג. התגמול המשתנה השנתי שיוענק לנושאי המשרה (למעט יו"ר) הינו בהלימה לעמידתם ביעדים שנקבעו להם הקשורים לביצועי התאגיד ולביצועיו האישים של נושא המשרה, כדלקמן:

מנכ"ל:

- הענקה של עד 3 משכורות חודשיות על פי שיקול דעת אשר, יהיה מבוסס, בין היתר, על שילוב של ביצועי המנכ"ל וביצועי הבנק בכללותו.
- בנוסף, ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים להעניק למנכ"ל מענק שנתי משתנה נוסף, מעבר ל- 3 המשכורות לעיל עד לתקרת המענק השנתי המשתנה על פי פרמטרים מדידים אשר יקבעו בסמוך לתחילת כל שנת מענק על ידי הדירקטוריון לאחר אישור ועדת התגמול ובכפוף למגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסים. יעדים אלו יכללו, בין היתר, עמידה בתשואה להון; עמידה ביחס הלימות ההון; עמידה ביחס יעילות; נזילות; ביצועי אשראי; עמידה במדדי סיכון; עמידה ביעדים אישיים- יעדים אשר נגזרים מתוכנית האסטרטגית ומתוכנית העבודה השנתית של הבנק.

נושאי משרה:

- הענקה של עד 3 משכורות חודשיות על פי שיקול דעת אשר, יהיה מבוסס, בין היתר, על שילוב של ביצועי נושאי המשרה, ביצוע היחידה בבנק שאליו משתייך נושא המשרה וביצועי הבנק בכללותו.
- בנוסף, ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים להעניק לנושא המשרה מענק שנתי משתנה נוסף, מעבר ל- 3 המשכורות לעיל עד לתקרת המענק השנתי המשתנה על פי פרמטרים מדידים אשר יקבעו בסמוך לתחילת כל שנת מענק על ידי ועדת התגמול ובכפוף למגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסים. יעדים אלו יכללו, בין היתר, עמידה בתשואה להון; מדדי ציות ודוחות ביקורת; ביצועי אשראי; ביצועי פיקדונות ועמידה ביעדים האישיים- יעדים אשר נגזרים מתוכנית האסטרטגית ומתוכנית העבודה השנתית של הבנק.

ד. מדיניות התגמול לנושאי משרה כוללת אפשרות להעניק מענק בנסיבות מיוחדות לנושאי המשרה באישור ועדת התגמול והדירקטוריון, לאחר קבלת המלצת מנכ"ל הבנק (כאשר מדובר בנושא משרה שאינו המנכ"ל), רשאים להעניק מענק בנסיבות מיוחדות לנושאי המשרה כאמור לעיל בשנה בה שיעור התשואה בפועל נמוך משיעור התשואה המינימאלי אך לא פחות משיעור תשואה של 6.5% ובכפוף לעמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי ההון. היקף המענק הכולל כאמור לעיל מוגבל לסכום שלא יעלה על 300,000 ש"ח תוך קביעת תקרה של עד משכורת אחת לנושא משרה.

ה. כמו כן, מדיניות התגמול לנושאי משרה כוללת אפשרות להענקת מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת (לנושאי המשרה כולל המנכ"ל), נוספה האפשרות שבמידה והבנק עמד בשנה בה הושלמה העסקה המיוחדת, בתנאים שנקבעו לזכאות למענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת, למעט עמידה ביחס הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחס הלימות ההון, ועדת התגמול ולאחריה הדירקטוריון יהיו רשאים לדחות את הענקת המענק המיוחד לתום השנה העוקבת, לשנה בה הושלמה העסקה המיוחדת (להלן: "השנה העוקבת") בכפוף לעמידה ביחס הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחס הלימות ההון בשנה העוקבת, ואם גם בשנה העוקבת לא תהיה עמידה ביחס הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחס הלימות ההון הזכאות תתבטל בכל מקרה הסכום אשר ישולם לא יעלה על הסכום המקסימלי של תגמול משתנה בשיקול הדעת המותר לתשלום על פי כל דין [3 משכורות חודשיות].

ו. מדיניות התגמול הקיימת לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה מאפשרת להעניק בונוס מצטיינים לעובדים ולעובדים מרכזיים באופן הבא (בתחילת כל שנה על המנכ"ל יהיה להציג לאישור ועדת התגמול את העקרונות לחלוקת בונוס המצטיינים לעובדים ולעובדים מרכזיים):

מנכ"ל הבנק יהיה רשאי להעניק בונוס מצטיינים לעובדים ולעובדים מרכזיים בסכום שלא יעלה על 2,500,000 ש"ח בתנאים הבאים:

- עד 65% מסכום הבונוס יחולק לאורך שנת המענק על פי יעדים שיקבעו על ידי המנכ"ל במטרה להניע את העובדים להצטיינות, בכפוף לעמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון.
- יתרת סכום בונוס המצטיינים תחולק אך ורק במקרה בו לא חולק תגמול שנתי משתנה מאחר והבנק לא עמד בתנאי הסף בכפוף לתנאים הבאים: שיעור תשואה שנתי באותה שנת מענק לא פחת משיעור תשואה של 6.5%;

עמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בשנת המענק ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון; חלוקת יתרת סכום המענק תחולק לעד 20% מהעובדים והעובדים המרכזיים עד למשכורת חודשית אחת לעובד ולרבות לעובד מרכזי.

ביאור 22- זכויות עובדים (המשך)

בהתאם למדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים עובד יהא זכאי גם למענק חד פעמי בגין תקופת עבודה רציפה בבנק של 17 שנות עבודה. בשנת 2022 עמד הבנק בתנאי הסף המזכים מתן מענק שנתי משתנה בהתאם למסמכי מדיניות התגמול הקיימים. במטרה לתת ביטוי למאמצי העובדים ונושאי המשרה ותרומתם המיוחדת בהשגת הרווחיות, החליט דירקטוריון הבנק ביום 16 במרץ 2023, להעניק מענק שנתי משתנה בהתאם למדיניות התגמול. שיעור התשואה של הרווח הכולל לצורך חישוב המענק עמד על 11.4%.

6. הדרכים בהן הבנק מתאים את התגמול כדי להתחשב בביצועים לטווח ארוך יותר

א. במסמכי מדיניות התגמול הקיימים נקבע הסדר לפריסת התגמול המשתנה (כולל תגמול משתנה של מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת), הסדר המחזק את ביסוס הרכיב המשתנה על ביצועים ארוכי טווח, ולפיו תשלום המענק המשתנה, כולל הסדר לפיו ככל שהתגמול המשתנה שהוענק לנושא המשרה אינו עולה על 40% מהתגמול הקבוע של אותו נושא משרה, הפריסה והדחייה של התגמול המשתנה תהיה כדלקמן: 40% ממנו יידחה ויפרס על פני שנתיים בקו ישר ותשלומו של כל תשלום יותנה בעמידה בשיעור תשואה של 6.5% ומעלה לגבי השנה בה אמור להשתלם התשלום ובכך שלא יהיה במתן אותו חלק מהתגמול המשתנה הנדחה כדי לפגוע ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על בנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון. היה ובשנה מסוימת שיעור התשואה יהיה נמוך מ- 6.5% ו/או הבנק לא עמד ביחס הלימות ההון הנדרשים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון אזי התשלום הנדחה לא ישולם וידחה עד לשנה בה הבנק יעמוד בשיעור תשואה שלא יהיה נמוך מ- 6.5% וביחס הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון. אם בחלוף 5 שנים מהמועד המקורי בו התשלום הנדחה אמור היה להשתלם לא עמד הבנק בתנאים הנ"ל, יבוטל התשלום הנדחה הנ"ל ונושא המשרה לא יהיה זכאי לקבלו. התשלומים הנדחים כאמור יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן, לפי שיעור העלייה של המדד הידוע ביום התשלום של המענק הנדחה לעומת המדד הידוע במועד האישור של המענקים על ידי האסיפה הכללית.

ב. ככל שהתגמול המשתנה שהוענק לנושא המשרה עלה על 40% מהתגמול הקבוע של אותו נושא משרה, הפריסה והדחייה של התגמול המשתנה יהיה כדלקמן: 50% מהתגמול המשתנה יידחה ויפרס על פני שלוש שנים בקו ישר ותשלומו של כל תשלום יותנה בעמידה בשיעור תשואה של 6.5% ומעלה לגבי השנה בה אמור להשתלם התשלום ובכך שלא יהיה במתן אותו חלק מהתגמול המשתנה הנדחה כדי לפגוע ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על בנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון. היה ובשנה מסוימת שיעור התשואה יהיה נמוך מ- 6.5% ו/או הבנק לא עמד ביחס הלימות ההון הנדרשים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון אזי התשלום הנדחה לא ישולם וידחה עד לשנה בה הבנק יעמוד בשיעור תשואה שלא יהיה נמוך מ- 6.5% וביחס הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון. אם בחלוף 5 שנים מהמועד המקורי בו התשלום הנדחה אמור היה להשתלם לא עמד הבנק בתנאים הנ"ל, יבוטל התשלום הנדחה הנ"ל ונושא המשרה לא יהיה זכאי לקבלו.

ג. ההסדר חל על כלל נושאי המשרה והעובדים המרכזיים שאינם נושאי משרה. אלא אם כן, התגמול המשתנה שהוענק לנושא משרה ו/או עובד מרכזי שאינו נושא משרה בגין שנת המענק לא עלה על שישית (1/6) מהתגמול הקבוע של אותו נושא משרה ו/או עובד מרכזי שאינו נושא משרה באותה שנה ואז ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים להחליט שאין צורך בדחיית תשלום כלשהו בגין אותו תגמול משתנה.

ד. עוד נקבעה במסמכי מדיניות התגמול הקיימים התניה שלפיה נושא המשרה ועובד מרכזי שאינו נושא משרה, יחזיר לבנק, בתנאים המפורטים במדיניות, סכומים ששולמו לו כחלק מתנאי הכהונה והעסקה, אם שולמו לו על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק (Claw back).

כמו כן, קיימת התניה כי כל תגמול משתנה יוענק וישולם בכפוף להתניה שהינו בר השבה בהתקיימותם של קריטריונים מוגדרים הקבועים במסמכי מדיניות התגמול הקיימים. בהתייחס לעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה תקופת ההשבה תהיה קצובה ל- 5 שנים ממועד הענקת המענק המשתנה. לגבי עובדים מרכזיים שהינם נושאי משרה כהגדרתם בחוק החברות, תוארך תקופת ההשבה בשנתיים נוספות בהתקיים התנאים הקבועים בהוראה. דירקטוריון הבנק לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, יהיה רשאי להאריך את תקופת ההשבה, מעבר לשנתיים הנוספות, ככל שהחקירה הרלוונטית טרם הסתיימה וטרם התבררה מידת אחריותו של נושא המשרה.

ביאור 22 - זכויות עובדים (המשך)

7. צורת תגמול משתנה

א. בהתאם להוראה A 301, נקבעו יחסים בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע, כך שבכל מקרה התגמול המשתנה לנושא המשרה לא יעלה על 100% מעלות השכר עבור כל נושא משרה, בכפוף למפורט להלן ולמגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים. למרות זאת, בתנאים חריגים ובכפוף להוראות כל דין, הבנק יהיה רשאי לקבוע שהתגמול המשתנה המרבי יגיע ל- 200% מהתגמול הקבוע וזאת בכפוף לקיום הכללים הקבועים בהוראות A 301 וקבלת החלטה מנומקת של הדירקטוריון.

ב. התגמול המשתנה על פי מסמכי מדיניות התגמול כולל תגמול בדרך של תשלום מזומן בלבד ואינו כולל מניות או מכשירים מבוססי מניות וצורות אחרות.

ג. מעבר לתגמול המשתנה השנתי, כפי שפורט בהרחבה לעיל, מסמכי מדיניות התגמול הקיימים כוללים אפשרות להעניק מענקים מיוחדים כגון:

- מענק בנסיבות מיוחדות לנושאי המשרה (למעט יו"ר ומנכ"ל)– כמפורט בסעיף5(ד) לעיל.
- בונוס מצטיינים לעובדים ולעובדים מרכזיים- כמפורט בסעיף 5(ו) לעיל.
- מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת- לנושאי המשרה (כולל המנכ"ל ולמעט יו"ר הדירקטוריון) ולעובדים ועובדים מרכזיים, כמפורט בסעיף 3(ב) לעיל.
- מענק הוקרה לנושאי משרה – כמפורט בסעיף 3(ב) לעיל.

סכומי ההתחייבות בגין ההטבות לפי סוגים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	יתרה ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
פיצויים		
סכום ההתחייבות בגין הטבה חזויה	82.2	94.2
השווי ההוגן של נכסי התוכנית	74.6	74.4
עודף ההתחייבות (נכס) על נכסי התוכנית	**7.6**	**19.8**
עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"	7.6	19.8
הטבות אחרות	-	-
סכום ההתחייבות [1]	12.1	14.5
השווי ההוגן של נכסי התוכנית	-	-
עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית	**12.1**	**14.5**
עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"	12.1	14.5
סה"כ	-	-
עודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"	**19.7**	**34.3**

[1] מתייחס בעיקר לעתודה למענק יובלות, חופשה וזכויות אחרות כפי שמוצג לעיל בסעיפים ב-ד.

ביאור 22 – זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות להטבה מוגדרת

1. מחויבויות ומצב המימון

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2022	2021
א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה		
מחויבות בגין הטבה חזויה (עתודה לפיצויי פרישה) בתחילת השנה	94.2	84.5
עלות שירות [1]	3.1	12.7
עלות ריבית	3.0	1.8
הפסד אקטוארי (רווח)	(13.6)	8.8
הטבות ששולמו	(4.5)	(13.6)
מחויבות בגין הטבה חזויה (עתודה לפיצויי פרישה) בסוף השנה	**82.2**	**94.2**
מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף השנה	**76.9**	**77.3**
ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית	**-**	-
שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת השנה	74.4	68.3
תשואה בפועל על נכסי התכנית [2]	1.0	4.8
הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי [3]	3.0	8.2
הטבות ששולמו	(3.8)	(6.9)
שווי הוגן של נכסי התכנית (יעודה לפיצויי פרישה) בסוף השנה	**74.6**	**74.4**
מצב המימון - נכס (התחייבות) נטו שהוכר בסוף השנה	**(7.6)**	**(19.8)**
ג. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד	-	-
סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות	7.6	19.8
נכס (התחייבות) נטו שהוכר בסוף השנה	**(7.6)**	**(19.8)**
ד. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס	-	-
רווח (הפסד) אקטוארי נטו	12.8	(4.9)
יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר	12.8	(4.9)
ה. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התכנית	-	-
מחויבות בגין הטבה חזויה	82.2	94.2
מחויבות בגין הטבה מצטברת	76.9	77.3
שווי הוגן של נכסי התכנית	(74.6)	(74.4)

(1) בשנת 2021 כולל עלות שירותי עבר בסך 9.2 מיליוני ש"ח.

(2) תשואה בגין חלק מנכסי התוכנית נזקפת למרכיב התגמולים במקום מרכיב הפיצויים.

(3) בשנת 2021 כולל הפקדות בגין שירותי עבר בסך 5.3 מיליוני ש"ח.

ביאור 22 – זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות להטבה מוגדרת (המשך)

2. הוצאות לתקופה

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד			
עלות שירות [1]	3.1	12.7	8.5
עלות ריבית	3.0	1.8	1.3
עלויות אחרות	-	-	-
תשואה חזויה על נכסי תכנית	(2.7)	(0.8)	(0.2)
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:	-	-	-
הפסד (רווח) אקטוארי נטו	(0.4)	(0.6)	(0.1)
סה"כ הפחתות של סכומים שלא הוכרו	(0.4)	(0.6)	(0.1)
סך עלות ההטבה, נטו	**3.0**	**13.1**	**9.5**
ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס	-	-	-
הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה	(12.4)	5.5	1.5
הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי	(0.4)	(0.6)	(0.1)
הפחתה של התחייבות (נכס) נטו בגין המעבר	-	-	-
סך הכל הוכר ברווח כולל אחר	**(12.8)**	**4.9**	**1.4**
סך עלות ההטבה נטו	**3.0**	**13.1**	**9.5**
סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר	**(9.8)**	**18.0**	**10.9**

ביאור 22 – זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר

	2022	2021
1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה		
שיעור היוון	4.5%	2.4%
שיעור עליית המדד	2.7%	1.5%
שיעור עזיבה	12.0%	12.0%
שיעור גידול ריאלי בתגמול	0.9%	0.9%
2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה		
שיעור היוון	3.7%	2.5%
תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי התוכנית	4.8%	2.4%
שיעור גידול ריאלי בתגמול	0.9%	0.9%

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס *

	תכנית פרישה			
	גידול בנקודת אחוז אחת		קיטון בנקודת אחוז אחת	
	ליום 31 בדצמבר			
	2022	2021	2022	2021
שיעור היוון	**(4.3)**	(10.5)	**8.1**	14.0
שיעור עזיבה	**0.1**	(0.6)	**(0.1)**	0.6
שיעור גידול בתגמול	**7.4**	10.9	**(3.9)**	(9.1)

* ניתוח הרגישות ניתן רק בגין הנחות שיש להן השפעה מהותית על המחויבות.

ביאור 22 – זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות להטבה מוגדרת (המשך)

4. נכסי תכנית

א. הרכב השווי הוגן של נכסי תוכנית

	ליום 31 בדצמבר							
	2022				2021			
	רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
סוג נכס								
מזומנים ופיקדונות בבנקים	0.8	-	-	0.8	0.9	-	-	0.9
מניות	29.4	-	-	29.4	30.9	-	-	30.9
אגרות חוב:								
ממשלתיות	10.8	-	-	10.8	11.1	-	-	11.1
קונצרניות	5.4	4.6	9.4	19.4	6.1	5.2	9.3	20.6
סך הכל אגרות חוב	**16.2**	**4.6**	**9.4**	**30.2**	**17.2**	**5.2**	**9.3**	**31.7**
אחר	0.6	1.7	11.9	14.2	0.8	1.3	8.8	10.9
סך הכל	**47.0**	**6.3**	**21.3**	**74.6**	**49.8**	**6.5**	**18.1**	**74.4**

ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוג נכסים ויעד הקצאה לשנת 2023

	יעד הקצאה	% מנכסי התכנית	
	2023	ליום 31 בדצמבר	
	%	2022	2021 (**)
מזומנים ופיקדונות בבנקים	17%-0%	-	17%
מניות	50%-38%	43%	41%
אגרות חוב:			
ממשלתיות	14%-4%	10%	1%
קונצרניות	47%-24%	35%	33%
סך הכל אגרות חוב		**45%**	**34%**
אחר (*)	27%-1%	12%	8%
סך הכל		**100%**	**100%**

(*) מסלול אחר מורכב מקרנות השקעה וגידור, השקעות פרטיות, נדל"ן בארץ ובחו"ל והלוואות לעמיתים.

(**) סווג מחדש.

ביאור 22 – זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. התנועה בשווי ההוגן של נכסי תכנית ששווים נמדד על בסיס שימוש בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)

	התנועה בשנת 2022		
	תשואה בפועל על נכסי התוכנית		
	יתרת פתיחה	רווחים, רכישות, מכירות וסילוקים, נטו	יתרת סגירה
סוג נכס			
קונצרניות	9.3	0.1	9.4
אחר	8.8	3.1	11.9
סך הכל	**18.1**	**3.2**	**21.3**
	התנועה בשנת 2021		
סוג נכס			
קונצרניות	8.5	0.8	9.3
אחר	5.8	3.0	8.8
סך הכל	**14.3**	**3.8**	**18.1**

5. תזרימי מזומנים

	הפקדות בפועל		
	תחזית*	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2023	2022	2021
א. הפקדות	2.9	3.0	8.2
ב. ההטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד			
שנה			
2023	6.8		
2024	3.9		
2025	7.2		
2026	4.2		
2027	5		
2028-2032	30		
2033 ואילך	56.8		
סך הכל	**113.9**		

* אומדן ההפקדות שצפוי לשלמן לתוכניות להטבה מוגדרת במהלך שנת הכספים הנוכחית.

ביאור 23 – עסקאות תשלום מבוסס מניות

ליום 31 בדצמבר 2022 וליום 31 בדצמבר 2021, לא קיימות בבנק עסקאות תשלום מבוסס מניות.

ביאור 24א – הון עצמי

א. הון המניות הרשום של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2022 מורכב מ-100,250,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח כל אחת (ליום 31 בדצמבר 2021 - 100,250,000). ההון המונפק והנפרע ליום 31 בדצמבר, 2022 - 70,517,741 מניות רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב (ליום 31 בדצמבר 2021 - 70,517,741).

ההון העצמי של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2022 עומד על כ- 1,256.0 מיליוני ש"ח.

ב. מדיניות ומגבלות בחלוקת הדיבידנדים

ביום 26 באוקטובר, 2021 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"), כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 26 באוקטובר, 2021 (ראה אסמכתא מס' 2021-01-160020), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה. בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד.

חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.

מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.

מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון.

חלוקת דיבידנדים

להלן פירוט אודות חלוקת הדיבידנדים בבנק בשנים 2020-2022:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	במיליוני ש"ח		
	2022	2021	2020
דיבידנד	43.1	15.1	11.8
דיבידנד שהוכרז וטרם שולם ליום הדוח (*)	35.1	-	-

(*) שולם ביום 1 בינואר, 2023.

ביאור 24ב - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 והוראה 299 בדבר "מדידה והלימות ההון."

א. בנתוני המאוחד

	ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
1. הון לצורך חישוב יחס ההון		
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים [1][3]	1,255.7	1,121.2
הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים	-	-
הון רובד 2, לאחר ניכויים	347.1	363.2
סך הכל הון כולל	**1,602.8**	**1,484.4**
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
סיכון אשראי	10,833.2	9,393.4
סיכוני שוק	31.9	85.1
סיכון תפעולי	1,128.4	987.3
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	**11,993.5**	**10,465.8**
3. יחס ההון לרכיבי סיכון [2]		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון [4]	10.5%	10.7%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון [4]	13.4%	14.2%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים [3]	9.5%	8.6%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים [3]	12.5%	11.5%
ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)		
1. הון עצמי רובד 1		
[1] הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,221.2	1,126.7
הבדלים בין הון עצמי לבין הון עצמי רובד 1- זכויות שאינן מקנות שליטה	34.8	-
סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים	**1,256.0**	**1,126.7**
התאמות פיקוחיות וניכויים:		
אחר	(0.3)	-
מיסים נדחים לקבל [*]	-	(5.5)
סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים - הון עצמי רובד 1	**(0.3)**	**(5.5)**
סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	**1,255.7**	**1,121.2**
2. הון רובד 2		
הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים	202.1	253.1
הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים	145.0	110.1
סך הון רובד 2, לפני ניכויים	**347.1**	**363.2**
ניכויים - הון רובד 2	-	-
סך הכל הון רובד 2	**347.1**	**363.2**

* לא כולל מיסים נדחים מהפרשי עיתוי

ביאור 24ב - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

(2) ביום 27 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה. במסגרת החוזר הובהר כי לאור הניסיון שנצבר והלקחים שהופקו מהתמודדות המערכת הבנקאית עם השפעות משבר הקורונה, עלה הצורך לעדכן את הוראת השעה. החל מיום 1 בינואר 2022 יפוג תוקף הוראת השעה למעט הוראות ספציפיות להן נקבע בהוראת השעה תוקף מאוחר יותר.

(3) נתונים ליום 31 בדצמבר 2022 כוללים התאמות בגין השפעת יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים.

(4) יעד יחס הלימות ההון, החל מיום 31 בדצמבר 2022, ליחס הון עצמי רובד 1 שקבע הדירקטוריון 10.0% מעל יחס זה קבע הדירקטוריון שולי ביטחון בשיעור של 0.1% ושולי הביטחון של ההנהלה 0.15% יעד ההון הכולל נקבע על 12.5% ושולי הביטחון ליעד זה 0.25%.

לאור האמור לעיל, דרישות ההון החלות על הבנק החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2020 הינם:

יחסי הון מדעריים	היחס המזערי הנדרש ביום 31.12.2019	היחס המזערי הנדרש בין 31.03.20 עד 31.12.21	היחס המזערי הנדרש מיום 1.1.2022 עד 31.12.2023:
יחס הון עצמי רובד 1	9%	8%	הנמוך מבין: • יחס ההון של הבנק ביום 31.12.21. • יחס ההון המזערי של הבנק טרם תקופת הוראת השעה.
יחס הון כולל (*)	12.5%	11.5%	
תוספת בגין הלוואות לדיור לחישוב יחס הון עצמי רובד 1 בלבד (*)	1% מיתרת ההלוואות לדיור במועד הדיווח	1% מיתרת ההלוואות לדיור וזאת למעט(**): • הלוואות לרכישות דירת מגורים שהועמדו בתקופה שבין 19.03.20 ועד ליום 30.09.21. • הלוואות לדיור לכל מטרה שניתנו החל מיום 19.03.2020.	

(*) ביום 6 באוקטובר, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לקובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 – מגבלות למתן הלוואות לדיור ובו בוצעה הבהרה לפיה דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור מתייחסת ליעד הון עצמי רובד 1 בלבד ואין חובה ליישמה גם ביחס ליעד ההון הכולל.

(**) יתרת ההלוואות שניתנו במהלך התקופה כ- 3.4 מיליארדי ש"ח.

ביום 22 במאי, 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "עדכון הוראה 203 – מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית והלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי כמפורט בחוזר, החל מהדוחות הכספיים מיום 30 ביוני 2022 ואילך. הבנק רשאי לפרוס את השפעת השינוי במשקל הסיכון על יחס הלימות ההון בגין מלאי ההלוואות הקיים אצלו ביום התחילה, בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023.

נכון ליום 31 בדצמבר 2022 העלייה בנכסי הסיכון עומדת על כ-33.1 מיליוני ש"ח, ההשפעה על יחס הון רובד 1 היא ירידה של כ-0.03% וההשפעה על יחס ההון הכולל היא ירידה של כ-0.03%.

להערכת הבנק יישום העדכון צפוי להביא לירידה ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל בשיעור של כ-0.03% וכ- 0.04% בהתאמה וזאת כתוצאה מעליה בסך נכסי הסיכון בגין חשיפה לענף בינוי ונדל"ן בסך של כ-66.2 מיליוני ש"ח, אשר יפרסו בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023.

ביום 7 באפריל 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים , חוזר לעדכון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 218 ו-313 וזאת בעקבות הכניסה לתוקף של הוראה A203 המעדכנת את אופן חישוב דרישות ההון בגין מכשירים נגזרים. הוראה 203 בדבר "סיכון אשראי – גישה סטנדרטית" עודכנה כך שהושמטו סעיפים שנכללו במסגרת נספח ג' להוראה אשר הסדירו את הגישות הישנות לחישוב החשיפה הנובעת מעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ומעסקאות מול צדדים נגדיים מרכזיים.

הוראה 218 בדבר "יחס המינוף" עודכנה כך ששיטת SA-CCR תיושם במלואה למטרות יחס המינוף. בחוזר הובהר כי בכוונת הפיקוח על הבנקים לאמץ בעתיד את הנחיות באזל 3 ליחס המינוף, ובמועד זה יושלמו ההתאמות לחישוב סכום החשיפה בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

לעדכון ההוראות כאמור לעיל לא הייתה השפעה מהותית על יחסי ההון ויחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2022.

ביאור 24ב - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

	ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר	10.5%	10.7%
השפעת הוראות המעבר	-	-
1. יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר השפעת הוראות המעבר בהוראה 299	**10.5%**	**10.7%**

2. יחס כיסוי הנזילות (LCR) לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)[1]

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 בדבר יחס כיסוי נזילות.

	ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
יחס כיסוי הנזילות	202%	237%
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	100%	100%

3. יחס המינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר יחס מינוף.

	ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
הון רובד 1	1,255.7	1,121.2
סך החשיפות	19,780.9	17,828.7
יחס המינוף	**6.3%**	**6.3%**
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים [1]	4.5%	4.5%

4. יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)[2]

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 222 בדבר יחס מימון יציב נטו.

	ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
יחס מימון יציב נטו	130%	133%
יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	100%	100%

[1] ביום 1 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים כי לנוכח התמשכות משבר הקורונה, והמשך ההתמודדות של משקי הבית והעסקים עם הקשיים התזרימיים בעקבות השלכות המשבר, עלה הצורך להבטיח כי הדרישה מהמערכת הבנקאית לעמוד ביחס מינוף מזערי, המותאמת לימי שגרה, לא תהווה חסם להעמדת אשראי בתקופת המשבר. בשל כך, הוחלט כהוראת שעה להפחית את הדרישה לשיעור מזערי של 5.5 בבנקים הגדולים (לעומת 6 טרם הוראת השעה) ול-4.5 בבנקים הבינוניים והקטנים (לעומת 5 טרם הוראת השעה). עם תום תוקף הוראת השעה, תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה או יחס המינוף המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

דרישת יחס המינוף החלות על הבנק:

תאגיד בנקאי	היחס המזערי הנדרש ביום 30.09.2020	היחס המזערי הנדרש בין 31.12.2021 עד 31.12.2023	היחס המזערי הנדרש מיום 01.01.2024 עד 30.06.2024:
בינוני וקטן	5%	4.5%	הנמוך מבין: • יחס המינוף של התאגיד ביום 31.12.23. • יחס המינוף המזערי של התאגיד טרם תקופת הוראת השעה.

(2) מיום 31 בדצמבר 2021 מיישם הבנק את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו – NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס כיסוי יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופריטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש של תאגיד מסוים הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון על הנכסים השונים המוחזקים על ידי אותו תאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ מאזניות. בהתאם להוראה, יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש עומד על 100%.

4. דיבידנדים

ביום 26 באוקטובר, 2021 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"). בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד.

חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן בנסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.

מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.

מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון.

המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

ביום 26 באוקטובר, 2021 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בגין רווחי שנת 2020 בסך 15.1 מיליוני ש"ח. הדיבידנד בסך של כ-0.21 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ ישולם ביום 16 בנובמבר 2021, לבעלי המניות שיחזיקו במניות הבנק ביום 3 בנובמבר, 2021 (המועד הקובע).

ביום 10 באוגוסט 2022 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק דיבידנד סופי לשנים 2020 ו-2021 שחולק בסכומים ובמועדים, כדלקמן: (א) סך של 15.1 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2020. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 16 בנובמבר 2021, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 3 בנובמבר 2021. (ב) סך של 43.17 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 14 ביוני 2022, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 2 ביוני 2022.

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2022	2021
דיבידנדים שהוכרזו ושולמו	43.1	15.1
דיבידנדים שהוכרזו וטרם שולמו ליום הדוח	35.1	-

ביאור 25 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה[1]

	ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
יתרת אשראי מפיקדונות לפי מידת גביה [2]		
מטבע ישראלי צמוד למדד	253.7	312.0
מטבע ישראלי לא צמוד	59.7	58.6
סך הכל	313.4	370.6
מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה		
הלוואות מפיקדונות לפי מידת הגביה	5.6	6.8
הלוואות עומדות	2.3	2.4
סך הכל	7.9	9.2

ב. תזרימים בגין עמלת גביה ומרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גביה [3]

	ליום 31 בדצמבר						
	2022						2021
	עד שנה	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 10 עד 20 שנים	סך הכל	סך הכל
תזרימים בגין עמלת גביה ומרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גביה [3]							
תזרימי חוזיים עתידיים	2.7	3.0	1.1	1.3	0.1	8.2	12.0
תזרימים צפויים מהוונים [4][5]	2.2	2.3	0.8	0.9	0.1	6.3	10.3

(1) אשראים ופיקדונות מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים עם עמלת גביה.

(2) הלוואות עומדות ופיקדונות ממשלה שניתנו בגינם, בסך 15.6 מיליוני ש"ח (2021 – 13.6 מיליוני ש"ח), לא נכללו בביאור זה.

(3) כולל מגזר מטבע חוץ ומגזר שקלי הלא צמוד שאינו עולה על 10% מסך הפיקדונות לפי מידת גביה.

(4) היוון בוצע לפי שיעור של 3.46% (2021 - 2.04%).

(5) הנתונים אינם לוקחים בחשבון הערכה של פירעונות מוקדמים.

ביאור 25 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. תביעות משפטיות

1. הבנק הינו צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שנקטו נגדו לקוחותיו, או לקוחותיו בעבר, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל. לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו בדוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

2. ביום 17 בנובמבר 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי - המחלקה הכלכלית בתל אביב תובענה ובקשה לאישור התובענה כייצוגית כנגד הבנק וכנגד מספר נתבעים נוספים שכיהנו כדירקטורים בכלל, בטענה לפיה כלל פיננסים בטוחה, בכובעה כמנהל תיקים, ביצעה עבור לקוחותיה עסקאות בניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, וזאת תוך העדפה של האינטרסים שלה ושל חברות שונות בקבוצת אי.די.בי על פני האינטרסים של לקוחותיה. לטענת התובע, הפרה כלל פיננסים בטוחה את הוראות הדין, לרבות הוראות חוק העיסוק בייעוץ השקעות, שעניינן חובת האמונים של כלל פיננסים בטוחה כלפי לקוחותיה, חובתה ליידע את לקוחותיה על ניגוד עניינים הקיים לה בביצוע פעולות כאמור ומבלי לקבל את הסכמתם מראש עובר לביצועה של כל עסקה שיש בה משום ניגוד עניינים, וכן איסור על העדפת נכסים פיננסיים של כלל פיננסים בטוחה או תאגיד הקשור אליה. לטענת התובע הוא היה קשור בהסכם לניהול השקעות עם כלל פיננסים בטוחה, אשר רכשה לתיקו ניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, ובפעולותיה גרמה לו כלל פיננסים בטוחה הפסדים משמעותיים. סכום התביעה האישית מוערך בכ-19 אלפי ש"ח. המבקש ציין כי לא ניתן להעריך בשלב זה את סכום התביעה הקבוצתית.

ביום 8 בינואר, 2017 ניתנה החלטה בבקשת האישור (להלן: "ההחלטה") המאשרת את ניהול התובענה כייצוגית כנגד כלל פיננסים בטוחה, ודוחה את הבקשה בנוגע לדירקטורים. חברי הקבוצה כפי שנקבעו בהחלטה הינם "כל מי שקיבל שירותי ניהול השקעות מחברת כלל פיננסים בטוחה ובמסגרת ניהול התיקים רכשה עבורו כלל פיננסים בטוחה (או מי מטעמה) ניירות ערך, בלי שהתקבל אישורו מראש ביחס לכל עסקה כאמור, וכתוצאה מהרכישה כאמור נגרם לו נזק. הדיון בתביעה זו הועבר לגישור, אשר לא צלח, והתביעה חזרה לבית המשפט לדיוני הוכחות. במהלך הרבעון הרביעי הצדדים חתמו על הסכם פשרה שהוגש לאישור ביהמ"ש. טרם התקבל אישור ביהמ"ש להסכם פשרה. במסגרת הסכם הרכישה של כלל פיננסים בטוחה ע"י הבנק, ניתנה לבנק התחייבות לשיפוי על-ידי כלל פיננסיים בע"מ. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים באשר לסיכויי התביעה, ההפרשה שנכללה בדוחות הכספיים בניכוי השיפוי הינה נאותה.

3. ביום 23 במרץ 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז (והתקבלה בבנק ביום 14 במאי 2020) בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד הבנק, במסגרתה נתבע הבנק להשיב סכומי עמלות שגבה מלקוחותיו שהינם "יחיד / עסק קטן", ככל שסכומים אלו עולים על הסכום בו היו מחויבים אילו היה חל עליהם תעריפון עסק גדול של הבנק, לעניין אותו שרות. במהלך שנת 2022, הבנק שילם את התשלומים והחזיר את העמלות בהתאם להסכמות לפי הסכם הפשרה ובכך באה תביעה זו לסיומה.

4. ביום 28 בדצמבר, 2020 הומצאה לבנק בקשה לאישור תביעה ייצוגית כנגד הבנק וששה בנקים נוספים, בטענה שהבנקים פעלו בניגוד להוראות חוק נתוני אשראי ותקנותיו, בעת שדיווחו על לקוחות מסוימים שלא בהתאם לאופן שנדרש לדווח לפי החוק האמור.

לטענת המבקשים, הדיווחים השגויים הביאו ליצירת חיווי שלילי בדוחות האשראי של הלקוחות, באופן שגרם להם לנזקים שונים, כגון: חוסר היכולת לקבל אשראי. עילות התביעה הן – רשלנות, פגיעה באוטונומיה, הוצאת שם רע, ופגיעה בפרטיות. הסעדים הנתבעים הם סעד הצהרתי, צו עשה וסעד כספי, וסכום התביעה המשוער הוא מעל 2.5 מיליוני ש"ח. ביום 9 במרץ 2023 אישר בית המשפט את הסכם הפשרה שנחתם בין הצדדים, אשר במסגרתו צפוי הבנק לשלם שכ"ט עו"ד וגמול לתובע הייצוגי בהיקף לא מהותי. הפרשה מתאימה נעשתה בספרי הבנק.

5. ביום 6 בפברואר, 2022 הומצאה לבנק בקשה לאישור תביעה ייצוגית שהוגשה בבית המשפט המחוזי בירושלים, כנגד הבנק ו-11 משיבים נוספים, על סך 458 מיליוני ש"ח. בטענה לפיה כאשר לקוח מושך כסף ממכשירים לא בנקאיים למשיכת כספים, אשר מתופעלים ע"י גורמים חוץ בנקאיים, הלקוח משלם עמלה כפולה (הן למתפעל המכשיר והן לבנק בו מתנהל חשבונו). ביום 23 במאי 2022 אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות של המבקש מהבקשה לתביעה הייצוגית שהגיש נגד בנק ירושלים, ובכך הגיעה תביעה זו, כלפי הבנק, לסיומה.

6. ביום 23 בפברואר, 2022 הומצאה לבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה לבית המשפט השלום בחיפה, כנגד הבנק בטענה כי הבנק גובה שלא כדין עמלת התראת עו"ד בגין מכתב התראה שנשלח ללקוח ע"י עו"ד פנימי, וכן, שבנסיבות המקרה, כלל לא היה צריך לשלוח מכתב כזה ללקוח (המבקש). הבנק הגיש תגובה מטעמו לבקשה לאישור התובענה הייצוגית והתיק נקבע לדיון מקדמי, שטרם התקיים. לאור השלב המקדמי בו מצויה הבקשה טרם ניתן להעריך את סיכוייה.

ביאור 25 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

7. נכון ליום 31 בדצמבר 2022, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשותן אינה קלושה למעט כמפורט בפרק זה.

ד. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

א. פעילות מכירת תיקי אשראי בתקופת הדוח:

	ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
הערך בספרים של האשראי שנמכר ליום המכירה	1,216.9	341.1
תמורה שהתקבלה במזומן	1,282.8	385.2
סך הכול רווח ממכירת אשראי בתקופה	**65.9**	**44.1**
יתרת ההלוואות שנמכרו אשר מנוהלות על ידי הבנק	2,187.2	1,280.4

היתרה המצטברת של תיקי אשראי שנמכרו ליום 31 בדצמבר 2022 כ-2,187.2 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראה ביאור 29ג.

ב. התחייבויות להשקעה בקרנות חוב פרטיות

	ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
התחייבות להשקעה בקרנות חוב פרטיות (*)	51.8	31.6

(*) כחלק מניהול הנכסים וההתחייבויות שלו, הבנק משקיע מעת לעת כספים בקרנות הון וחוב פרטיות של מנהלים מובילים בישראל ובחו"ל, בהתאם למדיניות שאושרה בדירקטוריון לעניין זה. ההשקעה מפוזרת על פני מגוון של תעשיות, מיקומים גיאוגרפיים ומנהלי השקעות. ברוב הקרנות קיימת תקופת השקעה של מספר שנים, על פניה קורא מנהל הקרן ליתרת כספי ההתחייבות.

ביאור 25א - ערבויות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. כללי

במהלך העסקים הרגיל, מעניק הבנק ללקוחותיו מגוון של ערבויות ושיפויים על מנת לשפר את יציבות האשראי שלהם ולאפשר להם לבצע מגוון רחב של פעילויות עסקיות. חוזי הערבות כוללים דרישה מותנית, שהתאגיד הבנקאי הערב ישלם לצד הנערב (הצד המשופה), תשלומים על בסיס: (א) שינויים בנכס הבסיס, התחייבות או נייר ערך הוני של הצד המובטח; או (ב) כשל של צד ג' בביצוע הסכם מחייב. הסדרי ערבות עיקריים שהוענקו על ידי התאגיד הבנקאי כערב, כוללים ערבויות ביצוע, ערבויות לרוכשי דירות וערבויות פיננסיות אחרות. בתחילת הערבות, מועד ההכרה לראשונה, התאגיד הבנקאי הערב מכיר בהתחייבות בגין הערבות הנמדדת לראשונה בהתאם לשוויה ההוגן של הערבות.

ב. מידע יתרת בערבויות לפי תקופת פקיעה חוזית

קביעת הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים שהתאגיד הבנקאי עשוי להידרש לשלם במסגרת הערבויות, מבוססת על הסכום הנקוב של הערבויות ללא התחשבות בגביות אפשריות כתוצאה מהוראות תנאי חזרה (Recourse) או מביטחונות מוחזקים או משועבדים.

להלן פרטים בדבר הערך בספרים וסכום החשיפה המקסימלית להפסד בגין ערבויות ושיפויים שניתנו על ידי הבנק:

	ליום 31 בדצמבר 2022				
	פקיעת שנה או פחות	פקיעה לאחר שנה ועד 3 שנים	פקיעה לאחר 3 שנים ועד 5 שנים	פקיעה לאחר 5 שנים	סך הכל	יתרת חוזים
ערבויות להבטחת אשראי	16.8	148.5	0.1	-	165.4	165.4
ערבויות לרוכשי דירות	-	0.5	-	-	0.5	0.5
ערבויות והתחייבויות אחרות	16.8	92.6	0.1	14.7	114.5	114.5
סך הכל ערבויות	**16.8**	**241.6**	**0.2**	**14.7**	**280.4**	**280.4**

	ליום 31 בדצמבר 2021				
	פקיעת שנה או פחות	פקיעה לאחר שנה ועד 3 שנים	פקיעה לאחר 3 שנים ועד 5 שנים	פקיעה לאחר 5 שנים	סך הכל	יתרת חוזים
ערבויות להבטחת אשראי	-	19.2	173.3	0.5	193.0	193.0
ערבויות לרוכשי דירות	-	-	0.9	-	0.9	0.9
ערבויות והתחייבויות אחרות	14.0	10.1	115.3	0.2	139.6	139.6
סך הכל ערבויות	**14.0**	**29.3**	**289.5**	**0.7**	**333.5**	**333.5**

ביאור 26 - שעבודים, תנאים מגבילים ובטחונות

א. על פי חוקי העזר של מסלקת מעו"ף בע"מ (להלן: "מסלקת מעו"ף"), נדרש הבנק כחבר מסלקת מעו"ף להפקיד בטחונות נזילים עבור מלוא החשיפה בגין הפעילות בנגזרים ועבור חלקו בקרן הסיכונים. לצורך זה, שיעבד הבנק לטובת מסלקת מעו"ף את זכויותיו בחשבונות הבאים:

1. חשבון במסלקת הבורסה על שם מסלקת מעו"ף בו מופקדות איגרות חוב ממשלתיות בשווי מלוא דרישת הבטוחות מלקוחות הבנק ובגין חלקו של הבנק בקרן הסיכונים (להלן: "חשבון הבטוחות"). שווי איגרות החוב שהופקדו ליום 31 בדצמבר, 2022 הסתכם בסך של 48.9 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2021 – 26.3 מיליוני ש"ח).
2. חשבון בבנק ישראל על שם מסלקת מעו"ף בו יופקדו מזומנים בשווי של לא פחות מ-25% מחלקו של הבנק בקרן הסיכונים, וכן יופקדו בחשבון זה מזומנים שישולמו כפירות של ניירות ערך שיופקדו בחשבון הבטוחות של הבנק. נכון ליום 31 בדצמבר 2022 הופקדו כספים בחשבון זה בסך 34.4 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2021 – 1.8 מיליוני ש"ח). החשבונות המפורטים לעיל משועבדים בשעבוד צף לטובת מסלקת מעו"ף וכן משועבדים גם בשעבוד קבוע לטובת מסלקת מעו"ף.

ב. כחבר הבורסה נדרש הבנק להפקיד בטחונות נזילים להבטחת קיום כל התחייבויות לקוחות הבנק כלפי מסלקת הבורסה בגין עסקאות שבוצעו במסלקת הבורסה ולהבטחת חלקם בקרן הסיכונים של מסלקת הבורסה. לצורך זה, שיעבד הבנק לטובת מסלקת הבורסה בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה את זכויותיו בחשבונות הבאים:

1. חשבון במסלקת הבורסה על שמה ואשר מנוהל עבור הבנק בו מופקדות איגרות חוב ממשלתיות בשווי מלוא דרישת הבטוחות מלקוחות הבנק ובגין חלקו של הבנק בקרן הסיכונים. שווי איגרות החוב שהופקדו ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכם בסך של 7.0 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2021 – 7.6 מיליוני ש"ח).
2. חשבון בבנק ישראל ע"ש מסלקת הבורסה בו יופקדו מזומנים בשווי של לא פחות מ-25% מחלקו של הבנק בקרן הסיכונים, וכן יופקדו בחשבון זה מזומנים שישולמו כפירות של ניירות ערך שיופקדו בחשבון הבטוחות של הבנק. נכון ליום 31 בדצמבר 2022 הופקדו כספים בחשבון זה בסך של 5.0 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2021 – 2.6 מיליוני ש"ח).

ג. לצורך הבטחת אשראי שנתן או ייתן בנק ישראל לבנק במסגרת פעילות הבנק במערכת זה"ב (RTGS), שיעבד הבנק לטובת בנק ישראל, על פי הסכם עמו מיום 24 בינואר 2011, אגרות חוב בהן מחזיק הבנק ואשר הופקדו או יופקדו בחשבון ייעודי המתנהל בבורסה לני"ע על שם בנק ישראל. השעבוד הינו ללא הגבלה בסכום. ליום 31 בדצמבר, 2022 שועבדו בטחונות בסך 312.3 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2021 – 310.0 מיליוני ש"ח), רוב הביטחונות שועבדו מול הלוואות לזמן קצוב מהבנק המרכזי.

ד. במסגרת הסכמים בין הבנק לגופים מוסדיים למכירת אשראים שניתנו על ידי הבנק ללקוחותיו, רשם הבנק המחאות זכות על זכויות לקוחותיו שנמכרו לטובת הגופים הרוכשים (וכתוצאה מהמכירה נגרעו ממאזן הבנק). להלן פרטי המחאות הזכות שנרשמו כאמור:

1. שיעבוד במסגרת מכירת תיק אשראי מיום 1 באפריל, 1991 לקופת הגמל תמר.
2. שיעבוד במסגרת מכירת תיק אשראי מיום 1 בפברואר 2018 לכלל חברה לביטוח בע"מ, כלל פנסיה וגמל בע"מ ועתודות - קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ.
3. שיעבוד במסגרת הסכם מיום 31 באוקטובר, 2018, למכירת תיק אשראי צרכני למיטב דש גמל ופנסיה בע"מ.
4. שיעבוד במסגרת מכירת תיק אשראי מיום 30 באפריל, 2019 לתאגידים מקבוצת הפניקס חברה לביטוח בע"מ.
5. שיעבוד במסגרת מכירת תיק אשראי מיום 8 בדצמבר, 2019 לתאגידים מקבוצת כלל חברה לביטוח בע"מ.
6. שיעבוד במסגרת מכירת תיק אשראי מיום 11 במרץ, 2020 לתאגידים מקבוצת הפניקס חברה לביטוח בע"מ.
7. שיעבוד במסגרת מכירת תיק אשראי מיום 30 בספטמבר, 2020 לתאגידים מקבוצת כלל חברה לביטוח בע"מ.
8. שיעבוד במסגרת מכירת תיק אשראי מיום 16 בדצמבר, 2021 לתאגידים מקבוצת הפניקס חברה לביטוח בע"מ.
9. שיעבוד במסגרת מכירת תיק אשראי צרכני מיום 14בנובמבר, 2021, לחברת הבת, תמר אריאל קפיטל בע"מ.
10. שיעבוד במסגרת מכירת תיק אשראי מיום 17 במאי, 2022, לתאגידים מקבוצת כלל חברה לביטוח בע"מ.
11. שיעבוד במסגרת מכירת תיק אשראי מיום 27 בנובמבר, 2022 לקרן מקפת הוותיקה ולמבטחים הוותיקה.

פירוט ניירות ערך אשר שועבדו לטובת מסלקת המעו"ף ומסלקת הבורסה כמפורט לעיל (במיליוני ש"ח)

	ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
ניירות ערך זמינים למכירה	55.9	33.9
ניירות ערך למסחר	-	-
סה"כ	**55.9**	**33.9**

ביאור 27 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. יישום הוראות המפקח בדבר מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

פעילות הבנק כמתווך פיננסי חושפת אותו למגוון סיכונים ובכלל זה סיכוני שוק. סיכוני שוק כוללים בין היתר סיכוני בסיס, סיכוני ריבית, סיכונים לתנודתיות בשערי החליפין וסיכונים בקצב האינפלציה. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני שוק, כאמור לעיל, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכוני שוק. פעילות הבנק במכשירים פיננסים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap), וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Future, Forward). הבנק אינו מבצע עסקאות באופציות לחשבונו (נוסטרו) למעט לצרכי גידור. העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווים ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.

הבנק מתקשר בחוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. לגבי כל חוזה, הבנק מעריך האם המאפיינים הכלכליים של הנגזר המשובץ קשורים באופן ברור והדוק לאלה של החוזה המארח וקובע האם מכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר המשובץ היה מקיים את ההגדרה של מכשיר נגזר. כאשר נקבע שהנגזר המשובץ בעל מאפיינים כלכליים שאינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים של החוזה המארח, וכן שמכשיר נפרד עם אותם תנאים היה כשיר כמכשיר נגזר, הנגזר המשובץ מופרד מהחוזה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח.

ב. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

	31 בדצמבר 2022			31 בדצמבר 2021		
	נגזרים שאינם			נגזרים שאינם		
	למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ
חוזי ריבית						
חוזי Futures ו-Forward	-	79.8	79.8	-	36.6	36.6
Swaps [1]	200.0	-	200.0	150.0	-	150.0
סה"כ [2]	**200.0**	**79.8**	**279.8**	**150.0**	**36.6**	**186.6**
מזה: נגרים מגדרים	-	-	-	-	-	-
חוזי מטבע חוץ	-	-	-	-	-	-
חוזי Futures ו-Forward [3]	58.0	111.7	169.7	4.7	7.8	12.5
אופציות שנכתבו	-	3.4	3.4	-	24.4	24.4
אופציות שנקנו	-	3.4	3.4	-	24.4	24.4
סה"כ	**58.0**	**118.5**	**176.5**	**4.7**	**56.6**	**61.3**
חוזי בגין מניות						
אופציות שנכתבו	-	244.6	244.6	-	210.9	210.9
אופציות שנקנו [4]	-	244.6	244.6	-	210.9	210.9
סה"כ	**-**	**489.2**	**489.2**	**-**	**421.8**	**421.8**
חוזי אשראי						
הבנק מוטב	43.6	-	43.6	48.5	-	48.5
סה"כ	**43.6**	**-**	**43.6**	**48.5**	**-**	**48.5**
סה"כ סכום נקוב	**301.6**	**687.5**	**989.1**	**203.2**	**515.0**	**718.2**

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 0.0 ו-0.0 מיליוני ש"ח לימים 31.12.2022 ו-31.12.2021.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד לימים 31.12.2022 ו-31.12.2021 בס 200.0 ו-150.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט לימים 31.12.2022 ו-31.12.2021 בסך 38.9 ו-6.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(4) מזה: נסחרים בבורסה לימים 31.12.2022 ו-31.12.2021 בסך 243.8 ו-206.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

ביאור 27 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

	ליום 31 בדצמבר 2022					
	נכסים בגין נגזרים ברוטו			התחייבויות בגין נגזרים ברוטו		
	נגזרים שאינם			נגזרים שאינם		
	למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ
חוזי ריבית	-	2.9	2.9	4.9	-	4.9
חוזי מטבע חוץ	2.7	-	2.7	0.2	-	0.2
חוזי בגין מניות	-	0.5	0.5	3.9	0.5	4.4
חוזי סחורות ואחרים	-	-	-	-	-	-
חוזי אשראי	-	-	-	0.1	-	0.1
סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נגזרים ברוטו (1)	**2.7**	**3.4**	**6.1**	**9.1**	**0.5**	**9.6**
סכומים שקוזזו במאזן	-	-	-	0.1	-	0.1
יתרה מאזנית	**2.7**	**3.4**	**6.1**	**9.0**	**0.5**	**9.5**

	ליום 31 בדצמבר 2021					
	נכסים בגין נגזרים ברוטו			התחייבויות בגין נגזרים ברוטו		
	נגזרים שאינם			נגזרים שאינם		
	למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ
חוזי ריבית	0.8	0.3	1.1	-	-	-
חוזי מטבע חוץ	0.1	0.5	0.6	-	0.6	0.6
חוזי בגין מניות	-	2.8	2.8	-	2.9	2.9
חוזי סחורות ואחרים	-	-	-	-	-	-
חוזי אשראי	-	-	-	2.0	-	2.0
סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נגזרים ברוטו (1)	**0.9**	**3.6**	**4.5**	**2.0**	**3.5**	**5.5**
סכומים שקוזזו במאזן	-	-	-	2.0	-	2.0
יתרה מאזנית	**0.9**	**3.6**	**4.5**	**-**	**3.5**	**3.5**

ביאור 27 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

	31 בדצמבר 2022						
	בורסות	בנקים	דילרים / ברוקרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	גופים מוסדיים	אחרים	סה"כ
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים [2]	0.5	5.6	-	-	-	-	6.1
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:	-	-	-	-	-	-	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל	-	-	-	-	-	-	-
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים	**0.5**	**5.6**	**-**	**-**	**-**	**-**	**6.1**
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים [1]	15.8	(5.6)	-		-	-	10.2
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים	**16.3**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**16.3**
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.5	5.0	-			4.0	9.5
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:	-	-	-	-	-	-	-
ביטחון במזומן ששועבד							
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**0.5**	**5.0**	**-**	**-**	**-**	**4.0**	**9.5**

	31 בדצמבר 2021						
	בורסות	בנקים	דילרים/ברוקרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	גופים מוסדיים	אחרים	סך הכל
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים [2]	0.9	1.2	2.4	-	-	-	4.5
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:	-	-	-	-	-	-	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל	-	-	-	-	-	-	-
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים	**0.9**	**1.2**	**2.4**	**-**	**-**	**-**	**4.5**
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים [1]	15.9	1.2-	(2.4)	-	-	-	12.3
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים	**16.8**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**16.8**
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	3.2	0.3	-	-	-	2.0	5.5
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:	-	-	-	-	-	-	-
ביטחון במזומן ששועבד							
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**3.2**	**0.3**	**-**	**-**	**-**	**2.0**	**5.5**

ביאור 27 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. פירוט מועדי פרעון (סכומי ערך נקוב)

	ליום 31 בדצמבר 2022				
	עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סך הכל
	(בלתי מבוקר)				
חוזי ריבית (שקל- מדד)	-	50.0	150.0	-	200.0
חוזי ריבית (אחר)	79.8	-	-	-	79.8
חוזי מטבע חוץ	82.7	93.8	-	-	176.5
חוזים בגין מניות	489.0	-	0.2	-	489.2
חוזי אשראי	-	-	-	43.6	43.6
סך הכל	**651.5**	**143.8**	**150.2**	**43.6**	**989.1**

	ליום 31 בדצמבר 2021				
סך הכל	**481.7**	**137.7**	**50.3**	**48.5**	**718.2**

(1) ההפרש הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

(2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם לימים 31.12.2021 ו-31.12.2020 בסך 4.5 מיליוני ש"ח ו-1.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

(3) כלל היתרה כפופה להסדרי התחשבנות נטו או הסדרים דומים.

ביאור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים

1. **הגדרות**

(1) אנשים פרטיים - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להן חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר".

(2) מגזר בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.

(3) משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.

(4) עסק - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.

(5) מחזור פעילות - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.

(6) עסק זעיר - עסק שמחזור פעילותו קטן מ-10 מיליוני ש"ח.

(7) עסק קטן - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-10 מיליוני ש"ח וקטן מ-50 מיליוני ש"ח.

(8) עסק בינוני - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח וקטן מ-250 מיליוני ש"ח

(9) עסק גדול - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-250 מיליוני ש"ח.

(10) מגזר ניהול פיננסי - יכלול את הפעילויות הבאות: פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקאות רכש חוזר ושאילה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך, פעילות ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי פעילות אחרים, נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם, פיקדונות בממשלות ושל ממשלות, פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים, אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.

(11) נכסים בניהול - ניירות ערך של לקוחות, הלוואות בניהול הבנק ונכסים הנובעים מפעילות לפי מידת הגבייה.

2. **הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:**

הכנסות ריבית, נטו – מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי). וכן רווח המתקבל מההפרש בין ריבית הפיקדון שניתן ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ הפיקדון).

הכנסות שאינן מריבית – הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות בגין הפסדי אשראי – ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות – הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן ישיר, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, המהווה אומדן מיטבי להיקף פעילות הלקוח במגזר הפעילות.

מיסים על הכנסה – המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכל מגזר.

3. לעניין השפעת התפשטות נגיף הקורונה ראה ביאור 34 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן.

ביאור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים- פעילות בישראל

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022						
	משקי בית[1]	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים וגדולים[2]	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי[3]	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	740.5	-	97.6	15.8	-	52.8	906.7
הוצאות ריבית מחיצוניים	113.2	24.9	7.9	4.5	10.4	150.6	311.5
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים	627.3	(24.9)	89.7	11.3	(10.4)	(97.8)	595.2
בינמגזרי	(260.5)	31.9	(26.3)	3.2	12.5	239.2	(0.0)
סך הכנסות ריבית, נטו	**366.8**	**7.0**	**63.4**	**14.5**	**2.1**	**141.4**	**595.2**
סך הכנסות שאינן מריבית	63.1	4.1	33.1	10.0	-	114.4	224.7
סך ההכנסות	**429.9**	**11.1**	**96.5**	**24.5**	**2.1**	**255.8**	**819.9**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	66.0	-	3.2	0.6	-	9.0	78.8
הוצאות תפעוליות ואחרות	424.3	8.3	30.1	9.4	2.2	15.7	490.0
רווח (הפסד) לפני מיסים	(60.4)	2.8	63.2	14.5	(0.1)	231.1	251.1
הפרשה למיסים על הרווח	(21.0)	1.2	22.1	5.0	-	79.9	87.2
רווח (הפסד) לאחר מיסים	(39.4)	1.6	41.1	9.5	(0.1)	151.2	163.9
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(39.4)	1.6	41.1	9.5	(0.1)	151.2	163.9
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	0.5	-	-	-	-	-	0.5
המיוחס לבעלי מניות הבנק	(39.9)	1.6	41.1	9.5	(0.1)	151.2	163.4
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:							
הוצאות ישירות	230.3	4.9	15.5	4.6	1.1	9.9	266.3
הוצאות עקיפות	194.0	3.4	14.6	4.9	1.1	5.8	223.8
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	86.7	3.6	50.6	12.6	1.0	154.9	309.4
יתרה ממוצעת של נכסים	10,988.2	6.8	1,844.9	367.0	-	4,571.3	17,778.2
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	10,988.2	6.8	1,844.9	367.0	-	257.1	13,464.0
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	11,247.2	13.7	2,253.6	434.7	-	268.9	14,218.1
יתרת חובות פגומים	117.5	-	15.2	-	-	1.4	134.1
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	8.6	-	2.8	-	-	-	11.4
יתרה ממוצעת של התחייבויות	8,136.2	2,381.1	916.6	1,137.2	878.0	3,124.4	16,573.6
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	8,136.2	2,381.1	916.6	1,137.2	878.0	-	13,449.1
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	8,944.3	2,524.3	881.2	1,039.8	877.2	-	14,266.8
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	7,335.0	22.4	1,952.7	592.3	3.4	1,068.6	10,974.4
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	7,497.9	30.6	2,822.3	513.1	0.1	1,129.5	11,993.5
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	1,880.3	1,142.7	285.2	405.6	101.5	1,641.3	5,456.6
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
מרווח מפעילות מתן אשראי	314.5	-	52.0	8.5	-	9.7	384.7
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	31.8	7.0	9.1	5.4	2.1	-	55.4
אחר	20.5	-	2.3	0.6	-	131.7	155.1
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**366.8**	**7.0**	**63.4**	**14.5**	**2.1**	**141.4**	**595.2**

הערות בסוף חלק 4.

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) - אנשים פרטיים – משקי בית ובנקאות פרטית – פעילות בישראל

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				
	מגזר משקי בית				
	הלוואות לדיור	אחר	סך הכל משקי בית	סך הכל בנקאות פרטית	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	559.9	180.6	740.5	-	740.5
הוצאות ריבית מחיצוניים	-	113.2	113.2	24.9	138.1
הכנסות ריבית, נטו:					
מחיצוניים	559.9	67.4	627.3	(24.9)	602.4
בינמגזרי	(360.0)	99.5	(260.5)	31.9	(228.6)
סך הכנסות ריבית, נטו	**199.9**	**166.9**	**366.8**	**7.0**	**373.8**
סך הכנסות שאינן מריבית	18.4	44.7	63.1	4.1	67.2
סך ההכנסות	**218.3**	**211.6**	**429.9**	**11.1**	**441.0**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	9.1	56.9	66.0	-	66.0
הוצאות תפעוליות ואחרות	154.1	270.2	424.3	8.3	432.6
רווח (הפסד) לפני מיסים	**55.1**	**(115.5)**	**(60.4)**	**2.8**	**57.6**
הפרשה למיסים על הרווח	19.3	(40.3)	(21.0)	1.2	(19.8)
רווח (הפסד) לאחר מיסים	**35.8**	**(75.2)**	**(39.4)**	**1.6**	**(37.8)**
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	35.8	(75.2)	(39.4)	1.6	(37.8)
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	0.5	0.5	-	0.5
המיוחס לבעלי מניות הבנק	35.8	(75.7)	(39.9)	1.6	38.3
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:					
הוצאות ישירות	69.7	160.6	230.3	4.9	235.2
הוצאות עקיפות	84.4	109.6	194.0	3.4	197.4
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**90.6**	**(3.9)**	**86.7**	**3.6**	**90.3**
יתרה ממוצעת של נכסים	9,399.9	1,588.3	10,988.2	6.8	10,995.0
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	9,399.9	1,588.3	10,988.2	6.8	10,995.0
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	9,718.6	1,528.6	11,247.2	13.7	11,260.9
יתרת חובות פגומים	116.0	1.5	117.5	-	117.5
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	-	8.6	8.6	-	8.6
יתרה ממוצעת של התחייבויות	-	8,136.2	8,136.2	2,381.1	10,517.3
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	-	8,136.2	8,136.2	2,381.1	10,517.3
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	-	8,944.3	8,944.3	2,524.3	11,468.6
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	5,664.9	1,670.1	7,335.0	22.4	7,357.4
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	5,813.9	1,684.0	7,497.9	30.6	7,528.5
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	321.7	1,558.6	1,880.3	1,142.7	3,023.0
פיצול הכנסות ריבית נטו:					
מרווח מפעילות מתן אשראי	185.0	129.5	314.5	-	314.5
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	-	31.8	31.8	7.0	38.8
אחר	14.9	5.6	20.5	-	20.5
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**199.9**	**166.9**	**366.8**	**7.0**	**373.8**

הערות בסוף חלק 4.

ביאור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4.מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים – פעילות בישראל

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022						
	מגזר עסקים קטנים וזעירים			מגזר עסקים בינוניים וגדולים			
	בינוי ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוי ונדל"ן	אחר	סך הכל	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	70.2	27.4	97.6	15.8	-	15.8	113.4
הוצאות ריבית מחיצוניים	1.6	6.3	7.9	1.1	3.4	4.5	12.4
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים	68.6	21.1	89.7	14.7	(3.4)	11.3	101.0
בינמגזרי	(12.9)	(13.4)	(26.3)	(2.0)	5.2	3.2	(23.1)
סך הכנסות ריבית, נטו	**55.7**	**7.7**	**63.4**	**12.7**	**1.8**	**14.5**	**77.9**
סך הכנסות שאינן מריבית	18.1	15.0	33.1	8.2	1.8	10.0	43.1
סך ההכנסות	**73.9**	**22.6**	**96.5**	**20.9**	**3.6**	**24.5**	**121.0**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	1.8	1.4	3.2	0.6	-	0.6	3.8
הוצאות תפעוליות ואחרות	17.0	13.1	30.1	9.2	0.2	9.4	39.5
רווח (הפסד) לפני מיסים	**55.1**	**8.1**	**63.2**	**11.0**	**3.4**	**14.4**	**77.6**
הפרשה למיסים על הרווח	19.3	2.8	22.1	3.8	1.2	5.0	27.1
רווח (הפסד) לאחר מיסים	**35.8**	**5.3**	**41.1**	**7.2**	**2.2**	**9.4**	**50.5**
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	35.8	5.3	41.1	7.2	2.2	9.4	50.5
המיוחס לבעלי מניות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	35.8	5.3	41.1	7.2	2.2	9.4	50.5
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:							
הוצאות ישירות	7.9	7.6	15.5	4.5	0.1	4.6	20.1
הוצאות עקיפות	9.1	5.5	14.6	4.8	0.1	4.9	19.5
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**41.7**	**8.9**	**50.6**	**10.3**	**2.3**	**12.6**	**63.2**
יתרה ממוצעת של נכסים	1,683.2	161.7	1,844.9	367.0	-	367.0	2,211.9
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	1,683.2	161.7	1,844.9	367.0	-	367.0	2,211.9
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	2,038.9	214.7	2,253.6	434.7	-	434.7	2,688.3
יתרת חובות פגומים	15.2	-	15.2	-	-	-	15.2
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	2.8	-	2.8	-	-	-	2.8
יתרה ממוצעת של התחייבויות	563.4	353.2	916.6	420.2	717.0	1,137.2	2,053.8
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	563.4	353.2	916.6	420.2	717.0	1,137.2	2,053.8
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	494.6	386.6	881.2	405.5	634.3	1,039.8	1,921.0
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	1,789.7	163.0	1,952.7	504.3	88.0	592.3	2,545.0
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	2,629.2	193.1	2,822.3	467.6	45.5	513.1	3,335.4
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	13.8	271.4	285.2	392.7	12.9	405.6	690.8
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
מרווח מפעילות מתן אשראי	48.0	4.0	52.0	8.5	-	8.5	60.5
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	5.9	3.2	9.1	3.7	1.7	5.4	14.5
אחר	1.8	0.5	2.3	0.5	0.1	0.6	2.9
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**55.7**	**7.7**	**63.4**	**12.7**	**1.8**	**14.5**	**77.9**

הערות בסוף חלק 4.

ביאור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4.מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) –מגזר ניהול פיננסי – פעילות בישראל

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				
	מגזר ניהולי פיננסי				
		פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות השקעה ריאלית	אחר	סך הכל
	פעילות למסחר				
הכנסות ריבית מחיצוניים	-	52.8	-	-	52.8
הוצאות ריבית מחיצוניים	-	150.6	-	-	150.6
הכנסות ריבית, נטו:					
מחיצוניים	-	(97.8)	-	-	(97.8)
בינמגזרי	-	239.2	-	-	239.2
סך הכנסות ריבית, נטו	**-**	**141.4**	**-**	**-**	**141.4**
סך הכנסות שאינן מריבית	5.6	5.7	-	103.1	114.4
סך ההכנסות	**5.6**	**147.1**	**-**	**103.1**	**255.8**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	-	9.0	-	-	9.0
הוצאות תפעוליות ואחרות	4.2	11.5	-	-	15.7
רווח (הפסד) לפני מיסים	**1.4**	**126.6**	**-**	**103.1**	**231.1**
הפרשה למיסים על הרווח (חסכון במס)	(1.5)	45.4	-	36.0	79.9
רווח (הפסד) לאחר מיסים	**2.9**	**81.2**	**-**	**67.1**	**151.2**
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	2.9	81.2	-	67.1	151.2
המיוחס לבעלי מניות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	2.9	81.2	-	67.1	151.2
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:					
הוצאות ישירות	2.7	7.2	-	-	9.9
הוצאות עקיפות	1.5	4.3	-	-	5.8
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**6.0**	**84.0**	**-**	**64.9**	**154.9**
יתרה ממוצעת של נכסים	-	4,571.3	-	-	4,571.3
יתרה ממוצעת של התחייבויות	-	3,124.5	-	-	3,124.5
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	61.4	1,007.2	-	-	1,068.6
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	39.3	1,090.2	-	-	1,129.5
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	-	1,641.3	-	-	1,641.3
מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית	-	-	-	-	-
הפרשי שער, נטו	-	8.2	-	-	8.2
הפרשי מדד, נטו	-	37.4	-	-	37.4
חשיפות ריבית נטו	7.2	(5.6)	-	-	1.6
חשיפות למניות, נטו	(1.6)	-	-	-	(1.6)
מרווחי ריבית שמשוייכים לניהול פיננסי	-	108.6	-	-	108.6
סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית על בסיס צבירה	5.6	148.6	-	-	154.2
רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת ערך שאינה זמנית של אגרות חוב	-	(1.5)	-	-	(1.5)
הכנסות אחרות שאינן מריבית	-	-	-	103.1	103.1
סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן מריבית	**5.6**	**147.1**	**-**	**103.1**	**255.8**

הערות בסוף חלק 4.

ביאור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4.מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)- פעילות בישראל

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021							
	משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים וגדולים	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סכומים שלא הוקצו	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	543.3	-	58.5	14.9	-	12.0	-	628.7
הוצאות ריבית מחיצוניים	81.9	22.1	5.8	1.8	0.9	62.0	-	174.5
הכנסות ריבית, נטו:								
מחיצוניים	461.4	(22.1)	52.7	13.1	(0.9)	(50.0)	-	454.2
בינמגזרי	(153.0)	27.3	(13.4)	(0.1)	2.9	136.3	-	0.0
סך הכנסות ריבית, נטו	**308.4**	**5.2**	**39.3**	**13.0**	**2.0**	**86.3**	**-**	**454.2**
סך הכנסות שאינן מריבית	55.0	4.3	27.6	11.4	-	48.9	13.3	160.5
סך ההכנסות	**363.4**	**9.5**	**66.9**	**24.4**	**2.0**	**135.2**	**13.3**	**614.7**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	(59.6)	0.1	0.8	(0.4)	-	0.2	-	(58.9)
הוצאות תפעוליות ואחרות	385.4	9.7	33.4	9.3	2.3	11.5	-	451.6
רווח (הפסד) לפני מיסים	**37.6**	**(0.3)**	**32.7**	**15.5**	**(0.3)**	**123.5**	**13.3**	**222.0**
הפרשה למיסים על הרווח	13.8	-	11.7	5.7	(0.1)	44.4	2.6	78.1
רווח (הפסד) לאחר מיסים	**23.8**	**(0.3)**	**21.0**	**9.8**	**(0.2)**	**79.1**	**10.7**	**143.9**
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:								
הוצאות ישירות	205.8	4.5	17.1	4.3	0.8	8.0	-	240.5
הוצאות עקיפות	179.6	5.2	16.3	5.0	1.5	3.5	-	211.1
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**138.7**	**4.4**	**31.3**	**13.0**	**0.8**	**81.6**	**10.7**	**280.5**
יתרה ממוצעת של נכסים	10,063.3	3.6	1,350.0	406.7	-	3,930.4	-	15,754.0
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	10,063.3	3.6	1,350.0	406.7	-	122.7	-	11,946.3
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	10,483.7	0.2	1,275.1	336.0	-	102.3	-	12,197.3
יתרת חובות פגומים	32.3	-	3.2	-	-	2.5	-	38.0
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	100.7	-	1.8	-	-	-	-	102.5
יתרה ממוצעת של התחייבויות	7,842.7	2,159.8	877.1	768.4	607.2	2,422.3	-	14,677.5
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	7,842.7	2,159.8	877.1	768.5	607.2	-	-	12,255.3
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	7,675.9	2,227.5	1,075.7	881.8	593.4	-	-	12,454.3
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	6,736.1	16.7	1,508.3	662.7	4.9	969.9	-	9,898.6
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	7,075.4	15.5	1,625.3	653.5	3.5	1,092.6	-	10,465.8
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	1,934.4	1,015.9	171.1	417.8	97.1	1,104.5	-	4,740.8
פיצול הכנסות ריבית נטו:								
מרווח מפעילות מתן אשראי	280.1	-	36.6	11.3	-	5.9	-	333.9
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	19.3	5.2	1.4	1.5	2.0	-	-	29.4
אחר	9.0	-	1.3	0.2	-	80.4	-	90.9
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**308.4**	**5.2**	**39.3**	**13.0**	**2.0**	**86.3**	**-**	**454.2**

הערות בסוף חלק 4.

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4.מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) אנשים פרטיים – משקי בית ובנקאות פרטית – פעילות בישראל

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021				
	מגזר משקי בית			סך הכל בנקאות	
	הלוואות לדיור	אחר	סך הכל משקי בית	פרטית	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	399.1	144.2	543.3	-	543.3
הוצאות ריבית מחיצוניים	-	81.9	81.9	22.1	104.0
הכנסות ריבית, נטו:					
מחיצוניים	399.1	62.3	461.4	(22.1)	439.3
בינמגזרי	(224.0)	71.0	(153.0)	27.3	(125.7)
סך הכנסות ריבית, נטו	**175.1**	**133.3**	**308.4**	**5.2**	**313.6**
סך הכנסות שאינן מריבית	18.6	36.4	55.0	4.3	59.3
סך ההכנסות	**193.7**	**169.7**	**363.4**	**9.5**	**372.9**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	(0.7)	(58.9)	(59.6)	0.1	(59.5)
הוצאות תפעוליות ואחרות	119.7	265.7	385.4	9.7	395.1
רווח (הפסד) לפני מיסים	**74.7**	**(37.1)**	**37.6**	**(0.3)**	**37.3**
הפרשה למיסים על הרווח	27.1	(13.3)	13.8	-	13.8
רווח (הפסד) לאחר מיסים	**47.6**	**(23.8)**	**23.8**	**(0.3)**	**23.5**
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:					
הוצאות ישירות	59.5	146.3	205.8	4.5	210.3
הוצאות עקיפות	60.2	119.4	179.6	5.2	184.8
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**85.9**	**52.8**	**138.7**	**4.4**	**143.1**
יתרה ממוצעת של נכסים	8,574.1	1,489.2	10,063.3	3.6	10,066.9
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	8,574.1	1,489.2	10,063.3	3.6	10,066.9
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	9,108.6	1,375.1	10,483.7	0.2	10,483.9
יתרת חובות פגומים	26.3	6.0	32.3	-	32.3
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	96.8	3.9	100.7	-	100.7
יתרה ממוצעת של התחייבויות	-	7,842.7	7,842.7	2,159.8	10,002.5
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	-	7,842.7	7,842.7	2,159.8	10,002.5
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	-	7,675.9	7,675.9	2,227.5	9,903.4
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	4,943.8	1,792.3	6,736.1	16.7	6,752.8
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	5,401.1	1,674.3	7,075.4	15.5	7,090.9
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	389.2	1,545.2	1,934.4	1,015.9	2,950.3
פיצול הכנסות ריבית נטו:					
מרווח מפעילות מתן אשראי	167.0	113.1	280.1	-	280.1
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	-	19.3	19.3	5.2	24.5
אחר	8.1	0.9	9.0	-	9.0
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**175.1**	**133.3**	**308.4**	**5.2**	**313.6**

הערות בסוף חלק 4.

ביאור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4.מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)– עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים – פעילות בישראל

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					
	מגזר עסקים קטנים וזעירים			מגזר עסקים בינוניים וגדולים		
	בינוי ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוי ונדל"ן	אחר	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	46.8	11.7	58.5	14.9	-	14.9	73.4
הוצאות ריבית מחיצוניים	0.1	5.7	5.8	0.5	1.3	1.8	7.6
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים	46.7	6.0	52.7	14.4	(1.3)	13.1	65.8
בינמגזרי	(10.1)	(3.3)	(13.4)	(2.5)	2.4	(0.1)	(13.5)
סך הכנסות ריבית, נטו	**36.6**	**2.7**	**39.3**	**11.9**	**1.1**	**13.0**	**52.3**
סך הכנסות שאינן מריבית	15.0	12.6	27.6	9.6	1.8	11.4	39.0
סך ההכנסות	**51.6**	**15.3**	**66.9**	**21.5**	**2.9**	**24.4**	**91.3**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	0.8	-	0.8	(0.4)	-	(0.4)	0.4
הוצאות תפעוליות ואחרות	18.7	14.7	33.4	9.1	0.2	9.3	42.7
רווח (הפסד) לפני מיסים	**32.1**	**0.6**	**32.7**	**12.8**	**2.7**	**15.5**	**48.2**
הפרשה למיסים על הרווח	11.5	0.2	11.7	4.6	1.1	5.7	17.4
רווח (הפסד) לאחר מיסים	**20.6**	**0.4**	**21.0**	**8.2**	**1.6**	**9.8**	**30.8**
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:							
הוצאות ישירות	9.4	7.7	17.1	4.2	0.1	4.3	21.4
הוצאות עקיפות	9.3	7.0	16.3	4.9	0.1	5.0	21.3
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**26.3**	**5.0**	**31.3**	**11.3**	**1.7**	**13.0**	**44.3**
יתרה ממוצעת של נכסים	1,238.6	111.4	1,350.0	406.7	-	406.7	1,756.7
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	1,238.6	111.4	1,350.0	406.7	-	406.7	1,756.7
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	1,141.6	133.5	1,275.1	336.0	-	336.0	1,611.1
יתרת חובות פגומים	3.2	-	3.2	-	-	-	3.2
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	1.8	-	1.8	-	-	-	1.8
יתרה ממוצעת של התחייבויות	381.7	495.4	877.1	497.2	271.2	768.4	1,645.5
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	381.7	495.4	877.1	497.3	271.2	768.5	1,645.6
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	565.0	510.7	1,075.7	329.1	552.7	881.8	1,957.5
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	1,418.9	89.4	1,508.3	641.8	20.9	662.7	2,171.0
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	1,526.0	99.3	1,625.3	542.8	110.7	653.5	2,278.8
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	11.6	159.5	171.1	394.3	23.5	417.8	588.9
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
מרווח מפעילות מתן אשראי	34.9	1.7	36.6	11.3	-	11.3	47.9
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	0.4	1.0	1.4	0.5	1.0	1.5	2.9
אחר	1.3	-	1.3	0.1	0.1	0.2	1.5
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**36.6**	**2.7**	**39.3**	**11.9**	**1.1**	**13.0**	**52.3**

הערות בסוף חלק 4.

ביאור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) מגזר ניהול פיננסי – פעילות בישראל

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021				
	מגזר ניהולי פיננסי				
		פעילות ניהול			
		נכסים	פעילות השקעה		
	פעילות למסחר	והתחייבויות	ריאלית	אחר	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	-	12.0	-	-	12.0
הוצאות ריבית מחיצוניים	-	62.0	-	-	62.0
הכנסות ריבית, נטו:					
מחיצוניים	-	(50.0)	-	-	(50.0)
בינמגזרי	-	136.3	-	-	136.3
סך הכנסות ריבית, נטו	**-**	**86.3**	**-**	**-**	**86.3**
סך הכנסות שאינן מריבית	(0.4)	0.9	-	48.4	48.9
סך ההכנסות	**(0.4)**	**87.2**	**-**	**48.4**	**135.2**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	-	0.2	-	-	0.2
הוצאות תפעוליות ואחרות	6.8	4.7	-	-	11.5
רווח (הפסד) לפני מיסים	**(7.2)**	**82.3**	**-**	**48.4**	**123.5**
הפרשה למיסים על הרווח	(2.5)	29.4	-	17.6	44.4
רווח (הפסד) לאחר מיסים	**(4.7)**	**52.9**	**-**	**30.8**	**79.1**
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:					
הוצאות ישירות	4.0	4.1	-	-	8.0
הוצאות עקיפות	2.9	0.6	-	-	3.5
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**(2.9)**	**53.1**	**-**	**31.3**	**81.6**
יתרה ממוצעת של נכסים	-	3,930.4	-	-	3,930.4
יתרה ממוצעת של התחייבויות	-	2,422.3	-	-	2,422.3
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	30.6	939.3	-	-	969.9
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	48.7	1,043.9	-	-	1,092.6
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	-	1,104.5	-	-	1,104.5
מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית	-	-	-	-	-
הפרשי שער, נטו	(0.7)	2.5	-	-	1.8
הפרשי מדד, נטו	-	4.7	-	-	4.7
חשיפות ריבית נטו	0.2	(1.1)	-	-	(0.9)
חשיפות למניות, נטו	0.1	-	-	-	0.1
מרווחי ריבית שמשוייכים לניהול פיננסי	-	81.2	-	-	81.2
סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית על בסיס צבירה	(0.4)	87.4	-	-	87.0
רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת ערך שאינה זמנית של אגרות חוב	-	(0.2)	-	-	(0.2)
שינוי בפער בין שווי הוגן לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים שנרשם ברווח והפסד	-	-	-	-	-
הכנסות אחרות שאינן מריבית	-	-	-	48.4	48.4
סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן מריבית	**(0.4)**	**87.2**	**-**	**48.4**	**135.2**

הערות בסוף חלק 4.

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4.מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) פעילות בישראל

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020						
	משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים וגדולים	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	433.3	0.3	59.4	15.4	-	13.1	521.5
הוצאות ריבית מחיצוניים	61.4	19.6	4.2	2.4	2.0	11.2	100.8
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים	371.9	(19.3)	55.2	13.0	(2.0)	1.9	420.7
בינמגזרי	(67.9)	24.3	(19.4)	0.2	4.1	58.7	(0.0)
סך הכנסות ריבית, נטו	**304.0**	**5.0**	**35.8**	**13.2**	**2.1**	**60.6**	**420.7**
סך הכנסות שאינן מריבית	49.9	2.9	25.6	11.9	-	78.9	169.2
סך ההכנסות	**353.9**	**7.9**	**61.4**	**25.1**	**2.1**	**139.5**	**589.9**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	97.2	(0.1)	0.6	(0.1)	-	4.8	102.4
הוצאות תפעוליות ואחרות	348.1	10.8	28.5	8.9	2.2	9.1	407.6
רווח (הפסד) לפני מיסים	**(91.4)**	**(2.8)**	**32.3**	**16.3**	**(0.1)**	**125.6**	**79.9**
הפרשה למיסים על הרווח	(34.0)	(1.0)	12.0	6.0	-	46.7	29.7
רווח (הפסד) לאחר מיסים	**(57.4)**	**(1.8)**	**20.3**	**10.3**	**(0.1)**	**78.9**	**50.2**
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:							
הוצאות ישירות	188.4	5.4	14.1	4.2	0.9	3.3	216.3
הוצאות עקיפות	159.7	5.4	14.4	4.7	1.3	5.9	191.4
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**42.8**	**1.7**	**29.3**	**13.2**	**1.2**	**81.0**	**169.2**
יתרה ממוצעת של נכסים	9,209.4	6.6	1,248.7	441.1	-	3,732.2	14,638.0
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	9,209.4	6.6	1,248.7	441.1	-	165.9	11,071.7
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	9,322.8	2.8	1,162.6	424.2	-	160.2	11,072.6
יתרת חובות פגומים	16.7	-	1.6	-	-	3.5	21.8
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	126.9	-	1.1	-	-	-	128.0
יתרה ממוצעת של התחייבויות	7,277.2	1,942.6	832.3	746.2	758.0	2,098.9	13,655.2
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	7,277.2	1,942.6	832.3	746.1	758.0	-	11,556.2
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	7,685.6	2,050.5	749.2	685.3	534.6	-	11,705.2
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	6,238.7	15.3	1,392.7	679.4	2.2	990.0	9,318.3
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	6,261.4	13.7	1,410.3	659.8	5.4	1,084.5	9,435.1
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	1,909.3	689.4	159.1	439.5	90.5	1,053.6	4,341.4
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
מרווח מפעילות מתן אשראי	278.2	0.1	34.0	11.7	-	7.5	331.5
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	19.7	4.8	1.5	1.3	2.0	-	29.3
אחר	6.1	0.1	0.3	0.2	0.1	53.1	59.9
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**304.0**	**5.0**	**35.8**	**13.2**	**2.1**	**60.6**	**420.7**

הערות בסוף חלק 4.

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) אנשים פרטיים – משקי בית ובנקאות פרטית – פעילות בישראל

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020				
	מגזר משקי בית			סך הכל בנקאות	
	הלוואות לדיור	אחר	סך הכל משקי בית	פרטית	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	285.1	148.2	433.3	0.3	433.6
הוצאות ריבית מחיצוניים	-	61.4	61.4	19.6	81.0
הכנסות ריבית, נטו:					
מחיצוניים	285.1	86.8	371.9	(19.3)	352.6
בינמגזרי	(127.5)	59.6	(67.9)	24.3	(43.6)
סך הכנסות ריבית, נטו	**157.6**	**146.4**	**304.0**	**5.0**	**309.0**
סך הכנסות שאינן מריבית	20.6	29.3	49.9	2.9	52.8
סך ההכנסות	**178.2**	**175.7**	**353.9**	**7.9**	**361.8**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	10.4	86.8	97.2	(0.1)	97.1
הוצאות תפעוליות ואחרות	99.8	248.3	348.1	10.8	358.9
רווח (הפסד) לפני מיסים	**68.0**	**(159.4)**	**(91.4)**	**(2.8)**	**(94.2)**
הפרשה למיסים על הרווח	25.3	(59.3)	(34.0)	(1.0)	(35.0)
רווח (הפסד) לאחר מיסים	**42.7**	**(100.1)**	**(57.4)**	**(1.8)**	**(59.2)**
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:					
הוצאות ישירות	48.9	139.5	188.4	5.4	193.8
הוצאות עקיפות	50.9	108.8	159.7	5.4	165.1
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**74.6**	**(31.8)**	**42.8**	**1.7**	**44.5**
יתרה ממוצעת של נכסים	7,753.3	1,456.1	9,209.4	6.6	9,216.0
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	7,753.3	1,456.1	9,209.4	6.6	9,216.0
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	7,941.9	1,380.9	9,322.8	2.8	9,325.6
יתרת חובות פגומים	7.1	9.6	16.7	-	16.7
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	123.1	3.8	126.9	-	126.9
יתרה ממוצעת של התחייבויות	-	7,277.2	7,277.2	1,942.6	9,219.8
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	-	7,277.2	7,277.2	1,942.6	9,219.8
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	-	7,685.6	7,685.6	2,050.5	9,736.1
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	4,459.2	1,779.5	6,238.7	15.3	6,254.0
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	4,615.9	1,645.5	6,261.4	13.7	6,275.1
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	471.8	1,437.5	1,909.3	689.4	2,598.7
פיצול הכנסות ריבית נטו:					
מרווח מפעילות מתן אשראי	150.3	127.9	278.2	0.1	278.3
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	-	19.7	19.7	4.8	24.5
אחר	6.1	-	6.1	0.1	6.2
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**157.6**	**146.4**	**304.0**	**5.0**	**309.0**

הערות בסוף חלק 4.

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים – פעילות בישראל

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					
	מגזר עסקים קטנים וזעירים			מגזר עסקים בינוניים וגדולים		
	בינוי ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוי ונדל"ן	אחר	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	45.5	13.9	59.4	15.4	-	15.4	74.8
הוצאות ריבית מחיצוניים	0.1	4.1	4.2	0.5	1.9	2.4	6.6
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים	45.4	9.8	55.2	14.9	(1.9)	13.0	68.2
בינמגזרי	(12.6)	(6.8)	(19.4)	(2.7)	2.9	0.2	(19.2)
סך הכנסות ריבית, נטו	**32.8**	**3.0**	**35.8**	**12.2**	**1.0**	**13.2**	**49.0**
סך הכנסות שאינן מריבית	16.8	8.8	25.6	10.5	1.4	11.9	37.5
סך ההכנסות	**49.6**	**11.8**	**61.4**	**22.7**	**2.4**	**25.1**	**86.5**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	0.6	-	0.6	(0.1)	-	(0.1)	0.5
הוצאות תפעוליות ואחרות	17.2	11.3	28.5	8.7	0.2	8.9	37.4
רווח (הפסד) לפני מיסים	**31.8**	**0.5**	**32.3**	**14.1**	**2.2**	**16.3**	**48.6**
הפרשה למיסים על הרווח	11.8	0.2	12.0	5.2	0.8	6.0	18.0
רווח (הפסד) לאחר מיסים	**20.0**	**0.3**	**20.3**	**8.9**	**1.4**	**10.3**	**30.6**
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:							
הוצאות ישירות	8.4	5.7	14.1	4.1	0.1	4.2	18.3
הוצאות עקיפות	8.8	5.6	14.4	4.6	0.1	4.7	19.1
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**25.6**	**3.7**	**29.3**	**11.8**	**1.4**	**13.2**	**42.5**
יתרה ממוצעת של נכסים	1,126.7	122.0	1,248.7	441.1	-	441.1	1,689.8
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	1,126.7	122.0	1,248.7	441.1	-	441.1	1,689.8
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	1,050.0	112.6	1,162.6	424.2	-	424.2	1,586.8
יתרת חובות פגומים	1.6	-	1.6	-	-	-	1.6
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	1.1	-	1.1	-	-	-	1.1
יתרה ממוצעת של התחייבויות	301.0	531.3	832.3	398.1	348.1	746.2	1,578.5
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	301.0	531.3	832.3	398.0	348.1	746.1	1,578.4
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	262.7	486.5	749.2	523.9	161.4	685.3	1,434.5
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	1,286.3	106.4	1,392.7	607.6	71.8	679.4	2,072.1
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	1,373.0	37.3	1,410.3	636.5	23.3	659.8	2,070.1
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	10.6	148.5	159.1	407.6	31.9	439.5	598.6
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
מרווח מפעילות מתן אשראי	32.1	1.9	34.0	11.7	-	11.7	45.7
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	0.4	1.1	1.5	0.4	0.9	1.3	2.8
אחר	0.3	-	0.3	0.1	0.1	0.2	0.5
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**32.8**	**3.0**	**35.8**	**12.2**	**1.0**	**13.2**	**49.0**

הערות בסוף חלק 4.

ביאור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) מגזר ניהול פיננסי

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020				
	מגזר ניהולי פיננסי				
	פעילות למסחר	פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות השקעה ריאלית	אחר	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	-	13.1	-	-	13.1
הוצאות ריבית מחיצוניים	-	11.2	-	-	11.2
הכנסות ריבית, נטו:					
מחיצוניים	-	1.9	-	-	1.9
בינמגזרי	-	58.7	-	-	58.7
סך הכנסות ריבית, נטו	**-**	**60.6**	**-**	**-**	**60.6**
סך הכנסות שאינן מריבית	2.4	5.7	-	70.8	78.9
סך ההכנסות	**2.4**	**66.3**	**-**	**70.8**	**139.5**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	-	4.8	-	-	4.8
הוצאות תפעוליות ואחרות	4.9	4.2	-	-	9.1
רווח (הפסד) לפני מיסים	**(2.5)**	**57.3**	**-**	**70.8**	**125.6**
הפרשה למיסים על הרווח (חסכון במס)	(0.9)	21.3	-	26.3	46.7
רווח (הפסד) לאחר מיסים	**(1.6)**	**36.0**	**-**	**44.5**	**78.9**
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:					
הוצאות ישירות	2.3	1.0	-	-	3.3
הוצאות עקיפות	2.7	3.2	-	-	5.9
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**0.0**	**37.5**	**-**	**43.5**	**81.0**
יתרה ממוצעת של נכסים	13.9	3,718.3	-	-	3,732.2
יתרה ממוצעת של התחייבויות	-	2,098.9	-	-	2,098.9
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	26.1	963.9	-	-	990.0
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	12.5	1,072.0	-	-	1,084.5
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	-	1,053.6	-	-	1,053.6
מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית	-	-	-	-	-
הפרשי שער, נטו	1.4	(2.2)	-	-	(0.8)
הפרשי מדד, נטו	0.1	(14.5)	-	-	(14.4)
חשיפות ריבית נטו	0.9	25.3	-	-	26.2
מרווחי ריבית שמשויכים לניהול פיננסי	-	53.1	-	-	53.1
סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית על בסיס צבירה	2.4	61.7	-	-	64.1
רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת ערך שאינה זמנית של אגרות חוב	-	4.6	-	-	4.6
הכנסות אחרות שאינן מריבית	-	-	-	70.8	70.8
סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן מריבית	**2.4**	**66.3**	**-**	**70.8**	**139.5**

(1) מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.

(2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

(3) מגזר זה כולל אשראי מגובה הלוואות רכב ליום 31 בדצמבר 2021 בסך 102 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2020 – 160 מיליוני ש"ח)

(4) לפרטים אודות גידול בהפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021 ראה ביאור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי.

ביאור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא.

לפרטים נוספים ראה ביאור 1. בביאור זה מספרי השוואה לתקופות קודמות לא הוצגו מחדש.

א. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2019	**10.1**	**46.5**	**58.0**	**114.6**	**-**	**114.6**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	5.7	10.5	86.2	102.4	-	102.4
מחיקות חשבונאיות	(2.4)	(1.3)	(34.0)	(37.7)	-	(37.7)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	0.6	1.4	12.7	14.7	-	14.7
מחיקות חשבונאיות נטו	(1.8)	0.1	(21.3)	(23.0)	-	(23.0)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2020 (*)	**14.0**	**57.1**	**122.9**	**194.0**	**-**	**194.0**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	0.7	(0.7)	(58.9)	(58.9)	-	(58.9)
מחיקות חשבונאיות	(3.1)	(0.6)	(29.2)	(32.9)	-	(32.9)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	0.1	-	14.3	14.4	-	14.4
מחיקות חשבונאיות נטו	(3.0)	(0.6)	(14.9)	(18.5)	-	(18.5)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2021 (*)	**11.7**	**55.8**	**49.1**	**116.6**	**-**	**116.6**
התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה [1]	(5.0)	(16.0)	12.7	(8.3)	-	(8.3)
הוצאות בגין הפסדי אשראי	12.8	9.2	56.8	78.8	-	78.8
מחיקות חשבונאיות	(1.4)	-	(40.3)	(41.7)	-	(41.7)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	1.5	-	15.4	16.9	-	16.9
מחיקות חשבונאיות נטו	0.1	-	(24.9)	(24.8)	-	(24.8)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2022 (*)	**19.6**	**49.0**	**93.7**	**162.3**	**-**	**162.3**
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
ליום 31.12.2020	1.7	0.8	0.3	2.8	-	2.8
ליום 31.12.2021	1.7	1.3	0.4	3.4	-	3.4
ליום 31.12.2022	0.3	0.9	0.5	1.7	-	1.7

[1] לפרטים נוספים אודות השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים ראה ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית.

ביאור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור

1. איכות אשראי ופיגורים

	ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
	בעייתיים[1]			חובות צוברים - מידע נוסף		
פעילות לווים בישראל	תקינים	צוברים	לא צוברים	סך הכל	בפיגור של 90 ימים או יותר[2]	בפיגור של 30 ועד 89 ימים[3]
ציבור מסחרי						
בינוי ונדל"ן- בינוי	1,102.9	0.1	5.3	1,108.3	0.1	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	1,226.7	2.7	9.9	1,239.3	2.7	1.7
שירותים פיננסים	602.2	5.1	1.4	608.7	-	-
מסחרי- אחר	1.0	-	-	1.0	-	-
סך הכל מסחרי	**2,932.8**	**7.9**	**16.6**	**2,957.3**	**2.8**	**1.7**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	9,602.6	-	116.0	9,718.6	-	19.3
אנשים פרטיים - אחר	1,522.7	18.0	1.5	1,542.2	8.6	6.5
סך הכל ציבור- פעילות בישראל	**14,058.1**	**25.9**	**134.1**	**14,218.1**	**11.4**	**27.5**

(1) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(3) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 עד 89 ימים בסך 6.7 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

ביאור 29- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות[1]

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
	בעייתיים[2]			חובות לא פגומים מידע נוסף		
פעילות לווים בישראל	לא בעייתיים	לא פגומים[3]	פגומים[3]	סך הכל	בפיגור של 90 ימים או יותר[4]	בפיגור של 30 ועד 89 ימים[5]
ציבור מסחרי						
בינוי ונדל"ן- בינוי	876.9	0.1	1.9	878.9	0.1	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	823.3	1.9	1.3	826.5	1.7	0.1
שירותים פיננסים	181.7	-	2.5	184.2	-	-
מסחרי- אחר	6.2	-	-	6.2	-	-
סך הכל מסחרי	**1,888.1**	**2.0**	**5.7**	**1,895.8**	**1.8**	**0.1**
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור [6]	8,985.5	96.8	26.3	9,108.6	96.8	13.1
אנשים פרטיים - אחר	1,177.6	9.3	6.0	1,192.9	3.9	5.2
סך הכל ציבור- פעילות בישראל	**12,051.2**	**108.1**	**38.0**	**12,197.3**	**102.5**	**18.4**
בנקים בישראל	341.9	-	-	341.9	-	-
סך הכל	**12,393.1**	**108.1**	**38.0**	**12,539.2**	**102.5**	**18.4**

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

(2) סיכון אשראי פגום , נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 29.ב.2.2 להלן.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

(5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 2.4 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(6) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 6.2 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיעה מועד פירעונה.

ביאור 29- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1 איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי

	31 בדצמבר 2022 (מבוקר)							
	יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב						יתרת חוב רשומה של הלוואות	
ציבור - מסחרי	2022	2021	2020	2019	2018	קודם	מתחדשות	סה"כ
ביטי וגדל"ן- סה"כ	**1481.9**	**344.6**	**172.8**	**141.3**	**43.3**	**163.7**	**-**	**2347.6**
אשראי בדירוג ביצוע	1,481.9	325.5	171.1	141.3	42.8	161.7	-	2,324.3
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	-	5.3	-	-	-	-	-	5.3
אשראי בעייתי צובר	-	-	0.3	-	0.5	2.0	-	2.8
אשראי שאינו צובר	-	13.8	1.4	-	-	-	-	15.2
מסחרי- אחר- סה"כ	**330.2**	**-**	**40.2**	**21.1**	**-**	**-**	**218.2**	**609.7**
אשראי בדירוג ביצוע	327.0	-	38.6	19.4	-	-	218.2	603.2
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	-	-	-	-	-	-	-	-
אשראי בעייתי צובר	2.7	-	1.3	1.1	-	-	-	5.1
אשראי שאינו צובר	0.5	-	0.3	0.6	-	-	-	1.4
אנשים פרטיים- הלוואות לדיור- סה"כ	**2,412.4**	**2,541.7**	**1,205.3**	**778.6**	**552.8**	**2,227.8**	**-**	**9,718.6**
LTV עד 60%	1,635.2	1,678.1	787.4	549.5	390.2	1,507.7	-	6,548.1
LTV מעל 60% ועד 75%	729.6	841.1	385.6	217.3	157.1	513.3	-	2,844.0
LTV מעל 75%	47.6	22.5	32.3	11.8	5.5	206.8	-	326.5
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	2,409.9	2,514.7	1,202.3	766.8	539.0	2,150.6	-	9,583.3
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	-	-	-	-	-	-	-	-
בפיגור של 30 ימים או יותר	-	0.5	0.6	3.6	1.2	13.4	-	19.3
אשראי שאינו צובר	2.5	26.5	2.4	8.2	12.6	63.8	-	116.0
אנשים פרטיים- אחר- סה"כ	**853.7**	**304.5**	**199.8**	**93.0**	**33.6**	**23.4**	**34.2**	**1,542.2**
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	796.7	275.8	189.9	88.0	31.0	22.1	34.2	1,437.7
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	49.3	23.9	5.9	3.8	1.6	0.5	-	85.0
בפיגור 89-30 יום	2.9	2.0	2.9	0.7	0.7	0.2	-	9.4
בפיגור של 90 ימים או יותר	4.5	2.2	0.6	0.4	0.3	0.6	-	8.6
אשראי שאינו צובר	0.3	0.6	0.5	0.1	-	-	-	1.5
סה"כ אשראי לציבור פעילות בישראל	**5,078.2**	**3,190.8**	**1,618.1**	**1,034.0**	**629.7**	**2,414.9**	**252.4**	**14,218.1**

(*) הלוואות שמוחזרו עם נתון LTV מקורי.

ביאור 29- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות[1] לא צוברים

	ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)				
פעילות לווים בישראל	יתרת[2] חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת[2] חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	סך הכל יתרת[2] חובות לא צוברים	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן	5.3	0.8	-	5.3	5.3
מסחרי- אחר	11.3	0.8	-	11.3	11.3
סך הכל מסחרי	**16.6**	**1.6**	**-**	**16.6**	**16.6**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	116.0	5.9	-	116.0	116.0
אנשים פרטיים - אחר	1.5	0.5	-	1.5	1.5
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל	**134.1**	**8.0**	**-**	**134.1**	**134.1**
פעילות לווים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
סך הכל	**134.1**	**8.0**	**-**	**134.1**	**134.1**
(*) אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 2.8 מיליוני ש"ח.					
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	-	-	-
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון	29.4	5.0	-	29.4	29.4
נמדד על בסיס קבוצתי	104.7	3.0	-	104.7	104.7

ביאור 29- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. **חובות[1] (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות לא צוברים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

	ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)				
פעילות לווים בישראל	יתרת[2] חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית[3]	יתרת הפרשה פרטנית[3]	יתרת[2] חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית[3]	סך הכל יתרת[2] חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-	1.9	1.9	1.9
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	1.3	1.3	1.3
שירותים פיננסים	-	-	2.5	2.5	2.5
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	**-**	**-**	**5.7**	**5.7**	**5.7**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	21.6	3.1	4.7	26.3	26.3
אנשים פרטיים - אחר	-	-	6.0	6.0	24.7
סך הכל - פעילות בישראל	**21.6**	**3.1**	**16.4**	**38.0**	**56.7**
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	-	-	-
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	-	-	6.0	6.0	-

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 29- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. חובות[4] (המשך)

2. מידע נוסף על חובות לא צוברים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

	ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)				
פעילות לווים בישראל	יתרת[2] חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית[3]	יתרת הפרשה פרטנית[3]	יתרת[2] חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית[3]	סך הכל יתרת[2] חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	1.7	1.7	3.1
שירותים פיננסים	-	-	2.1	2.1	2.1
מסחרי- אחר	-	-	1.4	1.4	1.4
סך הכל מסחרי	**-**	**-**	**5.2**	**5.2**	**6.6**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	7.1	7.1	7.0
אנשים פרטיים - אחר	-	-	9.5	9.5	29.8
סך הכל - פעילות בישראל	**-**	**-**	**21.8**	**21.8**	**43.4**
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	-	-	-
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	-	-	9.5	9.5	-

(4) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

(5) יתרת חוב רשומה.

(6) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 29- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות[1] לא צוברים (המשך)

ב. חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי

	ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)				
	יתרת חוב רשומה				
	שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר[2] בפיגור של 90 ימים או יותר	צובר[2] בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר[2] לא בפיגור	סך הכל
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור [3]	6.9	-	1.1	5.3	13.3
אנשים פרטיים - אחר	1.5	-	-	2.9	4.4
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל	**8.4**	**-**	**1.1**	**8.2**	**17.7**
פעילות לווים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
סך הכל	**8.4**	**-**	**1.1**	**8.2**	**17.7**

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) הוצג לראשונה לאור יישום הכללים החדשים לעניין זיהוי ארגונים מחדש של חובות בעיתים על הלוואות לדיור.

(4) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות [1] לא צוברים (המשך)

ב. חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)				
	יתרת חוב רשומה				
	שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר[2] בפיגור של 90 ימים או יותר	צובר[2] בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר[2] לא בפיגור	סך הכל
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	4.2	-	-	1.8	6.0
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל	**4.2**	**-**	**-**	**1.8**	**6.0**
פעילות לווים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
סך הכל	**4.2**	**-**	**-**	**1.8**	**6.0**

[1] אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

[2] צובר הכנסות ריבית.

[3] יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ליום 31 בדצמבר, 2021 לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

בהתאם לחוזר בנק ישראל, שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל אירוע נגיף הקורונה מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור קודם לכן.

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. **אשראי לציבור (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות[1] לא צוברים (המשך)

ג. חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

	ארגונים מחדש שבוצעו (מבוקר)								
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020[4]		
	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
ציבור מסחרי									
בינוי ונדל"ן	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
אנשים פרטים -									
הלוואות לדיור	6	0.1	0.1	-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	15	0.5	0.4	31	1.1	1.1	197	6.1	6.1
סך הכל פעילות בישראל	**21**	**0.6**	**0.5**	**31**	**1.1**	**1.1**	**197**	**6.1**	**6.1**

	ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו[2] (מבוקר)					
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2022		2021		2020	
	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
ציבור מסחרי						
בינוי ונדל"ן	-	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	1	-	8	-	30	0.2
סך הכל פעילות בישראל	**1**	**-**	**8**	**-**	**30**	**0.2**

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר.

(2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(3) סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

(4) בהתאם לחוזר בנק ישראל, שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל אירוע נגיף הקורונה מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור קודם לכן.

ביאור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. **אשראי לציבור (המשך)**

2ג. מידע נוסף על אשראי לא צובר בפיגור

	ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)							
	אינו בפיגור של 90 יום או יותר	בפיגור של 90 עד 180 ימים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 7 שנים	סה"כ
מסחרי	13.8	1.4	-	1.4	-	-	-	16.6
הלוואות לדיור	31.4	36.8	21.8	14.3	4.0	2.2	5.5	116.0
אנשים פרטיים - אחר	1.5	-	-	-	-	-	-	1.5
סך הכל	**46.7**	**38.2**	**21.8**	**15.7**	**4.0**	**2.2**	**5.5**	**134.1**

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור ללא קבוצות רכישה - יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV) סוג החזר וסוג ריבית

		31 בדצמבר 2022			
		יתרת הלוואות לדיור			סיכון אשראי חוץ מאזני
		סך הכל	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה	סך הכל
שיעבוד ראשון: שיעור המימון	עד 60%	6,548.1	186.2	4,330.9	1,124.3
	מעל 60%	3,170.5	96.4	2,081.7	229.1
שיעבוד משני או ללא שיעבוד		-	-	-	-
סך הכל		**9,718.6**	**282.6**	**6,412.6**	**1,353.4**

		31 בדצמבר 2021			
		יתרת הלוואות לדיור			סיכון אשראי חוץ מאזני
		סך הכל	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה	סך הכל
שיעבוד ראשון: שיעור המימון	עד 60%	6,523.1	265.9	4,280.9	1,615.0
	מעל 60%	2,584.9	114.2	1,691.6	335.4
שיעבוד משני או ללא שיעבוד		0.6	-	0.5	0.1
סך הכל		**9,108.6**	**380.1**	**5,973.0**	**1,950.5**

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV מהווה יחס בין סכום ההלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מכירה, רכישה(1) וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך שנת 2022

1. מכירה ורכישה של אשראי לציבור

	סיכון אשראי שנמכר					סיכון אשראי שנרכש		
	אשראי לציבור שנמכר השנה	סיכון אשראי חוץ מאזני שנמכר השנה	מזה: אשראי בעייתי	סה"כ רווח בגין אשראי שנמכר	יתרה לסוף שנה של האשראי שנמכר, אשר התאגיד הבנקאי נותן עבורו שירות	אשראי לציבור שנרכש השנה	סיכון אשראי חוץ מאזני שנרכש השנה	מזה: אשראי בעייתי
סה"כ מסחרי	-	-	-	-	10.5	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	1,216.9	-	-	65.9	2,151.9	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	-	-	-	-	24.9	267.0	-	2.9
סה"כ סיכון אשראי לציבור	1,216.9	-	-	65.9	2,187.2	267.0	-	2.9

2. סינדיקציות והשתתפות בסינדיקציות של הלוואות

	עסקאות סינדיקציה שהתאגיד הבנקאי יזם			עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים	
	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022				
	חלקו של התאגיד הבנקאי		חלקם של אחרים	חלקו של התאגיד הבנקאי	
	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני
סה"כ מסחרי	604.9	215.2	819.9	680.6	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	-	-	-	-	-	-
סה"כ סיכון אשראי לציבור	604.9	215.2	819.9	680.6	-	-

(1) לתאריך 31 בדצמבר 2022 הבנק לא השתתף בעסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים.

נכון ליום 31 בדצמבר, 2022 שיעור המגבלה על היקף מכירת הלוואת לדיור של הבנק עומד על 25% מהיתרה (כולל התיק המנוהל).

ביאור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג 1. מכירה, רכישה(1) וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך שנת 2021

1. מכירה ורכישה של אשראי לציבור

	סיכון אשראי שנמכר						סיכון אשראי שנרכש	
	אשראי לציבור שנמכר השנה	סיכון אשראי חוץ מאזני שנמכר השנה	מזה: אשראי בעייתי	סה"כ רווח בגין אשראי שנמכר	יתרה לסוף שנה של האשראי שנמכר, אשר התאגיד הבנקאי נותן עבורו שירות	אשראי לציבור שנרכש השנה	סיכון אשראי חוץ מאזני שנרכש השנה	מזה: אשראי בעייתי
סה"כ מסחרי	-	-	-	-	12.0	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	341.1	-	-	44.1	1,229.4	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	-	-	-	-	39.0	-	-	-
סה"כ סיכון אשראי לציבור	341.1	-	-	44.1	1,280.4	-	-	-

2. סינדיקציות והשתתפות בסינדיקציות של הלוואות

	עסקאות סינדיקציה שהתאגיד הבנקאי יזם				עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים	
	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021					
	חלקו של התאגיד הבנקאי		חלקם של אחרים		חלקו של התאגיד הבנקאי	
	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני
סה"כ מסחרי	443.9	170.7	475.7	628.5	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	-	-	-	-	-	-
סה"כ סיכון אשראי לציבור	443.9	170.7	475.7	628.5	-	-

(1) לתאריך 31 בדצמבר 2021 הבנק לא השתתף בעסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים.

ביאור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של לווה

	31 בדצמבר 2022				31 בדצמבר 2021	
			סיכון אשראי חוץ			סיכון אשראי חוץ
תקרת האשראי באלפי ש"ח	מספר לווים	אשראי	מספר לווים	מאזני	אשראי	מאזני
אשראי ללווה עד 10	10,979	42.4	11,034	4.0	41.1	4.8
אשראי ללווה מעל - 10 עד 20	9,401	113.5	8,967	8.4	106.2	9.7
אשראי ללווה מעל - 20 עד 40	11,586	271.4	11,566	16.4	273.9	17.6
אשראי ללווה מעל - 40 עד 80	11,783	555.5	9,924	17.1	475.4	18.1
אשראי ללווה מעל - 80 עד 150	5,334	491.8	3,998	9.9	357.6	11.9
אשראי ללווה מעל - 150 עד 300	3,009	559.2	2,871	7.6	553.6	9.5
אשראי ללווה מעל - 300 עד 600	5,322	2,041.9	5,174	21.7	1,995.4	30.4
אשראי ללווה מעל - 600 עד 1200	5,740	4,007.5	4,951	204.2	3,378.7	279.4
אשראי ללווה מעל - 1200 עד 2000	2,060	2,282.3	1,775	389.5	1,816.3	512.3
אשראי ללווה מעל - 2000 עד 4000	824	1,450.4	898	425.6	1,186.0	874.4
אשראי ללווה מעל - 4000 עד 8000	235	686.1	208	396.1	518.0	428.1
אשראי ללווה מעל - 8000 עד 20000	115	685.4	86	456.9	456.7	418.4
אשראי ללווה מעל - 20000 עד 40000	36	700.6	31	225.0	476.2	263.0
אשראי ללווה מעל - 40000 עד 110000	6	330.1	13	103.3	562.2	263.6
סך הכול	66,430	14,218.1	61,496	2,285.7	12,197.3	3,141.2

(1) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה.

(2) מספר הלווים לפי סה"כ אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של לווה.

ביאור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ה.מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף תקופה

	ליום 31 בדצמבר			
	2022	2021	2022	2021
	יתרות חוזים[3]		יתרת הפרשה להפסדי אשראי[2]	
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:				
ערבויות להבטחת אשראי[1]	165.4	193.0	-	0.4
ערבויות לרוכשי דירות	0.5	0.9	-	-
ערבויות והתחייבויות אחרות	114.5	139.6	-	0.4
מסגרת אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו	69.4	75.2	0.4	0.3
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו	67.0	34.6	0.4	0.1
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדין לא ניתן	1,868.9	2,711.8	0.9	2.2
סך הכל	**2,285.7**	**3,155.1**	**1.7**	**3.4**

(1) יתרות חוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה.

(3) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 30 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	ליום 31 בדצמבר 2022					
	מטבע ישראלי		מטבע חוץ [1]			
		צמוד למדד			פריטים שאינם	
	לא צמוד	המחירים	דולר של ארה"ב	אחר	כספיים	סך הכל
נכסים						
מזומנים ופיקדונות בבנקים	3,088.3	-	195.2	76.6	-	3,360.1
ניירות ערך	671.5	67.1	182.0	119.2	3.3	1,043.1
אשראי לציבור, נטו [2]	9,735.4	3,836.0	332.5	153.6	-	14,057.5
בניינים וציוד	-	-	-	-	189.6	189.6
נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.6	-	0.3	4.7	0.5	6.1
נכסים אחרים	64.2	8.7	-	-	177.9	250.8
סך הכל נכסים	**13,560.0**	**3,911.8**	**710.0**	**354.1**	**371.3**	**18,907.2**
התחייבויות						
פיקדונות הציבור [3]	12,157.0	962.3	681.0	466.5	-	14,266.8
פיקדונות מבנקים	324.8	18.1	-	-	-	342.9
פיקדונות הממשלה	-	-	-	-	-	-
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	364.4	2,313.2	-	-	-	2,677.6
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	3.8	5.4	0.1	0.2	-	9.5
התחייבויות אחרות	302.6	-	-	0.9	50.9	354.4
סך הכל התחייבויות	**13,152.6**	**3,299.0**	**681.1**	**467.6**	**50.9**	**17,651.2**
הפרש	407.4	612.8	28.9	(113.5)	320.4	1,256.0
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	114.5	(204.7)	(23.0)	113.2	-	-
סך הכל כללי	**521.9**	**408.1**	**5.9**	**(0.3)**	**320.4**	**1,256.0**

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) כולל תכניות חסכון עם רצפה שקלית בסכום של 122.7 מיליוני ש"ח.

ביאור 30 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	ליום 31 בדצמבר 2021					
	מטבע ישראלי		מטבע חוץ [1]			
		צמוד למדד			פריטים שאינם	
	לא צמוד	המחירים	דולר של ארה"ב	אחר	כספיים	סך הכל
נכסים						
מזומנים ופיקדונות בבנקים	3,277.3	-	117.4	151.3	-	3,546.0
ניירות ערך	428.8	74.4	206.8	48.3	14.4	772.7
אשראי לציבור, נטו [2]	8,644.8	3,023.0	269.4	146.9	-	12,084.1
בניינים וציוד	-	-	-	-	181.7	181.7
נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.3	0.8	0.2	-	3.2	4.5
נכסים אחרים	132.1	10.3	-	-	105.6	248.0
סך הכל נכסים	**12,483.3**	**3,108.5**	**593.8**	**346.5**	**304.9**	**16,837.0**
התחייבויות						
פיקדונות הציבור [3]	10,832.0	683.8	598.2	340.3	-	12,454.3
פיקדונות מבנקים	285.5	21.1	-	-	-	306.6
פיקדונות הממשלה	-	-	-	-	-	-
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	48.5	2,561.2	-	-	-	2,609.7
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.1	0.1	0.1	-	3.2	3.5
התחייבויות אחרות	288.5	-	-	0.2	47.5	336.2
סך הכל התחייבויות	**11,454.6**	**3,266.2**	**598.3**	**340.5**	**50.7**	**15,710.3**
הפרש	1,028.7	(157.7)	(4.5)	6.0	254.2	1,126.7
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	153.3	(149.9)	2.1	(5.5)	-	-
סך הכל כללי	**1,182.0**	**(307.6)**	**(2.4)**	**0.5**	**254.2**	**1,126.7**

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) ליום 31 בדצמבר 2021 אין השפעת תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר גבוהה מהמדד בפועל.

ביאור 31 – נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון[1]

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	ליום 31 בדצמבר 2022					
	תזרימי מזומנים חוזיים צפויים					
	עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שנתיים ועד 3 שנים	מעל 4 ועד 4 שנים
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)						
נכסים (*)	3,461.5	540.3	1,802.6	2,085.8	1,491.9	1,247.8
התחייבויות (**)	3,992.8	622.7	4,358.6	5,222.0	1,074.3	667.1
הפרש	(531.3)	(82.4)	(2,556.0)	(3,136.2)	417.6	580.7
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(90.2)	-	-	-	-	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(621.5)	(82.4)	(2,556.0)	(3,136.2)	417.6	580.7
מטבע חוץ (2)						
נכסים (*)	389.9	1.0	50.3	117.1	53.6	104.5
התחייבויות (**)	562.0	88.5	456.8	18.9	0.1	0.1
הפרש	(172.1)	(87.5)	(406.5)	98.2	53.5	104.4
מזה: הפרש – בדולר	(294.4)	(68.7)	(191.0)	22.4	37.9	33.3
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	90.2	-	-	-	-	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(81.9)	(87.5)	(406.5)	98.2	53.5	104.4
סך הכל נכסים (*)	**3,851.4**	**541.3**	**1,852.9**	**2,202.9**	**1,545.5**	**1,352.3**
סך הכל התחייבויות (**)	**4,554.8**	**711.2**	**4,815.4**	**5,240.9**	**1,074.4**	**667.2**
הפרש	**(703.4)**	**(169.9)**	**(2,962.5)**	**(3,038.0)**	**471.1**	**685.1**
(*) מזה: אשראי לציבור	411.0	457.7	1,736.7	1,837.0	1,444.1	1,273.6
(**) מזה: פיקדונות הציבור	3,908.2	710.7	4,810.0	5,233.4	1,067.0	659.8
	ליום 31 בדצמבר 2021					
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)						
נכסים (*)	3,517.1	315.4	1,752.7	1,550.4	1,224.6	991.4
התחייבויות (**)	3,803.1	1,004.0	2,500.4	4,090.2	1,761.3	666.3
הפרש	(286.0)	(688.6)	(747.7)	(2,539.8)	(536.7)	325.1
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	3.4	-	-	-	-	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(282.6)	(688.6)	(747.7)	(2,539.8)	(536.7)	325.1
מטבע חוץ (2)						
נכסים (*)	328.6	0.6	91.1	55.1	101.2	43.0
התחייבויות (**)	573.8	50.2	215.6	23.4	0.3	-
הפרש	(245.2)	(49.6)	(124.5)	31.7	100.9	43.0
מזה: הפרש – בדולר	(314.8)	(46.6)	(80.7)	11.1	32.2	29.4
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(3.4)	-	-	-	-	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(248.6)	(49.6)	(124.5)	31.7	100.9	43.0
סך הכל נכסים (*)	**3,845.7**	**316.0**	**1,843.8**	**1,605.5**	**1,325.8**	**1,034.4**
סך הכל התחייבויות (**)	**4,376.9**	**1,054.2**	**2,716.0**	**4,113.6**	**1,761.6**	**666.3**
הפרש	**(531.2)**	**(738.2)**	**(872.2)**	**(2,508.1)**	**(435.8)**	**368.1**
(*) מזה: אשראי לציבור	138.2	309.2	1,621.5	1,420.0	1,229.3	994.5
(**) מזה: פיקדונות הציבור	3,781.4	1,053.9	2,602.1	4,109.7	1,757.8	662.5

(1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

(2) נכסים ללא תקופת פירעון כולל נכסים בסך 4.2 מיליוני ש"ח שזמן פירעונם עבר (3.2 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2021)

ביאור 31 – נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון[3] (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2022							
						יתרות מאזניות [4]	
מעל 4 שנים ועד 5 שנים	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל 10 שנים ועד 20 שנה	מעל 20 שנה	סך הכל תזרימי המזומנים	ללא תקופת פירעון [2]	סך הכל	שיעור תשואה חוזי [5]
1,273.7	4,375.1	5,984.0	2,653.8	24,916.5	4.2	17,471.8	3.69%
786.4	675.5	74.1	43.0	17,516.5	-	16,451.6	1.04%
487.3	3,699.6	5,909.9	2,610.8	7,400.0	4.2	1,020.2	-
-	-	-	-	(90.2)	-	(90.2)	-
487.3	3,699.6	5,909.9	2,610.8	7,309.8	4.2	930.0	-
78.6	249.7	143.1	38.3	1,226.1	-	1,064.1	2.39%
-	-	-	-	1,126.4	-	1,148.7	0.38%
78.6	249.7	143.1	38.3	99.7	-	(84.6)	-
31.4	117.2	94.3	29.8	(187.6)	-	(94.1)	-
-	-	-	-	90.2	-	90.2	-
78.6	249.7	143.1	38.3	189.9	-	5.6	-
1,352.3	**4,624.8**	**6,127.1**	**2,692.1**	**26,142.6**	**4.2**	**18,535.9**	**3.61%**
786.4	**675.5**	**74.1**	**43.0**	**18,642.9**	**-**	**17,600.3**	**1.00%**
565.9	**3,949.3**	**6,053.0**	**2,649.1**	**7,499.7**	**4.2**	**935.6**	**-**
1,239.9	4,489.8	6,121.9	2,692.1	21,703.8	4.2	14,057.5	4.24%
576.8	661.9	46.8	-	17,674.6	-	13,119.3	1.01%
ליום 31 בדצמבר 2021							
872.5	3,442.0	4,627.2	1,734.5	20,027.8	3.2	15,591.8	3.51%
611.8	783.1	76.4	53.2	15,349.8	-	14,720.8	0.91%
260.7	2,658.9	4,550.8	1,681.3	4,678.0	3.2	871.0	-
-	-	-	-	3.4	-	3.4	-
260.7	2,658.9	4,550.8	1,681.3	4,681.4	3.2	874.4	-
87.7	134.5	98.3	17.7	957.8	-	940.3	2.27%
0.1	-	-	-	863.4	-	938.8	0.38%
87.6	134.5	98.3	17.7	94.4	-	1.5	-
25.1	93.6	52.4	9.6	(188.5)	-	(94.1)	0.00%
-	-	-	-	(3.4)	-	(3.4)	0.00%
87.6	134.5	98.3	17.7	91.0	-	(1.9)	-
960.2	**3,576.5**	**4,725.5**	**1,752.2**	**20,985.6**	**3.2**	**16,532.1**	**3.44%**
611.9	**783.1**	**76.4**	**53.2**	**16,213.2**	**-**	**15,659.6**	**0.88%**
348.3	**2,793.4**	**4,649.1**	**1,699.0**	**4,772.4**	**3.2**	**872.5**	**-**
905.0	3,537.6	4,721.3	1,752.2	16,628.8	3.2	12,084.1	4.32%
608.1	628.8	58.2	-	15,262.5	-	11,515.8	0.91%

(3) לא כולל מט"י צמוד למטבע חוץ.

(4) כפי שנכללה בביאור "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.

(5) שיעור תשואה חזוי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

ביאור 32א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בביאור זה מתייחס להערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהוון בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון הינו סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. נציין כי, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן לא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים בשל ריבוי של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי ההוגן.

חישוב השווי ההוגן נערך בהתחשב באומדן ביחס לאפשרות של פירעון מוקדם במשכנתאות, פריסת פיקדונות העו"ש, והתנהגות בפועל של מפקידים עם אופציית משיכה ומבוססות על ניתוח אמפירי.

ב. השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים – לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים לפי נתוני שערוך המתקבלים ממקורות חיצוניים.

אשראי לציבור – השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעורי ניכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסייה עיקריים בחלוקה לפי מגזרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קרן וריבית) הוונו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. הנחות הפירעון המוקדם במשכנתאות מבוססות על בדיקות אמפיריות ועל מודל התנהגות של לווים בקשר עם שיעור הסילוקים המוקדמים מתוך סך המשכנתאות, על בסיס שנתי. ההנחות נבדקות מעת לעת מול הסילוקים המוקדמים בפועל.

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה המוצגות לפי שווי שוק. ההנחות ההתנהגותיות בפיקדונות, מבוססות על ניתוח אמפירי, והן נבדקות ומתעדכנות מעת לעת.

לגבי מכשירים פיננסיים חוץ מאלו שבהם היתרה מייצגת סיכון אשראי השווי ההוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרים המזומנים העתידי המהוון בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו הייתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק ומכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו על בסיס מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה – היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכוני אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

ביאור 32א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	ליום 31 בדצמבר 2022				
		שווי הוגן			
	יתרה במאזן	רמה 1[1]	רמה 2[1]	רמה 3[1]	סה"כ
נכסים פיננסיים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	3,360.1	3,360.1	-	-	3,360.1
ניירות ערך [2]	1,043.1	954.7	88.4	-	1,043.1
אשראי לציבור, נטו [3]	14,057.5	-	-	14,111.4	14,111.4
נכסים בגין מכשירים נגזרים	6.1	3.4	2.7	-	6.1
נכסים פיננסיים אחרים	72.9	-	-	72.9	72.9
סך הכל הנכסים הפיננסיים [4]	**18,593.7**	**4,318.2**	**91.1**	**14,184.3**	**18,593.6**
התחייבויות פיננסיות					
פיקדונות הציבור	14,266.8	-	2,848.2	11,448.0	14,296.2
פיקדונות מבנקים	342.9	41.2	-	301.7	342.9
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	2,677.6	2,558.0	-	40.0	2,598.0
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	9.5	5.4	0.2	3.9	9.5
התחייבויות פיננסיות אחרות	303.5	-	-	303.5	303.5
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות [4]	**17,600.3**	**2,604.6**	**2,848.4**	**12,097.1**	**17,550.1**

הערות בסוף ביאור 32א.

ביאור 32א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	ליום 31 בדצמבר 2021				
		שווי הוגן			
	יתרה במאזן	רמה 1[1]	רמה 2[1]	רמה 3[1]	סה"כ
נכסים פיננסיים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	3,546.0	3,546.0	-	-	3,546.0
ניירות ערך [2]	772.7	693.7	79.0	-	772.7
אשראי לציבור, נטו [3]	12,084.1	-	-	12,112.4	12,112.4
נכסים בגין מכשירים נגזרים	4.5	3.6	0.1	0.8	4.5
נכסים פיננסיים אחרים	142.4	-	-	142.4	142.4
סך הכל הנכסים הפיננסיים [4]	**16,549.7**	**4,243.3**	**79.1**	**12,255.6**	**16,578.0**
התחייבויות פיננסיות					
פיקדונות הציבור	12,454.3	-	3,134.9	9,398.6	12,533.5
פיקדונות מבנקים	306.6	35.8	-	270.8	306.6
פיקדונות הממשלה	-	-	-	-	-
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	2,609.7	2,645.1	-	51.3	2,696.4
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	3.5	3.5	-	-	3.5
התחייבויות פיננסיות אחרות	288.7	-	-	288.7	288.7
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות [4]	**15,662.8**	**2,684.4**	**3,134.9**	**10,009.4**	**15,828.7**

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 12 ניירות ערך.

(3) מזה, אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון לימים 31.12.2022 ו-31.12.2021 בסך 125.9 מיליוני ש"ח ו-27.6 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(4) מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.12.2022 ו-31.12.2021 בסך 4,482.2 מיליוני ש"ח ו-4,465.6 מיליוני ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.12.2022 ו-31.12.2021 בסך 3,504.1 מיליוני ש"ח, ו-3,733.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאור 32ב.

ביאור 32ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

	ליום 31 בדצמבר 2022			
	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	רמה 1[1]	רמה 2[1]	רמה 3[1]	סך הכל שווי הוגן
נכסים				
אגרות חוב זמינות למכירה :				
אגרות חוב ממשלת ישראל	658.7	-	-	658.7
ממשלות זרות	70.6	-	-	70.6
מוסדות פיננסיים	38.4	-	-	38.4
של אחרים בישראל	109.6	-	-	109.6
אחרים זרים	5.2	-	-	5.2
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה	**882.5**	**-**	**-**	**882.5**
מניות תעודות סל וקרנות שאינן למסחר	**-**	**88.4**	**-**	**88.4**
ניירות ערך למטרות מסחר :				
אגרות חוב ממשלת ישראל	59.0	-	-	59.0
מוסדות פיננסיים	0.7	-	-	0.7
של אחרים בישראל	9.2	-	-	9.2
מניות ותעודות סל	3.3	-	-	3.3
סך הכל ניירות ערך למסחר	**72.2**	**-**	**-**	**72.2**
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי ריבית-אחר	2.9	-	-	2.9
חוזי מטבע חוץ	-	2.7	-	2.7
חוזי מניות	0.5	-	-	0.5
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים	**3.4**	**2.7**	**-**	**6.1**
סך הכל הנכסים הפיננסים	**958.1**	**91.1**	**-**	**1,049.2**
התחייבויות				
פיקדונות מבנקים	41.2	-	-	41.2
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי ריבית- שקל מדד	4.9			4.9
חוזי ריבית- אחר	-	-	-	-
חוזי מטבע חוץ	-	0.2	-	0.2
חוזי מניות	0.5	-	3.9	4.4
חוזים בגין נגזרי אשראי	-	-	0.1	0.1
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**5.4**	**0.2**	**4.0**	**9.6**
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות	**46.6**	**0.2**	**4.0**	**50.8**

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 32ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2021			
	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	רמה 1[1]	רמה 2[2]	רמה 3[3]	סך הכל שווי הוגן
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
אגרות חוב ממשלת ישראל	466.3	-	-	466.3
ממשלת זרות	36.9	-	-	36.9
מוסדות פיננסיים	41.1	-	-	41.1
של אחרים בישראל	98.9	-	-	98.9
אחרים זרים	4.7	-	-	4.7
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה	**647.9**	**-**	**-**	**647.9**
מניות תעודות סל וקרנות שאינן למסחר	**1.8**	**79.0**	**-**	**80.8**
ניירות ערך למטרות מסחר:				
אגרות חוב ממשלת ישראל	12.1	-	-	12.1
מוסדות פיננסיים	0.8	-	-	0.8
של אחרים בישראל	9.9	-	-	9.9
של אחרים זרים	9.1	-	-	9.1
מניות ותעודות סל	12.1			12.1
סך הכל ניירות ערך למסחר	**44.0**	**-**	**-**	**44.0**
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי ריבית שקל מדד	-	-	0.8	0.8
חוזי ריבית- אחר	0.3			0.3
חוזי מטבע חוץ	0.5	0.1	-	0.6
חוזי מניות	2.8	-	-	2.8
חוזים בגין נגזרי אשראי				
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים	**3.6**	**0.1**	**0.8**	**4.5**
סך הכל הנכסים הפיננסים	**697.3**	**79.1**	**0.8**	**777.2**
התחייבויות				
פיקדונות מבנקים	35.8	-	-	35.8
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי מטבע חוץ	0.6	-	-	0.6
חוזי מניות	2.9	-	-	2.9
חוזים בגין נגזרי אשראי	-	-	2.0	2.0
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**3.5**	**-**	**2.0**	**5.5**
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות	**39.3**	**-**	**2.0**	**41.3**

(2) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 32ג - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	ליום 31 בדצמבר 2022						
		רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ושטרם מומשו שנכללו					
	שווי הוגן לתחילת תקופה	בדוח רווח והפסד	ברווח כולל אחר	רכישות	מכירות	שווי הוגן לסוף תקופה	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין המכשירים המוחזקים לסוף התקופה
חוזי ריבית	-	(3.9)	-	-	-	(3.9)	(3.9)
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	(2.0)	1.9	-	-	-	(0.1)	1.9
	ליום 31 בדצמבר 2021						
נכסים בגין חוזי ריבית- שקל מדד	-	0.8	-	-	-	0.8	0.8
התחייבויות בגין חוזי ריבית- שקל מדד	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	(2.0)	-	-	-	-	(2.0)	-

ביאור 32ד–מידע כמותי על פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

	ליום 31 בדצמבר 2022			
	שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	ממוצע משוקלל
התחיבויות בגין נגזרי אשראי	(0.1)	היוון תזרימי מזומנים	ריבית משכנתאות סיכון לכשל המשכנתאות	2.52%
נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית - שקל מדד	(2.0)	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה ציפיות אינפלציה	0.51%
חוזים בגין מניות (*)	(3.9)	B&S	סטיית תקן שנתית	21.50%
	ליום 31 בדצמבר 2021			
	שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	ממוצע משוקלל
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	(2.0)	היוון תזרימי מזומנים	ריבית משכנתאות סיכון לכשל המשכנתאות	2.58%
נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית -שקל מדד	0.8	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה ציפיות אינפלציה	2.14%

ביאור 33 – בעלי עניין וצדדים קשורים[1] של הבנק וחברות המאוחדות שלו

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. יתרות בעלי עניין

	31 בדצמבר 2022											
	מחזיק מניות											
	בעלי שליטה [2]		אחרים [3]		נושאי משרה [4]		אחרים [5][6]		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה			
	ליום 31 בדצמבר [7]	היתרה הנבוהה במהלך השנה [8]	ליום 31 בדצמבר [7]	היתרה הנבוהה במהלך השנה [8]	ליום 31 בדצמבר [7]	היתרה הנבוהה במהלך השנה [8]	ליום 31 בדצמבר [7]	היתרה הנבוהה במהלך השנה [8]	ליום 31 בדצמבר [7]	היתרה הנבוהה במהלך השנה [8]		
נכסים												
אשראי לציבור	0.2	-	-	-	1.5	1.5	-	-	0.8	1.0		
הפרשה להפסדי אשראי	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
אשראי לציבור, נטו	0.2	-	-	-	1.5	1.5	-	-	0.8	1.0		
התחייבויות												
פיקדונות הציבור	17.4	17.4	-	-	0.7	0.7	262.2	261.1	-	-		
התחייבויות אחרות- זכאים אחרים												
ויתרת זכויות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
מניות (כלול בהון העצמי) [9]	1,087.2	1,087.2	0.1	0.1	-	-	-	-	-	-		

	31 בדצמבר 2021											
	מחזיק מניות											
	בעלי שליטה [2]		אחרים [3]		נושאי משרה [4]		אחרים [5][6]		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה			
	ליום 31 בדצמבר [7]	היתרה הנבוהה במהלך השנה [8]	ליום 31 בדצמבר [7]	היתרה הנבוהה במהלך השנה [8]	ליום 31 בדצמבר [7]	היתרה הנבוהה במהלך השנה [8]	ליום 31 בדצמבר [7]	היתרה הנבוהה במהלך השנה [8]	ליום 31 בדצמבר [7]	היתרה הנבוהה במהלך השנה [8]		
נכסים												
אשראי לציבור	-	-	-	-	1.3	1.3	-	-	1.0	1.0		
הפרשה להפסדי אשראי	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
אשראי לציבור, נטו	-	-	-	-	1.3	1.3	-	-	-	-		
התחייבויות												
פיקדונות הציבור	5.2	15.1	-	-	0.7	0.4	0.8	0.8	-	-		
התחייבויות אחרות- זכאים אחרים												
ויתרת זכויות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
מניות (כלול בהון העצמי) [9]	975.3	975.3	0.1	-	-	-	-	-	-	-		

ביאור 33 – בעלי עניין וצדדים קשורים[1] של הבנק וחברות המאוחדות שלו (המשך)

ב. תמצית תוצאות עסקיות

	31 בדצמבר 2022				31 בדצמבר 2021				31 בדצמבר 2020			
	מחזיקי מניות				מחזיקי מניות				מחזיקי מניות			
	בעלי שליטה [2]	אחרים [3]	נושאי משרה [4]	אחרים [5][6]	בעלי שליטה [2]	אחרים [3]	נושאי משרה [4]	אחרים [5][6]	בעלי שליטה [2]	אחרים [3]	נושאי משרה [4]	אחרים [5][6]
הכנסות ריבית נטו	(0.1)	-	-	-	(0.1)	-	-	-	(0.1)	-	-	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
הכנסות שאינן מריבית	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
הוצאות תפעוליות ואחריות	0.3	-	22.7	0.4	0.4	-	19.5	0.4	0.3	-	14.7	0.5
סה"כ	**(0.4)**	**-**	**(22.7)**	**(0.4)**	**(0.5)**	**-**	**(19.5)**	**(0.4)**	**(0.3)**	**-**	**(14.7)**	**(0.5)**

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין

	2022							
	בעלי עניין							
	מחזיקי מניות							
	בעלי שליטה [2]		אחרים [3]		נושאי משרה [4]		אחרים [5][6]	
	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות
בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו (*)	-	-	-	-	21.1	15	-	-
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו (*)	0.3	1.0	-	-	1.6	7	-	-
בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו	-	-	-	-	-	-	0.4	2
	2021							
בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו (*)	-	-	-	-	18.4	13	-	-
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו (*)	0.4	1.0	-	-	1.1	7	-	-
בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו	-	-	-	-	-	-	0.4	1
	2020							
בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו (*)	-	-	-	-	13.4	12	-	-
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו (*)	0.3	2.0	-	-	1.3	7	-	-
בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו	-	-	-	-	-	-	0.5	4

(*) לא כולל מס שכר

ביאור 33 – בעלי עניין וצדדים קשורים[1] של הבנק וחברות המאוחדות שלו (המשך)

ד. הכנסות ריבית, נטו בעסקאות עם התאגיד הבנקאי וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים

	2022	2021	2020
א. בגין נכסים			
מאשראי לציבור	-	-	-
ב. בגין התחייבויות	-	-	-
על פיקדונות הציבור	(0.1)	(0.1)	(0.1)
סך כל הכנסות ריבית, נטו	**(0.1)**	**(0.1)**	**(0.1)**

(1) בעל עניין, צד קשור, איש קשור כהגדרתו בסעיף 80.ד בהוראות הדיווח לציבור.

(2) מחזיקי מניות בעלי שליטה וקרוב שלהם בהתאם לסעיף 80.ד(1) בהוראות הדיווח לציבור.

(3) מחזיקים אחרים לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בתאגיד הבנקאי, ומי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד הבנקאי או את מנהלו הכללי בהתאם לסעיף 80.ד(2) בהוראות הדיווח לציבור.

(4) נושאי משרה בהתאם לסעיף 80.ד(3) בהוראות הדיווח לציבור.

(5) בהתאם לסעיף 80.ד(4) בהוראות הדיווח לציבור.

(6) לתאריך המאזן אין נכסים או התחייבויות, בגין תאגידים, שאדם או תאגיד, שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין לעיל לפי חוק ניירות ערך, מחזיק עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם, או רשאי למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלהם.

(7) יתרה לתאריך המאזן.

(8) היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה וזאת על בסיס יתרות שהיו בכל סופי החודשים.

(9) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון התאגיד הבנקאי.

(10) יתרה קטנה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מופיעה בביאור זה.

עיקרי תנאי העסקה של המנכ"ל היוצא, מר גיל טופז

מר גיל טופז כיהן כמנכ"ל הבנק החל מיום 1 בנובמבר 2015 ועד ליום 14 באפריל 2022. (להלן: "מר טופז" או "מנכ"ל הבנק היוצא"). ההסכם היה לארבע שנים. ביום 13 לאוגוסט 2019, החליט דירקטוריון הבנק לאשר את הארכת כהונתו של המנכ"ל היוצא לתקופת כהונה נוספת של ארבע שנים אשר החלה מיום 26 לאוקטובר 2019. ביום 3 לאוקטובר 2019, התקבלה הודעת בנק ישראל ולפיה אין לבנק ישראל התנגדות להארכת הכהונה.

ביום 15 לאוגוסט 2019, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) את תנאי כהונתו והעסקתו המעודכנים של המנכ"ל היוצא לתקופת העסקה נוספת של ארבע שנים וזאת בהתאם לתקנה 1ב2(ב) לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), תש"ס 2000 (להלן: "תקנות ההקלות"), התואמים את מדיניות התגמול של הבנק.

ביאור 33 – בעלי עניין וצדדים קשורים[1] של הבנק וחברות המאוחדות שלו (המשך)

להלן פרטים אודות תנאי העסקה של המנכ"ל היוצא:

כללי

תקופת העסקת המנכ"ל היוצא היתה לארבע שנים אשר החלו עם תחילת כהונתו בבנק. הצדדים היו רשאים לסיים את קשר העבודה בכל עת, בהודעה מוקדמת, בכתב של 6 חודשים.

במשך 6 חודשים מיום ניתוק יחסי עובד-מעביד, יחולו על המנכ"ל היוצא הוראות לעניין אי תחרות כמפורט בתנאי העסקה ותמורת מענק הסתגלות. הבנק רשאי, על פי שיקול דעתו הבלעדי, להאריך את תקופת אי התחרות בעוד 3 חודשים נוספים כנגד תשלום בגובה שכרו לתקופה זו.

ביום 16 בינואר 2022 הודיע מנכ"ל הבנק היוצא ליו"ר הדירקטוריון על כוונתו לסיים את כהונתו כמנכ"ל הבנק וביום 14 באפריל 2022 חדל לכהן בתפקידו זה. הדירקטוריון אישר את צמצום תקופת ההודעה המוקדמת.

תגמול קבוע

משכורתו החודשית של המנכ"ל היוצא עמדה על סך של 130,000 ש"ח (צמוד למדד המחירים לצרכן כאמור בתנאי העסקה). בנוסף, היה זכאי המנכ"ל היוצא להפרשות סוציאליות ותנאים נלווים כמפורט בתנאי העסקה.

תגמול משתנה

בהתאם לתיקון בתנאי העסקתו של מנכ"ל הבנק, המנכ"ל היוצא היה זכאי למענק שנתי משתנה בהתאם ובכפוף למדיניות התגמול ולהוראות המפקח על הבנקים.

בכפוף לאמור לעיל, תקרת המענק השנתי המשתנה (מינימום, מקסימום) בהתאמה, לו היה זכאי המנכ"ל היוצא בגין שנה קלנדרית עד ל- 700,000 ש"ח בכפוף למגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסיים., וכמפורט להלן:

הוגדרו תנאי סף לתשלום מענק שנתי משתנה כמפורט במדיניות התגמול.

"שיעור התשואה" מחושב כרווח הכולל כמדווח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ביחס להון העצמי הממוצע. בחישוב שיעור התשואה ינוטרלו רווחים/הפסדים שמקורם באירועים חד פעמיים (רווחים/הפסדים פיננסיים דוגמת נוסטרו לא ייחשבו לחד פעמיים וכן רווחי/הפסדי הון בהתאם לשיקול דעתו של הדירקטוריון). (הרווח הכולל יהיה לאחר קיזוז ההוצאות בגין תשלום מענק למנכ"ל, נושאי משרה, עובדים מרכזיים ועובדים ולאחר לקיחה בחשבון של ההוצאות בגין אופציות לנושאי משרה, כפי שאלו רשומים או יירשמו בספרי הבנק).

בכפוף להתקיימותם של תנאי הסף נקבעה רשימה של קריטריונים שבהתקיימותם יהיו ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים להעניק עד 3 משכורות חודשיות על פי שיקול דעת ובנוסף, ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים לאשר מענק שנתי משתנה נוסף מעבר ל3 משכורות אלו על פי פרמטרים מדידים אשר יקבעו בסמוך לתחילת כל שנת מענק על ידי הדירקטוריון לאחר אישור ועדת תגמול, עד לתקרת המענק השנתי הקבוע במדיניות התגמול ובכפוף לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים.

מבלי לגרוע מהאמור, היה ויתברר כי ישנם רכיבי תגמול, כהגדרתם ועל פי התנאים הקבועים בחוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסיים אשר אינם נכללים בתקרת התגמול שנקבעה בסעיף 2(א) לחוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסיים, יכול ויעודכן התגמול השנתי המשתנה לו יהיה זכאי המנכ"ל, כמפורט לעיל, על מנת לכלול רכיבים אלה, כולם ו/או מקצתם. ככל שהעדכון אינו מהותי כאמור בסעיף 12.2 למדיניות התגמול הוא יהיה כפוף לקבלת אישור ועדת התגמול והדירקטוריון וככל שהעדכון יהיה מהותי, עדכונו יהיה כפוף גם לאישור האסיפה הכללית. כמו כן יהיה התגמול, במקרה לעיל כפוף גם לתנאים הבאים: (1) סך התגמול כאמור בחוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסיים של המנכ"ל לאחר העדכון לא יעלה על שניים וחצי מיליון שקלים חדשים בשנה צמוד למדד כמפורט בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים ו; (2) סך התגמול הכולל למנכ"ל לא יעלה על התגמול שהמנכ"ל היה זכאי לקבל על פי הסכם העסקתו קודם לתיקון בכל הקשור לתגמול המשתנה.

התגמול המשתנה המרבי לא יעלה על 100% מהתגמול הקבוע ,כהגדרתו במדיניות התגמול, של מנכ"ל הבנק.

כל תגמול משתנה יוענק וישולם בכפוף להתניה שהינו בר השבה בהתאם לתנאים המוגדרים במדיניות התגמול.

תנאי הפריסה של התגמול המשתנה לאור התיקון במדיניות התגמול חל שינוי בסעיף זה ביחס לתנאי כהונה והעסקה קודמים. המענק השנתי המשתנה של המנכ"ל בגין שנה קלנדרית ישולם במועדים ובתנאים הקבועים במדיניות התגמול.

בגין כל סוגי התגמול המשתנה, לא ישולמו תנאים נלווים. בנסיבות בהן לא יהיה זכאי מנכ"ל הבנק לפיצויי פיטורים ובנסיבות אחרות, כפי שיקבעו מעת לעת על ידי הדירקטוריון (ככל שייקבעו) לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, הבנק יהיה רשאי לשלול את זכאותו של המנכ"ל לתגמול המשתנה (כולו או חלקו) כולל המענקים ולכל חלקי התגמול המשתנים שטרם שולמו ולרבות לגבי אותם חלקי התגמולים המשתנים שנדחו.

ביאור 33 – בעלי עניין וצדדים קשורים[1] של הבנק וחברות המאוחדות שלו (המשך)

תנאי פרישה

פיצויי פיטורים תשלומי הבנק לתוכנית הפנסיונית בגין פיצויי פיטורים יבואו במקום תשלום פיצויי פיטורים העשויים להגיע למנכ"ל או לשאיריו, לפי המקרה, והם ממצים את חובותיו של בנק בכל הקשור לתשלום פיצויי הפיטורים, כאמור בסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים. עם סיום עבודתו של מנכ"ל הבנק, ישחרר הבנק לזכות מנכ"ל הבנק את כל הכספים אשר הצטברו לזכותו בתוכנית הפנסיונית, לרבות פירותיהם והבנק לא יהיה זכאי לקבל סכום כלשהו מתוך כספי התוכנית.

הודעה מוקדמת תקופת ההודעה המוקדמת במקרה של סיום יחסי עובד-מעביד ביוזמת מי מהצדדים תהיה, בכתב של 6 חודשים. הבנק יהיה רשאי לוותר על עבודתו של מנכ"ל הבנק במהלך תקופת ההודעה המוקדמת, כולה או חלקה, ובמקרה זה מנכ"ל הבנק יהיה זכאי לתשלום כל הזכויות הקובעות בהסכם כאילו עבד בפועל בתקופה זו. יחד עם זאת, הבנק יהיה רשאי לסיים את קשר העבודה לאלתר, או במהלך תקופת ההודעה המוקדמת, ובלבד שישלם למנכ"ל הבנק את תמורת ההודעה המקודמת שנותרה לזכותו בגובה המשכורת החודשית ושווי התנאים הנלווים והסוציאליים הקבועים בהסכם, למעט התגמול המשתנה. היה ומנכ"ל הבנק יפר את חובתו למסור לבנק הודעה מוקדמת להתפטרותו, יהיה עליו לשלם לבנק פיצוי מוסכם בגובה השכר הכולל שהוא היה זכאי לקבל אילו עבד.

מענק הסתגלות

עם סיום העסקתו של המנכ"ל היצוא שולם למנכ"ל מענק הסתגלות בסכום השווה ל-3 משכורות חודשיות בגובה השכר הקבוע כאמור לעיל, כפי שיהיה במועד סיום העסקתו בבנק. מענק ההסתגלות מהווה תמורה להתחייבות לאי תחרות לתקופה של 6 חודשים.

הסדרי פרישה משתנים לאור התיקון במדיניות התגמול החדשה חל שינוי בסעיף זה ביחס לתנאי כהונה והעסקה קודמים והם ישולמו במועדים ובתנאים הקבועים במדיניות התגמול החדשה.

ביום 26 במאי,2022 אישר הדירקטוריון מענק הסתגלות למנכ"ל היוצא בסך של 398,463 ש"ח (בגובה 3 משכורות חודשיות).

הוראות כלליות נוספות

כל הוראות ההסכם עם המנכ"ל תהיינה כפופות למדיניות התגמול של הבנק כפי שתהיה מעת לעת ולהוראות בנק ישראל והמפקח על הבנקים, כפי שיהיו מעת לעת ולחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסים ויתוקנו במידת הצורך בהתאמה.

הדירקטוריון יהיה רשאי, מטעמים מיוחדים, להחליט על הפחתת התגמול המשתנה (כולו או חלקו), למנכ"ל הבנק, לאחר קבלת המלצת ועדת תגמול.

באם יימצא כי שולמו למנכ"ל הבנק, סכומים כחלק מתנאי הכהונה והעסקה אשר התבסס על נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק, ולאור הצגתם מחדש של הנתונים היו אמורים להשתלם למנכ"ל הבנק סכומים נמוכים מאלו שקיבל בפועל או לא להיות משולמים כלל, ישיב מנכ"ל הבנק על פי דרישת הבנק סכומים אלו בתוספת הפרשי הצמדה ממועד התשלום ועד למועד ההחזר.

חופשה שנתית

המנכ"ל היה זכאי לארבעה ימי חופשה נוספים אשר היו ניתנים לצבירה אך לא היו ניתנים לפדיון. כך שסך החופשה השנתית הייתה בת 27 ימי עבודה לכל שנת עבודה מלאה, שכאמור מתוכם 4 ימי החופשה בשנה, לא היו ניתנים לפדיון (במקום חופשה שנתית של 23 ימי עבודה לכל שנת עבודה מלאה, ללא מגבלת צבירה).

תקרת מענק שנתי משתנה

תקרת המענק השנתי המשתנה לו היה זכאי המנכ"ל בגין שנה קלנדרית תהיה עד ל- 700 אלפי ש"ח, בכפוף למדיניות התגמול של הבנק ולמגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים.

ביום 28 באפריל 2022 אישרה האסיפה הכללית מענק שנתי משתנה למר טופז, בגין שנת 2021 בסך של 300 אלפי ש"ח.

כתב פטור

בהתאם לאישור אסיפת בעלי המניות מיום 13 במאי 2021, הוענק למנכ"ל היוצא ולשאר נושאי המשרה בבנק, כתב פטור בנוסח כפי שפורסם במסגרת דוח זימון האסיפה מיום 21 באפריל 2021.

השינויים בתנאי ההעסקה של המנכ"ל היוצא, החל מיום 1, ליולי 2021:

תגמול קבוע

משכורתו החודשית של המנכ"ל עמדה על סך של 130,000 ש"ח (צמוד למדד המחירים לצרכן כאמור בתנאי העסקה).

ביאור 33 – בעלי עניין וצדדים קשורים[1] של הבנק וחברות המאוחדות שלו (המשך)

עיקרי תנאי העסקה של המנכ"ל המכהן, מר יאיר קפלן

ביום 1 באפריל 2022, החל מר יאיר קפלן את עבודתו בבנק לתקופת חפיפה עם מנכ"ל הבנק היוצא מר גיל טופז. ביום 14 באפריל 2022 החל לכהן מר קפלן כמנכ"ל הבנק. (להלן: "מר קפלן" או "מנכ"ל הבנק").

ביום 30 במרץ 2022, התקבלה הודעת בנק ישראל ולפיה אין לבנק ישראל התנגדות למינויו של מר קפלן כמנכ"ל הבנק.

תנאי הכהונה וההעסקה של מנכ"ל הבנק:

תנאי העסקתו וכהונתו של מנכ"ל הבנק אושרו באסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק ביום 28 באפריל 2022, לאחר שהתקבלו אישור הדירקטוריון בישיבתו מיום 22 במרץ, 2022 ואישור ועדת ביקורת (בשבתה כועדת התגמול), בישיבתה מיום 15 במרץ 2022 (להלן: "תנאי העסקה"). תנאי ההעסקה של המנכ"ל כאמור נקבעו בהתאם למדיניות התגמול לנושאי משרה לשנים 2020-2022, שאושרה על ידי האסיפה הכללית ביום 11 בדצמבר 2019 ועודכנה ביום 13 במאי 2021 וביום 28 באפריל 2022 (להלן: "מדיניות התגמול לשנים 2020-2022"). ביום 27 באוקטובר 2022 אישר הדירקטוריון, לאחר אישור ועדת הביקורת (בשבתה כועדת תגמול) עדכון בתנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק (להלן: "התיקון בתנאי העסקתו של מנכ"ל הבנק"); וזאת בהתאם לאישור מדיניות התגמול לנושאי משרה לנושאי המשרה לשנים 2023-2025 (להלן: "מדיניות התגמול לשנים 2023-2025) שאושרה על ידי האסיפה הכללית ביום 4 בדצמבר 2022. לפרטים בדבר מדיניות התגמול ראה ביאור 22.

להלן פרטים אודות תנאי העסקה של המנכ"ל, מר יאיר קפלן:

כללי

תקופת העסקת המנכ"ל תהא לארבע שנים אשר החלו עם תחילת כהונתו בבנק. הצדדים יהיו רשאים לסיים את קשר העבודה בכל עת, בהודעה מוקדמת, בכתב של 6 חודשים. במשך 6 חודשים מיום ההודעה המוקדמת, יחולו על המנכ"ל הוראות לעניין אי תחרות כמפורט בתנאי העסקה ותמורת מענק הסתגלות. הבנק רשאי, על פי שיקול דעתו הבלעדי, להאריך את תקופת אי התחרות בעוד 3 חודשים נוספים כנגד תשלום בגובה שכרו לתקופה זו.

תגמול קבוע

משכורתו החודשית של המנכ"ל בשנה הראשונה לכהונתו עומדת על סך של 110,000 ש"ח (צמוד למדד המחירים לצרכן כאמור בתנאי העסקה), כאשר בכל שנה להסכם העסקתו צפויה תוספת של 10,000 ש"ח למשכורת החודשית (צמוד למדד המחירים לצרכן כאמור בתנאי העסקה). בנוסף, יהיה המנכ"ל זכאי להפרשות סוציאליות ותנאים נלווים כמפורט בתנאי העסקה.

תגמול משתנה

המנכ"ל זכאי למענק שנתי משתנה בהתאם ובכפוף למדיניות התגמול ולהוראות המפקח על הבנקים.

בכפוף לאמור לעיל, תקרת המענק השנתי המשתנה בהתאמה, לו יהיה זכאי המנכ"ל בגין שנה קלנדרית עד ל- 700,000 ש"ח בכפוף למגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסיים וכמפורט לעיל בתנאי התגמול המשתנה של מנכ"ל הבנק היוצא. לפרטים אודות תנאי הסף לתגמול השנתי המשתנה של המנכ"ל ראו סעיף תגמול משתנה של מנכ"ל הבנק היוצא כאמור לעיל. לפרטים אודות תנאי הסף לתגמול השנתי המשתנה בהתאם למדיניות התגמול לשנים 2023-2025 ראו עדכון תנאי כהונת המנכ"ל המכהן החל מיום 1 בינואר 2023 כאמור להלן.

תנאי פרישה

תשלומי הבנק לתוכנית הפנסיונית בגין פיצויי פיטורים יבואו במקום תשלום פיצויי פיטורים העשויים להגיע למנכ"ל או לשאיריו, לפי המקרה, והם ממצים את חובותיו של בנק בכל הקשור לתשלום פיצויי הפיטורים, כאמור בסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים. עם סיום עבודתו של מנכ"ל הבנק, ישחרר הבנק לזכות מנכ"ל הבנק את כל הכספים אשר הצטברו לזכותו בתוכנית הפנסיונית, לרבות פירותיהם והבנק לא יהיה זכאי לקבל סכום כלשהו מתוך כספי התוכנית. הודעה מוקדמת תקופת ההודעה המוקדמת במקרה של סיום יחסי עובד-מעביד ביוזמת מי מהצדדים תהיה, בכתב של 6 חודשים. הבנק יהיה רשאי לוותר על עבודתו של מנכ"ל הבנק במהלך תקופת ההודעה המוקדמת, כולה או חלקה, ובמקרה זה מנכ"ל הבנק יהיה זכאי לתשלום כל הזכויות הקובעות בהסכם כאילו עבד בפועל בתקופה זו. יחד עם זאת, הבנק יהיה רשאי לסיים את קשר העבודה לאלתר, או במהלך תקופת ההודעה המוקדמת, ובלבד שישלם למנכ"ל הבנק את תמורת ההודעה המקודמת שנותרה לזכותו בגובה המשכורת החודשית ושווי התנאים הנלווים והסוציאליים הקבועים בהסכם, למעט התגמול המשתנה. היה ומנכ"ל הבנק יפר את חובתו למסור לבנק הודעה מוקדמת להתפטרותו, יהיה עליו לשלם לבנק פיצוי מוסכם בגובה השכר הכולל שהוא היה זכאי לקבל אילו עבד.

ביאור 33 – בעלי עניין וצדדים קשורים[1] של הבנק וחברות המאוחדות שלו (המשך)

מענק הסתגלות

עם סיום העסקתו של המנכ"ל ישולם למנכ"ל מענק הסתגלות בסכום השווה ל 3 משכורות חודשיות בגובה השכר הקבוע כאמור לעיל, כפי שיהיה במועד סיום העסקתו בבנק. מענק ההסתגלות מהווה תמורה להתחייבות לאי תחרות לתקופה של 6 חודשים.

הסדרי פרישה משתנים ישולמו במועדים ובתנאים הקבועים במדיניות התגמול של הבנק וכפי שתהיה מעת לעת.

הוראות כלליות נוספות

כל הוראות ההסכם עם המנכ"ל תהיינה כפופות למדיניות התגמול של הבנק כפי שתהיה מעת לעת ולהוראות בנק ישראל והמפקח על הבנקים, כפי שיהיו מעת לעת ולחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסים ויתוקנו במידת הצורך בהתאמה.

הדירקטוריון יהיה רשאי, מטעמים מיוחדים, להחליט על הפחתת התגמול המשתנה (כולו או חלקו), למנכ"ל הבנק, לאחר קבלת המלצת ועדת תגמול.

באם יימצא כי שולמו למנכ"ל הבנק, סכומים כחלק מתנאי הכהונה והעסקה אשר התבססו על נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק, ולאור הצגתם מחדש של הנתונים היו אמורים להשתלם למנכ"ל הבנק סכומים נמוכים מאלו שקיבל בפועל או לא להיות משולמים כלל, ישיב מנכ"ל הבנק על פי דרישת הבנק סכומים אלו בתוספת הפרשי הצמדה ממועד התשלום ועד למועד ההחזר.

חופשה שנתית

המנכ"ל זכאי לחופשה שנתית של 27 ימי עבודה לכל שנת עבודה מלאה, ללא מגבלת צבירה, למעט ארבעה (4) ימי חופשה בשנה שלא ניתנים לפדיון אלא לניצול בפועל.

כתב פטור

למנכ"ל הבנק הוענק כתב פטור עם מינוי לתפקיד וזאת בהתאם לאישור אסיפת בעלי המניות מיום 13 במאי 2021 להענקת כתב פטור לנושאי המשרה בבנק. כתב הפטור שהוענק למנכ"ל הינו בהתאם לנוסח כתב הפטור שפורסם במסגרת דוח זימון האסיפה מיום 21 באפריל 2021.

השינויים בתנאי ההעסקה של המנכ"ל, החל מיום 1, בינואר 2023:

ביום 4 בדצמבר 2022 אישרה האסיפה הכללית לאחר שביום 27 באוקטובר 2022, אישר דירקטוריון הבנק, ולאחר אישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול), את עדכון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל וזאת בהתאם לאישור מדיניות התגמול לנושאי משרה לשנים 2023-2025 שאושרה על ידי האסיפה הכללית באותו מועד (להלן: "מדיניות התגמול לשנים 2023-2025"). לפרטים בדבר מדיניות התגמול לשנים 2023-2025 ראה ביאור 22.

תגמול קבוע

התוספה הבהרה לפיה העלאות במשכורות החודשיות של המנכ"ל המפורטות בהסכם העסקתו תהיינה צמודות לעליית המדד, כאשר המדד הבסיסי הוא המדד הידוע ביום תחילת העסקתו של מנכ"ל הבנק 1.4.2022. העדכונים יבוצעו בחודשים ינואר, אפריל, יולי ואוקטובר של כל שנה.

תגמול משתנה

המנכ"ל יהא זכאי למענק שנתי משתנה בגין שנה קלנדרית בגובה של עד ל-8 משכורות חודשיות בכפוף לכך שסך התגמול הכולל למנכ"ל לא יעלה על התקרה הגבוהה ביותר שתותר על פי חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסיים (חלף מגבלה של 700,000 ש"ח בכפוף למגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסים, כפי שקבעה מדיניות התגמול הקודמת לשנים 2020-2022 והסכם העסקת המנכ"ל). כמו כן, תוקן ההסכם כך שניתן יהיה להעניק למנכ"ל גם את המענקים המיוחדים המשתנים כמפורט במדיניות התגמול לנושאי משרה לשנים 2023-2025 (מענק בנסיבות מיוחדות, מענק הוקרה ומענק מיוחד בקשר עם עסקה מיוחדת) ובכפוף לעמידה בתנאים שנקבעו שם. סך המענקים שבשיקול הדעת שמנכ"ל הבנק יהיה זכאי לקבל בגין שנה אחת, ככל שיהיה זכאי, לא יעלו על 3 משכורות חודשיות והכל בכפוף לכללים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים.

במדיניות התגמול לשנים 2023-2025 הוגדרו תנאי הסף להענקת התגמול השנתי המשתנה כדלקמן:

"שיעור התשואה" מחושב כרווח הכולל כמדווח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ביחס להון העצמי הממוצע. בחישוב שיעור התשואה ינוטרלו רווחים/הפסדים שמקורם באירועים חד פעמיים (רווחים/הפסדים פיננסיים דוגמת נוסטרו לא ייחשבו לחד פעמיים וכן רווחי/הפסדי הון בהתאם לשיקול דעתו של הדירקטוריון). (הרווח הכולל יהיה לאחר קיזוז ההוצאות בגין תשלום מענק למנכ"ל, נושאי משרה, עובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה ולאחר לקיחה בחשבון של ההוצאות בגין אופציות לנושאי משרה (ולכל גורם אחר, אם וככל שקיימים או שיהיו), כפי שאלו רשומים או יירשמו בספרי הבנק).

בכפוף להתקיימותם של תנאי הסף נקבעה רשימה של קריטריונים שבהתקיימותם יהיו ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים להעניק עד 3 משכורות חודשיות על פי שיקול דעת

ביאור 33 – בעלי עניין וצדדים קשורים(1) של הבנק וחברות המאוחדות שלו (המשך)

ובנוסף, ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים לאשר מענק שנתי משתנה נוסף מעבר ל-3 משכורות אלו על פי פרמטרים מדידים אשר יקבעו בסמוך לתחילת כל שנת מענק על ידי הדירקטוריון לאחר אישור ועדת תגמול, עד לתקרת המענק השנתי הקבוע במדיניות התגמול ובכפוף לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים.

התגמול המשתנה המרבי לא יעלה על 100% מהתגמול הקבוע ,כהגדרתו במדיניות התגמול, של מנכ"ל הבנק.

כל תגמול משתנה יוענק וישולם בכפוף להתניה שהינו בר השבה בהתאם לתנאים המוגדרים במדיניות התגמול.

המענק השנתי המשתנה של המנכ"ל בגין שנה קלנדרית ישולם במועדים ובתנאים הקבועים במדיניות התגמול.

בגין כל סוגי התגמול המשתנה, לא ישולמו תנאים נלווים. בנסיבות בהן לא יהיה זכאי מנכ"ל הבנק לפיצויי פיטורים ובנסיבות אחרות, כפי שיקבעו מעת לעת על ידי הדירקטוריון (ככל שייקבעו) לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, הבנק יהיה רשאי לשלול את זכאותו של המנכ"ל לתגמול המשתנה (כולו או חלקו) כולל המענקים ולכל חלקי התגמול המשתנים שטרם שולמו ולרבות לגבי אותם חלקי התגמולים המשתנים שנדחו.

עיקרי תנאי העסקה של יו"ר הדירקטוריון, מר זאב נהרי

ביום 13 לאוגוסט, 2019 החליט דירקטוריון הבנק לאשר את חידוש מינויו של מר נהרי כיו"ר הדירקטוריון, אשר החלה ביום 11 לאוקטובר, 2019. חידוש המינוי של מר נהרי היה כפוף לכך שהאסיפה הכללית תאשר את מינויו כדירקטור בבנק ולכך שהמפקחת על הבנקים לא תודיע על התנגדותה למינוי בתוך 60 מיום מהיום שנמסרה למפקחת הודעה על כך, או שתודיע על הסכמתה לכך.

ביום 15 לאוגוסט, 2019 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישורה של ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) את תנאי הכהונה וההעסקה של יו"ר הדירקטוריון לתקופה של ארבע שנים, החל ממועד הארכת תקופת כהונתו ביום 11 לאוקטובר, 2019- כלומר עד ליום 11 באוקטובר, 2023.

ביום 3 לאוקטובר, 2019 התקבלה הודעת בנק ישראל ולפיה אין לבנק ישראל התנגדות למינויו של מר נהרי לתקופת כהונה נוספת, כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון הבנק.

ביום 10 לאוקטובר, 2019 אישרה האסיפה הכללית את מינויו של מר נהרי כדירקטור בבנק ואת תנאי ההעסקה המעודכנים של יו"ר הדירקטוריון לתקופה של ארבע שנים החל מיום 11 לאוקטובר, 2019.

ביום 22 במרץ 2022 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישורה של ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) את עדכון תנאי הכהונה וההעסקה של יו"ר הדירקטוריון.

ביום 28 באפריל 2022 אישרה האסיפה הכללית את עדכון תנאי הכהונה וההעסקה של יו"ר הדירקטוריון.

ביום 10 באוגוסט 2022 אישרה האסיפה הכללית את מינויו של מר נהרי כדירקטור בבנק וכיו"ר הדירקטוריון לתקופה נוספת של כ-3 שנים החל מיום 10 באוגוסט 2022.

השינויים בתנאי העסקה של יו"ר הדירקטוריון, יפורטו להלן.

תנאי הכהונה וההעסקה של יו"ר הדירקטוריון מיום 11 לאוקטובר, 2015 ועד ליום 10 לאוקטובר, 2019:

דירקטוריון הבנק, בישיבתו מיום 17 לספטמבר, 2015 החליט למנות את מר זאב נהרי כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון הבנק ("יו"ר הדירקטוריון" או: "מר נהרי") וזאת על פי סעיף 11ג.(א)(3) לפקודת הבנקאות, 1941 ותקנון הבנק, וזאת עד למועד בו המינוי יובא לאישור על ידי האסיפה הכללית המיוחדת שתכונס לצורך זה ובכפוף לאישורים הנדרשים על פי דין.

ביום 11 באוקטובר, 2015 התקבל אישור בנק ישראל כי אין לו התנגדות למינויו של מר נהרי לדירקטור וליו"ר דירקטוריון הבנק ומהמועד הנ"ל מכהן מר נהרי בפועל כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון הבנק. ביום 19 בנובמבר, 2015 אישרה האסיפה הכללית את מינויו של מר נהרי כדירקטור בבנק. תקופת העסקת יו"ר הדירקטוריון הייתה ל 4 שנים אשר החלו ביום 11 לאוקטובר, 2015.

על אף האמור בסעיף לעיל, הצדדים יהיו רשאים לסיים את קשר העבודה בכל עת, בהודעה מוקדמת בכתב של 3 חודשים.

להלן פרטים אודות תנאי העסקה של יו"ר הדירקטוריון:

כללי

בתקופת ההעסקה יועסק היו"ר במסגרת שבוע עבודה בן 4 ימים (לא פחות מ80% משרה).

יו"ר הדירקטוריון מתחייב שלא לעסוק בכל עסק אחר ו/או תפקיד אחר ו/או עיסוק אחר ו/או עבודה אחרת, אצל או עבור תאגיד בנקאי או גוף פיננסי או גורם הפעיל בשוק ההון, ו/או בכל עיסוק אחר האסור על פי נוהל בנקאי תקין, אלא אם כן נתקבל אישור לכך מדירקטוריון הבנק בכתב ומראש. יו"ר הדירקטוריון התחייב להימנע מניגוד עניינים.

ביאור 33 – בעלי עניין וצדדים קשורים(1) של הבנק וחברות המאוחדות שלו (המשך)

משכורת חודשית ותנאים נלווים

משכורתו החודשית של יו"ר הדירקטוריון נקבעה על סך של 95,000 ש"ח ברוטו לחודש עבודה (עבור היקף משרה של 80%). השכר יהיה צמוד לעליית המדד המחירים לצרכן, כאשר מדד הבסיס הינו במועד תחילת עבודתו. בנוסף, יהיה יו"ר הדירקטוריון זכאי להפרשות סוציאליות ותנאים נלווים הכוללים, בין היתר, הפרשות סוציאליות; ימי מחלה, דמי הבראה, רכב המתאים לצורכי עבודתו, ביטוח נושאי משרה הקיימים בבנק, ככל שתהיה העברת שליטה בבנק ביטוח Runoff כמקובל בבנק, התחייבות לשיפוי בתנאים מקובלים לנושאי משרה בכירים בבנק, החזר הוצאות הקשורות למילוי תפקידו והטבות נוספות.

תגמול משתנה

בהתאם לתנאי הכהונה וההעסקה, ובהתאמה להוראות ניהול בנקאי תקין A 301, יו"ר הדירקטוריון לא יהיה זכאי למענק שנתי משתנה.

תנאי פרישה

פיצויי פיטורים תשלומי הבנק לתוכנית הפנסיונית בגין פיצויי פיטורים יבואו במקום תשלום פיצויי פיטורים העשויים להגיע ליו"ר הדירקטוריון או לשאיריו, לפי המקרה, והם ממצים את חובותיו של הבנק בכל הקשור לתשלום פיצויי הפיטורים, כאמור בסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים. עם סיום עבודתו של יו"ר הדירקטוריון, ישחרר הבנק לזכות יו"ר הדירקטוריון את כל הכספים אשר הצטברו לזכותו בתוכנית הפנסיונית, לרבות פירותיהם והבנק לא יהיה זכאי לקבל סכום כלשהו מתוך כספי התוכנית.

תקופת ההודעה המוקדמת במקרה של סיום יחסי עובד-מעביד ביוזמת מי מהצדדים תהיה, בכתב של 3 חודשים. הבנק יהיה רשאי לוותר על עבודתו של יו"ר הדירקטוריון במהלך תקופת ההודעה המוקדמת, כולה או חלקה, ובמקרה זה יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי לתשלום כל הזכויות הקובעות בהסכם כאילו עבד בפועל בתקופה זו.

יחד עם זאת, הבנק יהיה רשאי לסיים את קשר העבודה לאלתר, או במהלך תקופת ההודעה המוקדמת, ובלבד שישלם ליו"ר הדירקטוריון את תמורת ההודעה המוקדמת שנותרה לזכותו בגובה המשכורת החודשית ושווי התנאים הנלווים והסוציאליים הקבועים בהסכם.

הוראות כלליות נוספות

כל הוראות ההסכם עם יו"ר הדירקטוריון תהיינה כפופות למדיניות התגמול של הבנק כפי שתהיה מעת לעת ולהוראות בנק ישראל והמפקח על הבנקים, כפי שיהיו מעת לעת.

השינויים בתנאי ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון, החל מיום 11 לאוקטובר 2019:

היקף המשרה:

היקף משרתו של יו"ר הדירקטוריון יעודכן ל 100% משרה.

משכורת חודשית:

משכורתו החודשית תעמוד על סך של 128,000 ש"ח ל – 100% משרה (צמוד למדד המחירים הידוע ביום 11 לאוקטובר 2019) .

ימי חופשה שנתית:

יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי לארבעה ימי חופשה נוספים אשר יהיו ניתנים לצבירה אך לא יהיו ניתנים לפדיון. כך שסך החופשה השנתית תהיה בת 27 ימי עבודה לכל שנת עבודה מלאה, שכאמור מתוכם 4 ימי החופשה בשנה, לא יהיו ניתנים לפדיון (במקום חופשה שנתית של 23 ימי עבודה לכל שנת עבודה מלאה, ללא מגבלת צבירה).

שינוי בהשתתפות באחזקת רכב:

הבנק ישלם ליו"ר הדירקטוריון אחזקת רכב בסך של 11,250 ש"ח נטו לחודש (במקום סך של 10,250 ש"ח נטו לחודש) וזאת חלף העמדת רכב לצורכי עבודתו ולצרכיו הפרטיים וחלף נשיאה בהוצאות השימוש בו וזאת כל עוד קיימים יחסי עובד מעסיק בין יו"ר הדירקטוריון לבין הבנק.

כתב פטור

בהתאם לאישור אסיפת בעלי המניות מיום 13 במאי 2021, הוענק למנכ"ל ולשאר נושאי המשרה בבנק, כתב פטור בנוסח כפי שפורסם במסגרת דוח זימון האסיפה מיום 21 באפריל 2021.

השינוי בתנאי ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון, החל מיום 1 לאפריל 2022:

משכורת חודשית:

משכורתו החודשית תעמוד על סך של 146,800 (כשהיא צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן הידוע ב-1.4.2022).

ביתר תנאי כהונתו והעסקתו של מר נהרי לא חל כל שינוי.

ביאור 34 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן

1. על רקע אי הוודאות בשל משבר נגיף הקורונה Covid-19, נרשמו בשנת 2020 הפרשות להפסדי האשראי החזויים. במהלך שנת 2021 בהמשך להתאוששות המשק, הקטין הבנק, באופן הדרגתי, את ההפרשות בסך כולל של כ-67 מיליוני ש"ח , אשר מהוות מלוא ההפרשות שהופרשו בגין משבר הקורונה.

2. ביום 25 במאי, 2022, הושלמה עסקה במסגרתה הבנק הקים תאגיד עזר בנקאי, תמר אריאל קפיטל בע"מ ("החברה הבת"), אשר אליו הועברה פעילות האשראי הצרכני של הבנק לרבות תיק קיים בהיקף של 1.4 מיליארד ש"ח, ובמקביל, רכשו חברות מקבוצת הפניקס כ-19.99% ממניות החברה הבת. ממועד זה, מועבר לחברה הבת כל האשראי הצרכני המבוצע בבנק. כתוצאה מהעסקה, הבנק רשם תוספת להון בסך של כ- 59.5 מיליוני ש"ח , ברבעון השלישי תוספת של כ-4.5 מיליוני ש"ח וברבעון הרביעי רשם תוספת של כ-4.8 מיליוני ש"ח , כך שליום הדוח סך תוספת ההון שרשם הבנק עומד על כ-68.8 מיליוני ש"ח. בנוסף, מעביר הבנק לחברה אשראי צרכני המבוצע באופן שוטף. כתוצאה מכך, צפוי הבנק להגדיל את הונו בגין עסקה זו בסכומים נוספים עד לסך כולל של כ-76.0 מיליוני ש"ח. (סכום התוספת להון המצטברת בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר צפוי להיות מועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שנקבע בהסכם והפרמיה המשולמת בגינו), להערכת הבנק, צפויה עסקה זו להגדיל את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

החברה הבת הוקמה לאחר שהתקבל אישור בנק ישראל להקמה ושליטה בחברה הבת, התקבלה החלטת מיסוי מוסכמת מרשות המסים אשר הסדירה את נושא המס בקשר להעברת פעילות האשראי הקמעונאי של הבנק לחברת בת והתקבל אישור רשות התחרות לפטור מאישור להסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכלית, התשמ"ח-1988 (הפטור ניתן לתקופה קצובה בת 3 שנים ומותנה בהקצאת אמצעי שליטה לפניקס בשיעור של עד 19.99%).

כאמור לעיל, ביום 10 למאי 2022 רשות המיסים העבירה לבנק החלטת מיסוי מוסכמת להסדרת נושא המס בקשר להעברת פעילות האשראי הקמעונאי של הבנק לחברת בת. ההחלטה קובעת פטור ממס על ההעברה מכח סעיף 104א לפקודת מס הכנסה. במסגרת ההחלטה נקבעו מספר תנאים, מגבלות והוראות ביניהן:

א. מגבלות על אי דילול הבנק לפחות מ- 25% בהחזקה בחברה הבת ואי מכירת הנכס למשך שנתיים ממועד שינוי המבנה והכל בהתאם להוראות פקודת מס הכנסה.

ב. לעניין מכירת תיק האשראי הצרכני הקיים לחברת הבת, מובהר ומוסכם כי מדובר במכירה חייבת והיא אינה מהווה הפרה של שינוי המבנה הפטור.

ג. לא יותר הפסד כלשהו לצורכי מס בידי הבנק ו/או חברת הבת ו/או צד כלשהו (במועד המכירה) בגין מכירת תיק האשראי הקיים.

ד. החברה הבת תכנס לנעלי הבנק לעניין ההלוואות הנמכרות כך שעלות ההלוואות הנמכרות לצרכי מס בידי החברה הבת תהיה עלות ההלוואות בספרי הבנק לצרכי מס ערב ההעברה של הלוואות לחברה הבת (קרי, העלות לצרכי מס ללא ההפרשה לחובות מסופקים).

ה. על החברה הבת ימשיכו לחול אותם הכללים לעניין הפרשות בגין ההלוואות המועברות והלוואות חדשות שיינתנו החלים על הבנק, למען הסר ספק, לפקיד השומה הסמכות לבחון את התרת הפרשות אלו בהתאם לפקודה ולדין.

ו. התחייבות אשר תיווצר בחברת הבת לצורך רכישת תיק האשראי הצרכני הקיים מחברת האם, תסווג כהון לצורכי מס. לא יותרו הוצאות מימון בידי חברת הבת בגין ההתחייבות האמורה ולא ירשמו לצרכי מס הכנסות מימון בחברה האם.

ז. על אף האמור בסעיף ה' לעיל פירעון ההתחייבות שתיווצר לצורך רכישת תיק האשראי הצרכני הקיים, על ידי חברת הבת (פירעון הקרן בלבד) יהיה מכספים שיתקבלו מלקוחות תיק האשראי הצרכני הקיים בלבד שהועבר לחברת הבת במסגרת מכירת תיק האשראי הצרכני הקיים. פירעון ההתחייבות כאמור לא יהווה הכנסה חייבת בידי חברת האם. תשלומים נוספים שיועברו מחברת הבת לחברת האם שמקורם לא בתשלומי הלקוחות כאמור יהוו הכנסה חייבת בידי חברת האם ולא תותר כהוצאה ו/או כניכוי כלשהו בחברת הבת.

ח. הזרמת כספים מהמשקיע הנוסף לחברת הבת בהווה ו/או בעתיד יהיו לצורך הפעילות בחברת הבת ולא יועברו בשום דרך לבנק לרבות אך לא רק בדרך של החזר השקעה ו/או סגירת חשבון חו"ז בחברת האם.

ט. מובהר ומוסכם, כי החלטת המיסוי אינה עוסקת כלל במכירת תיק האשראי הקיים לחברת הבת ואין בהחלטת המיסוי מלגרוע מסמכויות פקיד השומה ו/או רשות המסים בנושא זה, לרבות אך לא רק לעניין סיווג העסקה ו/או שוויה וכן כל היבט מס אחר העולה ממנה .

ביאור 34 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן (המשך)

י. מוסכם בזאת, כי במכירת הזכויות המוקצות בשינוי המבנה יחולו הוראות סעיף 104 ו לפקודה, לעניין המחיר המקורי ויום הרכישה, כמו כן, לעניין החלטת מיסוי, יחשבו "כמניות המוקצות"

יא. מובהר ומוסכם, כי על המניות המוקצות תחולנה הוראות סעיף 104 א(א)3 לפקודה .

יב. מוסכם ומובהר, כי החלטת מיסוי זו אינה משליכה בדרך כלשהי על סוגיות הקשורות לחוק מע"מ לרבות אך לא רק לעניין סיווג החברות המשתתפות בשינוי המבנה כמוסד כספי ו/או חבות במס שכר ומס רווח (כהגדרת מונחים אלו בחוק מע"מ) וכן כל היבט מס אחר אשר יכול ויבחן על ידי מע"מ.

3. ביום 6 בינואר, 2022 פרסם הבנק כי רשות ניירות ערך אישרה בקשתו להאריך את תוקפו של תשקיף המדף של הבנק בשנה, עד ליום 15 בדצמבר, 2022.לאור פקיעת תוקפו של תשקיף המדף האמור, פנה הבנק לרשות ניירות ערך לאישור תשקיף מדף, וביום 24 בנובמבר 2022, פרסם הבנק תשקיף מדף על פיו הוא רשאי להנפיק ניירות ערך שונים בהיקפים ובתנאים אשר יקבעו על-פי דוחות הצעת מדף (מס' אסמכתא: 2022-01-141610). התשקיף בתוקפו עד ליום 24 בנובמבר, 2024.

4. ביום 13 בינואר, 2022 אישרה האסיפה הכללית של הבנק את עדכון תנאי העסקתה של קרובה של בעלת השליטה בבנק. כמו-כן, אישרה האסיפה הכללית את מינויו של מר שמואל אשל כדח"צ כהגדרתו בחוק החברות ועל פי הוראה 301, לתקופת כהונה של 3 שנים. כהונתו החלה ביום 19 בפברואר, 2022.

5. ביום 16 בינואר 2022 פרסם הבנק דיווח מידי לפיו הודיע מנכ"ל הבנק היוצא ליו"ר הדירקטוריון על כוונתו לסיים כהונתו כמנכ"ל הבנק, נכון למועד פרסום דיווח זה מועד סיום כהונתו טרם נודע. (מס' אסמכתא: 2022-01-007378).

6. ביום 23 בינואר, 2022 אשררה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של 'ilAA-' ו-'ilA-1+' וציינה כי תחזית הדירוג יציבה. אשרור הדירוג נעשה בעקבות שינוי מתודולוגיה של חברת הדירוג.

7. ביום 20 בפברואר, 2022 פרסם הבנק דיווח אודות סיום כהונתו של מר יעקב טננבאום כדח"צ כהגדרתו בחוק החברות ועל פי הוראה 301, החל מיום 19 בפברואר, 2022.

8. ביום 24 בפברואר 2022 אישר דירקטוריון הבנק לאחר אישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) מיום 17 בפברואר 2022 חלוקת מענק משתנה שנתי לעובדי הבנק ולנושאי המשרה בהתאם למדיניות תגמול עובדים ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה וכן בהתאם למדיניות תגמול נושאי משרה, בהתאמה.

ביום 28 באפריל 2022 אישרה האסיפה הכללית את חלוקת המענק המשתנה לנושאי המשרה. ראו גם דוחות מיידיים שפרסם הבנק מיום 23 במרץ 2022 (מס' אסמכתא: 2021-01-033391) ומיום 28 באפריל 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-052348).

9. ביום 15 במרץ, 2022 הודיעה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ על כוונה לפרסם דוח הצעת מדף להנפקת ניירות ערך מסחריים סדרה 2 מכוח תשקיף מדף של החברה 27 בנובמבר, 2019.

לצורך ההנפקה, ביום 14 במרץ 2022, קבעה חברת הדירוג מידרוג מתן דירוג 'P-1.il' למסגרת גיוס ניירות ערך מסחריים (באמצעות סדרה 2) בהיקף של עד 350 מיליון ש"ח ע.נ., שיונפקו על ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ וחברת הדירוג Standard&Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'ilA-1+' להנפקה כאמור (מספרי אסמכתא: 2022-01-030136 ו-2022-01-030127).

10. ביום 3 באפריל, 2022 הנפיקה חברת הבת כ-326.8 מיליוני ש"ח ערך נקוב ניירות ערך מסחריים (סדרה 2) תמורת 326.8 מיליוני ש"ח.

לפי תנאי האג"ח על החברה לשלם ריבית שנתית בסך 0.42% משתנה לפי ריבית בנק ישראל, ניירות הערך המסחריים עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 3 באפריל, 2023. (מספר אסמכתא: 2022-01-023215).

11. ביום 3 באפריל, 2022 החליטה אסיפת בעלי המניות של הבנק למנות את ד"ר רות ארד כדירקטורית חיצונית לפי חוק החברות ולפי הוראה 301 לתקופת כהונה נוספת (שלישית) של שלוש שנים, החל מיום 10 באפריל 2022. ראו דוח זימון האסיפה מיום 27 בפברואר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-023215) וכן דוח תוצאות האסיפה מיום 3 באפריל, 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-041950).

12. ביום 28 באפריל, 2022 החליטה אסיפת בעלי המניות של הבנק כדלקמן: (א) לאשר מענק שנתי משתנה למנכ"ל, מר גיל טופז ולנושאי המשרה, בגין שנת 2021; (ב) לאשר את עדכון מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לפי סעיף 267א ו- 267 ב לחוק החברות ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין, נב"ת A301 בהתאם לנוסח המתוקן והמסומן והמצורף לדוח זימון האסיפה כנספח א';(יא) לאשר את עדכון תנאי הכהונה והעסקה של יו"ר הדירקטוריון, מר זאב נהרי, כך שמשכורתו החודשית (ברוטו) של יו"ר הדירקטוריון תעמוד על סך של 146,800 ש"ח (כשהיא צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן הידוע ביום 1 באפריל 2022), החל מיום 1 באפריל 2022. ביתר תנאי כהונתו והעסקתו של יו"ר הדירקטוריון, מר נהרי, לא יחול כל שינוי; (ג) לאשר את תנאי הכהונה והעסקה של מנכ"ל הבנק הנכנס, מר יאיר קפלן, המפורטים בנספח ב' המצ"ב לדוח זימון האסיפה, לתקופה של ארבע שנים החל מיום 1 באפריל, 2022 או המועד בו יתקבל אישור בנק ישראל למינויו של מר קפלן כמנכ"ל הבנק, לפי המאוחר מביניהם. ראה גם דוח זימון

ביאור 34 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן (המשך)

האסיפה מיום 23 במרץ, 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-023215) וכן דוח תוצאות האסיפה מיום 28 באפריל, 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-052348).

13. ביום 30 באפריל, 2022 הסתיימה העסקתו של מנכ"ל הבנק היוצא, מר גיל טופז. מר יאיר קפלן החל את תפקידו כמנכ"ל הבנק ביום 14 באפריל 2022 (מס' אסמכתא-2022-01-048433, 2022-01-048430, 2022-01-042139, 2022-01-022831, 2022-01-007378).

14. ביום 17 במאי, 2022 במאי נחתם הסכם בין הבנק ובין גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ- 478 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק ההלוואות"). יתרת תיק ההלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק ההלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). הבנק הכיר ברווח של כ- 23.9 מיליוני ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2022, בגין עסקה זו. (מס' אסמכתא: 2022-01-060463).

15. ביום 26 במאי 2022 פרסם הבנק דו"ח מיידי לפיו אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בסך 43.17 מיליוני ש"ח בגין רווחי שנת 2021. הדיבידנד בסך של כ-0.61 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ שולם ביום 14 ביוני 2022, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 2 ביוני, 2022 (המועד הקובע) (מס' אסמכתא: 2022-01-065383).

16. ביום 26 במאי, 2022 אימץ דירקטוריון הבנק תוכנית רכישה לפיה רשאי הבנק לרכוש אגרות חוב שהנפיקה חברת הבת של הבנק, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (להלן בסעיף זה: "חברת הבת"), בהתאם להוראות התכנית שפורסמה (אסמכתא מס' 2022-01-065389) וזאת עד להיקף שלא יעלה על 75 מיליון ש"ח ע.נ. בהמשך לאימוץ התכנית על-ידי הדירקטוריון, רכש הבנק ביום 30 במאי, 2022 50 מיליון ש"ח ע.נ. של אגרות חוב מסדרה י"ח במחיר ממוצע של 99.98 אג'. בגין רכישה זו הכיר הבנק ברווח של כ-4.4 מיליוני ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2022. ביום 31 במאי 2022 דיווחה חברת הבת על רכישה של 50,000 ש"ח ע.נ. של אגרות חוב (סדרה יח') במחיר ממוצע של 99.98 אג' בעסקה מחוץ לבורסה. כמו כן, ביום 20 באוקטובר 2022, דיווחה חברת הבת על רכישה נוספת של 13 מיליון ש"ח ע.נ אגרות חוב (סדרה יח') במחיר של 97.03 אג' על ידי הבנק ברכישה שנעשתה מחוץ לבורסה. בגין רכישה זו יכיר הבנק ברווח של כ-1.7 מיליוני ש"ח (לפני מס) במהלך הרבעון הרביעי לשנת 2022. יובהר כי בהתאם לתנאי שטרי הנאמנות של אגרות החוב, אגרות החוב הנרכשות על ידי הבנק לא יקנו לו כל זכויות שהן, לרבות כל זכות בהצבעה או בקבלת ריבית.

17. ביום 29 במאי, 2022, אשררה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של 'ilAA-' ו-'ilA-1+' Stable וציינה כי תחזית הדירוג יציבה (אסמכתא מס' 2022-01-066379).

18. ביום 14 ביוני 2022 פרסם הבנק דו"ח מיידי בדבר הודעה מקדימה על כוונה לזמן אסיפת בעלי מניות כללית ושנתית שעל סדר יומה, בין היתר, מינוי ה"ה זאב נהרי (יו"ר הדירקטוריון), זלמן שובל, גדעון שובל, ליאור בן עמי, אביב שנצר ויואב נרדי כדירקטורים בדירקטוריון הבנק (מס' אסמכתא: 2022-01-073633).

19. ביום 19 ביוני, 2022, אשררה חברת הדירוג מידרוג את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של a1.il ביחס לאיתנות הפיננסית, 'Aa2' ביחס לפיקדונות לזמן ארוך ולחוב הבכיר, ודירוג hyb(il.A2) לכתבי ההתחייבות הנדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים. מידרוג ציינה כי תחזית הדירוג יציבה (אסמכתא מס' 2022-01-075742).

20. ביום 30 ביוני, 2022 נחתם הסכם בין הבנק ובין גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ- 320 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק ההלוואות"). יתרת תיק ההלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק ההלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). הבנק הכיר ברווח של כ- 13.4 מיליוני ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2022, בגין עסקה זו. (מס' אסמכתא: 2022-01-082447).

21. ביום 30 ביוני, 2022 אישר דירקטוריון הבנק, את מינויה של אירנה פורטניק למשנה למנכ"ל וראש חטיבת משאבים וחדשנות טכנולוגית אשר החלה את כהונתה ביום 18 באוקטובר 2022 במקום הגברת כרמלה אבנר אשר סיימה את תפקידה ביום 2 באוקטובר, 2022.

22. ביום 18 ביולי, 2022 הודיעה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ על כוונה לפרסם דוח הצעת מדף להרחבת סדרה ט"ז מכוח תשקיף מדף של החברה מיום 27 בנובמבר, 2019. לצורך ההנפקה, ביום 18 ביולי 2022, קבעה חברת הדירוג מידרוג מתן דירוג 'Aa2.il' להרחבת הסדרה עד לסך של 150 ש"ח ע.נ., וחברת הדירוג Standard & Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'ilAA-' להרחבת הסדרה כאמור (מספרי אסמכתא: 2022-01-091522 ו-2022-01-091573).

ביאור 34 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן (המשך)

23. ביום 19 ביולי, 2022, דיווח הבנק, בקשר עם כוונת חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, לבחון הנפקת אגרות חוב בדרך של הרחבת סדרה, כי עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, חברה בת בשליטה של הבנק, מנהלת משא ומתן עם צד ג' למכירת זכויות בקשר עם כל או חלק הפוליסות בתיק הביטוחים, בו עיר שלם שימשה כסוכן עבור לקוחות הבנק. לפי מתווה העסקה המתגבש, עיר שלם תמכור זכויותיה האמורות, לרבות הזכות לתשלומים ומתן שירות ללקוחות ("העסקה"), כאשר יתר פרטי העסקה טרם הוסכמו. השלמת העסקה, ככל שתהיה, תהא כפופה בין היתר לקבלת כל האישורים הנדרשים, לרבות אישור האורגנים המוסמכים של הצדדים (אסמכתא מס' 2022-01-091738).

בהמשך לדיווח המיידי של הבנק מיום 19 ביולי, 2022 , ביום 28 באוגוסט, 2022 דיווח הבנק כי החברה חתמה על ההסכם לעיל בתמורה לכ-28.7 מיליוני ש"ח (כולל מע"מ). כתוצאה, הבנק הכיר בהכנסה בסך של כ- 24.5 מיליוני ש"ח במסגרת דוחותיו הכספיים המאוחדים לרבעון השלישי לשנת 2022. (מס' אסמכתא: 2022-01-108772).

24. ביום 21 ביולי, 2022 הרחיבה החברה הבת את סדרה ט"ז ב- 150 מיליוני ש"ח ע.נ. תמורת 155.1 מיליוני ש"ח (אסמכתא מס' 2022-01-077331).

25. ביום 28 ביולי 2022, אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם להמלצת ועדת הביקורת, את הארכת כהונתו של המבקר הפנימי הראשי, מר רון שגיא, לתקופת כהונה נוספת אשר צפויה להסתיים ביום 31 במרץ 2023.

26. ביום 10 באוגוסט 2022, אישרה האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות כדלקמן: (1) הארכת כהונתם של הדירקטורים ה"ה: זאב נהרי (יו"ר הדירקטוריון), זלמן שובל, גדעון שובל, יואב נרדי, ליאור בן עמי, אביב שנצר, לתקופת כהונה נוספת של כ-3 שנים שתחל במועד מינוי באסיפה הכללית השנתית ותסתיים במועד קיום האסיפה השנתית שתזומן בשנת 2025; (2)למנות מחדש את משרד רו"ח קוסט פורר גבאי את קסירר (EY), כרואי החשבון המבקרים של הבנק לתקופה שתחל ממועד אישור האסיפה השנתית הנוכחית ועד למועד קיום האסיפה השנתית הבאה של הבנק, ולהסמיך את הדירקטוריון לקבוע את שכרם; (3)לאשר כדיבידנד סופי לשנים 2020 ו-2021 שחולק בסכומים ובמועדים, כדלקמן: (א) סך של 15.1 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2020. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 16 בנובמבר 2021, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 3 בנובמבר 2021. (ב) סך של 43.17 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 14 ביוני 2022, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 2 ביוני 2022. ראה גם דוח זימון האסיפה שפרסם הבנק ביום 5 ביולי 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-084175) וכן דיווח תוצאות האסיפה שפרסם הבנק ביום 8 באוגוסט 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-101365).

27. במהלך שנת 2022 ועד פברואר 2023 עדכן בנק ישראל את הריבית מספר פעמים בשיעור מצטבר של 4.25%.

28. ביום 19 בספטמבר, 2022 פתחו דירקטוריון והנהלת הבנק את המסחר בבורסה, לציון 50 שנה להצטרפותו של הבנק כחבר בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

29. ביום 6 באוקטובר 2022 אישרה מחדש אסיפת בעלי המניות של הבנק הענקת כתבי התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם, לתקופה של שלוש שנים נוספות, שתחילתה ביום 9 באוקטובר 2022 (המועד בו יחלפו 3 שנים מהמועד בו אושרו כתבי השיפוי למר זלמן שובל ומר גדעון שובל), באותם תנאים של כתבי התחייבות לשיפוי שאושרו לכל יתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האחרים ולדירקטורים האמורים. ראה גם דוח זימון אסיפה מיום 29 באוגוסט 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-109954) וכן דוח מיידי בדבר תוצאות האסיפה מיום 6 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-124801).

30. ביום 26 באוקטובר, 2022 פרסמה החברה הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ תשקיף מדף על פיו היא רשאית להנפיק ניירות ערך שונים בהיקפים ובתנאים אשר יקבעו על-פי דוחות הצעת מדף.

31. ביום 27 באוקטובר 2022, לאחר המלצת ואישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול), אישר דירקטוריון הבנק, בכפוף לאישור אסיפת בעלי המניות של הבנק, מדיניות תגמול נושאי משרה של הבנק לשנים 2023-2025 (להלן: "**מדיניות התגמול החדשה**"), לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1 בינואר 2023. במסגרת המדיניות התגמול החדשה: עודכנו תקרות משכורות חודשיות לנושאי המשרה; עודכנו תנאי סף לתשלום מענק משתנה; עודכנה תקרת המענק השנתי המקסימלי שהמנכ"ל יהיה זכאי לקבל עד ל-8 משכורות חודשיות בכפוף לכך ששכר התגמול הכולל למנכ"ל לא יעלה על התקרה הגבוה ביותר שתותר על פי חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 (להלן: "**חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים**"); עודכנו תקרות מענק שנתי משתנה חדשות וכן שיעורי התשואה; עודכן שיעור התשואה להענקת מענק בנסיבות מיוחדות, בשנה שבה התשואה נמוכה משיעור התשואה המינימאלי, לשיעור תשואה של 6.5% (חלף 6% במדיניות התגמול הנוכחית); התווספה אפשרות להענקת מענק הוקרה, בשיקול ועדת התגמול והדירקטוריון, בגובה 50% מהמשכורת החודשית לאחר השלמת 10 שנות עבודה מלאות ורצופות ולאחר השלמת 10 שנות עבודה מלאות ורצופות נוספות בבנק (20 שנה במצטבר).

ביאור 34 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן (המשך)

כמו כן, בהתאם לשינויים במדיניות התגמול ובכפוף לאישור אסיפת בעלי המניות של הבנק, אישרו הדירקטוריון וועדת הביקורת (כיושבה כוועדת תגמול) את תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל. עיקרי התיקונים הינם בהתאמה למדיניות התגמול החדשה הכפופה לאישור אסיפת בעלי המניות של הבנק.

אודות מדיניות התגמול לשנים 2023-2025 וכן תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל, ראה גם דוח זימון אסיפת בעלי מניות של הבנק שפרסם הבנק ביום 30 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-131215).

ביום 30 באוקטובר, 2022 פרסם הבנק דיווח מיידי, אודות זימון אסיפת בעלי מניות מיוחדת של הבנק, אשר התכנסה ביום 4 בדצמבר 2022, שעל סדר יומה אישור מדיניות תגמול נושאי משרה של הבנק לשנים 2023-2025, לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1 בינואר 2023, וכן אישור תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק, מר יאיר קפלן, החל מיום 1 בינואר 2023, ובכפוף לאישור מדיניות התגמול. ראה גם דוח זימון אסיפה שפרסם הבנק ביום 30 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-131215).

ביום 4 בדצמבר, 2022 אישרה האסיפה את מדיניות התגמול האמורה (מס' אסמכתא 2022-01-146740).

33. ביום 15 בנובמבר, 2022 דיווחה חברת הבת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (להלן בסעיף זה: "החברה"), כי היא בוחנת אפשרות לפדיון מוקדם מלא של כתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה 12) של החברה, וזאת לאחר קבלת אישור המפקח על הבנקים לבצע את הפדיון המוקדם, בהתבסס על תכנון ההון של הבנק ובכפוף לעמידה בדרישות המצוינות במכתבו בנוגע להון רובד 2 בהתאם להוראת ניהול בנקאי 202. הפדיון המוקדם יבוצע לאחר התמלאות הדרישות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים, ככל שיתמלאו, ובהתאם לתנאי דוח הצעת המדף של החברה וללוחות הזמנים שנקבעו בדוח הצעת המדף של החברה ובכפוף לאישור דירקטוריון החברה. ביום 6 בדצמבר 2022 שבה ודיווחה החברה כי היא תפדה את כתבי ההתחייבות הנדחים בפדיון מוקדם מלא ביוזמת החברה ביום 22 בדצמבר 2022 למחזיקים בכתבי ההתחייבות הנדחים במועד זה.

34. ביום 27 בנובמבר 2022, פרסם הבנק דיווח מיידי, אודות התקשרות הבנק בהסכם עם גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת, 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל של התיק הוא כ- 554 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק. הבנק הכיר ברווח, לפני מס, של כ- 28.5 מיליוני ש"ח בדוחות הכספיים לשנת 2022, בגין עסקה זו (מס' אסמכתא: 2022-01-142015).

35. ביום 5 בדצמבר, 2022 קבעה חברת הדירוג S&P מעלות מתן דירוג ilA- " להנפקת סדרה בלתי סחירה של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (oCoC) של החברה הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, בסך 50 מיליון ש"ח ע.נ. (מס' אסמכתא: 2022-01-147226).

36. ביום 11 בדצמבר, 2022 פרסם הבנק דו"ח מיידי לפיו אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בסך 35.1 מיליוני ש"ח בגין יתרת עודפי הבנק ליום 30 בספטמבר 2022. הדיבידנד בסך של כ-0.49 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ שולם ביום 1 בינואר 2023, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 18 בדצמבר, 2022 (המועד הקובע) (מס' אסמכתא: 2022-01-149398).

37. ביום 29 בדצמבר, 2022 הודיע הבנק על סיום תכנית רכישה של אגרות חוב של החברה הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. במסגרת התכנית רכש הבנק סך של כ-63 מיליון ש"ח ע.נ. מאגרות החוב של החברה הבת, בתמורה ל-62.6 מיליוני ש"ח (מס' אסמכתא 2022-01-158395).

38. ביום 06 במרץ 2023, נחתם הסכם בין הבנק ובין גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת, 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ- 554 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק. יתרת תיק ההלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכש וזכויות הבנק בתיק ההלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו).

בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכש את חלק תיק ההלוואות שנרכש על ידו, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו, לרבות חלק תיק ההלוואות שנותר בבעלותו. על בסיס הערכות המצויות בידי הבנק, הבנק צפוי להכיר ברווח (לפני מס) של כ-14 מיליוני ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2023, בגין עסקה זו. (מס' אסמכתא 2023-01-024504).

39. ביום 6 בפברואר, 2023 אישר הפיקוח על הבנקים את מינויה של הגב' מירית תשובה, כסמנכ"ל, מבקרת פנימית ראשית, במעמד חברת הנהלה. ביום 12 במרץ, 2023 החלה גב' תשובה את עבודתה בבנק לתקופת חפיפה עם המבקר הפנימי היוצא, מר רון שגיא והחל מיום 1 באפריל, 2023 תחל לכהן כמבקרת הפנים של הבנק.

40. לפרטים נוספים אודות שינויים והקלות רגולטוריות ראה להלן בדוחות הכספיים– ביאור 37 הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה.

ביאור 35 – מידע על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים לצורכי מס

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
	מיליוני ש"ח	
סה"כ נכסים	19,864.6	17,225.3
סה"כ התחייבויות	18,643.4	16,098.8
הון עצמי	1,221.2	1,126.5

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
רווח נקי	163.9	143.9	50.2

ביאור 36 – תמצית מאזן בנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021
נכסים		
מזומנים ופיקדונות בבנקים	3,360.1	3,546.0
ניירות ערך [1]	1,107.2	772.7
אשראי לציבור	12,792.9	12,197.3
הפרשה להפסדי אשראי	(74.2)	(113.2)
אשראי לציבור, נטו	12,718.7	12,084.1
השקעות בחברות מוחזקות	2,312.3	451.9
בניינים וציוד	158.4	140.1
נכסים בגין מכשירים נגזרים	6.1	4.5
נכסים אחרים	201.7	226.2
סך כל הנכסים	**19,864.5**	**17,225.5**
התחייבויות והון		
פיקדונות הציבור	17,377.5	15,156.3
פיקדונות מבנקים	342.9	306.6
אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים	242.4	301.2
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	5.6	3.5
התחייבויות אחרות [2]	674.9	331.2
סך כל ההתחייבויות	**18,643.3**	**16,098.8**
הון עצמי	1,221.2	1,126.7
סך כל ההתחייבויות וההון	**19,864.5**	**17,225.5**

1. לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן, ובדבר ניירות ערך ששועבדו ראה ביאור 12 – השקעות בניירות ערך.
2. מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בבנק ובמאוחד לימים 31 בדצמבר 2022 ו-31 בדצמבר 2021 בסך 1.7 מיליוני ש"ח ו-3.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

ביאור 36 – תמצית רווח והפסד בנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
הכנסות ריבית	815.4	628.6	521.5
הוצאות ריבית	(326.5)	(180.3)	(102.8)
הכנסות ריבית, נטו	**488.9**	**448.3**	**418.7**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(37.3)	58.9	(102.4)
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	**451.6**	**507.2**	**316.3**
הכנסות שאינן מריבית			
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית	77.2	44.6	73.9
עמלות	143.1	96.2	88.1
הכנסות אחרות	6.1	13.3	-
סך כל ההכנסות שאינן מריבית	**226.4**	**154.1**	**162.0**
הוצאות תפעוליות ואחרות			
משכורות והוצאות נלוות	202.9	192.5	171.0
אחזקה ופחת בניינים וציוד	95.9	81.4	70
הוצאות אחרות	197.4	182.7	171.5
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	**496.2**	**456.6**	**412.5**
רווח לפני מיסים	**181.8**	**204.7**	**65.8**
הפרשה למיסים על הרווח	64.5	72.9	24.7
רווח לאחר מסים	**117.3**	**131.8**	**41.1**
חלק של הבנק ברווח של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס	46.1	12.1	9.1
רווח נקי	**163.4**	**143.9**	**50.2**
רווח למניה (בש"ח)			
רווח נקי בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)	2.32	2.04	0.71

ביאור 36 – תמצית דוח על תזרימי מזומנים בנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
רווח נקי לשנה	163.4	143.9	50.2
התאמות:	-	-	-
חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות	(46.1)	(11.9)	(1.4)
פחת על בניינים וציוד	49.7	34.3	21.3
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	37.3	(58.9)	102.4
רווח ממכירת תיקי אשראי	(65.9)	(44.1)	(65.9)
הפסד (רווח) ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	1.6	0.3	(4.6)
ירידת ערך של נכסים המוחזקים למכירה	-	3.5	-
הפסד (רווח) ממכירת בניינים וציוד	-	(13.3)	-
הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר	2.7	(6.1)	0.9
רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר	-	(0.3)	(1.9)
מיסים נדחים, נטו	47.9	35.0	(19.1)
פיצויי פרישה - גידול בעודף עתודה על יעודה (גידול בעודף היעודה על העתודה)	0.1	(1.1)	4.3
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון	(44.4)	27.0	488.3
שינוי נטו בנכסים שוטפים:			
נכסים בגין מכשירים נגזרים	(1.6)	(3.0)	1.8
ניירות ערך למסחר	(30.9)	(28.0)	(4.5)
נכסים אחרים	(10.4)	(17.4)	(118.0)
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:			
ניירות ערך שהושאלו	-	(24.7)	(56.2)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	2.1	2.0	(0.5)
התחייבויות אחרות	319.3	24.4	54.7
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים	(19.5)	11.0	(0.3)
מזומנים נטו מפעילות שוטפת	**405.3**	**72.6**	**451.6**

ביאור 36 – תמצית דוח על תזרימי מזומנים בנק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
שינוי נטו באשראי לציבור	(3,664.3)	(1,485.0)	(892.7)
רכישת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	(1,018.8)	(883.3)	(1,176.2)
תמורה ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	469.7	489.7	826.0
תמורה מפדיון איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	229.1	88.3	(244.8)
תמורה ממכירת תיקי אשראי	1,282.8	385.2	594.7
רכישת בניינים וציוד	(67.7)	(59.3)	(41.8)
תמורה ממימוש בניינים וציוד	-	20.1	-
מזומנים נטו מפעילות בהשקעה	**(2,769.2)**	**(1,444.3)**	**(934.8)**
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
שינוי נטו בפיקדונות הציבור	2,221.2	1,690.2	526.6
שינוי נטו בפיקדונות מבנקים	36.3	169.1	108.5
שינוי נטו בפיקדונות הממשלה	-	(0.3)	(0.4)
פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	(55.9)	(53.2)	(56.8)
דיבידנד ששולם לבעלי מניות	(43.1)	(15.1)	(11.8)
מזומנים נטו מפעילות מימון	**2,158.5**	**1,790.7**	**566.1**
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים	19.5	(11.0)	0.3
גידול (קיטון) במזומנים ופיקדונות בבנקים	(205.4)	419.0	82.9
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת התקופה	3,546.0	3,138.0	3,054.8
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף התקופה	**3,360.1**	**3,546.0**	**3,138.0**
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:			
ריבית שהתקבלה	729.3	679.6	580.4
ריבית ששולמה	192.7	133.2	127.7
מיסים על הכנסה ששולמו	68.6	80.4	53.3
מיסים על ההכנסה שהתקבלו	4.9	0.7	0.3
נספח ג'- פעולות השקעה שלא במזומן בתקופת הדוח			
נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות	30.8	13.5	135.4
רכישת רכוש קבוע באשראי	0.5	16.5	8.5

ביאור 36 – תמצית חובות, אשראי לציבור ויתרה ההפרשה להפסדי אשראי בנק (המשך)

חובות, אשראי לציבור ויתרה ההפרשה להפסדי אשראי

	ליום 31 בדצמבר 2022					
	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים ממשלות ואג"ח	סך הכל
יתרת חוב רשומה						
חובות שנבדקו על בסיס פרטני	2,146.5	31.3	-	2,177.8	960.5	3,138.3
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי	810.8	9,687.3	117.0	10,615.1	-	10,615.1
סך הכל חובות(*)	**2,957.3**	**9,718.6**	**117.0**	**12,792.9**	**960.5**	**13,753.4**
(*)מזה:						
חובות לא צוברים	16.6	116.0	0.1	132.7	-	132.7
חובות בפיגור של 90 ימים או יותר	2.8	-	1.1	3.9	-	3.9
חובות בעייתיים אחרים	5.1	-	0.8	5.9	-	5.9
סך הכל חובות בעייתיים	**24.5**	**116.0**	**2.0**	**142.5**	**-**	**142.5**
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני	1.0	4.4	-	5.4	-	5.4
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי	18.3	43.7	6.8	68.8	-	68.8
סך הכל(**)	**19.3**	**48.1**	**6.8**	**74.2**	**-**	**74.2**
(**)מזה: בגין חובות לא צוברים	1.6	5.9	0.5	8.0	-	8.0
(**)מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים	2.3	-	7.1	9.4	-	9.4

ביאור 36 – תמצית דוח תנועה ביתרת ההפרשה בנק (המשך)

חובות, אשראי לציבור ויתרה ההפרשה להפסדי אשראי

	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2019	**10.1**	**46.5**	**58.0**	**114.6**	**-**	**114.6**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	5.7	10.5	86.2	102.4	-	102.4
מחיקות חשבונאיות	(2.4)	(1.3)	(34.0)	(37.7)	-	(37.7)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	0.6	1.4	12.7	14.7	-	14.7
מחיקות חשבונאיות נטו	(1.8)	0.1	(21.3)	(23.0)	-	(23.0)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2020 (*)	**14.0**	**57.1**	**122.9**	**194.0**	**-**	**194.0**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	0.7	(0.7)	(58.9)	(58.9)	-	(58.9)
מחיקות חשבונאיות	(3.1)	(0.6)	(29.2)	(32.9)	-	(32.9)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	0.1	-	14.3	14.4	-	14.4
מחיקות חשבונאיות נטו	(3.0)	(0.6)	(14.9)	(18.5)	-	(18.5)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2021 (*)	**11.7**	**55.8**	**49.1**	**116.6**	**-**	**116.6**
התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה (1)	(5.0)	(16.0)	12.7	(8.3)	-	(8.3)
העברת פעילות אשראי לחברה בת	-	-	(65.2)	(65.2)	-	(65.2)
הוצאות בגין הפסדי אשראי	12.8	9.2	15.3	37.3	-	37.3
מחיקות חשבונאיות	(1.4)	-	(13.4)	(14.8)	-	(14.8)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	1.5	-	8.8	10.3	-	10.3
מחיקות חשבונאיות נטו	0.1	-	(4.6)	(4.5)	-	(4.5)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2022 (*)	**19.6**	**49.0**	**7.3**	**75.9**	**-**	**75.9**
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
ליום 31.12.2020	1.7	0.8	0.3	2.8	-	2.8
ליום 31.12.2021	1.7	1.3	0.4	3.4	-	3.4
ליום 31.12.2022	0.3	0.9	0.5	1.7	-	1.7

ביאור 36 – תמצית דוח הכנסות והוצאות ריבית בנק (המשך)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2021	2020
א. הכנסות ריבית			
מאשראי לציבור	752.2	622.4	516.6
מהלוואות לחברה בת	20.2	-	-
מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים	30.3	2.0	2.6
מפיקדונות בבנקים	-	-	-
מאגרות חוב	12.7	4.1	2.3
מנכסים אחרים	-	-	-
סך הכל הכנסות הריבית	**815.4**	**628.5**	**521.5**
ב. הוצאות ריבית			
על פיקדונות הציבור	322.0	176.8	81.0
על פיקדונות מבנקים	2.9	2.0	1.2
על פיקדונות הממשלה	-	-	-
על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	1.6	1.5	20.6
על התחייבויות אחרות	-	-	-
סך הכל הוצאות הריבית	**326.5**	**180.3**	**102.8**
סך הכנסות ריבית, נטו	**595.2**	**454.2**	**420.7**
ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב			
זמינות למכירה	12.2	4.1	2.3
למסחר	0.5	-	-
סך הכל כלול בהכנסות ריבית	**12.7**	**4.1**	**2.3**

ביאור 37 – הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה

הוראות חוק ורגולציה אשר חלות על הבנק ואשר התקבלו עד למועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2021 תוארו בדוח השנתי של הבנק לשנת 2021. הוראות רגולציה חשבונאיות מתוארות בביאור 1 ובביאורים המתאימים. להלן בתמצית פירוט שינויי חקיקה ופיקוח רלוונטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק.

1. הוראות רגולטוריות לעניין הקלות זמניות לאור מצב החירום (התמודדות עם וירוס הקורונה)

עקב התפרצות נגיף הקורונה ברבעון 1 לשנת 2020, נקבעו על-ידי המפקח על הבנקים הוראות למתן הקלות ללקוחות ולתאגידים הבנקאיים, בהתנהלותם בתקופת המשבר. הקלות אלו נקבעו במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250. להרחבה על הוראות אלו ניתן לעיין בביאור 37 לדו"ח התקופתי לשנת 2021. חלק מההוראות אשר כללו שינויים שהפיקוח על הבנקים ביקש לאמץ כהוראות קבע הוטמעו בהוראות הניהול הבנקאי התקינים, ועדכונים אלו תוארו בהרחבה במסגרת הדוח התקופתי האמור. לגבי יתר ההוראות וההקלות, הפיקוח על הבנקים החליט שלא להאריך את תוקפן למעט העדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 331 בעניין יעדי ההון המזעריים ויחס המינוף, אשר תוקפן הוארך, אך הן אינן רלבנטיות לבנק, שכן הבנק בחר שלא ליישם את ההקלה אשר התאפשרה בהוראה. ביום 18 בינואר, 2022 לאור התפרצות הגל החמישי במגפת הקורונה והעלייה המהירה בקצב ההדבקה, אפשר הפיקוח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים לצמצם את מספר הסניפים שמקבלים קהל ולחייב את לקוחותיהם להזמין תור מבעוד מועד לקבלת שירות בסניף (למעט אוכלוסיית האזרחים הוותיקים). תוקף ההקלה היה עד ליום 28 בפברואר, 2022, והיא לא חודשה לאחר מכן.

2. תיקון לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981

ביום 22 ביוני, 2022, פורסם תיקון לחוק אשר במסגרתו הוגבלה העמלה שתאגיד בנקאי רשאי לגבות בעד טיפול בבקשה להלוואה לדיור. גובה העמלה המקסימלי נקבע על 360 ש"ח. לתיקון השפעה על הבנק, אשר היקפה מוערך בקיטון בהכנסות מעמלות בשיעור של כ-5.2 מיליוני ש"ח לשנה.

3. חוק המידע הפלילי ותקנת השבים התשע"ט -2019

ביום 16 בינואר, 2021 אמור היה להיכנס לתוקף חוק המידע הפלילי ותקנות השבים, אשר מחליף את חוק המרשם הפלילי. בהתאם להוראות החוק, אין לשאול אדם שאלות לגבי רישום פלילי שיש לו, ובמקרים בהם מגיע לידי גורם כלשהוא מידע כאמור על אדם – אין לו לקחת זאת בחשבון במסגרת שיקוליו לגבי אותו אדם. הדורש, במישרין או בעקיפין, מידע פלילי על אדם, דינו – מאסר שנה; עשה כן לשם העסקה או לשם קבלת החלטה בעניין האדם שהמידע נוגע לו, דינו – מאסר שנתיים. הדברים אמורים גם לגבי גוף, מעסיק או עוסק שהביא מידע פלילי בחשבון בין שיקוליו בקבלת החלטה שהוא אינו זכאי לקבלו או הביא בחשבון מידע נוסף הנוגע למידע פלילי כאמור, דינו – מאסר שנה. להוראות חוק זה ישנן השלכות משמעותיות על המערכת הבנקאית, במיוחד בהקשר של גיוס עובדים ללא יכולת לברר האם היה להם עבר פלילי. לאור הבעייתיות ביישום הוראות החוק, דחה המחוקק את תחילתו של החוק לחודש יולי 2022. הבנק פועל בהתאם להוראה, ולא צפוי כי תהיה להוראה השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

4. הוראת שעה לתיקון תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני)

ביום 9 במרץ, 2022, פורסם בהוראת שעה עדכון לתקנות הגמול הקובעת שדירקטוריון הבנק רשאי לקבוע אמות מידה לפיהן תסווג השתתפות של דירקטור חיצוני בישיבה שבמועדה התקיים מצב בריאותי מיוחד או מצב חירום בשל נגיף הקורונה (להלן: "ההגבלות"), תוך שימוש באמצעי תקשורת, כהשתתפות בישיבה רגילה. זאת, בתנאי שמדובר בישיבה שמטבעה הייתה נערכת בנוכחות המשתתפים ויש מניעה לקיימה בנוכחות המשתתפים, כולם או חלקם, בשל מגבלות שהוטלו בחיקוק שתכליתו התמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה, או שיש הצדקה אחרת להשתתפות בה באמצעי התקשורת כתוצאה מהגבלות כאמור. הבנק יישם את ההוראה, ואין להוראה השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

5. עדכון הוראה 203 – מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי

ביום 22 במאי, 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "עדכון הוראה 203 – מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית והלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי כמפורט בחוזר, החל מהדוחות הכספיים מיום 30 ביוני 2022 ואילך. הבנק רשאי לפרוס את השפעת השינוי במשקל הסיכון על יחס הלימות ההון בגין מלאי ההלוואות הקיים אצלו ביום התחילה, בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023.

להערכת הבנק יישום העדכון צפוי להביא לירידה ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל בשיעור של כ-0.03% וכ- 0.04% בהתאמה וזאת כתוצאה מעליה בסך נכסי הסיכון בגין חשיפה לענף בינוי ונדל"ן בסך של כ-66.2 מיליוני ש"ח, אשר יפרסו בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023.

נכון ליום 31 בדצמבר 2022 העלייה בנכסי הסיכון עומדת על כ-33.1 מיליוני ש"ח, ההשפעה על יחס הון רובד 1 היא ירידה של כ-0.03% וההשפעה על יחס ההון הכולל היא ירידה של כ-0.03%.

ביאור 37 – הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה (המשך)

6. נוהל בנקאי תקין מס' 203A בנושא "טיפול בסיכון של צד נגדי"

ביום 15 במארס, 2022 פורסמה ההוראה, המאמצת את הוראות ועדת באזל לחישוב חשיפה לסיכון אשראי צד נגדי בגישה הסטנדרטית. במקביל, ביום 7 באפריל 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים, חוזר לעדכון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 218 ו-313 וזאת בעקבות הכניסה לתוקף של הוראה A203 המעדכנת את אופן חישוב דרישות ההון בגין מכשירים נגזרים. הוראה 203 בדבר "סיכון אשראי – גישה סטנדרטית" עודכנה כך שהושמטו סעיפים שנכללו במסגרת נספח ג' להוראה אשר הסדירו את הגישות הישנות לחישוב החשיפה הנובעת מעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ומעסקאות מול צדדים נגדיים מרכזיים. הוראה 218 בדבר "יחס המינוף" עודכנה כך ששיטת SA-CCR תיושם במלואה למטרות יחס המינוף. בחוזר הובהר כי בכוונת הפיקוח על הבנקים לאמץ בעתיד את הנחיות באזל 3 ליחס המינוף, ובמועד זה יושלמו ההתאמות לחישוב סכום החשיפה בגין מכשירים פיננסיים נגזרים. לעדכון ההוראות כאמור לעיל לא הייתה השפעה מהותית על יחסי ההון ויחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2022.

הוראה 203A נכנסה לתוקף ביום 1 ביולי, 2022.

7. נוהל בנקאי תקין מס' 301 ו- 301A בנושא "הדירקטוריון" ו"מדיניות התגמול בתאגיד בנקאי"

ביום 10 באפריל פורסמו שני העדכונים להוראות. התיקונים להוראה 301 עוסקים בחובת הדירקטוריון לקבוע את היקף משרתו של היו"ר, הבהרות לגבי תחומי האחריות שלו ביחס לתאגיד הבנקאי והוראה 301A קובעת התאמות הקשורות לאופן התגמול של יו"ר הדירקטוריון בתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה. אף כי התיקונים נכנסו לתוקף עם פרסומם, ביחס ליו"ר מכהן, ההוראה תיכנס לתוקף במועד חידוש ההתקשרות של התאגיד הבנקאי עמו, או בחלוף 6 חודשים ממועד פרסום ההוראה (אוקטובר 2022), לפי המוקדם מביניהם.

הבנק נערך ליישום ההוראה, ולא צפוי כי תהיה להוראה השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

8. נוהל בנקאי תקין מס' 310 בנושא "ניהול סיכונים" ומכתב המפקח בנושא "עיסוק בנכסים קריפטוגרפים פיננסיים"

ביום 26 בפברואר, 2023 פרסם המפקח על הבנקים עדכון להוראת נוהל בנקאי תקין מס' 310 בנושא "ניהול סיכונים" ומכתב פיקוחי בנושא "עיסוק בנכסים קריפטוגרפים פיננסיים". במסגרת המכתב הפיקוחי הבהיר המפקח כי בראייתו, יש בפעילות זו בכדי להשפיע על היכולת להבטיח סביבה פיננסית יציבה ואמינה, להוות סיכון ליציבותם הפיננסית של התאגידים הבנקאיים והסולקים, ולהעלות חשש בהיבטי הגנת הלקוח. לפיכך, קבע המפקח כי עמדת הפיקוח על הבנקים היא כי על תאגיד בנקאי לפעול בזהירות המרבית בבואו לשקול פעילות בתחום הקריפטו, ובזה, בין היתר, להחיל את הוראות סעיף 16 להוראת ניהול בנקאי תקין 310" ניהול סיכונים" שעניינו מוצר חדש לגבי פעילות בתחום הקריפטו.

במקביל, פרסם המפקח תיקון להוראה 310 באמצעותו ביקש להפנים את ניהול הסיכון בתאגיד הבנקאי בעת ביצוע עבודת מטה למוצרים חדשים, ובפרט בתחום הנכסים הקריפטוגרפים ושירותי תשלום אגב פעילות במטבעות אלו ע"י לקוחות התאגיד הבנקאי.

לעדכון ההוראה ולמכתב הפיקוחי אין השפעה על הדוח הכספי של הבנק. הבנק פועל בהתאם להוראות הפיקוח לצורך אמידת פעילות לקוחותיו בנכסים קריפטוגרפיים, וניטור הסיכונים הנובעים מפעילות זו, והכל בכפוף להוראה זו והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 (כמפורט להלן).

9. נוהל בנקאי תקין מס' 312 – בנושא "עסקי התאגיד הבנקאי עם אנשים קשורים"

ביום 31 בינואר, 2022, פורסם עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 312 בנושא "עסקי התאגיד הבנקאי עם אנשים קשורים" באופן שבא להקל על הנטל הרגולטורי ולפשט את התנהלות הבנקים בנושא. בין היתר עודכנה הגדרת "איש קשור" כך שלא תכלול עוד נושאי משרה בתאגיד הבנקאי אך נוספו לתחולת ההגדרה נושאי משרה בתאגיד השולט בתאגיד הבנקאי. להגדרה נוספו גם דירקטוריון ומנכ"ל של חברה מוחזקת עיקרית (זולת אם החזקת התאגיד הבנקאי בחברה המוחזקת עולה על 95%). כן, רף ההחזקה בתאגיד, על מנת שיחשב "איש קשור" הועלה מ-10% ליותר מ-20% מאמצעי השליטה.

במסגרת ההוראה המתוקנת נקבעה חובה לקביעת מדיניות ונהלים לניהול הפעילות האמורה, והועלו הספים שמעליהם נדרשת קבלת אישורים מיוחדים, לרבות במקרים בהם מתבקש חידוש הסכם עם תאגיד נשלט בהיקף ובתנאים שכבר אושרו בעבר. העדכון יכנס לתוקף, לכל המאוחר, ביום 1 ביולי, 2022, אך תאגיד בנקאי רשאי ליישמו גם קודם לכן. הבנק התאים את התנהלותו לאמור בהוראה. להוראה אין השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

10. הוראות נוהל בנקאי תקין מס' 329B – בנושא "מכירת הלוואות לדיור ושיתופי פעולה להעמדת הלוואה לדיור"

ביום 6 באוקטובר, 2022 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329B, אשר מטרתה להסדיר את נושא "מכירת ההלוואות לדיור ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיור". ההוראה, אשר חלה על כל עסקת מכירה של אשראי לדיור על ידי תאגיד בנקאי, קובעת מגבלות על אופן בחירת התיק הנמכר (סוגי אשראי שניתן להחריג מהמכירה מבלי לראות את ההחרגה כסלקציה אסורה), על היקפו (ביחס לכלל תיק האשראי לדיור שמחזיק הבנק), על הצורך שהתאגיד הבנקאי יקבל חוות דעת מכר מלא (True sale) וללא זכות חזרה אליו (Non-recourse) וחובת הותרת תאגיד בנקאי (בין אם הבנק המוכר או תאגיד בנקאי אחר) כנותן שירותים לתפעול האשראי. מעבר לאמור, ההוראה מחייבת שמירה על

זכויותיו של הלקוח, אופן ותדירות הדיווח ללקוח על עצם המכירה, באופן שהלקוח לא יצא נפגע כתוצאה מהמכירה של האשראי.

ההוראה משפיעה לחיוב על הבנק, כיוון שמכירת תיקי אשראי לגופים מוסדיים הינה חלק חשוב בתוכנית האסטרטגית של הבנק (ראה פרק 1.3 לעיל). ההוראה מסדירה פעילות זו ותאפשר לבנק למקסם יכולותיו. יצויין כי המגבלה החלה על בנק ירושלים ביחס להיקף התיק הנמכר הינה 25% ולא כפי שנקבע בהוראה ראה בפרק 3.1 מכירת ושירות תיקי אשראי.

11. עדכון נוהל בנקאי תקין מס' 362 – בנושא מחשוב ענן

ביום 13 ביוני, 2022, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 362 בנושא מחשוב ענן לאור תפיסת עולם לפיה מחשוב ענן הינו מקרה פרטי של מיקור חוץ (אשר עיקריו מוסדרים במסגרת הוראת נוהל בנקאי תקין מס' 359A).

במסגרת העדכון שולבו שיקולים מהוראה 359A, המשמשים להגדרת רמת המהותיות של מיקור החוץ, תוך הוספת שיקולים נוספים למהותיות המפורטים בהגדרת "מחשוב ענן מהותי". בהתאם להוראה המעודכנת, תאגיד בנקאי יחויב בקביעת מדיניות לשימוש בשירותי מחשוב ענן, ולקביעת עקרונות לניהול הסיכונים לשימוש בשירותי מחשוב ענן. כמו-כן, במסגרת התיקון בוטל האיסור שהוטל על תאגיד בנקאי משימוש במערכת ליבה במחשוב ענן.

תחילת ההוראה ביום 1 בינואר, 2023, למעט לגבי חוזים שנחתמו לפני מועד פרסום ההוראה (וכל עוד יחול מועד חידושם לפני יום 1 בינואר, 2027). ביחס לחוזים שנחתמו לאחר מועד פרסום ההוראה, תחילת ההוראה לגביהם תהיה לא יאוחר מיום 1 בינואר, 2024.

12. עדכון נוהל בנקאי תקין מס' 366 בנושא "דיווח על אירועי כשל טכנולוגי ואירועי סייבר"

ביום 22 בינואר, 2023 עדכן הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 366 בנושא "דיווח על אירועי כשל טכנולוגי ואירועי סייבר" באופן בו אוחדו הדיווחים הנדרשים מתאגיד בנקאי על "אירוע אבטחה חמור" לפיקוח על הבנקים (כמאסדר מקור מידע) חלף הצורך בביצוע דיווחים למאסדרים אחרים.

לעדכון ההוראה אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

13. עדכון נוהל בנקאי תקין מס' 368 – בנושא "בנקאות פתוחה"

בעקבות פרסום חוק שירותי מידע פיננסי, עודכן ופורסם ביום 23 בפברואר, 2022 נוהל בנקאי תקין מס' 368 בנושא "בנקאות פתוחה", וכן עדכונים נוספים במהלך השנה, המסדירים את אופן ההתנהלות הנדרש מהבנקים בהקשר לבנקאות פתוחה בישראל. בעדכון להוראה נעשו התאמות להוראות חוק שירותי מידע פיננסי החדש, התווספו הגדרות רבות רלוונטיות בהתאם לחוק, עודכנו והותאמו חובות הבנקים למתן גישה לנותן שירותי מידע פיננסי, ונקבעו פרקי הזמן להמצאת המידע. בנוסף, עודכנו והותאמו לחוק סעיפים בהוראה העוסקים בניהול הרשאת לקוח למתן גישה לנותני שירות מידע פיננסי, ועודכנו ההנחיות באשר לאופן התנהלות הבנק במקרה של חשבון משותף. התיקונים להוראה ייכנסו לתוקף במועד כניסת החוק לתוקף, באופן מדורג בהתאם לשלבים הקבועים בחוק. השלב הראשון נכנס לתוקף ביום 14 ביוני, 2022. הבנק קיבל ביום 14 ביוני, 2022, הקלות ודחיה ביישום הוראות החוק.

14. עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 בנושא "ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור

ביום 9 במאי, 2022 פורסם עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, אשר מטרתה להבהיר את האמצעים שנתונים בידי תאגיד בנקאי למתן שירותים ללקוחות אשר מבקשים להעביר לחשבון הבנק שלהם כספים שמקורם בפעילות בתחום המטבעות הווירטואליים (מטבעות דיגיטליים). במסגרת ההוראה קבע המפקח על הבנקים דרישות ייחודיות מהמערכת הבנקאית בניהול הסיכונים האמורים, הכרוכים במתן שירות תשלום אגב פעילות במטבעות וירטואליים.

במסגרת ההוראה נקבעו הגדרות למונחים בתחום, נקבעה חובה לביצוע הערכת סיכונים תקופתית לפעילות בתחום, אשר בעקבותיה יהיה על התאגיד הבנקאי לקבוע מדיניות ונהלים תוך ניהול סיכון מבוסס סיכון. הודגש כי אל לתאגיד בנקאי לסרב לתת שירות תשלום אגב פעילות במטבעות וירטואליים רק בשל עובדת היותו כרוך בהיותו נובע ממטבע וירטואלי, והכל בהתאם לקבוע בהוראה. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 9 בנובמבר, 2022. יחד עם זאת, ביום 5 במרץ, 2023 קיבל הבנק הקלה מהפיקוח על הבנקים ביישום התיקון להוראה, בקשר להעברות כספים שמקורם בפעילות בנכסים וירטואליים אל חשבונות של לקוחות הבנק. ההקלה בתוקף עד ליום 31 במרץ, 2025.

כמו-כן, ביום 5 בדצמבר, 2022, פורסם עדכון נוסף להוראה, המתייחס לתשלומי שכר לעובדים פלסטיניים באמצעות העברות בנקאיות. התיקון נלווה לחוזר המפקח מיום 30 ביוני, 2022 באותו נושא. לפי התיקון להוראה בעת ביצוע העברה בנקאית לתושב פלסטינאי, על התאגיד הבנקאי לבצע בדיקות אימות מול מאגרי המידע של רשות האוכלוסין. בדיקה זו מחליפה בדיקות אחרות שנדרשות לפי צו איסור הלבנת ההון החל על התאגידים הבנקאיים. בנוסף, בעדכון ההוראה האמור ניתנה דחיית נושא של דחיית פקיעת תוקפן של תעודות הזהות ביומטריות שהונפקו לציבור ותוקפן עתיד לפוג בקרוב. עדכון ההוראה נכנס לתוקף ביום 15 בינואר, 2023.

ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

ביאור 37 – הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה (המשך)

15. נוהל בנקאי תקין מס' 449- בנושא "פישוט הסכמים ללקוח"

ביום 12 ביוני 2022, פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 449 בנושא "פישוט הסכמים ללקוח" וזאת נוכח כניסתה לתוקף של הוראת נוהל בנקאי תקין מס' 451 בנושא "נהלים למתן הלוואות לדיור". בהתאם לתיקון זה, תאגיד בנקאי נדרש לבצע התאמות במידע ומסמכים המונגשים ללקוחות.

תחילת ההוראה ביום 1 באוגוסט, 2022 והבנק אינו צופה כי ליישומה תהיה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

16. נוהל בנקאי תקין מס' 427- בנושא "שירותי תשלום מתקדמים"

ביום 13 ביוני 2022, פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 427 בנושא "שירותי תשלום מתקדמים" אשר קובעת חובות גילוי החלות על הבנקים לעניין פעולות תשלום המתבצעות בחשבונות לקוחותיהם באמצעות אפליקציות תשלום.

בהתאם להוראה זו, בנק המנהל ללקוחות חשבון עו"ש וכן מנפיק כרטיס חיוב, יציגו ללקוחותיהם מידע אודות פרטי כל פעולת תשלום (חיוב או זיכוי) שבוצעה ע"י הלקוח או עבור הלקוח באמצעות אפליקציית תשלום (ככל שפרטים אלו התקבלו מאפליקציית התשלום). במסגרת ההוראה נקבע המידע אותו יש להציג ללקוחות וכן אופן ותדירות הצגתו. בהתאם, עם כניסת ההוראה לתוקף, הבנק יידרש לתמוך במידע שיגיע אליו מכל אפליקציות התשלום, ככל שמידע שכזה אכן יגיע מאפליקציות אלו, ולהציגו ללקוחותיו באופן ובתדירות הקבועים בהוראה. תחילתה של הוראה זו ביום 01 בפברואר, 2023.

הבנק נערך ליישום ההוראה, ולא צופה כי ליישומה תהיה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

17. נוהל בנקאי תקין מס' 451 בנושא "נהלים למתן הלוואות לדיור"

ביום 31 בינואר, 2022 פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי מס' 451 בנושא "נהלים למתן הלוואות לדיור" אשר קבע כי על תאגיד בנקאי לפרסם באופן מקוון מידע אודות תנאים לקבלת הלוואה, אשר יכלול, בין השאר, תיאור כללי של כל סוגי ההלוואות, אופן התשלום מנגנוני ריבית, סדרי קבלת הלוואה, חיובים ועמלות, סדרי פירעון, ביטוחים נדרשים והפנייה למחשבון מקוון שיפרסם. במחשבון יתאפשר ללקוח ביצוע סימולציות של תמהילי הלוואה שונים. עוד נקבע כי האישור העקרוני שיינתן ללקוח יהיה בנוסח אחיד ויכלול מידע רב, ובין השאר, תמהיל מסלולים המותאם לצרכי ומאפייני מבקש ההלוואה וכן תמהילי מסלולים אחידים בנוסח שנקבע בהוראה, ונקבעו מועדים למתן האישור העקרוני.

התיקון נכנס לתוקף ביום 31 באוגוסט, 2022. הבנק מיישם את ההוראה, ולא צופה כי ליישומה תהיה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

18. נוהל בנקאי תקין מס' 460 בנושא "הצגת נתוני פעילות בפיקדון ניירות ערך"

ביום 23 בדצמבר, 2021 פורסמה הוראה 460 בנושא "הצגת נתוני פעילות בפיקדון ניירות ערך". הוראה זו, אשר נקבעה בשיתוף עם רשות ניירות ערך, מחייבת את התאגיד הבנקאי להציג נתונים מפורטים אודות ביצועי פיקדון ני"ע שלו ללקוחותיו. ההוראה קובעת מינימום מחויב של מידע הנדרש בהצגה, אך התאגיד הבנקאי יכול להוסיף עליו מידע ופילוחים נוספים. בעדכון להוראה מיום 13 ביוני, 2022, הוחרגו חלק מהלקוחות המתוחכמים מתחולת ההוראה, וניתנו מספר הבהרות באשר לאופן הצגת הנתונים ללקוחות.

יישומה של ההוראה אינו צפוי להשפיע על דוחותיו הכספיים של הבנק.

ההוראה תיכנס לתוקף ביום 1 בינואר, 2023, למעט חובות הבנק בקשר למסירת דו"ח ללקוח לפי נב"ת 425 ("ת"ז בנקאית") בנוסח המעודכן לפי הנב"ת, אשר יכנסו לתוקפן בהקשר לת"ז בנקאית שתימסר ללקוח לכל המאוחר ביום 28 בפברואר, 2024. הבנק נערך ליישום ההוראה.

19. הוראת הדיווח לציבור מס' 620 בנושא "דוח הדירקטוריון וההנהלה" לעניין גילוי על היבטי סביבה חברה וממשל (ESG)

ביום 2 בדצמבר, 2021, פורסם עדכון להוראת הדיווח לציבור האמורה במסגרתה נקבעה חובת דיווח לציבור במסגרת דוחות ההנהלה והדירקטוריון. כך, תאגיד בנקאי יציין תמצית של מדדי סביבה, חברה וממשל עיקריים, וכן יציין היבטים מהותיים של סביבה, חברה וממשל של התאגיד הבנקאי המשתלבים ביעדים ובאסטרטגיה העסקית שלו.

בדו"ח אחריות תאגידית [ששמו ישונה ל"דוח סביבה, חברה וממשל)ESG(], אשר תדירותו עודכנה לאחת לשנה חלף אחת לשנתיים, ופרסומו יהיה לא יאוחר מסוף חודש אפריל החולפת לשנת הדיווח (למעט בשנתיים הראשונות לפרסומו), ישקול הבנק את הצורך לעדכן את הגילוי בתחום סביבה, חברה וממשל (ESG) בהתאם לתקנים ולפרקטיקות גילוי מובילות של בנקים בעולם, וייתן גילוי לתקנים הרלבנטיים לפיהם הוא פועל בתחום זה. הבנק פרסם את הדו"ח ביום 31 ביולי, 2022 באתר הבנק.

לא צפוי כי תהיה להוראה השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

20. מכתבים פיקוחיים בנושא סיכונים בפעילות מול גורמים תחת סנקציות ופתיחה וניהול חשבונות לעולים חדשים מרוסיה

ביום 8 ביוני, 2022, פרסם המפקח על הבנקים מכתב בנושא "סיכונים הכרוכים בהתקשרות עם גורמים מוכרזים ברשימות סנקציות בין לאומיות וברשימות סנקציות לאומיות של מדינות זרות". במכתב נקבע כי על התאגידים הבנקאיים לקבוע מדיניות ונהלים באשר לאופן שבו יעשה שימוש ברשימות בין-לאומיות ורשימות סנקציות לאומיות של מדינות זרות ולהתקשרות או ביצוע פעולות עם גורמים מוכרזים ברשימות כאמור. עוד נקבע במכתב כי סירוב לאשר עסקה או סירוב להתקשר בהסכם או הפסקת התקשרות בשל יישום

ביאור 37 – הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה (המשך)

מדיניות כאמור לעיל, ייחשבו סירוב סביר למתן שירות לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח). על רקע מידע שהועבר לבנק ישראל, ובכלל זאת פניות ציבור שהתקבלו, בדבר הקושי בביצוע העברות כספים לישראל והפקדתם במערכת הבנקאית ביום 16 באוגוסט, 2022, פרסם המפקח על הבנקים מכתב בנושא "פתיחת חשבון לעולים חדשים וקבלת כספים מרוסיה באמצעות המערכת הבנקאית בישראל". במכתבו הבהיר המפקח כי הפיקוח על הבנקים מייחס חשיבות גבוהה למתן שירות מיטבי לאוכלוסיית העולים החדשים באמצעות המערכת הבנקאית בישראל. מצופה, לדברי המפקח, מהתאגידים הבנקאיים להתנהל ברגישות גבוהה למצב בו נמצאים עולים חדשים בקשר עם פתיחת חשבונות וניהולם, במערכת הבנקאית וכן, לפעול באופן אחיד בפעילות מול עולים חדשים, בין הסניפים השונים של התאגיד הבנקאי ומתן מענה אחיד ומהיר לפניות הלקוחות. כמו-כן, התבקשו הבנקים להנגיש את השירותים הבנקאיים הבסיסיים, בערוצי הפעילות השונים, גם בשפה הרוסית.

ביום 2 בפברואר 2023 פרסם המפקח על הבנקים חוזר נוסף בנושא: "מתן שירות ללקוחות המערכת הבנקאית בישראל ברקע המלחמה בין רוסיה לאוקראינה ובו הוא חוזר על קריאתו לאזן בין הצורך לניהול סיכונים לנוכח החשיפה הנובעת ממשטרי הסנקציות הבינלאומיים לבין הציפייה למתן שירות מיטיבי ללקוחות. במכתבו, המפקח מנחה כי אל לתאגיד בנקאי לנהל סיכונים תוך הימנעות גורפת ממתן שירותים. הפיקוח על הבנקים הדגיש כי כל סירוב לקבלת כספים צריך להיות מגובה בנימוק מפורט של הנימוקים לסירוב וכי נדרש להגדיר את רשימת המסמכים הנדרשים על מנת לדון בבקשתו של עולה חדש לפתיחת חשבון. סירוב לפתיחת חשבון כפוף למסירת הודעה בכתב המפרטת את טעמי הסירוב. הבנק פועל בהתאם למכתבי המפקח.

21. מכתבים פיקוחיים בנושא הוגנות צרכנית

ביום 7 בספטמבר 2022, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "הוגנות צרכנית בסביבה פיננסית משתנה" ובו ציין כי בהמשך לרפורמות השונות שביצע במטרה להגביר את השקיפות ולחזק את כוח הלקוח, בכוונתו לפעול לפרסום שיעורי הריביות שהבנקים גובים/משלמים מלקוחותיהם. כמו כן, ציין המפקח כי הוא מצפה מהבנקים להסב את תשומת לב הלקוחות לסוגי הפיקדונות הקיימים ולהזמינם לבחון מה מתאים לצרכיהם, וכן להתנהל באופן הוגן כלפי לקוחות המקבלים מהם אשראי, ובכלל זה לשפר את יכולת ההבנה של לקוחותיהם בנושא, ולהתאים את מוצרי האשראי לצרכי הלקוחות. בהתאם לאמור, בנק ישראל החל לפרסם את הריביות האמורות.

בנוסף, ביום 6 באוקטובר 2022 פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "חיזוק העשייה לטובת הלקוח במסגרת תכנית העבודה", במסגרתו שב והדגיש הפיקוח את החשיבות שהוא מייחס להוגנות ולהטמעה של התנהלות פרו צרכנית, תוך הקפדה על שקיפות והגנה על אוכלוסיות, במיוחד מוחלשות. בהתאם, ציין המפקח כי כחלק מפעילותו לקידום יעד ההוגנות, הוא פועל לגיבוש מדיניות כוללת בתחום, ודרש מהבנקים לשים דגש על נושא ההוגנות, לקדם פעילות המחזקת את הטמעת תרבות ההוגנות, ולשלב נושאים אלו בתכנית העבודה השנתית.

ביום 26 בפברואר, 2023, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "נקיטת צעדים צרכניים בסביבה פיננסית משתנה". במסגרת מכתבו, פירט בנק ישראל את ציפיתו מהתאגידים הבנקאיים להתנהל ברגישות יתרה ומתוך ראיית טובת הלקוח וצרכיו. בפרט, בנק ישראל הביע ציפיה לפיה התאגידים הבנקאיים יפעלו באופן יזום להציע חלופות להקלה של נטל התשלומים על ציבור לקוחותיהם, תוך גילוי מקיף ונהיר ללקוחות, על המשמעויות קצרות הטווח והארוכות, הנלוות לאפשרויות שיועמדו בפניהם.

הבנק מתאים את התנהלותו לציפיות הפיקוחיות העולות מהמכתב ויישם אותן גם במסגרת תכנית העבודה שהכין לקראת 2023.

ממשל תאגידי ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם - תוכן עניינים

חלק א-	ממשל תאגידי וביקורת	269
	הדירקטוריון	269
	הנהלה ונושאי משרה בכירה	272
	המבקר הפנימי	273
	שכר רואה החשבון המבקר	275
	שכר נושאי משרה	276
	עסקאות עם בעל שליטה	279
חלק ב-	פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם	284
	תרשים מבנה אחזקות הבנק	284
	בעלי השליטה בבנק	284
	תמצית נתונים עיקריים ממוינים לפי מבנה הקבוצה הבנקאית	285
	רכוש קבוע ומתקנים	285
	נכסים בלתי מוחשיים	286
	הון אנושי	287
	הסכמים מהותיים	289
	רישוי, חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק	290
	חקיקה ותקינה אמריקאית	291
	עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל	292
	תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי הפעילות הפיקוחיים- פרטים נוספים	292
	דירוג האשראי של הבנק	296
חלק ג-	נספחים לדוחות השנתיים 2022	
	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	298
	נספח 2 - דוח רווח והפסד לרבעון ומאזן לסוף רבעון - מידע רב רבעוני	302
	נספח 3 – דוחות רווח והפסד - מידע רב שנתי	304
	נספח 4 – מאזן לחמש השנים האחרונות	305

חלק א- ממשל תאגידי וביקורת

הדירקטוריון

שמות חברי הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר, 2022 ועיסוקיהם [1]

שם הדירקטור/ית	העיסוק העיקרי
זאב נהרי, רו"ח [6]	יו"ר דירקטוריון הבנק.
זלמן שובל [6]	יו"ר דירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ (החברה האם); יו"ר משותף של קרן פייר.
יהודה אורבך, רו"ח [4]	יו"ר וחבר בוועדות ובגופים שונים. יועץ, סוקר ומרצה בתחום מערכות מידע וביקורת טכנולוגיית המידע.
ד"ר רות ארד [4] [5]	דירקטורית.
ליאור בן עמי [6]	מנכ"ל שותף בחברת ספייק איי טי טכנולוגיות מידע בע"מ.
שמואל אשל [2] [4]	יו"ר ועדת השקעות של קרן קוגיטו קפיטל, יועץ חיצוני לטיפול בהסדרי חוב בחברת מנורה מבטחים.
יואב נרדי [6]	דירקטור; יו"ר וועדת השקעות של הספרייה הלאומית וביד שרה.
גדעון שובל [6]	מנכ"ל ייצוא חברה להשקעות בע"מ.
אביב שנצר [6]	מנכ"ל ובעלים, שנצר ניהול סיכונים בע"מ; ייעוץ עסקי אסטרטגי לחברות וגופים שונים.

[1] פרטים נוספים על חברי הדירקטוריון של הבנק, מוצגים בהמשך בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2022.

[2] ביום 13 בינואר, 2022 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את מינויו של מר שמואל אשל כדירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות ועל פי הוראה 301. מר אשל החל את כהונתו כדירקטור חיצוני בבנק ביום 19 בפברואר, 2022.

[3] מר יעקב טננבאום חדל לכהן כדירקטור חיצוני בבנק כהגדרתו בחוק החברות ועל פי הוראה 301 ביום 19 בפברואר, 2022.

[4] דירקטור חיצוני לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") ודירקטור חיצוני לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין (להלן: "הוראה 301").

[5] ביום 3 באפריל, 2022 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את מינויה של ד"ר רות ארד כדירקטורית חיצונית כהגדרתה בחוק החברות ועל פי הוראה 301. ד"ר ארד החלה את תקופת כהונתה השלישית כדירקטורית חיצונית בבנק ביום 10 באפריל, 2022.

[6] ביום 10 באוגוסט, 2022 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את הארכת המינויים של ה"ה כדלקמן כדירקטורים בבנק: זאב נהרי (יו"ר הדירקטוריון), זלמן שובל, גדעון שובל, ליאור בן עמי, אביב שנצר ויואב נרדי.

דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית

בהתאם להוראות חוק החברות ולתקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"ו-2005, לפחות שני דירקטורים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כהגדרת המונח בחוק החברות (להלן: "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית") ולפחות שניים מבין הדירקטורים החיצוניים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית; בהתאם להוראה 301 לפחות חמישית מכלל חברי הדירקטוריון יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית;

ביום 27 בינואר 2022, דן הדירקטוריון במומחיות החשבונאית והפיננסית של הדירקטורים בבנק וזאת בהתאם למכתב שהתקבל מהפיקוח על הבנקים אצל כלל התאגידים הבנקאיים במסגרתו התבקשו התאגידים הבנקאיים לבחון מחדש את כשירותם של כלל הדירקטורים בתאגיד אשר הצהירו ואושרו כבעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. הדירקטוריון קבע כי לאחר בחינה מחודשת בנושא ועל בסיס הצהרות חברי הדירקטוריון, נמצא כי כל הדירקטורים בבנק הינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק (המעוגנת בנוהל עבודת הדירקטוריון וועדות הדירקטוריון) המספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית יהיה זה הקבוע בהוראה 301 וחוק החברות, דהיינו: (א) לפחות חמישית מכלל חברי הדירקטוריון יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ולא פחות משני דירקטורים. בנוסף, לפחות שניים מבין הדירקטורים החיצוניים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית; (ב) לפחות שניים מחברי ועדת ביקורת המשמשת גם כוועדה לבחינת דוחות כספיים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית; זאת מהנימוקים המפורטים להלן:

(א) להערכת הדירקטוריון המספר המזערי דלעיל יאפשר לדירקטוריון ולוועדת הביקורת לעמוד בחובות המוטלות עליהם בהתאם להוראות הדין ומסמכי ההתאגדות, במיוחד לאחריותם לבדיקת מצבו הכספי של הבנק ולעריכת הדוחות הכספיים;

(ב) המספר המזערי דלעיל מתחשב בגודל הבנק, במורכבות פעילותו ובמגוון הסיכונים הכרוכים בו.

במועד הדיווח, כל חברי דירקטוריון הבנק הנם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית לפי השכלתם וניסיונם כמפורט בדוח התקופתי לשנת 2022 ו/או עיסוקם העיקרי כמפורט לעיל ו/או כישוריהם וניסיונם, כמפורט להלן:

שם	כישורים וניסיון
זאב נהרי	יו"ר דירקטוריון בנק ירושלים (החל משנת 2015 – ועד מועד הדוח); כיהן במגוון תפקידים בבנק לאומי לישראל בע"מ (בשנים 1965-2011); בתפקידו האחרון כיהן כחבר הנהלה בכיר לכספים, חשבונאות ושוק ההון. עוד כיהן כיו"ר דירקטוריון בנק ערבי ישראל בע"מ וכן כיו"ר או כדירקטור בחברות מקבוצת בנק לאומי לישראל בע"מ, כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2020; כמו כן, כיהן כדירקטור בבנק לאומי ארה"ב, בבנק לאומי לישראל קורפוריישן ובחברה לישראל בע"מ. שימש כיועץ לחברת החשמל עד ליום 31 בדצמבר 2016.
זלמן שובל	יו"ר דירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ (החברה האם); יו"ר משותף של קרן פייר. כיהן כמנכ"ל בנק ליצוא, שגריר ישראל בארה"ב, יו"ר בנק ירושלים, חבר ועדת הכספים של הכנסת, חבר ועדת חוץ ובטחון של הכנסת, חבר בדירקטוריון הדסה (ישראל).
יהודה אורבך	יו"ר וחבר בוועדות ביקורת ומחשוב בגופים שונים. יועץ, בודק וסוקר ומרצה באוניברסיטאות ובמכללות בתחום מערכות מידע וביקורת טכנולוגיית מידע. כיהן כסמנכ"ל, מבקר פנימי ראשי בבנק אגוד לישראל בע"מ ובחברות הבנות של הבנק (בשנים 2000-2014).
ד"ר רות ארד	כיהנה בתפקידים שונים בחטיבת הכספים, בחטיבה לבנקאות פרטית והשקעות ובחטיבה לניהול סיכונים בבנק לאומי לישראל בע"מ, לרבות תפקיד בשלוחת בנק לאומי בחו"ל (בשנים 1982-2011); דח"צ בישראכרט (וכן יו"ר ועדת ניהול סיכונים וחברה בוועדת ביקורת) (בשנים 2011-2014); חברה בוועדת אשראי בקרן סולו (בשנים 2014-2016), אנליסטית שוק ההון במורגן גרנטי טרסט, ניו יורק (בשנים 1973-1975).
ליאור בן עמי	מנכ"ל שותף בחברת ספייק איי טי טכנולוגיות מידע בע"מ. כיהן כדירקטור בלתי תלוי ביוניקורן טכנולוגיות – שותפות מוגבלת (2020-2022); כמנכ"ל שותף בחברת הלפ פי סי המרכז לתמיכה במחשוב ביתי (בשנים 2006-2013); מנהל חטיבת מוצרי תקשורת בסימנס ישראל (בשנים 2003-2005); מנהל פיתוח עסקים ואסטרטגיה בחברת פז נפט בע"מ (בשנים 1997-2003); עוזר מנכ"ל ברשות הנמלים והרכבות (בשנים 1996-1997); מנתח חברות ביחידת הייעוץ בתחום שוק ההון והכספים; כלכלן במחלקת תכנון ובקרה עסקית בבנק הבינלאומי הראשון (בשנים 1993-1996); עוזר לכלכלן בכיר במחלקת המחקר בתחום המוניטרי בבנק ישראל (בשנים 1992-1993).
יואב נרדי	כיהן במגוון תפקידים במערכת הבנקאית: דירקטור בבנק לאומי לישראל (2010-2019); משנה למנכ"ל, בנק ירושלים (1995-2010); כלכלן ראשי, הבנק הבינלאומי הראשון (1988-1994); כמו כן, מילא מגוון תפקידים בפיקוח על הבנקים בבנק ישראל (1973-1988).
גדעון שובל	מנכ"ל ודירקטור ביצוא חברה להשקעות בע"מ.
אביב שנצר	מנכ"ל ובעלים בשנצר ניהול סיכונים בע"מ (2011- עד כה); ייעוץ עסקי אסטרטגי לחברות וגופים שונים; ממונה ציות ואכיפה בקרן השתלמות רום (2013- פברואר 2019); מנהל סיכונים בש. שלמה ביטוח (2018- פברואר 2019); מנהל סיכונים שאינם פיננסיים בקרן השתלמות לעובדי המדינה (2016- עד כה).
שמואל אשל	ייעוץ וליווי עסקי; יו"ר ועדת השקעות של קרן קוגיטו קפיטל, יועץ חיצוני לטיפול בהסדרי חוב בחברת מנורה מבטחים. כיהן כיו"ר ועדת אשראי פנימית במנורה מבטחים (2021-2022), דח"צ בבנק ירושלים (2009-2018), כסמנכ"ל בנק איגוד בתחום המשכנתאות (2004-2009); חבר הנהלת בנק איגוד, סמנכ"ל, ראש אגף עסקים של בנק איגוד (1998-2004).

פרטים נוספים אודות הדירקטוריון וועדותיו

במהלך שנת 2022 ועד מועד פרסום הדוח, חלו השינויים הבאים בהרכב הדירקטוריון:

סיימו כהונתם במהלך שנת 2022 ועד מועד פרסום הדוח:

יעקב טננבאום סיים כהונתו כדירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות ועל פי הוראה 301, ביום 19 בפברואר 2022.

מונו או חודש מינויים במהלך שנת 2022 ועד פרסום הדוח:

ביום 13 בינואר 2022 מונה מר שמואל אשל על ידי אסיפת בעלי המניות של הבנק לכהונה ראשונה כדירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות ועל פי הוראה 301. מר אשל החל לכהן כדירקטור חיצוני בבנק ביום 19 בפברואר 2022. מר אשל כיהן בין השנים 2009-2018 כדירקטור חיצוני כאמור בבנק.

ביום 3 באפריל 2022 מונתה ד"ר רות ארד על ידי אסיפת בעלי המניות של הבנק לכהונה שלישית כדירקטורית חיצונית כהגדרתה בחוק החברות ועל פי הוראה 301. ד"ר ארד החלה את כהונתה השלישית כדירקטורית חיצונית בבנק ביום 10 באפריל 2022.

ביום 10 באוגוסט, 2022, אישרה האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות של הבנק את מינוי מחדש של הדירקטורים (אשר אינם דירקטורים חיצוניים) זאב נהרי (יו"ר הדירקטוריון), זלמן שובל, גדעון שובל, ליאור בן עמי, אביב שנצר ויואב נרדי, לתקופת כהונה של כ-3 שנים שהחלה במועד מינויים באסיפה הכללית ותסתיים באסיפה השנתית שתזומן בשנת 2025.

הרכב הדירקטוריון ליום פרסום הדוח:

ליום פרסום הדוח מונה דירקטוריון הבנק 9 דירקטורים בהם 3 דירקטורים חיצוניים כהגדרתם בחוק החברות שהינם גם דירקטורים חיצוניים על פי הוראה 301.

מספר הדירקטורים כאמור לעיל הנו בהתאמה לסעיף 22 להוראה 301 כפי שתוקנה בחודש יולי, 2017 ולפיה דירקטוריון תאגיד בנקאי יורכב מלא יותר מ- 10 דירקטורים ולא פחות מ- 7 דירקטורים (יצוין, כי בהתאם לאישור המפקח יוכל התאגיד הבנקאי למנות יותר מ- 10 חברים אם הוא סבור כי הדבר נדרש לצורך תפקודו התקין של הדירקטוריון).

ביום 30 ביוני, 2022, אישר דירקטוריון הבנק בהתאם לסעיף 28 (ה) להוראה 301 כפי שתוקנה בחודש יולי, 2017, מדיניות לעניין משך כהונה מקסימלי של יו"ר הדירקטוריון. בהתאם למדיניות הדירקטוריון כאמור, התקופה המרבית שנקבעה לכהונה של יו"ר דירקטוריון הבנק על פי המדיניות הנה 10 שנים. כמו כן, באותו מועד, אישר דירקטוריון הבנק בהתאם לסעיף 34 (ה) להוראה 301 מדיניות לעניין משך כהונה של יו"ר וועדה דירקטוריונית. התקופה המקסימאלית של יו"ר וועדה יהיה עד ל- 6 שנים מיום קבלת ההחלטה, אולם תתאפשר הארכה לתקופה של עד 3 שנים נוספות בנסיבות המפורטות במדיניות.

ועדות הדירקטוריון והרכביהן:

נכון למועד פרסום הדוח, ועל פי החלטת הדירקטוריון מיום 24 בפברואר 2022, הרכבי ועדות הדירקטוריון הנם, כדלקמן:

ועדת ביקורת (המשמשת גם כוועדה לדיון בדוחות כספיים, וועדת תגמול וועדה לאישור עסקאות עם אנשים קשורים)– ה"ה יהודה אורבך (יו"ר) (דח"צ), שמואל אשל (דח"צ), ד"ר רות ארד (דח"צ), יואב נרדי, אביב שנצר.

ועדה לניהול סיכונים – ה"ה זאב נהרי (יו"ר), גדעון שובל, ד"ר רות ארד (דח"צ), שמואל אשל (דח"צ), יואב נרדי.

ועדה לתכנון הון ואסטרטגיה – ה"ה זאב נהרי (יו"ר), גדעון שובל, שמואל אשל (דח"צ), יהודה אורבך (דח"צ), אביב שנצר.

וועדת משאבים, טכנולוגיות מידע וחדשנות טכנולוגית – ה"ה יהודה אורבך (יו"ר)(דח"צ), ליאור בן עמי, ד"ר רות ארד (דח"צ), יואב נרדי, אביב שנצר.

הערה:

ביום 27 בינואר, 2022 החליט הדירקטוריון על הקמת וועדה לאיתור מנכ"ל (וועדת אד הוק) שחבריה היו כדלקמן: זאב נהרי (יו"ר), גדעון שובל, יהודה אורבך (דח"צ). הועדה סיימה את תפקידה לאחר איתור ואישור כהונתו של מר יאיר קפלן לתפקיד מנכ"ל הבנק.

בשנת 2022 התקיימו 17 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו-46 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

לפרטים אודות התשלומים ששולמו לחברי הדירקטוריון ראה בהמשך בדוח התקופתי תקנה 21.

הנהלה ונושאי משרה בכירה

ביום 16 בינואר 2022 הודיע מנכ"ל הבנק היוצא, מר גיל טופז, ליו"ר הדירקטוריון על כוונתו לסיים את כהונתו כמנכ"ל הבנק. מר טופז סיים את כהונתו כמנכ"ל הבנק ביום 14 באפריל 2022.

ביום 24 בפברואר 2022 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר יאיר קפלן כמנכ"ל הבנק, מר קפלן החל את עבודתו ביום 1 באפריל 2022 לתקופת חפיפה עם המנכ"ל היוצא, מר גיל טופז, והחל מיום 14 באפריל 2022 החל מר קפלן לכהן כמנכ"ל הבנק.

ביום 30 ביוני 2022 אישר דירקטוריון הבנק את מינויה של גב' אירנה פורטניק כמשנה למנכ"ל, מנהלת חטיבת משאבים וחדשנות טכנולוגית. גב' פורטניק החלה לכהן כנושאת משרה בבנק בתפקידה הנ"ל ביום 18 באוקטובר 2022.

ביום 1 באוקטובר 2022 חדלה, גב' כרמלה אבנר, לכהן כמשנה למנכ"ל, מנהלת חטיבת משאבים וחדשנות טכנולוגית.

חברי הנהלת הבנק ליום 31 בדצמבר 2022[5] [6]	
יאיר קפלן[4]	מנכ"ל
משה עומר[3]	משנה בכיר למנכ"ל, מנהל חטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי
יעקב פלד, רו"ח [2]	משנה למנכ"ל מנהל החטיבה הקמעונאית.
אירנה פורטניק [7]	משנה למנכ"ל, מנהלת חטיבת משאבים וחדשנות טכנולוגית
שרית וייסטוך, עו"ד	סמנכ"ל, היועצת המשפטית, מנהלת אגף הייעוץ המשפטי
אלכס זלצמן, רו"ח	סמנכ"ל, מנהל אגף כספים וחשבונאי ראשי
בעז ליבוביץ	סמנכ"ל, מנהל הסיכונים הראשי ומנהל חטיבת הסיכונים
לירן עובדיה	סמנכ"ל, מנהל חטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים
נושאי משרה שאינם חברי הנהלה ליום 31 בדצמבר 2022	
רון שגיא [8]	סמנכ"ל, מבקר פנימי ראשי, במעמד חבר הנהלה
אודי גלעדי	מנהלת משאבי אנוש
מיכל קופרשטיין, עו"ד	מזכירת הבנק וחברות בנות

(1) פרטים נוספים אודות נושאי המשרה בבנק (שאינם דירקטורים), מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2022 ובאתר המגנא של רשות ניירות-ערך: http://www.magna.isa.gov.il.

(2) ביום 26 באוקטובר, 2021 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר יעקב פלד כמשנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית חלף מר דודי לוי שסיים כהונתו. מר פלד החל לכהן כנושא משרה בבנק בתפקידו הנ"ל מיום 20 בינואר, 2022.

(3) ביום 24 בפברואר, 2022 אישר דירקטוריון הבנק את קידומו של מר משה עומר לדרג משנה בכיר למנכ"ל.

(4) ביום 1 באפריל, 2022 החל מנכ"ל הבנק, מר יאיר קפלן, את עבודתו בבנק לתקופת חפיפה עם המנכ"ל היוצא, מר גיל טופז והחל מיום 14 באפריל, 2022 החל לכהן כמנכ"ל הבנק.

(5) ביום 14 באפריל, 2022 חדל מנכ"ל הבנק היוצא, מר גיל טופז, לכהן בתפקידו כמנכ"ל הבנק.

(6) ביום 1 באוקטובר, 2022 חדלה גב' כרמלה אבנר לכהן כמשנה למנכ"ל וכמנהלת חטיבת משאבים וחדשנות.

(7) ביום 30 ביוני 2022, אישר דירקטוריון הבנק את מינויה של גב' אירנה פורטניק כמשנה למנכ"ל, מנהלת חטיבת משאבים וחדשנות חלף גב' כרמלה אבנר שסיימה כהונתה. גב' פורטניק החלה לכהן כנושאת משרה בבנק בתפקידה הנ"ל ביום 18 באוקטובר, 2022.

(8) ביום 6 בפברואר, 2023 אישר הפיקוח על הבנקים את מינויה של הגב' מירית תשובה, כסמנכ"ל, מבקרת פנימית ראשית, במעמד חברת הנהלה. ביום 12 במרץ, 2023 החלה גב' תשובה את עבודתה בבנק לתקופת חפיפה עם המבקר הפנימי היוצא, מר רון שגיא והחל מיום 1 באפריל, 2023 תחל לכהן כמבקרת הפנים של הבנק.

המבקר הפנימי

מר רון שגיא מכהן כמבקר הפנימי של הבנק החל מיום 20 במרץ 2012. הוא בעל תואר ראשון בכלכלה מהאוניברסיטה העברית. מר רון שגיא בעל ניסיון רב בתחום הבנקאות. בשנים 2003 עד 2010 כיהן כסמנכ"ל ומנהל אגף התפעול והתשתיות הבנקאיות של הבנק והחל מדצמבר 2010 ועד למינויו כמבקר הפנימי של הבנק כיהן כמ"מ וכסגן המבקר הפנימי.

המבקר הפנימי עומד בתנאים הקבועים בסעיף 3 (א') לחוק הביקורת הפנימית, בהוראת סעיף 146(ב) לחוק החברות התשנ"ט–1999, וכן בהוראת סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב–1992. המבקר הפנימי אינו בן משפחה של נושא משרה אחר או בעל עניין בבנק, אין לו קשרים עסקיים מהותיים עם הבנק וכן אינו מחזיק במישרין בניירות ערך של הבנק. המבקר הפנימי האחראי גם על היחידה לטיפול בתלונות הציבור, אינו משמש בתפקיד נוסף על תפקידיו אלה, בנוסף, המבקר הפנימי לא משמש בתפקיד אחר מחוץ לבנק אשר יוצר או עלול ליצור ניגוד עניינים עם תפקידו כמבקר פנימי.

ביום 22 באוקטובר, 2020, אישר דירקטוריון הבנק את הארכת כהונתו של המבקר הפנימי החל מיום 30 באוקטובר, 2020, לתקופת כהונה נוספת בת שנתיים ימים, תוך אפשרות למתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים, בכתב ומראש, לסיום תקופת ההתקשרות קודם למועד זה.

ביום 28 ביולי 2022, אישר דירקטוריון הבנק הארכה נוספת של כהונתו של המבקר הפנימי עד ליום 31 במרץ 2023. תנאי כהונתו של מבקר הפנימי הראשי נותרו ללא שינוי לעומת התנאים להם הוא זכאי בטרם למועד ההארכה.

בתאריך 29 בדצמבר 2022, אישר הדירקטוריון את מינויה של גב' מירית תשובה לתפקיד מבקרת הפנים של הבנק, במעמד של סמנכ"ל, ובמעמד חבר הנהלה. ביום 6 בפברואר 2023 אישר הפיקוח על הבנקים את מינויה של הגב' מירית תשובה, כסמנכ"ל, מבקרת פנימית ראשית, במעמד חברת הנהלה. ביום 12 במרץ, 2023 החלה גב' תשובה את עבודתה בבנק לתקופת חפיפה עם המבקר הפנימי היוצא, מר רון שגיא והחל מיום 1 באפריל, 2023 תחל לכהן כמבקרת הפנים של הבנק.

עובדי הביקורת הפנימית עומדים בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 307 – פונקציית הביקורת הפנימית ומתמנים רק בהסכמתו של המבקר.

הממונה על המבקר הפנימי הוא יושב ראש הדירקטוריון של הבנק.

היקף העסקת המבקר הפנימי וצוות העובדים הכפוף לו עמד בשנת 2022 על כ-10.5 משרות בממוצע שנתי, (כולל עריכת ביקורת פנימית באמצעות גורמי חוץ מקצועיים בהיקף משרה של כ-2 משרות). היקף המשרות לתחום פניות הציבור עמד, בשנת 2022, על 2.5 משרות.

המבקר הפנימי מונה גם כמבקר הפנימי בכל החברות הבנות של הבנק, ועבודת הביקורת בהן משולבת בתוכנית הביקורת של קבוצת הבנק.

תכנית הביקורת

הביקורת הפנימית בבנק פועלת בהתאם לתכנית עבודה שנתית המתבססת על תכנית העבודה הרב-שנתית של פונקציית הביקורת, המורכבת מתכנית עבודה לשנה השוטפת ותכנית עבודה לשנתיים הבאות.

תכנית העבודה הרב-שנתית מתייחסת למרבית נושאי הביקורת ובכללם: היחידות הארגוניות של הבנק, חברות הבנות ותאגידי העזר, תהליכי העבודה, המוצרים המשווקים והמערכות הממוחשבות. כמו כן, הביקורת הפנימית מבקרת את תהליכי ניהול החשיפות של הבנק לסיכונים השונים, כגון: סיכוני האשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעולים (לרבות סיכוני מעילה והונאה), סיכוני ציות וכיוצא בזאת. כמו כן, הביקורת הפנימית עוקבת אחר אופן תיקון הליקויים המהותיים המתגלים בעבודת הביקורת של המבקר הפנימי, של רואה החשבון המבקר ושל המפקח על הבנקים בבנק ישראל. דוח שנתי מסכם מוגש אחת לשנה ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל הבנק, לחברי ועדת הביקורת ולדירקטוריון.

תכניות העבודה, השנתית והרב-שנתית נערכות בהתאם לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב–1992, ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 307 – פונקציית הביקורת הפנימית.

תכנית העבודה הרב-שנתית נגזרת ממתודולוגיה שיטתית של הערכת סיכונים ובקרות, אשר על-פיה נקבעת תדירות הביקורת בכל נושא ונושא, בהתאם להערכת סיכונים.

לגבי נושאים בעלי סיכון גבוה יותר, נקבע כי תדירות הביקורת תהיה שנה ובנושאים בעלי סיכון נמוך יותר, תדירות הביקורת הינה עד 3 שנים. במהלך שנת 2018 הוכנה ואושרה בוועדת הביקורת ובדירקטוריון, בסיוע חברה חיצונית, תכנית עבודה רב שנתית על בסיסה מוכנות תכניות העבודה השנתיות. מידי שנה נערך עדכון של התכנית הרב שנתית במסגרתו נלקחים בחשבון שינויים במבנה הארגוני, שינויים והתפתחויות בפעילות העסקית התפעולית וניהול הסיכונים, הוראות רגולטוריות, ממצאי ביקורת ועוד.

תכנית העבודה השנתית נגזרת כאמור, מתכנית העבודה הרב שנתית.

ועדת הביקורת והדירקטוריון דנו ואישרו את העדכון לתכנית העבודה הרב שנתית ואת תכנית עבודה לשנת 2022 ובכלל זה את משאבי הביקורת הפנימית בהתאמה לנדרש על-פי התכנית הרב-שנתית החדשה.

כחלק מתהליך הטמעת ה-ICAAP בבנק ועל פי הנחיות המפקח על הבנקים, נדרש כי גורם בלתי תלוי יאתגר ויאבחן את התהליך המתבצע על-ידי הבנק. הביקורת הפנימית של הבנק נקבעה כגורם הבלתי תלוי שמתפקידו להכין את מסמך הסקירה הבלתי תלויה. מסמך הסקירה הבלתי תלויה סוקר את המערכת לניהול הסיכונים שמיושמת על-ידי הבנק, את היחס בין הסיכון לבין רמת ההון של התאגיד הבנקאי, ואת המתודולוגיה שפותחה לניטור הציות למדיניות ההון הפנימית. מסמך הסקירה הבלתי תלויה כולל פירוט של תהליכי הבחינה והבקרות שיושמו, הגורם שביצע אותם, וכן, מסקנות עיקריות העולות מהסקירה. המסמך מוצג בפני ועדת הביקורת והדירקטוריון.

תכנית העבודה השנתית והרב-שנתית לשנת 2022 נדונה ואושרה על-ידי ועדת הביקורת ביום 23 בדצמבר, 2021 ולאחריה על ידי הדירקטוריון בישיבתו מיום 28 בדצמבר, 2021.

במהלך שנת 2022 פעלה הביקורת הפנימית בהתאם לתכנית עבודה זו. תכניות העבודה השנתית והרב-שנתית מותירות בידי המבקר הפנימי שיקול דעת לסטות מהן ובתנאי שיעדכן את יו"ר הדירקטוריון ואת יו"ר ועדת הביקורת באופן שוטף ויקבל את אישורם לכך.

עסקאות מהותיות, שמבוצעות על-ידי הבנק, במידה וקיימות, מדווחות למבקר הפנימי ונבחנות על-ידו, לרבות תהליך אישורן של אותן העסקאות.

המבקר הפנימי, רשאי במסגרת התקציב המאושר, להיעזר ביועצים חיצוניים לביצוע עבודות ביקורת הדורשות ידע ומומחיות מיוחדים ו/או במקרים של תקן משרות חסר.

המבקר הפנימי פועל על פי התקנים המקצועיים של הלשכה העולמית של המבקרים הפנימיים (IIA) בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתאם לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב–1992.

ברבעון האחרון של שנת 2021 בוצע תהליך הערכה חיצונית לאיכות פעילות הביקורת הפנימית של הבנק ובחינת עמידתה בעריכת דוחות הביקורת בהתאמה לתקנים מקצועיים מקובלים. ממצאי הערכה זו הוצגו בפני ועדת הביקורת ביום 25 בינואר, 2022 ובדירקטוריון ביום 1 במרץ, 2022. מידי שנה מבצעת הביקורת הפנימית הליך פנימי של הערכת איכות עבודת פונקציית הביקורת הפנימית אשר ממצאיה מוצגים בפני ועדת הביקורת.

למבקר הפנימי ניתנת גישה חופשית למידע, בהתאם לקבוע בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב–1992 ובהתאם לסעיף 30 בנוהל בנקאי תקין מס' 307 – פונקציית הביקורת הפנימית, ובכלל זה, קיימת גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות לנתונים הכספיים הגנוזים באותן המערכות, ונתוני החברות הבנות.

התייחסות לתאגידים המהווים החזקות מהותיות

המבקר הפנימי משמש גם כמבקר הפנימי של כל החברות הבת של הבנק. חברות הבת כלולות בתכניות העבודה השנתית והרב-שנתית ומבוקרות בתדירות שנקבעה בהתאם להערכת הסיכונים והבקרות הקיימות, כמפורט בסעיף הקודם.

דוחות ביקורת ודיונים עליהם

על-פי נוהל עבודת ועדת הביקורת של הדירקטוריון ונוהל עבודת המבקר הפנימי הנגזר ממנו, כל דוח ביקורת מוגש בכתב לגורם המבוקר, למנהל הכללי, ליושב ראש הדירקטוריון וליושב ראש וועדת הביקורת. לגבי כל דוח ביקורת מתקיים דיון עם המבוקרים וכן נערך דיון מסכם על הממצאים וההמלצות המהותיות עם חברי ההנהלה ובמידת הצורך עם מנכ"ל הבנק. דוחות הביקורת מובאים גם לדיון בוועדת הביקורת וזאת לאחר קבלת ההתייחסות המתאימה לממצאי הדוח מהגורם המבוקר וממנכ"ל הבנק. דוחות ביקורת מהותיים נדונים בוועדת הביקורת.

סיכום פעילות הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2022 נדון בהנהלת הבנק ולאחר מכן בוועדת הביקורת ביום 8 בספטמבר, 2022 ובדירקטוריון ביום 22 בספטמבר, 2022. סיכום הפעילות השנתי לשנת 2022 נידון בהנהלת הבנק ולאחר מכן בוועדת הביקורת ביום 19 בפברואר, 2023 ובדירקטוריון ביום 28 בפברואר, 2023.

במקרה בו מתגלים ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דיווח מידי למנכ"ל, יו"ר ועדת הביקורת ויו"ר הדירקטוריון.

הדוחות על סיכום פעילות הביקורת הפנימית ועל אופן ומידת יישום המלצות הביקורת הפנימית מוגשים גם ליו"ר הדירקטוריון ולמנכ"ל הבנק.

הערכת הדירקטוריון

אחת לשנה מקיימת ועדת הביקורת ישיבה עם המבקר הפנימי לבדו. ישיבה זו התקיימה לאחרונה ביום 22 בינואר 2023.

על סמך הדיווחים השוטפים המוגשים על-ידי המבקר הפנימי ועל-פי נהלי העבודה של פונקציית הביקורת הפנימית, הניחה ועדת הביקורת את דעתה לגבי עמידת מבקר הפנים בתקנים המקצועיים שלפיהם ערך את דוחות הביקורות על פעולות הבנק השונות. בנוסף, ועדת הביקורת ניהלה סקירה על עבודת פונקציית הביקורת הפנימית שבוצעה על-ידי גורם חיצוני וזאת בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 307 – הביקורת הפנימית.

ועדת הביקורת והדירקטוריון סבורים כי לשכר ולתשלומים אשר ניתנים למבקר הפנימי אין השפעה על הפעלת שיקול דעתו המקצועי של המבקר.

הדירקטוריון וועדת הביקורת סבורים שההיקף, האופי, רציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקר הפנימי סבירים, ויש בהם כדי לתת מענה הולם וכדי למלא אחר יעדי הביקורת הפנימית בבנק.

תגמול המבקר הפנימי

עלות שכרו של המבקר הפנימי הסתכמה בשנת הדוח לסך של 1,486 אלפי ש"ח.

שכר רואה החשבון המבקר[1][2][3][4][5][6][7]

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2022	2021
	באלפי ש"ח	
עבור פעולות הביקורת [5]		
רו"ח המבקר	1,412	1,412
עבור שירותים הקשורים לביקורת [6]		
רו"ח המבקר	23	35
עבור שירותי מס [7]		
רו"ח המבקר	408	515
עבור שירותים אחרים [8]		
רו"ח המבקר	606	1,456
סה"כ שכר של רו"ח מבקרים	**2,449**	**3,418**

(1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואה החשבון המבקר בעבור פעולות הביקורת עבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו- 167 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.

(2) שכר רואה החשבון המבקר כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידים בשליטתם וכן כולל תשלומים ע"פ חוק מע"מ.

(3) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.

(4) רואה החשבון של הבנק משנת 2003 ועד היום הינם קוסט פורר גבאי את קסירר.

(5) ביקורת דוחות כספיים שנתיים וסקירת דוחות ביניים.

(6) כולל בעיקר: תשקיפים.

(7) שירותי מס שוטפים והכנת דוחות לרשויות מס.

(8) הקיטון בשנת 2022 נובע בעיקרו מכך שבשנת 2021 ניתן ייעוץ בעניין הוראות המפקח על הבנקים בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL).

להלן פירוט ההטבות והסכומים ששולמו או נרשמו בגינם הפרשות ליו"ר הדירקטוריון ולחמשת מקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (באלפי ש"ח)										
פרטי מקבל התגמולים			תגמולים בעבור השירותים						תגמולים אחרים	סה"כ
שם	תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון התאגיד	שכר [1]	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר	מענק[2]	הטבה בשל תשלום מבוסס מניות	ריבית [3]		
א. זאב נהרי [4]	יו"ר הדירקטוריון	מלא	-	2,492	-	-	-	-	2,492	
ב. יאיר קפלן [5]	מנכ"ל	מלא	-	1,502	-	400	-	-	1,902	
ג. יעקב פלד [6]	משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית	מלא	-	1,396	-	594	-	-	1,990	
ד. משה עומר[7]	משנה בכיר למנכ"ל, מנהל חטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי	מלא	-	1,220	-	536	-	-	1,756	
ה. לירן עובדיה [8]	סמנכ"ל, מנהל חטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים	מלא	-	1,201	40	454	-	-	1,695	
ו. כרמלה אבנר [9]	משנה למנכ"ל, מנהלת חטיבת משאבים וחדשנות טכנולוגית	מלא	-	1,389	-	164	-	-	1,553	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (באלפי ש"ח)										
פרטי מקבל התגמולים			תגמולים בעבור השירותים						תגמולים אחרים	סה"כ
שם	תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון התאגיד	שכר [1]	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר	מענק[2]	הטבה בשל תשלום מבוסס מניות	ריבית [3]		
א. זאב נהרי [4]	יו"ר הדירקטוריון	מלא	-	2,170	-	-	-	-	2,170	
ב. גיל טופז [10]	מנכ"ל	מלא	-	2,186	-	300	-	-	2,486	
ג. משה עומר [7]	משנה בכיר למנכ"ל, מנהל חטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי	מלא	-	1,128	-	492	-	-	1,620	
ד. לירן עובדיה[8]	סמנכ"ל, מנהל חטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים	מלא	-	1,008	181	492	-	-	1,681	
ה. רון שגיא [11]	סמנכ"ל, מבקר פנימי ראשי במעמד חבר הנהלה	מלא	-	1,122	59	400	-	-	1,581	
ו. דוד לוי [12]	משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית	מלא	-	1,532	-	-	-	-	1,532	

(1) כולל הפרשות לפיצויים, תגמולים, קרן השתלמות, ביטוח לאומי וכן תנאים נלווים לשכר ולרבות מענק הסתגלות שניתן עד 3 משכורות חודשיות218

(2) מענק: כולל מענק שנתי משתנה שהופרש בגינו בשנת הדוח וטרם שולם ונכלל ברווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות, וכן מענק חתימה ששולם בשנת הדוח. יצוין כי תשלום המענק השנתי המשתנה כפוף לאישור האסיפה הכללית. לאור עמידת הבנק בתנאי הסף ולרבות "שעור התשואה" של הבנק בשנת 2022 כהגדרתו במדיניות התגמול לנושאי משרה לשנים 2020-2022 (להלן: "מדיניות התגמול"), אשר עמד על מעל 8.25% ועמידה ביחס הלימות ההון הנדרש בהתאם להוראות המקפח על הבנקים לשנת 2022 ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון ובכפוף לאישור האסיפה, ישולמו מענקים לנושאי המשרה בגין שנת 2022 כמפורט בטבלה להלן. פריסת המענק תתבצע בהתאם למדיניות התגמול,

הואיל ו-"שיעור התשואה" כהגדרתו גבוה מ-6%, בהתאם למדיניות התגמול לנושאי משרה, התגמול הנדחה בגין שנת 2021 ישולם , בשנת הדוח.

(3) לא קיימות הלוואות עם הטבות ריבית.

(4) מר זאב נהרי – מכהן כיושב ראש הדירקטוריון של הבנק החל מיום 11 באוקטובר 2015. ביום 10 באוקטובר 2019 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, בהתאם להחלטת הדירקטוריון ולאחר אישור וועדת התגמול את מינויו מחדש לתקופת כהונה נוספת בת 4 שנים בהיקף של משרה מלאה החל מיום 11 לאוקטובר 2019. לפרטים לגבי תנאי העסקתו ראה ביאור 33.

(5) מר יאיר קפלן - מנכ"ל הבנק, החל מיום 1 באפריל 2022 את עבודתו בבנק לתקופת חפיפה עם המנכ"ל היוצא, מר גיל טופז ומכהן בתפקידו החל מיום 14 באפריל 2022 – לפרטים אודות תנאי העסקתו ראה ביאור 33.

(6) מר יעקב פלד – מנהל החטיבה הקמעונאית. מועסק בבנק החל מיום 20 בינואר 2022, על פי הסכם ההעסקה אישי. שכרו החודשי של מר פלד צמוד למדד המחירים לצרכן. סכום המענק בשנת הדוח כולל מענק חתימה.

(7) מר משה עומר - מנהל חטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי. מועסק בבנק החל מיום 15 בדצמבר 2013, על פי הסכם ההעסקה אישי. שכרו החודשי של מר עומר צמוד למדד המחירים לצרכן.

(8) מר לירן עובדיה - מנהל חטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים. מועסק בבנק החל מיום 1 בספטמבר 2008 והחל לכהן בתפקידו הנ"ל ביום 29 בספטמבר 2019 על פי הסכם העסקה אישי. שכרו החודשי של מר עובדיה צמוד למדד המחירים לצרכן.

(9) גב' כרמלה אבנר- כיהנה בתפקיד משנה למנכ"ל, מנהלת חטיבת משאבים וחדשנות טכנולוגית החל מיום 1 בינואר 2022 ועד ליום 1 באוקטובר 2022. גב' אבנר הועסקה בבנק על פי הסכם העסקה אישי ושכרה החודשי היה צמוד למדד המחירים לצרכן. בקשר עם סיום העסקתה, ובכפוף לעמידתה בהתחייבותה לאי-תחרות בבנק, קיבלה הגב' אבנר מענק הסתגלות בגובה שלושה חודשי שכר בהתאם למדיניות התגמול לנושאי משרה של הבנק.

(10) מר גיל טופז – מנכ"ל הבנק היוצא, כיהן כמנכ"ל הבנק החל מיום 1 בנובמבר 2015 ועד ליום 14 באפריל 2022 – לפרטים אודות תנאי העסקתו ראו ביאור 33 לדוחות הכספים. בקשר עם סיום העסקתו, ובכפוף לעמידתו בהתחייבותו לאי-תחרות בבנק, קיבל מר טופז מענק הסתגלות בגובה שלושה חודשי שכר בהתאם למדיניות התגמול לנושאי משרה של הבנק.

(11) מר רון שגיא - המבקר הפנימי הראשי, מועסק בבנק החל מיום 20 בפברואר 1998 והחל לכהן בתפקידו הנ"ל ביום 20 למרץ 2012 על פי הסכם העסקה אישי, ביום 22 באוקטובר,2020 אישר דירקטוריון הבנק את הארכת כהונתו של המבקר הפנימי החל מיום 30 באוקטובר, 2020 לתקופה נוספת בת שנתיים, תוך אפשרות למתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים, בכתב ומראש לסיום תקופת ההתקשרות קודם למועד זה. ביום 28 ביולי 2022, אישר דירקטוריון הבנק הארכה נוספת של כהונתו של המבקר הפנימי עד ליום 31 במרץ 2023. תנאי כהונתו של מבקר הפנימי הראשי נותרו ללא שינוי לעומת התנאים להם הוא זכאי בטרם למועד ההארכה. שכרו החודשי של מר שגיא צמוד למדד המחירים לצרכן. מר שגיא צפוי לסיים את כהונתו כמבקר הפנימי הראשי של הבנק ביום 31 במרץ 2023. בחודש מרץ 2023 אישר הדירקטוריון, מענק הסתגלות למר שגיא של 3 משכורות חודשיות בהתאם למדיניות התגמול לנושאי משרה של הבנק.

(12) מר דוד לוי - כיהן כמנהל החטיבה הקמעונאית.הועסק בבנק והחל לכהן בתפקידו ביום 1 בנובמבר, 2016 ועד ליום 26 בנובמבר 2021. מר לוי הועסק בבנק על פי הסכם העסקה אישי. שכרו החודשי של מר לוי היה צמוד למדד המחירים לצרכן. בחודש אוקטובר 2021 אישר הדירקטוריון, מענק הסתגלות למר לוי של 3 משכורות חודשיות בהתאם למדיניות התגמול לנושאי משרה של הבנק.

(13) לפרטים בדבר מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2022.

מתן התחייבות לשיפוי נושאי משרה בבנק ובחברות הבת שלו

לפרטים בדבר מתן התחייבות לשיפוי נושאי משרה בבנק ובחברות הבת שלו ראו פרק עסקאות בעלי שליטה לדוח זה להלן.

מתן התחייבות לפטור נושאי משרה בבנק ובחברות הבת שלו

לפרטים בדבר מתן התחייבות לפטור נושאי משרה בבנק ובחברות הבת שלו ראו פרק עסקאות בעלי שליטה לדוח זה להלן.

מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2022- 2020

לפרטים בדבר מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2020-2022 ראו ביאור 22 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2020.

ודוח מיידי לזימון האסיפה הכללית מיום 5 לנובמבר 2019 (אסמכתא מספר: 2019-01-094800) ודוח על תוצאות האסיפה מיום 11 בדצמבר 2019 (אסמכתא מספר: 2019-01-108348) וכן עדכון מדיניות התגמול במסגרת דוח מיידי לזימון האסיפה הכללית מיום 21 באפריל 2021 (אסמכתא מספר: 2021-01-067686) ומיום 23 במרץ 2022 (אסמכתא מספר: 2022-01-033391) ודוח תוצאות האסיפה מיום 13 במאי 2021 (אסמכתא מספר: 2021-01-085776) ומיום 28 באפריל 2022 (אסמכתא מספר: 2022-01-052348).

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2022- 2020

לפרטים בדבר מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק לשנים 2022- 2020 ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2021.

מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2025- 2023

לפרטים בדבר מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2023-2025 ראו ביאור 22 לדוחות הכספיים.

ודוח מיידי לזימון האסיפה הכללית מיום 30 באוקטובר 2022 (אסמכתא מספר: 2022-01-131215) ודוח על תוצאות האסיפה מיום 4 בדצמבר 2022 (אסמכתא מספר: 2022-01-146740).

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2023-2025

לפרטים בדבר מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק לשנים 2023-2025 ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.

עסקאות עם בעל שליטה

בחודש פברואר 2010 קיבלה ועדת הביקורת לראשונה החלטה לגבי סיווג עסקאות בנקאיות (חריגות ושאינן חריגות) ועסקאות שאינן בנקאיות (זניחות ושאינן זניחות). ההחלטה המקורית התקבלה לאחר דיונים מול רשות ניירות ערך ואיגוד הבנקים ביחס למתכונת מוסכמת לדיווח על עסקאות עם בעלי שליטה, בחלוקה בין עסקאות בנקאיות (חריגות ושאינן חריגות) ועסקאות שאינן בנקאיות (זניחות ושאינן זניחות). במסגרת ההסכמות נקבע כי עסקאות בנקאיות שאינן חריגות תפורטנה במסגרת הדוחות השנתיים באופן מצטבר.

כמו כן, תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים) מחייבות לתת גילוי בדוח התקופתי על כל העסקאות עם בעלי שליטה, למעט עסקאות זניחות, תוך הפרדה בין עסקאות חריגות לעסקאות שאינן חריגות.

ועדת הביקורת מאשרת, אחת לשנה, את הקריטריונים לאבחנה בין עסקאות בנקאיות חריגות ושאינן חריגות וכן קריטריונים להגדרת עסקאות שאינן בנקאיות זניחות ושאינן זניחות (לפרטים בדבר ההחלטה של וועדת הביקורת הנ"ל ראו בתיאור העסקאות עם בעל שליטה בדוח השנתי של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2016 אשר פורסם ביום 28 בפברואר, 2017 המובא פה על דרך ההפניה בעמוד 249 וכן בדוח השנתי של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2017 אשר פורסם ביום 27 בפברואר, 2018 המובא פה על דרך ההפניה בעמוד 241) וכפי שאושר מעת לעת, לאורך השנים.

ביום 15 במרץ, 2023, אישרה מחדש ועדת הביקורת את החלטתה מיום 15 במרץ, 2022 הנ"ל. תוקף ההחלטה הינו עד למועד פרסום הדוחות הכספיים לשנת 2023.

להלן פירוט בדבר הקריטריונים כאמור שנקבעו כאמור בישיבת ועדת ביקורת הנ"ל בחלוקה לעסקאות בנקאיות ושאינן בנקאיות, כדלקמן:

הגדרות:

לצורך ההחלטות לעיל, על כל סעיפיהן, תהייה למונחים הבאים המשמעות המפורטת להלן:

"ההון הפיקוחי" - כהגדרת מונח זה בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 של המפקח על הבנקים.

"חבות" - כהגדרת מונח זה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 של המפקח על הבנקים.

"עסקה" – חוזה או התקשרות וכן החלטה חד צדדית של חברה בדבר הענקת זכות או טובת הנאה אחרת.

"עסקה חריגה"- עסקה שאינה במהלך העסקים הרגיל של החברה, עסקה שאינה בתנאי שוק או עסקה העשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות החברה, רכושה או התחייבותה.

"תנאי שוק"- תנאים שאינם מועדפים על התנאים בהם נעשות עסקאות דומות מסוגה של העסקה על- ידי הבנק עם אנשים או עם תאגידים שאינם בעלי שליטה בבנק או עם אנשים שלבעל שליטה אין בעסקאות עימם עניין אישי. תנאי השוק ביחס לעסקאות בנקאיות נבחנים בהשוואה לתנאים בהם נעשות עסקאות מאותו סוג בהיקפים דומים, כמקובל בבחינת עסקאות עם אנשים קשורים בהתאם להוראה 312 להוראות ניהול בנקאי תקין, עם לקוחות הבנק שאינם אנשים קשורים או גורמים שיש לבעלי השליטה עניין אישי בעסקה עמם; תנאי השוק ביחס לעסקאות שאינן עסקאות בנקאיות ייבחנו ביחס לעסקאות מאותו סוג שהבנק מתקשר בהן עם ספקים ו/או ביחס להצעות של ספקים אחרים שנבחנו בטרם הוחלט על ההתקשרות במסגרת הליך תחרותי שינהל הבנק ובמידה ולא ניתן לקיים הליך תחרותי, בהליך אחר שתקבע ועדת הביקורת כמספק לפני ביצוע ההתקשרות. במקרים בהם אין לבנק עסקאות מאותו סוג ייבחנו תנאי השוק ביחס לעסקאות מאותו סוג הנעשות במשק, ובתנאי שהעסקה הינה במהלך העסקים הרגיל ושל עסקאות מסוג זה קיים שוק בו נעשות עסקאות דומות.

"קבוצת בעל השליטה" - בעל השליטה ביחד עם החברות הפרטיות הקשורות אליו כמשמעות המונח "איש קשור" בהוראת ניהול בנקאי תקין 312 וביחד עם קרוביו וחברות פרטיות הקשורות אליהם, לרבות בני משפחתו הגרים עמו או שפרנסתם עליו; הגדרת "קרוב" על פי הוראות חוק הבנקאות (רישוי) כוללת את, הורה, צאצא, צאצא בן הזוג, ובן זוגו של כל אחד מאלה.

עסקאות בנקאיות "חריגות":

עסקאות בנקאיות העונות על הקריטריונים הבאים תיחשבנה כעסקאות חריגות:

א. לעניין עסקאות "חבות" - עסקת חבות תחשב לחריגה אם בעקבות ביצועה סך החבות של קבוצת בעל השליטה יעלה על 5% מהון הפיקוחי כפי שדווח בדוחות הכספיים שפורסמו לאחרונה לפני מועד העסקה, או אם הגידול בחבות של לווה בודד מתוך קבוצת בעל השליטה בעקבות העסקה עולה על 2% מההון הרגולטורי במועד ביצוע העסקה. במידה ויוודע לבנק על עסקאות חבות אשר לבעל השליטה עניין אישי בהן ואשר הוראת ניהול בנקאי תקין 312 אינה חלה לגביהן משום שאינן מבוצעות עם "איש קשור" כהגדרת מונח זה בנב"ת 312, הבנק יביאן לאישור בהתאם לקבוע בנב"ת 312. לגבי עסקאות אלו ימסור הבנק מידע במסגרת הדוחות השנתיים באופן מצטבר במתכונת המופיעה בטבלאות להלן (טבלה נפרדת לעסקאות אלו ולעסקאות כאמור אשר נב"ת 312 חלה לגביהן). בהקשר זה יובהר, כי הקריטריון הקבוע לעסקת חבות חריגה עם בעל שליטה, או שלבעל השליטה עניין אישי בה, יחול בין אם הוראה 312 חלה על עסקה זו ובין אם היא לא חלה. בנוסף, כל הפרשה ספציפית לחובות מסופקים, ארגון חוב מחדש או מחיקת סכום מסוים בגין חבות של בעל שליטה או של תאגיד הקשור אליו תיחשב כעסקה מהותית.

ב. לעניין עסקאות "פיקדון" - הפקדת כספים בפיקדון מכל סוג שהוא תיחשב לעסקה חריגה אם בעקבותיה סך הפיקדונות של קבוצת בעל השליטה יעלה על 1% מסך פיקדונות הציבור, כפי שידווח בדוחות הכספיים האחרונים אשר יפורסמו על ידי הבנק לפני מועד העסקה. קבלת פיקדון מחברה שהינה "איש קשור" לבעל השליטה (כהגדרת המונח בנב"ת 312) אשר אינו נמנה על חברות שהינן בשליטת בעל השליטה תיחשב כחריגה אם בעקבותיה סך הפיקדונות של אותו "איש קשור" יעלה על 1% מסך פיקדונות הציבור, כפי שידווח בדוחות הכספיים האחרונים אשר יפורסמו על ידי הבנק לפני מועד העסקה.

ג. לעניין עסקה בניירות ערך או עסקה במט"ח (שאינן עסקת חבות או עסקת פיקדון כמפורט לעיל) - עסקה בניירות ערך או עסקה במט"ח תחשב לחריגה אם סכום העמלה השנתי הנגבה בגינה שווה או עולה על 4% מהסך השנתי של ההכנסות התפעוליות של הבנק (בניכוי הכנסות מהשקעה במניות) לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של הבנק.

ד. כל עסקה בנקאית אחרת, מסוג העסקאות שהבנק מבצע עם הציבור בדרך כלל, ובלבד שאין עמה מתן אשראי על- ידי הבנק, כאשר סכומה של עסקה כאמור עולה על 0.1% מההון הפיקוחי במועד ביצוע העסקה.

ה. חריגה זמנית זניחה מההיקפים המפורטים בסעיפים (א) עד (ד) לעיל, ולתקופה אשר אינה עולה על 30 יום, לא יהיה בה כדי לשנות את סיווג העסקה כ"עסקה שאינה חריגה", ויינתן גילוי על חריגות אלו במסגרת הדוח השנתי. יובהר כי כל שינוי של עסקה חריגה הינו, כשלעצמו, בגדר עסקה חריגה, ויינתן לגביו דיווח מיידי.

עסקאות שאינן בנקאיות

העסקאות שלהלן תיחשבנה כעסקאות זניחות

א. עסקה לרכישת שירותים מבעל שליטה או שלבעל השליטה יש בה עניין אישי, ובלבד שאיננה התקשרות עם בעל שליטה או עם קרובו באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, שהינה לטובת החברה במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפה אינו עולה על סכום של 250 אלפי ש"ח, ובלבד שסך העסקאות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון הפיקוחי. במניין הסך האמור לא יובאו בחשבון עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן הינו פחות מ-25,000 ש"ח. ובלבד שמספר המקרים של עסקאות בודדות אלה לא יעלה על שני מקרים בשנה קלנדרית.

ב. עסקאות אחרות עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפן הכולל, לכל תקופת ההתקשרות, אינו עולה על 0.1% מההון הפיקוחי.

ג. נשיאה בהוצאות בעל השליטה, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, לצורך השתתפות באירועים ייצוגיים או חברות במועדון חברתי או כלכלי או כנסי לקוחות של הבנק וחברות הבנות על פי הזמנתם או השתתפות בהתייעצויות על פי הזמנת יו"ר הדירקטוריון- הוצאות עד לסך מצטבר של 100,000 ש"ח בשנה.

ד. כל עסקה אחרת שהינה לטובת החברה במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפה הינו עד לסכום של 250,000 ש"ח, ובלבד שסך העסקאות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון הפיקוחי.

להלן פרטים על היתרות של קבוצת בעל השליטה ושל אחרים שלבעל השליטה עניין אישי בעיסוקיהם עם הבנק (אלפי ש"ח):

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022			היתרה הגבוהה במהלך שנת 2022		
סוג היתרה	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ
אשראי	76.7	-	-	76.7	-	-
מסגרת לא מנוצלת	23.3	-	-	23.3	-	-
פיקדונות	4,065.4	233.8	12,727.0	4,299.2	245.9	12,727.0

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021			היתרה הגבוהה במהלך שנת 2021		
סוג היתרה	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ
אשראי	41.0	-	-	41.0	-	-
מסגרת לא מנוצלת	59.0	-	-	59.0	-	-
פיקדונות	4,655.0	169.8	402.9	4,484.8	525.2	10,123.7

(1) מזה סך של 0.5 מיליוני ש"ח ו- 0.8 מיליוני ש"ח הוחזקו על-ידי חברה מקבוצת בעל שליטה בנאמנות, עבור צדדים שלישיים שאינם קשורים, לימים 31 בדצמבר 2022 ו-31 בדצמבר 2021.

(2) מזה סך של 0.1 מיליוני ש"ח ו-0.3 מיליוני ש"ח הוחזקו על-ידי חברה מקבוצת בעל שליטה בנאמנות, עבור צדדים שלישיים שאינם קשורים במהלך שנת 2022 ובמהלך שנת 2021, בהתאמה.

להלן פרטים על ההכנסות מעמלות בגין עסקאות בניירות ערך ו/או עסקאות במט"ח (שאינן עסקת חבות או עסקת פיקדון) ששולמו על-ידי קבוצת בעל השליטה ועל-ידי אחרים שלבעל השליטה עניין אישי בעסקיהם עם הבנק (באלפי ש"ח):

	לשנת 2022			לשנת 2021		
סוג היתרה	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ
הכנסות מעמלות	0.0	0.1	0.01	2.5	6.5	0.29

לפרטים נוספים לגבי בעלי עניין וצדדים קשורים ראה ביאור 33 לדוחות הכספיים.

להלן פרטים על עסקאות שאינן בנקאיות עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר בשנת 2021 (באלפי ש"ח) ואשר אינן עסקאות "זניחות" כהגדרתן בהחלטת וועדת הביקורת מיום 21 בדצמבר, 2017, בדבר קריטריונים לסיווג עסקאות:

פוליסת ביטוח נושאי משרה:

- ביום 25, באפריל 2021, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את גבולות הכיסוי של ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות) (D&O) (ללא שינוי לעומת ההחלטה הקודמת מיום 10 במאי, 2015 כאמור לעיל) ("החלטת המסגרת"). כמו כן, ביום 18 במרץ, 2021, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) בישיבתה מיום 14 במרץ, 2021, את חידוש פוליסת הביטוח לדירקטורים ונושאי משרה (כולל בחברות הבנות), כפי שיהיו מעת לעת, עד לתאריך 9 במאי, 2021. כמו כן, אישר הדירקטוריון, לאחר אישור ועדת הביקורת כאמור לעיל, רכישת ביטוח מיום 10 במאי 2021 ועד ליום 31 במרץ, 2022. הפרמיה השנתית (לתקופה של 12 חודשים – מיום 1.4.21 ועד ליום 31.3.22) שישלם הבנק בגין רכישת פוליסת נושאי המשרה לא תעלה על סך כולל של 180,000 $ ארה"ב וסכום ההשתתפות העצמית לאירוע בפוליסת ביטוח נושא המשרה לא יעלה על סך של 300,000 $ ארה"ב לבנק.

  בהמשך להחלטת הדירקטוריון הנ"ל, אישר הדירקטוריון בישיבתו הנ"ל, כי התקשרות הבנק בפוליסת ביטוח נושאי משרה תחול גם על מנכ"ל הבנק וכן על נושאי משרה שהנם בעלי שליטה ו/או קרוביהם של בעלי השליטה בבנק המכהנים כדירקטורים בבנק במועד החלטה זו, וכי תנאי ההתקשרות עמם זהים לתנאי ההתקשרות של שאר נושאי המשרה בבנק, היא בתנאי שוק, והיא אינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכושו או התחייבויותיו.

- ביום 22 במרץ, 2022 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל אישור וועדת ביקורת (ביושבה כועדת תגמול) בישיבתה מיום 14 במרץ, 2021 ובהתאם להחלטת המסגרת, את הארכת פוליסת הביטוח לדירקטורים ונושאי משרה (לרבות המנכ"ל) (כולל חברות בנות) (D&O), כפי שיהיו מעת לעת, כדלקמן: הפוליסה נרכשה באמצעות ברוקר ביטוח בינלאומי Willis ועל ידי מבטחים בחו"ל וסינדיקטים של Lloyds בלונדון (מבטח מוביל סינדיקט Beazly). גבולות אחריות ותקופה לפוליסה: 30 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ו-60 מיליון דולר לתקופה, וזאת לתקופה של 12 חודשים, החל מיום 1.4.2022 ועד ליום 31.3.2023. הפרמיה השנתית בגין הארכת תקופת פוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה, לא תעלה על סך של 200,000 דולר ארה"ב. סכום ההשתתפות העצמית לאירוע בפוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי המשרה (D&O) לא יעלה על סך של 700,000 דולר ארה"ב לבנק.

- בהמשך להחלטת הדירקטוריון הנ"ל, אישר הדירקטוריון בישיבתו הנ"ל, כי התקשרות הבנק בפוליסת ביטוח נושאי משרה תחול גם על מנכ"ל הבנק וכן על נושאי משרה שהם קרוביהם של בעלת השליטה המכהנים בבנק במועד החלטה זו, וכי תנאי ההתקשרות עמם זהים לתנאי ההתקשרות של שאר נושאי המשרה בבנק, ההתקשרות הינה בתנאי שוק, ואינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכושו או התחייבויותיו.

עסקאות התקשרות הבנק עם הדירקטורים ועם נושאי המשרה שלו (כולל בחברות הבנות), כפי שיהיו מעת לעת, לפי העניין, באשר לביטוחם בפוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה (D&O) אינה פוגעת בטובת הבנק.

<u>כתבי שיפוי</u>

ביום 29 בינואר, 2012 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק אישור מתן כתב התחייבות לשיפוי לנושאי משרה בנוסח שצורף כנספח ג' לדוח המיידי לזימון אסיפה כללית מיום 22 בדצמבר, 2011 כפי שתוקן בדוח מיידי מיום 19 בינואר, 2012 (להלן: "הדוח המיידי"), וזאת: (א) לנושאי משרה בבנק המכהנים ו/או שיכהנו בבנק מעת לעת ולנושא משרה בחברה אחרת, כהגדרתם בדוח המיידי המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושא משרה בחברה אחרת, למעט לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם. (ב) לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי ענין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם, המכהנים ו/או שיכהנו בבנק מעת לעת, וכן לנושאי משרה כאמור שמכהנים או יכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושאי משרה בחברה אחרת. לפרטים בדבר השיפוי ראה דוח מיידי של הבנק מיום 19 בינואר, 2012 (אסמכתא מס': 2012-01-020319).

ביום 9 באוקטובר, 2013 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק עדכונים לכתב התחייבות לשיפוי נושאי משרה בנוסח שצורף כנספח ג' לדוח המיידי על זימון אסיפה כללית מיום 3 בספטמבר, 2013 וזאת: לנושאי המשרה דלעיל. לפרטים בדבר עדכון כתב ההתחייבות לשיפוי ראה דוח מיידי של הבנק מיום 3 בספטמבר, 2013 (אסמכתא מס': 2013-01-136176).

ביום 6 באוקטובר 2022, אישרה מחדש האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק הענקת כתב התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות ענין אישי בהענקת כתבי התחייבות לשיפוי להם, לתקופה של שלוש שנים נוספות, שתחילתה ביום 9 באוקטובר 2022 (המועד בו יחלפו 3 שנים מהמועד בו אושרו כתבי השיפוי למר זלמן שובל ומר גדעון שובל), באותם תנאים של כתבי התחייבות לשיפוי הנוכחים שאושרו ביום 9 לאוקטובר 2013 לכל יתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האחרים ולדירקטורים האמורים. (ראה דוח מיידי על זימון אסיפה כללית מיום 29 באוגוסט, 2022 מס' אסמכתא: 2022-01-109954).

פטור לפי סעיף 259 לחוק החברות

ביום 13 במאי, 2021 אישרה אסיפת בעלי מניות (אסמכתא: 2021-01-085776) לאחר אישור דירקטוריון הבנק, והמלצת ועדת התגמול להעניק כתב פטור לכל נושאי המשרה ולרבות לכל הדירקטורים בבנק, המכהנים ו/ או שיכהנו מעת לעת (ובכללם אלו שימונו בעתיד) ולרבות דירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק. כתב הפטור כאמור לא יחול ביחס למעשה או מחדל של נושא משרה בנוגע להחלטה או עסקה שלבעל השליטה או לנושא המשרה בחברה יש בה עניין אישי. כמו כן ועל אף האמור לעיל, הבנק אינו רשאי לפטור מראש דירקטור כלפיו עקב הפרת חובת הזהירות ב"חלוקה" (כהגדרת מונח זה בחוק החברות). לפרטים נוספים ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.

גמול שנתי

ביום 15 ביולי 2021, החליט דירקטוריון הבנק, בהתאם לתקנות 1א(2) ו-1ב(א)3, ולאחר קבלת אישור ועדת הביקורת בישיבתה כוועדת תגמול, מיום 11 ביולי, 2021, על הגדלת הגמול השנתי לדירקטורים של הבנק לסך של 73,949 ש"ח צמוד לממד (נכון למדד שפורסם בגין חודש ספטמבר 2021) ובתוספת הפרשי הצמדה על פי תקנות הגמול ומע"מ. כמו כן, הוחלט על הגדלת גמול השתתפות לישיבה לסך של 2,580 ש"ח (נכון למדד שפורסם בגין חודש ספטמבר 2021) ובתוספת הפרשי הצמדה על פי תקנות הגמול ובתוספת מע"מ. הגמול כאמור משולם לכל הדירקטורים של הבנק, לרבות דירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם המכהנים כדירקטורים בבנק ולמעט יו"ר הדירקטוריון, המכהנים שיכהנו בבנק, מעת לעת. הגמול המעודכן משולם לדירקטורים בבנק, בהתאם לתקנה 8ג לתקנות הגמול, החל ממועד מינויו לכהונה נוספת של הדירקטור החיצוני, מר יהודה אורבך, קרי החל מיום 13 בספטמבר, 2021.

ביום 28 באפריל 2022 אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני)(הוראת שעה), תשפ"ב-2022 ולאחר קבלת אישור ועדת ביקורת בישיבתה כוועדת מיום 26 באפריל 2022, קביעת אמות מידה לתשלום גמול דירקטורים בגין השתתפות בישיבת דירקטוריון או וועדותיו באמצעות תקשורת כשהתתפות בישיבה רגילה וזאת בתקופה שבה התקיים מצב בריאותי מיוחד או מצב חירום בשל נגיף הקורונה. בהתאם להחלטה זו התבצעה בחינה פרטנית של כל דירקטור בנפרד בישיבה באמצעי תקשורת, והוחלט האם לסווגה כ"ישיבה מזכה", בהתאם להצהרות הדירקטורים.

עסקאות שכירות

הבנק שוכר (באמצעות חברה בת בבעלות מלאה) מחברת בת בבעלות מלאה של קרוב של בעל השליטה מחסנים בשטח של 695 מ"ר בירושלים המשמשים לארכיב הבנק. ביום 8 במרץ, 2018 אישרה ועדת הביקורת חידוש הסכם השכירות לתקופה של חמש שנים החל מיום 1 ביולי, 2018 ועד ליום 30 ביוני 2023 בתמורה כוללת של כ- 1,520 אלפי ש"ח לכל תקופת השכירות (לרבות, דמי אחזקה הכוללים הוצאות חשמל, מים, שמירה וחניה) ובתוספת מע"מ (להלן: "הסכם השכירות").

ביום 27 באוקטובר 2022 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישורה של ועדת הביקורת, את התקשרות חברת הבת בתוספת להסכם השכירות, לפיו ישכור הבנק (באמצעות חברה בת בבעלות מלאה) שטח נוסף של מחסן בגודל 11 מ"ר (ברוטו) הנמצא בסמוך לשטח ששוכר הבנק המשמש כארכיב הבנק. שכירות המחסן הנוסף הינה החל מיום 1 ביוני 2022 ועד לתום תקופת השכירות על פי הסכם השכירות כאמור לעיל (30 ביוני 2023) ובתמורה כוללת של כ- 10,038 ש"ח לכל תקופת השכירות כולל מע"מ וללא הצמדה למדד (לרבות דמי אחזקה הכוללים הוצאות חשמל ומים).

העסקת קרוב של בעל שליטה

ביום 30 בינואר, 2020, אישר הדירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול), את העסקתה של קרובה של בעלי השליטה בבנק, בתפקיד מתמחה בתחום אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק ובהמשך בתפקיד אנליסטית סייבר ואבטחת מידע בהתאם לתקנה 1ב(א)(4) לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), תש"ס-2000. ביום 13 בינואר 2022 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את עדכון שכרה של הקרובה כאמור. עדכון השכר נכנס לתוקף ביום 1 בפברואר 2022. עוד יצוין כי הסכם ההעסקה קצוב לשלוש שנים החל מחודש פברואר, 2022. לפרטים נוספים ראה ביאור 33 לדוחות הכספיים.

עסקת מסגרת לקבלת שירותי אדריכלות מקרוב של בעל שליטה

ביום 14 ביולי 2022 וביום 28 ביולי 2022 אישרו ועדת הביקורת והדירקטוריון, בהתאמה, את התקשרות הבנק בהסכם שירותים לקבלת שירותי תכנון ועיצוב פנים בין הבנק לבין חברת אי.טי.פי ליין בע"מ לתקופה של שלוש שנים. על פי ההסכם תעמיד אי.טי.פי ליין שירותי תכנון ועיצוב פנים לצרכי הבינוי השונים של מתקני הבנק, לרבות התאמות ושיפורים במשרדי המטה והסניפים קיימים. החברה הינה בבעלותם של מר רון גרינהולץ וגב' יעל שובל, שהינה קרובה של בעלי השליטה בבנק. בטרם ההתקשרות, אישרה ועדת הביקורת כי חוות דעת מקצועית שהוצגה בפני הוועדה עומדת בהגדרת "הליך אחר" המחליף הליך תחרותי וזאת בהתאם להוראות סעיף 117 לחוק החברות ונהלי הבנק. בהתאם לחוות דעת זו התקבלה החלטה לאשר את התקשרות הבנק עם אי.טי.פי. ליין בע"מ. עוד אישרו ועדת הביקורת והדירקטוריון כי ההתקשרות אינה "עסקה חריגה", רכישת שירותי אדריכלות נעשית בשגרה במהלך העסקים הרגיל של הבנק ולטובת הבנק; העסקה הינה בתנאי שוק על בסיס חוות הדעת שהוצגה בפניהם וכי סכומה אינו עשוי להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכושו או התחייבויותיו.

חלק ב- פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

תרשים מבנה אחזקות הבנק

להלן תרשים מבנה אחזקות הבנק בחברות בת ובחברות כלולות נכון ליום 31 בדצמבר 2022.

לפירוט תחומי העיסוק של החברות הבנות והחברות כלולות ראה ביאור 14 לדוח הכספי.

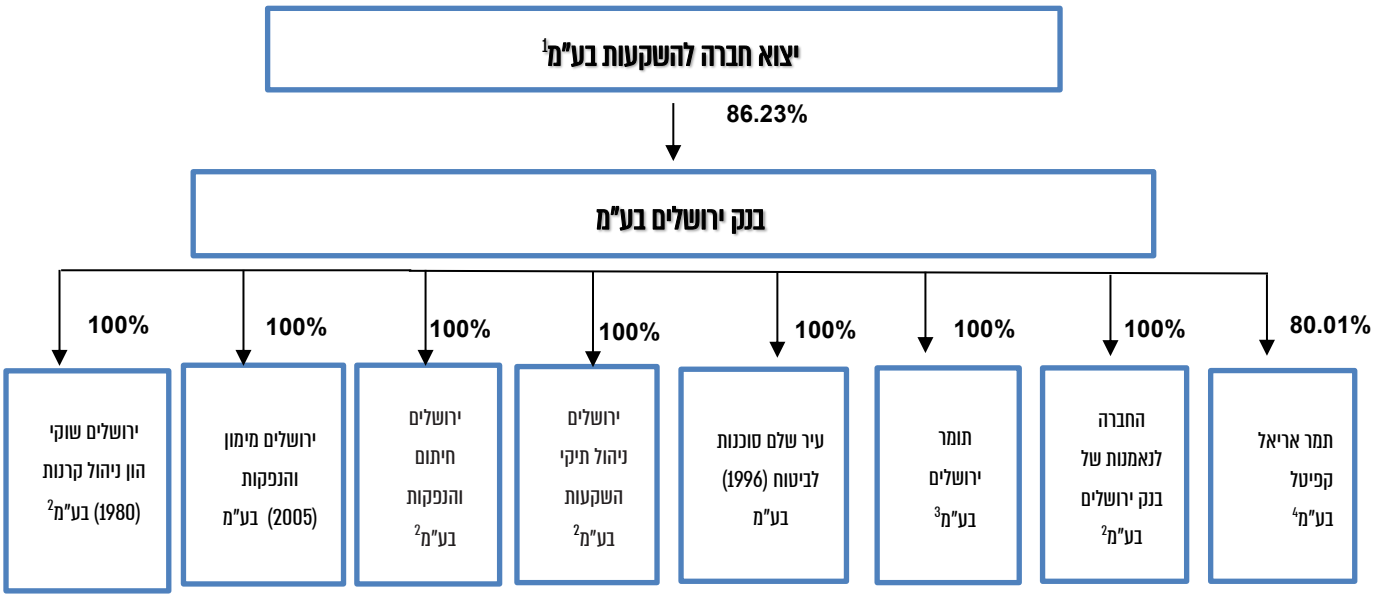

(1) לפירוט בדבר בעלי השליטה בבנק, ראה להלן.

(2) לא פעילה.

(3) למר זלמן שובל החזקה זניחה בחברה כמפורט בתקנות 11-13 לדוח התקופתי.

(4) ביום 25 במאי, 2022 הוקמה תמר אריאל קפיטל בע"מ, שהינה תאגיד עזר בנקאי אשר אליו הועברה פעילות האשראי הצרכני של הבנק, במקביל רכשו חברות מקבוצות הפניקס כ-19.99% ממניות החברה.

(5) לפירוט נוסף ראה ביאור 14 לדוחות הכספיים.

בעלי השליטה בבנק

גב' כנה שובל הינה בעלת השליטה בבנק ומחזיקה ב-74.94% מהון המניות המונפק והנפרע של יצוא חברה להשקעות בע"מ שהינה חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן: "יצוא"). יצוא מחזיקה ב-86.23% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק. בנוסף, מחזיקה גב' שובל ב-0.34% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק באמצעות החברות: כ. שובל אחזקות בע"מ; אי.סי.סי הון לישראל בע"מ; חברה לנאמנות פיננסית בע"מ ונאמנות חוץ בע"מ שהינן חברות פרטיות שבבעלותה ושליטתה של הגב' כנה שובל.

על פי חוות דעת משפטית שהומצאה לבנק מר זלמן שובל (בעלה של הגב' כנה שובל ודירקטור בבנק) נחשב כבעל שליטה לפי הוראות חוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 ולפי הוראות חוק הבנקאות רישוי.

תמצית נתונים עיקריים ממוינים לפי מבנה הקבוצה הבנקאית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	הבנק	חברות בת*	סה"כ מאוחד	הבנק	חברות בת*	סה"כ מאוחד
	ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2021		
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד						
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי	163.4	46.1	163.4	143.9	12.1	143.9
הכנסות ריבית, נטו	488.9	106.3	595.2	448.2	5.9	454.2
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	37.3	41.5	78.8	(58.9)	-	(58.9)
הכנסות שאינן מריבית	226.4	28.2	224.7	154.1	56.3	160.5
מזה: עמלות	143.1	3.7	116.9	96.2	6.5	102.6
הוצאות תפעוליות ואחרות	496.2	40.3	490.0	456.5	44.9	451.6
מזה: משכורות והוצאות נלוות	202.9	19.0	221.9	192.5	14.9	207.3
נתונים עיקריים מהמאזן						
סך הכל נכסים	19,864.5	5,043.7	18,907.2	17,225.5	3,028.8	16,837.0
מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים	3,360.1	3,297.3	3,360.1	3,546.0	2,965.4	3,546.0
ניירות ערך	1,107.2	-	1,043.1	772.7	-	772.7
אשראי לציבור, נטו	12,718.7	1,661.7	14,057.5	12,084.1	-	12,084.1
סך הכל התחייבויות	18,643.3	7,329.8	17,651.2	16,098.8	2,313.4	15,710.3
מזה: פיקדונות מבנקים	342.9	-	342.9	306.6	-	306.6
פיקדונות הציבור	17,377.5	-	14,266.8	15,156.3	-	12,454.3
איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים	242.4	2,435.2	2,677.6	301.2	2,308.5	2,609.7
הון עצמי, המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי	1,221.2	-	1,221.2	1,126.7	-	1,126.7
נתונים עיקריים על הלימות הון, מינוף ונזילות						
יחס הון עצמי רובד 1			10.5%			10.7%
יחס המינוף			6.3%			6.3%
יחס כיסוי הנזילות			202%			237%

*ללא קיזוז יתרות בין חברתיות הדדיות וללא פעולות איחוד

רכוש קבוע ומתקנים

העלות המופחתת של בניינים וציוד הסתכמה ב-31 בדצמבר 2022, ב-189.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-181.7 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2021.

כל השטחים בהם מתנהלים עסקי הבנק הינם שטחים בשכירות. נכון ליום 31 בדצמבר 2022, עמדו לרשות הבנק שטחים בהיקף של כ-11,415 מ"ר לעומת 12,000 ליום 31 בדצמבר 2021. נכון לסוף שנת 2022 משתרעים משרדי המטה בקריית שדה התעופה על שטח כולל של כ-5,900 מ"ר. יתרת השטח שימש את סניפי הבנק ואגפיו השונים.

הסכם השכירות של מטה הבנק בקריית שדה התעופה נחתם ביום 19 בדצמבר 2010. הסכם השכירות הינו לתקופה של 7 שנים (עד שנת 2018) עם אופציה להארכה שמומשה ל-7 שנים נוספות (עד שנת 2025) ואופציה נוספת ל-7 שנים (עד שנת 2032). יתר הרכוש הקבוע הינו בעיקר עלויות תוכנה, (ראה להלן ביאור 15 לדוחות הכספיים) ציוד וריהוט שמשמשים את הבנק לפעילותיו השוטפות. לפרטים נוספים ראה גם ביאור 15 לדוחות הכספיים.

מדיניות הבנק הינה להחזיק אך ורק נכסי מקרקעין הדרושים לו בפועל לפעילותו, או שצפוי שידרשו לו בעתיד לפעילותו. הבנק בוחן באופן שוטף את היקפם, מאפייניהם ומיקומם של השטחים הנחוצים לו, על בסיס תכניתו העסקית והתכנית לפריסה הארצית של הסניפים ועורך את ההתאמות הנדרשות.

סימני מסחר ושמות מתחם- הבנק הוא בעל זכויות הקניין הרוחני בסימני המסחר הבאים, הרשומים על שמו אצל רשם סימני המסחר: "בנק ירושלים", "BANK OF JERUSALEM". כמו כן, הבנק הוא הבעלים הרשום של שמות מתחם שונים. בעלות על סימני המסחר מקנה לבנק זכות בלעדית על השימוש בשם המותג ומונעת ממתחרים להשתמש בשם זה ובכך לפגוע בפעילות השיווקית של הבנק. השפעת הבעלות מהותית לפרסום הבנק ותוצאותיו ולתפיסתו של בנק ירושלים כמותג ייחודי. תוקפו של סימן מסחר רשום הינו לתקופה של עשר שנים, אשר לאחר מכן מתאפשר לבעל סימן המסחר לחדשו לתקופות נוספות.

מאגרי מידע – הבנק וחברות בקבוצתו הינם הבעלים של מאגרי מידע רשומים המכילים נתונים בקשר לעסקי הבנק ובלקוחותיו.

מערכות מידע ומחשוב

אגף המחשוב והחדשנות של הבנק פועל לפיתוח מערכות טכנולוגיות מתקדמות ולשיפור מתמיד של המערכות והתשתיות המחשוביות בבנק.

מרכזי מחשוב - מרכז המחשוב הראשי של הבנק נמצא בבניין ההנהלה בקרית שדה התעופה בלוד (אירפורט סיטי). האתר המשני לגיבוי של הבנק נמצא בבניין IBM בנתניה.

מערכות מידע - התמיכה בפעילויות העסקיות של הבנק מתבצעת תוך התבססות על 3 מערכות ליבה:

מערכת מסחרית (BankWare) – לניהול הפעילות המסחרית, משכנתאות במט"ח והספר הראשי.

מערכת משכנתאות (Cav)– לניהול פעילות המשכנתאות בשקלים.

מערכת שוק ההון המרכזית (FMR)– לניהול הפעילות בשוק ההון.

בנוסף, לבנק מגוון של מערכות ואפליקציות נוספות המשמשות לצרכים עסקיים, תפעוליים ומידע ניהולי.

אינטגרציה וקישוריות - הבנק עובד בארכיטקטורת SOA. בבנק כלי תוכנה (ESB – Enterprise service bus) שמאפשר את האינטגרציה בין מערכות הערוצים למערכות הליבה. שיטת האינטגרציה בין המערכות מבוצעת באמצעות פיתוח Web services באופן מאובטח. הבנק את אימץ את מערכת Apigee לטובת חיבור בין אפליקציות ונתונים פנים ארגוניים וחוץ ארגוניים באמצעות APIים (API Management) בעזרת המערכת, ניתן לחשוף מידע ושירותים לצרכנים שונים בצורה מאובטחת.

גיבוי והתאוששות מאסון - תוכנית ההמשכיות העסקית של הבנק הינה נגזרת של יעדי הבנק בשעת חירום, תהליכים עסקיים ושירותים חיוניים שהוגדרו בתהליך ה- BIA (Business Analysis Impact). במהלך 2021 בוצע ריענון לתהליך BIA (מיפוי תהליכים חיוניים של הבנק). לצורך עמידה ביעדי ההתאוששות שהוגדרו, קיים אתר גיבוי (Disaster Recovery) בנתניה הכולל את המערכות התומכות בתהליכים החיוניים.

במהלך השנים 2023-2024 ייצא לפועל פרויקט DR Active-Active לשיפור מוכנות הבנק לאירוע אסון וצמצום זמני ההתאוששות.

הגנת הסייבר ואבטחת מידע - בשנת 2022 בוצעה פעילות ענפה בתחום הגנת הסייבר ואבטחת המידע בבנק ובכלל זאת - עיבוי הניטור העסקי לאיתור הונאות ומעילות, הוטמעה מערכת טכנולוגית להתמודדות עם סיכוני השימוש בספריות קוד פתוח (OPEN SOURCE). הכנסת טכנולוגיה שמשפרת באופן ניכר את ההתמודדות עם ,אחד מסיכוני הסייבר המרכזיים, ביצוע טלאי אבטחת מידע ובזמן. עיבוי הטכנולגיה לביצוע pt (testing penatration) אוטומטי למערכות הבנק ברשתות השונות. הורחב השימוש במערכות מתקדמות נוספות כגון: מערכת מודיעין סייבר הפועלת במרחב האינטרנט (dark, deep, open) לגילוי מידע הקשור בנכסי הבנק ושאינו אמור להיות חשוף, , ניטור פעולות במסדי נתונים. מבוצעת בחינה מחזורית לכלל ספקי הבנק המהותיים ולשם וידוא כי הם עומדים בסטנדרט אבטחת מידע מספק, התהליך כולל ביצוע סקרים ומבדקים טכניים תוך מתן דגש לתהליך תיקון ליקויים וכן ביצוע נרחב של סקרים במערכות הבנק.

תשתיות מחשוב - תשתיות המחשוב של הבנק תומכות במערכות השונות ומספקים מענה. על רקע הרגולציה המתפתחת והשינויים הטכנולוגיים המתקדמים, בוחן הבנק באופן מתמיד את מערכות הליבה. בשנים 2021-2022 בוצעו מספר שיפורים שונים בתשתיות המחשוב ובחדרי המחשב, לרבות שדרוג בסיסי הנתונים, שדרוג מארזי שרתים, שדרוג רשת התקשורת, החלפה ושדרוג רכיבי Firewall, החלפת רכיבי F5, שדרוג רכיבי Forcepoint, שדרוג גרסת מערך הטלפוניה ושדרוג תשתיות ה- Linux. כלל הרכיבים שודרגו והוחלפו על פי תוכנית והוטמעו כמענה לצרכים העסקיים והטכנולוגיים. כמו כן, הוקמו והושמשו תשתיות למערכי הכספות ותחנות הקצה הוירטואליות (VDI).

בשנת 2023 פעילים כ-134 כספומטים של הבנק אשר אינם צמודים לסניפי הבנק.

ניהול ספקים - הבנק נישען על מערכות שונות כולל מערכות הליבה שפותחו ומתוחזקות על ידי חברות שונות. הבנק מקפיד על התקשרות נאותה עם כלל הספקים החיצוניים של טכנולוגית המידע, על מנת להבטיח תקינות המערכות, רציפות פעילותן ושדרוגן הטכנולוגי והפונקציונאלי. יחסי הבנק מעוגנים בהסכמים פרטניים מול כל ספק וספק המפרטים את חובות הספק למול הבנק (כולל Service Level Agreement) וכן את חובות הבנק כלפי הספק. לבנק יש תלות בספקי התוכנה של המערכת המסחרית ושל מערכת המשכנתאות של הבנק. לנושא שוק ההון הבנק מקבל שירותים מלאים מחברת FMR ותלוי בה בהקשר זה. קודי המקור והתיעוד של תוכנות אלו מופקדים בנאמנות בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים. הבנק מסתמך על תשתיות טכנולוגיות של IBM, EMC, ORACLE, VMWARE ו-MICROSOFT.

היקף ההשקעה - לפרטים אודות היקף השקעה ראה בדוח הדירקטוריון טבלה 14 –הוצאות והשקעות בגין מערך טכנולוגיות מידע.

הון אנושי

להלן תרשים המבנה הארגוני של הבנק:

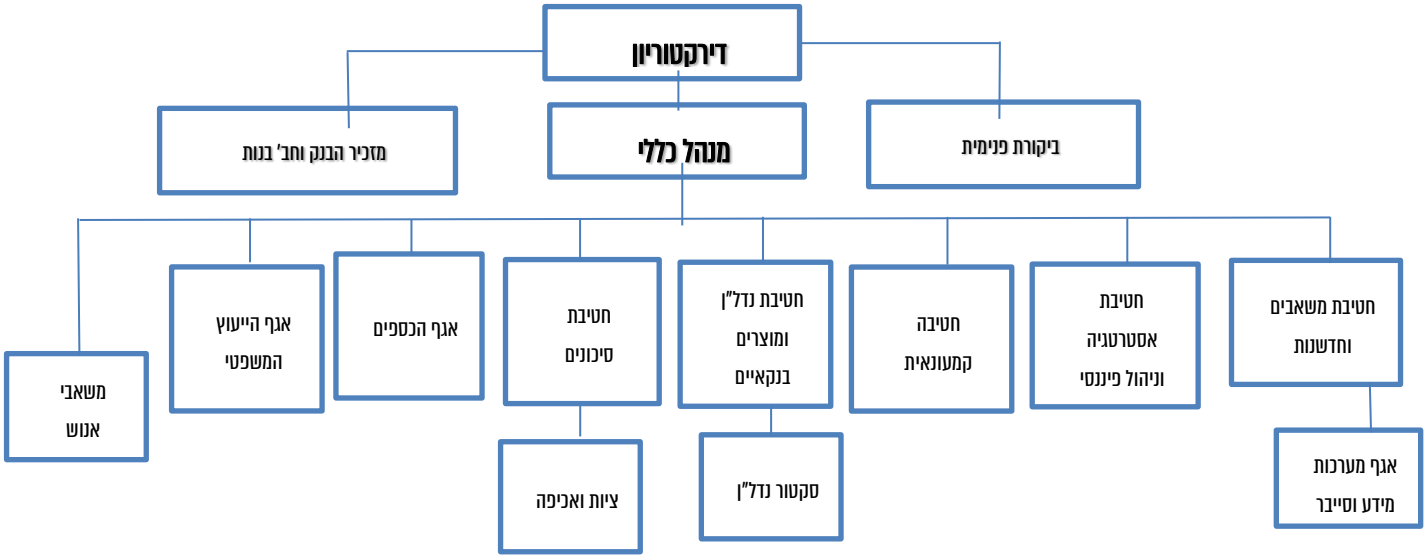

מצבת כוח אדם[1]

להלן פירוט מספר המועסקים בבנק ובחברות הבנות שלו:

	לסוף שנת		ממוצע שנתי	
	2022	2021	2022	2021
מספר העובדים:	627	585	615	586
מזה במיקור חוץ [2]	30	42	30	42
מספר המשרות:				
בשעות רגילות	623	580	611	562
בשעות נוספות	15	19	19	19
סה"כ	638	599	630	581

[1] הדיווח לא כולל את עובדי מוקד הבנק המועסקים באמצעות ספק חיצוני, עובדי ניקיון ושמירה וכן עובדים המועסקים באמצעות ספקי שירותים להחלפה זמנית של עובדי בנק או לפרויקטים.

[2] בסעיף מיקור חוץ נכללו עובדים המועסקים דרך חברות כח אדם, בתי תוכנה וחברות אחרות המעניקות שירותים לבנק, מהן נשכרים עובדים מסוימים לתפקידים ספציפיים. לפירוט בדבר המשרות במגזרי הפעילות השונים ראה בפרק מגזרי פעילות לדוח זה.

רוטציה וחופשה

הבנק פועל בהתאם להוראת נוהל בנקאי תקין בנושא רוטציה, ורואה ברוטציה של בעלי תפקידים רגישים מרכיב חשוב בתהליכי הבקרה הפנימיים בארגון. במקרה בו לא ניתן לקיים ניוד בין בעלי תפקידים מיישם הבנק בקרות מפצות. במהלך שנת 2022 נוידו 55 עובדים, 3 מהם בעלי תפקידים רגישים. במהלך שנת 2021 נוידו 43 עובדים, 4 מהם בעלי תפקידים רגישים.

הבנק קבע יעד ניצול ומגבלת צבירה לניצול חופשה פרטני לעובדי הבנק ומנהל מעקב פרטני אחר העמידה ביעד.

מדיניות תגמול

לפרטים אודות: מדיניות תגמול לנושאי משרה, מדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה, הגופים המפקחים על התגמול בבנק, תכנון ומבנה התהליכי התגמול, תיאור הדרכים בהן סיכונים קיימים ועתידיים מובאים בחשבון בתהליך התגמול והקשר בין ביצועים במהלך תקופת מדידת הביצועים לבין רמות התגמול ראה ביאור 22 לדוחות הכספים.

בשנת 2022, בהמשך לתיקון לחוק שכר שווה לעובד ולעובד, תשנ"ו 1996, ערך הבנק דו"ח בחינת פערי שכר בין גברים לנשים בקבוצות עיסוק דומות, נמסר המידע לעובדים ופורסם דו"ח פומבי (המופיע באתר הבנק).

לפרטים בדבר תוכנית תגמול למנכ"ל וליו"ר ראה בביאור 33 לדוחות הכספיים.

תיאור הסכמי העסקה

בחודש אפריל 2020 נחתמו מספר הסדרים קיבוציים בין הנהלת הבנק לוועד העובדים של הבנק, המעגנים את מרבית תנאי העסקתם של כל עובדי הבנק, למעט נושאי משרה ועובדים מרכזיים. ההסדרים הקיבוציים נחתמו לתקופה של ארבע שנים, עד ליום 31 בדצמבר 2023.

כ-61% מעובדי הבנק מועסקים בהסכמי עבודה אישיים, המסדירים את תנאי העסקתם בבנק, בנוסף להסדרים הקבועים בהסדרים הקיבוציים. אחת לשנה נבחן עדכון תנאי העסקתם, וזאת על פי תרומתו הדיפרנציאלית של העובד לבנק ובהתאם להמלצות המנהלים. הסכמי העבודה האישיים נחתמים עם כל עובד בנפרד, בהתאם לשכר ולהסדר ההטבות הסוציאליות שסוכמו עמו באופן פרטני.

תנאי העסקתם של כ-35% מעובדי הבנק מוסדרים בהסכם שנחתם עם ועד העובדים בבנק המסדיר את תנאי העסקתם ואת הקידום בשכרם (הסכם עובדי דרגות). בנוסף לתנאים הקבועים בהסדרים הקיבוציים ההסכם מתעדכן אחת לשנתיים בהסכמה עם ועד העובדים וזאת בתוספת בכתב שנחתמת בין ההנהלה לוועד העובדים. עדכון זה כולל תוספות שכר על שכר הבסיס והנלווים לו, ולוקח בחשבון את שיעור עליית מדד המחירים לצרכן בתקופה נשוא העדכון. בנוסף, עורך הבנק אחת לשנה דיוני דרגות אישיים לעובדים האמורים על פי תרומתו הדיפרנציאלית של העובד לבנק ובהתאם להמלצות המנהלים.

כ-3% מעובדי מוקד הבנק מועסקים בהסכמי עבודה אישיים, המסדירים את תנאי העסקתם, בנוסף להסדרים הקבועים בהסדרים הקיבוציים. הסכמי העבודה האישיים נחתמים עם כל עובד בנפרד, בהתאם לשכר ולהסדר ההטבות הסוציאליות הייחודיים למוקד הבנק. בנוסף, רוכשים הבנק וחברת בת שלו את שירותיהם של חברות כוח אדם, בתי תכנה וחברות מתמחות אחרות (ראה פירוט עובדי "מיקור חוץ" בטבלה לעיל). לפרטים נוספים ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.

פיתוח המשאב האנושי

הבנק מתמקד בהשקעה ערכית בעובדים לצד פיתוח העובדים וההון האנושי.

הבנק מפתח מגוון מסלולי למידה מובנים פנימיים העוסקים בליבה העסקית של הבנק, בתחום ציות וניהול הסיכונים, ובשיפור כשירות מקצועית ומומחיות בעיסוקים שונים. מסלולי הלמידה, ברמות מומחיות משתנות, משלבים מתודולוגיות למידה שונות לצד תרגול והתנסות מעשית של הלומדים. הבנק שולח את עובדיו להשתלמויות, ימי עיון וכנסים מקצועיים להם השקה לתחומי עיסוקם, ומעודד את עובדיו לצאת ללימודים אקדמאיים בתחומים המשיקים לתחומי פעילותם.

בשנת 2022 פותחו קורסים להעמקת הידע המקצועי בעיסוקי הליבה הבנקאיים, בדגש על תחום האשראי. בנוסף פותחו תכני למידה על פי דרישות הרגולציה להדרכה וריענון עובדים בנושאים כגון הלבנת הון, קוד אתי, ציות וקונדקט. הבנק מעודד תהליכי התפתחות אישית ולמידה, והעביר במהלך 2022 הכשרות לשיפור מיומנויות כגון סדנאות הפקת לקחים, קורסים לשיפור יכולת אנליזה וקורסים לשיפור שימוש בכלים טכנולוגיים. הבנק מקיים מסלולי הכשרה לניהול בהתאם לצורך ולמסלולי הקידום הפנויים. בשנת 2022 התקיימו הכשרות מנהלים באגף מערכות מידע, מסלול צמיחה ניהולית לבניית עתודה לניהול סניפים בחטיבה הקמעונאית, והכשרות למנהלים לשיפור מיומנויות ראיון וביצוע משוב אפקטיבי. בנוסף, זכו מנהלים בדרגי ניהול שונים במטה ובסניפים לתהליכי אימון פרטניים לשיפור מיומנויות ניהול, תוך מיקוד בשיפור מיומנות ניהול עובדים בשיטת הפעלה היברידית. כיום הבנק קולט לשורותיו בעיקר עובדים אקדמאים, ומעניק מלגות לימודים לעובדים המעוניינים להרחיב השכלתם. נכון לסוף שנת 2022 בבנק 57% עובדים אקדמאים, מהם 13% בעלי תואר שני. שיעור העובדים, שאינם אקדמיים, המחזיקים בהשכלה על תיכונית מכלל עובדי הבנק עומד על 7% ושיעור הלומדים לתואר ראשון עומד על 2%.

הבנק מעודד ערבות הדדית בין עובדיו והקים קרן משותפת בינו לבין העובדים לתמיכה בעובדים אשר נקלעו למצוקה כלכלית.

עבודה היברידית

במטה הבנק מיושם מודל הפעלה היברידי, המשלב עבודה מהמשרד ומהבית, ומאפשר לבנק התאמה לשוק העבודה המשתנה, גישה לכוח אדם מגוון ורחב מתוקף צמצום החסם הגיאוגרפי, וכן שימור יכולות ההמשכיות עסקית. בשנת 2022 דן דירקטוריון הבנק במדיניות מודל ההפעלה לקביעת עקרונות העבודה ההיברידית, ניהול סיכוני עבודה מרחוק ונאותות מסגרת העבודה הכוללת לעובדי הבנק.

נושאי משרה ומורשי חתימה

נכון ליום 31 בדצמבר 2022 מכהנים בבנק 11 נושאי משרה (שאינם דירקטורים) בחוזים אישיים. בבנק 207 מורשי חתימה, 82 בסניפים, ו- 125 במטה. לפרטים לגבי נוספים לגבי נושאי משרה בתקופת הדוח ראה בפרק נושאי משרה בכירה לעיל.

הסכמים מהותיים

להלן תיאור תמציתי של עיקרי ההסכמים אשר עשויים להיחשב כמהותיים, שלא במהלך העסקים הרגיל, אשר הבנק צד להם, או שלמיטב ידיעתו הוא זכאי לפיהם, כולל הסכמים שהיו בתוקף בתקופה המתוארת בדוח שנתי זה או שהשפיעו על פעילות הבנק באותה תקופה.

1. הסכמים עם ממשלת ישראל להעמדת הלוואות - לבנק הסכם מסגרת עם ממשלת ישראל להעמדת הלוואות באחריות הממשלה (כולל הסדרת ביצוען וגבייתן) לזכאי משרד הבינוי והשיכון. ההסכמים קובעים כי הבנק זכאי לקבל עמלות בשיעורים שונים שנקבעו בהסכמים כאמור וכן השתתפות בהוצאות גביה. הסכם המסגרת האחרון נחתם בחודש יולי 2004, תוקפו לשנתיים והוא מתחדש מאליו בכל פעם לתקופה נוספת של שנה אחת, אלא אם מי מהצדדים יודיע על סיום ההסכם 4 חודשים לפני תום תקופתו.

בנוסף, חתם הבנק בחודש מאי 2008, הסכם עם ממשלת ישראל המתייחס להלוואות שיועמדו לזכאי משרד הבינוי והשיכון ממועד החתימה על הסכם זה ואילך. ההלוואות שיועמדו לזכאים על פי הסכם זה הינן ברובן מכספי הבנק ועל אחריותו ומיעוטן מכספי המדינה ועל אחריותה. הבנק זכאי לקבל מהמדינה סבסוד בגין ההלוואות שנתן מכספי הבנק וכן עמלות בשיעורים שונים בגין ההלוואות שנתן מכספי המדינה. תוקפו של ההסכם הוא לשנה והוא מתחדש מאליו בכל פעם לתקופה של שנה נוספת אלא אם מי מהצדדים הודיע על סיום ההסכם 3 חודשים לפני תום תקופתו.

2. הסכם עם בנק לאומי לישראל בע"מ - לבנק הסכם עם בנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי") מיום 10 לדצמבר 2017 אשר החליף את ההסכם הקיים מיום 15 בנובמבר 1998, לפיו מקבל הבנק מבנק לאומי שירותי סליקה לממסרים המוצגים בבנק וממסרים המשוכים על הבנק באמצעות מסלקת בנק לאומי, תמורת עמלות שנקבעו בהסכם.

3. הסכם עם חברת כרטיסי אשראי - לבנק הסכם עם כרטיסי אשראי לישראל בע"מ ("כאל") מיום 8 באוגוסט 2002, אשר משקף את מערכת היחסים במסגרת שיתופי הפעולה בין הבנק לבין כאל, לרבות לעניין חלוקת האחריות בין חברת כרטיסי האשראי לבנק, והתנאים המסחריים בין הצדדים.

4. שיפוי נושאי משרה - הבנק מעניק לנושאי המשרה בבנק ובחברות הבת שלו התחייבות לשיפוי בגין חבות כספית שתוטל על מי מהם ובגין הוצאות התדיינות סבירות הקשורות לרשימת אירועים שצורפה כנספח לכתב ההתחייבות (להלן: "כתב התחייבות לשיפוי"). פרטים בדבר התחייבות זו ראו בפרק שכר נושאי משרה לדוח זה.

ביום 3 באוקטובר 2019, אישרה מחדש האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק הענקת כתב התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות ענין אישי בהענקת כתבי התחייבות לשיפוי להם, לתקופה של שלוש שנים נוספות, באותם תנאים של כתבי התחייבות לשיפוי הנוכחים שאושרו בחודש אוקטובר 2013 כאמור לעיל לכל יתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האחרים ולדירקטורים האמורים. לפרטים נוספים ראה בפרק שכר נושאי משרה לדוח זה וכן דיווחים מיידיים של הבנק מיום 28 באוגוסט, 2019 ומיום 3 באוקטובר, 2019 (מס' אסמכתא: 2019-01-089374 ו- 2019-01-085749, בהתאמה).

ביום 6 באוקטובר 2022, אישרה מחדש האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק הענקת כתב התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות ענין אישי בהענקת כתבי התחייבות לשיפוי להם, לתקופה של שלוש שנים נוספות, שתחילתה ביום 9 באוקטובר 2022 (המועד בו יחלפו 3 שנים מהמועד בו אושרו כתבי השיפוי למר זלמן שובל ומר גדעון שובל), באותם תנאים של כתבי התחייבות לשיפוי הנוכחים שאושרו ביום 9 לאוקטובר 2013 לכל יתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האחרים ולדירקטורים האמורים. לפרטים נוספים ראה בפרק שכר נושאי משרה לדוח זה וכן דיווחים מיידיים של הבנק מיום 29 באוגוסט 2022 ומיום 6 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-109954 ו-2022-01-124801, בהתאמה).

5. הקמת תאגיד עזר תמר אריאל קפיטל בע"מ, לריכוז פעילות האשראי הצרכני - בהתאם לתוכנית האסטרטגית של הבנק, אשר במרכזה צמיחה מבוקרת תוך התמקדות, בין היתר, בפיתוח הפעילות הקמעונאית של הבנק פנה בנק ירושלים לבנק ישראל וקיבל היתר להקמת תאגיד עזר בנקאי, אשר ירכז את פעילות האשראי הצרכני של הבנק. הבנק מספק לחברה הבת את כל שירותי ניהול ותפעול הנדרשים לפעילותה והתקשר עימה בהסכם לפיו יעמיד הבנק לחברה הבת מימון לשם רכישה של אשראי צרכני עתידי כחלק מהפעילות המועברת. ביום 16 בנובמבר, 2021, קבוצת הפניקס חתמה עם הבנק על הסכם להשקעה של חברות מקבוצת הפניקס בהון החברה הבת, וזאת כנגד הקצאה של כ-19.99% מהון המניות של החברה הבת. הזרמת ההון הנוספת בשנת 2022 הסתכמה ב- 68.8 מיליוני ש"ח, לפרטים נוספים ראו סעיף 2 בפרק 1.6 צפויה, להערכת הבנק, להגדיל גם את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות. נכון למועד פרסום הדוח, בחברה הבת מנוהלים כ-1.8 מיליארד ש"ח אשראי צרכני שניתן ללקוחות הבנק.

רישוי חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק

הבנק הינו בנק מסחרי, חברה ציבורית שניירות הערך שלה נסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, חבר הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, חבר מסלקת הבורסה ומסלקת המעו"ף וחלים עליו עקב כך כל הדינים הרלוונטיים.

לבנק רישיון בנק, על פי סעיף 10 לחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א 1981. על פי רישיון הבנק חלות עליו המגבלות הבאות: הבנק לא ישלוט ולא יהיה בעל עניין בתאגידים מכל סוג שהוא, בארץ או בחו"ל, למעט תאגידי עזר, ללא אישור המפקח, לתאגיד מסוים או לסוג של תאגידים. האמור לעיל לא יחול על תאגידים שהבנק החזיק בהם כדין ערב מתן הרישיון, וההחזקה הינה על פי התנאים שנקבעו.

כמו כן על פי רישיון הבנק, מינוי יושב ראש דירקטוריון ומנהל כללי טעונים אישור מראש ובכתב של המפקח על הבנקים.

יובהר כי דרישות הרישיון לעניין שליטה בתאגידי עזר ואישור כהונת יו"ר ומנכ"ל, הינן דרישות הנכללות כיום בחקיקה הבנקאית ומתייחסות לכלל התאגידים הבנקאיים.

הוראת בנק ישראל לבנק הינה כי הבנק רשאי לבצע עסקאות אופציות ופורוורד בין שערי מטבעות או שערי ריבית אך ורק לצורך גידור. עסקאות שאינן למטרת גידור טעונות אישורו המוקדם של בנק ישראל.

פעילות הבנק כפופה לחוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים מפעילותו. פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותו של הבנק. אלו מגדירים, בין היתר, את גבולות הפעילות המותרת לבנק, מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, השימוש בנכסי הבנק, אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח על הבנקים ולציבור והפעילות המותרת לחברות בנות של הבנק ותנאי השליטה והבעלות בהן.

בצידם כפוף הבנק לחקיקה ענפה המסדירה את פעילותו בשוק ההון הן עבור לקוחותיו והן עבור עצמו (למשל בתחום ייעוץ ההשקעות וניהול תיקי לקוחות, דיני ניירות ערך ומגבלות על פעילות בתחום הביטוח).

עמלות הבנקים, ובכללם בנק ירושלים, מפוקחות על-ידי בנק ישראל. כמו כן, בנק ישראל קבע תעריפונים אשר בהם פורטה רשימת השירותים שבגינם בנקים יהיו רשאים לגבות עמלות, וכן אופן חישוב עמלות אלו.

חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על הבנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואות לדיור, דיני הערבות וכו'.

בנוסף לאלה, קיימת חקיקה שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את דיני ההוצאה לפועל, דיני פירוקים וכינוסים, וחוקי מס שונים.

פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות ניירות-ערך, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון והממונה על הגבלים עסקיים. הבנק וחברות הבת שלו פועלים בהתאם לחובות החלות עליהם מכוח הוראות הדין.

במסגרת החקיקה, נקבעה בחלק מהחוקים החלים על פעילות הבנק האפשרות להטיל עליו עיצומים כספיים בגין הפרות של הוראות חוק והוראות חקיקת משנה (לרבות חוזרים והנחיות) שהוצאו או יוצאו מכוחם.

רישיונות לפעילות חברות הבת

לעיר שלם, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק, רישיון לסוכן ביטוח תאגיד על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א 1981. בהתאם להוראות המפקח על הביטוח והמפקח על הבנקים, עיר שלם רשאית לעסוק רק בשיווק פוליסות ביטוח חיים ופוליסות ביטוח מבנה, אגב הלוואות לדיור הניתנות על-ידי הבנק (מגבלה זו אינה חלה לגבי ביטוח שנעשה לפני ה 1- בינואר 2006).

חקיקה ותקינה אמריקאית

בשנת 2011 נחקק בארה"ב חוק ה-FATCA - The Foreign Account Tax Compliance Act לפיו נדרשים המוסדות הפיננסיים בעולם לזהות את כל לקוחותיהם האמריקאים ולהעביר דיווח לגבי נתוני לקוחות אלו למס הכנסה האמריקאי (ה-IRS). בחודש ינואר 2013, התפרסם הנוסח הסופי של התקנות המסדירות את הנושא ואשר נכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2014.

הבנק מיישם את הוראות החוק והוראות המפקח על הבנקים, ובכלל זה נרשם הבנק באתר ה-IRS. ביום 1 ביולי 2014 נחתם הסכם בין מדינת ישראל לבין משרד האוצר האמריקאי ליישום הוראות ה-FATCA אשר מסדיר העברת מידע לגבי חשבונות המוחזקים בישראל על ידי אזרחי או תושבי ארצות הברית לרשויות המס בארצות הברית, באמצעות רשות המיסים בישראל (להלן: "הסכם ה- FATCA").

ביום 16 ביולי, 2016 חוקק תיקון מס' 227 לפקודת מס הכנסה וביום 4 באוגוסט, 2016 פורסמו תקנות מס הכנסה (יישום הסכם הפטקא), אשר החילו על תאגידים בנקאיים חובות מכוח הסכם ה-FATCA, ובין היתר חובת העברת מידע לרשות המסים, על מנת שזו תוכל להעבירו לרשות המסים האמריקאית.

בהתאם למדיניות הבנק, הבנק נמנע ממתן כל ייעוץ או סיוע בנושא מיסוי, ובכלל זה יעוץ הקשור לאופן זיהוי החשבון כאמריקאי או בקשר עם מיסוי אמריקאי, ובכלל זה כל עצה בנוגע ל-FATCA.

כמו כן, לאור החקיקה הקיימת בארצות הברית, מוסדות פיננסיים שאינם בעלי רישיון אמריקאי מתאים, מנועים מלתת את מגוון השירותים בניירות ערך ללקוחות שהינם תושבי ארצות הברית. לפיכך, נדרש בנק ירושלים לתת שירותים בניירות ערך ללקוחותיו שהינם תושבי ארצות הברית רק במגבלות החקיקה האמריקאית בנושא זה.

חילופי מידע אוטומטיים לגבי חשבונות פיננסיים –OECD – Standards For Automatic Exchange of Financial Account Information

ארגון ה – OECD פרסם נוהל לחילופי מידע אוטומטי לגבי חשבונות פיננסיים בין מדינות (להלן: "התקן"). תקן זה נבנה ברוח ה- FATCA האמריקאי ונועד להגביר את השקיפות והפיקוח על דיווחי המס של תושבי מדינות ה – OECD התקן האמור מורכב ממודל ה-CRS המטיל חובות זיהוי ודיווח על מוסדות פיננסיים לגבי חשבונות המתנהלים אצלם, וממודל -CAA המהווה את הבסיס להסכמים המשפטיים שיחתמו לעניין זה בין המדינות. ביום 21 ביולי 2014 פרסם ה – OECD מדריך ליישום התקן.

ביום 24 לנובמבר 2015 הצטרפה ישראל לאמנה המולטילטרלית בדבר סיוע מנהלי הדדי בענייני מס. ביום 13 במאי 2016 חתם מנהל רשות המיסים, על הצטרפותה של ישראל להסכם רשויות מוסמכות ליישום האמנה המולטילטרלית לחילופי מידע אוטומטי הנוגע למידע פיננסי וליישום האמנה המולטילטרלית לדיווח בין מדינתי.

לצורך יישום התקן, חוקק ביום 26 בנובמבר 2015 חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 207), אשר הסמיך את משרד האוצר לחתום על ההסכמים עם המדינות האחרות, לחייב את הגופים הפיננסיים להעביר את המידע לרשות המיסים, ולהעביר בעצמו את המידע למדינות שהתקשרו על מדינת ישראל בהסכמי הדדיות לשיתוף במידע.

בראשית חודש ינואר 2019 תוקנו תקנות מס הכנסה (יישום תקן אחיד לדיווח ולבדיקת נאותות של מידע על חשבונות פיננסיים), התשע"ט-2019 (להלן: "תקנות ה-CRS"). לפי תקנות אלו נדרש התאגיד הבנקאי להעביר לרשות המסים מידע בדבר חשבונות של תושבי חוץ, במדינות בנות דיווח, על מנת שזו תוכל להעבירו למדינות עימן התקשרה מדינת ישראל בהסכם לשיתוף מידע הדדי.

ההתקנות, הסכם והתקן האמורים מסדירים בין היתר את סוג המידע שהמדינות תעברנה, מועד העברת המידע, והגופים הפיננסיים עליהם תחול חובת העברת המידע לרשויות המס. מועד תחילת היישום של ההסכם והתקן הינו בינואר 2017 כאשר הדיווח הראשון על ידי מדינת ישראל דווח בשנת 2019.

תיקון מספר 2016-13 לקודיפיקציה של ה-FASB בדבר מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי, הפרשות להפסדי אשראי צפויים CECL –Current Expected Credit Loss

שינוי זה בוצע בארה"ב כחלק מהליך הפקת לקחי המשבר הפיננסי הגלובלי. מטרתו לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ושמחזק את הקשר בין האופן בו מנוהלים סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים.

בהתאם למודל ה-CECL יש להכיר בהפרשה להפסדי אשראי כך שהעלות המופחתת של המכשיר הפיננסי תשקף את הסכום אותו צופה הבנק לגבות. ההפרשה תתבסס על הפסדי האשראי החזויים לאורך כל חיי הנכס וכן על איכות אשראי לפי מועדי בציר העמדת ההלוואות (vintage), נתונים אלו עשויים לכלול לדוגמא את מאפייני כל הלוואה, מועד יצירתה ופירוט המועדים והסכומים בקרות שינויים בסיווג, ארגונים מחדש, מחיקות חשבונאיות, וגביות של סכומים שנמחקו חשבונאית. בנוסף באומדן הפסדי האשראי נדרש לשקף תחזיות באשר לאירועים כלכליים עתידיים. עבור תקופות עתידיות לגביהן לא ניתן לבצע תחזיות.

התיקונים בעדכון זה יחולו בארה"ב מתקופות שנתיות המתחילות לאחר יום 15 בדצמבר 2019.

ביום 30 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר המשלב בהוראות הדיווח לציבור את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים, לרבות כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בנושא 326 בקודיפיקציה בדבר "מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי" (Current Expected Credit Loss). לפרטים נוספים ראה ביאור 1 לדוחות הכספיים.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

עדכוני החקיקה ו/או הוראות בנק ישראל שהינם ספציפיים למגזרי הפעילות השונים תוארו בפרקים הרלוונטים בדוח זה. בנוסף, הוראות סקירה חוק ורגולציה אשר חלות על הבנק, ובכלל זה הוראות אשר התקבלו עד מועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2021 תוארו בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2021.

סקירה של עדכוני הרגולציה נכללת במסגרת ביאור 37 לדוחות הכספיים.

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי הפעילות הפיקוחיים- פרטים נוספים

הבנק מספק מגוון שירותים בנקאיים בחמישה מגזרי פעילות עיקריים. מגזרי הפעילות של הבנק סווגו בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים לפי סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים ואינם תואמים בהכרח את המבנה הארגוני של הבנק. גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחית.

פירוט אודות תוצאות הפעילות של מגזרי הפעילות השונים וניתוח הפעילות העסקית בהן ניתן לראות בפרק מגזרי פעילות בדוח הדירקטוריון והנהלה וכן בביאור 28 לדוח הכספי.

להלן מספר ממוצע של משרות ישירות שיוחסו למגזרי פעילות:

	2022	2021
מגזרים		
משקי בית	361	342
בנקאות פרטית	8	9
עסקים קטנים וזעירים	27	30
עסקים בינוניים וגדולים*	9	10
גופים מוסדיים	3	3
ניהול פיננסי	8	7
סך הכל משרות ישירות	**416**	**401**

*מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

מגזר משקי בית

במסגרת מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים עבור אנשים פרטיים (למעט אלו המיוחסים למגזר "בנקאות פרטית"). המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: הלוואות לרכישת דירת מגורים ונכסים מסחריים, הלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים, הלוואות צרכניות, כרטיסי אשראי וכרטיסי חיוב ללקוחות הבנק, חשבונות עו"ש, פיקדונות וחסכונות ופעילות בשוק ההון בניירות ערך.

מרבית לקוחות הבנק המשתייכים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק, באמצעים דיגיטליים ועל ידי מוקד הלקוחות של הבנק, לרבות שירותי ה- Interactive Voice Response.

מגזר זה מחולק לשני תתי מגזרים: הלוואות לדיור ואחר.

להלן תיאור המוצרים והשירותים המרכזיים המוצעים במסגרת תת מגזר הלוואות לדיור:

מתן הלוואות לדיור ולכול מטרה כנגד שעבוד דירת מגורים ליחידים ולקבוצות רכישה לתקופות ארוכות בבסיסי הצמדה שונים ועל פי מגוון מסלולי ריבית הנקבעים על פי סוג ההלוואה, העדפות הלקוח, יכולת ההחזר של הלווה ובהתאם למגבלות בנק ישראל על הלוואות לדיור.

מתן שירותים נלווים של ביטוח חיי לווים ובביטוח נכס אגב משכנתא, הניתנים בהתאם להוראת המפקח על הביטוח והמפקח על הבנקים באמצעות עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק (להלן: "עיר שלם").

להלן תיאור המוצרים והשירותים המרכזיים המוצעים במסגרת תת מגזר "אחר":

הלוואות צרכניות סולו לזמן קצוב, כרטיסי אשראי וכרטיסים נטענים (PREPAID), שרותי עו"ש, פיקדונות וחסכונות, שירותי ני"ע – ביצוע קניה ומכירה ותפעול של עסקאות בניירות ערך ובנגזרים בארץ ובחו"ל, ייעוץ השקעות – מתן שירותי ייעוץ בניירות ערך באמצעות יועצים מורשים.

אחד מהיעדים העיקריים העומדים בבסיס התכנית האסטרטגית של הבנק (כפי שתוארה בדוח הדירקטוריון וההנהלה), הינו פיתוח והרחבה של מגזר משקי הבית באמצעות מכירת מוצרים פיננסים משלימים ללקוחות כל הבנקים, ללא תלות בבנק בו מנוהל חשבון העו"ש העיקרי של הלקוח.

להלן עיקרי התכנית האסטרטגית של הבנק במגזר פעילות זה:

מתן משכנתאות התואמות את צרכיו וטעמיו האישיים של הלקוח תוך התמקדות באפיקים בעלי רווחיות גבוהה.

מתן אשראי צרכני במגוון ערוצי מכירה, בדגש על ערוץ האינטרנט וללא צורך להגיע לסניפי הבנק. כמו כן הבנק ימשיך לשפר את מערכת חיתום האשראי, ככלי תומך החלטה.

גיוס פיקדונות ממשקי בית, באמצעות סניפי הבנק ו/או באמצעות האינטרנט.

הצעת שירותי תיווך וייעוץ בניירות ערך, כמוצר משלים להצעת פיקדונות.

פעילות מגזר משקי הבית מאופיינת בפיזור רב של לקוחות. בהיבטי מתן האשראי, יש לציין את המיקוד במשקי בית כאשר האשראי הניתן לכל אחד מהם הינו בהיקף נמוך יחסית, ולכן אין לבנק תלות מהותית בלקוח בודד או במספר מצומצם של לקוחות אשר אובדנם עשוי להשפיע באופן מהותי על מגזר הפעילות. כמו כן, למגזר זה משקל רב בגיוס המקורות של הבנק באפיקים השונים. המתחרים במגזר זה הינם כל הבנקים הפועלים במשק וכן גופים פיננסיים חוץ בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי.

לפירוט ההסכמים המהותיים והסכמי שיתוף פעולה אשר הבנק צד להם הרלוונטיים למגזר משקי הבית ראה לעיל בפרק הסכמים מהותיים סעיפים 1-6.

לפרטים נוספים אודות השפעת התפשטות נגיף הקורונה ראהבדוח הדירקטוריון וההנהלה פרק 1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.

מגזר בנקאות פרטית

הפעילות הבנקאית במגזר בנקאות פרטית מספקת שירותים ומוצרים הניתנים לאנשים פרטיים להם תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.

מגזר זה מחולק לשני תתי מגזרים: הלוואות לדיור ואחר בדומה למגזר משקי בית. והמוצרים והשירותים דומים אף הם לאלו שבמגזר משקי בית תוך התאמה לאופי הלקוחות.

הבנק רואה במגזר פעילות זה נדבך חשוב לפעילותו העסקית ובהתאם לכך פועל, בין היתר:

לשימור המעמד והמוניטין שהבנק יצר בקרב הקהילות היהודיות בחו"ל.

הקפדה על ביצוע כלל ההוראות הרגולטוריות, ביניהן בחינה וזיהוי של מקורות ההכנסה של הלקוחות והחתמתם על המסמכים וההצהרות הרלוונטיים הנדרשים.

הבנק משקיע מאמצים בהכשרה מקצועית ייחודית של הבנקאים העובדים מול לקוחות המגזר, כמו כן לבנק יתרון המתבטא ברמת השירות והזמינות של בנקאים אלו המכירים היטב את תרבות לקוחות המגזר, ובהתאם לכך הם בעלי יכולת ליצור קשר אישי מולם.

ההסכמים המהותיים והסכמי שיתוף פעולה אשר הבנק צד להם הרלוונטיים למגזר בנקאות פרטית הינם אלה המפורטים במגזר משקי בית לעיל.

מגזר עסקי

במסגרת פעילות מגזר זה מספק הבנק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים. שירותים אלה ניתנים ללקוחות הבנק, בעיקר באמצעות סקטור הנדל"ן וכן באמצעות החטיבה הקמעונאית. לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים, תאגידים ועמותות.

עיקר פעילות המגזר מתבצעת בסקטור הנדל"ן באמצעות ליווי פרוייקטים לבניה למגורים כמפורט להלן.

המגזר העסקי מחולק לשני תתי מגזרים כלהלן:

מגזר עסקים קטנים וזעירים – עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-50 מיליוני ש"ח.

מגזר עסקים בינוניים וגדולים– עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח (הקף הפעילות עם עסקים גדולים אינו מהותי).

תתי מגזרים אלו מספקים שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים בתחומים שונים:

בינוי ונדל"ן - באמצעות חטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים, מתבצע מימון פרויקטים לבניה למגורים בשיטת הליווי.

הפעילות בתחום בינוי ונדל"ן כוללת מימון רכישת קרקעות והקמת פרויקטים למגורים, פרוייקטים בתחום ההתחדשות העירונית וכן העמדת ערבויות לסוגיהן על פי צרכי העסקה.

המימון להקמת פרויקטים למגורים, ניתן על פי רוב בשיטת הליווי בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואליו מופקדים כספי התקבולים מרוכשי יחידות הדיור, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משמשים לביצוע הפרויקט ומשוחררים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. לבנק הסכמי שיתוף פעולה עם מספר חברות ביטוח למימון משותף של פרויקטים. במסגרת מימון פרויקט לבנייה מעמיד הבנק מסגרת אשראי כספי למימון הבניה, ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות ובטוחות חוק מכר לרוכשים יחידות בפרויקט אשר על פי רוב, מונפקות על ידי חברת הביטוח השותפה במימון הפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק.

שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח כאמור, מייצר לבנק ניצול מיטבי של ההון והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכוני האשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות.

השוני בין סוגי שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח, מתבטא בסוג האשראי או הבטוחה המועמדים על ידן: העמדת בטוחות על פי חוק המכר; העמדת בטוחות לבעלי קרקע בעסקת קומבינציה; ומתן אשראי כספי על פי מודל האופרטור.

מודל האופרטור בתחום הבניה והנדל"ן, מתבצע על פי העקרונות שלהלן:

הפרויקט נבחן ומאושר על-ידי מוסדות השותף הפיננסי; הביטחונות בפרויקט הינם פרי-פסו, כאשר יחס החלוקה במקרה של מימוש הבטוחות נקבע מראש בין הבנק והשותף הפיננסי; יחס היקפי העמדת האשראי נשמר לאורך חיי הפרויקט. שחרור העודפים המתקבלים בגין הפרויקט ליזם, מבוצע על פי שיקול דעת הבנק על פי נוסחת שחרור עודפים המאושרת על-ידי הבנק והנכללת בהסכם שיתוף הפעולה.

ניהול הפרויקט על פי מודל זה, מבוצע על-ידי הבנק לפי שיקול דעתו ועל פי סטנדרטים בנקאיים מקובלים; דוחות המעקב בפרויקט מועברים על-ידי המפקח לבנק ולגוף הנוסף, כאשר הבנק מדווח לגוף הנוסף על אירועים חריגים בפרויקט. במסגרת התכנית האסטרטגית (כפי שתוארה בדוח הדירקטוריון וההנהלה), פועל הבנק ליישום מדיניות ענפית סלקטיבית בתחום מתן אשראי לחברות בניה ונדל"ן למגורים, בדגש על עליה מתונה בהיקף התיק המנוהל תוך הקטנת חלקו היחסי של הבנק בתיק וללא עליה ברמת הסיכון הקיימת. לצורך כך, פועל הבנק ליצירת שיתופי פעולה בין הבנק לבין חברות ביטוח וגופים מוסדיים אחרים לשם מתן אשראי לליווי פרויקטים (מודל האופרטור) והנפקת בטוחות לפי חוק מכר (דירות) וערבויות אחרות. אסטרטגיה זו מאפשרת לבנק להגדיל את היקף הפרויקטים שבטיפולו, בהתאם למדיניות הבנק, שימוש במומחיות שנצברה, כניסה לעסקאות גדולות ומורכבות לצד עסקאות קטנות, בעיקר בתחום ההתחדשות העירונית, ופיזור הסיכון ובהתאמה הגדלת התשואה להון הנובעת מפעילות זו תוך שמירה על רמת סיכון נאותה. ההתקשרויות עם חברות הביטוח כוללות הסדרת שיתוף הפעולה בין הבנק לבינן בנושאים הבאים: אחריות לניהול השוטף של הפרויקט ומסירת דיווחים, קבלת בטוחות ושחרורן ונקיטת הליכים למימוש השעבודים ויחסי הנשייה בין הגופים. כמו כן, הבנק פועל להסטת הסיכון והתשומות, למימון פרויקטים (ליווי בניה למגורים), וזאת תוך הקטנת היקף האשראי המסחרי למימון פעילות שוטפת של חברות ועסקים קטנים, ככל שניתן, וכן הקטנת היקף האשראי שניתן לפרויקטים בתחום האנרגיה הסולארית. תיק האשראי של הבנק מפוזר ולבנק אין תלות בלקוח בודד או בקבוצת לקוחות מצומצמת. יתרת האשראי של לקוחות הבנק אינה משיקה למגבלת לווה בודד הרגולטורית. פיזור התיק מתאפשר גם באמצעות שיתוף פעולה אסטרטגי של הבנק עם חברות ביטוח במתן אשראי כספי (מודל האופרטור) ובהנפקת פוליסות על פי חוק המכר (דירות) כאמור לעיל. התחרות בין הבנקים על השגת לקוחות איכותיים בתחום הנדל"ן מתבטאת בשיעורי ההון העצמי המושקע בפרויקט, מבנה העסקה, גובה העמלות, הריביות על האשראי ורמת השירות הניתנת ללקוח. בשנים האחרונות חלק מחברות הביטוח הקימו מערך עצמאי לליווי בניה ובכך הגבירו את התחרות בענף. השיטות העיקריות של הבנק להתמודדות עם התחרות, מתבססות על הקשרים שנצברו לאורך השנים ובסיס הלקוחות הקיים בבנק המהווים עבור הבנק מנוף להמשך פעילותו. בנוסף, לעיתים משתמש הבנק בעודפי המקורות בפרויקטים קיימים למינוף פעילות עתידית בפרויקטים חדשים של לקוחותיו. הבנק מפעיל מנגנון לקביעת היקף ההון העצמי הנדרש בפרויקטים, הנגזר מקצב הביצוע והמכירות בפרויקט. המנגנון האמור מתמרץ הקדמת מכירות בפרויקטים ולפיכך מפחית את רמת הסיכון בפרויקטים.

מגזר מוסדיים

מגזר המוסדיים בתחום הפיקדונות משרת מגוון רחב של לקוחות כחלק מפעילות גיוס ושימור המקורות. לקוחות אלה כוללים חברות ביטוח, חברי בורסה, מוסדות פיננסיים וקרנות נאמנות. רוב הלקוחות המוסדיים של הבנק הינם בעלי זיקה חזקה לשוק ההון ומנוהלים באופן ישיר ע"י הדסק המוסדי במחלקת ניהול פיננסי.

עיקר הפעילות של גופים אלה עם הבנק היא השקעה בפיקדונות. הפיקדונות מנוהלים בכל התקופות, בש"ח ובמט"ח. בדרך כלל מדובר בסכומי הפקדה גבוהים העולים על 5 מיליוני ש"ח. הפעילות היא בעיקר בפיקדונות קצרים משנה אך קיימים מקרים בהם ההפקדה היא לפיקדונות לתקופה ארוכה מכך.

עיקר התחרות בתחום מגזר המוסדיים היא מול הבנקים השונים בישראל. רב המשקיעים המוסדיים עובדים מול חדרי המסחר במט"ח בארץ ומקבלים מחירים תחרותיים בפיקדונות בש"ח ובמט"ח. בנוסף האלטרנטיבה העיקרית מול הבנקים ותחום הפיקדונות היא ההשקעה בשוק ההון, המאפשרת לרובם לקבל ציטוטים גבוהים על עודפי הנזילות שלהם.

מגזר ניהול פיננסי

הפעילויות במגזר זה כוללות את הניהול הכספי של הבנק, ואינן כוללות פעילות מול לקוחות הבנק.

תחומי הפעילות העיקריים במגזר זה הם - ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק, ניהול נכסים והתחייבויות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, ניהול החשיפות לסיכוני שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונזילות, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל, פעילות רכישה, מכירה ושירות תיקי אשראי וניהול חדרי מסחר.

פעילות המגזר מרוכזת בחטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי. החשיפות הפיננסיות העיקריות בבנק מנוהלות ונוצרות בתיק הבנקאי, כחלק בלתי נפרד מהפעילות העסקית של הבנק. ככלל, הבנק שואף למזער את החשיפות הפיננסיות שלו, למעט מקרים בהם להערכתנו יש יתרון ברור לקיום חשיפה לאחד או יותר מגורמי השוק. הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים העומדים לרשותו על פי מדיניות ניהול הסיכונים שקבע דירקטוריון הבנק, וזאת תוך התחשבות בהתפתחויות הכלכליות ובסביבה העסקית בה פועל הבנק. הבנק מקיים מערך של מדידה והערכה של התפתחות החשיפות באופן מתמיד, והחשיפות השונות מדווחות לדירקטוריון הבנק כחלק ממהלך העסקים הרגיל.

בנוסף, הבנק נוקט פעולות יזומות להשקעה וגידור בתיקי הנוסטרו, המשמשים לסוגי פעילות כמפורט להלן:

פעילות המשמשת כהגנה לפיקדונות המופקדים בבנק לתקופות קצרות, בינוניות וארוכות וכן השקעות כנגד ההון העצמי של הבנק.

פעילות השקעה באגרות חוב ממשלתיות לצורך השגת תשואה עודפת על יתרות הנזילות של הבנק.

פעילות למסחר המאופיינת בהשקעות קצרות טווח בעיקר בניירות ערך ממשלתיים בשוק הראשוני ובשוק המשני.

פעילות השקעה בניירות ערך שאינם ממשלתיים הינה מועטה ונקודתית בהתאם למדיניות האשראי של הבנק.

כחלק מניהול הנזילות ובהתחשב במגבלות שקבע הדירקטוריון מופקדים עודפי הנזילות בבנק ישראל ובבנקים בארץ ובחו"ל. לצורך זה וכחלק מפעילות הבנק במט"ח לבנק מסגרות אשראי מבנקים בארץ אותם הוא מנצל מעת לעת בהתאם לצרכיו השוטפים. מסגרות אלו מנוטרות באופן שוטף כחלק מניהול סיכון צד נגדי בבנק. לפרטים בדבר מודל הנזילות, סיכון צד נגדי ומגבלות ההנהלה והדירקטוריון, ראה בדוח הדירקטוריון וההנהלה פרק 3 – סקירת הסיכונים.

תיקי ההשקעה נבחנים באופן שוטף בהתחשב בתחזיות מאקרו כלכליות בנושאי שער חליפין, שערי ריבית לטווח קצר וארוך, אינפלציה, צמיחה ועקומי תשואות, ובהתאם לתיאבון הסיכון של הבנק בזמן נתון.

בשנים האחרונות הקטין הבנק באופן משמעותי את חשיפותיו לסיכוני השוק השונים, וזאת מתוך הערכה כי הסיכון בשווקים אינו מתומחר כראוי. בהתאם לזאת, לעלייה בתנודתיות השווקים בשנה האחרונה הייתה השפעה קטנה על הבנק.

התוכנית העסקית של הבנק כוללת המשך שמירה על עמדה שמרנית ועל חשיפות נמוכות לגורמי השוק השונים, מתוך הערכה כי התנודתיות בשוקי ההון תימשך בחודשים הקרובים, ולנוכח האי ודאות הכלכלית.

פרטים נוספים אודות פעילות מכירה ושירות תיקי אשראי מוצגים בדוח הדירקטוריון וההנהלה פרק 3 – סקירת הסיכונים.

(3) ביום 23 בינואר, 2022 אישררה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של 'ilAA-' ו-'+il.A-1" וציינה כי תחזית הדירוג יציבה. אישרור הדירוג נעשה בעקבות שינוי מתודולוגיה של חברת הדירוג.

(4) ביום 15 במרץ, 2022 הודיעה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ על כוונה לפרסם דוח הצעת מדף להנפקת ניירות ערך מסחריים סדרה 2 מכוח תשקיף מדף של החברה הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ מיום 27 בנובמבר, 2019.

לצורך ההנפקה קבעה חברת הדירוג מידרוג ביום 14 במרץ 2022 מתן דירוג 'P-1.il' למסגרת גיוס ניירות ערך מסחריים (באמצעות סדרה 2) בהיקף של עד 350 מיליון ש"ח ע.נ., שיונפקו על ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. באותו יום חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'ilA-1+' לניירות ערך מסחריים חדשים בהיקף של עד 350 מיליוני ש"ח ע.נ. שיונפקו על ידי הבנק באמצעות סדרה 2 באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (מספרי אסמכתא: 2022-01-030136 ו-2022-01-030127).

(5) ביום 29 במאי, 2022 אשררה חברת דירוג Standard&poor's Maalot את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של "ilAA- ו- "il.A-1+ וציינה כי תחזית הדירוג יציבה. (אסמכתא מס' 2022-01-066379).

(6) ביום 19 ביוני, 2022, אשררה חברת הדירוג מידרוג את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של a1.il ביחס לאיתנות הפיננסית, 'Aa2' ביחס לפיקדונות לזמן ארוך ולחוב הבכיר, ודירוג hyb(il.A2) לכתבי ההתחייבות הנדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים. מידרוג ציינה כי תחזית הדירוג יציבה (אסמכתא מס' 2022-01-075742).

(7) ביום 5 בדצמבר, 2022 קבעה חברת הדירוג S&P מעלות מתן דירוג ilA-" להנפקת סדרה בלתי סחירה של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (oCoC) של החברה הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, בסך 50 מיליון ש"ח ע.נ. (מס' אסמכתא: 2022-01-147226).

להלן טבלה המרכזת את הדירוגים:

	Standard&Poor's Maalot	מידרוג
דירוג הבנק למועד הדוח (פיקדונות לזמן ארוך ואג"ח)	ilAA- /Stable	Aa2.il Stable
כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו ע"י הבנק	IlA /Stable	Aa3.il Stable
כתבי התחייבות הנדחים המותנים (CoCo סדרה 17) שהונפקו ע"י הבנק	IlA- / Stable	A2.il (hyb) Stable
כתבי התחייבות הנדחים המותנים (CoCo לא סחיר) שהונפקו ע"י הבנק	IlA- / Stable	-
ניירות ערך מסחריים דירוג זמן קצר	IlA-1+	P-1.il

נספחים לדוחות השנתיים - תוכן עניינים

נספח 1 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	298
נספח 2 – דוח רווח והפסד מאוחד ומאזן מאוחד לסוף רבעון - מידע רב רבעוני	302
נספח 3 – דוח רווח והפסד – מידע רב שנתי	304
נספח 4 – מאזן מאוחד לחמש השנים האחרונות	305

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו[1] וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

סכומים מדווחים

	לשנה שהסתיימה ביום			לשנה שהסתיימה ביום			לשנה שהסתיימה ביום		
	31 בדצמבר 2022			31 בדצמבר 2021			31 בדצמבר 2020		
	יתרה ממוצעת [2]	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה אחוז	יתרה ממוצעת [2]	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה אחוז	יתרה ממוצעת [2]	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה אחוז
נכסים נושאי ריבית									
אשראי לציבור [3][6]	13,464.0	863.7	6.41	11,946.3	622.5	5.21	11,049.8	516.1	4.67
פקדונות בבנקים	223.7	-	-	224.2	-	-	220.4	-	-
פקדונות בבנקים מרכזיים	2,666.0	30.3	1.14	2,336.7	2.1	0.09	2,437.5	3.1	0.13
אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה [4]	940.8	12.2	1.30	614.1	4.1	0.67	325.1	2.3	0.71
אגרות חוב למסחר [4]	47.9	0.5	1.04	39.7	-	-	17.8	-	-
נכסים אחרים	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך כל הנכסים נושאי ריבית	**17,342.5**	**906.4**	**5.23**	**15,161.0**	**628.7**	**4.15**	**14,050.6**	**521.5**	**3.71**
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית	27.7	-	-	21.5	-	-	18.7	-	-
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית [5]	408.1	-	-	571.5	-	-	568.7	-	-
סך כל הנכסים	**17,778.3**	**906.4**	**5.10**	**15,754.0**	**628.7**	**3.99**	**14,638.0**	**521.5**	**3.56**

הערות בסוף הנספח.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו[1] וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

סכומים מדווחים

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020		
	יתרה ממוצעת [2]	הוצאות ריבית	שיעור הוצאה אחוז	יתרה ממוצעת [2]	הוצאות ריבית	שיעור הוצאה אחוז	יתרה ממוצעת [2]	הוצאות ריבית	שיעור הוצאה אחוז
התחייבויות נושאות ריבית									
לפי דרישה	823.7	2.5	0.30	921.6	0.7	0.08	904.7	0.6	0.07
לזמן קצוב	10,321.4	157.8	1.53	9,265.7	111.8	1.21	8,903.3	88.9	1.00
סך הכל פקדונות הציבור	11,145.1	160.3	1.44	10,187.3	112.5	1.10	9,808.0	89.5	0.91
פקדונות מבנקים	317.2	2.9	0.91	197.0	2.0	1.02	73.0	1.2	1.64
פקדונות הממשלה	-	-	-	1.2	-	-	0.5	-	-
ני"ע שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	-	-	-	-	-	-	-	-	-
אגרות חוב	2,409.9	148.4	6.16	1,976.8	60.0	3.04	1,767.8	10.1	0.57
סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית	**13,872.2**	**311.6**	**2.25**	**12,362.3**	**174.5**	**1.41**	**11,649.3**	**100.8**	**0.87**
פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית	2,304.0	-	-	2,067.9	-	-	1,748.3	-	-
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית [7]	397.4	-	-	247.3	-	-	257.6	-	-
סך כל ההתחייבויות	**16,573.6**	**311.6**	**1.88**	**14,677.5**	**174.5**	**1.19**	**13,655.2**	**100.8**	**0.74**
סך כל האמצעיים ההוניים	1,204.7	-	-	1,076.5	-	-	982.8	-	-
סך כל ההתחייבויות והאמצעיים ההוניים	17,778.3	-	-	15,754.0	-	-	14,638.0	-	-
פער הריבית	**-**	**-**	**2.98**	**-**	**-**	**2.74**	**-**	**-**	**2.84**
תשואה נטו [8] על נכסים נושאי ריבית	**17,342.5**	**594.8**	**3.43**	**15,161.0**	**454.2**	**3.00**	**14,050.6**	**420.7**	**2.99**

הערות בסוף הנספח.

נספח 1- שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו[4] וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

	לשנה שהסתיימה ביום			לשנה שהסתיימה ביום			לשנה שהסתיימה ביום		
	31 בדצמבר 2022			31 בדצמבר 2021			31 בדצמבר 2020		
	יתרה ממוצעת [2]	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	שיעורי הכנסה/ הוצאה	יתרה ממוצעת [2]	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	שיעורי הכנסה/ הוצאה	יתרה ממוצעת [2]	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	שיעורי הכנסה/ הוצאה
			אחוז			אחוז			אחוז
מטבע ישראלי לא צמוד									
סך נכסים נושאי ריבית	12,867.1	546.3	4.25	11,324.1	415.8	3.67	10,500.9	392.5	3.74
סך התחייבויות נושאות ריבית	10,440.6	(132.3)	(1.27)	8,846.1	(83.9)	(0.95)	8,233.4	(80.2)	(0.97)
פער הריבית			**2.98**			**2.72**			**2.77**
מטבע ישראלי צמוד למדד									
סך נכסים נושאי ריבית	3,558.1	340.2	9.56	3,116.1	197.5	6.34	2,743.8	108.9	3.97
סך התחייבויות נושאות ריבית	2,832.0	(173.7)	(6.13)	2,737.9	(89.5)	(3.27)	2,734.7	(16.7)	(0.61)
פער הריבית			**3.43**			**3.07**			**3.36**
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)									
סך נכסים נושאי ריבית	917.2	20.2	2.20	720.8	15.4	2.14	805.9	20.1	2.49
סך התחייבויות נושאות ריבית	599.6	(5.5)	(0.92)	778.3	(1.1)	(0.14)	681.2	(3.9)	(0.57)
פער הריבית			**1.28**			**2.00**			**1.92**
סך פעילות בישראל									
סך נכסים נושאי ריבית	17,342.5	906.4	5.23	15,161.0	628.7	4.15	14,050.6	521.5	3.71
סך התחייבויות נושאות ריבית	13,872.2	(311.6)	(2.25)	12,362.3	(174.5)	(1.41)	11,649.3	(100.8)	(0.87)
פער הריבית			**2.98**			**2.74**			**2.84**

(1) הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשנים 2022, 2021 ו-2020 בסך (56.5), 1.7 ו-1.6 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(5) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

(6) עמלות בסך 12.5 מיליוני ש"ח, 16.5 מיליוני ש"ח ו-10.1 מיליוני ש"ח נכללו בהכנסות ריבית בשנים 2022, 2021 ו-2020 בהתאמה.

(7) לרבות מכשירים נגזרים.

(8) תשואה נטו - הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

(9) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו[1] וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ד- ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 לעומת השנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 לעומת השנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020		
	גידול (קיטון) בגלל שינוי		שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי		שינוי נטו
	כמות	מחיר		כמות	מחיר	
	מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח		
נכסים נושאי ריבית						
אשראי לציבור בישראל	97.4	143.8	241.2	46.7	59.7	106.4
נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל	8.1	28.7	36.8	1.8	(1.0)	0.8
סך כל הכנסות הריבית	**105.4**	**172.5**	**278.0**	**48.5**	**58.7**	**107.2**
התחייבויות נושאות ריבית						
פקדונות הציבור בישראל	13.8	34.1	47.9	4.2	18.8	23.0
התחייבויות נושאות ריבית אחרות	27.7	61.4	89.1	7.6	43.1	50.7
סך כל הוצאות הריבית	**41.5**	**95.5**	**137.0**	**11.8**	**61.9**	**73.7**
סך הכל נטו	**64.0**	**77.0**	**141.0**	**36.7**	**(3.2)**	**33.5**

נספח 2 - דוח רווח והפסד לרבעון - מידע רב רבעוני

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	2022				2021			
	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1
הכנסות ריבית	258.3	231.7	228.7	188	149.5	163.4	178.7	137.1
הוצאות ריבית	88.5	74.5	88.0	60.5	30.1	49.4	64.1	30.9
הכנסות ריבית, נטו	**169.8**	**157.2**	**140.7**	**127.5**	**119.4**	**114.0**	**114.6**	**106.2**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	24.8	24.1	15.3	14.6	(9.4)	(23.5)	(22.6)	(3.4)
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	**145.0**	**133.1**	**125.4**	**112.9**	**128.8**	**137.5**	**137.2**	**109.6**
הכנסות שאינן מריבית								
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית	32.7	10.4	38.8	(4.7)	44.4	1.6	(1.4)	-
עמלות	28.7	29.7	30.1	28.4	27.9	24.9	25.8	24.0
הכנסות אחרות	1.7	24.5	4.4	-	-	-	13.3	-
סך כל ההכנסות שאינן מריבית	**63.1**	**64.6**	**73.3**	**23.7**	**72.3**	**26.5**	**37.7**	**24.0**
הוצאות תפעוליות ואחרות								
משכורות והוצאות נילוות	63.3	54.2	55.2	49.2	63.1	49.7	50.4	44.6
אחזקה ופחת בניינים וציוד	29.1	28.7	27.3	27.5	27.3	26.5	25.8	25.9
הוצאות אחרות	44.1	34.7	44.6	32.1	47.7	31.4	31.8	27.4
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	**136.5**	**117.6**	**127.1**	**108.8**	**138.1**	**107.6**	**108.0**	**97.9**
רווח לפני מיסים	**71.6**	**80.1**	**71.6**	**27.8**	**63.0**	**56.4**	**66.9**	**35.7**
הפרשה למיסים	25.2	27.5	24.5	10.0	22.3	22.5	20.6	12.7
רווח נקי								
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	46.4	52.6	47.1	17.8	40.7	33.9	46.3	23.0
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(0.1)	(0.1)	0.7	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	46.5	52.7	46.4	17.8	40.7	33.9	46.3	23.0
רווח למניה (בש"ח)								
רווח נקי בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)	0.7	0.8	0.7	0.3	0.6	0.5	0.7	0.3

(1) התנודתיות בהפרשות נובעת בעיקר מהפרשה קבוצתית בגין משבר הקורונה.

(2) הפערים בין הרבעונים מקורם בהכנסות ממכירת תיקי משכנתאות.

נספח 2 - מאזן לסוף רבעון - מידע רב רבעוני

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	2022				2021			
	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1
נכסים								
מזומנים ופיקדונות בבנקים	3,360.1	2,967.1	3,212.0	2,920.3	3,546.0	2,774.1	2,887.9	3,090.1
ניירות ערך	1,043.1	982.8	1,045.7	932.0	772.7	769.4	779.4	589.4
אשראי לציבור, נטו	14,057.5	14,005.3	13,297.0	13,200.3	12,084.1	12,131.0	11,971.9	11,544.3
בניינים וציוד	189.6	181.0	178.1	173.7	181.7	168.1	166.7	158.5
נכסים בגין מכשירים נגזרים	6.1	2.6	2.3	4.0	4.5	3.9	2.5	3.5
נכסים אחרים	250.8	293.9	294.4	233.0	248.0	259.7	263.1	298.3
סך כל הנכסים	**18,907.2**	**18,432.7**	**18,029.5**	**17,463.3**	**16,837.0**	**16,106.2**	**16,082.8**	**15,684.1**
התחייבויות והון								
פקדונות הציבור	14,266.8	13,765.4	13,621.7	13,202.4	12,454.3	12,131.9	12,416.9	12,144.7
פיקדונות מבנקים	342.9	349.3	308.1	308.7	306.6	460.6	353.0	242.1
פיקדונות מהממשלה*	-	-	-	1.1	-	-	0.1	1.1
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	2,677.6	2,743.1	2,561.0	2,484.4	2,609.7	2,128.2	1,954.1	1,970.2
התחייבות בגין מכשירים נגזרים	9.5	16.2	12.8	9.0	3.5	3.3	2.7	1.7
התחייבויות אחרות	354.4	318.1	329.9	314.9	336.2	280.6	286.0	300.8
סך כל ההתחייבויות	**17,651.2**	**17,192.1**	**16,833.5**	**16,320.5**	**15,710.3**	**15,004.6**	**15,012.8**	**14,660.6**
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,221.2	1,206.8	1,164.4	1,142.8	1,126.7	1,101.6	1,070.0	1,023.5
זכויות שאינן מקנות שליטה	34.8	33.8	31.6	-	-	-	-	-
סך כל ההון	1,256.0	1,240.6	1,196.0	1,142.8	1,126.7	1,101.6	1,070.0	1,023.5
סך כל ההתחייבויות וההון	**18,907.2**	**18,432.7**	**18,029.5**	**17,463.3**	**16,837.0**	**16,106.2**	**16,082.8**	**15,684.1**

(1) הגידול נובע מהנפקות במהלך התקופה.

נספח 3 – דוחות רווח והפסד - מידע רב שנתי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	31 בדצמבר				
	2022	2021	2020	2019	2018
הכנסות ריבית	906.7	628.7	521.5	548.6	527.8
הוצאות ריבית	311.5	174.5	100.8	128.8	144.1
הכנסות ריבית, נטו	**595.2**	**454.2**	**420.7**	**419.8**	**383.7**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	78.8	(58.9)	102.4	36.9	34.7
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	**516.4**	**513.1**	**318.3**	**382.9**	**349**
הכנסות שאינן מריבית					
הכנסות מימון שאינן מריבית	77.2	44.6	73.9	58.8	43.1
עמלות	116.9	102.6	95.3	106.3	98.3
הכנסות אחרות	30.6	13.3	-	-	32.4
סך כל ההכנסות שאינן מריבית	**224.7**	**160.5**	**169.2**	**165.1**	**173.8**
הוצאות תפעוליות ואחרות					
משכורות והוצאות נילוות	221.9	207.3	184.5	179.3	182.2
אחזקה ופחת בניינים וציוד	112.6	105.5	104.2	100.2	102.3
הוצאות אחרות	155.5	138.8	118.9	130.1	119.1
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	**490**	**451.6**	**407.6**	**409.6**	**403.6**
רווח לפני מיסים	**251.1**	**222**	**79 .9**	**138.4**	**119.2**
הפרשה למיסים	87.2	78.1	29.7	49.0	32.0
רווח נקי					
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	163.9	143.9	50.2	89.4	87.2
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	0.5	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	**163.4**	**143.9**	**50.2**	**89.4**	**87.2**
רווח כולל (הפסד) אחר (לאחר השפעת המס)	**(28.8)**	**(2.1)**	**0.1**	**(3.0)**	**0.6**
סך הרווח הכולל	**134.6**	**141.8**	**50.3**	**86.4**	**87.8**

נספח 4 – מאזן מאוחד לחמש השנים האחרונות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	31 בדצמבר				
	2022	2021	2020 [1]	2019	2018
נכסים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	3,360.1	3,546.0	3,137.9	3,054.8	2,116.8
ניירות ערך	1,043.1	772.7	462.4	345.9	956.2
אשראי לציבור, נטו	14,057.5	12,084.1	10,881.3	10,619.8	9,908.0
בניינים וציוד	189.6	181.7	163.2	159.5	164.9
נכסים בגין מכשירים נגזרים	6.1	4.5	1.4	3.2	8.5
נכסים אחרים	250.8	248.0	254.0	114.9	141.3
סך כל הנכסים	**18,907.2**	**16,837.0**	**14,900.2**	**14,298.1**	**13,295.7**
התחייבויות והון					
פקדונות הציבור	14,266.8	12,454.3	11,705.2	10,887.6	10,513.3
פיקדונות מבנקים	342.9	306.6	162.2	112.0	30.9
פיקדונות מהממשלה*	-	-	-	0.4	50.0
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	2,677.6	2,609.7	1,720.5	2,133.1	1,618.7
התחייבות בגין מכשירים נגזרים	9.5	3.5	1.5	2.0	14.8
התחייבויות אחרות	354.4	336.2	310.8	201.5	169.6
סך כל ההתחייבויות	**17,651.2**	**15,710.3**	**13,900.2**	**13,336.6**	**12,397.3**
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,221.2	1,126.7	1,000.0	961.5	895.2
זכויות שאינן מקנות שליטה	34.8	-	-	-	-
סך כל ההון	1,256.0	1,126.7	1,000.0	961.5	895.2
סך כל ההתחייבויות וההון	**18,907.2**	**16,837.0**	**14,900.2**	**14,298.1**	**13,292.5**

[1] הגידול נובע בעיקר מיישום תקן חשבונאות בנושא חכירות החל מיום 1 בינואר, 2020 כ- 116 מש"ח.

דוח תקופתי- תוכן עניינים

פרטים לפי תקנות ניירות ערך-התש"ל-1970	307
נספח א- מניות וניירות ערך אחרים שמחזיקים בעלי ענין ונושאי משרה בכירה	314
נספח ב- מרשם בעלי המניות של הבנק	315
נספח ג- שמות חברי הדירקטוריון ועיסוקיהם	316
נספח ד- נושאי משרה בכירה של הבנק ליום 31 בדצמבר 2022	321
מילון מונחים	326
אינדקס	328
רשימת סניפים	329

פרטים על התאגיד:

שם החברה: בנק ירושלים בע"מ.

מס' חברה ברשם החברות: 520025636.

כתובת: רחוב הנגב 2, קריית שדות התעופה.

טלפון: 076-8096010; פקסימיליה: 076-8096019. דואר אלקטרוני: michalk@bankjerusalem.co.il

דוח תקופתי לשנת 2022

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דו"חות תקופתיים ומידים), התש"ל-1970 מוגש בזאת הדוח התקופתי של הבנק לשנת 2022.

תאריך הדוחות הכספיים- 31 בדצמבר 2022, ז' בטבת תשפ"ג.

תאריך הדוח- 20 במרץ 2023, כז' באדר תשפ"ג.

תקנה 9 – דוחות כספיים

לדוח תקופתי זה מצורפים כחלק בלתי נפרד הימנו הדוחות הכספיים של הבנק וחוות דעת רואי החשבון של הבנק מיום 20 במרץ, 2023.

תקנה מספר 10 ג – שימוש בתמורה מהנפקת ני"ע

לא הונפקו ניירות ערך על פי תשקיף במהלך תקופת הדוח.

תקנה 11,12,13 – השקעות בחברות בנות ובחברות קשורות ליום 31 בדצמבר, 2022 שינויים בהשקעות בחברות מוחזקות בתקופת הדוח, הכנסות של חברות בנות וקשורות והכנסות הבנק מהן

שם חברה	תמר אריאל קפיטל בע"מ	תומר ירושלים בע"מ	עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ[1]	החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ	ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980)	ירושלים חיתום והנפקות בע"מ [3]	ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ
מספר המניות	10,001	970,000	10,000	5,726,000	100	1,070,000	2,350,000	100
סוג מניה וע.נ.	מ"ר ללא ע.נ	מ"ר, 0.001 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 0.001	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח
סך ע"נ בש"ח	-	970	10,000	5,726,000	100	1,070	2,350,000	100
ערכם במאזן (אלפי ש"ח)	173.800	199,264	217,017	35,805	521	1,546	6,634	27,395
השקעה בכתבי התחייבות		-	-	-	-	-	-	-
שינויים בהשקעה בכתבי התחייבות בשנת הדיווח (אלפי ש"ח)		-	-	-	-	-	-	-
יתרת הלוואות (באלפי ש"ח)		-	-	-	-	-	-	-
שינויים בהלוואות בשנת בדיווח (באלפי ש"ח)		-	-	-	-	-	-	-

המניות בחברות הבנות אינן נסחרות בבורסה. הבנק מחזיק בחברות הבנות ב- 100% מההון, מזכויות ההצבעה ומהסמכות למנות דירקטורים, למעט 27 מניות בנות 0.001 ש"ח ע.נ. של תומר ירושלים בע"מ המוחזקות ע"י זלמן שובל (דירקטור בבנק וקרוב של בעל השליטה) ולמעט בחברת תמר אריאל קפיטל בע"מ בו מחזיק הבנק בכ-80% מההון, מזכויות ההצבעה ו-100% מהסמכות למנות דירקטורים. במהלך 2022 לא היו שינויים בהשקעה במניות. ראה גם תקנה 21א.

הערות:

(1) החברה מכרה את פעילות ניהול התיקים שלה, והפסיקה את פעילותה בניהול תיקים.

(2) החברה הפסיקה את עיסוקה בניהול קרנות להשקעות משותפות בנאמנות.

(3) החברה הפסיקה את עיסוקה בחיתום ובייעוץ להנפקות.

לפרטים נוספים ראה ביאור 14 לדוחות הכספיים.

תקנה 13- הכנסות של חברות בנות וקשורות והכנסות הבנק מהן בשנת 2022:

שם חברה	תמר אריאל קפיטל בע"מ	תומר ירושלים בע"מ	עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ[1]	החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ	ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980)	ירושלים חיתום והנפקות בע"מ [3]	ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים על הכנסה	11,352	9,243	30,158	483	7	14	89	9,677
הפרשה (הטבה) למיסים	8,672	3,582	6,920	166	1	(18)	17	3,386
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים	2,679	5,661	23,238	317	6	32	72	6,291
רווח מפעולות בלתי רגילות	-	-	-	-	-	-	-	-
רווח (הפסד) נקי	2,679	5,661	23,238	317	6	32	72	6,291
נתונים נוספים:			-					
דמי ניהול שקיבל הבנק עבור שנת 2022	29,784	-	110	3	3	-	7	75
ריבית שקיבל/זכאי לקבל הבנק עבור שנת 2022	20,569	-	-	-	-	-	-	-

(1) החברה מכרה את פעילות ניהול התיקים שלה, והפסיקה את פעילותה בניהול תיקים.

(2) החברה הפסיקה את עיסוקה בניהול קרנות להשקעות משותפות בנאמנות.

(3) החברה הפסיקה את עיסוקה בחיתום ובייעוץ להנפקות.

לפרטים נוספים ראה ביאור 14 לדוחות הכספיים.

תקנה מספר 14 - רשימת הלוואות

הרכב יתרת הלוואות - ראה ביאור 29ד לדוחות כספיים.

רשימת הלוואות באחריות הבנק - ראה ביאור 29ד לדוחות כספיים.

תקנה מספר 20 - מסחר בבורסה - ני"ע שנרשמו למסחר מועדי וסיבות הפסקת מסחר

בתקופת הדוח לא נרשמו ני"ע של הבנק למסחר; בתקופת הדוח, לא חלה הפסקת מסחר בבורסה בניירות הערך של הבנק.

תקנה מספר 21 – תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

א. לפרטים בדבר תגמולים לבעלי ענין ולנושאי משרה בכירה לשנת 2022, ראה חלק א' לדוח ממשל תאגידי וכן פרק תגמול בדוח על הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ב. תשלומים ששולמו לכל חברי הדירקטוריון של הבנק (למעט יו"ר דירקטוריון הבנק) ואשר אינם חורגים מהמקובל הסתכמו בשנת 2022 בסך של כ-1.7 מיליוני ש"ח. לשכר יו"ר הדירקטוריון ראה חלק א' לדוח הדירקטוריון וראה גם ביאור 33 לדוחות הכספיים.

תקנה מספר 21 א – השליטה בתאגיד

גב' כנה שובל הינה בעלת השליטה בבנק ומחזיקה ב- 74.94% מהון המניות המונפק והנפרע של יצוא חברה להשקעות בע"מ שהינה חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן: "יצוא"). יצוא מחזיקה ב-86.23% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק. בנוסף, מחזיקה גב' שובל ב-0.34% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק באמצעות החברות: כ. שובל אחזקות בע"מ; אי.סי.סי הון לישראל בע"מ; חברה לנאמנות פיננסית בע"מ ונאמנות חוץ בע"מ שהינן חברות פרטיות שבבעלותה ושליטתה של הגב' כנה שובל.

על פי חוות דעת משפטית שהומצאה לבנק, מר זלמן שובל (בעלה של הגב' כנה שובל ודירקטור בבנק) נחשב כבעל שליטה לפי הוראות חוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 ולפי הוראות חוק הבנקאות רישוי, התשמ"א – 1981. ראה גם ביאור 33 לדוחות הכספיים.

תקנה מספר 22 – עסקאות עם בעל שליטה

לפירוט אודות תשלומים ועסקאות עם "בעלי עניין וצדדים קשורים" לשנת 2021 ראה ביאור 33 לדוחות הכספיים.

לפירוט אודות עסקאות עם בעלי שליטה ראה חלק א' לדוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי.

תקנה מספר 24 – החזקות בעלי ענין ונושאי משרה בכירה

ראה נספח א' המצ"ב.

תקנה 24 א - הון רשום, הון מונפק וניירות ערך המירים

הון רשום: ההון הרשום של הבנק הנו 100,250,000 ש"ח ע.נ.

הון מונפק: ההון המונפק של הבנק הנו 70,517,741 ש"ח ע.נ.

מניות: כל מניות הבנק הן מניות רגילות, רשומות על שם, בנות 1 ש"ח ע.נ. כל אחת.

תקנה 24 ב - מרשם בעלי המניות

ראה להלן נספח ב' המצ"ב.

תקנה מספר 25 א – מען רשום

כתובת המען הרשום, כתובת הדואר האלקטרוני, טלפון ופקסימיליה, כמפורט לעיל בעמוד הראשון לדוח תקופתי זה.

תקנה מספר 26 - רשימת הדירקטורים לתאריך הדוח

ראה להלן נספח ג' המצ"ב.

תקנה מספר 26 א - רשימת נושאי משרה בכירה לתאריך הדוח

ראה להלן נספח ד' המצ"ב.

תקנה מס' 26 ב – מו"חים עצמאיים

אין לבנק מורשי חתימה עצמאיים.

תקנה מספר 27 - רואה החשבון המבקר של הבנק

משרד רו"ח קוסט פורר גבאי את קסירר.

מענו: רח' מנחם בגין 144, ת"א.

תקנה מספר 28 - שינויים בתזכיר ובתקנות

בתקופת הדוח לא חלו שינויים בתקנון הבנק.

תקנה מספר 29 - המלצות הדירקטוריון והחלטות אסיפה כללית

(א) המלצות הדירקטוריון בפני האסיפה הכללית והחלטות שאינן טעונות אישור האסיפה הכללית בדבר הנושאים המפורטים בתקנות:

- ביום 26 במאי 2022 החליט דירקטוריון הבנק לאשר חלוקת דיבידנד במזומן בסך של 43.17 מיליוני ש"ח (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 במרץ, 2022. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 14 ביוני, 2022, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 2 ביוני, 2022.
- ביום 11 בדצמבר 2022 החליט דירקטוריון הבנק לאשר חלוקת דיבידנד במזומן בסך של 35.07 מיליוני ש"ח (ברוטו) על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 30 בספטמבר, 2022. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 1 בינואר 2023, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 18 בדצמבר, 2022.

(ב) החלטות האסיפה הכללית שנתקבלו שלא בהתאם להמלצות המנהלים בעניינים המפורטים בתקנת משנה (א)

- אין -

(ג) החלטות אסיפה כללית מיוחדת:

(1) ביום 13 בינואר 2022 התקבלו ההחלטות הבאות כדלקמן:

- לאשר את עדכון תנאי העסקתה של גב' אריאן גרינהולץ שובל, נכדתם של בעלי השליטה בבנק שהינה קרוב (כהגדרת מונח זה בחוק החברות) של בעלי השליטה בבנק, העובדת בבנק ואינה מכהנת כנושאת משרה בה בתפקיד אנליסטית סייבר ואבטחת מידע לתקופה שתחל מיום 1 לפברואר 2022.
- לאשר את מינויו של מר שמואל אשל כדירקטור חיצוני לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999 ולפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין לתקופת כהונה של שלוש שנים שתחל ביום 19 בפברואר 2022.

(2) ביום 3 באפריל 2022 התקבל ההחלטה לאשר את מינויה של ד"ר רות ארד כדירקטורית חיצונית לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999 ולפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין לתקופת כהונה נוספת (שלישית) של שלוש שנים שתחל ביום 10 באפריל 2022.

(3) ביום 28 באפריל 2022 התקבלו ההחלטות הבאות כדלקמן:

- לאשר מענק שנתי משתנה למנכ"ל הבנק היוצא, מר גיל טופז, בגין שנת 2021, בסכום של 300,000 ש"ח;
- לאשר מענק שנתי משתנה למר משה עומר, משנה בכיר למנכ"ל, מנהל חטיבה פיננסית ואסטרטגיה, בגין שנת 2021 בסכום של 492,000 ש"ח.
- לאשר מענק שנתי משתנה למר לירן עובדיה, סמנכ"ל, מנהל חטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים, בגין שנת 2021 בסכום של 492,000 ש"ח.
- לאשר מענק שנתי משתנה למר בעז ליבוביץ, סמנכ"ל, מנהל חטיבת הסיכונים, ציות ואכיפה ומנהל הסיכונים הראשי, בגין שנת 2021 בסכום של 400,000 ש"ח.
- לאשר מענק שנתי משתנה למר רון שגיא, סמנכ"ל, המבקר הפנימי הראשי, בגין שנת 2021 בסכום של 355,000 ש"ח.
- לאשר מענק שנתי משתנה למר אלכסנדר זלצמן, סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים והחשבונאי הראשי, בגין שנת 2021 בסכום של 355,000 ש"ח.
- לאשר מענק שנתי משתנה לגב' שרית וייסטוך, סמנכ"ל, היועצת המשפטית ומנהלת אגף ייעוץ משפטי, בגין שנת 2021 בסכום של 345,000 ש"ח.
- לאשר מענק שנתי משתנה לגב' אודי גלעדי, מנהלת משאבי אנוש, בגין שנת 2021 בסכום של 164,000 ש"ח.
- לאשר מענק שנתי משתנה לגב' מיכל קופרשטיין, מזכיר הבנק והחברות הבנות, בגין שנת 2021 בסכום של 154,000 ש"ח.
- לאשר עדכון למדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לפי סעיף 267א ו- 267ב לחוק החברות ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין, נב"ת 301A ובהתאם לנוסח המתוקן והמסומן שצורף לדוח המיידי כנספח א'.
- לאשר את עדכון תנאי הכהונה והעסקה של יו"ר הדירקטוריון, מר זאב נהרי, כך שמכורתו החודשית (ברוטו) של יו"ר הדירקטוריון תעמוד על סך של 146,800 (כשהיא צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן הידוע ב-1.4.2022), החל מיום 1 באפריל 2022. ביתר תנאי כהונתו והעסקתו של יו"ר הדירקטוריון, מר נהרי, לא חל כל שינוי.
- לאשר את תנאי הכהונה והעסקה של מנכ"ל הבנק, מר יאיר קפלן, אשר פורטו בנספח ב' שצורף לדוח המיידי, לתקופה של ארבע שנים החל מיום 1.4.2022 או המועד בו יתקבל אישור בנק ישראל למינוי של מר קפלן כמנכ"ל הבנק, לפי המאוחר מביניהם.

(4) ביום 6 באוקטובר 2022 התקבלה ההחלטה לאשר מחדש הענקת כתב התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם, לתקופה של שלוש שנים נוספות, שתחילתה ביום 9 לאוקטובר 2022 (המועד בו יחלפו 3 שנים מהמועד בו אושרו כתבי השיפוי למר זלמן שובל ולמר גדעון שובל), באותם תנאים של כתבי התחייבות לשיפוי שאושרו לכל יתר נושאי המשרה, ובכלל זה לדירקטורים האחרים ולדירקטורים האמורים, כמפורט בנספח א' שצורף לדוח זימו האסיפה.

(5) ביום 4 בדצמבר 2022 התקבלו ההחלטות הבאות כדלקמן:

- לאשר את מדיניות התגמול לנושאי המשרה לשנים 2023-2025 אשר צורף כנספח א' לדוח זימון האסיפה, לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1.1.2023, בהתאם לסעיף 267א ו-267ב לחוק החברות, בהתאם להוראות נב"ת 301A ובהתאם להוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג, התשע"ו-2016.
- לאשר את תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק, מר יאיר קפלן, החל מיום 1.1.2023 ובכפוף לאישור מדיניות התגמול החדשה המובא לאישור האסיפה הכללית במסגרת נושא 1 שעל סדר היום.

תקנה מספר 29 א – פירוט החלטות החברה

להלן, החלטות הבנק בנושאים המפורטים בתקנה זו, כדלקמן:

(1) התחייבות לשיפוי:

- ביום 29 בינואר, 2012 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק אישור מתן כתב התחייבות לשיפוי לנושאי משרה בנוסח שצורף כנספח ג' לדוח המיידי לזימון אסיפה כללית מיום 22 בדצמבר, 2011 כפי שתוקן בדוח מיידי מיום 19 בינואר, 2012 (להלן: "הדוח המיידי"), וזאת: (א) לנושאי משרה בבנק המכהנים ו/או שיכהנו בבנק מעת לעת ולנושא משרה בחברה אחרת, כהגדרתם בדוח המיידי המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושא משרה בחברה אחרת, למעט לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם. (ב) לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם, המכהנים ו/או שיכהנו בבנק מעת לעת, וכן לנושאי משרה כאמור שמכהנים או יכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושאי משרה בחברה אחרת. לפרטים בדבר השיפוי ראה דוח מיידי של הבנק מיום 19 בינואר, 2012 (אסמכתא מס': 2012-01-020319).
- ביום 9 באוקטובר, 2013 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק עדכונים לכתב התחייבות לשיפוי נושאי משרה בנוסח שצורף כנספח ג' לדוח המיידי על זימון אסיפה כללית מיום 3 בספטמבר, 2013 וזאת: לנושאי המשרה דלעיל. לפרטים בדבר עדכון כתב ההתחייבות לשיפוי ראה דוח מיידי של הבנק מיום 3 בספטמבר, 2013 (אסמכתא מס': 2013-01-136176).
- ביום 6 באוקטובר 2022, אישרה מחדש האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק הענקת כתב התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות ענין אישי בהענקת כתבי התחייבות לשיפוי להם, לתקופה של שלוש שנים נוספות, שתחילתה ביום 9 לאוקטובר 2022 (המועד בו יחלפו 3 שנים מהמועד בו אושרו כתבי השיפוי למר זלמן שובל ומר גדעון שובל), באותם תנאים של כתבי התחייבות לשיפוי הנוכחים שאושרו בחודש אוקטובר 2013 כאמור לעיל לכל יתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האחרים ולדירקטורים האמורים. (ראה דוח מיידי על זימון אסיפה כללית מיום 29 באוגוסט, 2022 , אסמכתא: 2022-01-109954).

מתן פטור:

- ביום 13 במאי, 2021 אישרה אסיפת בעלי המניות [אסמכתא: 2021-01-085776] לאחר אישור דירקטוריון הבנק, והמלצת וועדת התגמול להעניק כתב פטור לכל נושאי המשרה ולרבות כל הדירקטורים בבנק, המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת (ובכללם אלה שימונו בעתיד) ולרבות דירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק. כתב הפטור כאמור לא יחול ביחס למעשה או מחדל של נושא משרה בנוגע להחלטה או עסקה של בעל השליטה או לנושא המשרה בחברה יש בה עניין אישי. כמו כן ואף האמור לעיל, הבנק אינו רשאי לפטור מראש דירקטור כלפיו עקב הפרת חובות הזהירות ב"חלוקה" (כהגדרת מונח זה בחוק החברות).

(3) ביטוח:

- ביום 18 במרץ, 2021 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל אישור וועדת ביקורת (ביושבה כועדת תגמול) בישיבתה מיום 14 במרץ, 2021 ובהתאם להחלטת המסגרת, את הארכת פוליסת הביטוח לדירקטורים ונושאי משרה (לרבות המנכ"ל) (כולל חברות בנות) (D&O), כפי שיהיו מעת לעת, כדלקמן: הפוליסה נרכשה באמצעות ברוקר ביטוח בינלאומי Willis ועל ידי מבטחים בחו"ל וסינדיקטים של Lloyds בלונדון. גבולות אחריות ותקופה לפוליסה: 30 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ו-60 מיליון דולר לתקופה, וזאת לתקופה של 12 חודשים, החל מיום 1.4.2021 ועד ליום 31.3.2022. הפרמיה השנתית בגין הארכת תקופת פוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה, לא תעלה על סך של 200,000 דולר ארה"ב. סכום ההשתתפות העצמית לאירוע בפוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי המשרה (D&O) לא יעלה על סך של 300,000 דולר ארה"ב לבנק.

בהמשך להחלטת הדירקטוריון הנ"ל, אישר הדירקטוריון בישיבתו הנ"ל, כי התקשרות הבנק בפוליסת ביטוח נושאי משרה תחול גם על מנכ"ל הבנק וכן על נושאי משרה שהם קרוביהם של בעלת השליטה המכהנים בבנק במועד החלטה זו, וכי תנאי ההתקשרות עמם זהים לתנאי ההתקשרות של שאר נושאי המשרה בבנק, ההתקשרות הינה בתנאי שוק, ואינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכושו או התחייבויותיו.

- ביום 25 באפריל, 2021, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק את גבולות הכיסוי של ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות) (D&O) כפי שיהיו מעת לעת, כדלקמן: הכיסוי הביטוחי יהיה בגבולות אחריות של 30 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ו-60 מיליון דולר ארה"ב לתקופה (ראה דוח זימון מיום 21 במרץ, 2021 (מספר אסמכתא 2021-01-040284) ודוח על תוצאות האסיפה מיום 25 באפריל, 2021 (מספר אסמכתא 2021-01-069939) ("החלטת המסגרת"). הפוליסה לביטוח הדירקטורים ונושאי המשרה בבנק תהיה ניתנת לחידוש או החלפה מעת לעת (היינו, בין על ידי הארכת תוקף פוליסת הביטוח הקיימת ובין על ידי התקשרות בפוליסה אחרת, לרבות עם מבטח אחר), באישור ועדת התגמול והדירקטוריון, ובלבד שיתקיימו התנאים הבאים: א. גבולות האחריות בביטוח לא יעלו על הסכום האמור; ב. ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק יקבעו כי הפרמיה השנתית הינה בתנאי שוק ואינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכושו או התחייבויותיו; ג. תקופת החידוש האחרונה מכוח החלטה זו תסתיים לא יאוחר מאשר בחלוף 6 שנים ממועד החלטת האסיפה הכללית.
- ביום 22 במרץ, 2022 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל אישור וועדת ביקורת (ביושבה כועדת תגמול) בישיבתה מיום 14 במרץ, 2021 ובהתאם להחלטת המסגרת, את הארכת פוליסת הביטוח לדירקטורים ונושאי משרה (לרבות המנכ"ל) (כולל חברות בנות) (D&O), כפי שיהיו מעת לעת, כדלקמן: הפוליסה נרכשה באמצעות ברוקר ביטוח בינלאומי Willis ועל ידי מבטחים בחו"ל וסינדיקטים של Lloyds בלונדון (מבטח מוביל סינדיקט Beazly). גבולות אחריות ותקופה לפוליסה: 30 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ו-60 מיליון דולר לתקופה, וזאת לתקופה של 12 חודשים, החל מיום 1.4.2022 ועד ליום 31.3.2023. הפרמיה השנתית בגין הארכת תקופת פוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה, לא תעלה על סך של 200,000 דולר ארה"ב. סכום ההשתתפות העצמית לאירוע בפוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי המשרה (D&O) לא יעלה על סך של 700,000 דולר ארה"ב לבנק.

בהמשך להחלטת הדירקטוריון הנ"ל, אישר הדירקטוריון בישיבתו הנ"ל, כי התקשרות הבנק בפוליסת ביטוח נושאי משרה תחול גם על מנכ"ל הבנק וכן על נושאי משרה שהם קרוביהם של בעלת השליטה המכהנים בבנק במועד החלטה זו, וכי תנאי ההתקשרות עמם זהים לתנאי ההתקשרות של שאר נושאי המשרה בבנק, ההתקשרות הינה בתנאי שוק, ואינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכושו או התחייבויותיו.

יאיר קפלן, מנכ"ל

אלכסנדר זלצמן, רו"ח, חשבונאי ראשי

תאריך: 20 במרץ, 2023

מניות וניירות ערך אחרים שמחזיקים בעלי ענין ונושאי משרה בכירה

למיטב ידיעת הבנק, ובהתאם לדיווחים שהתקבלו אצלו, להלן פירוט ניירות הערך שבעלי ענין ונושאי משרה בכירה מחזיקים בבנק ובחברה מוחזקת שפעילותה מהותית לבנק, בתאריך הסמוך לתאריך דוח תקופתי זה:

שם	מספר זיהוי	סוג נייר ערך	מספר הנייר בבורסה	מספר מניות	שיעור אחזקה %
יצוא חברה להשקעות בע"מ [5]	520025156	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	60,804,120	86.2253
כ. שובל, באמצעות כ.שובל אחזקות בע"מ ואי.סי.סי הון לישראל חברה בע"מ	8187841	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	81,218	0.1151
שובל זלמן	31077605	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	1	-
חברה לנאמנות פיננסית בע"מ [6]	510192875	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	153,480	0.2176
נאמנות חוץ בע"מ	510141989	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	1	-

5 חברה ציבורית. לתיאור השליטה בחברה זו ראה בתקנה 21א לעיל.

6 חברה בשליטת גב' כנה שובל.

נספח ב' לדוח התקופתי לשנת 2022

מרשם בעלי המניות של הבנק

להלן, מרשם בעלי מניות רגילות של הבנק (מניות בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א):

	שם	מספר זיהוי	מען	סך מניות רגילות (בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א)
1.	יצוא חברה להשקעות בע"מ	52-002515-6	רחוב אחד העם 9, מגדל שלום, ת"א	32,486,430
2.	חברה לרישומים של בנק הפועלים בע"מ	51-035660-3	רחוב יהודה הלוי 62, ת"א	38,031,295
3.	חב' לנאמנות פיננסית בע"מ	51-019287-5	רחוב אחד העם 9, מגדל שלום, ת"א	1
4.	נאמנות חוץ בע"מ	51-014198-9	רחוב אחד העם 9, מגדל שלום, ת"א	1
5.	זלמן שובל	31077605	רחוב שרת 78, תל-אביב	1
6.	חיים בייזר ז"ל	3629599		1
7.	עובד בן-עוזר ז"ל	049370919		1
8.	יהודה בר-לב	064837123	רחוב טולקובסקי 3א', תל-אביב	10
9.	משה קרמר	059761759	רחוב דמשק אליעזר 5, בני-ברק	1
סה"כ מניות רגילות (בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א)				70,517,741

שמות חברי הדירקטוריון ועיסוקיהם

	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו
שם:	**זאב נהרי – יו"ר**	**זלמן שובל**	**יהודה אורבך**
מס' זיהוי:	10063733	031077605	051264752
תאריך לידה:	16.05.1944	28.04.1930	27.11.1952
מענו להמצאת כתבי בית-דין:	רחוב אהרון בקר 3, תל- אביב.	רחוב משה שרת 78, תל – אביב.	רחוב דורי 8, הרצליה.
נתינות:	ישראלית.	ישראלית.	ישראלית.
חברותו בוועדות הדירקטוריון (למועד הדוח):	יו"ר הועדה לניהול סיכונים, יו"ר הועדה לתכנון הון ואסטרטגיה.	אינו חבר בוועדות הדירקטוריון.	יו"ר ועדת ביקורת ויו"ר ועדת משאבים טכנולוגיות מידע וחדשנות טכנולוגית; חבר בוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה.
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	דירקטור חיצוני בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין:	כן; יו"ר דירקטוריון הבנק.	לא.	לא.
השכלה:	רו"ח מוסמך, אוניברסיטת חיפה.	תואר ראשון (B.A.) ביחסים בינלאומיים מאוניברסיטת ברקלי, קליפורניה; תואר שני (M.A.) ביחסים בינלאומיים, כלכלה ומדעי המדינה מאוניברסיטת ג'נבה, שוויץ.	רו"ח מוסמך; תואר ראשון (B.A.) בחשבונאות וכלכלה, האוניברסיטה העברית בירושלים.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	11.10.2015	23.3.1964	13.9.2015 (מונה לכהונה שניה שהחלה ביום 13.9.2018 ולכהונה שלישית שהחלה ביום 13.9.21).
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	כיום – יו"ר דירקטוריון הבנק.	יו"ר דירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ; יו"ר משותף של קרן פייר.	יו"ר וחבר בוועדות בגופים שונים, יועץ וסוקר; מרצה באוניברסיטאות ובמכללות בתחום מערכות מידע וביקורת טכנולוגיית המידע.

	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו
שם:	**זאב נהרי – יו"ר**	**זלמן שובל**	**יהודה אורבך**
דירקטור בתאגידים הבאים:	אינו מכהן כדירקטור בתאגידים אחרים.	יו"ר הדירקטוריונים הבאים: יצוא חברה להשקעות בע"מ; יו"ר משותף של קרן פייר; סי. אף. סי חברה למימון מקיף בע"מ, אי.סי.סי. – הון לישראל חברה בע"מ. יו"ר דירקטוריון משותף בשובל גרופמן נדל"ן בע"מ ובשובל גרופמן נדל"ן אחזקות בע"מ 2007; חבר בדירקטוריונים הבאים: טרה פירמה בע"מ, כנה שובל אחזקות בע"מ, אוניברסיטת רייכמן. חבר בחבר הנאמנים של מרכז דיין באוניברסיטת תל-אביב; חבר בחבר הנאמנים של אוניברסיטת אריאל, בית-הספר למדיניות ודיפלומטיה באוניברסיטת רייכמן וחבר באסיפה הכללית של האוניברסיטה.	אינו מכהן כדירקטור בתאגידים אחרים.
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד:	לא.	בן זוגה של גב' כנה שובל, בעלת היתר השליטה בבנק (ראה פירוט בתקנה 21א לעיל); אביו של מר גדעון שובל, דירקטור בבנק.	לא.
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון:	כן.	כן.	כן.

	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו
שם:	ד"ר רות ארד	ליאור בן עמי	יעקב טננבאום (סיים כהונתו ביום 19.2.2022)
מס' זיהוי:	030332563	022629083	078519733
תאריך לידה:	15.09.1949	31.08.1966	16.07.1948
מענו להמצאת כתבי בית-דין:	רחוב הרכש 5, תל אביב.	רחוב הרעות 15, תל מונד.	רחוב גוטמכר 11, בני ברק.
נתינות:	ישראלית	ישראלית	ישראלית
חברותו בוועדות הדירקטוריון (למועד הדוח):	חברה בוועדת ביקורת, ועדה לניהול סיכונים, וועדת משאבים, טכנולוגיות מידע וחדשנות טכנולוגית.	חבר בוועדת משאבים, טכנולוגיות מידע וחדשנות טכנולוגית.	חבר בוועדת ביקורת, בוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה ובוועדה לניהול סיכונים.
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק החברות ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	דירקטורית חיצונית. בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	דירקטור חיצוני. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין-	לא.	לא.	לא.
השכלה:	תואר ראשון (BA) במתמטיקה וכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני (Ms) בסטטיסטיקה, אוניברסיטת פרינסטון, ניו ג'רסי; תואר שלישי (Phd) במימון וסטטיסטיקה, אוניברסיטת פרינסטון, ניו ג'רסי.	תואר ראשון (B.A) בחוג לכלכלה ובחוג למדעי המדינה, האוניברסיטה העברית; תואר שני (MA) בכלכלת עסקים, אוניברסיטת בר אילן.	לימודי מדעי המחשב במשך שנה (ללא תואר) באוניברסיטת בר אילן.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	10.04.2016 (מונתה לכהונה שניה שהחלה ביום 10.04.2019 ולכהונה שלישית שהחלה ביום 10.04.2022).	10.04.2016	19.02.2019
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	מנכ"ל ובעלים של חברת פנצ'ל בע"מ (ממרץ 2015)	מנכ"ל ספייק איי טי טכנולוגיות מידע בע"מ (מרץ 2013 – עד כה)	דירקטור חיצוני ב"רציו חיפושי נפט" (מימון) (החל משנת 2015).
דירקטור בתאגידים הבאים:	אינה מכהנת כדירקטורית בתאגידים אחרים.	ספייק איי טי טכנולוגיות מידע בע"מ, בת גלים ניהול והחזקות בע"מ וגיא ירדן בע"מ.	רציו חיפושי נפט (מימון).
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד -	לא.	לא.	לא.
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן.	כן.	כן.

	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו
שם:	**שמואל אשל**	**יואב נרדי**
מס' זיהוי:	052352424	000634618
תאריך לידה:	10.4.1954	03.11.1944
מענו להמצאת כתבי בית-דין:	חביב אבשלום 3, תל אביב	רחוב מלאכי 8, רמת גן.
נתינות:	ישראלית.	ישראלית.
חברותו בוועדות הדירקטוריון (למועד הדוח):	חבר בוועדת ביקורת, בוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה ובוועדה לניהול סיכונים.	חבר בוועדת ביקורת, בוועדה לניהול סיכונים ובוועדת משאבים, טכנולוגיות מידע וחדשנות טכנולוגית.
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק החברות ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	דירקטור חיצוני. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין-	לא.	לא.
השכלה:	תואר ראשון (B.A.) במדעי החברה ולימודי עבודה, אוניברסיטת תל אביב.	תואר ראשון (B.A.) בכלכלה, האוניברסיטה העברית בירושלים; תואר מוסמך (M.B.A.) במנהל עסקים, האוניברסיטה העברית בירושלים.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	19 בפברואר 2022	10 באוקטובר 2019
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	יו"ר ועדת השקעות בקרן קוגיטו קפיטל (החל משנת 2009); יו"ר ועדת אשראי פנימית (2021-2022) ויועץ לטיפול בהסדרי חוב במנורה מבטחים החזקות בע"מ (2009-היום).	דירקטור בבנק לאומי לישראל בע"מ (יולי 2010- יולי 2019); יו"ר וועדת השקעות של הספרייה הלאומית וביד שרה (בהתנדבות) (החל משנת 2010 – היום); חבר ועדת ביקורת (בהתנדבות) של ארגון עולי מרכז אירופה (החל משנת 2019 – יוני 2022).
דירקטור בתאגידים הבאים:	אינו מכהן כדירקטור בתאגידים אחרים.	דירקטור בנרדי יעוץ וניהול סיכונים בע"מ.
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד -	לא.	לא.
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן.	כן.

	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו
שם:	**גדעון שובל**	**אביב שנצר**
מס' זיהוי:	058239864	033831405
תאריך לידה:	31.08.1963	1.5.1977
מענו להמצאת כתבי בית-דין:	רחוב הרימון 10, תל-אביב.	רחוב הר ארגמן 954, מכבים.
נתינות:	ישראלית.	ישראלית.
חברותו בוועדות הדירקטוריון (למועד הדוח):	חבר בוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה ובוועדה לניהול סיכונים.	חבר בוועדת ביקורת, בוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה ובוועדת משאבים, טכנולוגיות מידע וחדשנות טכנולוגית.
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק החברות ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין-	לא.	לא.
השכלה:	השכלה: תואר ראשון (L.L.B) במשפטים, אוניברסיטת בקינגהם; תואר שני (L.L.M) במשפטים, אוניברסיטת קולומביה; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים, ביה"ס למנהל עסקים IMD.	תואר ראשון (BA) במתמטיקה וכלכלה, אוניברסיטת חיפה; תואר שני (MA) בכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב; לימודי דוקטורט במנהל עסקים, אוניברסיטת תל-אביב.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	26 באוקטובר 2000	18 בפברואר 2019
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	מנכ"ל ודירקטור ביצוא חברה להשקעות בע"מ.	מנכ"ל, בעלים ודירקטור בשנצר ניהול סיכונים בע"מ (החל משנת 2011); ייעוץ עסקי אסטרטגי לחברות; ממונה ציות ואכיפה בקרן השתלמות רום (2013- פברואר 2019); מנהל סיכונים בש. שלמה חברה לביטוח בע"מ (2018- פברואר 2019); מנהל סיכונים שאינם פיננסיים בקרן השתלמות לעובדי המדינה (החל משנת 2016).
דירקטור בתאגידים הבאים:	יצוא חברה להשקעות בע"מ.	שנצר ניהול סיכונים בע"מ.
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד -	בנם של גב' כנה שובל, בעלת היתר השליטה בבנק, ומר זלמן שובל, דירקטור בבנק שעל פי חוות דעת משפטית שהומצאה לבנק נחשב כבעל שליטה בבנק (ראה פירוט בתקנה 21א לעיל).	לא.
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן.	כן.

נספח ד' לדוח התקופתי לשנת 2022

נושאי משרה בכירה של הבנק הינם ה"ה:

	שם נושא המשרה ופרטיו:	שם נושא המשרה ופרטיו:	שם נושא המשרה ופרטיו:
שם:	**יאיר קפלן**	**גיל טופז (סיים כהונתו ביום 14.04.2022).**	**יעקב פלד**
מס' זיהוי:	028656007	024464869	28078046
תאריך לידה:	11.08.1971	12.12.1969	23.10.1970
תאריך תחילת כהונה:	14.4.2022	1.11.2015	20.01.2022
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:	מנהל כללי יו"ר דירקטוריון חברות הבת: עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ; תומר ירושלים בע"מ; תמר אריאל קפיטל בע"מ	מנהל כללי יו"ר דירקטוריון חברות הבת: עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ; תומר ירושלים בע"מ;	משנה בכיר למנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל חטיבה קמעונאית דירקטור בחברות הבת: עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, תמר אריאל קפיטל בע"מ.
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:	לא.	לא.	לא.
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים, אוניברסיטה העברית בירושלים; תואר שני במנהל עסקים-מימון, אוניברסיטה העברית בירושלים	תואר מוסמך (M.B.A.) מנהל עסקים , אוניברסיטת ת"א; תואר במשפטים (LLB) , אוניברסיטת ת"א. בעל רישיון עו"ד; תואר ראשון (B.A.) בכלכלה וחשבונאות; אוניברסיטת ת"א. בעל רישיון רו"ח;	תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה (B.A.), האוניברסיטה העברית, ירושלים. תואר שני במנהל עסקים (התמחות במימון ובנקאות וחשבונאות) (M.B.A), האוניברסיטה העברית, ירושלים.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	מנכ"ל חברת פז כלכלה והנדסה; סמנכ"ל בכיר, ראש מערך השקעות אשראי ונדלן בחברת הכשרה לביטוח בע"מ; חבר ועדת אשראי עליונה בהראל חברה לביטוח בע"מ; דירקטור חיצוני בהראל פנסיה וגמל בע"מ.	מנכ"ל בנק ירושלים.	סמנכ"ל, ראש חטיבת אשראי בכאל (2019-2021) מנהל האגף לבנקאות מסחרית בבנק דיסקונט (2016-2019).

	שם נושא המשרה ופרטיו:	שם נושא המשרה ופרטיו:	שם נושא המשרה ופרטיו:
שם:	**אירנה פורטניק**	**שרית וייסטוך**	**אלכסנדר זלצמן**
מס' זיהוי:	306085721	023069115	310062120
תאריך לידה:	18.08.1961	14.10.1967	18.04.1973
תאריך תחילת כהונה:	18.10.2022	01.07.2005	16.01.2014
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו -	משנה למנכ"ל ,חבר הנהלה, מנהלת חטיבת משאבים וחדשנות טכנולוגית (מכהנת גם בתפקיד מנמ"ר). מנכ"ל חברת הבת תומר ירושלים בע"מ.	סמנכ"ל, חברת הנהלה, היועצת המשפטית ומנהלת אגף הייעוץ המשפטי.	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי. דירקטור בחברות הבת: ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ; ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ; תומר ירושלים בע"מ; החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ; ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ; ירושלים חיתום והנפקות בע"מ, תמר אריאל קפיטל בע"מ.
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:	לא.	לא.	לא.
השכלה:	תואר ראשון בהנדסת תעשייה ומכונות מאוניברסיטת Heriot-Watt בבלרוס. תואר שני במנהל עסקים, מכללת רמת גן.	תואר במשפטים (L.L.B), אוניברסיטת בר-אילן תואר שני במשפטים (L.L.M) , אוניברסיטת תל אביב	תואר ראשון (B.A.) בכלכלה וחשבונאות, האוניברסיטה העברית, ירושלים; בעל רישיון רו"ח; תואר מוסמך (M.B.A) במנהל עסקים, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	חברת הנהלה, ראש חטיבת טכנולוגיות ותפעול, סמנכ"ל תפעול תכנון ופיתוח בחברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (כאל).	סמנכ"ל, חברת הנהלה, היועצת המשפטית ומנהלת האגף ליעוץ משפטי.	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי.

	שם נושא המשרה ופרטיו:	שם נושא המשרה ופרטיו:
שם:	**בעז ליבוביץ**	**כרמלה אבנר (סיימה כהונתה ביום 02.10.22)**
מס' זיהוי:	58074998	057502700
תאריך לידה:	23.10.63	18.02.62
תאריך תחילת כהונה:	1.1.2021	1.1.2022
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו :	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל חטיבת הסיכונים ומנהל הסיכונים הראשי (CRO). מנהל סיכונים ראשי של חברות הבת של הבנק.	משנה למנכ"ל ,חברת הנהלה, מנהלת חטיבת משאבים וחדשנות טכנולוגית (מכהנת גם בתפקיד מנמ"רית). מנכ"לית חברת הבת תומר ירושלים בע"מ.
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:	לא	לא.
השכלה:	תואר ראשון במתמטיקה ומחשבים, אוניברסיטת ירושלים. תואר שני במנהל עסקים, התמחות מימון, אוניברסיטת ירושלים.	תואר ראשון (B.Sc) בהנדה תעשייה וניהול, אוניברסיטת תל אביב. תואר שני במנהל עסקים, Kellog Recanati – אוניברסיטת תל אביב
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	סגן מנהל החטיבה לבקרת סיכונים בבנק מזרחי טפחות (עד 2016); מנהל סיכונים ראשי בבנק יהב (2016-2020)	סמנכ"ל תפעול ומערכות מידע בשטראוס מים, סמנכ"ל טרנס עיסקית וניהול שותפות (2014-2021)

	שם נושא המשרה ופרטיו:	שם נושא המשרה ופרטיו:
שם:	**לירן עובדיה**	**משה עומר**
מס' זיהוי:	034437707	027312719
תאריך לידה:	10.12.1978	03.05.1974
תאריך תחילת כהונה:	01.11.2017	15.12.2013
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו :	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל חטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים. דירקטור בחברת הבת תמר אריאל קפיטל בע"מ.	משנה למנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל חטיבה אסטרטגיה וניהול פיננסי יו"ר חברות הבת: ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ; ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ; ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ; ירושלים חיתום והנפקות בע"מ והחברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ. דירקטור בחברות הבת: עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ ותומר ירושלים בע"מ;
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:	לא.	לא.
השכלה:	תואר ראשון (B.A) בניהול מהאוניברסיטה הפתוחה.	תואר ראשון (.B.A) בכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני (.M.Sc) במימון וחשבונאות, אוניברסיטת תל-אביב.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	מנהל סקטור נדל"ן בבנק (2017 – 2019). מנהל חטיבת מוצרים ונדל"ן	משנה למנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל החטיבה הפיננסית.

	שם נושא המשרה ופרטיו:	שם נושא המשרה ופרטיו:
שם:	**רון שגיא**	**מיכל קופרשטיין**
מס' זיהוי:	052189859	052696861
תאריך לידה:	30.10.1953	27.03.1982
תאריך תחילת כהונה:	24.02.2005 (בתפקידו הנוכחי מיום 20.3.2012)	24.01.2021
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:	סמנכ"ל, המבקר הפנימי הראשי. מבקר פנימי של חברות הבת.	מזכירת הבנק וחברות הבת.
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:	לא.	לא
השכלה:	תואר ראשון (B.A.), כלכלה, האוניברסיטה העברית בירושלים.	תואר ראשון במשפטים מהמרכז האקדמי המכללה למנהל (L.L.B); בעלת רישיון עו"ד; תואר שני במנהל עסקים (EMBA), אוניברסיטת בר אילן
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	סמנכ"ל, המבקר הפנימי.	ראש מטה מנכ"ל בחברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (כאל) (2019-2021); מזכירת חברה והממונה על ממשל תאגידי בחברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (כאל) ובחברת דיינרס קלאב ישראל בע"מ (2014-2019) נציבת תלונות הציבור בחברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (כאל) (2014-2015)

מילון מונחים

אופציה	הסכם חוזי בין קונה לבין מוכר לרכוש או למכור נייר ערך מסוים או זכות לקבל או להמיר ניירות ערך, מטבע חוץ או סחורה (קומודיטי) במחיר ספציפי בתוך תקופת זמן קבועה מראש. האופציה שהחוזה מקנה היא זכות, אך לא חובה.
איגרת חוב (אג"ח)	תעודה נושאת ריבית, המונפקת על ידי הממשלה או חברה, ובה התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון בתאריכי פירעון קבועים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות להלוות כסף מהציבור .
אינפלציה	תהליך מתמשך של עליית מחירים, האינפלציה נמדדת על ידי שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן.
ארגון המדינות המפותחות (OCED)	ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיתוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל חברה בארגון החל ממאי 2010
אשראי	זכות לשימוש בסחורות ושירותים, או לקבל זכות קניין בהם, עם התחייבות לתשלום במועד מאוחר יותר. פער הזמנים שבין מועד קבלת הזכות ובין מועד התשלום בגינה הוא הבסיס לגביית ריבית
באזל	תקנות לניהול סיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם
ביטחונות	נכסים ששועבדו לטובל המלווה כדי להבטיח את החזר ההלוואה על תנאיה. בדרך כלל משמשים כביטחונות פיננסים כגון: מניות, אגרות חוב, פיקדונות וצ'יקים דחויים. בהלוואות משכנתא הנכס הנרכש משמש כביטחון לפירעון ההלוואה
בין בנקאי	פעילות בין בנקים מסחרים- הוראת תשלום הנשלחת על ידי בנק אחד לחיוב חשבון הסליקה של אותו בנק ולזיכוי חשבון הסליקה של בנק אחר נקראת "העברת כספיים בין בנקאית"
ביקורת דוחות כספיים	ביקורת של הדוחות הכספיים המבוצעת על ידי רואה חשבון חיצוני ומאפשרת לו לתת חוות דעת על מהימנות הדוחות הכספיים
ביקורת פנימית	פעילות עצמאית ובלתי תלויה בתוך הארגון בתוך הארגון שמטרתה לעקוב אחר התנהלותו ולהבטיח את תקינותה
בעל עניין	יחיד או חברה המחזיקים ב-% או יותר ממניות של חברה הנסחרת בבורסה
גידור	עסקה פיננסית שמטרתה להגן על שמשקיע מפני שינויים בערך ההשקעה
דוח דירקטוריון	דוח של חברה ציבורית המציג סקירה של ההנהלה על מצב החברה ומפרט את המידע שהוא מהותי לצורך קבלת החלטת השקעה במניות החברה.
דוח על שינויים בהון עצמי	דוח המציג את השינויים בהון המניות של החברה, הקרנות ויתרת הרווחים שלה שלא חולקו לתקופה חשבונאית.
דוח על תזרימי מזומנים	דוח המציג את יתרת המזומנים של החברה לתחילת תקופה חשבונאית ולסופה ומסכם את התנועות המזומנים בחברה במהלך תקופה זו.
דוח רווח והפסד	דוח המציג את תוצאות הפעילות של חברה (הכנסות, הוצאות והרווח) בתקופת זמן מוגדרת, בדרך כלל רביע או שנה.
דיבידנד	חלק מרווחיה של החברה המחולק לבעלי מניותיה לערך בהתאם לחלק המניות של כל אחד מהם במניות החברה. חברה אינה מחויבת בחלוקת דיבידנד גם אם היא רשמת רווחים
דירוג אשראי	ציון הניתן לאנשים פרטיים, לחברות או למדינות, ומגדיר את יכולתן לפרוע הלוואות. חישוב הדירוג מסתמך על היסטוריה פיננסית, מצב הנכסים וההון העצמי, והיקף ההתחייבויות שיש לגוף המוערך. דירוג האשראי משמש משקיעים לצורך הערכת הסיכונים הנוגעים ליכולת הפירעון של הגוף הלווה.

מילון מונחים

דירקטור	אדם המכהן במועצת המנהלים של החברה (דירקטוריון)
דירקטוריון	מועצת מנהלים של חברה, הממונה על ידי בעלי המניות. בין תפקידיו: למנות את המנהלים הבכירים בפועל של החברה, לפקח עליהם ולקבוע את תנאי העסקתם, לעזור בגיבוש האסטרטגיה של החברה ולבחור את המבקר החיצוני שלה
הון	ההפרש בין ערך הנכסים של החברה לערך התחייבויותיה
הון מניות	הערך הכספי במאזן של המניות שהנפיקה חברה
הון משני	התחייבויות (איגרות חוב) שהונפקו לתקופה העולה על חמש שנים ומועד פירעונם הוא לפחות כעבור שנתיים
הון עצמי	סך כל האמצעים העצמיים של החברה - הון מניות נפרע, פרמיות, רווחים צבורים, קרנות הון ועודפים
הון פיקוחי	כהגדרת מונח זה בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 של המפקח על הבנקים.
הוצאות מימון	העלות הקשורה ישירות במימון החברה - הוצאות הריבית, הפרשי הצמדה והפרשי השער על חובות החברה לבנקים ולגורמים אחרים הממנים אותה
הוצאות תפעוליות	כל ההוצאות הדרושות לפעילות השוטפת של התאגיד - שכר, שיווק ופרסום, הוצאות משרדיות, אחזקה וכו'
הכנסות תפעוליות (של הבנק)	הכנסות מעמלות, רווחים ממניות שמחזיק הבנק ודמי ניהול
הלבנת הון	פעולות פיננסיות שמטרתן להסתיר מקור של כסף, בדרך כלל כסף שמקורו לא חוקי או כסף שלא שולם עליו מס תהליך ההלבנה מחזיר את הכסף למערכת החוקית
הלוואה	סכום כסף שמלווה נותן ללווה ועל המקבל הכסף להחזיקו במועד/ים מאוחר/ים יותר על פי תנאים שנקבעו מראש. סכום ההחזר עולל ריבית ולעתים גם הצמדה
הלוואת בלון	הלוואה שבמהלך כל תקופתה משולמים רק תשלומי ריבית ואילו הקרן נפרעת במלואה בסוף התקופה. לעיתים גם הריבית משולמת בסוף תקופה
הלוואת גרייס	הלוואה שבה, תשלום הקרן ולעיתים גם התשלום הראשון של הריבית, נדחה למועד מסוים בתוך תקופת ההלוואה.
חבות	כהגדרת מונח זה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 של המפקח על הבנקים.
עסקה	חוזה או התקשרות וכן החלטה חד צדדית של חברה בדבר הענקת זכות או טובת הנאה אחרת.
עסקה חריגה	עסקה שאינה במהלך העסקים הרגיל של החברה, עסקה שאינה בתנאי שוק או עסקה העשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות החברה, רכושה או התחייבותה.
ערבות חוק מכר	ערבות הניתנת ע"י בנק לרוכש דירת מגורים ממוכר דירה חדשה, המבטיחה לקונה את החזרת הכספים ששילם למוכר תמורת הדירה במקרה שהמוכר לא יוכל להעביר לקונה את הזכויות בנכס, כמוסכם בהסכם המכר. ומחמת העילות שנקבעו בחוק
קבוצת בעל שליטה	בעל השליטה ביחד עם החברות הפרטיות הקשורות אליו כמשמעות המונח "איש קשור" בהוראת ניהול בנקאי תקין 312 וביחד עם קרוביו וחברות פרטיות הקשורות אליהם, לרבות בני משפחתו הגרים עמו או שפרנסתם עליו; הגדרת "קרוב" על פי הוראות חוק הבנקאות (רישוי) כוללת את, הורה, צאצא, צאצא בן הזוג, ובן זוגו של כל אחד מאלה.
פיחות	ירידת ערך של מטבע ביחס לערך של מטבע של מדינה אחרת.
תנאי שוק	תנאים שאינם מועדפים על התנאים בהם נעשות עסקאות דומות מסוגה של העסקה על- ידי הבנק עם אנשים או עם תאגידים שאינם בעלי שליטה בבנק או עם אנשים שלבעל שליטה אין בעסקאות עימם עניין אישי.

אינדקס

א	אומדנים חשבונאיים קריטיים	10, 112, 329
	אקטוארי	147, 161, 185, 186, 329
ב	באזל	27, 51, 52, 61, 66, 101, 102, 192, 194, 265, 327, 329
ד	דירוג	3, 19, 26, 29, 30, 32, 33, 62, 64, 67, 69, 75, 76, 87, 88, 89, 93, 103, 108, 138, 173, 174, 175, 252, 253, 255, 269, 297, 327, 329
ה	הון והלימות הון	329,50
	הלבנת הון	26, 27, 60, 62, 65, 88, 102, 104, 106, 109, 266, 289, 291, 328, 329
	הלוואות לדיור	5, 9, 11, 15, 30, 32, 41, 44, 51, 52, 56, 57, 58, 66, 71, 72, 74, 75, 76, 77, 78, 81, 83, 84, 110, 128, 130, 131, 132, 136, 192, 204, 206, 210, 214, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 253, 255, 265, 267, 292, 294, 329
	הפרשה להפסדי אשראי	20, 43, 67, 68, 69, 73, 83, 101, 111, 116, 121, 122, 129, 131, 133, 142, 152, 153, 154, 160, 161, 162, 171, 223, 224, 225, 241, 242, 254, 268, 311, 329
ח	חובות בעייתיים	59, 62, 66, 112, 131, 133, 160, 161, 228, 229, 232, 233, 234, 247, 329
	חובות פגומים	63, 64, 83, 121, 129, 154, 160, 161, 200, 202, 204, 208, 210, 212, 216, 218, 219, 226, 228, 229, 230, 232, 233, 234, 311, 329
י	יעד הון	329,22
מ	מגזרי פעילות	9, 11, 42, 55, 56, 58, 128, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 329
	מדיניות חשבונאית	101, 120, 124, 274, 329
	מינוף	5, 11, 14, 15, 48, 120, 186, 187, 188, 189, 272, 275, 295, 329
	מיסוי	329
	מסגרות אשראי	329,230,295
נ	נגזרים	37, 45, 47, 48, 63, 68, 69, 85, 86, 88, 89, 102, 116, 118, 121, 126, 134, 138, 146, 177, 195, 196, 197, 198, 199, 206, 214, 221, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 268, 270, 288, 311, 315, 329
	ניירות ערך	11, 13, 20, 21, 27, 28, 33, 42, 45, 63, 85, 86, 94, 98, 100, 102, 115, 116, 118, 125, 126, 127, 129, 134, 135, 155, 156, 157, 158, 159, 168, 191, 194, 199, 243, 244, 247, 249, 250, 251, 252, 257, 265, 268, 270, 278, 289, 294, 295, 300, 306, 311, 315, 318, 319, 320, 329
	נזילות	5, 10, 12, 14, 22, 23, 44, 57, 83, 89, 90, 92, 98, 139, 177, 188,329
	נכסי סיכון	45, 186, 200, 202, 204, 206, 208, 210, 212, 214, 216, 218, 220, 221, 329
ס	סיכון אשראי	9, 11, 24, 45, 56, 61, 63, 66, 68, 69, 74, 82, 83, 101, 120, 121, 122, 129, 130, 131, 139, 147, 160, 161, 162, 186, 197, 198, 222, 223, 224, 225, 226, 228, 229, 230, 232, 233, 234, 236, 237, 239, 240, 241, 242, 248, 262, 272, 329
	סיכון נזילות ומימון	20, 49
	סיכון ריבית	10, 86, 98, 329
	סיכונים אחרים	10, 47, 57, 92, 94, 329
ע	עמלות	20, 21, 32, 33, 40, 114, 120, 125, 126, 133, 134, 147, 148, 149, 150, 191, 269, 274, 295, 299, 300, 311, 313, 317, 329
פ	פיקדונות הציבור	4, 11, 34, 35, 44, 51, 89, 92, 116, 120, 145, 167, 200, 202, 204, 206, 208, 210, 212, 214, 216, 218, 219, 220, 221, 243, 244, 245, 246, 249, 250, 254, 257, 268, 290, 309, 318, 329
ש	שווי הוגן	12, 42, 85, 86, 87, 102, 115, 121, 126, 127, 129, 135, 138, 139, 155, 156, 157, 158, 159, 180, 195, 196, 198, 206, 214, 221, 247, 249, 250, 251, 252, 253, 311, 329

סניפי בנק וחברות בנות עיקריות

ההנהלה המרכזית	רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה מען לדיוור: רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה
סקטור נדל"ן	רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה
סניף בנקאות פרטית	רח' גרשון אגרון 30 ירושלים (וולדורף אסטוריה)
סניף גאולה – רוממה	רח' שמגר 21,רוממה ירושלים
סניף תל אביב	רח' אחד העם 21, ת"א 65251
סניף באר שבע	רח' הדסה 90, באר שבע 84221
סניף חיפה	רח' פל ים 9, בניין צים, חיפה
סניף המרכז	רח' ז'בוטינסקי 9 מגדל הכשרת הישוב בני ברק
סניף אשדוד	שדרות ירושלים 12, אשדוד 7752305
סניף ראשון לציון	רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267
סניף נתניה	רח' הרצל 45, נתניה 42401
סניף מודיעין עילית	רח' אבני נזר 18, קריית ספר, מודיעין עילית
סניף קריון	דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000
סניף נצרת	רחוב 1100 בית 2 צומת אום וואסף נצרת
סניף סחנין	רח' הגליל, קניון סחנין
סניף כרמיאל	רח' מעלה כמון 5, קניון חוצות כרמיאל,
שלוחת אלעד	רח' יהודה הנשיא 94, אלעד
שלוחת אום אל פחם	רח' אלמדינה, בניין אלסולטן , אום אל פאחם
שלוחת בית שמש	רח' דרך יצחק רבין 2, קניון נעימי, בית שמש
שלוחת ביתר עלית	רח' ישמח ישראל 2, מרכז חיים זקן – תמרים, ביתר עלית
שלוחת נתיבות	רח' המסגר 1 נתיבות
ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה
תומר ירושלים בע"מ	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה
עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	רח' שרי ישראל 15 ירושלים
תמר אריאל קפיטל בע"מ	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה
כתובתנו באינטרנט:	www.bankjerusalem.co.il